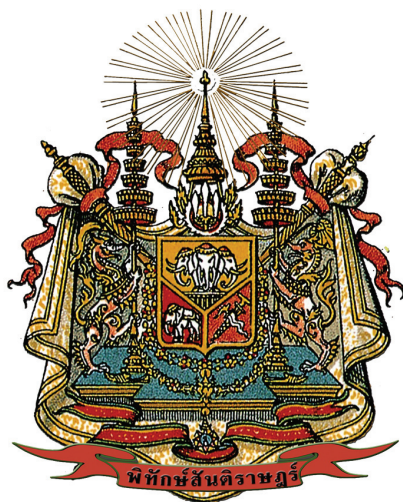

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ในการสืบสวนสอบสวน

พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์
ในการสืบสวนสอบสวน

คำนิยม

จากสภาพสังคมในยุคปัจจุบันที่มีความสลับซับซ้อน ประกอบกับเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้รูปแบบการกระทำความผิดของคนร้ายเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย มีการใช้กลอุบาย ตบตาเจ้าหน้าที่ทำให้ยากต่อการติดตามจับกุม การจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจึงต้องมี พยานหลักฐานที่ใช้ยืนยันได้อย่างชัดเจน ดังนั้นกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย จึงให้ความสำคัญกับการรับฟังพยานหลักฐานทางด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น มีการนำหลักนิติวิทยาศาสตร์ มาใช้ควบคู่ไปกับการสืบสวนสอบสวน นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน ซึ่งได้ผลดียิ่งในการคลี่คลายคดี จนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ทั้งในประเทศและระดับสากล

คู่มือฉบับนี้ได้รวบรวมขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ จากหน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ รวมถึงสาระสำคัญของของหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวน สอบสวนประจำสถานีตำรวจ และผู้บังคับบัญชาใช้เป็นแนวทางในการรวบรวมพยานหลักฐาน การตรวจพิสูจน์ ตลอดจนการกำหนดประเด็นในคดีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน อันจะเป็นประโยชน์ ต่อประชาชนที่จะได้รับการอำนวยความยุติธรรม จึงขอให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน และผู้ที่สนใจ ได้ศึกษาคู่มือฉบับนี้ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอบสวนมีประสิทธิภาพได้รับความเชื่อมั่น ศรัทธาจากประชาชน อย่างเป็นรูปธรรม

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำนิยม

ในการปฏิบัติงานของตำรวจ มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนคลี่คลายคดีที่เกิดขึ้น การคลี่คลายคดีต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความผิดที่เกิดขึ้นว่า เกิดอะไรขึ้น เป็นความผิดตามกฎหมายอย่างไร พฤติการณ์ของการเกิดเหตุเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยอธิบาย ตีความหมายพยานหลักฐานและตรวจพิสูจน์ยืนยันผู้กระทำความผิดดังกล่าว

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานตำรวจขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาลให้ตำรวจมีคู่มือปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ โดยเฉพาะงานในหน้าที่ที่ส่งผลต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน และได้แต่งตั้งให้กระผมเป็นประธานอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือด้านการสืบสวนสอบสวน กระผมจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวน ด้านสอบสวน และด้านนิติวิทยาศาสตร์ ขึ้น

เอกสารคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการสืบสวนสอบสวนนี้ ได้รวบรวมหลักการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การพิสูจน์หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ การทะเบียนประวัติอาชญากร นิติเวช การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล การตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับระเบิด เพื่อให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน สามารถใช้งานนิติวิทยาศาสตร์ในด้านต่างๆ และประสานงานกับหน่วยที่ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการตรวจพิสูจน์ต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน เพื่อคลี่คลายคดีให้สำเร็จต่อไป

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้ ต้องเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนอย่างแน่นอน และขอขอบคุณ ท่าน พลตำรวจโท มนุ เมฆหมอก ผู้ช่วย ผบ.ตร./หัวหน้าคณะทำงานปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ และคณะทำงานทุกท่านด้วยครับ

พลตำรวจเอก

(เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/

ประธานอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน

คำนิยม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจที่หลากหลาย การปฏิบัติงานของตำรวจถูกจับตามองจากสังคมมากที่สุด และเป็นงานหลักขององค์กร ได้แก่ งานด้านการอำนวยความยุติธรรมในคดีอาญา เป็นงานซึ่งถือเป็นต้นธารของกระบวนการยุติธรรม ในอันที่จะช่วยเหลือประชาชนผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมให้ได้รับความเป็นธรรมจากการกระทำของอาชญากรผู้ละเมิดกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จะต้องใช้ความพยายามในการสืบสวนสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ ครบถ้วนถูกต้องและรัดกุม เพื่อนำตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย

การปฏิบัติภารกิจนั้นนอกจากผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ในสายงานสืบสวนสอบสวนแล้ว ยังต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์หลักฐานโดยตรง มีการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผสมผสานกับหลักนิติวิทยาศาสตร์ มาเป็นเครื่องมือช่วยในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อยืนยันพิสูจน์ความผิดและสามารถจับกุมคนร้ายได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น การปฏิบัติงานของพนักงานสืบสวนสอบสวนจึงต้องมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการกิจการตำรวจ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการตามนโยบายนายกรัฐมนตรีที่ต้องการให้ตำรวจ มีคู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันทันสมัยตามหลักกฎหมาย หลักสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานในหน้าที่ ที่ส่งผลต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานจราจร งานสืบสวนและงานสอบสวน ในฐานะที่ผมได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ สำหรับเป็นคู่มือปฏิบัติงานให้กับพนักงานสืบสวนสอบสวน และผู้ที่เกี่ยวข้อง จนเกิดความสำเร็จในครั้งนี้เป็นความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้แทนพนักงานสืบสวนสอบสวน สมาคมพนักงานสอบสวน สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านพิสูจน์หลักฐานและนิติเวช ซึ่งเนื้อหาในคู่มือเล่มนี้จะเป็นเรื่องของเทคนิคและวิธีการเฉพาะทาง ประกอบด้วย ๗ หัวข้อ คือ นิติวิทยาศาสตร์ งานพิสูจน์หลักฐาน งานทะเบียนประวัติอาชญากร การตรวจทางนิติเวชศาสตร์ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในเหตุภัยพิบัติ การดำเนินการเกี่ยวกับเหตุการณ์และการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับวัตถุระเบิด และสถานที่ตรวจพิสูจน์ของกลาง หมายเลขโทรศัพท์หน่วยงานได้รวบรวมไว้ เพื่อต้องการให้พนักงานสอบสวนผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิง อันจะเป็นประโยชน์ต่อตัวพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนที่จะได้รับการอำนวยความยุติธรรมต่อไป

ขอให้ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านสืบสวนสอบสวน พึงให้ความสนใจศึกษาและทำความเข้าใจในการปฏิบัติงานกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ถ่องแท้ เพื่อสร้างมาตรฐานการทำงานในระดับมืออาชีพ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และเกียรติยศศักดิ์ศรีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สืบไป

พลตำรวจโท

(มนุ เมฆหมอก)

ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/

หัวหน้าคณะทำงานปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์

คำนิยม

สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีภารกิจหลักในการตรวจพิสูจน์หลักฐานทุกด้าน รวมถึงการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อค้นหายานหลักฐานและตรวจพิสูจน์ตามมาตรฐานสากล ซึ่งผลการตรวจที่เป็นไปตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของประชาชน จนสามารถนำผู้กระทำความผิดมาฟ้องศาลเพื่อลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมได้

การตรวจพิสูจน์หลักฐานที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จากพนักงานสืบสวนสอบสวน หากพนักงานสืบสวนสอบสวนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดเก็บพยานหลักฐานจะทำให้พยานหลักฐานที่ได้มีความสมบูรณ์นำไปสู่ผลตรวจที่มีคุณภาพ

ด้วยความสำคัญ ในกระบวนการเก็บและส่งมอบพยานหลักฐานที่มีคุณภาพข้างต้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงสั่งการให้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ เป็นแกนหลักในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการสืบสวนสอบสวนที่ทันสมัย

ความสำเร็จในการจัดทำคู่มือครั้งนี้ เป็นความร่วมมือจากผู้ตรวจพิสูจน์ทุกสาขาการตรวจรวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งฝ่ายสืบสวนและสอบสวน ร่วมกันให้คำแนะนำในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้คู่มือที่มีความสมบูรณ์ เป็นประโยชน์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและสอบสวนจะได้นำคู่มือดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป ส่งผลต่องานตรวจพิสูจน์หลักฐานและทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และในกระบวนการยุติธรรม

พลตำรวจโท

(พนมพร อธิประเสริฐ)

ผู้บัญชาการ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	๓
- นิติวิทยาศาสตร์	๓
- การกิจและโครงสร้างหน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์	๑๕
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	๑๕
- สถาบันนิติเวชวิทยา	๒๑
บรรณานุกรม	๒๓
บทที่ ๒ การพิสูจน์หลักฐาน	๒๕
๑. การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	๒๗
- สถานที่เกิดเหตุ	๒๗
- กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในหน้าที่การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	๒๗
- ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI	๒๙
- การวางแผนผังสถานที่เกิดเหตุ	๓๓
- การค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด	๓๘
- การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต	๔๓
- การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	๔๕
- การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับเพลิงไหม้	๔๗
- การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีระเบิด	๔๘
๒. การตรวจสอบเอกสาร	๕๑
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์เอกสาร	๕๑
- การตรวจลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ	๕๑
- การตรวจตัวอักษรพิมพ์ดีด ข้อความตัวพิมพ์	๕๒
- การตรวจรอยตราประทับ	๕๒
- การตรวจรูปรอยตราบนไม้ซุงหรือตอไม้	๕๒
- การตรวจร่องรอยการเปลี่ยนแปลงแก้ไข	๕๒
- การตรวจธนบัตรและเหรียญกษาปณ์	๕๓
- การตรวจแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์และรถจักรยานยนต์	๕๓
- การเก็บรักษาพยานเอกสารเพื่อส่งตรวจพิสูจน์	๕๔
- การเตรียมเอกสารส่งตรวจพิสูจน์	๕๕
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๖๐
- สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์	๖๐
- ตัวอย่างหนังสือนำส่งตรวจพิสูจน์เอกสาร	๖๑

๓. การตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน	๖๔
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน	๖๔
- การตรวจพิสูจน์อาวุธปืน	๖๔
- การตรวจพิสูจน์ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน (ที่ผ่านการยิงมาแล้ว)	๖๕
- การตรวจพิสูจน์กระสุนปืน	๖๖
- การตรวจพิสูจน์ลูกกระสุนปราย หมอนกระสุนปืนและแวนกระดาชแข็ง	๖๖
- การตรวจพิสูจน์ภาพถ่ายการกระจายของลูกกระสุนปราย	
บริเวณที่เขม่าดินปืนติดอยู่ที่บาดแผลที่ถูกยิงหรือรายงานการชันสูตรของแพทย์	๖๙
- การตรวจพิสูจน์หอร่องรอยและเขม่าดินปืนที่เสื้อผ้า หรือวัตถุอื่นใดที่ถูกยิง	๖๙
- การตรวจพิสูจน์หาวิถีกระสุนปืนที่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และสถานที่เกิดเหตุ	๗๐
- การตรวจพิสูจน์เขม่าปืนที่มีมือ	๗๑
- การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบร่องรอยวัตถุที่มีรอยขีด กัด เจาะ เลื่อย ตัด ฟัน หรืออื่นๆ ที่เกิดจากเครื่องมือ (Tool Mark)	๗๔
- การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนแบบอัตโนมัติ (IBIS หรือ ABIS)	๗๔
- ของกลางที่เกี่ยวข้องกับกระสุนปืนที่มีขนาดตั้งแต่ ๔๐ มม.ขึ้นไป และ ดอกไม้ไฟ	
วัตถุระเบิด (ส่งกองพลอาชญากรรมและกองสรรพาวุธเป็นผู้ตรวจพิสูจน์ และออกรายงาน)	๗๔
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๗๕
- ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนฯ ในแต่ละศูนย์พิสูจน์หลักฐาน (ปี ๒๕๖๑)	๗๗
๔. การตรวจทางเคมี ฟิสิกส์	๗๘
- งานตรวจพิสูจน์การชดเชยแก้ไขเลขหมายประจำรถ และวัตถุที่มีเลขหมายประจำ	๗๘
- งานตรวจพิสูจน์ชนิดน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐
- งานตรวจพิสูจน์ชนิดของสารเคมี	๘๑
- งานตรวจพิสูจน์สารเคมีในวัตถุระเบิดภายหลังการระเบิด	๘๒
- งานตรวจพิสูจน์โลหะปลอมปน	๘๔
- งานตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบของกลางต่าง ๆ	๘๕
- งานตรวจพิสูจน์ชนิดของเส้นใย	๘๖
- งานตรวจพิสูจน์ของกลางที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าในคดีเพลิงไหม้และคดีชีวิต	๘๗
- งานตรวจพิสูจน์ร่องรอยฉีดยา	๘๙
- งานตรวจพิสูจน์การแก้ไขตัดแปลงมิเตอร์ไฟฟ้า	๙๐

- งานตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วจากไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในคดีจราจร	๙๑
- งานตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยเครื่องจับเท็จ	๙๓
๕. การตรวจยาเสพติด	๙๔
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	๙๔
- ประเภทของยาเสพติด ๕ ประเภท	๙๔
- วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท	๙๖
- สารระเหย	๙๘
- การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด	๙๘
- คำแนะนำในการนำส่งของกลาง	๙๙
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๑๐๑
- สถานที่ส่งตรวจพิสูจน์ยาเสพติด	๑๐๑
๖. การตรวจพิสูจน์ทางพิษวิทยา	๑๐๒
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารพิษ	๑๐๒
- ประเภทของสารพิษ	๑๐๒
- ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์	๑๐๓
- คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์	๑๐๓
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๑๐๔
- สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์	๑๐๔
๗. การตรวจลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง	๑๐๕
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า	๑๐๕
- ประเภทของลายนิ้วมือ	๑๐๕
- ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ	๑๐๗
- การตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีการปิดฝุ่น	๑๐๘
- การตรวจหารอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีนินไฮดริน	๑๑๐
- การตรวจหารอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีซูเปอร์กลู	๑๑๑
- การหล่อร่องรอยด้วยไมโครซิล (Mikrosil)	๑๑๒
- การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง กับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือขวาและซ้าย และฝ่าเท้าขวาและซ้าย ของผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้ต้องสงสัย	๑๑๓
- การตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือแฝงกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS)	๑๑๔
- คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือและฝ่าเท้า	๑๑๕
- การส่งรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ตรวจพิสูจน์กับลายพิมพ์นิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ของผู้ต้องสงสัย	๑๑๙

- การส่งรอยลายนิ้วมือแฝง ตรวจสอบกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมือนิติ	๑๒๑
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๑๒๑
- สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์	๑๒๑
๘. การตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ	๑๒๒
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ	๑๒๒
- ขอบข่ายของการตรวจพิสูจน์ชีววิทยาและดีเอ็นเอ	๑๒๒
- ฐานข้อมูลดีเอ็นเอ (DNA Database)	๑๒๓
- ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์	๑๒๔
- การเก็บวัตถุพยานจากสถานที่เกิดเหตุ	๑๒๕
- การเก็บวัตถุพยานจากตัวบุคคลเพื่อส่งตรวจเปรียบเทียบดีเอ็นเอ	๑๒๖
- คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์	๑๒๗
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๑๒๗
- สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาและ DNA	๑๒๘
- เอกสารยินยอมให้เก็บสารพันธุกรรม (DNA)	๑๒๙
๙. การตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์	๑๓๐
- ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์	๑๓๐
- ลักษณะของการตรวจพิสูจน์	๑๓๐
- คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์	๑๓๐
- วิธีการเก็บและบรรจุหีบห่อในการนำส่งของกลางเพื่อทำการตรวจพิสูจน์	๑๓๐
- คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal computer)	๑๓๐
- คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook)	๑๓๓
- อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย หรือเครื่องแม่ข่าย (Server)	๑๓๓
- กรณีที่เป็นฮาร์ดดิสก์	๑๓๔
- โทรศัพท์มือถือ Tablet Smartphone	๑๓๔
- แผ่นซีดี ดีวีดี/บัตรอิเล็กทรอนิกส์	๑๓๖
- อุปกรณ์ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ	๑๓๗
- สื่อบันทึกข้อมูลดิจิทัลอื่น ๆ ที่ไม่ได้เชื่อมต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์	๑๓๗
- ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์ตามประเภทของกลาง	๑๓๘
- ประเด็นคำถามในการเขียนบันทึกข้อความนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ (ตามประเภทคดี)	๑๓๙
- ข้อควรระวังในการส่งของกลางตรวจพิสูจน์	๑๔๐
- สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์	๑๔๑
บรรณานุกรม	๑๔๒

บทที่ ๓	การทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๔๓
	ด้านลายพิมพ์นิ้วมือ	๑๔๕
	- การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพซึ่งตายผิดธรรมชาติ	๑๔๕
	- วิธีการพิมพ์กลิ้งนิ้ว	๑๔๘
	- วิธีการพิมพ์ฝ่ามือ	๑๕๒
	- การพิมพ์ลายนิ้วมือศพ	๑๕๓
	- วิธีการพิมพ์ฝ่ามือหรือฝ่าเท้าศพ	๑๕๔
	- การส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพไปให้ตรวจสอบ	๑๕๖
	- การปฏิบัติเมื่อพนักงานสอบสวนได้รับผลการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพ	๑๕๗
	- การจัดทำทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาและศพ	๑๕๘
	- การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาต ผู้สมัครเข้ารับราชการ	๑๕๙
	- การปฏิบัติเมื่อคดีถึงที่สุดและการรายงานคดี	๑๖๐
	- การคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ	๑๖๐
	- แผนผังขั้นตอนการตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา	๑๖๖
	- แผนผังขั้นตอนการตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือศพ	๑๖๗
	ด้านทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๖๘
	- การออกประกาศสืบจับและการถอนประกาศสืบจับ	๑๖๘
	- การสเก็ทภาพใบหน้าคนร้ายด้วยคอมพิวเตอร์	๑๗๓
	- การดำเนินการเกี่ยวกับแผนประทุษกรรม	๑๗๗
	- การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลงและศพนิรนาม (กรณีต้องการดำเนินการกับศพในเหตุภัยพิบัติให้ดูบทที่ ๕)	๑๘๑
	- การทำตำหนิรูปพรรณและประวัติย่อผู้ต้องขัง (บุคคลพ้นโทษ)	๑๙๕
	- การออกตำหนิรูปพรรณทรัพย์สินหายได้คืน	๑๙๗
	- ของตกหล่นที่มีผู้เก็บได้	๑๙๙
	บรรณานุกรม	๒๐๑
บทที่ ๔	การตรวจทางนิติเวชศาสตร์	๒๐๓
	หลักการและความสำคัญของการชันสูตรพลิกศพ	๒๐๕
	- แนวทางปฏิบัติการชันสูตรพลิกศพ	๒๐๕
	- การชันสูตรพลิกศพและการตรวจสถานที่เกิดเหตุร่วมกันของเจ้าพนักงาน	๒๐๖
	- การชันสูตรพลิกศพชาวอิสลามิกชน	๒๐๙
	- การเปลี่ยนแปลงหลังตายและการประมาณเวลาการตาย	๒๐๙

- การสืบสวนการตายจากบาดแผลและการบาดเจ็บ	๒๑๕
- ชนิดของบาดแผล	๒๑๖
- การตายจากอุบัติเหตุหรือตกจากที่สูง	๒๒๔
- การบาดเจ็บจากการจลาจล	๒๒๕
- การตายจากบาดแผลและกระสุนปืนและวัตถุระเบิด	๒๒๗
- การสืบสวนกรณีการตายไม่ทราบเหตุ	๒๓๖
- การตายผิดธรรมชาติแฝง	๒๓๗
- การตายตามธรรมชาติแบบกะทันหันไม่คาดคิด	๒๓๘
- บทบาทของแพทย์นิติเวชในการสืบสวนการตายไม่ทราบเหตุจากสถานที่เกิดเหตุ	๒๓๙
- บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านการสืบสวนสอบสวนในที่เกิดเหตุ	๒๓๙

การตรวจทางห้องปฏิบัติการห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืน ๒๔๐

- การทดสอบที่ให้บริการ	๒๔๐
- กระบวนการดำเนินการของห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืน	๒๔๐
- การนำส่งสิ่งส่งตรวจ	๒๔๓
- การติดต่อขอรับผลการตรวจ	๒๔๕
- การตรวจวิเคราะห์ DNA (STRs)	๒๔๖
- การตรวจวิเคราะห์ DNA (Y-STRs)	๒๔๗
- การตรวจไมโทคอนเดรียล ดีเอ็นเอ	๒๔๘
- การตรวจ DNA ที่มีปริมาณน้อยมาก	๒๕๐
- การตรวจคราบเลือด	๒๕๑
- การตรวจหาเอนไซม์จากคราบอสุจิและการตรวจหาตัวอสุจิ	๒๕๒

การตรวจพิสูจน์ทางพิษวิทยา เพื่อหาสารเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในปีสภาวะ

- คำแนะนำโดยทั่วไป	๒๕๓
- การเก็บรักษาและนำส่งปีสภาวะ	๒๕๔
บรรณานุกรม	๒๕๕

บทที่ ๕	การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในเหตุภัยพิบัติ	๒๕๕
-	หลักการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	๒๕๗
-	การจัดการสถานที่เกิดเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติ	๒๕๘
-	ขั้นตอนการทำงานของชุดปฏิบัติการตรวจพิสูจน์	๒๖๕

- ขั้นตอนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	๒๖๕
- ขั้นตอนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลที่พนักงานสอบสวนมีส่วนเกี่ยวข้อง	๒๖๖
บรรณานุกรม	๒๖๘
บทที่ ๖ การดำเนินการเกี่ยวกับเหตุการณ์และการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับวัตถุระเบิด	๒๖๙
- วิธีปฏิบัติกรณีเหตุระเบิด เก็บกู้วัตถุระเบิด และพบวัตถุต้องสงสัย	๒๗๑
- คำแนะนำโดยทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุระเบิด	๒๗๓
- การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง	๒๗๔
- ข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัย	๒๗๕
- การตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์	๒๗๕
- สถานที่ส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์หรือประสานการปฏิบัติ	๒๗๖
บรรณานุกรม	๒๗๗
บทที่ ๗ สถานที่ตั้งหน่วยงานและเบอร์โทรศัพท์	๒๗๙
กองพิสูจน์หลักฐานกลาง	๒๘๑
ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ และพิสูจน์หลักฐานจังหวัด	๒๘๒
กองทะเบียนประวัติอาชญากร	๒๙๒
สถาบันนิติเวชวิทยา	๒๙๓
กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล	๒๙๔
ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด	๒๙๔
โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีแพทย์นิติเวชปฏิบัติงาน	๒๙๔
หน่วยงานในประเทศไทยที่มีการดำเนินงานชั้นสูตรพลิกศพ	๒๙๖
ผนวก	
- คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๓๖๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการปรับปรุง คู่มือปฏิบัติงานตำรวจ	๓๐๑
- คำสั่งคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน ที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการปรับปรุง คู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน	๓๐๕
- คณะทำงาน ที่ปรึกษา และฝ่ายจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ สำหรับงานสืบสวนสอบสวน	๓๑๓

บทที่ ๑

บทนำ

บทที่ ๑

บทนำ

๑. นิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Science)

คือ การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขา มาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์แห่งกฎหมาย เช่น ประโยชน์ในทางนิติบัญญัติในเรื่องการออกกฎหมาย และประโยชน์ของการบังคับใช้กฎหมายในการสืบสวนสอบสวนคดีที่เกิดขึ้น และการอำนวยความสะดวก

นิติวิทยาศาสตร์ที่ใช้ความรู้ ทางเคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา ได้แก่ วิชาพิสูจน์หลักฐาน (Criminalistics)

นิติวิทยาศาสตร์ที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ได้แก่ งานนิติเวชวิทยา (Forensic Medicine), นิติทันตวิทยา (Forensic Odontology), นิติมนุษย์วิทยา (Forensic Anthropology), นิติจิตเวชศาสตร์ (Forensic Psychology), นิติวิศวกรรมศาสตร์ (Forensic Engineering)

วิชาพิสูจน์หลักฐาน เป็นศาสตร์ซึ่งอาศัยกฎเกณฑ์ ทฤษฎีต่าง ๆ ของวิทยาศาสตร์หลายสาขา มาใช้ภายใต้ข้อกำหนดกฎเกณฑ์แห่งกฎหมาย มีจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์พยานวัตถุ เพื่อการพิสูจน์ความผิดที่เกิดขึ้น และยืนยันผู้กระทำความผิด หรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา

นักพิสูจน์หลักฐาน จะศึกษาพยานวัตถุต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นลายพิมพ์นิ้วมือ รอยลายนิ้วมือแฝง สารพันธุกรรม ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน ฯลฯ โดยจะศึกษาลักษณะทั่วไป (Class Characteristics) และคุณลักษณะเฉพาะ (Individual Characteristics) เพื่อพิสูจน์ (Identify) ระหว่างพยานวัตถุที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุกับวัตถุหรือตัวอย่างที่ทราบแหล่งที่มาแล้ว การศึกษาคุณลักษณะโดยทั่วไป (Class Characteristics) เป็นรากฐานของการที่จะชี้เฉพาะ (Identification) ส่วนคุณลักษณะเฉพาะ (Individual Characteristics) เป็นสิ่งที่ใช้บอกความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) ของพยานวัตถุนั้นกับวัตถุหรือตัวอย่างที่ทราบแหล่งที่มานั้น ว่าเป็นอันเดียวกัน

พยานวัตถุ มีความสำคัญมากในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีที่เกิดขึ้น ผู้ตรวจสถานที่เกิดเหตุ เมื่อได้เก็บรวบรวมพยานหลักฐานแล้ว ต้องเข้าใจและสามารถวิเคราะห์พยานวัตถุที่ตรวจพบได้ว่าพยานวัตถุนั้น เชื่อมโยงกับสถานที่เกิดเหตุ ผู้เสียหาย ตัวผู้ต้องหา และที่ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดเหตุได้ ก็จะสามารถวิเคราะห์ และประมวลเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะตั้งสมมุติฐานในการเกิดเหตุ และกำหนดแนวทางการสืบสวนสอบสวนได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น

คดีฆ่าข่มขืนนักท่องเที่ยวยาวอังกฤษที่เกาะเต่า จ.สุราษฎร์ธานี พบศพผู้เสียชีวิตชาวอังกฤษ คือ Mr.David William Miller และ Miss Hannah Victoria Witheridge เหตุเกิดที่ หาดทรายรี ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗ เวลาประมาณ ๐๖.๓๐ น. Mr.David เสียชีวิต อยู่ในสภาพเปลือย ถูกตีด้วยจอบหลายรอย ศพอยู่ในทะเลบริเวณโขดหิน Miss Hannah เสียชีวิตอยู่ข้างโขดหิน ซึ่งห่างจากศพ Mr.David ประมาณ ๘ เมตร ถูกตีด้วยจอบที่ใบหน้า มีรอยถูกข่มขืนที่อวัยวะเพศ และทวารหนัก ที่โขดหินมีรอยกระเซ็นของเลือดติดอยู่ ห่างจากศพไปทางทิศเหนือประมาณ ๖๕ เมตร บริเวณชายหาดพบจอบเปื้อนเลือด และก้นบุหรี การวิเคราะห์พยานวัตถุ ผู้เสียชีวิตทั้งสองถูกตีด้วยจอบเปื้อนเลือดนั้น หรือไม่ Miss Hannah ถูกข่มขืนหรือไม่ ที่ที่พบจอบเปื้อนเลือดและก้นบุหรีเกี่ยวข้องกับการเกิดเหตุหรือไม่ ใครเป็นคนร้าย ศพทั้งสองศพมีพยานวัตถุ เช่น สภาพบาดแผล อธิบายร่องรอยการถูกตี อสุจิที่พบในช่องคลอด

และทวารหนักมีรูปแบบสารพันธุกรรมของชาย ๒ คน ที่ล่องละเมิดทางเพศ Miss Hannah จอบเปื้อนเลือดที่พบมีสารพันธุกรรม (DNA) ตรงกันและเข้ากันได้กับของผู้เสียชีวิตทั้งสองคน ก็แสดงว่าจอบนั้น เชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นอาวุธที่ใช้ทำร้าย ก้นบูห์ที่ตรวจพบมีรูปแบบสารพันธุกรรม (DNA) ของชาย ๒ คน และปรากฏว่ารูปแบบของสารพันธุกรรม (DNA) ของชาย ๑ คน ตรงกับสารพันธุกรรม (DNA) ของอสุจิ ที่พบที่ศพ Miss Hannah ซึ่งแสดงว่า ๑ ในคนร้าย มาร่วมสุมบูห์ตรงจุดที่พบจอบเปื้อนเลือดและก้นบูห์ พยานวัตถุที่พบจอบเปื้อนเลือด, ก้นบูห์, อสุจิที่พบที่ศพ Miss Hannah ฯลฯ เป็นพยานหลักฐานเชื่อมโยง ผู้ต้องหา สถานที่เกิดเหตุได้ ทำให้กำหนดแนวทางการสืบสวนหาตัวคนร้ายได้ โดยเจ้าหน้าที่สืบสวนได้พยายามติดตามหาบุคคลที่มานั่งสุมบูห์จากการตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) ชายที่ล่องละเมิดทางเพศ Miss Hannah เป็นชาย ๒ คน และที่ก้นบูห์เป็นชาย ๒ คน (ตรงกับอสุจิ ๑ คน) ทำให้ทราบว่ามีคนที่เกี่ยวข้อง ๓ คน ร่วมกันข่มขืน Miss Hannah ๒ คน จึงได้เริ่มติดตามหาบุคคลทั้ง ๓ คน และสามารถจับคนร้ายได้ในที่สุด DNA ของคนร้าย ๒ คน ตรงกับ DNA ที่พบที่ศพของ Miss Hannah เป็นต้น

ภาพที่ ๑-๑ ภาพคดีฆ่าข่มขืนนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษ บริเวณหาดทรายรี ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จว.สุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗ เวลาประมาณ ๐๖.๓๐ น.

สารพันธุกรรม (DNA) จากเลือดที่จอบ, อสุจิ ที่พบในช่องคลอดและทวารหนักของผู้เสียชีวิต และเซลล์จากน้ำลายหรือริมฝีปากที่ติดอยู่ที่ก้นบูห์เป็นสิ่งที่ใช้ในการชี้เฉพาะ และพิสูจน์ความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เกี่ยวข้องได้ ทั้งผู้เสียหาย (ผู้เสียชีวิต) และผู้ต้องหา (คนร้าย) ซึ่งเป็นพยานหลักฐานเงียบ ใช้ยืนยันผู้เกี่ยวข้องได้ ตามที่ Paul Leland Kirk กล่าวไว้ถึงพยานหลักฐานเงียบ (silence witness) และเป็นไปตามทฤษฎีของ Edmond Locard ที่กล่าวไว้ว่า “ทุก ๆ การสัมผัสก็ทิ้งร่องรอยไว้เสมอ” ร่องรอยเหล่านั้นจะเล่าเรื่องให้ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้น นำไปวิเคราะห์การสืบสวนสอบสวนได้

“...the utilization of the physical evidence is critical to the solution of most crime. No longer the police may depend upon the confession, as they have done to the large extent in the past. The eyewitness has never been dependable, as an experienced investigator or attorney knows quite well. Only physical evidence is infallible, and then only when it is properly recognized, studied and interpreted.”

“Wherever he steps, whatever he touches, whatever he leaves, even unconsciously, will serve as silent witness against him. Not only fingerprints or his footprints, but his hairs, the fibers from his clothing, the glass he breaks, the tool mark he leaves, the paint he scratches, the blood or semen he deposits or collects. All of these and more bear mute witness against him. This is evidence that does not forget. It is not confused by the excitement of the moment. It is not absent because human witnesses are, it is factual evidence, physical evidence can not be wrong, it can not perjure itself; it can not be wholly absent, only its interpretation can err. Only human failure to find it, study and understand it, can diminish its value.”

Paul L, Kirk, Phd. 1974

ภาพที่ ๑-๒ Paul Leland Kirk (May ๙, ๑๙๐๒ – June ๕, ๑๙๗๐)

“ทุกที่ที่เขาก้าวไป อะไรก็ตามที่เขาสัมผัส อะไรก็ตามที่เขาทิ้งไว้ แม้โดยไม่ตั้งใจ จะเป็นพยานหลักฐานเงียบที่ยืนยันตัวเขา.....”

“Wherever he steps, whatever he touches, whatever he leaves, even unconsciously, will serve as silent witness against him.....”

Paul L, Kirk, Phd. ๑๙๗๔

Paul L, Kirk กล่าวไว้ถึงพยานหลักฐานเงียบ ซึ่งคือ พยานวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดที่เกิดขึ้น

“every contact leaves a trace”

Locard's Theory

One of basic principles of modern forensic science is something known as **Locard's Theory**. Simply stated, the theory is that every time something comes into contact with another thing, it either takes or leaves something of itself. Crime scene investigations are largely based around trying to determine what persons may have been present at the scene of the crime and what they may have come into contact with. Additionally, the scene will hold clues about what took place and how. Shoe prints, fingerprints, DNA, fibres, handwriting samples, blood splatter, tool marks, projectile impact patterns, and trajectory measurements all have a story to tell.

Dr. Edmond Locard

ภาพที่ ๑-๓ Dr.Edmond Locard

ทุก ๆ การสัมผัสก็ทิ้งร่องรอยไว้เสมอ
“every contact leaves a trace”

Dr.Edmond Locard ๑๙๒๐.

ทฤษฎีของ Locard (Locard's Theory)

เป็นหลักการพื้นฐานของงานนิติวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับวัตถุ หรือวัตถุกับวัตถุ จะมีร่องรอยและพยานวัตถุแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเมื่อมีการสัมผัส

๑.๑ คุณค่าของพยานวัตถุ

- ๑.๑.๑ เป็นสิ่งที่พิสูจน์ถึงการเกิดขึ้นจริงของคดี
- ๑.๑.๒ สามารถเชื่อมโยงผู้กระทำผิด กับผู้เสียหายหรือกับสถานที่เกิดเหตุได้
- ๑.๑.๓ ทำให้ทราบตัวผู้กระทำผิด
- ๑.๑.๔ ป้องกันผู้บริสุทธิ์ที่ถูกกล่าวหาได้
- ๑.๑.๕ สามารถยืนยันคำให้การของผู้เสียหายได้
- ๑.๑.๖ ทำให้เกิดการยอมรับสารภาพ
- ๑.๑.๗ เชื่อถือได้มากกว่าพยานบุคคล
- ๑.๑.๘ ศาลใช้วัตถุพยานเป็นหลักในการพิจารณาคดี

๑.๒ สถานที่ ที่จะพบพยานวัตถุ

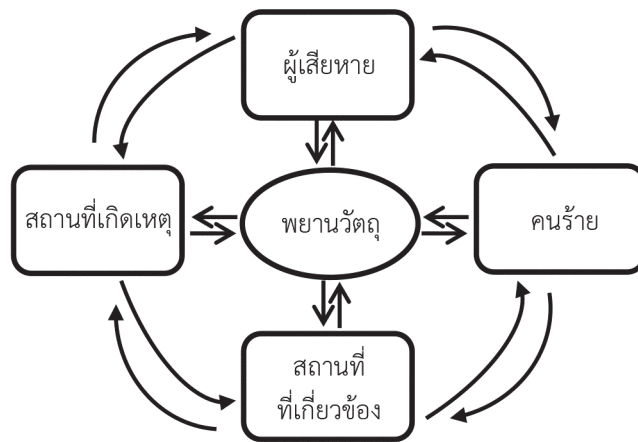
๑.๒.๑ สถานที่เกิดเหตุที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

๑.๒.๒ ตัวผู้เสียหาย

๑.๒.๓ ตัวผู้กระทำความผิด

๑.๒.๔ ที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เช่น สถานที่ที่คนร้ายเตรียมการก่อเหตุ ที่ซ่อนทรัพย์สินที่โจรกรรมมา

๑.๓ การเชื่อมโยงพยานวัตถุ พยานวัตถุสามารถสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสถานที่เกิดเหตุ, คนร้าย, ผู้เสียหาย และที่ที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่เกิดขึ้นสามารถอธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล

ภาพที่ ๑-๔ การเชื่อมโยงของวัตถุพยาน

๒. ประเภทของพยานวัตถุ มีดังนี้

๒.๑ พยานวัตถุไม่ถาวร (Transient evidence)

เป็นพยานวัตถุที่อยู่เพียงชั่วคราวซึ่งเป็นธรรมชาติของพยานวัตถุนั้น สามารถเปลี่ยนสภาพไปได้โดยง่าย และสูญหายได้ง่ายด้วยเช่นกัน ได้แก่

- กลิ่น เช่น กลิ่นแก๊ส น้ำมันเบนซิน น้ำหอม ฯลฯ
- อุณหภูมิ เช่น อุณหภูมิห้อง ฝากระโปรงรถยนต์ เครื่องดื่ม ฯลฯ
- รอยพิมพ์ รอยประทับ รอยเท้าเปียกน้ำ ฯลฯ

ภาพที่ ๑-๕ รอยเท้าเปียกน้ำ

พยานวัตถุประเภทนี้ต้องบันทึกทันทีเมื่อตรวจพบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ เช่น เมื่อเข้าตรวจที่เกิดเหตุคดีฆ่าแล้วเผา ผู้ที่เข้าไปตรวจที่เกิดเหตุคนแรกได้กลิ่นน้ำมันเบนซิน ต้องรีบบันทึก มิฉะนั้นกลิ่นน้ำมันเบนซินจะจางหายไป พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่สืบสวนที่เข้าไปที่เกิดเหตุภายหลังอาจจะได้กลิ่นน้ำมันเบนซินแล้ว เจ้าหน้าที่ที่พบจึงต้องทำการบันทึกรายละเอียดไว้ทันที ผู้วิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุก็สามารถตั้งสมมุติฐานการเกิดเหตุได้ว่า คนร้ายได้ฆ่าผู้เสียชีวิตแล้วใช้น้ำมันเบนซินราดและจุดไฟเผาขึ้น เป็นต้น

๒.๒ พยานวัตถุตามสภาพ (Conditional evidence)

พยานวัตถุประเภทนี้เกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำ คล้ายกับพยานวัตถุไม่ถาวร ต้องมีการบันทึกไว้ทันทีเมื่อพบ มิฉะนั้นอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงไปได้ เช่น

- สีของคว้น (บอกถึงชนิดของเชื้อเพลิงได้)
- สีของ (เปลว) ไฟ (บอกอุณหภูมิของความร้อนของการลุกไหม้ได้)
- สภาพศพ การแข็งตัวของกล้ามเนื้อ หรือ Rigor mortis การตกของเลือดตามแรงโน้มถ่วง หรือ Livor mortis (บอกเวลาการเสียชีวิตได้ว่าเสียชีวิตมานานแล้วเท่าไร)
- หน้าต่าง ประตู เปิดหรือปิด
- แสงสว่าง ไฟฟ้า เปิดหรือปิด
- ตำแหน่งพยานวัตถุที่พบ เช่น ตำแหน่งอาวุธปืน ปดอกระสุนปืน ลูกกระสุนปืน ฯลฯ

ภาพที่ ๑-๖ สีของคว้นไฟจากเหตุเพลิงไหม้

ภาพที่ ๑-๗ ไอน้ำที่กระจก

พยานวัตถุตามสภาพเป็นสิ่งที่ทำให้การวิเคราะห์หรือประมวลผลการเกิดเหตุได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น คนร้ายเข้าไปก่อเหตุภายในบ้านโดยป็นหน้าต่างที่เปิดทิ้งไว้เป็นทางเข้า ผู้เสียหายที่มาพบเหตุได้ปิดหน้าต่างไว้ก่อนการตรวจฯ อาจทำให้การวิเคราะห์ทางเข้าของคนร้ายผิดไปได้ ถ้าไม่ได้มีการสอบถามผู้เสียหายก่อน, แสงสว่างหลอดไฟเปิด-ปิด อาจนำมาวิเคราะห์เวลาที่เกิดเหตุได้, ตำแหน่งปลอกกระสุนปืนสามารถวิเคราะห์จุดที่คนร้ายใช้อาวุธปืนยิงได้ เป็นต้น

๒.๓ พยานวัตถุที่เป็นรูปแบบ (Pattern evidence)

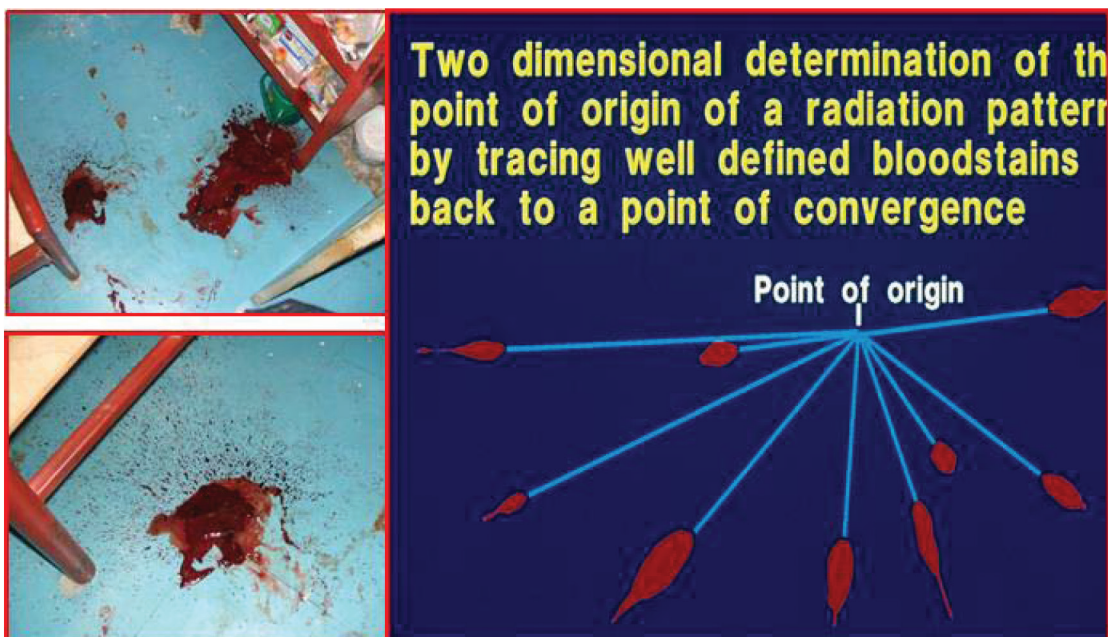
มีรูปแบบหลายอย่างของพยานวัตถุที่พบในสถานที่เกิดเหตุ ที่เกิดจากการสัมผัส ได้แก่ รอยประทับ รอยกด รอยพิมพ์ รอยแตก เช่น

- รอยแตกร้าวของกระจกจากการถูกยิงด้วยลูกกระสุนปืน

ภาพที่ ๑-๘ รอยแตกร้าวของกระจกจากการถูกยิงด้วยลูกกระสุนปืน

- รอยกระเซ็นของโลหิต หรือ Blood stain pattern

ภาพที่ ๑-๙ รอยกระเซ็นของโลหิต

- รูปแบบรอยถูกยิง วิธีกระสุน

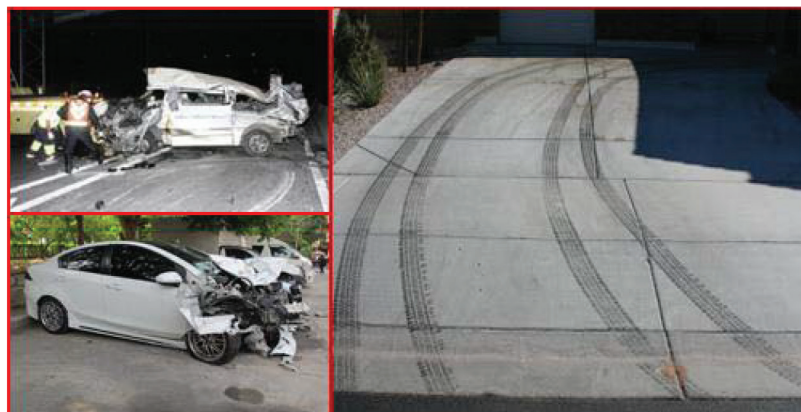
ภาพที่ ๑-๑๐ วิธีกระสุนปืน

- รูปแบบหรือลักษณะการไหม้ของไฟ

ภาพที่ ๑-๑๑ รูปแบบการลุกไหม้ของไฟ

- รูปแบบรอยยางรถยนต์ หรือรอยไถล รอยเบรก เป็นต้น

ภาพที่ ๑-๑๒ รอยยางรถยนต์

รูปแบบของพยานวัตถุเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถนำมาวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุได้ โดยผู้ที่ทำการวิเคราะห์รายละเอียดรูปแบบต้องเข้าใจรายละเอียดของการเกิดรูปแบบนั้น ๆ ด้วย เช่น รอยแตกร้าวของกระจกจากการถูกยิงด้วยลูกกระสุนปืนจะบอกทิศทางว่ายิงจากด้านไหน มุมยิงเข้าเป็นอย่างไร ทำให้เห็นแนววิถีกระสุน เป็นต้น

๒.๔ พยานวัตถุที่สามารถถ่ายเทหรือโยกย้ายได้ (Transfer evidence)

เป็นพยานวัตถุที่เกิดจากการสัมผัสระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับวัตถุ หรือวัตถุกับวัตถุ อาจเป็นพยานวัตถุที่มีขนาดเล็ก หรือเล็กมาก เช่น

- ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า
- สารคัดหลั่งจากร่างกาย (อสุจิ น้ำลาย เลือด) เส้นผม เส้นขน เนื้อเยื่อ
- ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน เขม่าปืน
- สารเคมี สี กระจก หิน ดิน ทราย
- ยาเสพติด
- รอยรองเท้า รอยยางรถยนต์

วัตถุพยานประเภทนี้มีการเกิดขึ้นโดยมีการสัมผัส เช่น คนร้ายที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ หยิบหรือจับต้องสิ่งของ รอยลายนิ้วมือของคนร้ายก็จะไปประทับกับสิ่งของนั้น เจ้าหน้าที่ตรวจที่เกิดเหตุก็สามารถเก็บลายนิ้วมือของคนร้ายที่สิ่งของนั้นได้ เป็นต้น

๒.๕ พยานวัตถุทางการแพทย์ (Medical evidence)

ภาพที่ ๑-๑๓ บาดแผลถูกลูกกระสุนปืน

เป็นพยานวัตถุที่สามารถนำไปใช้ในการพิสูจน์บุคคล, พิสูจน์การถูกทำร้าย, พิสูจน์เจตนา การทำร้าย ทำตนเอง หรือผู้อื่นกระทำ พิสูจน์วัน เวลา และสถานที่ที่ถูกทำร้าย และเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ที่ร่างกายของผู้เสียหาย(เหยื่อ) ผู้ต้องหา และพยาน เช่น

- รูปแบบของบาดแผล แสดงความรุนแรงของการบาดเจ็บ จะบ่งบอกพฤติกรรมของคนร้ายได้
- ชนิดบาดแผล บาดแผลถูกกระแทกด้วยของแข็งไม่มีคม บาดแผลถูกของมีคมหรือปลายแหลม บาดแผลกระสุนปืน และระเบิด
- ตำแหน่งที่พบบาดแผล
- จำนวนและขนาดของแผล
- สภาพการเปลี่ยนแปลงหลังการตาย (ดูรายละเอียด บทที่ ๓ งานนิติเวช)

- (๑) ภาวะเลือดตกสู่ที่ต่ำ (Livor mortis) ของศพ
- (๒) ภาวะกล้ามเนื้อหดเกร็ง (Rigor mortis) ของศพ
- (๓) การเน่าของศพ

- ประวัติการรักษา การใช้ยา เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ เช่น การผ่าตัด การใส่เหล็ก เข้าไปที่อวัยวะแขนขาเพื่อการรักษาเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลได้ รายละเอียดของ วัตถุพยานทางการแพทย์ แพทย์จะเป็นผู้ให้ความเห็น

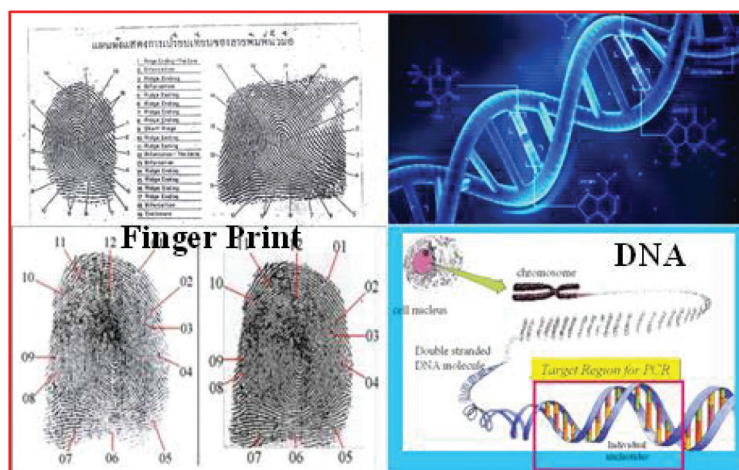
๒.๖ พยานวัตถุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic evidence)

ปัจจุบันมีการพัฒนาอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ กล้องถ่ายรูป กล้องวงจรปิด และอุปกรณ์บันทึกต่าง ๆ เมื่อมีการใช้งานจะบันทึกข้อมูลเป็น ข้อมูลดิจิทัล ซึ่งข้อมูลดิจิทัลเหล่านี้สามารถช่วยในการสืบสวนได้

ภาพที่ ๑-๑๔ วัตถุพยานที่เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๒.๗ พยานวัตถุที่เชื่อมโยง (Associative evidence)

ภาพที่ ๑-๑๕ ตัวอย่างพยานวัตถุที่เชื่อมโยง

พยานวัตถุที่สามารถเชื่อมโยงผู้เสียหาย (เหยื่อ) ผู้ต้องหา กับสถานที่เกิดเหตุได้ เช่น ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า สารพันธุกรรม (DNA) ใช้เป็นหลักฐานในการยืนยันตัวบุคคลได้ ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ เชื่อมโยงอาวุธปืนของผู้ต้องหาได้, รอยรองเท้าเชื่อมโยงรองเท้า, รอยเครื่องมือเชื่อมโยงเครื่องมือ เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์พยานวัตถุ

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้มีการบันทึก การเก็บรวบรวม รักษา อธิบาย และ ประมวลผลเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากพยานวัตถุทั้งหมด จะทำให้การคลี่คลายคดีเป็นไปอย่างถูกต้อง มีการวิเคราะห์ พยานวัตถุ ดังนี้

๓.๑ การรับรอง (Recognition) เป็นขั้นตอนแรกของการตรวจวิเคราะห์ พยานวัตถุนั้น ต้องสามารถเชื่อมโยงผู้เสียหาย (เหยื่อ) ผู้ต้องหา และสถานที่เกิดเหตุได้ และพยานวัตถุนั้นต้องตรวจเก็บโดยผู้หน้าที่ โดยตรง วิธีการตรวจเก็บและรักษาพยานวัตถุต้องเป็นวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม มีการบันทึกการครอบครอง พยานวัตถุนั้น ตั้งแต่ผู้เก็บ การตรวจวิเคราะห์จนถึงการพิจารณาคดีในชั้นศาล มีห่วงโซ่ของการครอบครอง โดยตลอด (Chain of Custody) คือ มีการบันทึก การตรวจเก็บ การเก็บรักษา การส่งตรวจ ทุกขั้นตอน

๓.๒ การจำแนก (Classification) เป็นการแยกประเภทของพยานวัตถุโดยดูจากสภาพ คุณลักษณะกว้าง ๆ เช่น ของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ การแยกชนิด ขนาดของลูกกระสุนปืนหรือปลอกกระสุนปืน

๓.๓ การชี้เฉพาะ (Identification) เป็นการศึกษาคุณลักษณะ เช่น ลักษณะภายนอก รูปแบบ สัณฐาน คุณสมบัติทางเคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา ซึ่งทำโดยการเปรียบเทียบคุณลักษณะดังกล่าว เช่น การตรวจ พิสูจน์ดิน ดินจากบริเวณที่เกิดเหตุกับดินที่ติดที่รองเท้าของคนร้าย จะตรวจพิสูจน์ยืนยันว่าดินเหมือนกันหรือไม่ ก็โดยการตรวจดูลักษณะภายนอก เช่น สีดินสีเดียวกันหรือไม่ และตรวจคุณสมบัติภายในดิน มีธาตุที่เป็น ส่วนประกอบเหมือนกันหรือไม่ จึงจะชี้เฉพาะได้ว่า เป็นดินที่มีลักษณะและองค์ประกอบเหมือนกัน เป็นต้น

๓.๔ การบอกความเป็นเอกลักษณ์ (Individualization) เป็นการพิสูจน์ความเป็นหนึ่งเดียว (Unique) โดยการตรวจเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไป (Class characteristics) และคุณลักษณะเฉพาะ (Individual characteristics) เช่น

- การยืนยันรอยลายนิ้วมือแฝงกับลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ต้องสงสัย หรือผู้ต้องหาต้องเปรียบเทียบ ลายพิมพ์นิ้วมือโดยต้องมีจุดตำหนิพิเศษตรงกัน ๑๐ จุดขึ้นไป จึงจะยืนยันว่าเป็นลายนิ้วมือของบุคคลคนเดียวกัน
- การยืนยันว่าลูกกระสุนปืนที่พบในตัวผู้เสียชีวิต/หรือที่เกิดเหตุ ว่ายิงมาจากอาวุธปืน ต้องสงสัยหรือไม่ ต้องตรวจเปรียบเทียบตำหนิพิเศษที่ร่องและสันเกลียวเปรียบเทียบกัน ถ้าตรงกันจึงยืนยันได้

๓.๕ การประมวลเหตุการณ์ (Reconstruction) เป็นการประมวลเรื่องราวที่เกิดขึ้น จากพยานวัตถุ และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีการวิเคราะห์ โดยอาศัยหลักเหตุผล หลักทฤษฎี หลักปฏิบัติ ตรรกวิทยา และข้อมูลต่าง ๆ มาลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งจะทำให้สามารถ ตั้งสมมุติฐานของการเกิดเหตุที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

๔. กฎเกณฑ์พื้นฐานที่จะทำให้พยานวัตถุมีคุณค่า

พยานวัตถุที่ตรวจเก็บจากสถานที่เกิดเหตุ ต้องถูกนำไปอ้างอิงตั้งแต่การสืบสวนสอบสวน จนถึงในกระบวนการพิจารณาในชั้นศาล มีกฎเกณฑ์ที่จะทำให้พยานวัตถุนั้นมีคุณค่า ได้ดังนี้

๔.๑ การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ

เริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อเจ้าหน้าที่คนแรกไปถึงสถานที่เกิดเหตุ จนกระทั่งการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้น การป้องกันก็คือป้องกันมิให้พยานหลักฐานโดยเฉพาะพยานวัตถุถูกทำลาย หรือเสื่อมค่า หรือสูญหายไป ส่วนการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ก็คือรักษาให้พยานวัตถุที่มีอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ คงสภาพ และสามารถนำไปใช้ตรวจพิสูจน์และเป็นพยานหลักฐานได้

๔.๒ การเก็บพยานวัตถุ ผู้ตรวจเก็บต้องมีหน้าที่ตามกฎหมาย

การเก็บพยานวัตถุต้องยึดหลักของกฎหมาย ต้องกระทำโดยผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น พนักงานสอบสวน, เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ที่ได้รับการร้องขอจากพนักงานสอบสวน เป็นต้น

๔.๓ การค้นหาพยานวัตถุอย่างเหมาะสม

ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จะต้องไม่มองข้ามหรือละเลยพยานวัตถุทุกชิ้น หากสงสัยว่าสิ่งนั้นจะเป็นพยานวัตถุหรือไม่ ให้เก็บไว้ก่อน พร้อมทั้งระบุรายละเอียดของพยานวัตถุนั้น เช่น มีสภาพอย่างไร ตำแหน่งที่พบ และมีการบรรจุหีบห่ออย่างเหมาะสม การค้นหาพยานวัตถุมีหลายวิธี ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานที่เกิดเหตุ สภาพและปริมาณของพยานวัตถุนั้น ฉะนั้น ผู้ที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุควรเลือกใช้วิธีการค้นหาและการตรวจเก็บให้เหมาะสมด้วย

๔.๔ มีความต่อเนื่องของการครอบครองพยานวัตถุ (Chain of Custody) โดยตลอด หมายถึงพยานหลักฐานหรือพยานวัตถุนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การคุ้มครองดูแลของบุคคลหรือหน่วยงานตั้งแต่เริ่มเก็บ จนกระทั่งแสดงในชั้นศาล โดยไม่ขาดช่วงความรับผิดชอบของผู้ครอบครองเลย การดำเนินการเกี่ยวกับพยานวัตถุ จำเป็นต้องมีการบันทึกอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน ต้องมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ มีขั้นตอนการดำเนินการซึ่งประกอบไปด้วย

๔.๔.๑ การจัดการ (Taking)

การตรวจเก็บพยานวัตถุต้องกระทำโดยบุคคลที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย มีการบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เช่น สภาพ ตำแหน่งที่พบ มีการทำคำพิพากษา เครื่องหมาย ระบุ วัน เดือน ปี เวลาที่เก็บ เช่น พบกันบูห์ ต้องมีการบันทึก ยี่ห้อ สภาพ พบที่ตรงไหน และระบุวันเวลาที่ตรวจพบ

๔.๔.๒ การเก็บรักษา (Keeping)

เป็นการแสดงให้เห็นว่าพยานวัตถุนั้นได้ถูกเก็บและครอบครองไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้มั่นใจว่าพยานวัตถุนั้นมีความถูกต้องไม่มีการปนเปื้อน เช่น กันบูห์เก็บรักษาโดยใส่ซองกระดาษ มีการบันทึกรายละเอียดที่ซอง ปิดผนึก และมีการเซ็นชื่อกำกับ

๔.๔.๓ การขนส่ง (Transporting)

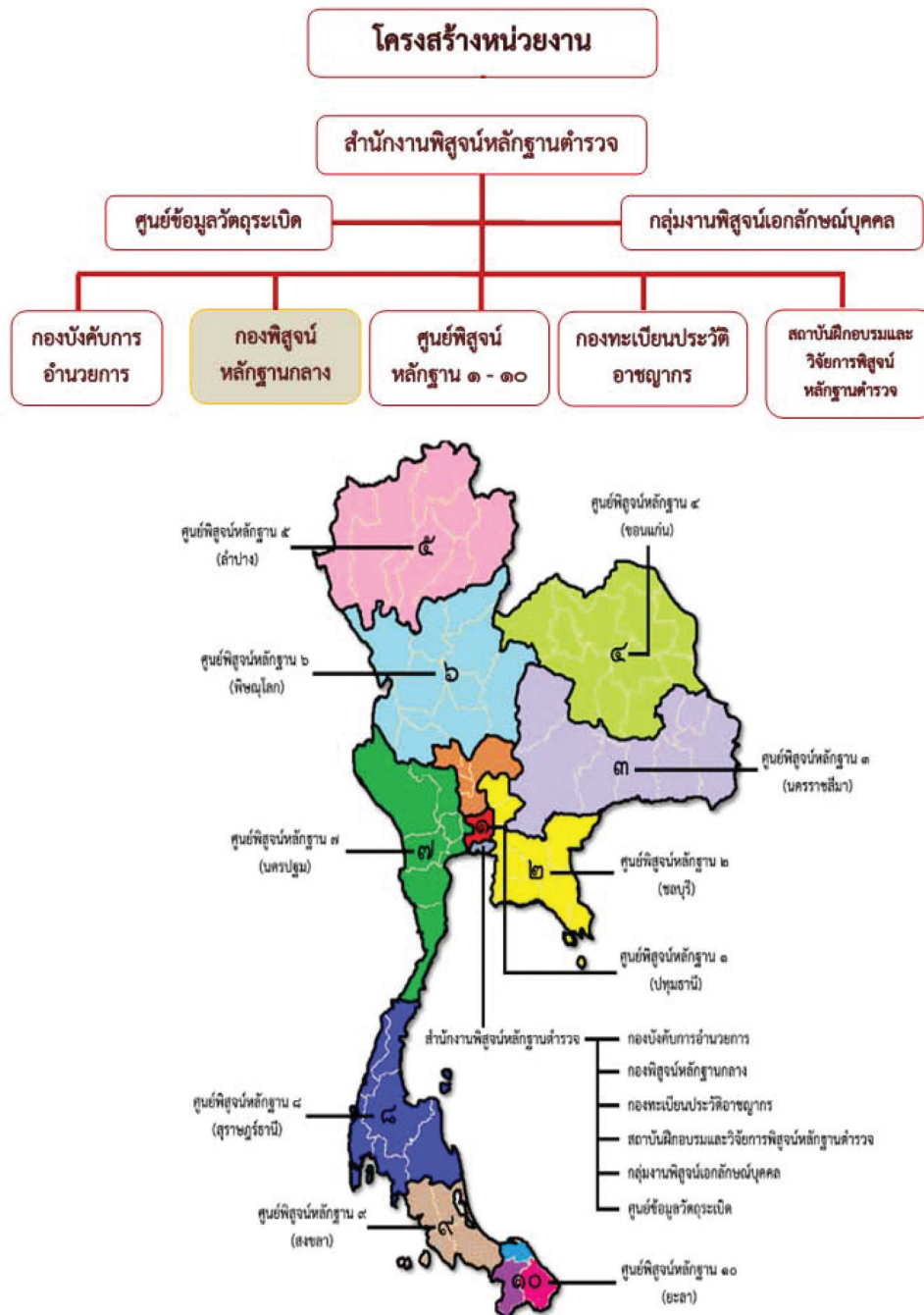
การส่งพยานวัตถุไปยังห้องปฏิบัติการ ต้องมีหนังสือนำส่ง ระบุจุดประสงค์ การตรวจ และแสดงให้เห็นว่า พยานวัตถุนั้น ได้ถูกบรรจุ หีบห่อ ปิดผนึก และติดฉลากไว้อย่างเหมาะสม และจัดเจ้าหน้าที่ส่งพยานวัตถุนั้นไปยังสถานตรวจพิสูจน์ด้วย

๔.๔.๔ การส่งมอบ (Delivering)

การส่งมอบพยานวัตถุให้แก่ผู้รับ (เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการแพทย์ หรือหน่วยงานอื่น) ต้องมีการส่งอย่างถูกต้อง มีหลักฐานแสดง วัน เดือน ปี เวลา ที่รับของกลาง รายละเอียดของของกลาง และให้ผู้รับลงลายมือชื่อพร้อมทั้งวัน เวลา ในสำเนาหนังสือนำส่ง

๕. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานนิติวิทยาศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕.๑ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

ภาพที่ ๑-๑๖ โครงสร้างและที่ตั้งหน่วยงานของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สพฐ.ตร.) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน วิทยาการตำรวจ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งราชอาณาจักร การดำเนินการเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และการส่งกลับในกรณีเหตุวินาศภัยหรือเหตุพิเศษอื่น ๆ การดำเนินการเกี่ยวกับงานฐานข้อมูลวัตถุระเบิด การสนับสนุนด้านวิชาการ การตรวจพิสูจน์ วิเคราะห์ เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด เฉพาะกรณีที่มีลักษณะพิเศษ ศึกษาพัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์และการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมงานด้านพิสูจน์หลักฐาน งานวิทยาการตำรวจ ตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานพิสูจน์หลักฐานและงานวิทยาการตำรวจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

มีหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการตรวจและตรวจพิสูจน์ เพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน มี กองพิสูจน์หลักฐานกลาง กองทะเบียนประวัติอาชญากร ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด และกลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ซึ่งแต่ละหน่วยมีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

๕.๑.๑ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง (พฐก.)

ภาพที่ ๑-๑๗ โครงสร้างกองพิสูจน์หลักฐานกลาง

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานต่าง ๆ โดยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ ด้านเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา หลักการเปรียบเทียบ การถ่ายภาพและการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เพื่อช่วยพนักงานสอบสวนค้นคว้าหาพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง รวมถึงงานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แบ่งออกเป็น ฝ่ายอำนวยการ งานตรวจสถานที่เกิดเหตุ และ งานตรวจพิสูจน์ด้านวิทยาศาสตร์ และ กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

(๑) ฝ่ายอำนวยการ (ผอ.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ และกำลังพล งานการเงินและพัสดุ งานยุทธศาสตร์ งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๒) กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ (กสท.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีต่าง ๆ งานถ่ายภาพเพื่อสนับสนุนพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๓) กลุ่มงานตรวจเอกสาร (กอส.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์ประเภทเอกสาร วัตถุ ร่องรอย และเงินตราปลอมแปลง รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๔) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (กอป.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจชันสูตร การตรวจเปรียบเทียบเครื่องกระสุนปืน ตรวจชนิดขนาดของอาวุธปืน และร่องรอยบนวัตถุ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๕) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ (กคพ.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานตรวจพิสูจน์ที่ต้องใช้หลักวิชาทางเคมี และฟิสิกส์ เช่น สารเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง วัตถุปลอมปน (ทอง, นาก) รอยชุดลบหมายเลขบนโลหะ มิเตอร์ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า กระจุก ดิน หิน ทราย เส้นใย การจับเท็จ การตรวจร่องรอยการฉ้อฉล สืบ การตรวจเปรียบเทียบวัตถุพยานต่าง ๆ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๖) กลุ่มงานตรวจยาเสพติด (กยส.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด แหล่งผลิตยาเสพติด และยาพิษ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๗) กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง (กนฝ.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๘) กลุ่มงานตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ (กชว.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานตรวจพิสูจน์ที่ต้องใช้หลักวิชาทางชีววิทยา เช่น โลหิต อสุจิ สารพันธุกรรม เส้นผม เส้นขน การตรวจเปรียบเทียบวัตถุพยานต่าง ๆ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๙) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (กคพ.พฐก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีรวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๑๐) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ (กชช.พฐก.) มีหน้าที่ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาโครงการเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐาน และการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และการให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐาน และการตรวจสถานที่เกิดเหตุ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๕.๑.๒ กองทะเบียนประวัติอาชญากร (ทว.)

ภาพที่ ๑-๑๘ โครงสร้างกองทะเบียนประวัติอาชญากร

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนประวัติอาชญากร โดยรวบรวม จัดเก็บ ตรวจสอบ และแจ้งผลข้อมูลประวัติอาชญากร แผนประทุษกรรม ภาพถ่าย หมายจับ ตำหนิ รูปพรรณ ทรัพย์สินที่หาย หรือที่ถูกประทุษร้าย ข้อมูลประวัติบุคคลพันโทฯ นักโทษหลบหนี คนหาย และคนตายไม่ทราบชื่อ รวมถึงงานอื่นที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แบ่งออกเป็น ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายปฏิบัติการ ๗ ฝ่าย และกลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

(๑) ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการและกำลังพล งานการเงินและพัสดุ งานยุทธศาสตร์ งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชา มอบหมาย

(๒) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบันทึก ตรวจสอบ จัดเก็บข้อมูล หมายจับ แผนประทุษกรรม ทรัพย์สินหาย คนหาย พลัดหลง คนตายไม่ทราบชื่อ บุคคลพันโทฯ ที่ส่งมาจากหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยกเว้นตำรวจภูธรภาค ๑-๙ และ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๓) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๒ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสเก็ชและประกอบใบหน้าคนร้ายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ร้องขอ งานถ่ายภาพผู้ต้องหาและจัดทำสารบบภาพถ่ายผู้ต้องหา รวมทั้งงานอื่นที่ ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๔) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๓ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดด้วยระบบชื่อ ชื่อสกุล รวมทั้งการบันทึกผลคดี การพิจารณาคัดแยกผลคดีที่อยู่ในข่ายต้องทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและบัญชีประวัติออกจากสารบบ หรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๕) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๔ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา และศพที่ตายโดยผิดธรรมชาติ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

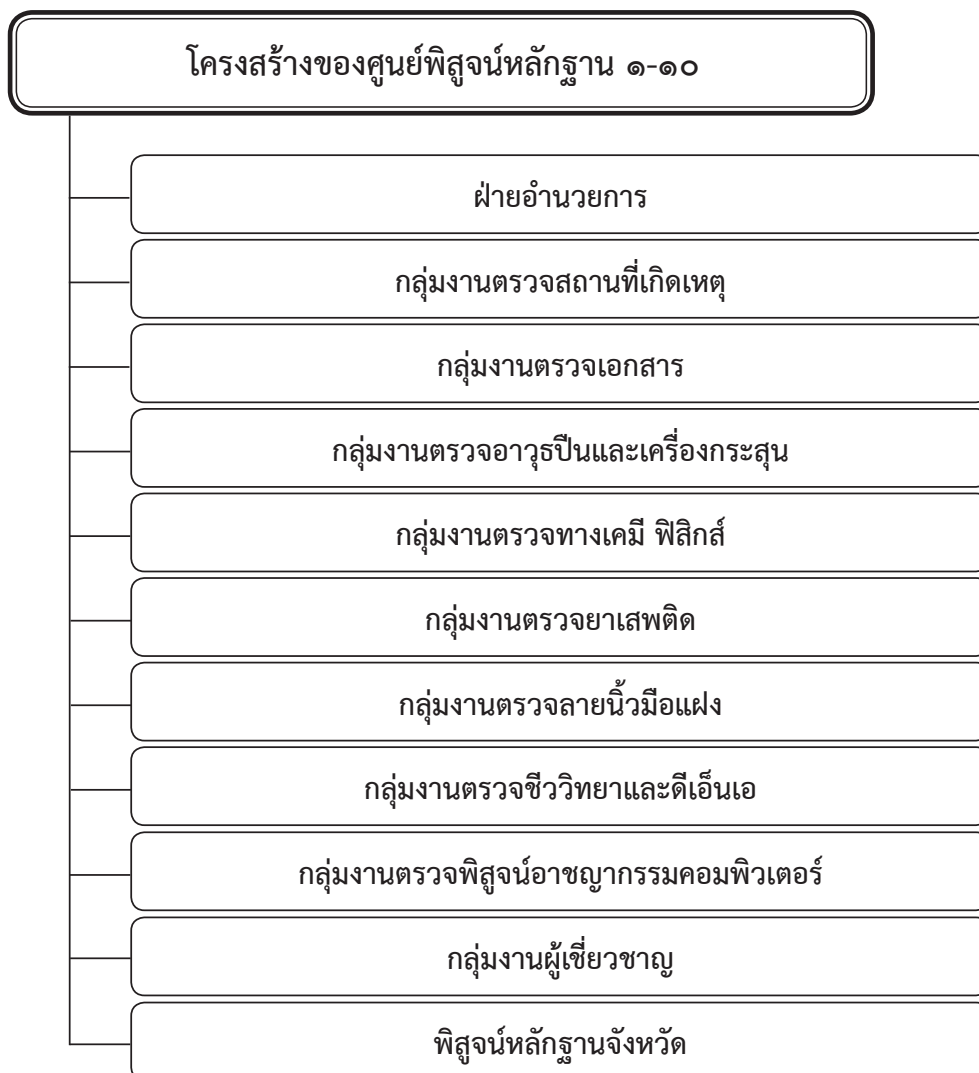
(๖) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับลายพิมพ์นิ้วมือผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ต้องขัง ผู้ขออนุญาต ผู้สมัครเข้ารับราชการ และผู้สมัครงานอื่น ๆ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๗) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๖ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำและรับรองรายการประวัติการกระทำความผิด คัดแยกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่อยู่ในข่ายต้องทำลายออกจากสารบบ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๘) ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบและเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือด้วยระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ บริหารจัดการฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ ควบคุมดูแลการทำงานและการบำรุงรักษาระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๙) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า พัฒนา วิเคราะห์ และออกแบบเกี่ยวกับชุดคำสั่งระบบงานคอมพิวเตอร์ และให้คำแนะนำ ปรึกษาตอบข้อหารือ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๕.๑.๓ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ (ศพฐ.๑-๑๐)

ภาพที่ ๑-๑๙ โครงสร้างศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐

มีอำนาจหน้าที่บริหารงานและดำเนินการเกี่ยวกับงานวิทยาการตำรวจ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการถ่ายภาพทั้งการตรวจพิสูจน์หลักฐานเช่นเดียวกับกองพิสูจน์หลักฐานกลาง และงานทะเบียนประวัติอาชญากร แผนประทุษกรรม สมุดภาพคนร้าย บุคคลพันโทฯ หมายถึง ทหารพ่าย คนหาย พลัดหลง การตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์พิสูจน์หลักฐานแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

(๑) ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการและกำลังพล งานการเงินและพัสดุ งานยุทธศาสตร์ งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร งานทะเบียนประวัติอาชญากร รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๒) กลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในคดีต่าง ๆ งานถ่ายภาพ งานตรวจเปรียบเทียบร่องรอยลายนิ้วมือ เพื่อสนับสนุนพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๓) กลุ่มงานตรวจเอกสาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์ประเภทเอกสาร วัตถุ ร่องรอย และเงินตราปลอมแปลง รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๔) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์วิธี การตรวจเปรียบเทียบเครื่องกระสุนปืน ตรวจชนิดขนาดของอาวุธปืน และร่องรอยบนวัตถุรวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๕) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานตรวจพิสูจน์ที่ต้องใช้หลักวิชาทางเคมีและฟิสิกส์ เช่น สารเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง วัตถุปลอมปน (ทอง, นาก) รอยชุดลายหมายเลขบนโลหะ มิเตอร์ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า กระจุก ดิน หิน หวาย เส้นใย การจับเท็จ การตรวจร่องรอยการฉีดยาเสพติด การตรวจเปรียบเทียบวัตถุพยานต่าง ๆ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๖) กลุ่มงานตรวจยาเสพติด มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด แหล่งผลิตยาเสพติด และยาพิษ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๗) กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๘) กลุ่มงานตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานตรวจพิสูจน์ที่ต้องใช้หลักวิชาทางชีววิทยา เช่น โลหิต อสุจิ สารพันธุกรรม เส้นผม เส้นขน การตรวจเปรียบเทียบวัตถุพยานต่าง ๆ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๙) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานและของกลางในคดีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๑๐) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาโครงการเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐาน และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และการให้คำปรึกษาแนะนำตอบข้อหารือเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐาน และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๑๑) พิสูจน์หลักฐานจังหวัด มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและถ่ายภาพงานตรวจเปรียบเทียบร่องรอยการฉีดยาเสพติด งานตรวจพิสูจน์ยาเสพติด และหลักฐานอื่น ๆ และงานทะเบียนประวัติอาชญากร ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของแต่ละจังหวัด

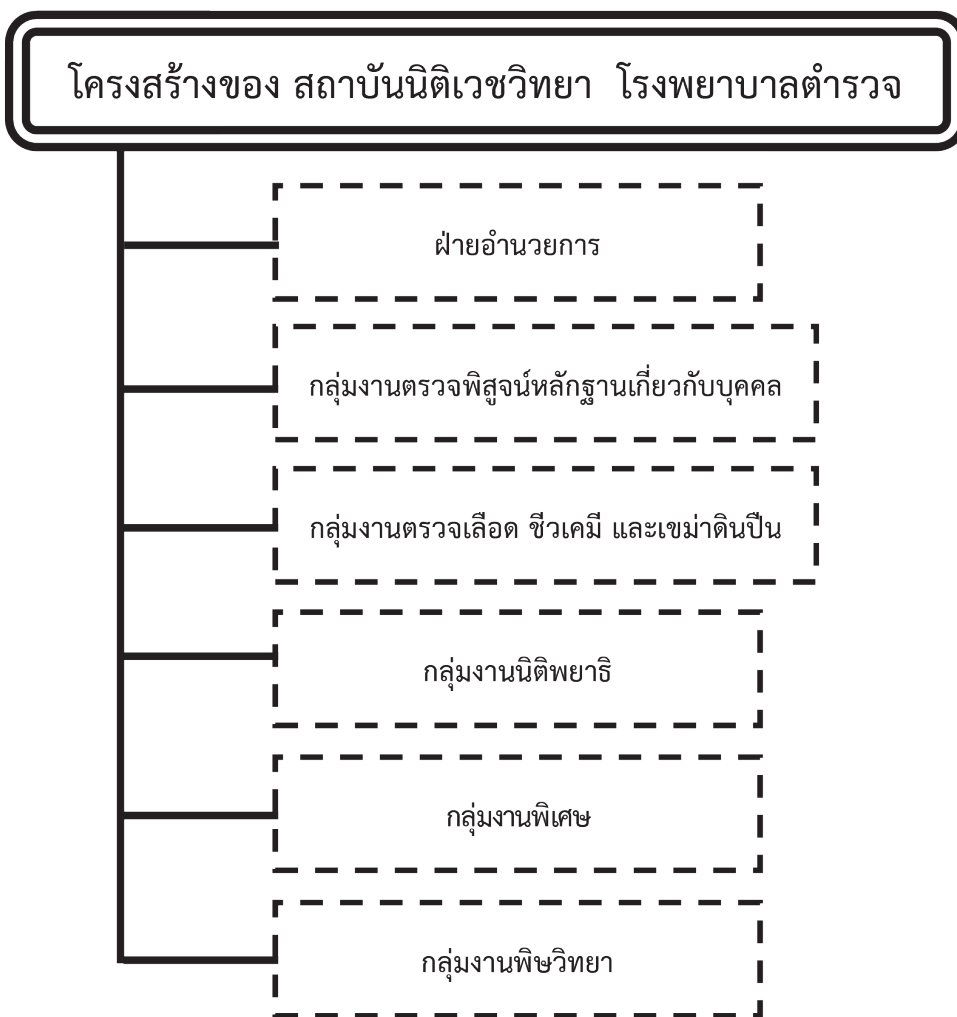
๕.๑.๔ กลุ่มงานตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (กพอ.สพฐ.ตร.)

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และส่งกลับในกรณีเหตุภัยพิบัติหรือเหตุพิเศษอย่างอื่น เพื่อสนับสนุนงานอำนวยความยุติธรรม โดยประสานขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจในสาขาต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในภาวะปกติ และภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการฝึกอบรมเทคนิควิธี และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เมื่อมีเหตุพิเศษอื่น

๕.๑.๕ ศูนย์ข้อมูลวัตุระเบิด (ศขบ.สพฐ.ตร.)

มีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการสนับสนุนด้านข้อมูลวิชาการ เครื่องมือ อุปกรณ์และเจ้าหน้าที่ด้านการตรวจพิสูจน์รวมทั้งดำเนินการฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตุระเบิดให้กับหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนภารกิจหลักของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการสืบสวนสอบสวน การป้องกัน และปราบปราม อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตุระเบิด

๕.๒ สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ

ภาพที่ ๑-๒๐ โครงสร้างสถาบันนิติเวชวิทยา

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การตรวจพิสูจน์บุคคล การตรวจเลือด ชีวเคมี และเขม่าดินปืน งานนิติพยาธิวิทยา งานศูนย์รวมข่าวรับแจ้งเหตุอับัติภัย การรักษาสภาพศพ ร่างกาย เพื่อการตรวจพิสูจน์ งานพิษวิทยา รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย แบ่งออกเป็น ฝ่ายอำนวยการ และ กลุ่มงาน ๖ กลุ่มงานดังนี้

(๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคล มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจพิสูจน์บุคคลจากศพ ชิ้นส่วนของศพ และการทำภาพเชิงซ้อน ตรวจอายุในคนมีชีวิต ตรวจพิสูจน์ความเป็น พ่อ แม่ ลูก ตรวจหาความพิการของร่างกาย ตรวจรอยแผลเป็น ตำหนิ ใฝ่ ปาน รอยสัก ฯลฯ เก็บรักษาของกลาง ที่ติดมากับศพหรือชิ้นส่วนศพ งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๒) กลุ่มงานตรวจเลือด ชีวเคมี และเขม่าดินปืน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจเลือด เพื่อประกอบการพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคลและตรวจเลือดจากซากศพ หรืออวัยวะอื่น ๆ ตรวจหาปริมาณ สารชีวเคมีในเลือดของศพ ตรวจหาส่วนของน้ำอสุจิและตัวอสุจิในคดีที่เกี่ยวกับเพศและในศพ ตรวจหา พยานหลักฐานทางด้านชีวเคมีอื่น ๆ ตรวจหาเขม่าดินปืนจากศพ งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๓) กลุ่มงานนิติพยาธิ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจชันสูตรพลิกศพที่ตาย โดยผิดธรรมชาติ ผ่าศพเพื่อหาสาเหตุการตายที่แท้จริง ตรวจพิสูจน์ชิ้นเนื้อของอวัยวะต่าง ๆ โดยวิธีจุลพยาธิวิทยา ให้บริการฉีดยาศพป้องกันการเน่า ดำเนินการส่งศพไม่มีญาติไปฝากไว้กับมูลนิธิ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับศพตามคำสั่ง ผู้บังคับบัญชา ถ่ายภาพที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ ล้างฟิล์ม และอัดขยายภาพ จัดบริการประกอบการตรวจ พิเศษต่าง ๆ จัดนิทรรศการและบริการด้านเทคโนโลยีทางแพทยศาสตรศึกษา เก็บรักษาเอกสารภาพถ่าย ทางการแพทย์ด้วยไมโครฟิล์ม เก็บของกลางประเภท ส่วนของหัวกระสุนปืนและชิ้นส่วนของวัตถุระเบิด ที่ได้จากศพ งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๔) กลุ่มงานพิเศษ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานศูนย์รวมข่าวรับแจ้งเหตุ อับัติภัย การรักษาสภาพศพ ร่างกาย เพื่อการตรวจพิสูจน์ ปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บ รักษาสภาพสถานที่เกิดเหตุ ในเขตสถานีตำรวจในกองบัญชาการตำรวจนครบาลและปริมณฑลตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย และ ควบคุมกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิที่มาช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย เป็นศูนย์รับแจ้งเหตุหรืออับัติภัยที่มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก และควบคุมสั่งการไปยังรถปฏิบัติการ โดยผลัดเปลี่ยนกันปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง บันทึกรายงาน การสั่งการ การปฏิบัติหน้าที่ และรายงาน เหตุการณ์พิเศษหรืออับัติภัยร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาทราบ รับ – ส่ง การจ่ายข่าวประสานงานด้วยวิทยุและ เครื่องมือสื่อสารอื่นระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาไปยังหน่วยปฏิบัติ เพื่อการ ทำงานโดยฉับพลันทั้งในเวลาปกติและเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน รักษาสภาพศพ ร่างกาย และวัตถุพยาน ในที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพศพ ร่างกาย วัตถุพยาน และสถานที่เกิดเหตุ เก็บและควบคุมการเก็บศพ ส่งศพเพื่อตรวจ พิสูจน์ตามที่พนักงานสอบสวนสั่งการ ปฐมพยาบาลและนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ส่งมอบศพให้ญาติ หรือฝากฝังยังสุสาน ประสานงานหน่วยที่เกี่ยวข้องร่วมปฏิบัติตามความเหมาะสม ควบคุม ดูแล และบังคับบัญชา เจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่มาร่วมปฏิบัติในด้านการเก็บศพ ร่างกาย และวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

(๕) กลุ่มงานพิษวิทยา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจหาสารพิษในชีววัตถุของผู้ป่วย ตรวจวิเคราะห์หาสารพิษเพื่อพิสูจน์หาสาเหตุการตาย ตรวจวิเคราะห์หาสารพิษในสิ่งแวดล้อมที่เป็นสาเหตุ ให้เกิดการเจ็บป่วยหรือตาย วิเคราะห์ปริมาณยาในเลือดผู้ป่วยเพื่อสนับสนุนการรักษาพยาบาล ตรวจวิเคราะห์ หาสารเสพติดในชีววัตถุของผู้ป่วย ผู้ต้องสงสัยและศพ ตรวจวิเคราะห์แอลกอฮอล์ในชีววัตถุของผู้ป่วย ผู้ต้องสงสัยและศพ ปฏิบัติงานด้านมาตรฐานการวิเคราะห์ ปฏิบัติงานวิจัย งานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

บรรณานุกรม

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๒

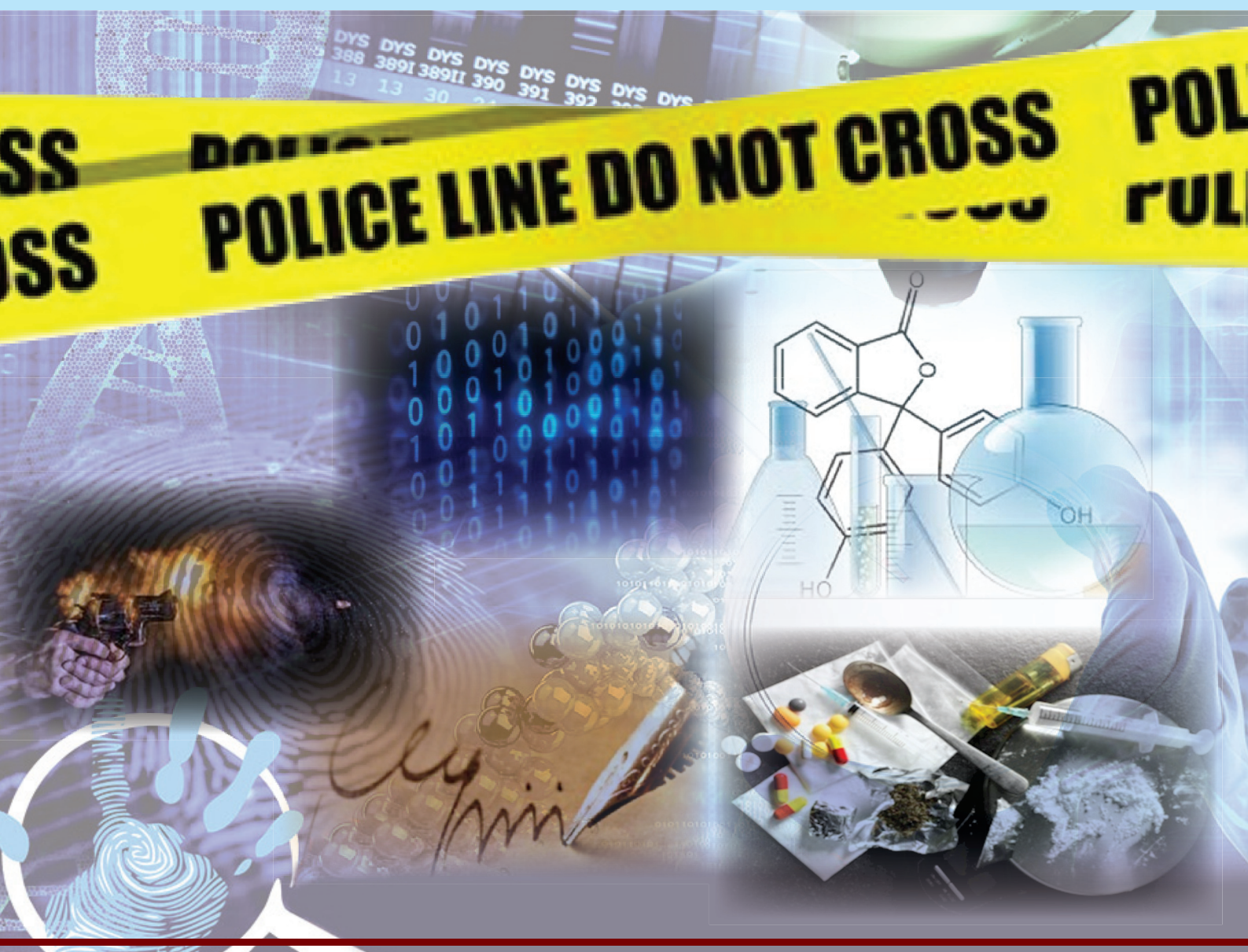
พล.ต.อ. อรรถพล เข้มสุวรรณวงศ์ และคณะ. นิติวิทยาศาสตร์ ๑ เพื่อการสืบสวนสอบสวน. ๒๕๕๒

Henry C. Lee and Elaine M. Pagliaro. (September 2013) .Forensic Evidence and Crime Scene Investigation. Journal of Forensic Investigation. Vol.1, Issue 2. P 2-3

Vernon J. Geberth, Practical Homicide Investigation : tactics, procedure, and forensic techniques. 4th ed. Crc press. 2006

บทที่ ๒

การพิสูจน์หลักฐาน

บทที่ ๒

การพิสูจน์หลักฐาน

งานพิสูจน์หลักฐานเป็นการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนงานสืบสวนสอบสวน โดยการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการตรวจเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน และตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ มีการแบ่งงานออกเป็นงานตรวจสถานที่เกิดเหตุและงานตรวจพิสูจน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. การตรวจสถานที่เกิดเหตุ

๑.๑ สถานที่เกิดเหตุ

สถานที่เกิดเหตุ หมายถึง สถานที่ที่มีการกระทำความผิดทางกฎหมายเกิดขึ้น ให้รวมถึงสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นด้วย และเป็นสถานที่ที่ทำให้ผู้ที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น ว่า เกิดอะไรขึ้น (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) ทำไมจึงเกิดเหตุ (why) ใครเป็นผู้ก่อเหตุ (who) และเกิดเหตุอย่างไร (how) ซึ่งเมื่อตรวจสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานแล้วจะทำให้ทราบรายละเอียดของความผิดที่เกิดขึ้น มีพฤติกรรมของการเกิดเหตุเป็นอย่างไร และทราบว่าคนร้ายเป็นใครได้

ความสำเร็จในการสืบสวนสอบสวนคดีที่มีสถานที่เกิดเหตุ ย่อมขึ้นอยู่กับความละเอียดรอบคอบในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ถ้าสามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนแล้วก็จะสามารถนำพยานหลักฐานไปวิเคราะห์เรื่องราวของเหตุที่เกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำ ซึ่งจะทำให้กำหนดแนวทางการสืบสวนได้ และสามารถคลี่คลายคดีได้ในที่สุด

๑.๒ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในหน้าที่การตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีดังนี้

๑.๒.๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๑๓๑

ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกล่าหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิด

๑.๒.๒ ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๒ การสืบสวน บทที่ ๒ การสืบสวน และตรวจสถานที่เกิดเหตุ

ข้อ ๔ เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นซึ่งจำเป็นจะต้องทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ให้พนักงานสอบสวนทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุเอง เว้นไว้แต่คดีสำคัญซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่ามั่วร้ายหรือหลักฐาน ซึ่งต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาการและจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจหรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด ก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ หรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด แล้วแต่กรณี เพื่อจัดเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) คดีความผิดต่อชีวิต
- (๒) คดีฆ่าตัวตาย แต่มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่าอาจถูกผู้อื่นฆ่าตาย
- (๓) คดีความผิดฐานลักทรัพย์ และมีร่องรอยในที่เกิดเหตุ
- (๔) คดีความผิดฐานชิงทรัพย์และมีคนตาย

- (๕) คดีความผิดฐานปล้นทรัพย์
- (๖) คดีวางเพลิง หรือเพลิงไหม้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- (๗) คดีจราจรทางบกที่เป็นปัญหา
- (๘) คดีที่มีการตายผิดธรรมชาติ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการตายโดยผิด

ธรรมชาติหรือคดีอื่น ๆ ที่น่าจะมีร่องรอยหรือหลักฐานในที่เกิดเหตุ ยกเว้นคดีจราจรทางบก

ข้อ ๕ เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อไปทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ให้แจ้งรายละเอียด วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ พฤติการณ์แห่งคดีโดยย่อ ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางคดีและให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๕.๑ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ

(๑) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบรักษาสถานที่เกิดเหตุและปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุ โดยใช้สายแถบกันสถานที่เกิดเหตุ หรืออุปกรณ์อื่นใด กันสถานที่เกิดเหตุไว้อย่าให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุโดยเด็ดขาด เพราะนอกจากจะเป็นการทำลายหลักฐานทางคดีแล้วยังเป็นการเพิ่มเติมร่องรอยที่มีได้เกิดจากการกระทำผิดด้วย

(๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ ได้รับแจ้งเหตุให้เดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว พร้อมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวน และกำหนดกันสถานที่เกิดเหตุตามความจำเป็นที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ ประเภทคดี ระยะเวลา และเหตุอื่นใดตามความเหมาะสมโดยใช้สายแถบกันสถานที่เกิดเหตุหรืออุปกรณ์อื่นใดกันสถานที่เกิดเหตุดังกล่าว

(๓) ในระหว่างที่ทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อป้องกันมิให้ร่องรอย พยานหลักฐานถูกทำลาย บุคคลอื่นใดที่มีความจำเป็นจะเข้าไปในบริเวณสถานที่ปิดกั้นต้องได้รับอนุญาตจาก พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่รับผิดชอบก่อน

(๔) เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องที่จะเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีอุปกรณ์ป้องกันและระมัดระวังมิให้ร่องรอยพยานหลักฐานถูกทำลายหรือทำให้เสื่อมค่า หรือไปเพิ่ม ร่องรอยขึ้น ควรใส่ถุงคลุมเท้าและถุงมือหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ตามความจำเป็นแห่งคดี

(๕) ในคดีที่ไม่สามารถตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้เสร็จภายในวันเดียว หรือมีเหตุผลความจำเป็นต้องรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้ก่อน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุประสานกับ สถานีตำรวจท้องที่เพื่อเฝ้าดูแลโดยปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุไว้จนกว่าจะหมดความจำเป็นหรือเสร็จสิ้นการตรวจสอบ สถานที่เกิดเหตุดังกล่าว

ข้อ ๕.๒ ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามลำดับ

(๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบ คนแรกที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต้องพิจารณาสถานที่เกิดเหตุว่ามีเหตุเกิดขึ้นอย่างไร และมีร่องรอย วัตถุพยานอะไรบ้าง วางแผนการปฏิบัติงานเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และกำหนดทางเดินของเจ้าหน้าที่ ชุดต่าง ๆ โดยขอทราบข้อมูลเบื้องต้นจากพนักงานสอบสวน

(๒) บันทึกสถานที่เกิดเหตุ ทำแผนที่และถ่ายภาพ โดยใช้กล้องถ่ายรูป หรือวีดิทัศน์ ทำการเก็บภาพเหตุการณ์ ลักษณะสถานที่ บริเวณโดยรอบและสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งภาพผู้เสียชีวิต ในมุมต่าง ๆ และภาพร่างกายส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ

(๓) ค้นหาและตรวจเก็บร่องรอยวัตถุพยานต่าง ๆ ตามหลักวิชาการ เช่น การเก็บลายนิ้วมือแฝงตามวัตถุต่าง ๆ เช่น ลูกบิด ประตู หน้าต่าง มือจับด้านนอกและด้านในห้องที่เกิดเหตุ และห้องข้างเคียง เก็บร่องรอยจากวัตถุพยานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในคดี เช่น คราบโลหิต เส้นผม เส้นขน เส้นใย

ลูกกระสุน และ ปลอกกระสุน เป็นต้น จัดเก็บหลักฐานใส่ถุง พร้อมระบุรายละเอียด และหมายเลข โดยทำบันทึกไว้ – ส่ง มอบให้พนักงานสอบสวนไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและส่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบตรวจพิสูจน์ต่อไป

(๔) เมื่อขั้นตอนตามข้อ ๕.๒(๑) – ๕.๒(๓) เสร็จสิ้นแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นใดจึงสามารถเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุได้

๑.๓ ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI ประกอบไปด้วย ๑๒ ขั้นตอน ดังนี้

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องทำอย่างละเอียดและรอบคอบ มีขั้นตอนในการค้นหา และตรวจเก็บพยานหลักฐาน ๑๒ ขั้นตอน (๑๒ Stages of Crime Scene Search) ตามระบบ FBI ดังนี้

๑.๓.๑ การเตรียมตัว (Preparation) ต้องมีการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่อุปกรณ์ ที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ กระเป๋าอุปกรณ์ตรวจที่เกิดเหตุ กล้องถ่ายรูป และยานพาหนะ

(๑) เจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จะมีการทำงานเป็นทีม โดยในทีม จะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

- หัวหน้าทีม (Team Leader)
- ช่างภาพ (Photographer)
- เจ้าหน้าที่สเก็ตซ์ภาพ (Sketch Preparer)
- เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน (Evidence Recorder/Custodian)
- เจ้าหน้าที่ค้นหาพยานหลักฐาน (Searcher)
- เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialists)

(๒) อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งจะบรรจุอยู่ในกระเป๋าตรวจสอบ สถานที่เกิดเหตุ ได้แก่

- อุปกรณ์ป้องกัน เช่น ถุงมือ ถุงคลุมเท้า ผ้าปิดจมูก หมวกคลุมผม เป็นต้น
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจหารอยลายนิ้วมือแฝง เช่น ผงฝุ่นชนิดต่าง ๆ แปรงปิดฝุ่น แผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง เทปใสสำหรับลอกเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง เป็นต้น
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจเก็บวัตถุพยานทางชีววิทยาและสารพันธุกรรม เช่น ก้านสำลี น้ำกลั่น กล้องกระดาศเก็บก้านสำลี เป็นต้น
- บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการเก็บวัตถุพยาน เช่น ถุงกระดาศเก็บวัตถุพยาน ถุงพลาสติกเก็บวัตถุพยาน กระป๋องโลหะ ขวดแก้ว ขวดพลาสติก เทปปิดบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

(๓) กล้องถ่ายรูป พร้อมอุปกรณ์ประกอบ ได้แก่ แบตเตอรี่ เมมโมรี่การ์ด แฟลช เลนส์มาโคร เป็นต้น

(๔) ยานพาหนะจะต้องพร้อมใช้งานได้ทันที

๑.๓.๒ การเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) เมื่อเดินทางถึงสถานที่เกิดเหตุ ควรสังเกต หรือตรวจสอบด้วยสายตาว่าเกิดอะไรขึ้น สอบถามรายละเอียดจากผู้เห็นเหตุการณ์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ได้รายละเอียดคร่าว ๆ เกี่ยวกับคดีที่เกิดขึ้น พิจารณาความปลอดภัยในการเข้าตรวจ, การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การป้องกันการปนเปื้อนโดยใช้อุปกรณ์ป้องกันก่อนการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การกำหนดจุดที่เก็บรวบรวม พยานหลักฐาน และการจัดตั้งจุดสั่งการ (Command Post)

ภาพที่ ๒.๑-๑ อุปกรณ์ที่ใช้สวมป้องกันเมื่อเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

๑.๓.๓ การรักษาความปลอดภัย และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene)

๑.๓.๓.๑ การรักษาความปลอดภัย ก่อนจะเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุ ต้องพิจารณาถึงสภาพของสถานที่เกิดเหตุว่ามีความปลอดภัยหรือไม่ เช่น อันตรายจากสารเคมี, สารชีวภาพ ที่อาจจะปนเปื้อนอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ โครงสร้างของอาคารที่เกิดเหตุในกรณีคดีเพลิงไหม้ หรือกับดักระเบิด ลูกที่ ๒ เป็นต้น ต้องมีการสวมอุปกรณ์ป้องกันตามความเหมาะสม หรือประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุก่อน เช่น เจ้าหน้าที่วิศวกรรมโยธาเพื่อตรวจสอบสภาพความปลอดภัยของโครงสร้างอาคาร หรือเจ้าหน้าที่ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุคดีระเบิด เป็นต้น

๑.๓.๓.๒ การป้องกันสถานที่เกิดเหตุ เป็นการรักษาให้สภาพที่เกิดเหตุอยู่ในสภาพเดิมไม่ให้พยานหลักฐาน ทั้งพยานเอกสารและพยานวัตถุเสียหายหรือสูญหาย การรักษาสถานที่เกิดเหตุกระทำได้ ดังนี้

(๑) กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่นอกอาคารให้ทำการกั้นโดยใช้สายแถบกัน (Police line) หรือวัสดุอื่น ๆ ที่กั้นสถานที่เกิดเหตุได้ การกั้นสถานที่เกิดเหตุให้พิจารณาบริเวณที่จะกั้นให้มีบริเวณกว้าง ครอบคลุมวัตถุพยานได้ทั้งหมด ในกรณีเหตุระเบิดการกั้นสถานที่เกิดเหตุจะกั้นให้ห่างจากจุดที่พบวัตถุพยานชั้นสุดท้ายออกไปอีกครึ่งหนึ่งของระยะที่วัดได้จากจุดที่เกิดเหตุถึงวัตถุพยานชั้นสุดท้าย ถ้าสถานที่เกิดเหตุอยู่ในอาคารให้ทำการปิดทางเข้าอาคาร หรือถ้าอยู่ในห้องให้ปิดประตูห้อง ต้องจัดเจ้าหน้าที่รักษาบริเวณสถานที่เกิดเหตุด้วย และต้องมีการบันทึกการเข้า-ออก ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย

(๒) ป้องกันมิให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ

(๓) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ ต้องสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกัน และต้องระลึกเสมอว่าทุกสิ่งทุกอย่างในสถานที่เกิดเหตุ อาจเป็นวัตถุพยานได้ จึงต้องระมัดระวังเรื่องการเพิ่มและทำลายวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุด้วย

(๔) ในกรณีที่วัตถุพยานอาจจะเกิดสูญหาย ถูกทำลายหรือเสื่อมค่าไปได้ถ้าปล่อยทิ้งไว้ ให้ทำการเคลื่อนย้ายได้ แต่ต้องทำการบันทึกสภาพตำแหน่งไว้

(๕) กรณีพบผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตในสถานที่เกิดเหตุ

(๕.๑) กรณีมีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัส ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลเป็นลำดับแรก ถึงแม้ว่าพยานวัตถุอาจถูกทำลายหรือเสียหายไปบ้าง แต่การช่วยชีวิตคนย่อมมีความสำคัญกว่า

(๕.๒) กรณีมีผู้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ให้บันทึกตำแหน่งของผู้ได้รับบาดเจ็บไว้ก่อน แล้วจึงนำส่งโรงพยาบาลภายหลัง กรณีมีเจ้าหน้าที่พยาบาลมาช่วยเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ต้องให้คำแนะนำถึงเส้นทางในการเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ เพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายพยานวัตถุ ต้องจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปกับผู้ได้รับบาดเจ็บด้วย เพราะระหว่างเดินทางคนเจ็บอาจให้การหรือพูดอะไรที่เป็นประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน และให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่พยาบาลเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายวัตถุพยานจากร่างกายและเสื้อผ้าของผู้บาดเจ็บ

(๕.๓) กรณีพบศพในสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรักษาสภาพศพไว้ ห้ามเคลื่อนย้าย ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายศพ ให้บันทึกรายละเอียดของลักษณะที่เกิดเหตุ และตำแหน่งของศพไว้

๑.๓.๔ การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey) เป็นการเข้าสำรวจสถานที่เกิดเหตุให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติการณ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดรูปแบบวิธีการตรวจและทางเดินของเจ้าหน้าที่ในการเก็บวัตถุพยาน ให้บันทึกและถ่ายภาพสภาพทั่วไปของสถานที่เกิดเหตุและวัตถุพยานที่พบในครั้งแรกก่อนด้วย

๑.๓.๕ ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical Evidence) เป็นการประเมินถึงพยานหลักฐานที่อาจพบในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งประเมินจากพฤติการณ์ของคดีที่เกิดขึ้นจากการสำรวจเบื้องต้น เพื่อจะได้ทำการค้นหาและตรวจเก็บวัตถุพยานให้ได้อย่างครบถ้วน วัตถุพยานที่ต้องสนใจค้นหาและตรวจเก็บ ต้องบ่งชี้ได้ถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๓.๕.๑ บ่งชี้ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น (Corpus Delicti Evidence)

๑.๓.๕.๒ บ่งชี้ว่าคนร้ายกระทำความผิดด้วยวิธีใด (Modus Operandi Evidence)

๑.๓.๕.๓ บ่งชี้ว่ามีคนร้ายเป็นใคร (Associative Evidence)

๑.๓.๖ เตรียมบรรยายสรุปสภาพของสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Narrative Description) เป็นการบรรยายสภาพทั่วไป และลักษณะพิเศษของสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งการบันทึกอาจทำได้หลายวิธี เช่น บันทึกเสียง การจดบันทึก หรือบันทึกวิดีโอ

๑.๓.๗ การถ่ายภาพบรรยายที่เกิดเหตุ (Depict Scene Photographically) การถ่ายภาพเป็นการบันทึกสภาพสถานที่เกิดเหตุอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เห็นภาพรายละเอียดตามความเป็นจริง ทำให้เกิดความเข้าใจถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ได้มากขึ้น การถ่ายภาพทางนิติวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย การถ่ายภาพ ๓ ระยะ ดังต่อไปนี้

- การถ่ายภาพระยะไกล (Long Range) ต้องถ่ายให้เห็นสภาพโดยรอบของสถานที่เกิดเหตุทั้งสี่ด้าน และถ่ายภาพมุมสูง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของสถานที่เกิดเหตุที่สามารถปฏิบัติได้

- การถ่ายภาพระยะกลาง (Middle Range) ต้องถ่ายให้ครอบคลุมตำแหน่งของวัตถุพยาน และร่องรอยต่าง ๆ เพื่อแสดงการเชื่อมโยงของวัตถุพยานแต่ละตำแหน่ง

- การถ่ายภาพระยะใกล้ (Close Up) ต้องถ่ายภาพให้ตั้งฉากกับวัตถุพยานหรือร่องรอยต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ ถ่ายภาพระยะใกล้แบบไม่มีสเกล และถ่ายภาพระยะใกล้แบบมีสเกล

การถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุคดีต่าง ๆ ควรมีการถ่ายภาพ ดังนี้

๑.๓.๗.๑ การถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับทรัพย์

(๑) การถ่ายภาพคดีลักทรัพย์

- ถ่ายภาพสภาพด้านหน้าของสถานที่เกิดเหตุให้เห็นบริเวณกว้าง เพื่อให้เห็นว่าสภาพที่เกิดเหตุนั้นมีสภาพอย่างไร

- ถ่ายภาพบริเวณที่คนร้ายใช้เป็นทางเข้า-ออก

- ถ่ายภาพตำแหน่งที่ทรัพย์สูญถูกโจรกรรมไป อาจให้ผู้เสียหายนำชี้ก็ได้

- ภาพถ่ายรอยการรัด ตัด เจาะ เพื่อแสดงถึงรายละเอียดของเครื่องมือที่คนร้ายใช้

- ถ่ายภาพร่องรอยวัตถุพยานที่ตรวจพบ เช่น รอยลายนิ้วมือแฝง

- ถ่ายภาพเครื่องมือที่คนร้ายใช้แล้วทิ้งอยู่ในที่เกิดเหตุ

(๒) การถ่ายภาพคดีปล้นทรัพย์ / ชิงทรัพย์

- ถ่ายภาพด้านหน้าสถานที่เกิดเหตุ ให้เห็นบริเวณกว้าง

- ถ่ายภาพบริเวณที่คนร้ายใช้เป็นทางเข้า-ออก

- ถ่ายภาพด้านหน้าห้องที่คนร้ายจับผู้เสียหายกักขังโดยให้

ผู้เสียหายนำชี้

- ถ่ายภาพเครื่องพันธนาการที่คนร้ายใช้

- ถ่ายภาพตำแหน่งที่วางทรัพย์สินที่คนร้ายโจรกรรมไป

โดยให้ผู้เสียหายนำชี้

- กรณีผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บ ให้ถ่ายภาพร่องรอยบาดแผลไว้

- ถ่ายภาพร่องรอยวัตถุพยานที่ตรวจพบ

- ถ่ายภาพอาวุธ หรือเครื่องมือที่คนร้ายใช้และทิ้งอยู่ในที่เกิดเหตุ

โดยวางมาตราส่วนไว้เพื่อแสดงรายละเอียด

๑.๓.๗.๒ การถ่ายภาพคดีเกี่ยวกับชีวิต

(๑) การถ่ายภาพคดีฆาตกรรม

- ถ่ายภาพด้านหน้าสถานที่เกิดเหตุให้เห็นบริเวณกว้าง ๆ

ถ้าเป็นที่สาธารณะหรือกลางแจ้งก็ให้ถ่ายเป็นบริเวณกว้าง ไปทางที่ศพอยู่ เพื่อให้ทราบว่าศพอยู่ตรงไหน

ถ้าเหตุเกิดในอาคารก็ถ่ายสภาพอาคาร และด้านหน้าห้องที่พบศพ

- ถ่ายภาพสภาพศพให้เห็นทั้งตัว ควรถ่ายหลาย ๆ มุมเพื่อให้เห็นว่าศพอยู่ที่ไหน มีลักษณะสภาพอย่างไร และมีร่องรอยวัตถุพยานโดยรอบอย่างไร

- ถ่ายภาพใบหน้าศพหน้าตรงให้เห็นใบหูทั้งสองข้าง

- ถ่ายภาพสภาพบาดแผล เพื่อให้เห็นลักษณะและขนาดของบาดแผลในระยะไกล, ระยะกลาง และระยะใกล้

- ถ่ายภาพสภาพทั่ว ๆ ไปให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของการเกิดเหตุ เช่น ร่องรอยการต่อสู้ การรื้อค้นสิ่งของ

- ถ่ายภาพอาวุธ หรือวัตถุพยานที่เป็นประโยชน์ต่อคดี โดยวางมาตราส่วนไว้

และควรถ่ายภาพเพิ่มเติมดังนี้

(๒) ถ่ายภาพคดีอัตวินิบาตกรรม ถ่ายภาพเหมือนคดีฆาตกรรม

- กรณีผูกคอตาย ถ่ายภาพให้เห็นปมเชือกที่ผูก
- กรณีกินยาตาย ถ่ายภาพให้เห็นภาชนะที่ใส่ยาพิษ หรือภาชนะ

ที่ใส่ยาที่เห็นว่าผู้ตายดื่มกินเข้าไป

- ถ่ายภาพอาวุธ หรือเครื่องมือที่ผู้ตายใช้ฆ่าตัวตาย
- ถ้ามีจดหมายลาตายให้ถ่ายภาพให้เห็นตำแหน่งที่พบ และ

เห็นข้อความในจดหมายไว้ด้วย

(๓) การถ่ายภาพกรณีพบศพซึ่งเป็นกรณีไม่แน่ใจว่าเป็นฆาตกรรม หรือเสียชีวิตเอง หรือฆ่าตัวตาย การถ่ายภาพ ก็ถ่ายภาพเหมือนกับคดีฆาตกรรม

๑.๓.๗.๓ การถ่ายภาพคดีเพลิงไหม้

- ถ่ายภาพสภาพบริเวณที่เกิดเหตุและสภาพบริเวณทุกด้านของบ้าน หรืออาคารต้นเพลิงให้เห็นเป็นบริเวณกว้าง หลาย ๆ มุม

- ถ่ายภาพหน้าห้องที่เกิดเหตุ
- ถ่ายภาพเปรียบเทียบสภาพความเสียหายโครงสร้างและสิ่งของ

เพื่อแสดงสภาพความเสียหายและแสดงจุดต้นเพลิง

- ถ่ายภาพวัตถุพยานที่แสดงถึงแหล่งความร้อนที่เป็นสาเหตุของ

การเกิดเพลิงไหม้

- กรณีมีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต ให้ถ่ายสภาพบาดแผลและสภาพศพ

แล้วแต่กรณี

- ถ้ามีผู้เห็นเหตุการณ์ นำชี้จุดต้นเพลิงก็ให้นำชี้ และถ่ายภาพไว้

๑.๓.๗.๔ การถ่ายภาพคดีระเบิด

- ถ่ายภาพสภาพบริเวณ หรือด้านหน้าอาคารที่เกิดเหตุ ให้เห็นเป็น บริเวณกว้าง

- ถ่ายภาพหน้าห้องที่เกิดเหตุ
- ถ่ายภาพบริเวณจุดระเบิดหรือหลุมระเบิด หลาย ๆ มุม และถ่ายภาพ

ขนาดหลุมระเบิดไว้ด้วย

- ถ้ามีผู้เสียชีวิตก็ถ่ายภาพสภาพศพเหมือนกับการถ่ายภาพศพ

ในคดีเกี่ยวกับชีวิต

- ถ้ามีผู้บาดเจ็บก็ให้ถ่ายภาพบาดแผลไว้
- ถ่ายภาพสะเก็ดระเบิด ชิ้นส่วน หรืออุปกรณ์เครื่องกลไกของการระเบิด
- ถ่ายภาพร่องรอยวัตถุพยานอื่นที่เห็นว่าจำเป็นเกี่ยวกับคดี

๑.๓.๘ การวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram/Sketch of Scene)

การวาดแผนผังสถานที่เกิดเหตุสามารถแสดงรายละเอียดของวัตถุพยานให้เห็นตำแหน่งได้อย่างชัดเจน และแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เช่น เกิดเหตุที่ห้องหลายห้อง หรือบ้านหลายหลัง แผนผังสามารถแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละแห่งได้ การเขียนแผนที่หรือแผนผัง ควรระบุวัตถุพยาน ระยะ และตำแหน่งให้สัมพันธ์กับการบันทึกและถ่ายภาพ และการทำแผนผังทำได้ ๒ แบบ คือ

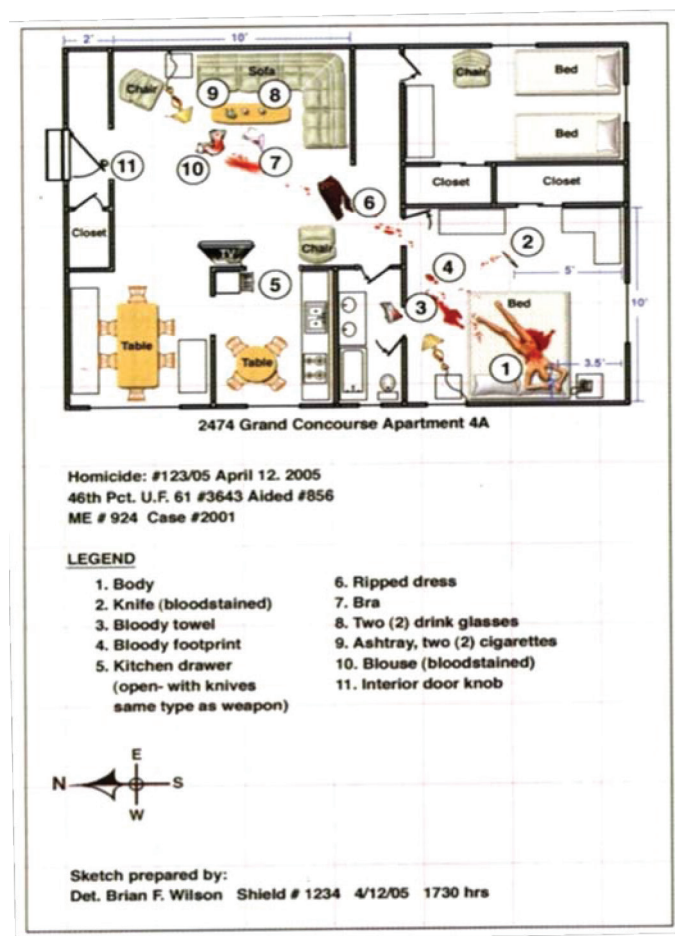
๑.๓.๘.๑ การทำแผนผังคร่าวๆ (Rough Sketch) มักจะเขียนคร่าว ๆ

ในกรอบที่กำหนดว่าเป็นเขตของสถานที่เกิดเหตุ พื้นที่ที่จะอยู่ในแผนผังนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละคดี คดีที่มี สถานที่เกิดเหตุกว้าง ควรให้แผนผังครอบคลุมถึงถนนที่นำไปสู่สถานที่เกิดเหตุ ถ้าเหตุเกิดในบ้านต้องแสดง

จุดที่เกิดเหตุให้สัมพันธ์กับสถานที่ที่ใหญ่ ถ้าเหตุเกิดภายในห้อง ๆ เดียว ขอบเขตของแผนผังควรจะมีกรอบเป็นฝาผนังห้องทุกด้าน

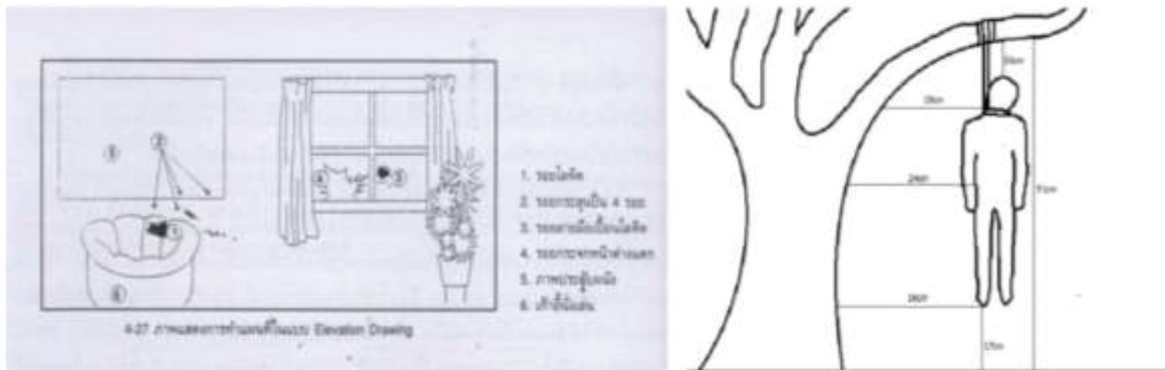
๑.๓.๘.๒ การเขียนแผนผังโดยละเอียด (Finish Drawing) เป็นการทำให้แผนผังฉบับสมบูรณ์ โดยยึดแผนผังอย่างคร่าว ๆ เป็นแม่แบบ มีขนาดและสัดส่วนที่ถูกต้องตามมาตรฐาน มีความชัดเจนและสมบูรณ์ มีการเขียนรายละเอียดของคดี, ทิศ, คำอธิบายสัญลักษณ์ ฯลฯ เพื่อแสดงในรายงาน การทำแผนผังสามารถทำได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะและตำแหน่งของพยานวัตถุ ในสถานที่เกิดเหตุ มีการทำแผนผัง ๔ แบบ ดังนี้

๑. แบบมองจากมุมสูง (Top View) เป็นการวาดแผนที่ในลักษณะมองจากด้านบนลงมา เหมาะสำหรับแสดงพยานวัตถุที่อยู่บนพื้นราบ เป็นการวาดแผนที่ที่ง่ายและเป็นที่นิยมทำมากที่สุด

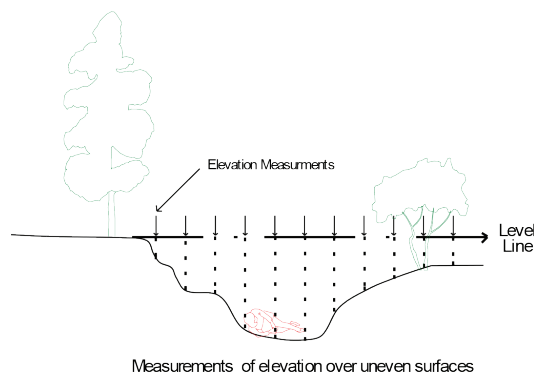

ภาพที่ ๒.๑-๒ ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Top View, Over View, Floor Plan หรือ Bird's Eye View
ที่มา Vernon J. Geberth, Practical Homicide Investigation

๒. แบบมองจากด้านข้าง (Elevation Drawing) เป็นการวาดแผนที่ในลักษณะมองจากด้านข้าง หรือมองในแนวตั้ง เหมาะสำหรับแสดงพยานวัตถุที่อยู่ในแนวตั้งมากกว่าพื้นระนาบ

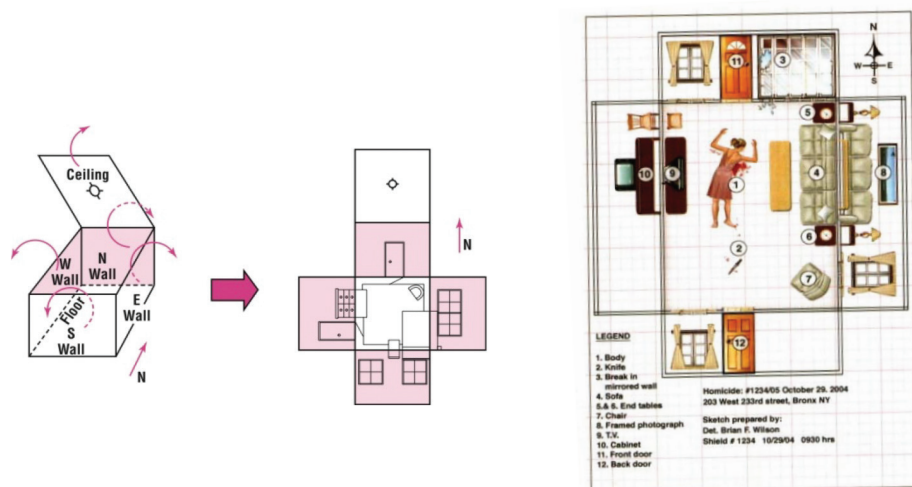

ภาพที่ ๒.๑-๓ ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Elevation Drawing

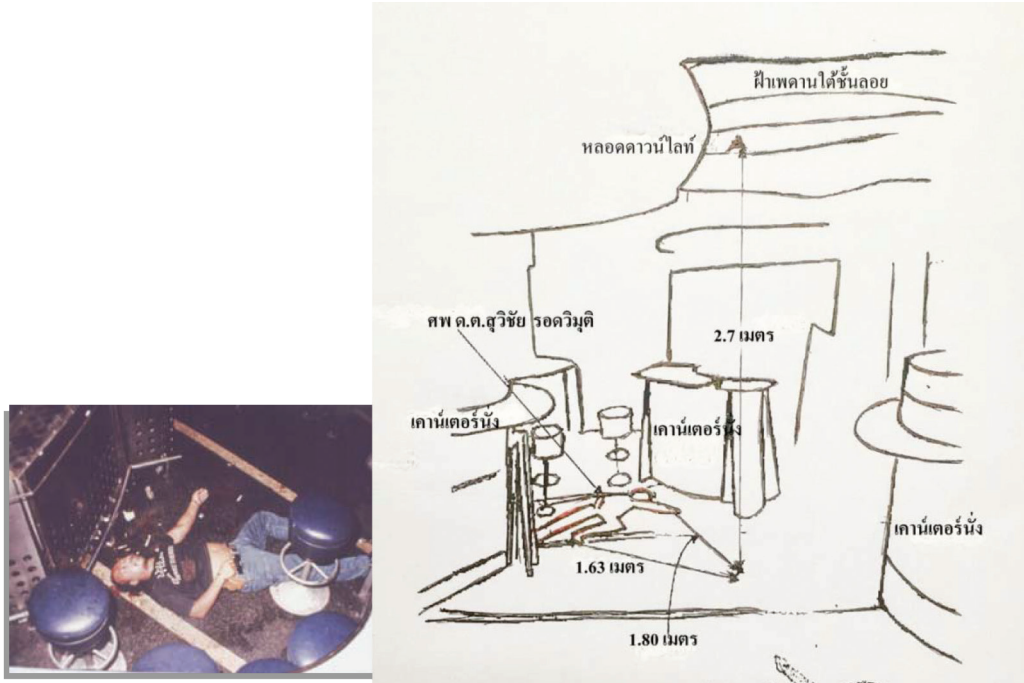
ภาพที่ ๒.๑-๔ ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Elevation Drawing (แสดงให้เห็นความลึก)

๓. แบบมองจากมุมสูงและด้านข้าง (Cross Projection) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุสิ่งของบนพื้น (แนวระนาบ) พร้อมกับร่องรอยที่อยู่บนฝาผนังหรือเพดาน (แนวตั้ง) โดยฝาผนังห้องทุกด้านจะถูกฉีกออกแล้วปูราบลงบนพื้นระนาบเดียวกัน

ภาพที่ ๒.๑-๕ ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Cross Projection หรือ Exploded View
ที่มา Vernon J. Geberth, Practical Homicide Investigation

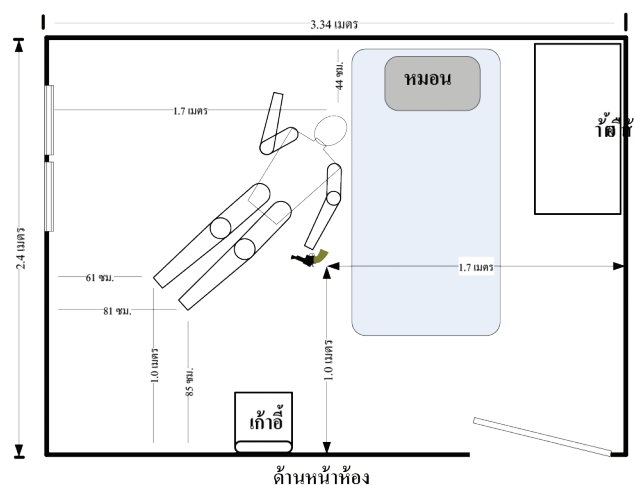
๔. แบบ ๓ มิติ (Perspective Drawing) จะทำให้เห็นลักษณะของสถานที่เกิดเหตุและพยานวัตถุต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งยังสามารถมองเห็นความเป็นไปต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุได้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย แต่การวาดแผนที่ชนิดนี้ต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญหรือเรียนมาโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมสำหรับใช้งานทั่วไป

ภาพที่ ๒.๑-๖ ตัวอย่างการทำแผนที่แบบ Perspective Drawing

การกำหนดตำแหน่งวัตถุพยานในการเขียนแผนผัง ต้องวัดระยะจากจุดอ้างอิงที่เคลื่อนที่ไม่ได้น้อย ๒ จุด มีวิธีการกำหนดตำแหน่งได้ ดังนี้

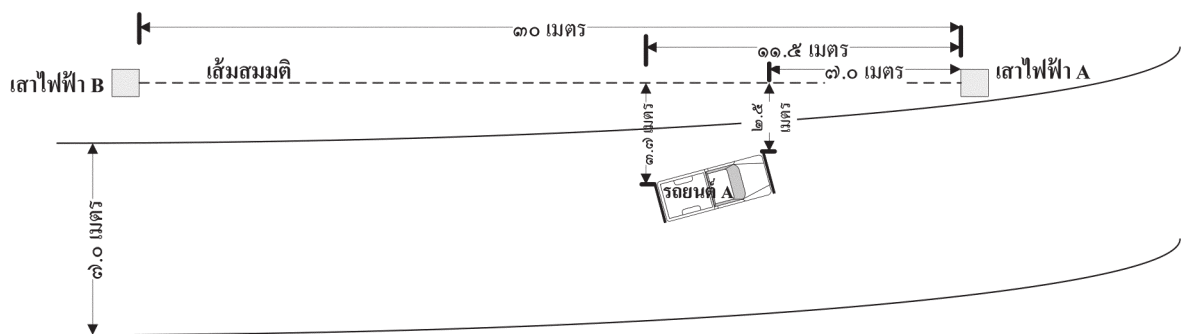
๑. แบบมุมฉาก (Rectangular Coordinate) เป็นวิธีที่นำมาใช้มากที่สุดในการวัดแสดงระยะของวัตถุสิ่งของภายในห้องของอาคาร โดยใช้ฝาผนังห้องสองด้านที่อยู่ติดกันเป็นจุดอ้างอิงสำหรับวัดไปยังจุดที่ต้องการในแนวตั้งฉาก

ภาพที่ ๒.๑-๗ ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดฉาก (แบบมุมฉาก)

ศีรษะศพนาย ก ห่างจากผนังด้านหลังประมาณ ๔๔ เซนติเมตร และห่างจากผนังด้านซ้ายประมาณ ๑.๗ เมตร เท้าซ้ายอยู่ห่างจากผนังด้านหน้าและซ้าย ประมาณ ๘๕ และ ๘๑ เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนเท้าขวาอยู่ห่างจากผนังด้านหน้าและซ้าย ประมาณ ๑ เมตร และ ๖๑ เซนติเมตร ตามลำดับ และอาวุธปืนอยู่ห่างจากผนังด้านหน้า และด้านขวาประมาณ ๑ เมตร และ ๑.๗ เมตร ตามลำดับ

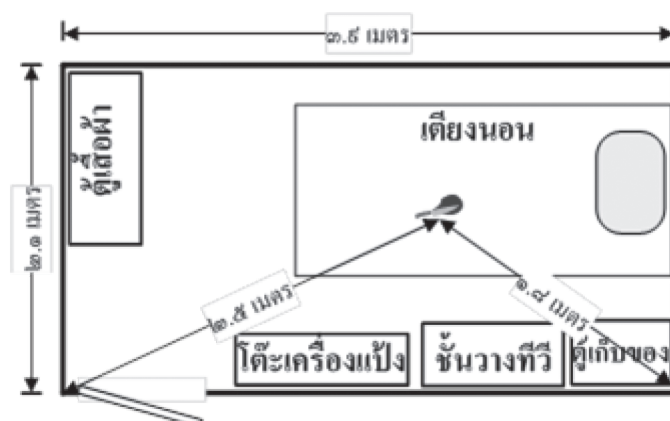
๒. แบบใช้เส้นสมมุติ (Baseline Method) เป็นอีกวิธีที่ใช้วัดแสดงตำแหน่งของวัตถุสิ่งของ โดยอาศัยเส้นสมมุติที่ลากจากจุดที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ๒ จุด การวัดจะวัดจากด้านใดด้านหนึ่งของเส้นนี้ไปยังจุดที่ต้องการในทิศทางตั้งฉาก วิธีการวัดแบบนี้เหมาะสำหรับใช้ในสถานที่เกิดเหตุที่มีจุดอ้างอิงห่างกันมาก ๆ เช่น คดีรถชนกันบนถนน จุดอ้างอิงเป็นเสาไฟฟ้า ๒ ต้น ซึ่งอยู่ห่างกัน ๕๐ เมตร

ภาพที่ ๒.๑-๘ ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยการใช้เส้นสมมุติ (แบบเส้นสมมุติ)

รถยนต์ A จอดอยู่บนถนน ด้านหน้าข้างซ้ายอยู่ห่างจากเส้นสมมุติ AB ๒.๕ เมตร และห่างจากเสาไฟฟ้า A ๓๗.๕ เมตร ด้านหลังข้างซ้าย อยู่ห่างจากเส้นสมมุติ AB ๓๗.๗ เมตร และห่างจากเสาไฟฟ้า A ๑๑.๕ เมตร

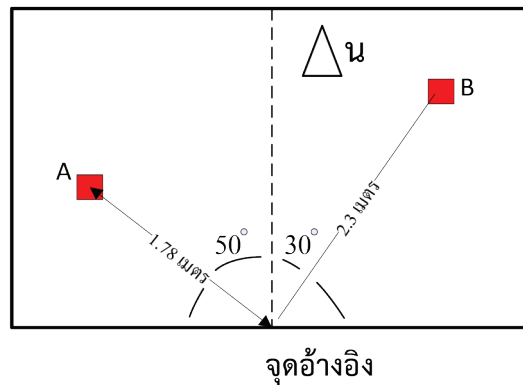
๓. แบบสามเหลี่ยม (Triangular Coordinate) การวัดแสดงระยะวิธีนี้ มักใช้กับสถานที่ภายนอกอาคาร แต่อาจใช้ภายในอาคารได้เช่นกัน การวัดวิธีนี้ใช้เส้นตรงที่ลากจากจุดอ้างอิง ๒ จุด ไปยังวัตถุที่ต้องการทำให้เกิดเป็นรูปสามเหลี่ยมขึ้น

ภาพที่ ๒.๑-๙ ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดสามเหลี่ยม (แบบสามเหลี่ยม)

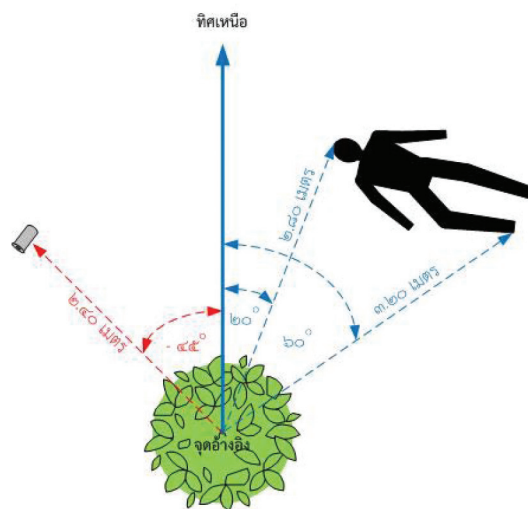
อาวุธมีดเปื้อนโลหิต อยู่ห่างจากมุมด้านหน้าข้างซ้าย ๒.๕ เมตร และอยู่ห่างจากมุมด้านหน้าข้างขวา ๑.๘ เมตร

๔. แบบใช้เข็มทิศ (Compass Point) วิธีการวัดแบบนี้ใช้ในกรณีที่มีจุดอ้างอิงเพียงจุดเดียว จึงจำเป็นต้องใช้ทิศมาประกอบด้วย วิธีการคือใช้เข็มทิศติดตั้งอยู่ในตำแหน่งเดียวกับจุดอ้างอิง และใช้ทิศเหนือเป็นหลัก (อาจใช้ทิศอื่นเป็นหลักก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม) จากนั้นวัดว่าตำแหน่งของพยานวัตถุทำมุมเท่าใดกับทิศเหนือ และพยานวัตถุนั้นห่างจากจุดอ้างอิงเป็นระยะทางเท่าใด

ภาพที่ ๒.๑-๑๐ ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งแบบการใช้เข็มทิศ)

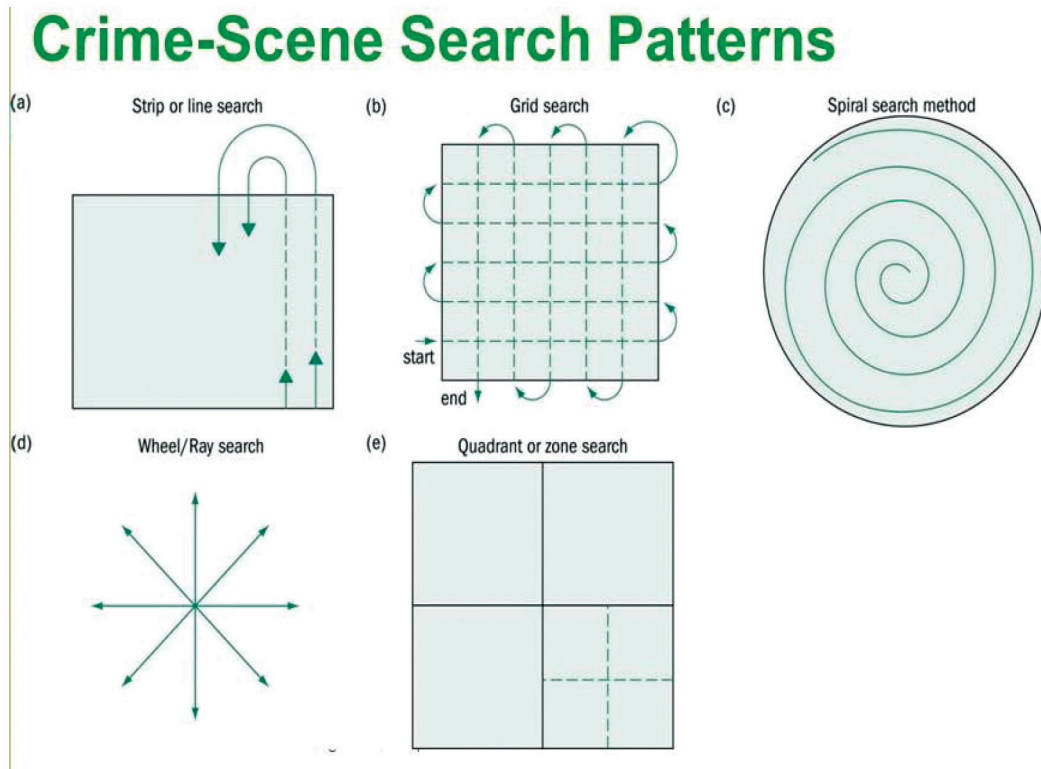
วัตถุพยาน A อยู่ห่างจากจุดอ้างอิง (เสาธง) ๑.๗๘ เมตร และทำมุมกับทิศเหนือไปทางทิศตะวันตก ๕๐ องศา

ภาพที่ ๒.๑-๑๑ ตัวอย่างการกำหนดตำแหน่งด้วยระบบพิกัดเชิงมุม

๑.๓.๙ การตรวจค้นหาพยานวัตถุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search)

การค้นหาพยานวัตถุในสถานที่เกิดเหตุ สิ่งที่จะตรวจค้นหาเป็นพยานวัตถุที่บ่งบอกถึงความผิดที่เกิดขึ้น บ่งบอกถึงพฤติกรรมของคนร้าย และบ่งบอกว่าคนร้ายเป็นใครได้ จึงต้องค้นหาโดยละเอียด มีรูปแบบและวิธีการค้นหา ๕ วิธี ดังนี้

ภาพที่ ๒.๑-๑๒ Crime Scene Search Pattern

๑.๓.๙.๑ ค้นหาแบบแถวหน้ากระดาน (Strip or Line Search) วิธีนี้ใช้เจ้าหน้าที่ ๓ - ๔ นาย แล้วแต่ความจำเป็น หรืออาจมากกว่าก็ได้ ให้เหมาะสมสำหรับบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ โดยผู้ตรวจค้นจะเดินเรียงกันเป็นแถวหน้ากระดานจากจุดเริ่มต้นเดินขนานกับขอบพื้นที่ด้านใดด้านหนึ่ง เดินไปจนสุดบริเวณ แล้วเลี้ยวกลับไป โดยแบ่งพื้นที่ให้แต่ละคนรับผิดชอบในเขตของตน

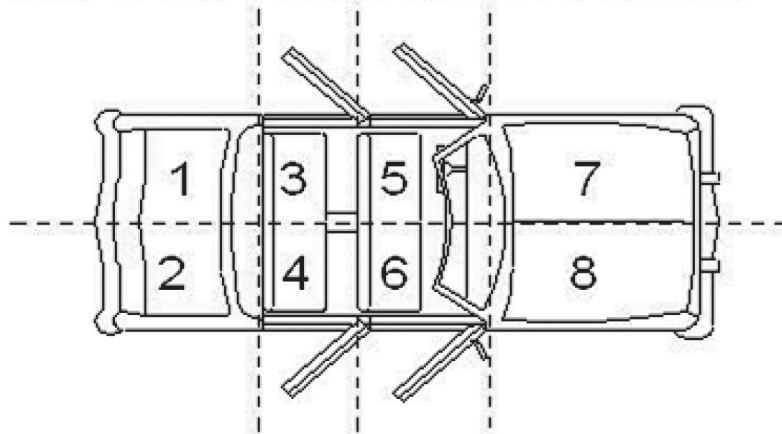
๑.๓.๙.๒ ค้นหาแบบตาราง หรือแถวหน้ากระดานประยุกต์ (Grid Search) เป็นการค้นหาพยานวัตถุแบบแถวหน้ากระดาน แต่เพิ่มรายละเอียดในการค้นมากขึ้น โดยเดินขวางกับแนวแรกที่เดินเป็นลักษณะตาราง

๑.๓.๙.๓ ค้นหาแบบวงกลม (Spiral Search) วิธีนี้ผู้ตรวจค้นจะเริ่มจากจุดศูนย์กลางเดินเป็นวงกลมให้รัศมีเพิ่มขึ้นตามลำดับทั่วบริเวณ วิธีนี้เหมาะสำหรับบริเวณแคบ ๆ ใช้เจ้าหน้าที่ตรวจค้นเพียงนายเดียวก็ได้

๑.๓.๙.๔ ค้นหาแบบวงล้อ (Wheel Search) การตรวจค้นหาพยานวัตถุในพื้นที่ที่เป็นวงกลม โดยแบ่งวงกลมออกเป็นเส้น ๆ ขนาดเท่า ๆ กัน ให้แต่ละคนรับผิดชอบภายในเส้นของวงกลมนั้น ๆ

๑.๓.๙.๕ ค้นหาแบบแบ่งพื้นที่ (Zone Search) เป็นการแบ่งพื้นที่ที่จะตรวจค้นออกเป็นส่วน ๆ (ดังภาพ) วิธีการนี้เหมาะสำหรับพื้นที่ที่เกิดเหตุขนาดใหญ่ และเมื่อแบ่งพื้นที่เป็นส่วน ๆ แล้วสามารถเลือกใช้วิธีค้นตามแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นได้

ส่วนการค้นในอาคาร อาจเลือกวิธีการตรวจค้นแบบใดแบบหนึ่งที่กล่าวถึงข้างต้น และอาจแบ่งการค้นตามแนวระดับด้วย เช่น ระดับพื้นห้อง ผนังห้อง และเพดาน เป็นต้น การค้นรถยนต์ อาจมีการแบ่งพื้นที่การค้นเป็นส่วน ๆ เช่น ห้องเครื่อง, ห้องโดยสาร, ที่เก็บของท้ายรถ, ใต้ท้องรถ เป็นต้น

ภาพที่ ๒.๑-๑๓ ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่ตรวจค้นภายในรถยนต์

๑.๓.๑๐ การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence) เป็นการบันทึกการเก็บพยานวัตถุ ซึ่งต้องมีรายละเอียดของพยานวัตถุว่าคืออะไร มีสภาพอย่างไร พบที่ตำแหน่งไหน มีการทำตำหนิเครื่องหมายและหีบห่อหรือบรรจุอย่างไร ซึ่งอาจทำเป็นตารางรายละเอียดการเก็บวัตถุพยาน (Evidence Log) ตามภาพ

แบบตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Check list)
การตรวจสอบที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต
บันทึกการตรวจเก็บวัตถุพยาน

เลขรับที่/เลขรายงาน...../25.....
หน้าที 7/.....

คดี.....

สถานที่เกิดเหตุ.....

วันเวลาที่ผู้เสียหาย ทราบเหตุ/เกิดเหตุ/ พนักงานสอบสวนทราบเหตุ เมื่อวันที่.....เวลาประมาณ.....น

[illegible]

ผู้จัดบันทึก.....

ข้อ.....หัวหน้าทีมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

นักวิทยาศาสตร์ (สบ.....)

หมายเหตุ กรณีมีข้อมูลมากกว่าที่กำหนดไว้สามารถบันทึกเพิ่มเติมได้ที่ด้านหลังกระดาษ

F-CS-09 แกะไขครึ่งที่ 1

เริ่มใช้ 1 ส.ค. 60

ภาพที่ ๒.๑-๑๔ ตัวอย่างตารางการเก็บวัตถุดิบ

๑.๓.๑๐.๑ การตรวจเก็บพยานวัตถุ

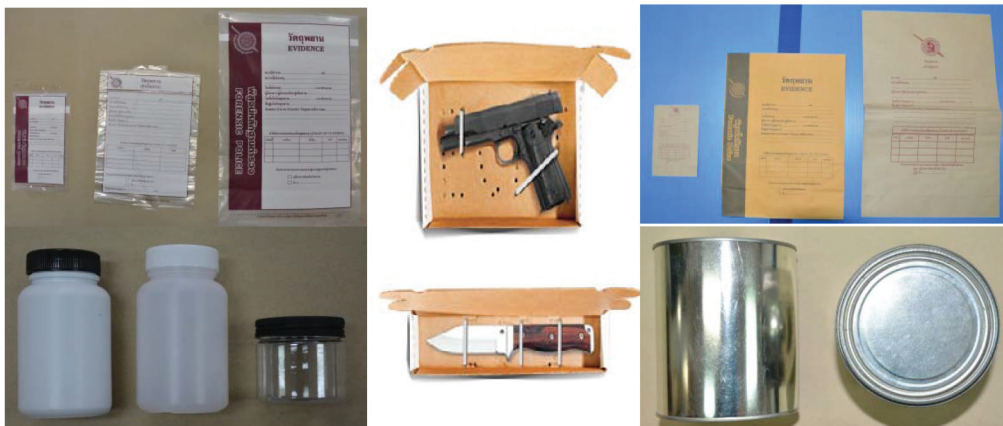
การตรวจเก็บพยานวัตถุต้องดำเนินการตามหลักวิชาการเพื่อรักษา
คุณค่าของพยานวัตถุ มีรายละเอียดการเก็บพยานวัตถุประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ประเภทเอกสาร ได้แก่ เอกสารปลอมแปลง ธนบัตร
แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ เป็นต้น กระจายละเอียดงานตรวจเอกสารหน้า ๕๑

- (๒) ประเภทอาวุธปืนและเครื่องกระสุน เขม่าปืน และร่องรอยต่าง ๆ (TOOL MARK) ดูรายละเอียดงานตรวจอาวุธปืนหน้า ๖๔
- (๓) ประเภททางเคมี และฟิสิกส์ ได้แก่ น้ำมัน เส้นใย ดินหิน สายไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าที่ถูกเพลิงไหม้ เป็นต้น ดูรายละเอียดงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์หน้า ๗๘
- (๔) ประเภทยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สารระเหย และสารพิษ ดูรายละเอียดงานตรวจยาเสพติดหน้า ๙๔
- (๕) ประเภทลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ดูรายละเอียดงานตรวจลายนิ้วมือฯ หน้า ๑๐๕
- (๖) ประเภทชีววิทยาและดีเอ็นเอ ได้แก่ โลหิต คราบน้ำลาย คราบอสุจิ เส้นผมเส้นขน เป็นต้น ดูรายละเอียดงานตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอหน้า ๑๒๒
- (๗) ประเภทคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดูรายละเอียดงานตรวจคอมพิวเตอร์ฯ หน้า ๑๓๐

๑.๓.๑๐.๒ การบรรจุหีบห่อ (Packaging)

ผู้เก็บรวบรวมวัตถุพยานต้องเลือกชนิดของหีบห่อที่บรรจุให้เหมาะสม เช่น วัตถุพยานทางชีววิทยาควรเก็บในหีบห่อที่เป็นกระดาษ มีวิธีการปิดผนึกด้วยเทปปิดผนึกที่ถูกต้อง โดยต้องเขียนชื่อ ผู้ปิดผนึก วันที่ทำการปิดผนึกลงบนวัสดุที่ใช้ปิดผนึกให้เรียบร้อย มีการระบุรายละเอียดต่าง ๆ ของวัตถุพยานที่หีบห่อให้ครบถ้วนและชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นว่าลำดับการครอบครองวัตถุพยาน (Chain of Custody) ได้กระทำอย่างถูกต้องสามารถตรวจสอบได้

ภาพที่ ๒.๑-๑๕ หีบห่อสำหรับบรรจุวัตถุพยาน

ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานช่วยตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจะจัดทำบันทึกการตรวจเก็บและส่งมอบพยานวัตถุ ตามแบบฟอร์ม ซึ่งจะมีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคดี รายการวัตถุพยานที่ตรวจพบ และการส่งตรวจพิสูจน์ จะส่งตรวจพิสูจน์อะไรบ้าง

บันทึกการตรวจเก็บและส่งมอบวัตถุพยาน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รับแจ้งเหตุ จาก ท้องที่ สก.....

☐ ทางโทรศัพท์ ☐ หนังสือแนส่ง ☐ โทรสาร ☐ อื่นๆ.....

ที่.....ลง.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คดี.....สถานที่เกิดเหตุ.....

วัน เวลา ทราบเหตุ.....เวลาประมาณ.....

วัน เวลา ตรวจสถานที่เกิดเหตุ/ตรวจเก็บวัตถุพยาน.....เวลาประมาณ.....น.

ผู้เสียหาย/ผู้เสียชีวิต.....อายุประมาณ.....ปี

ชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี.....

กสท.ศพฐ...../พฐ.จว.....ได้ทำการตรวจเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ.....

จำนวน.....รายการ ดังนี้

[illegible]

วัดกษัตราธิราชวรวิหาร ได้ส่งมอบให้กัณฑ์พระสงฆ์สวดสวดเจ้าของวัด

เพื่อดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้รับมอบ

()

(ลงชื่อ).....ผู้มอบ

()

ภาพที่ ๒.๑-๑๖ บันทึกการตรวจเก็บและส่งมอบวัตถุพยาน

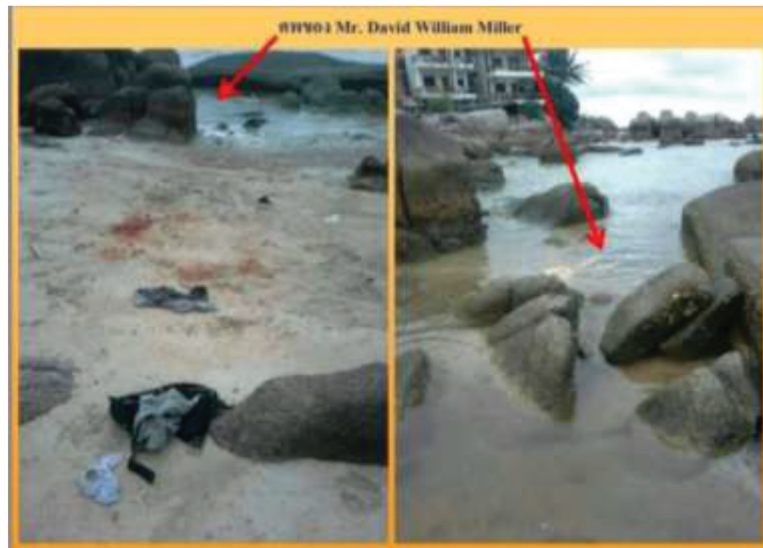
๑.๓.๑๑ การตรวจสอบขั้นสุดท้าย (Conduct Final Survey) เป็นการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการเก็บพยานหลักฐานว่าได้กระทำถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่

๑.๓.๑๒ การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene) การส่งมอบสถานที่เกิดเหตุ
ต้องมีบันทึก วัน เวลา ที่ส่งมอบสถานที่เกิดเหตุให้กับผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

ทั้ง ๑๒ ขั้นตอนที่กล่าวถึงนั้นจะช่วยในการตรวจค้นหาและเก็บพยานวัตถุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถวิเคราะห์รายละเอียดของคดีได้ มีหลักฐานการเก็บพยานวัตถุและมีผู้รับผิดชอบการครอบครองพยานวัตถุทุกขั้นตอน ซึ่งจะไม่เกิดความสับสนหรือสงสัยเกี่ยวกับพยานวัตถุ ในกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นพนักงานสอบสวน อัยการ และชั้นศาล

๑.๔ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีต่าง ๆ

๑.๔.๑ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต

ภาพที่ ๒.๑-๑๗ สถานที่เกิดเหตุฆาตกรรมสองนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษ ที่เกาะเต่า เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗

คดีที่มีการเสียชีวิต การตายผิดธรรมชาติ ๕ อย่าง การฆ่าตัวตาย, ถูกผู้อื่นทำให้ตาย, ตายโดยสัตว์ทำร้าย, ตายโดยอุบัติเหตุ และตายโดยยังไม่ทราบสาเหตุ ต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๔๘-๑๕๖ มีพนักงานสอบสวนรับผิดชอบหลักร่วมกับแพทย์นิติเวช และถ้าการตายนั้นเป็นการตายโดยฝ่ายที่ใช้อำนาจรัฐ ต้องมีอัยการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองร่วมในการชันสูตรพลิกศพด้วย ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เรื่องการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ให้พนักงานสอบสวนร้องขอเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานร่วมตรวจเก็บพยานหลักฐานได้ เช่น คดีฆาตกรรม, ฆ่าตัวตาย, พบศพ หรือตายไม่ทราบเหตุ

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต มีจุดประสงค์เพื่อทราบว่า ผู้ตายเป็นใคร ตายเมื่อไร ตายเพราะสาเหตุใด มีพฤติกรรมการตายเป็นอย่างใด ใครทำให้ตายนั้น มีรายละเอียดที่ทำให้ทราบได้ ดังนี้

๑.๔.๑.๑ ผู้ตายเป็นใคร : ต้องรู้เพราะจะทำให้ทราบว่าผู้ตายนั้นมีมูลเหตุใดที่จะทำให้เขาถูกฆ่าตายบ้าง อยู่กับผู้ใดในขณะหรือก่อนเกิดเหตุ ผู้ตายเป็นใครทราบได้จาก

- (๑) สอบถามจากคนรู้จัก : เพื่อนหรือญาติผู้ตายแจ้ง
- (๒) เครื่องแต่งกาย ทรัพย์สิน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ยืนยันโดยเพื่อนหรือญาติ
- (๓) ทรัพย์สินในตัวผู้ตาย : ทรัพย์สินที่เพื่อนหรือญาติยืนยัน, บัตรประจำตัวต่าง ๆ
- (๔) คำนิต่าง ๆ : รอยสัก, แผลเป็น, ความพิการ
- (๕) พิมพ์ลายนิ้วมือ : นำพิมพ์มือของผู้ตายตรวจเปรียบเทียบ ฐานข้อมูล

พิมพ์มือของกองทะเบียนประวัติอาชญากร (ทว.) หรือฐานข้อมูลของกรมการปกครอง

(๖) ตรวจเปรียบเทียบสารพันธุกรรม (DNA) ตรวจ DNA ศพไว้แล้วหาตัวอย่าง DNA มาเทียบหรือเก็บตัวอย่าง DNA พ่อ แม่ ลูก หรือ ญาติ มาตรวจเทียบความสัมพันธ์ก็จะช่วยยืนยันได้ว่าผู้ตายเป็นใคร หรืออาจเทียบกับฐานข้อมูล DNA ที่มีเก็บอยู่ เป็นต้น

(๗) สภาพร่างกาย อาจใช้ข้อมูลทางการแพทย์ เช่น ข้อมูลฟัน ประวัติการทำฟัน ประวัติการรักษาอาการเจ็บป่วย เช่น มีการผ่าตัดอวัยวะภายในต่างๆ หรือมีการใส่อุปกรณ์ทางการแพทย์ เช่น ใส่เหล็กในการรักษาแขน/ขาหัก เป็นต้น เมื่อเทียบกับข้อมูลทางสภาพร่างกายจากแพทย์แล้ว ก็ยืนยันตัวบุคคลได้

๑.๔.๑.๒ เวลาที่ตาย

จะทำให้ทราบว่าผู้ตายอยู่กับใครหรือกำลังทำอะไรในขณะนั้น ใครมาพบหรือติดต่อกับผู้ตายบ้าง ซึ่งอาจเชื่อมโยงคนร้ายได้ เวลาตายจะพิจารณาได้จาก

(๑) สภาพสิ่งแวดล้อมในสถานที่เกิดเหตุ กิจวัตรประจำวันของผู้ตาย
สภาพดินฟ้าอากาศ : กลางวัน กลางคืน วัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ : นาฬิกาหยุดเดิน และจากการดูการเจริญเติบโตของหนอนแมลงวัน

(๒) สภาพศพ LIVOR MORTIS, RIGOR MORTIS, อุณหภูมิศพ, การนำซึ่งแพทย์ที่ชันสูตรศพจะเป็นผู้ให้ข้อมูล

๑.๔.๑.๓ สาเหตุการตาย แพทย์นิติเวชจะเป็นผู้ให้ความเห็นว่าการตายเกิดจากสาเหตุใด

(๑) ตายตามธรรมชาติ : ป่วยตาย ชรา

(๒) ตายผิดธรรมชาติ

- ตายจากบาดแผล
- ตายจากความเย็น / ความร้อน
- ตายจากกระแสไฟฟ้า / ไฟผ่า
- ตายจากระเบิด
- ตายจากการขาดอากาศหายใจ
- ตายจากถูกสารพิษ

๑.๔.๑.๔ พฤติกรรมการตาย

การวิเคราะห์ร่องรอยพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าการตายที่เกิดขึ้นนั้นเป็นฆาตกรรม อัตวินิบาตกรรมหรืออุบัติเหตุ มีพฤติกรรมการเกิดเหตุอย่างไร การสังเกตพฤติกรรมการตายว่าเป็นฆาตกรรม หรือฆ่าตัวตาย

(๑) กรณีตายจากถูกยิง

- ตำแหน่งของบาดแผล ฆ่าตัวตายส่วนใหญ่พบที่อวัยวะสำคัญ เช่น ที่ขมับ ช่องปาก ส่วนฆาตกรรมพบทั่วไป

- จำนวนของบาดแผล ฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มีแผลเดียว ฆาตกรรมมีบาดแผลไม่จำกัด

- ระยะยิง ฆ่าตัวตายส่วนใหญ่เป็นการยิงในระยะประชิด/ระยะใกล้ ฆาตกรรมระยะยิงไม่จำกัด

- ตำแหน่งของอาวุธในที่เกิดเหตุ ฆ่าตัวตายอาวุธมักจะพบในบริเวณที่เหมาะสม ฆาตกรรมอาจไม่พบอาวุธ

(๒) กรณีตายจากถูกอาวุธมีคม

- ตำแหน่งของบาดแผล ชำตัวตายพบที่ตำแหน่งสำคัญและกระทำตัวเองได้ถนัด เช่น คอ ข้อมือ หน้าอก บริเวณด้านหน้า ส่วนฆาตกรรมตำแหน่งบาดแผลไม่จำกัด
- จำนวนบาดแผล ชำตัวตายมักพบบาดแผลมากกว่า ๑ รอย แต่จะมีรอยเดียวที่เป็นสาเหตุทำให้ตาย บาดแผลมีทิศทางและอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ส่วนฆาตกรรมอาจพบบาดแผลฉกรรจ์จำนวนหลายรอย

(๓) มีร่องรอยการต่อสู้ ถ้ามีร่องรอยการต่อสู้ก็อาจสรุปได้ว่าเป็นฆาตกรรม ไม่ใช่ชำตัวตาย ร่องรอยการต่อสู้ เช่น

- การล้มของเฟอร์นิเจอร์
- บาดแผลป้องกันตัว
- รอยขีดข่วน
- รอยฉีกขาดของเสื้อผ้า
- รอยเลือด
- เส้นผม เส้นขน

(๔) เหตุจูงใจในการตาย ถ้าเป็นการชำตัวตายมักพบว่า ผู้ตายมีปัญหาทางด้านจิตใจ หรือร่างกาย มักพบจดหมายลาตาย ถ้าเป็นฆาตกรรมอาจเป็นเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์

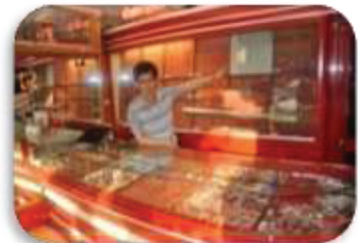
(๕) สภาพทางเข้า-ออก ชำตัวตายมักพบการปิดล็อกประตูด้านใน ถ้าเป็นฆาตกรรมประตูอาจเปิดทิ้งไว้ หรืออาจมีการปิดล็อกใส่กุญแจภายนอก

(๖) อาจมีร่องรอยอาชญากรรมอื่น เช่น มีการโจรกรรม

๑.๔.๑.๕ ใครทำให้ตาย

ถ้าพฤติกรรมการตายเป็นฆาตกรรม การสืบสวนหาว่าใครทำให้ตายต้องอาศัยพยานหลักฐานต่าง ๆ จากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อชี้หรือยืนยันว่าใครเป็นผู้กระทำ เช่น ลายนิ้วมือแฝง DNA ซึ่งเชื่อมโยงหรือยืนยันผู้กระทำผิดได้

๑.๔.๒ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์

ภาพที่ ๒.๑-๑๘ เหตุชิงทรัพย์ร้านทอง เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

คดีประทุษร้ายเกี่ยวกับทรัพย์ เช่น คดีลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ซึ่งจุดประสงค์ในการตรวจเพื่อทราบว่ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายเป็นอะไร พฤติกรรมในการเกิดเหตุเป็นอย่างไร และคนร้ายเป็นใคร บางครั้งปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ อาจมีการทำให้มีผู้เสียชีวิต การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุก็จะผนวกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเกี่ยวกับชีวิตเข้าไปด้วย

๑.๔.๒.๑ ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายเป็นอะไร อยู่ตรงไหน มีตำหนิรูปพรรณเป็นอย่างไร ทรัพย์นั้นมีอยู่จริงหรือไม่ การที่จะต้องทราบรายละเอียดดังกล่าวนี้ จะทำให้ผู้สืบสวนทราบว่าคนร้ายมีจุดประสงค์อย่างไร คนร้ายมุ่งเอาทรัพย์ที่เป็นของจำเพาะหรือไม่ เช่น พระเครื่องราคาแพง, เครื่องประดับหรือเอกสาร เป็นต้น

บางครั้งมีการอำพรางว่ามีทรัพย์หายแต่จริงแล้วไม่มีทรัพย์หาย ซึ่งผู้แจ้งอาจหวังผลในเรื่องเงินประกัน หรือเจตนาทุจริตอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจะได้ความจริงในลักษณะนี้ได้หรือไม่ และที่ต้องทราบว่าทรัพย์ที่หายเป็นอะไรก็เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการติดตามหาทรัพย์นั้น โดยการแจ้งรายละเอียดตำหนิรูปพรรณทรัพย์ที่หาย ให้กับกองทะเบียนประวัติอาชญากร ประกาศตำหนิรูปพรรณทรัพย์หายหรือประกาศทางสื่อโซเชียลมีเดีย หรือสื่อต่าง ๆ บางครั้งเป็นประโยชน์ ทำให้ผู้ครอบครองทรัพย์นั้น ๆ แจ้งกลับมาทำให้สามารถติดตามจับคนร้ายได้

๑.๔.๒.๒ พฤติกรรมของคนร้ายในการก่อเหตุเป็นอย่างไร ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์แต่ละประเภท หรือแต่ละสถานที่เกิดเหตุ อาจจะแตกต่างกัน เช่น กรณีในอาคาร กับกรณีกลางแจ้ง

(๑) กรณีในอาคาร ต้องพิจารณาถึงทางเข้า คนร้ายเข้า-ออกทางไหน มีการทำลายสิ่งกีดกัน เช่น รั้ว ประตู หน้าต่าง ผนัง พื้น ห้อง และหลังคา ก็ต้องพิจารณาร่องรอยที่เกิดขึ้นว่าคนร้ายใช้เครื่องมืออะไร เช่น ไขควง ชะแลง เลื่อย คีม เป็นต้น จำนวนของคนร้ายมีกี่คน คนร้ายมีอาวุธหรือไม่ หรือมีอะไรเป็นอาวุธ บริเวณที่คนร้ายโจรกรรมทรัพย์สินไป มีร่องรอยการรื้อค้นสิ่งของอย่างไร มีพยานวัตถุที่แสดงถึงร่องรอยที่เกิดขึ้นอะไรบ้าง มีพยานวัตถุที่เชื่อมโยง เช่น รอยเครื่องมือ รอยลายนิ้วมือ หรือ ดีเอ็นเอ ตรงไหนบ้าง

(๒) กรณีนอกอาคาร ต้องพิจารณาการเข้าถึงตัวทรัพย์และผู้เสียหาย (เหยื่อ) ซึ่งอาจต้องพิจารณาตามที่ถูกผู้เสียหาย (เหยื่อ) ให้ข้อมูลแล้วจึงวิเคราะห์รายละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บพยานหลักฐานว่าคนร้ายกระทำอย่างไร เช่น โจรกรรมรถ จำเป็นต้องได้รายละเอียดจากเจ้าของรถว่าจอดรอไว้ตั้งแต่เมื่อไหร่ หรือการโจรกรรมทรัพย์สินในรถ คนร้ายโจรกรรมทรัพย์สินในรถไปได้อย่างไร ซึ่งอาจเกิดจากประตูไม่ได้ล็อก หรือแงเปิดประตู หรือกระจก แล้วเข้าไปรื้อค้นทรัพย์สินภายในรถ เป็นต้น แล้วจึงพิจารณาเก็บหลักฐานที่ใช้เชื่อมโยงกับการกระทำผิดที่เกิดขึ้น และคนร้ายต่อไป

๑.๔.๒.๓ คนร้ายเป็นใคร จากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จากทรัพย์สินที่สูญหาย อาจมีการแจ้งเบาะแส หรือมีการเอาทรัพย์นั้นไป จำนำ หรือขายต่อไป ผู้รับจำนำ หรือผู้รับทรัพย์นั้นไว้ แจ้งให้ทราบว่าคนร้ายเป็นใครก็ได้ หรือจากการเก็บพยานวัตถุ ที่สามารถเชื่อมโยงได้จากพฤติกรรมของคนร้าย อาจตรวจสอบแผนประทุษกรรม ประวัติบุคคลที่กระทำความผิด ฐานข้อมูลลายนิ้วมือ หรือดีเอ็นเอ จะทำให้ทราบว่าคนร้ายเป็นใครได้

๑.๔.๓ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีเกี่ยวกับเพลิงไหม้

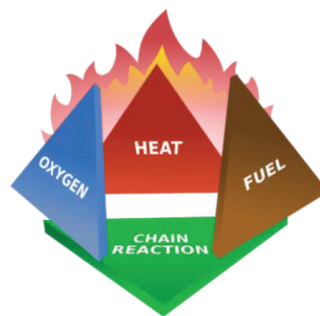

ภาพที่ ๒.๑-๑๙ เหตุเพลิงไหม้หอกกลั่นน้ำมันบางจาก เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ โดยทั่วไปแล้วเป็นเรื่องยากต่อการตรวจพิสูจน์ เนื่องจาก วัตถุพยานส่วนใหญ่มักถูกเผาไหม้ไปจนหมด การตรวจจึงจำเป็นต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ การเกิดเพลิงไหม้อาจเกิดขึ้นจาก

- ภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า
- อุบัติเหตุที่เกิดจากการกระทำของบุคคล เช่น การจุดธูปเทียนบูชาพระ การเปิดใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ให้ความร้อนแล้วเกิดเพลิงลามไหม้ เป็นต้น
- เกิดจากการกระทำของบุคคลโดยเจตนา ซึ่งเป็นการวางเพลิง

ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ ต้องมีความรู้เรื่องไฟต้องเข้าใจองค์ประกอบของไฟ ต้องเข้าใจ ขบวนการสันดาป (ขบวนการออกซิเดชัน) รู้องค์ประกอบของไฟ ซึ่งประกอบด้วย ความร้อน (heat), เชื้อเพลิง (fuel) และ ออกซิเจน (Oxygen) ซึ่งมีการผสมกันอย่างได้สัดส่วนที่เหมาะสม และต้องมีการเกิดปฏิกิริยาอย่างต่อเนื่อง (Chain of Reaction) จึงเกิดการลุกไหม้เป็นไฟขึ้น

ภาพที่ ๒.๑-๒๐ วงจรชีวิตของไฟ (Cycle of Fire)

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ (Fire Scene Investigation) มีจุดประสงค์เพื่อทราบสาเหตุของเพลิงไหม้เกิดขึ้นจากสาเหตุใด และใครเป็นผู้กระทำผิด มีขั้นตอนในการตรวจ ดังนี้

๑.๔.๓.๑ การตรวจสอบสภาพความเสียหายภายนอก

๑.๔.๓.๒ การตรวจสอบสภาพความเสียหายภายใน เพื่อเปรียบเทียบและหาจุดต้นเพลิง

๑.๔.๓.๓ การตรวจหาจุดต้นเพลิง พิจารณาจาก

- จุดหรือบริเวณที่มีความเสียหายมากที่สุด
- จุดหรือบริเวณที่มีการลุกไหม้ในระดับต่ำ
- คูทิศทางการผ่านของความร้อนเพื่อนำไปสู่จุดต้นเพลิง

๑.๔.๓.๔ ตรวจหาแหล่งความร้อนที่เป็นสาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ว่าคืออะไร และถ้าเป็นการวางเพลิง จะมีสิ่งบ่งชี้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มักมีจุดต้นเพลิงมากกว่าหนึ่งจุดขึ้นไป
- (๒) มีลักษณะลุกไหม้เบี่ยงเบนไปจากรูปแบบการลุกไหม้ตามปกติ
- (๓) มีหลักฐานที่แสดงถึง “แนวการลุกไหม้ที่เจตนาทำขึ้น”
- (๔) มีหลักฐานที่บ่งชี้ว่า “มีการใช้สารเร่งการลุกไหม้ปรากฏอยู่”
- (๕) มีกลิ่นหรือสีของควันไฟที่เกิดจากการลุกไหม้วัสดุหรือสารแปลกปลอม

ในสถานที่แห่งนั้น

- (๖) มีสิ่งบ่งชี้ว่า มีปริมาณ อากาศ เชื้อเพลิง หรือความร้อนปรากฏอยู่ใน

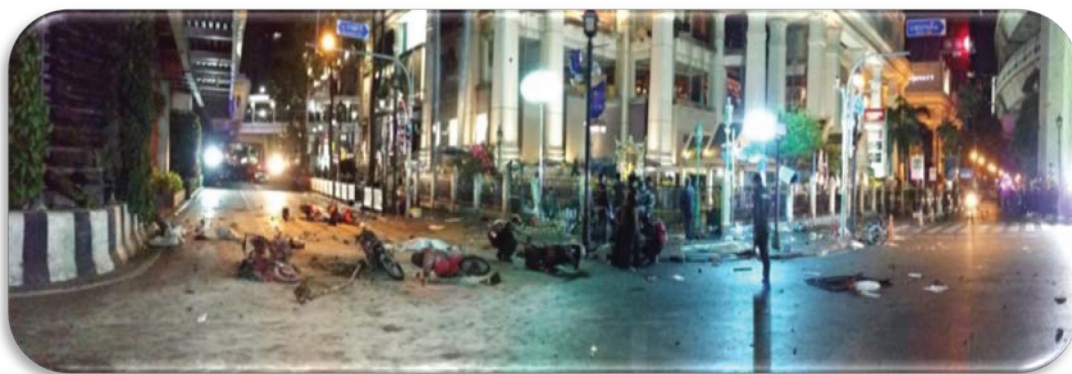
ระดับผิดปกติ

- (๗) มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีการใช้อุปกรณ์จุดไฟ (Igniter) ปรากฏอยู่

บริเวณจุดต้นเพลิง

การตรวจหาสาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ จึงต้องทราบถึงพฤติการณ์การเกิดเหตุ พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่จะสามารถบ่งชี้ได้ถึงองค์ประกอบของไฟ และกรณีเป็นการวางเพลิงนอกจากพยานหลักฐานที่ยืนยันว่าเป็นการวางเพลิงแล้ว สิ่งสำคัญคือต้องมีพยานหลักฐานที่แสดงถึงว่า ใครเป็นผู้กระทำความผิด

๑.๔.๔ การตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีระเบิด

ภาพที่ ๒.๑-๒๑ เหตุระเบิดศาลท้าวมหาพรหม เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘

การระเบิด (Explosion) คือ กระบวนการสันดาปที่ก๊าซพุ่งกระจายออกอย่างรวดเร็วในที่จำกัด พร้อมด้วยอุณหภูมิ แรงดัน แรงสั่นสะเทือนที่สูงและมีเสียงดัง มี ๓ ประเภท

- การระเบิดทางกลศาสตร์ (Mechanical Explosion) เช่น หม้อไอน้ำระเบิด ถังแก๊สระเบิด
- การระเบิดจากสารเคมี (Chemical Explosion) เช่น ระเบิดที่เกิดจากการใช้สารเคมีที่ผลิตขึ้น
- การระเบิดทางนิวเคลียร์ (Nuclear Explosion)

วัตถุระเบิด คือ วัตถุที่ส่งแรงดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยเฉียบพลันได้ เมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งที่เหมาะสมมาจุด แรงดันกำลังดันที่เกิดขึ้น ได้จากการสลายตัวของวัตถุระเบิดเป็นก๊าซ พร้อมกับการคายความร้อน

เมื่อมีการระเบิดเกิดขึ้น ทำอันตรายต่อทรัพย์สิน และเป็นอันตรายต่อชีวิตของบุคคล เป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมาย การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุระเบิด มีจุดประสงค์เพื่อทราบว่าการเกิดระเบิดนั้นเป็นการเกิดระเบิดจากอะไร เวลาที่เกิดเหตุ พฤติการณ์ของการทำให้เกิดระเบิดนั้นเป็นอย่างไร และใครที่ทำให้เกิดระเบิด การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับและพิสูจน์วัตถุระเบิด (EOD) ร่วมตรวจด้วย ซึ่งจะต้องพิจารณาความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุ มีระเบิดลูกที่ ๒,๓ อยู่ในสถานที่เกิดเหตุหรือไม่ เคลียร์หมดหรือยังและต้องเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับระเบิดที่เกิดขึ้นได้

๑.๔.๔.๑ การระเบิดเกิดจากอะไร

(๑) การเกิดระเบิดทางกล (Mechanical Explosion) เช่น การระเบิดของหม้อต้มไอน้ำ (Boiler) ที่ใช้ในอุตสาหกรรม การระเบิดซึ่งอาจเกิดจากการชำรุดของอุปกรณ์ของหม้อต้มไอน้ำนั้น ทำให้ไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ แรงดันไอน้ำทำให้หม้อระเบิดขึ้น

(๒) การระเบิดทางเคมี (Chemical Explosion) เช่น การระเบิดของวัตถุระเบิด

- วัตถุระเบิดแรงต่ำ เช่น ดินดำ (ดินประสิว + ถ่าน + น้ำ และกำมะถัน)
- วัตถุระเบิดแรงสูง เช่น Mercury Fulminate, Lead Azide, TNT, RDX ect. ฝักแคเวลา, ฝักแคระเบิด เชื้อปะทุ, วัตถุระเบิดพลเรือน, วัตถุระเบิดทางทหาร (วัตถุระเบิดขว้าง, ทุ่นระเบิด), วัตถุระเบิดแสงเครื่อง (วัตถุระเบิดที่ประกอบขึ้นมาเองโดยผู้มีความรู้)

๑.๔.๔.๒ พฤติการณ์ในการก่อเหตุของคนร้าย

การระเบิดทางกล อาจมีพฤติการณ์ของการระเบิดจากอุปกรณ์ชำรุดเสื่อมสภาพ ไม่มีการตรวจสอบตามขั้นตอนที่กำหนด หรือเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ควบคุมหรือใช้งาน หรืออาจเกิดจากความตั้งใจทำให้เกิดขึ้นก็ได้

การระเบิดทางเคมี อาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ ถ้าเป็นความตั้งใจทำให้เกิดระเบิดขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ก่อความไม่สงบทางการเมือง, การชุมนุม, การทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ซึ่งพฤติกรรมของการกระทำอาจพิจารณาจาก

- (๑) จุดที่คนร้ายวางระเบิด/หรือจุดที่ได้รับความเสียหาย
- (๒) ปริมาณ อาวุธ และชนิดของสารระเบิด ต้องรวบรวมพยานวัตถุ ตรวจพิสูจน์หาสารระเบิด
- (๓) ภาชนะที่บรรจุระเบิด เช่น กล่องพลาสติก, ท่อเหล็ก/ท่อพลาสติก, กล่องกระดาษ
- (๔) สะเก็ดระเบิด เช่น ตะปู นอต เหล็กตัดเป็นท่อน

(๕) อุปกรณ์จุดระเบิด

- ไม่ใช้ไฟฟ้า เช่น ฝักกระเบิด ท่อสายชนวน กระแทบ เสียดสี
- ใช้ไฟฟ้า มีแหล่งไฟฟ้าจากแบตเตอรี่, มีสวิตช์ตั้งเวลา หรือทำให้

ครบวงจรโดยขั้วอย่างใดอย่างหนึ่ง

(๖) อุปกรณ์ที่ใช้อื่น ๆ เช่น เทปพันสายไฟ, การเชื่อมต่อวงจร, การมัดพันสายไฟ

(๗) กรณีการขั้วระเบิด ทิศทางและจุดของการขั้ว อาจพบสลักนิรภัย กระเดื่องนิรภัย ของลูกระเบิดขั้วสังหาร เป็นต้น

๑.๔.๔.๓ คนร้ายเป็นใคร

พยานหลักฐานนี้ เชื่อมโยงจากชิ้นส่วนของระเบิดที่เหลือ ภาชนะบรรจุเศษชิ้นส่วนของเทปพันสายไฟ อาจพบลายนิ้วมือแฝง DNA สามารถนำมาใช้ตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลได้ หรือตามดูพฤติการณ์บุคคลต้องสงสัย หรือมีอุปกรณ์ที่คล้ายคลึงกันกับที่พบในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งจะใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยได้ เมื่อตรวจค้นบ้านพักอาจพบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบระเบิดอยู่ในบ้านพักของเขาก็นำมาเชื่อมโยงได้ นอกจากนี้ยังมีกรณีการเกิดเหตุที่เกี่ยวกับการระเบิด เช่น

- กรณีพบวัตถุระเบิด
- กรณีพบวัตถุต้องสงสัย
- กรณีข่มขู่วางระเบิด

ทั้ง ๓ กรณี ต้องประสานเจ้าหน้าที่เก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด เข้าตรวจสอบ และทำให้เกิดความปลอดภัยก่อน แล้วจึงทำการเก็บรวบรวมพยานวัตถุ ซึ่งภาชนะบรรจุอาจมีรายละเอียดของแหล่งที่มา อาจพบรอยลายนิ้วมือแฝงหรือสารพันธุกรรมของคนร้าย ซึ่งใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันผู้ก่อเหตุได้

การประสานงานเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

เมื่อมีคดีเกิดขึ้นและพนักงานสอบสวน ต้องการให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานร่วมตรวจ เพื่อเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและเสนอความเห็นเกี่ยวกับคดี ให้แจ้งกลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ (กสก.) ของกองพิสูจน์หลักฐานกลาง (พฐก.), ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ (ศพฐ.๑-๑๐) และพิสูจน์หลักฐานจังหวัด (พฐ.จว.) ตามพื้นที่ที่เกิดเหตุ โดยการร้องขอทางโทรศัพท์/วิทยุ หรือหนังสือที่หน่วยข้างต้นได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง (ตามเบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ติดต่อ บทที่ ๗)

๒. การตรวจพิสูจน์เอกสาร

งานตรวจพิสูจน์เอกสาร เป็นงานตรวจพิสูจน์หาความจริงของข้อสงสัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร เช่น การสงสัยถึงแหล่งที่มาของเอกสาร ข้อเท็จจริงในเอกสาร ผู้เขียนเอกสาร การเป็นเอกสารที่แท้จริงหรือไม่ หรือสภาพที่แท้จริงของเอกสาร ซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่องานสืบสวน สอบสวน วัตถุพยาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในทางคดีนั้น

๒.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์เอกสาร

๒.๑.๑ ความหมายของเอกสาร

เอกสารคือ กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลขผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑(๓) สิ่งเหล่านี้เมื่ออ้างเป็นพยานย่อมถือว่าเป็นพยานหลักฐานได้

๒.๑.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

สิ่งสำคัญของการตรวจพิสูจน์เอกสาร : การแยกประเภทของเอกสาร และระบุเอกสารให้มีความชัดเจนจะช่วยให้ผู้ตรวจพิสูจน์เข้าใจง่าย สามารถตรวจพิสูจน์ได้อย่างรวดเร็ว สมบูรณ์ และถูกต้องตามหลักวิชา โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์ ได้แก่

(๑) เอกสารของกลาง หรือเอกสารปัญหา หรือเอกสารพิพาท คือ เอกสารที่สงสัย หรือมีผู้กล่าวหาว่า มีการปลอมหรือใช้เอกสารปลอม หรือเป็นเอกสารที่มีการพิพาทกัน ซึ่งเอกสารปัญหา บางกรณีสามารถทำการตรวจพิสูจน์ได้ทันที เช่น การตรวจร่องรอยชุดลบ แก้วไข หรือตรวจรอยกด บนกระดาษรองรับการเขียน แต่บางกรณีต้องมีเอกสารตัวอย่างที่แท้จริงเพื่อใช้ในการตรวจเปรียบเทียบด้วย

(๒) เอกสารตัวอย่าง คือ เอกสารที่แท้จริงซึ่งรู้แหล่งที่มาอย่างถูกต้องและใช้ในการตรวจเปรียบเทียบกับเอกสารปัญหา เป็นกรณีที่ต้องการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ, ลายมือเขียนข้อความ, ตัวอักษรพิมพ์ดีด, รอยตราประทับ, เครื่องหมายการค้า, แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์, โฉนดที่ดิน, ธนบัตร ฯลฯ

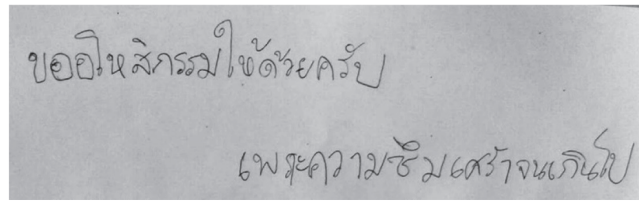
๒.๒ การตรวจพิสูจน์ด้านเอกสาร มีดังนี้

๒.๒.๑ การตรวจลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ

การปลอมลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ แบ่งออกเป็นหลักใหญ่ ๕ ประเภท คือ

- ๑) การปลอมโดยวิธีเลียนแบบ
- ๒) การปลอมโดยวิธีลากทาบแบบ
- ๓) การถูกจับมือให้เขียน
- ๔) การเขียนขึ้นเองโดยไม่มีตัวอย่าง
- ๕) การเขียนขึ้นโดยบุคคลหลายบุคคล

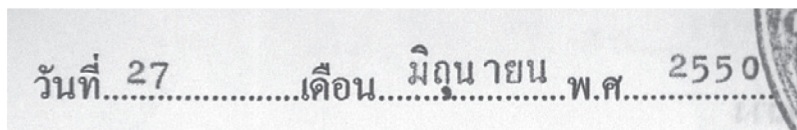
หลักของการตรวจลายมือเขียนข้อความและลายมือชื่อก็คือ การศึกษาคุณสมบัติของการเขียนและรูปลักษณะของตัวอักษรของลายมือเขียนข้อความ หรือลายมือชื่อที่เป็นปัญหาและตัวอย่าง โดยละเอียดและนำมาเปรียบเทียบกัน

ภาพที่ ๒.๒-๑ ภาพลายมือเขียนข้อความในเอกสาร ที่พบในที่เกิดเหตุ

๒.๒.๒ การตรวจตัวอักษรพิมพ์ดีด ข้อความตัวพิมพ์

การตรวจตัวอักษรประเภทนี้ต้องใช้วิธีตรวจสอบเปรียบเทียบลักษณะข้อความตัวอักษรที่เป็นปัญหา กับตัวอย่างข้อความที่พิมพ์จากเครื่องพิมพ์ที่สงสัยว่าจะใช้พิมพ์ข้อความปัญหานั้นว่าพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์เดียวกันหรือไม่

ภาพที่ ๒.๒-๒ ภาพตัวอักษรพิมพ์ดีดที่เป็นปัญหา ที่ต้องการตรวจพิสูจน์

๒.๒.๓ การตรวจรอยตราประทับ

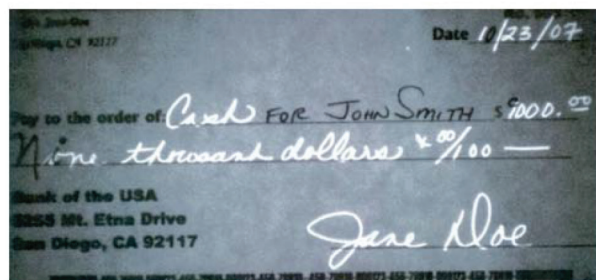
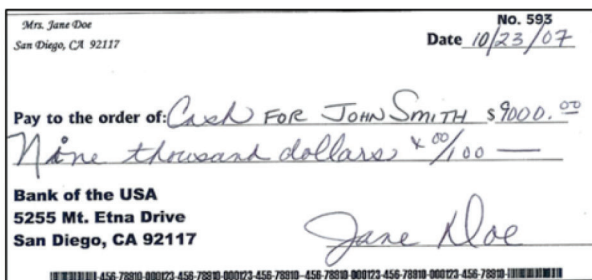
การตรวจรอยตราประทับเป็นการตรวจสอบเปรียบเทียบรูปลักษณะลวดลายและลักษณะตำแหน่งต่างๆ กับตัวอย่างรอยตราประทับหรือดวงตราประทับโดยละเอียดว่าจะเป็นรอยตราที่เกิดจากรอยตราประทับอันเดียวกันหรือไม่

๒.๒.๔ การตรวจรูปรอยตราบนไม้ซุงหรือตอไม้

การตรวจพิสูจน์รูปรอยตราประทับบนไม้ซุงจะมีการเปรียบเทียบรูปรอยตราปัญหากับตัวอย่างว่ามีขนาด รูปร่างลักษณะ ความคมชัดของตัวอักษร ตัวเลข ตลอดจนลักษณะตำแหน่งพิเศษต่างๆ ว่าตรงกันหรือไม่ ถ้าตรงกันก็สามารถลงความเห็นได้ว่าเป็นตราประทับที่เกิดจากค้อนเหล็ก หรือตราประทับเดียวกัน

๒.๒.๕ การตรวจร่องรอยการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

- (๑) เอกสารที่ถูกขูดลบ ลบล้าง แก้ไข และอ่านข้อความเดิม
- (๒) การป้ายทับด้วยหมึก หรือน้ำยาลบคำผิด
- (๓) การต่อเติม เขียนแทรก

ภาพที่ ๒.๒-๓ ภาพแสดงร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในเอกสาร ก่อนการตรวจพิสูจน์และภายหลังการตรวจพิสูจน์

๒.๒.๖ การตรวจธนบัตรและเหรียญกษาปณ์

การตรวจธนบัตรที่สงสัยว่าปลอมต้องตรวจเปรียบเทียบกับธนบัตรที่แท้จริง ชนิดและราคาเดียวกัน โดยเปรียบเทียบระบบการพิมพ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการป้องกันการปลอมแปลง ส่วนเหรียญกษาปณ์และเหรียญอื่น ๆ ซึ่งผลิตโดยใช้แม่พิมพ์ก็จะตรวจเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่แท้จริงเช่นกัน ซึ่งเปรียบเทียบได้ทั้งเหรียญกับเหรียญ หรือเหรียญกับแม่พิมพ์เพื่อดูลักษณะของความคมชัดและตำหนิต่าง ๆ

ภาพที่ ๒.๒-๔ ภาพธนบัตรรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่เป็นปัญหา ซึ่งต้องการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นธนบัตรที่แท้จริงใช่หรือไม่

ภาพที่ ๒.๒-๕ ภาพตัวอย่างเหรียญกษาปณ์

๒.๒.๗ การตรวจแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์และรถจักรยานยนต์

การตรวจพิสูจน์ว่าเป็นแผ่นป้ายที่แท้จริงของทางราชการหรือไม่นั้น จะต้องตรวจเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ของแผ่นป้ายที่เป็นปัญหา ทั้งลักษณะของสี ขนาดของแผ่นป้ายและตำหนิพิเศษต่าง ๆ ของตัวเลข ตัวอักษร กับตัวอย่างแผ่นป้ายที่แท้จริงของกรมการขนส่งทางบก

ภาพที่ ๒.๒-๖ ภาพแผ่นป้ายทะเบียนรถจักรยานยนต์ที่เป็นปัญหาซึ่งต้องการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นแผ่นป้ายทะเบียนรถฯ ที่แท้จริงใช่หรือไม่

๒.๓ ลักษณะการตรวจพิสูจน์เอกสารของกลาง แบ่งเป็น

๒.๓.๑ งานตรวจเปรียบเทียบ

- ลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ
- ตัวอักษรพิมพ์ดีดข้อความตัวพิมพ์
- รอยตราประทับ
- ระบบการพิมพ์และเอกสารป้องกันการปลอมแปลง
- ชนิดหมึก ชนิดกระดาษ
- รอยตัด รอยฉีก รอยปรู
- สำเนาฉบับ

๒.๓.๒ งานตรวจคุณสมบัติทางเคมี และ/หรือฟิสิกส์

- ร่องรอยการเปลี่ยนแปลงแก้ไข
- ชนิดหมึก ชนิดกระดาษ
- รอยกด
- เอกสารไหมไฟ

๒.๔ การเก็บรักษาพยานเอกสารเพื่อส่งตรวจพิสูจน์

๒.๔.๑ สวมถุงมือขณะเก็บเอกสารเพื่อป้องกันการทำลายเอกสาร และการปนเปื้อนต่าง ๆ

บนเอกสารของกลาง

๒.๔.๒ ในกรณีที่ต้องตรวจหาลายนิ้วมือแฝง หรือตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา หรือรอยกดบนเอกสารของกลาง ให้สวมถุงมือและควรจับอย่างเบามือ โดยใช้ด้านข้างของนิ้วจับเอกสารใส่ในซองและระบุหน้าซองบรรจุเอกสารให้ชัดเจนว่า ต้องการตรวจหาลายนิ้วมือแฝง หรือตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา หรือรอยกด

๒.๔.๓ ควรเก็บเอกสารไว้ในซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยไม่ต้องพับเอกสารและห้ามขีดเขียนบนซองที่มีเอกสารของกลางบรรจุอยู่

๒.๔.๔ ห้ามขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายสัญลักษณ์ใด ๆ บนเอกสารของกลาง หากมีความจำเป็นให้ทำเครื่องหมายลงบนพื้นที่ว่าง หลีกเลี่ยงการทำเครื่องหมายซ้อนทับข้อความ ๆใดบนเอกสาร

๒.๔.๕ ห้ามตัด ฉีก เจาะรู เย็บด้วยลวดเย็บกระดาษ เข็ม หรือตัวหนีบกระดาษ หรือพับเอกสารของกลางตรงบริเวณที่ต้องการตรวจพิสูจน์รวมถึงห้ามทำการซ่อมแซมรอยตัด หรือตัดตกแต่งขอบกระดาษ

๒.๔.๖ ห้ามขูดลบข้อความหรือบริเวณใด ๆ บนเอกสารของกลาง

๒.๔.๗ ห้ามทำให้เกิดรอยกดใด ๆ บนเอกสารของกลาง

๒.๔.๘ ห้ามติดเอกสารของกลางที่เป็นชิ้นส่วนลงบนแผ่นกระดาษอื่น ควรเก็บไว้ในซองปิดผนึก

๒.๔.๙ ระวังมิให้เอกสารของกลางเปียกน้ำ อุณหภูมิ ความชื้น ความร้อน สารเคมี แสงสว่างมากเกินไปต้องเก็บรักษาเอกสารไว้ในที่ที่เหมาะสม

๒.๔.๑๐ ควรถือ หรือจับเอกสารของกลางให้น้อยครั้งที่สุด และจับอย่างเบามือเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายเอกสาร

๒.๔.๑๑ ห้ามบรรจุเอกสารของกลางที่เป็นสำเนาภาพถ่ายในซองพลาสติก

๒.๔.๑๒ หากมีความจำเป็นต้องถ่ายสำเนาเอกสารของกลาง ต้องระวังมิให้เกิดการทำลายเอกสารใด ๆ ทั้งสิ้น

๒.๔.๑๓ ห้ามมิให้ผู้ต้องสงสัย หรือบุคคลอื่นใดจับต้องหรือเห็นเอกสารของกลาง

๒.๔.๑๔ ในกรณีเอกสารไหม้ไฟให้เก็บเอกสาร ดังนี้

- ๑) ถ่ายภาพเอกสารไหม้ไฟ ที่มีการวางมาตราส่วนกำกับไว้
- ๒) สอดกระดาษแข็งลงใต้เอกสารไหม้ไฟด้วยความระมัดระวัง
- ๓) ยกเอกสารไหม้ไฟขึ้น พร้อมทั้งสอดแผ่นไม้หรือโลหะใต้กระดาษแข็งอีกชั้นหนึ่ง
- ๔) ยกแผ่นไม้ พร้อมกับวางกระดาษและเอกสารไหม้ไฟลงในกล่องกระดาษ

หรือวางลงตรงกลางแผ่นกระดาษห่อของแผ่นใหญ่ แล้วนำมุมกระดาษทั้งสี่มุมมากดติดกันไว้ เพื่อป้องกันเอกสารไหม้ไฟโดนลม และการกระทบกระเทือนอื่น ๆ

๕) นำหีบห่อบรรจุเอกสารไหม้ไฟ มาส่งที่ห้องปฏิบัติการด้วยตนเอง

๒.๔.๑๕ ควรจัดเตรียมและหารายละเอียดต่าง ๆ ของเอกสารไว้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น วันที่ และแหล่งที่มาของเอกสาร เป็นต้น

ภาพที่ ๒.๒-๗ ภาพเอกสารไหม้ไฟที่เป็นปัญหาซึ่งต้องการตรวจพิสูจน์

๒.๕ การเตรียมเอกสารส่งตรวจพิสูจน์

การรับ-ส่งเอกสารของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ ต้องปฏิบัติตามหนังสือ คค.ที่ ๐๐๒๑.๒๑๒/๒๓๓๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง การส่งตรวจพิสูจน์ของกลางทางไปรษณีย์ และเป็นไปตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๕ ของกลาง และระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๒๙ ความลับ การจัดเตรียมเอกสารส่งตรวจพิสูจน์ให้สมบูรณ์ตามหลักวิชานั้น พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๕.๑ จัดส่งเอกสารของกลาง และเอกสารตัวอย่างที่เป็นต้นฉบับจริง ยกเว้นกรณีที่ไม่สามารถส่งต้นฉบับจริงได้ ให้ระบุสาเหตุที่ไม่สามารถส่งได้ในหนังสือนำส่ง (หนังสือนำส่งของกลางตรวจพิสูจน์ ให้ทำตาม “แบบ กอส. ๐๑”)

๒.๕.๒ ระบุเอกสารให้ชัดเจนว่า เอกสารใดเป็นเอกสารของกลาง และเอกสารตัวอย่าง และมีจำนวนกี่ฉบับ

๒.๕.๓ ระบุตำแหน่งของสิ่งที่ต้องการตรวจพิสูจน์ในเอกสารปัญหาและจุดประสงค์ ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน เช่น กรณีการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความให้ระบุว่า “ลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความ ตรงบริเวณ.....ในเอกสาร ของกลางกับตัวอย่างลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความ ของ.....จะเป็นลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของบุคคลคนเดียวกันหรือไม่” หรือกรณีการตรวจ

ร່องรอยการเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ระบุว่า “เอกสารของกลางตรงบริเวณ.....จะมีร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่ ถ้ามีข้อความเดิมอ่านได้ว่าอย่างไร”

๒.๕.๔ จัดส่งเอกสารตัวอย่างเพื่อใช้ในการตรวจเปรียบเทียบกับเอกสารของกลาง ดังนี้

๒.๕.๔.๑ กรณีตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ

(๑) จัดหาลายมือชื่อ หรือลายมือเขียนข้อความที่เคยเขียนไว้เดิม

(๑.๑) จัดหาลายมือชื่อหรือลายมือเขียนข้อความของบุคคลที่ต้องการตรวจพิสูจน์ โดยจัดหาให้ได้เอกสารที่มีความหลากหลายของประเภทเอกสาร เช่น เอกสารที่บ้าน, เอกสารที่ทำงาน, เอกสารติดต่อราชการหรือธนาคาร เป็นต้น และจัดหาเอกสารในช่วงระยะเวลาของการเขียนใกล้เคียงกันกับเอกสารของกลาง

(๑.๒) ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นลายมือของบุคคลใดและอยู่ตรงบริเวณใดของเอกสาร จัดให้เจ้าของลายมือหรือบุคคลที่เชื่อถือได้ ลงลายมือชื่อรับรองลงบนพื้นที่ว่างของเอกสารตัวอย่างทุกแผ่น

(๒) จัดให้เขียนตัวอย่างลายมือชื่อหรือลายมือเขียนข้อความต่อหน้า

พนักงานสอบสวน

(๒.๑) จัดเตรียมอุปกรณ์และลักษณะการเขียนให้ใกล้เคียงกับเอกสารของกลางให้มากที่สุด เช่น กระดาษ, ปากกา, ลักษณะการเขียนแบบหวัด แบบบรรจง, ท่าทางการเขียน เป็นต้น

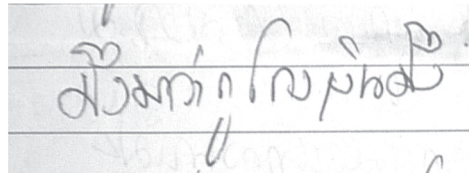
(๒.๒) จัดให้บุคคลที่ต้องการตรวจเปรียบเทียบกรอกข้อมูลส่วนบุคคลด้วยตนเอง ลงใน “แบบ กอส.๐๒” โดยให้มีรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อ-ชื่อสกุล
- อายุ และวัน เดือน ปี เกิด
- อาชีพ
- ประวัติการศึกษา
- ถนัดเขียนด้วยมือข้างใด และปัจจุบันใช้มือข้างใดเขียน
- สามารถเขียนได้ทั้งมือซ้ายและมือขวาหรือไม่
- มีโรคประจำตัวหรือไม่
- เคยได้รับบาดเจ็บตรงบริเวณมือข้างที่ถนัดหรือไม่ เมื่อใด
- ทานใช้ลายมือชื่อกี่แบบ (ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน)

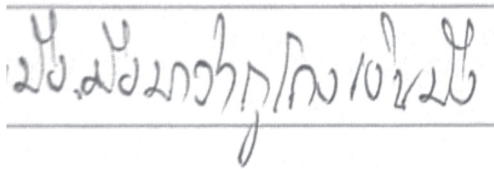
และให้เขียนตัวอย่างลายมือชื่อแต่ละแบบ แบบละ ๓ ตัวอย่าง

(๒.๓) จัดให้บุคคลที่ต้องการตรวจเปรียบเทียบ เขียนตัวอย่างลายมือชื่อแบบเดียวกันกับลายมือชื่อในเอกสารของกลาง หรือเขียนข้อความเดียวกันกับข้อความที่ต้องการตรวจพิสูจน์ (ให้เขียนตามคำบอก อย่าให้เห็นเอกสารของกลาง) ลงใน “แบบ กอส.๐๓” ประมาณ ๕-๑๐ หน้ากระดาษ

(๒.๔) จัดให้บุคคลที่เขียนตัวอย่าง และพนักงานสอบสวน ลงลายมือชื่อรับรองทุกแผ่น

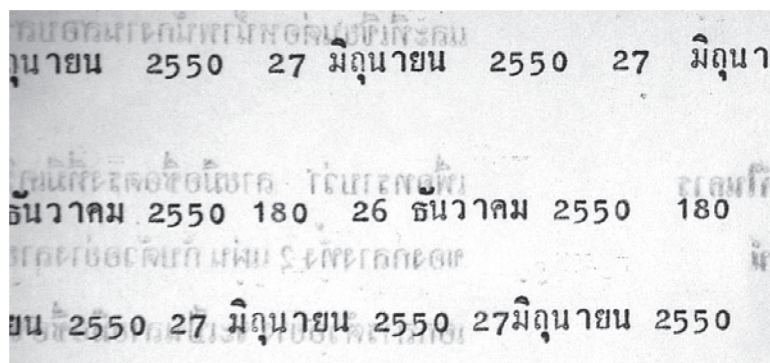
ภาพที่ ๒.๒-๘ ภาพลายมือเขียนข้อความที่เป็นปัญหา ที่ต้องการตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๒-๙ ภาพตัวอย่างลายมือเขียนข้อความ ที่นำไปให้ใช้ในการตรวจเปรียบเทียบ

๒.๕.๔.๒ กรณีตรวจพิสูจน์ตัวอักษรพิมพ์ดีด ข้อความตัวพิมพ์

- (๑) จัดพิมพ์ข้อความให้ตรงกันกับข้อความในเอกสารของกลาง
ประมาณ ๕-๑๐ หน้ากระดาษ
- (๒) ระบุหมายเลขเครื่อง ยี่ห้อเครื่องพิมพ์ให้ชัดเจน
- (๓) ให้พนักงานสอบสวน และผู้เกี่ยวข้อง ลงลายมือชื่อรับรองทุกแผ่น
- (๔) กรณีเอกสารของกลางถูกพิมพ์มานานแล้ว ให้จัดหาข้อความ
ตัวอักษรพิมพ์ของเครื่องที่ต้องการตรวจเปรียบเทียบที่เคยพิมพ์ไว้ในระยะเวลาเดียวกันไปตรวจเปรียบเทียบด้วย
- (๕) สามารถจัดส่งเครื่องพิมพ์ (ถ้ามี) เพื่อไปตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๕-๑๐ ภาพตัวอย่างข้อความตัวอักษรพิมพ์ดีด ที่นำไปให้ใช้ในการตรวจเปรียบเทียบ

๒.๕.๔.๓ กรณีตรวจพิสูจน์รอยตราประทับ

- (๑) จัดหารอยตราประทับที่แท้จริง ที่ประทับในระยะเวลาเดียวกัน
กับเอกสารของกลาง
- (๒) ประทับตัวอย่างรอยตราประทับที่แท้จริงบนกระดาษ ประมาณ
๕ หน้ากระดาษ
- (๓) ให้พนักงานสอบสวน และผู้เกี่ยวข้อง ลงลายมือชื่อรับรองทุกแผ่น

ภาพที่ ๒.๒-๑๑ ภาพตัวอย่างรอยตราประทับที่แท้จริง บนแผ่นกระดาษ ที่นำไปให้ใช้ในการตรวจเปรียบเทียบ

๒.๕.๔.๔ กรณีตรวจพิสูจน์เครื่องหมายการค้า แม่พิมพ์ แบบพิมพ์

(๑) จัดหาตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่แท้จริง ที่ผลิตในชนิดและรุ่นเดียวกันกับของกลางไปตรวจเปรียบเทียบ

(๒) ให้พนักงานสอบสวน และผู้เกี่ยวข้อง ลงลายมือชื่อรับรอง

๒.๕.๔.๕ กรณีตรวจพิสูจน์เครื่องหมายแสดงการเสียภาษี แผ่นป้ายทะเบียนรถ

ใบคู่มือจดทะเบียนรถ บัตรประจำตัวประชาชน ใบอนุญาตขับรถ และหนังสือเดินทาง ฯลฯ

จัดหาตัวอย่างเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี แผ่นป้ายทะเบียนรถ ใบคู่มือจดทะเบียนรถ บัตรประจำตัวประชาชน ใบอนุญาตขับรถ และหนังสือเดินทาง ฯลฯ ที่ผลิตในรุ่นเดียวกันกับของกลางไปตรวจเปรียบเทียบ

๒.๕.๔.๖ กรณีตรวจพิสูจน์ธนบัตร และเหรียญกษาปณ์

(๑) กรณีธนบัตร เหรียญกษาปณ์ต่างประเทศ ให้จัดเตรียมตัวอย่างธนบัตร (เหรียญกษาปณ์) ที่แท้จริงของประเทศนั้น ชนิดราคาและรุ่นเดียวกันกับของกลางไปตรวจเปรียบเทียบ

(๒) กรณีธนบัตร เหรียญกษาปณ์ไทย ที่ผลิตในวาระพิเศษ จะต้องจัดเตรียมตัวอย่างที่แท้จริงในรุ่นเดียวกันกับของกลางไปตรวจเปรียบเทียบ

(๓) กรณีธนบัตร เหรียญกษาปณ์ไทย ที่มีใช้ในปัจจุบัน ไม่ต้องจัดส่งตัวอย่างไปตรวจเปรียบเทียบ

๒.๕.๔.๗ กรณีตรวจพิสูจน์รอยตราตะกั่ว มิเตอร์ไฟฟ้า

(๑) จัดหารอยตราตะกั่วที่แท้จริง ที่มีหมายเลขเดียวกันกับรอยตราตะกั่วของกลางไปตรวจเปรียบเทียบ

(๒) จัดให้ผู้เกี่ยวข้องรับรองตัวอย่างรอยตราตะกั่ว

ภาพที่ ๒.๒-๑๒ ภาพตัวอย่างรอยตราตะกั่วที่แท้จริง ที่นำไปให้ใช้ในการตรวจเปรียบเทียบ

๒.๕.๔.๘ กรณีตรวจพิสูจน์รอยตราบนไม้

- (๑) กรณีที่พนักงานสอบสวนส่งเชียงไม้ไปตรวจพิสูจน์
 - (๑.๑) จัดทำบัญชีเชียงไม้ของกลาง
 - (๑.๒) ระบุจำนวนเชียงไม้ของกลางที่ต้องการให้ตรวจพิสูจน์
 - (๑.๓) จัดหาค้อนเหล็กรอยตราที่แท้จริงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ต้องการตรวจพิสูจน์ไปตรวจเปรียบเทียบ
 - (๑.๔) จัดหาเชียงไม้สำหรับใช้ในการประทับตัวอย่างรอยตราจากค้อนเหล็กที่แท้จริงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อหน้าผู้ตรวจพิสูจน์
- (๒) กรณีที่ผู้ตรวจพิสูจน์จะต้องเดินทางไปตรวจ ณ สถานที่เก็บไม้ของกลาง ในกรณีที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายไม้ของกลางได้
 - (๒.๑) ให้พนักงานสอบสวนทำหนังสือ เพื่อแจ้งและขอให้ผู้ตรวจพิสูจน์ เดินทางไปตรวจพิสูจน์ ณ สถานที่เก็บไม้ของกลาง
 - (๒.๒) จัดทำบัญชีไม้ของกลางพร้อมทั้งจัดเรียงไม้ตามลำดับบัญชีไม้ของกลาง
 - (๒.๓) ระบุจำนวนไม้ของกลางที่ต้องการให้ตรวจพิสูจน์
 - (๒.๔) จัดหาค้อนเหล็กรอยตราที่แท้จริงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ต้องการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ
 - (๒.๕) จัดหาเชียงไม้สำหรับใช้ในการประทับตัวอย่างรอยตราจากค้อนเหล็กที่แท้จริงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อหน้าผู้ตรวจพิสูจน์
 - (๒.๖) ประสานงานกับผู้ตรวจพิสูจน์ เพื่อกำหนดวันและเวลาที่ให้ไปตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๒-๑๓ ภาพรอยตราไม้ที่เป็นปัญหา บนท่อนไม้ของกลาง ที่ต้องการตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๒-๑๔ ภาพค้อนเหล็กกรวยตราที่แท้จริงของเจ้าหน้าที่ และเชียงไม้สำหรับการประทับตัวอย่าง

๒.๒ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

๒.๒.๑ กรณีตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ

- ลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของ (ระบุบริเวณที่ต้องการตรวจ) ในเอกสารของกลางกับตัวอย่างลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของ (ระบุชื่อบุคคล) จะเป็นลายมือของบุคคลคนเดียวกันใช่หรือไม่

๒.๒.๒ กรณีตรวจหาร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

- เอกสารของกลางตรงบริเวณ.....จะมีร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่ ถ้ามีข้อความเดิมอ่านว่าอย่างไร

๒.๒.๓ กรณีตรวจแม่พิมพ์ รอยตราประทับ เงินตราปลอมแปลง เช่น

- (ระบุเอกสารสิ่งพิมพ์) ของกลาง กับตัวอย่าง (ระบุเอกสารสิ่งพิมพ์ที่แท้จริง) จะพิมพ์มาจากแม่พิมพ์เดียวกันใช่หรือไม่

- รอยตราประทับตรงบริเวณ.....ในเอกสาร.....กับตัวอย่างรอยตราประทับที่แท้จริงของ..... จะเป็นรอยตราที่ประทับจากตราประทับอันเดียวกันใช่หรือไม่

๒.๒.๔ ธนบัตร (เหรียญกษาปณ์) ของกลาง จะเป็นธนบัตร (เหรียญกษาปณ์) ที่แท้จริงใช่หรือไม่

๒.๓ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

ปัจจุบันสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจแห่งชาติ มีหน่วยรับตรวจพิสูจน์เอกสารเปิดแล้วจำนวน ๔ แห่ง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ ดังนี้

๒.๓.๑ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง โทร. ๐-๒๒๐๕-๒๑๑๔, ๐-๒๒๐๕-๒๑๒๐ (กทม. และพื้นที่อื่นๆ)

๒.๓.๒ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓ โทร. ๐-๔๔๓๗-๐๒๓๕ ต่อ ๓๐๙ (ตำรวจภูธรภาค ๓ และ ๔)

๒.๓.๓ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๕ โทร. ๐-๕๔๒๑-๘๓๓๒ ต่อ ๓๐๗ (ตำรวจภูธรภาค ๕ และ ๖)

๒.๓.๔ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ โทร. ๐-๗๓๒๗-๔๔๒๔ (ตำรวจภูธรภาค ๘ และ ๙)

แบบ กอส. ๐๑

ตัวอย่างหนังสือนำส่งตรวจพิสูจน์เอกสาร

ให้เจ้าหน้าที่นำส่งเอกสารไปตรวจพิสูจน์ด้วยตนเอง โดยทำบันทึกข้อความถึง ผบก.พฐก. ให้แบบบันทึกข้อความส่งเอกสารตรวจพิสูจน์ มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อผู้ต้องหา..... อายุ.....
๒. คดีอาญาที่...../ปจว.
๓. ชื่อผู้เสียหาย..... อายุ.....
๔. วัน เวลา ที่เกิดเหตุ.....
๕. ข้อกล่าวหา, ผู้ต้องหาให้การอย่างไร (รับสารภาพ, ปฏิเสธ)
๖. พฤติการณ์และข้อเท็จจริงโดยสังเขป
๗. สถานที่พบของกลาง
๘. รายละเอียดเอกสารที่ส่งตรวจพิสูจน์ เช่น
 - ๘.๑ เอกสารของกลาง คือ.....จำนวน.....แผ่น
 - ๘.๒ เอกสารตัวอย่าง คือ
 - ตัวอย่างลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของ (ระบุชื่อบุคคล) ที่เขียนไว้เดิมใน (ระบุเอกสาร) จำนวน.....แผ่น
 - ตัวอย่างลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของ (ระบุชื่อบุคคล) ที่เขียนต่อหน้าพนักงานสอบสวน จำนวน.....แผ่น
 - ตัวอย่างรอยตราประทับที่แท้จริงของ (ระบุเจ้าของรอยตราประทับ) ที่ประทับต่อหน้าพนักงานสอบสวน จำนวน.....แผ่น
๙. จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ เช่น
 - ๙.๑ กรณีตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ ลายมือเขียนข้อความ
 - ลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของ (ระบุบริเวณที่ต้องการตรวจ) ในเอกสารของกลางกับตัวอย่างลายมือชื่อ/ลายมือเขียนข้อความของ (ระบุชื่อบุคคล) จะเป็นลายมือของบุคคลคนเดียวกันหรือไม่
 - ๙.๒ กรณีตรวจหาร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงแก้ไข
 - เอกสารของกลางตรงบริเวณ.....จะมีร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่ ถ้ามีข้อความเดิมอ่านว่าอย่างไร
 - ๙.๓ กรณีตรวจแม่พิมพ์ รอยตราประทับ เงินตราปลอมแปลง เช่น
 - (ระบุเอกสารสิ่งพิมพ์) ของกลาง กับตัวอย่าง (ระบุเอกสารสิ่งพิมพ์ที่แท้จริง) จะพิมพ์มาจากแม่พิมพ์เดียวกันหรือไม่
 - รอยตราประทับตรงบริเวณ.....ในเอกสาร.....กับตัวอย่างรอยตราประทับที่แท้จริงของ.....จะเป็นรอยตราประทับจากตราประทับอันเดียวกันหรือไม่
 - ธนบัตร (เหรียญกษาปณ์) ของกลาง จะเป็นธนบัตร (เหรียญกษาปณ์) ที่แท้จริงหรือไม่
๑๐. ชื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ.....โทร.

แบบ กอส. ๐๒

ตัวอย่างแบบข้อมูลส่วนบุคคล (ของบุคคลที่ต้องการตรวจเปรียบเทียบ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี วัน/เดือน/ปี เกิด.....

อาชีพ.....

ประวัติการศึกษา.....

ถนัดเขียนด้วยมือข้างใด.....สามารถเขียนได้ทั้งมือซ้ายและมือขวาหรือไม่.....

เคยได้รับบาดเจ็บตรงบริเวณมือข้างที่ถนัดหรือไม่.....เมื่อใด.....

เคยได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง ตรงบริเวณอวัยวะ เช่น สมอ, ตา, แขน เป็นต้น หรือไม่.....

.....เมื่อใด.....

ปัจจุบันใช้มือข้างใดเขียน.....

โรคประจำตัว.....

ท่านใช้ลายมือชื่อทั้งหมดกี่แบบ (อดีตถึงปัจจุบัน).....แบบ

ตัวอย่างลายมือชื่อ (แบบละ ๓ ตัวอย่าง)

แบบที่ ๑.....

แบบที่ ๒.....

แบบที่ ๓.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล
(.....)

ข้าฯ.....ขอรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นของ.....

ที่เขียนต่อหน้าข้าฯ จริง

ลงชื่อ (.....พนักงานสอบสวน.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

๓. การตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

๓.๑ การตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน แบ่งประเภทการตรวจพิสูจน์ได้ดังนี้

๓.๑.๑ การตรวจพิสูจน์อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

(๑) การตรวจพิสูจน์ของกลางว่าเป็นอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ หรือไม่ ชนิดขนาดใด นายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตให้ได้หรือไม่ ใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตได้หรือไม่

(๒) การตรวจเปรียบเทียบลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนว่าอิงจากอาวุธปืนกระบอกใด

(๓) การตรวจรอยชุดลบแก้ไขเครื่องหมายทะเบียนและเลขหมายประจำปืนหรือไม่

๓.๑.๒ การตรวจพิสูจน์ทางซีปนวิธี

(๑) การตรวจหาเขม่าปืนที่มือ

(๒) การตรวจหาเขม่าดินปืนที่วัตถุ

(๓) การตรวจหาระยะยิงและวิถีกระสุนปืน

(๔) การตรวจหาการกระจายของลูกกระสุนปราย

๓.๑.๓ การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนแบบอัตโนมัติ

(IBIS หรือ ABIS)

เป็นการตรวจดำเนินพิเศษของลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน เปรียบเทียบกับฐานข้อมูลลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนแบบอัตโนมัติเพื่อสืบค้นว่ามีประวัติการก่อคดีมาแล้วหรือไม่

๓.๑.๔ การตรวจพิสูจน์ร่องรอยที่เกิดจากเครื่องมือต่าง ๆ

การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบร่องรอย เช่น รอยกด รอยเสียดสี รอยเจาะ รอยเลื่อย รอยฟัน และรอยอื่น ๆ บนวัตถุ ซึ่งเกิดจากเครื่องมือ เพื่อตรวจยืนยันว่าเป็นร่องรอยที่เกิดจากเครื่องมืออันเดียวกันหรือไม่

๓.๒ คำแนะนำการตรวจเก็บรักษา การทำหนังสือ และการจัดส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์ มีดังนี้

๓.๒.๑ อาวุธปืน

๓.๒.๑.๑ คำแนะนำทั่วไป

(๑) ตรวจสอบความปลอดภัยของอาวุธปืน ต้องไม่มีกระสุนปืนบรรจุอยู่

(๒) ถ้าปืนของกลางมีกระสุนปืน หรือปลอกกระสุนปืนบรรจุอยู่ภายใน

ให้นำออกเสียก่อน

(๓) ห้ามทำความสะอาดปืน ล้างลำกล้องปืนหรือใช้สิ่งหนึ่งสิ่งใดสอดใส่

ในลำกล้องปืน

(๔) ห้ามทดลองยิงปืนของกลาง

(๕) ถ้ามีโลหิตติดอยู่ให้ฝังลมนให้แห้งเท่านั้น ก่อนบรรจุหีบห่อ

๓.๒.๑.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วนพร้อมภาพถ่าย

(๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี
เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

(๕) แจ้ง ชนิด ขนาด ยี่ห้อ เครื่องหมายทะเบียนและเลขหมายประจำปิ่น
(๖) ถ้าต้องการสอบถามเกี่ยวกับเครื่องหมายทะเบียนหรือเลขหมาย
ประจำปิ่นให้แนบสำเนาใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.๔) มาด้วย (ถ้ามี)

๓.๒.๑.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

(๑) ทำเครื่องหมาย หรือชื่อย่อไว้ที่โครงปืนและลำกล้องปืน (ภายนอก)

(๒) อย่าทำเครื่องหมายไว้ในที่ที่จะลบเลือนได้ง่าย

๓.๒.๑.๔ การบรรจุหีบห่อ และการนำส่ง ต้องบรรจุในกล่อง หรือห่อปิดผนึก

ให้เรียบร้อย

๓.๒.๒ ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน (ที่ผ่านการยิงมาแล้ว)

๓.๒.๒.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

(๑) ระวังไม่ให้เกิดรอยขีดข่วนหรือบุบสลายที่ลูกกระสุนปืนและ

ปลอกกระสุนปืน

(๒) ห้ามล้าง เช็ด ขัด ถู หรือทำความสะอาดลูกกระสุนปืนและ

ปลอกกระสุนปืน

(๓) ถ้ามีโลหิตติดอยู่ให้ผึ่งลมให้แห้งเท่านั้น ก่อนบรรจุหีบห่อ

๓.๒.๒.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วนพร้อมภาพถ่าย

(๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ พร้อมแนบสำเนาภาพถ่ายมาประกอบด้วย

(๕) แจ้งขนาดที่แน่นอน หรือขนาดโดยประมาณ

(๖) แจ้งตำแหน่งที่เด่นของลูกกระสุนปืนหรือปลอกกระสุนปืน รวมทั้ง
ชื่อบริษัทผู้ผลิต ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายอื่นใดที่ปรากฏบนลูกกระสุนปืนหรือปลอกกระสุนปืน (ถ้ามี)

(๗) ถ้าพบปลอกกระสุนปืนให้บันทึกไว้ด้วยว่าปลอกกระสุนปืนใด
พบที่ปืนกระบอกใด ถ้าปืนมีหลายลำกล้องให้บันทึกด้วยว่าพบในรังเพลิงของลำกล้องใด

(๘) ถ้าต้องการทราบเกี่ยวกับวิถีกระสุน ให้ทำแผนที่สังเขป และส่ง
ภาพถ่ายแสดงบริเวณที่พบ (ถ้ามี)

๓.๒.๒.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

ใช้เหล็กแหลมทำเครื่องหมาย หรือชื่อย่อที่ทำลูกกระสุนปืนทุกลูก
หรือบริเวณปากปลอกกระสุนปืนด้านในทุกปลอก (โดยหลีกเลี่ยงมิให้ทำลายบริเวณตำแหน่งพิเศษต่าง ๆ)

๓.๒.๒.๔ การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

บรรจุในกล่อง ซองพลาสติก หรือซองกระดาษอย่างหนาปิดผนึก

ให้เรียบร้อย

๓.๒.๓ กระสุนปืน

๓.๒.๓.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

- (๑) ถ้าหากมีกล่องบรรจุกระสุนปืนของเดิมอยู่ให้นำส่งด้วย
- (๒) ส่งกระสุนปืนไปตรวจพิสูจน์ทั้งหมด ห้ามแบ่งส่งเพียงบางส่วน

หรือสุ่มตัวอย่างส่งตรวจ แต่ถ้ามีจำนวนมากไม่สะดวกต่อการนำส่งให้แจ้ง พฐก.หรือ ศพฐ.๑-๑๐ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาส่งผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ต่อไป

๓.๒.๓.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

- (๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด
- (๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วนพร้อมภาพถ่าย
- (๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

- (๕) แจ้งขนาดที่แน่นอนหรือขนาดโดยประมาณ
- (๖) แจ้ง บริษัทผู้ผลิต ยี่ห้อ เครื่องหมายอื่นใดที่ปรากฏบนกระสุนปืน
- (๗) กรณีพบกระสุนปืนมีรอยเข็มแทงชนวนปรากฏอยู่ ให้แจ้งไว้ด้วย

ว่าพบที่ใด และเป็นกระสุนนัดใด หรือพบในลำกล้องของปืนกระบอกใด

๓.๒.๓.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

ใช้เหล็กแหลมทำเครื่องหมายหรือชื่อย่อไว้ที่ข้างกระสุนปืนที่มีรอย

เข็มแทงชนวน

๓.๒.๓.๔ การบรรจุหีบห่อ และการนำส่ง

บรรจุในกล่อง ซองพลาสติก หรือซองกระดาษอย่างหนาแน่น ปิดผนึก

ให้เรียบร้อย

๓.๒.๔ ลูกกระสุนปราย หมอนกระสุนปืน และแวนกระดาศแข็ง

๓.๒.๔.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

- (๑) ระวังไม่ให้เกิดรอยขีดข่วน
- (๒) ห้ามล้าง เช็ด ขัด ถู หรือทำความสะอาด
- (๓) ถ้ามีโลหิตติดอยู่ให้ฝังลมให้แห้งเท่านั้น ก่อนบรรจุหีบห่อ

๓.๒.๔.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

- (๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด
- (๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วนพร้อมภาพถ่าย
- (๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ พร้อมแนบสำเนาภาพถ่ายมาประกอบด้วย

- (๕) แจ้งน้ำหนักของลูกกระสุนปรายโดยประมาณ และขนาดของ

เส้นผ่านศูนย์กลางของหมอนกระสุนปืนโดยประมาณ

- (๖) แจ้งขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของแวนกระดาศแข็งโดยประมาณ

และเครื่องหมายหรือตัวอักษรที่ปรากฏบนแวนกระดาศแข็งนั้น

(๗) ถ้าต้องการทราบเกี่ยวกับวิถีกระสุน ให้ทำแผนที่โดยสังเขป และส่งภาพถ่ายแสดงบริเวณที่พบ (ถ้ามี)

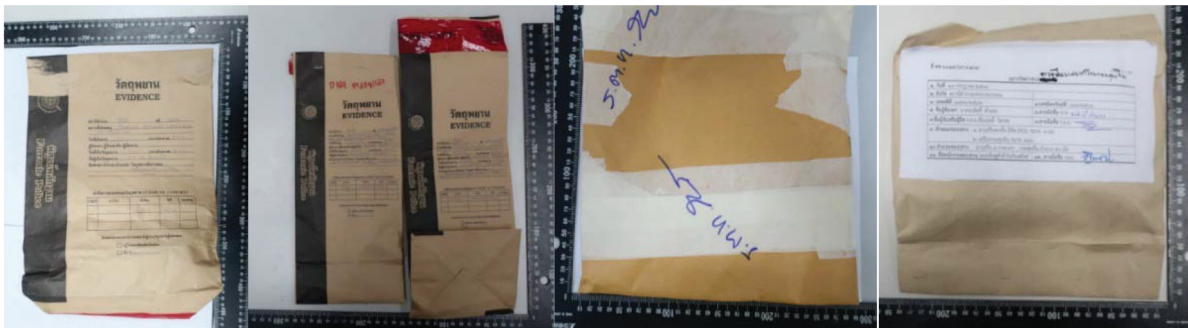
๓.๒.๔.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

(๑) ลูกกระสุนปรายไม่ต้องทำเครื่องหมาย ให้ทำเครื่องหมายไว้ที่หีบห่อแทน

(๒) ใช้หมึกเขียนบนหมอนกระสุนปืน หรือบนด้านที่ไม่มีเครื่องหมายหรือตัวอักษรของแวนกระดาศแข็ง

๓.๒.๔.๔ การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

บรรจุลงในกล่อง ซองพลาสติก หรือซองกระดาศอย่างหนาให้เรียบร้อย

ภาพที่ ๒.๓-๑ ตัวอย่างหีบห่อวัตถุพยานของกลางที่ส่งมาตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๓-๒ ตัวอย่างหีบห่อวัตถุพยานของกลางที่ส่งมาตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๓-๓ ตัวอย่างภาพถ่ายแสดงอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนของกลางที่ส่งตรวจพิสูจน์

๓.๒.๕ ภาพถ่ายการกระจายของลูกกระสุนปราย บริเวณที่เขม่าดินปืนติดอยู่ที่บาดแผล ที่ถูกยิงหรือรายงานการชันสูตรของแพทย์ เพื่อตรวจหาระยะยิง

๓.๒.๕.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

- (๑) การถ่ายภาพต้องแสดงมาตราส่วนด้วย
- (๒) ถ่ายภาพไว้หลาย ๆ ด้านเพื่อแสดงรายละเอียดให้ได้มากที่สุด

๓.๒.๕.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

- (๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด
- (๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วน
- (๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

(๕) บรรยายภาพประกอบให้ชัดเจน เช่น ระยะห่างระหว่างรูของ ลูกกระสุนปรายเท่าใด บริเวณที่เขม่าดินปืนปรากฏอยู่มีเส้นผ่านศูนย์กลางเท่าใด บาดแผลกว้าง ยาว เท่าใด ตรงกับรูเสื้อผ้าหรือไม่

(๖) ส่งสำเนารายงานการชันสูตรของแพทย์ด้วย (ถ้ามี)

๓.๒.๕.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

ทำเครื่องหมายหรือชื่อย่อพร้อมลงลายมือชื่อไว้หลังภาพทุกภาพ

๓.๒.๕.๔ การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

บรรจุในกล่อง ซองพลาสติก หรือซองกระดาษอย่างหนา

ปิดผนึกให้เรียบร้อย

๓.๒.๖ หาร่องรอยและเขม่าดินปืนที่เสื้อผ้า หรือวัตถุอื่นใดที่ถูกยิง เพื่อตรวจพิสูจน์ยืนยัน การถูกยิง และหาระยะยิง

๓.๒.๖.๑ คำแนะนำทั่วไป

- (๑) ห้ามซักล้างหรือทำความสะอาด
- (๒) ระมัดระวังไม่ให้เสื้อผ้า หรือวัตถุเปื้อนอะไรมากขึ้น
- (๓) ถ้าเสื้อผ้าหรือวัตถุเปื้อนโลหิตให้ผึ่งลมให้แห้งเท่านั้น
- (๔) ห้ามบรรจุเสื้อผ้าที่เปื้อนโลหิตลงในถุงพลาสติก ต้องผึ่งให้แห้ง

แล้วให้ห่อด้วยกระดาษเท่านั้น

๓.๒.๖.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

- (๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด
- (๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วนพร้อมภาพถ่าย
- (๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

(๕) แจ้งยี่ห้อ แบบ ชนิด ลักษณะ สีของเสื้อผ้าหรือวัตถุ

(๖) แจ้งจำนวนรูกระสุนที่เสื้อผ้าหรือวัตถุ พร้อมให้บรรยายตำแหน่ง

ของรูกระสุนปืน

(๗) แจ้งลักษณะบาดแผลที่ร่างกายผู้ถูกยิง มีจำนวนกี่รูและขนาดโดยประมาณเท่าใด ตำแหน่งตรงกับกระดูกสันบนเสื้อผ้าหรือไม่ หรือส่งภาพถ่ายบาดแผลพร้อมแสดงมาตราส่วนด้วย

๓.๒.๖.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

ทำเครื่องหมายเสื้อผ้าหรือวัตถุ โดยให้ห่างจากบริเวณที่ถูกยิง

๓.๒.๖.๔ การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

ห่อหรือใส่ถุงกระดาษ ถ้ามีหลายชิ้นให้ห่อหรือใส่แยกกันแล้วระบุว่ามาจากของผู้ใดบรรจุรวมกันในกล่องให้เรียบร้อย

๓.๒.๗ หาวิถีกระสุนปืนที่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และสถานที่เกิดเหตุ

๓.๒.๗.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

(๑) รักษาสภาพบริเวณที่ถูกยิงให้เหมือนเดิม รอยกระสุนปืนทะลุกระฉกให้ใช้เทปยึดติดกันไว้ อย่าทะลวงกระฉกทิ้ง กรณีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ใช้รถยนต์หรือลากในการส่งตรวจพิสูจน์

(๒) ถ่ายภาพบริเวณที่ถูกยิงและรอยลูกกระสุนปืนผ่าน โดยมีมาตราส่วนทุกครั้ง

(๓) แจ้งให้ผู้ชำนาญเดินทางไปตรวจพิสูจน์ในสถานที่เกิดเหตุ

๓.๒.๗.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วนพร้อมภาพถ่าย

(๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

(๕) แจ้งรายละเอียดของรถยนต์ของกลางให้ครบถ้วน เช่น ชนิด ยี่ห้อ สี และเลขทะเบียน เป็นต้น

๓.๒.๗.๓ การนำส่ง

(๑) ส่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ไปตรวจพิสูจน์ที่ พฐก.หรือ

ศพฐ.๑-๑๐

(๒) หากมีความจำเป็นไม่อาจนำส่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ของกลางได้ให้แจ้ง พฐก.หรือ ศพฐ.๑-๑๐ เพื่อพิจารณาส่งผู้ชำนาญการไปตรวจพิสูจน์ต่อไป

ภาพที่ ๒.๓-๔ ตัวอย่างภาพการตรวจพิสูจน์วิถีกระสุนปืน

๓.๒.๘ การตรวจพิสูจน์เขม่าปืนที่มือ

๓.๒.๘.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

(๑) ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่เป็นผู้เก็บเขม่าปืนที่มีอยู่ ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา (ยังมีชีวิตอยู่) หรือส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปยัง พฐก.หรือ ศพฐ.๑-๑๐ หรือ พฐ.จว. แล้วแต่กรณี เป็นผู้เก็บเขม่าปืนที่มีอยู่โดยเร็วที่สุดภายใน ๖ ชั่วโมง นับตั้งแต่มีการยิงปืน

(๒) ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่เป็นผู้เก็บเขม่าปืนที่มีอยู่ ผู้เสียชีวิต หรือแจ้ง พฐก.หรือ ศพฐ.๑-๑๐ หรือ พฐ.จว. แล้วแต่กรณี เป็นผู้เก็บเขม่าปืนที่มีอยู่โดยเร็วที่สุดภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่มีการยิงปืน

(๓) ก่อนทำการเก็บเขม่าปืนที่มีอยู่ห้ามพิมพ์ลายนิ้วมือ ทำความสะอาด หรือล้างมือของผู้ที่จะถูกเก็บเขม่าปืนที่มีอยู่ กรณีผู้เสียชีวิตให้ใช้ถุงพลาสติกสวมมือผู้เสียชีวิตไว้จนกว่าจะทำการเก็บเขม่าปืน

(๔) เจ้าหน้าที่ผู้ทำการเก็บเขม่าปืนที่มีอยู่ต้องทำความสะอาดมือทั้ง ๒ ข้าง และสวมถุงมือทุกครั้งก่อนทำการเก็บเขม่าปืน

๓.๒.๘.๒ การเตรียมอุปกรณ์

(๑) จัดหาซองพลาสติกชนิดรูปปิดปาก (ซองพลาสติกซิปป) ไว้ จำนวน ๕ ซอง แต่ละซองให้เขียนข้อความดังนี้

ซองที่ ๑ เขียนว่า กรดตัวอย่าง

ซองที่ ๒ เขียนว่า หลังมือขวา

ช่องที่ ๓ เขียนว่า ฝ่ามือขวา

ช่องที่ ๔ เขียนว่า หลังมือซ้าย

ช่องที่ ๕ เขียนว่า ฝ่ามือซ้าย

(๒) จัดหาสำลีพันปลายแท่งพลาสติก (Cotton Bud) โดยตัดปลายข้างหนึ่งทิ้ง เตรียมไว้เป็นจำนวน ๕ ก้าน

(๓) จัดเตรียมกรดไนตริก เข้มข้น ๕% จำนวน ๑ ขวด

๓.๒.๘.๓ วิธีการเก็บเขม่าปืนที่มีือ

(๑) หยดกรดประมาณ ๔ - ๕ หยด บนก้านสำลีก้านที่ ๑ แล้วบรรจุในช่องที่ ๑ เพื่อเป็นกรดตัวอย่าง

(๒) หยดกรดประมาณ ๔ - ๕ หยด บนก้านสำลีก้านที่ ๒ แล้วสลัดให้หมด ๆ แล้วเริ่มเช็ดที่หลังมือขวา โดยเช็ดตั้งแต่บริเวณข้อมือไปจนถึงปลายนิ้วหรือจากปลายนิ้วถึงข้อมือ โดยการหมุนกลิ้งสำลีไปทางเดียวกัน ห้ามเช็ดกลับไปกลับมา แล้วบรรจุในช่องที่ ๒

(๓) สำหรับสำลีก้านที่ ๓, ๔ และ ๕ ให้เช็ดที่ฝ่ามือขวา หลังมือซ้าย และฝ่ามือซ้าย โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๘.๓.๒ แล้วบรรจุใส่ช่องที่ ๓, ๔ และ ๕ ตามลำดับ

๓.๒.๘.๔ การบรรจุลงหีบห่อและการนำส่ง

นำของบรรจุก้านสำลีที่ชุบกรดตัวอย่างและเช็ดจากที่มือผู้ถูกเก็บเขม่ารวมทั้งหมด ๕ ช่อง ใส่รวมกันในซองราชการ ชนิดพับ ๔

๓.๒.๘.๕ การจำหน่ายซอง ให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้

(๑) สถานีตำรวจ

(๒) ชื่อ - สกุล ผู้ถูกเก็บเขม่า (ตัวบรรจง)

(๓) อาชีพ

(๔) มือที่ถนัด

(๕) ชนิด ขนาด ของอาวุธปืน

(๖) วัน เวลาเกิดเหตุ

(๗) วัน เวลาเก็บเขม่า

(๘) สถานที่เก็บเขม่า

(๙) ลายมือชื่อผู้ถูกเก็บเขม่า

(๑๐) ลายมือชื่อผู้เก็บเขม่า

๓.๒.๘.๖ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วน

(๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๓.๒.๙ ของกลางที่ตรวจเปรียบเทียบร่องรอยวัตถุที่มีรอยขีด กัด เจาะ เลื่อย ตัด ฟัน หรืออื่น ๆ ที่เกิดจากเครื่องมือ (Tool Mark)

๓.๒.๙.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

(๑) ระวังอย่าให้เกิดการบอบสลาย หรือขีดขีดเพิ่มเติมลงบนส่วนที่ต้องการให้ทำการตรวจพิสูจน์

(๒) ระวังไม่ให้เปราะเปื้อนเพิ่มเติม นอกจากที่ปรากฏอยู่แล้ว

(๓) ห้ามล้างทำความสะอาดเช็ดถู

๓.๒.๙.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วน

(๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

(๕) แจ้งรูปร่าง ยี่ห้อ ชนิด ขนาด สี

(๖) แจ้งตำแหน่งที่ปรากฏ

(๗) ถ้ามีวัตถุหรือชิ้นส่วนของวัตถุ ซึ่งเป็นชนิดและลักษณะเดียวกัน

กับวัตถุของกลางให้ส่งไปด้วย

๓.๒.๙.๓ วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

ทำเครื่องหมายหรือชื่อย่อไว้ที่ของกลาง แต่ห้ามทำลงบนส่วนที่ต้องการ

ให้ทำการตรวจพิสูจน์

๓.๒.๙.๔ การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

บรรจุกล่องปิดผนึกให้เรียบร้อย

๓.๒.๑๐ ของกลางที่เกี่ยวกับกระสุนปืนที่มีขนาดตั้งแต่ ๔๐ มม. ขึ้นไป และดอกไม้ไฟ วัตถุระเบิด (ส่งกองพลธิการและกองสรรพาวุธตำรวจหรือกลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด กองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้ตรวจพิสูจน์)

๓.๒.๑๐.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป และข้อควรระวังพิเศษ

(๑) เครื่องกระสุนปืนนี้ ได้แก่ ลูกกระสุนระเบิดยิงจากเครื่องยิง ลูกกระเบิด (M๗๙), กระสุนยิงต่อสู้อากาศยาน, ลูกกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกกระเบิด (ลย/ค), กระสุนปืนใหญ่ เป็นต้น

(๒) อย่าให้ของกลางได้รับความร้อน แรงกระแทก การเสียดสี ที่รุนแรงอาจเกิดการระเบิดได้

(๓) อย่าแกะ จัด ตัด ดึง หรือกระทำการใด ๆ จนทำให้ชิ้นส่วน อุปกรณ์เกิดการเคลื่อนที่ ขาดหรือหลุดจากตำแหน่งปกติ

(๔) เครื่องกระสุนปืนของกลางที่มีขนวนอยู่ทางท้ายหรือทางหัวกระสุนให้ระมัดระวังการกระแทกกระแทกต่อส่วนขนวนดังกล่าว (อาจเกิดการระเบิดได้)

๓.๒.๑๐.๒ บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(๒) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วน

(๓) แจ้งจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

(๕) แจ้งขนาดที่แน่นอนหรือขนาดโดยประมาณ

๓.๒.๑๐.๓ วิธีทำเครื่องหมาย

(๑) ใช้ปากกาชนิดลบไม่ได้ทำเครื่องหมายหรือช้อยย่อไว้ที่ด้านข้างของกลาง

(๒) ถ้าของกลางเป็นชนิดเดียวกันและมีจำนวนมากให้ทำเครื่องหมายหรือตำหนิเพียงชิ้นเดียวก็ได้

๓.๒.๑๐.๔ การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

บรรจุในกล่อง ซองพลาสติก หรือซองกระดาษอย่างหนาแน่นให้เรียบร้อย กรณีที่ของกลางอาจเป็นอันตรายให้ขอเจ้าหน้าที่จากกองสรรพาวุธเป็นผู้ดำเนินการแทน

๓.๓ การตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับอาวุธปืน

๓.๓.๑ การตรวจพิสูจน์อาวุธปืนและกระสุนปืน

(๑) ปืนของกลาง ใช้ยิงมาแล้วหรือไม่ นานเท่าใด
(๒) ปืนและกระสุนปืนของกลาง เป็นอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ หรือไม่

(๓) ปืนและกระสุนปืนของกลาง เป็นชนิดขนาดใด
(๔) ปืนและกระสุนปืนของกลาง เป็นอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนแบบที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้หรือไม่

(๕) ปืนและกระสุนปืนของกลาง ใช้ร่วมกันและใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุได้หรือไม่

(๖) ปืนของกลางมีรอยขีดลบแก้ไขเครื่องหมายทะเบียนและเลขหมายประจำปืนหรือไม่

ภาพที่ ๒.๓-๗ ตัวอย่างร่องรอยขีดลบเลขหมายประจำปืนก่อนและหลังการตรวจพิสูจน์

(๗) ปืนของกลางเคยใช้ยิงในคดีอื่นที่มีประวัติเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของกลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน กองพิสูจน์หลักฐานกลางหรือไม่

๓.๓.๒ การตรวจพิสูจน์ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน

(๑) ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของกลาง ใช้ยิงมาแล้วหรือไม่ นานเท่าใด

(๒) ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของกลาง เป็นชนิดขนาดใด ใช้ยิงมาจาก

ปืนชนิดขนาดใด

(๓) ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของกลาง ใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิต

และวัตถุได้หรือไม่

(๔) ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของกลาง ใช้ยิงมาจากปืนของกลางหรือไม่

(๕) เศษลูกกระสุนปืนของกลาง ใช้ยิงมาจากปืนของกลางหรือไม่

(๖) ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของกลางใช้ยิงมาจากปืนกระบอกเดียวกัน

กับคดีอื่นที่มีประวัติเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของกลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน กองพิสูจน์หลักฐานกลางหรือไม่

๓.๓.๓ การตรวจพิสูจน์เขม่าปืน

เพื่อตรวจหาธาตุสำคัญที่มาจากการยิงปืนที่มีผู้ต้องสงสัยหรือไม่

๓.๓.๔ การตรวจพิสูจน์เขม่าดินปืน

(๑) เสื้อผ้าของกลางมีเขม่าดินปืนติดอยู่หรือไม่

(๒) รถยนต์ รถจักรยานยนต์ของกลางมีเขม่าดินปืนติดอยู่หรือไม่

๓.๓.๕ การตรวจพิสูจน์วิถีกระสุนปืน

(๑) รถยนต์ รถจักรยานยนต์ สถานที่เกิดเหตุ มีร่องรอยลูกกระสุนปืนยิงหรือไม่ ชนิดขนาดใด และมีวิถีกระสุนปืน เป็นอย่างไร

(๒) เสื้อผ้าของกลางมีร่องรอยลูกกระสุนปืนยิงหรือไม่ ชนิดขนาดใด และมีวิถีกระสุนปืนเป็นอย่างไร

๓.๓.๖ การตรวจพิสูจน์ร่องรอยเครื่องมือ (TOOL MARK)

(๑) รอยพื้นรองเท้าซึ่งปรากฏที่ปูนพลาสติกของกลาง เป็นรอยพื้นรองเท้าของรองเท้าของกลางหรือไม่

(๒) รอยดอกยางซึ่งปรากฏในภาพถ่ายของกลางเป็นรอยดอกยางของยางรถยนต์ของกลางหรือไม่

(๓) ไข่มิดของกลางหักขาดมาจากมิดของกลางหรือไม่

(๔) รอยตัดซึ่งปรากฏที่สายไฟฟ้าของกลางเกิดจากคีมของกลางหรือไม่

(๕) รอยซึ่งปรากฏที่ขอบประตูด้านเปิด-ปิดของตู้ไม้ของกลางเกิดจากไขควงของกลางหรือไม่

(๖) รอยซึ่งปรากฏที่สายยูแม็กยูแจของกลางเกิดจากวัตถุชนิด ขนาดใด

๓.๓.๗ การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนกับฐานข้อมูลอาวุธปืน

(๑) ปืนของกลางเคยใช้ยิงในคดีอื่นที่มีประวัติเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของกลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน กองพิสูจน์หลักฐานกลาง หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ หรือไม่

(๒) ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนของกลางใช้ยิงมาจากปืนกระบอกเดียวกันกับคดีอื่นที่มีประวัติเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของกลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ หรือไม่

หมายเหตุ ปัจจุบัน พฐก. และ ศพฐ.๑๐ ติดตั้งเครื่องตรวจเปรียบเทียบลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนด้วยระบบอัตโนมัติแล้ว

สำหรับศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่อยู่ระหว่างการดำเนินการคือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๖ จะเปิดตรวจพิสูจน์ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๔, ๘ และ ๙ จะเปิดตรวจได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนในแต่ละศูนย์พิสูจน์หลักฐาน (ปี ๒๕๖๑)

การตรวจพิสูจน์ กอป	พ.ร.บ.	เปรียบเทียบ	วิธี	เขม่าที่ปืน	เขม่าที่วัตถุ	เขม่าปืนที่มือ	TM	IBIS / ABIS
พฐก.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	IBIS
ศพฐ. ๑	✓	✓	✓	✓	✓	๖๒	✓	ABIS
ศพฐ. ๒	✓	✓	✓	✓	✓	๖๒	X	X
ศพฐ. ๓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ABIS
ศพฐ. ๔	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
ศพฐ. ๕	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
ศพฐ. ๖	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	IBIS
ศพฐ. ๗	✓	✓	✓	✓	๖๒	✓	๖๒	X
ศพฐ. ๘	✓	✓	✓	✓	✓	๖๒	✓	X
ศพฐ. ๙	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
ศพฐ. ๑๐	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	IBIS / ABIS

หมายเหตุ ✓ ปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์ได้
X ยังไม่เปิดรับการตรวจพิสูจน์
๖๒ เปิดตรวจพิสูจน์ได้ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๔. การตรวจทางเคมี ฟิสิกส์

การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนงานสืบสวนสอบสวนที่ใช้หลักการทางเคมี ฟิสิกส์ เช่น ตรวจพิสูจน์ชุดลบบกั๊วเลขหมายประจำรถ ชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิง สารเคมี สารเคมีในวัตถุระเบิด ภายหลังการระเบิด โลหะปลอมปน (ทอง นาก) เปรียบเทียบของกลางต่าง ๆ (สี กระຈก หิน ดิน ทราย) ชนิดของเส้นใยของกลางที่เกี่ยวกับไฟฟ้าในคดีเพลิงไหม้และคดีชีวิต ร่องรอยฉีดยาชน แก๊วตัดแปลงมิเตอร์ไฟฟ้า หาดัตราเร็วจากไฟล์ภาพเคลื่อนไหวคดีจราจร ตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยเครื่องจับเท็จ

ประเภทของการตรวจพิสูจน์ทางเคมี ฟิสิกส์ แบ่งออกเป็น ๑๒ ด้าน ดังนี้

- งานตรวจพิสูจน์การชุดลบบกั๊วเลขหมายประจำรถ และวัตถุที่มีเลขหมายประจำ
- งานตรวจพิสูจน์ชนิดน้ำมันเชื้อเพลิง
- งานตรวจพิสูจน์ชนิดของสารเคมี
- งานตรวจพิสูจน์สารเคมีในวัตถุระเบิดภายหลังการระเบิด
- งานตรวจพิสูจน์โลหะปลอมปน
- งานตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบของกลางต่าง ๆ
- งานตรวจพิสูจน์ชนิดของเส้นใย
- งานตรวจพิสูจน์ของกลางที่เกี่ยวกับไฟฟ้าในคดีเพลิงไหม้และคดีชีวิต
- งานตรวจพิสูจน์ร่องรอยฉีดยาชน
- งานตรวจพิสูจน์การแก๊วตัดแปลงมิเตอร์ไฟฟ้า
- งานตรวจพิสูจน์หาดัตราเร็วจากไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในคดีจราจร
- งานตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยเครื่องจับเท็จ

๔.๑ งานตรวจพิสูจน์การชุดลบบกั๊วเลขหมายประจำรถ และวัตถุที่มีเลขหมายประจำ

การตรวจพิสูจน์เลขหมายประจำรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือยนต์ และวัตถุที่มีเลขหมายประจำเป็นการตรวจพิสูจน์เพื่อต้องการทราบว่าของกลางดังกล่าวมีเลขหมายที่ถูกต้องอย่างไร เลขหมายเดิมเป็นเลขอะไร มีการชุดลบบกั๊วเลขหมายหรือไม่ เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาเจ้าของที่แท้จริง และเป็นหลักฐานในการดำเนินการกับผู้ครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๔.๑.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

(๑) รถตามกฎหมายว่าด้วยรถของกรมการขนส่งทางบก และจราจรทางบก ได้แก่ รถยนต์ รถยนต์บรรทุก รถพ่วง รถกึ่งพ่วง รถจักรยานยนต์

(๒) เรือยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัตถุที่มีเลขหมายประจำ

๔.๑.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

ตรวจพิสูจน์เลขหมายประจำรถ หมายถึงเลขหมายประจำตัวถังหรือเลขหมายประจำโครงคัสซี่ และเลขหมายประจำเครื่องยนต์

๔.๑.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อส่งตรวจพิสูจน์

(๑) ส่งรถ เครื่องยนต์หรือวัตถุที่มีเลขหมายประจำที่ต้องการตรวจพิสูจน์ในสภาพที่ครบถ้วนหรือตามสภาพที่พบ

(๒) ห้ามตัดเฉพาะบริเวณเลขหมายส่งตรวจพิสูจน์

(๓) ไม่ต้องทำเครื่องหมายใด ๆ ที่ตัวรถ เครื่องยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัตถุที่มีเลขหมายประจำ

๔.๑.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

- (๑) ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์กับกลุ่มงานตรวจพิสูจน์ทางเคมี ฟิสิกส์ เพื่อขออนัดหมายวัน เวลา ในการนำส่งของกลางตรวจพิสูจน์
- (๒) หากของกลางที่นำส่งมีจำนวนมาก หรือไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ หรือเคลื่อนที่ได้ แต่มีขนาดใหญ่เป็นอุปสรรคในการนำมาตรวจพิสูจน์ในสถานที่ราชการ ให้ทำหนังสือขอผู้ตรวจพิสูจน์ออกไปตรวจพิสูจน์นอกสถานที่ พร้อมระบุเหตุผลความจำเป็น
- (๓) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์การตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๑.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

- (๑) มีการขูดลอกแก้ไขเลขหมายประจำตัวถังและเลขหมายประจำเครื่องยนต์ของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ของกลางคันนี้หรือไม่ ถ้ามีการแก้ไข เลขหมายเดิมเป็นเลขอะไร
- (๒) มีการตัดต่อตัวถังรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ของกลางคันนี้หรือไม่
- (๓) มีการเปลี่ยนแปลงและพ่นสีใหม่ที่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ของกลางคันนี้หรือไม่

๔.๑.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ ถึง ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๑ วัตถุของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์เลขหมายประจำรถ เรือยนต์ วัตถุที่มีเลขหมายประจำ

๔.๒ งานตรวจพิสูจน์ชนิดน้ำมันเชื้อเพลิง

น้ำมันเชื้อเพลิงที่มักใช้ในการวางเพลิง เป็นชนิดระเหยง่าย มีความดันไอสูง จุดวาบไฟต่ำ หลังจากที่ถูกเผาไหม้หมดแล้ว ทำให้ตรวจพบได้ยากหรือเหลืออยู่ในปริมาณน้อย

๔.๒.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

น้ำมันเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเบนซินแก๊สโซฮอล์ น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าด

๔.๒.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

ตรวจพิสูจน์วัตถุต้องสงสัยซึ่งพบได้ในสถานที่เกิดเหตุคดีเพลิงไหม้ที่คาดว่าจะมีน้ำมันเชื้อเพลิงติดอยู่ และวัตถุพยานข้างเคียง กรณีสงสัยว่าจะมีการวางเพลิงเพื่อตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบกับ

๔.๒.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อส่งตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- ในกรณีของกลางเป็นน้ำมันหรือเป็นของเหลวหรือมีน้ำเจือปน ควรบรรจุลงในภาชนะที่เป็นขวดหรือกระป๋องโลหะมีฝาปิดมิดชิดผูกมัดอย่างแน่นหนา เพื่อป้องกันการหกหรือระเหย
- ในกรณีของกลางเป็นเศษผ้า เศษกระสอบซึ่งมีกลิ่นน้ำมัน ให้บรรจุลงในถุงพลาสติกปิดมิดชิด เพื่อป้องกันการระเหยและนำส่งตรวจพิสูจน์ในระยะเวลารวดเร็ว
- ปิดผนึกหีบห่อของกลางและลงลายมือชื่อของพนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายกำกับไว้ที่ภาชนะหรือติดไว้ที่หีบห่อให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายรายการ ให้ทำเครื่องหมายติดกำกับไว้ให้ชัดเจน

๔.๒.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

- (๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๒.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์สามารถจำแนกตามลักษณะของวัตถุพยานดังนี้.-

๑. กรณีวัตถุพยานเป็นของเหลว

“ของเหลวของกลางเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงหรือไม่ ชนิดใด”
๒. กรณีวัตถุพยานเป็นซากวัสดุจากการเกิดเพลิงไหม้

“มีน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดใดติดอยู่ที่วัตถุของกลางหรือไม่”

๔.๒.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๔, ๕, ๙ และ ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๒ การเก็บวัตถุพยานน้ำมันเชื้อเพลิงส่งตรวจพิสูจน์

๔.๓ งานตรวจพิสูจน์ชนิดของสารเคมี

สารเคมีที่นำมาตรวจพิสูจน์มีหลายประเภท บางชนิดเป็นของเหลวไวไฟ ของแข็งไวไฟ สารเคมีที่เป็นแหล่งเพิ่มออกซิเจน สารเคมีในถังภายใต้ความดันสูง การจัดเก็บเพื่อตรวจพิสูจน์ควรคำนึงถึงความปลอดภัยตามหลักมาตรฐานสากล

๔.๓.๑ ขอบกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

ขอบกลางประเภทนี้ได้แก่ กรด ด่าง หรือของเหลวใดที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

๔.๓.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

(๑) ตรวจพิสูจน์ เพื่อทราบคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น การทำลายสิ่งของ หรือทำอันตรายต่อบุคคล

(๒) ตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบเพื่อให้ทราบว่าเป็นชนิดเดียวกันหรือไม่ (ต้องส่งของเหลวตัวอย่างไปด้วยทุกครั้ง)

๔.๓.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อส่งตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- บรรจุหีบห่อของเหลวของกลางลงในขวดแก้วปากแคบปิดด้วยจุกคอร์ก จุกแก้วหรือจุกยางตามความเหมาะสม
- หากของกลางเป็นสารเคมีประเภทกรดหรือด่าง จะต้องบรรจุในขวดแก้ว และจุกแก้วเท่านั้น

- ของเหลวอื่น ๆ ให้บรรจุในขวดหรือภาชนะที่ป้องกันการรั่วไหลหรือระเหยได้ดี
- ของกลางที่บรรจุลงในภาชนะที่ปิดสนิทแล้วให้ปิดผนึกให้เรียบร้อย และมีลายมือชื่อพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายกำกับไว้ที่ภาชนะหรือติดไว้ที่หีบห่อให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายรายการ ให้ทำเครื่องหมายกำกับไว้ทุก ๆ ภาชนะให้ชัดเจน

๔.๓.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียดและแจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วน

(๒) แจ้งจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๓) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๓.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์สามารถจำแนกตามลักษณะของวัตถุพยานดังนี้.-

(๑) กรณีวัตถุพยานเป็นของเหลว

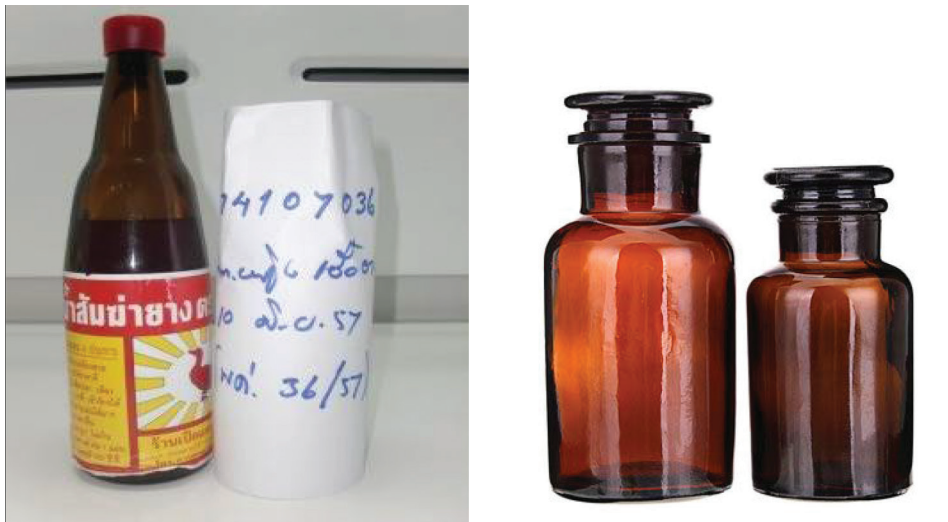
“ของเหลวของกลางเป็นสารเคมีชนิดใด และมีคุณสมบัติสามารถทำอันตราย

ต่อร่างกายมนุษย์ได้หรือไม่”

- (๒) กรณีที่คาดว่ามีการติดต่อกับวัตถุพยานนั้น ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องมือเครื่องใช้
“มีสารเคมีชนิดใดติดอยู่ที่วัตถุของกลางนี้หรือไม่ และมีคุณสมบัติอย่างไร”

๔.๓.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
(๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๕ และ ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๓ ตัวอย่างการบรรจุหีบห่อการตรวจพิสูจน์ชนิดของสารเคมีของกลางที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๔ งานตรวจพิสูจน์สารเคมีในวัตถุระเบิดภายหลังการระเบิด

๔.๔.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

สารวัตถุระเบิดประเภท Ammonium nitrate, Potassium nitrate, Potassium chlorate, Trinitrotoluene (TNT), Cyclotrimethylene trinitramine (RDX), Pentaerythritol Tetranitrate (PETN), Triacetone Triperoxide (TATP), Ethyleneglycol Dinitrate (EGDN), Hexamethylene diaminetriperoxide (HMTD), Diazodinitrophenol (DNP), Nitroglycerin (Dynamite), Trinitrophenylmethyl nitramine (TETRYL), Leadazide และวัตถุพยานจากการระเบิดภายหลังเกิดเหตุ

๔.๔.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

- (๑) ตรวจพิสูจน์สารเคมีของกลางเพื่อให้ทราบคุณสมบัติว่าเป็นสารระเบิดหรือไม่
(๒) ตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบสารเคมีที่ติดอยู่ที่วัตถุว่าเป็นชนิดเดียวกันหรือไม่

๔.๔.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- วัตถุพยานต้องสงสัยที่เกี่ยวข้องกับการระเบิดที่เก็บจากสถานที่เกิดเหตุ ภายหลังการระเบิด เช่น ชิ้นส่วนโลหะ ชิ้นส่วนภาชนะบรรจุระเบิด เหล็กเส้น ดิน วัตถุห่อหุ้มวัตถุระเบิด รวมถึงก้อนสำลี ซึ่งผู้เก็บรวบรวมวัตถุพยานได้ทำการ Swab วัตถุพยานจากสถานที่เกิดเหตุ
- ของกลางที่บรรจุลงในภาชนะที่ปิดสนิทแล้วให้ปิดผนึกให้เรียบร้อย และมีลายมือชื่อพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายกำกับไว้ที่ภาชนะหรือติดไว้ที่หีบห่อให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายรายการ ให้ทำเครื่องหมายกำกับไว้ทุกภาชนะให้ชัดเจน

๔.๔.๔ คำแนะนำการส่งตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๔.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์สามารถจำแนกตามลักษณะของวัตถุพยานดังนี้.-

- กรณีวัตถุพยานเป็นสารเคมีที่เหลือจากการระเบิด เช่น วัตถุผงสีขาว
“วัตถุของกลางเป็นสารเคมีชนิดใด และสามารถใช้เป็นส่วนผสมของวัตถุระเบิดได้หรือไม่”

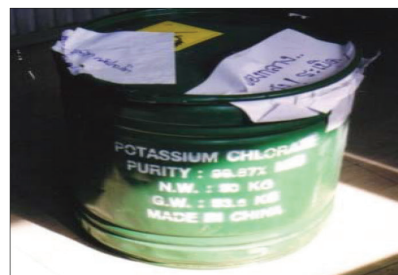
- กรณีวัตถุพยานเป็นวัตถุหรือวัสดุ

“มีสารเคมีที่สามารถใช้เป็นส่วนผสมของวัตถุระเบิดติดอยู่ที่วัตถุของกลางหรือไม่”

๔.๔.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

(๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๕ และ ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๔ ตัวอย่างสารเคมีในวัตถุระเบิดภายหลังการระเบิดของกลางที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๕ งานตรวจพิสูจน์โลหะปลอมปน

๔.๕.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

- โลหะ ได้แก่ วัสดุที่ประกอบด้วยธาตุต่าง ๆ มีคุณสมบัติพิเศษหลายประการ เช่น เป็นตัวนำไฟฟ้าและนำความร้อนได้ดีมาก ผิวของโลหะที่ขัดเรียบจะเป็นมันวาว โลหะมีความแข็งแรง พอสสมควรและสามารถแปรรูปได้ จึงถูกใช้งานในด้านโครงสร้างอย่างกว้างขวาง

๔.๕.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

- ตรวจพิสูจน์วัตถุพยานต่าง ๆ ที่ทำด้วยโลหะและเครื่องประดับที่ทำด้วยโลหะ ว่าเป็นโลหะชนิดใดบ้าง เช่น โลหะทองคำ เงิน ทองแดง ทองคำขาว นิกเกิล สังกะสี แล้วนำผลมาวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อระบุชนิดของโลหะ

๔.๕.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- ของกลางบรรจุลงในภาชนะปิดผนึกให้เรียบร้อย และมีลายมือชื่อพนักงานสอบสวน

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายกำกับไว้ที่ภาชนะหรือติดไว้ที่หีบห่อให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายรายการ ให้ทำเครื่องหมายติดกำกับไว้ทุก ๆ ภาชนะให้ชัดเจน

๔.๕.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีรายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๕.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ “วัตถุของกลางทำด้วยโลหะชนิดใด”

๔.๕.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

(๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๕ ตัวอย่างโลหะปลอมปนของกลางที่ส่งตรวจพิสูจน์ เช่น ทองปลอม

๔.๖ งานตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบของกลางต่าง ๆ

๔.๖.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

- ของกลางประเภทนี้ได้แก่ ดิน หิน ทราย ปูน พลาสติก เส้นใย และสีต่าง ๆ อาจเก็บได้จากสถานที่เกิดเหตุ บนเสื้อผ้าหรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

๔.๖.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

(๑) ตรวจพิสูจน์เพื่อทราบคุณสมบัติต่าง ๆ ของกลางที่นำส่ง
(๒) ตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบเพื่อให้ทราบว่า เป็นชนิดเดียวกันหรือไม่ (ต้องส่งตัวอย่างไปด้วยทุกครั้ง)

๔.๖.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง
- ของกลางที่เก็บได้ในสถานที่เกิดเหตุ ต้องห่อด้วยกระดาษและบรรจุของ หรือกล่องเล็ก ๆ เพื่อให้ของกลางนั้นคงอยู่ในสภาพเดิม

กรณีวัตถุพยานเป็นสี

- สีที่ติดอยู่บนเครื่องมือ เสื้อผ้า หรือวัตถุที่จะนำส่งไปตรวจพิสูจน์ได้ ควรส่งเครื่องมือ เสื้อผ้าหรือวัตถุนั้นไปตรวจทั้งหมด โดยควรระมัดระวังไม่ให้ปะปนกับสิ่งสกปรกอื่น ๆ การห่อ ต้องห่อด้วยกระดาษสะอาด ถ้าเป็นเสื้อผ้าต้องพับให้เรียบร้อยอย่างถูกต้อง การพับผ้าของกลางที่มีรอยสีติดนั้น ควรให้บริเวณรอยสีอยู่ตรงกลาง อย่าพับตรงบริเวณรอยสี แล้ววางบนกระดาษแข็งกว้างยาวพอควรตามลักษณะ ของวัตถุของกลางนั้นใช้กระดาษวางทาบบนรอยสีแล้วใช้กระดาษแข็งอีกชั้นหนึ่งวางประกบแล้วจึงห่อ

- สีที่ติดอยู่บนวัตถุขนาดใหญ่ ซึ่งไม่สามารถนำส่งได้ควรใช้มัดที่สะอาดห่อ ออกมา ถ้าเป็นรอยเสียดสีควรจะนำพื้นที่ปรากฏรอยเสียดสีส่งตรวจพิสูจน์ด้วย เพื่อให้การตรวจพิสูจน์ได้ผล ดีขึ้นหรือจะฉีกหรือฉีกเฉพาะสีส่งพร้อมด้วยตัวอย่างของสีที่เป็นพื้นของรายนั่นก็ได้ สีของวัตถุที่จะส่งตรวจ พิสูจน์เปรียบเทียบ ควรฉีกหรือฉีกจากจุดที่มีรอยเสียดสีใหม่ ๆ หากมีหลายจุดควรเก็บจากทุกจุด แล้วแยกห่อกัน

- ปิดผนึกของกลางและต้องมีลายมือชื่อของพนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายกำกับไว้ที่ภาชนะหรือติดไว้ที่หีบห่อให้ชัดเจน ระบุสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับวัตถุพยาน

- ในกรณีของกลางมีหลายชนิด หรือตรวจพบในที่ต่างกันให้ทำเครื่องหมาย กำกับไว้ทุก ๆ ภาชนะ

๔.๖.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการ ตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี เพื่อความสะดวก ในการติดต่อ

๔.๖.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

การตั้งจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบของกลางต่าง ๆ

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์สามารถจำแนกตามลักษณะของวัตถุพยานได้ ดังนี้
แบบที่ ๑

“.....ของกลางรายการที่ ๑ เป็น.....ชนิดเดียวกับ.....ของกลางรายการที่ ๒

หรือไม่”

แบบที่ ๒

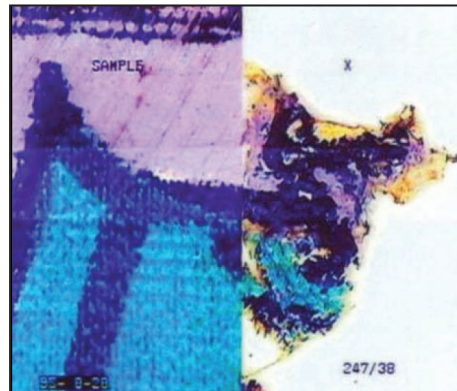
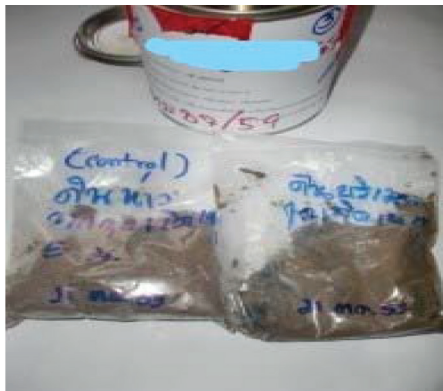
“มี.....ติดอยู่ที่วัตถุของกลางรายการที่ ๑ หรือไม่ และเป็น.....ชนิดเดียวกับ.....

ของกลางรายการที่ ๒ หรือไม่”

๔.๖.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

(๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓, ๔, ๕, ๙ และ ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๖ ตัวอย่างเปรียบเทียบของกลางต่าง ๆ ที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๗ งานตรวจพิสูจน์ชนิดของเส้นใย

๔.๗.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

- เส้นใยของกลางเป็นเส้นใยสังเคราะห์หรือธรรมชาติจากสิ่งทอประเภทต่าง ๆ

๔.๗.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

- การตรวจพิสูจน์เป็นการตรวจเปรียบเทียบชนิดลักษณะและร่องรอย

การฉีกขาดของเส้นใย ให้ส่งเส้นใยตัวอย่างทั้งชิ้น หรือทั้งเส้นเพื่อใช้ตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ

๔.๗.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- เส้นใยของกลางต้องบรรจุหีบห่อกระดาษแยกไว้ต่างหาก

- เส้นใยตัวอย่างจากแหล่งต่าง ๆ ต้องบรรจุหีบห่อแยกกัน

- เส้นใยที่มีขนาดเล็กควรตรึงไว้กับวัสดุอื่นเพื่อป้องกันการสูญหาย

- วัสดุที่ประกอบด้วยเส้นใยที่มีขนาดเป็นชิ้นหรือเส้นที่ไม่สามารถหีบห่อ

ทั้งหมดได้ก็ตัดเอาเฉพาะส่วนที่มีสภาพใกล้เคียงกับเส้นใยของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายไว้ที่วัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายชนิด หลายรายการหรือพบในสถานที่ต่างกัน

ให้ทำเครื่องหมายไว้ที่แต่ละวัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางนั้น

๔.๗.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๗.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์สามารถจำแนกตามลักษณะของวัตถุพยานได้ดังนี้.-

แบบที่ ๑ วัตถุพยานเป็นเส้นใย

“เส้นใยของกลางเป็นเส้นใยชนิดใด”

แบบที่ ๒ วัตถุพยานมีเส้นใยไม่ทราบชนิดติดอยู่

“มีเส้นใยชนิดใดติดอยู่ที่วัตถุของกลางหรือไม่”

๔.๗.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๕ และ ๑๐

ภาพที่ ๒.๔-๗ ตัวอย่างงานตรวจพิสูจน์ชนิดของเส้นใยที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๘ งานตรวจพิสูจน์ของกลางที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าในคดีเพลิงไหม้และคดีชีวิต

๔.๘.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

(๑) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีสภาพชำรุดหรือผ่านการใช้งานมาเป็นเวลานาน ขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ อาจเป็นสาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ เช่น พัดลมไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ เตารีดไฟฟ้า เครื่องทำน้ำอุ่น กระติกน้ำร้อนไฟฟ้า ชุดหลอดไฟ สายไฟฟ้า เต้ารับไฟฟ้า เต้าเสียบไฟฟ้า เบรกเกอร์ สะพานไฟ ฯลฯ

(๒) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีสภาพชำรุด อาจเป็นสาเหตุทำให้มีกระแสไฟฟ้ารั่วไหลทำอันตรายแก่ชีวิต เช่น เครื่องทำน้ำอุ่น ตู้ทำน้ำเย็น ตู้ไฟโฆษณา สว่านไฟฟ้า สายไฟฟ้า ฯลฯ

๔.๘.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

การตรวจพิสูจน์เป็นการตรวจลักษณะและร่องรอยการอาร์ค หรือการลัดวงจรของกระแสไฟฟ้าที่ของกลาง อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้ หรือร่องรอยการชำรุดที่วัตถุของกลาง อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดกระแสไฟฟ้ารั่ว

๔.๘.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- แยกประเภทของกลางแต่ละชนิดออกจากกัน และระบุหมายเลขที่ภาชนะบรรจุวัตถุของกลางให้ตรงกับรายการของวัตถุของกลางในหนังสือนำส่ง กรณีของกลางมีขนาดใหญ่ให้เขียนฉลากระบุรายละเอียดและหมายเลขแล้วผูกยึดไว้กับของกลางก่อนส่งตรวจพิสูจน์

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายไว้ที่วัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายชนิด หลายรายการหรือพบในสถานที่ต่างกัน ให้ทำเครื่องหมายไว้ที่แต่ละวัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางนั้น

๔.๘.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๘.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์สามารถจำแนกตามลักษณะของวัตถุพยานได้ ดังนี้
แบบที่ ๑ คดีเพลิงไหม้
“มีร่องรอยการอาร์ค หรือการลัดวงจรของกระแสไฟฟ้าที่ของกลางรายการที่ อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้หรือไม่”

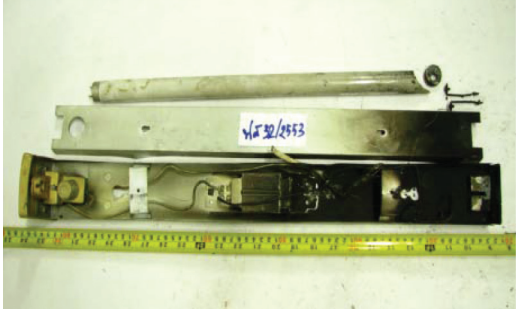
แบบที่ ๑ คดีชีวิต

“มีร่องรอยการชำรุดที่วัตถุของกลางนี้ อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดกระแสไฟฟ้ารั่วจนเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือไม่”

๔.๘.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

(๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓, ๔, ๕ และ ๑๐

	
เครื่องทำน้ำอุ่นที่เกิดไฟฟ้ารั่ว	รางยึดหลอดไฟฟ้าฟลูออเรสเซนต์ที่เกิดเพลิงไหม้

ภาพที่ ๒.๔-๘ ตัวอย่างของกลางที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าในคดีเพลิงไหม้และคดีชีวิตที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๙ งานตรวจพิสูจน์ร่องรอยเฉี่ยวชน

๔.๙.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

ของกลางประเภทนี้ ได้แก่ รถประเภทต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยรถของกรมการขนส่งทางบกและจราจรทางบก และเรือ

๔.๙.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

(๑) เพื่อตรวจพิสูจน์หาร่องรอยการเฉี่ยวชนที่รถว่าเกิดจากการเฉี่ยวชนกับรถเฉี่ยวชนกับคน หรือรถเฉี่ยวชนกับวัตถุอื่นใด

(๒) เพื่อตรวจพิสูจน์หาร่องรอยการเฉี่ยวชนที่เรือ (การโดนกัน) ว่าเกิดจากการเฉี่ยวชนกับเรือ หรือเรือเฉี่ยวชนกับวัตถุอื่นใด

๔.๙.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

ส่งรถที่ต้องการตรวจพิสูจน์ในสภาพที่ครบถ้วนหรือตามสภาพที่พบ หากรถที่นำส่งไม่สามารถส่งได้เนื่องจากมีความจำเป็นใด ๆ ให้แจ้งกองพิสูจน์หลักฐานกลางหรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานเพื่อพิจารณาส่งผู้ตรวจพิสูจน์เป็นราย ๆ ไป

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

ไม่ต้องทำเครื่องหมายใด ๆ ที่ตัวรถ หรือตัวเรือ

๔.๙.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๙.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

แบบที่ ๑

“มีร่องรอยการเฉี่ยวชนระหว่างรถ.....ของกลางรายการที่ ๑ กับรถ....ของกลางรายการที่ ๒ หรือไม่ และมีลักษณะการเฉี่ยวชนอย่างไร”

แบบที่ ๒

“มีร่องรอยการเฉี่ยวชนที่รถ.....ของกลางรายการที่ ๑ ถึง....หรือไม่ และมีลักษณะการเฉี่ยวชนอย่างไร”

๔.๙.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓

ภาพที่ ๒.๔-๙ ตัวอย่างงานตรวจพิสูจน์ร่องรอยเฉี่ยวชนที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๑๐ งานตรวจพิสูจน์การแก้ไขตัดแปลงมิเตอร์ไฟฟ้า

๔.๑๐.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

มิเตอร์ไฟฟ้าและลวดร้อยตราตะกั่ว

๔.๑๐.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

- (๑) เพื่อตรวจพิสูจน์หาร่องรอยการัดแงะและบิบบำพรังที่ตราตะกั่ว
- (๒) เพื่อตรวจพิสูจน์มีการแก้ไขมิเตอร์ไฟฟ้าของกลาง อันเป็นสาเหตุที่ทำให้

มิเตอร์ไฟฟ้าของกลางดังกล่าวแสดงหน่วยการใช้ไฟฟ้าคลาดเคลื่อนหรือไม่

๔.๑๐.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- การบรรจุมิเตอร์ไฟฟ้าของกลาง เนื่องจากส่วนที่เป็นฝาครอบมิเตอร์ไฟฟ้าของกลางมีทั้งที่เป็นแก้วหรือพลาสติก และส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในมิเตอร์ไฟฟ้าต้องไม่ได้รับแรงกระแทกกระเทือนซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานของมิเตอร์ไฟฟ้า จึงควรใช้กระดาษแข็งห่อหุ้มมิเตอร์ไฟฟ้าให้แน่นหนาก่อนบรรจุลงในกล่องกระดาษ

- นำฉลากของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่ระบุรายละเอียดของมิเตอร์ไฟฟ้าของกลางและลงลายมือชื่อของพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคผู้ตรวจสอบ และเจ้าของบ้านผู้ใช้ไฟฟ้าหรือผู้แทน แล้วปิดผนึกที่ด้านบนกล่องกระดาษให้เรียบร้อยแล้วคาดเทปใสปิดทับด้านต่าง ๆ ของกล่องกระดาษ แล้วพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าผู้ตรวจสอบ

- (๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายไว้ที่วัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายชนิด หลายรายการหรือพบในสถานที่ต่างกัน ให้ทำเครื่องหมายไว้ที่แต่ละวัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางนั้น

๔.๑๐.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

- (๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
- (๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๑๐.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

- (๑) มีร่องรอยการรัดแฉะและบิบบำพรังที่ตราตะกั่วของกลางหรือไม่
- (๒) มีการแก้ไขมิเตอร์ไฟฟ้าของกลาง อันเป็นสาเหตุที่ทำให้มิเตอร์ไฟฟ้าของกลางดังกล่าวแสดงหน่วยการใช้ไฟฟ้าคลาดเคลื่อนหรือไม่ เพียงใด

๔.๑๐.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

ภาพที่ ๒.๔-๑๐ ตัวอย่างงานตรวจพิสูจน์การแก้ไขตัดแปลงมิเตอร์ไฟฟ้าที่ส่งตรวจพิสูจน์

๔.๑๑ งานตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วจากไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในคดีจราจร

๔.๑๑.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

- (๑) ไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในคดีจราจรที่บันทึกจากกล้องที่ติดตั้งอยู่กับที่ (กล้องวงจรปิด) ในสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งเสาสัญญาณตามทางแยกต่าง ๆ สามารถตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วของยานพาหนะที่เคลื่อนที่ในภาพเคลื่อนไหวได้
- (๒) ไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในคดีจราจรที่บันทึกจากกล้องที่เคลื่อนที่ (กล้องติดหน้ารถยนต์) สามารถตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วของยานพาหนะที่ติดตั้งกล้องบันทึกภาพเคลื่อนที่ได้
- (๓) ไฟล์ภาพเคลื่อนไหวจะต้องไม่ใช่ไฟล์ภาพที่บันทึกจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ของเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ จะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการหาอัตราเร็วของยานพาหนะ

๔.๑๑.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

- (๑) เพื่อตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วของยานพาหนะที่เคลื่อนที่ในภาพเคลื่อนไหว
- (๒) เพื่อตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วของยานพาหนะที่ติดตั้งกล้องบันทึกภาพเคลื่อนที่

๔.๑๑.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

สำเนาไฟล์ภาพเคลื่อนไหวบันทึกลงในหน่วยความจำต่าง ๆ เช่น เมมโมรี่การ์ด แฟลชไดรฟ์ และแผ่นซีดี แผ่นดีวีดี

ระบุรายละเอียดของคดีเท่าที่จำเป็นบนฉลากผูกติดกับหน่วยความจำต่าง ๆ หรือรายละเอียดของคดีเท่าที่จำเป็นบนแผ่นซีดี แผ่นดีวีดี บรรจุในหีบห่อและปิดผนึก มีการลงลายมือชื่อของพนักงานสอบสวนคดีอาชญากรรม

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายไว้ที่วัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางให้ชัดเจน
- ในกรณีของกลางมีหลายชนิด หรือหลายรายการ ให้ทำเครื่องหมาย

ไว้ที่แต่ละวัตถุของกลางหรือหีบห่อวัตถุของกลางนั้น

๔.๑๑.๔ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดี รายละเอียดของกลาง และจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๒) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๔.๑๑.๕ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

การตั้งจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วจากไฟล์ภาพเคลื่อนไหว

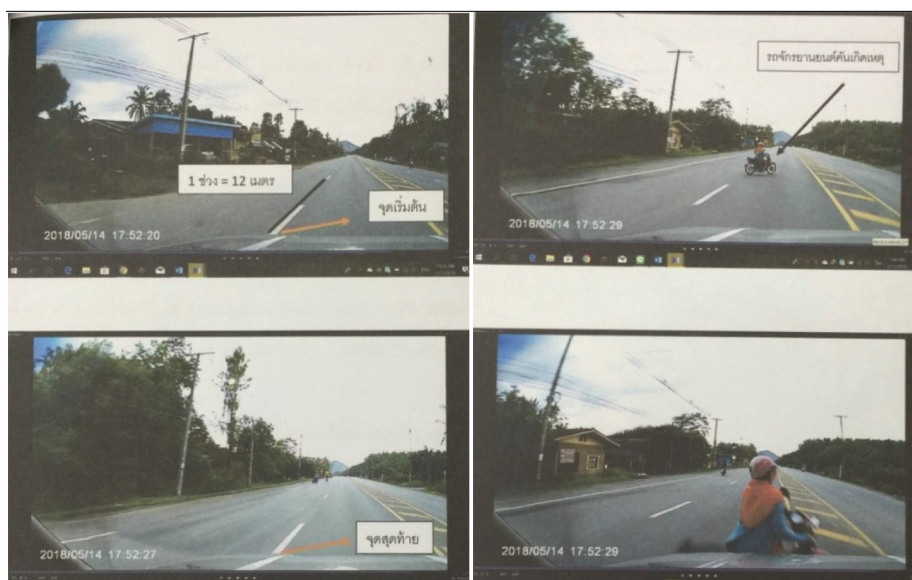
ในคดีจราจร

“ภาพเคลื่อนไหวของรถยนต์หมายเลขทะเบียน.....ซึ่งติดตั้งกล้องหน้ารถปรากฏภาพเคลื่อนไหวในช่วงเวลา.....ถึง.....ในไฟล์ชื่อ.....ภายในแผ่น CD ของกลาง รถคันดังกล่าวเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วเท่าใด”

๔.๑๑.๖ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

(๒) กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓ และ ๕

ภาพที่ ๒.๔-๑๑ ตัวอย่างงานตรวจพิสูจน์หาอัตราเร็วจากไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในคดีจราจร

๔.๑๒ งานตรวจพิสูจน์ด้วยเครื่องจับเท็จ

๔.๑๒.๑ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ต้องการจะตรวจสอบว่าพูดจริงหรือเท็จ ซึ่งเป็นพยาน, ผู้ต้องสงสัยหรือผู้เสียหาย โดยใช้เครื่องจับเท็จ (Polygraph)

การตรวจสอบคำให้การของพยาน ผู้ต้องสงสัย ผู้เสียหาย ผู้เข้าทดสอบ สามารถแยกผู้บริสุทธิ์ออกจากผู้ต้องสงสัยได้

๔.๑๒.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

เครื่องจับเท็จ เป็นเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการตรวจและบันทึกการเปลี่ยนแปลงบางอย่างทางสรีระที่ไม่สามารถสังเกตเห็นจากภายนอกได้ ซึ่งบันทึกออกมาในรูปกราฟที่สามารถนำมาประเมินผลวิเคราะห์ว่าบุคคลนั้นพูดจริงหรือพูดเท็จ

๔.๑๒.๓ คำแนะนำในการดำเนินการจับเท็จ

(๑) การเตรียมข้อมูลเบื้องต้น ก่อนที่จะมีการนัดหมายนำผู้ที่เข้าทดสอบมาเข้าเครื่องจับเท็จ ผู้ชำนาญจำเป็นที่จะต้องทราบข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ที่เข้าทดสอบ รวมทั้งคำให้การของผู้เสียหายและพยาน แผนที่สถานที่เกิดเหตุเป็นสิ่งที่ผู้ชำนาญควรจะได้รับข้อมูล ซึ่งทำให้ผู้ชำนาญสามารถเข้าใจรายละเอียดในคดีได้ดีขึ้น การทราบข้อมูลเบื้องต้นเป็นประโยชน์ในการตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์ก่อนและหลังการเข้าเครื่องจับเท็จ

(๒) การสัมภาษณ์ก่อนเข้าเครื่องจับเท็จ (Pretest interview) ใช้เวลาประมาณ ๓๐ – ๑๒๐ นาที จุดมุ่งหมายให้ผู้ชำนาญได้สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ และเพื่อใช้ตั้งคำถามในการเข้าเครื่องจับเท็จ

(๒.๑) สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของท่าทาง ตลอดจนเสียงพูด และสายตาของการตอบคำถามในขณะสัมภาษณ์

(๒.๒) การตั้งคำถามที่จะใช้เข้าเครื่องจับเท็จ

(๓) การทดสอบด้วยเครื่องจับเท็จ โดยมีการทดสอบตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งอาจพบปัญหาแล้วแต่ละบุคคล

(๔) การวิเคราะห์ผล เป็นการแปลผลจากกราฟ

๔.๑๒.๔ ประโยชน์ของเครื่องจับเท็จ

(๑) ตรวจสอบคำให้การของพยาน ผู้ต้องสงสัย ผู้เสียหาย ผู้เข้าทดสอบ

(๒) สามารถแยกผู้บริสุทธิ์ออกจากผู้ต้องสงสัย

(๓) ในบางครั้งทำให้ผู้กระทำความผิดยอมรับสารภาพ

(๔) สามารถกำหนดแนวทางการสืบสวนได้อย่างถูกต้อง ทำให้คลี่คลายคดี

รวดเร็วยิ่งขึ้น

๔.๑๒.๕ สถานที่ที่สามารถตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยเครื่องจับเท็จ

กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑

๕. การตรวจยาเสพติด

ยาเสพติด หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการบริโภคสารระเหย (ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙)

๕.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

๕.๑.๑ ความหมายของยาเสพติด

ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง

๕.๑.๒ ประเภทของยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

๑) ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๑ ได้แก่ เฮโรอีน แอลเอสดี แอมเฟตามีน หรือยาบ้า ยาไอหรือยาเลิฟ

ภาพที่ ๒.๕-๑ ยาบ้า ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑

๒) ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๒ ยาเสพติดประเภทนี้สามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ได้ แต่ต้องใช้ภายใต้การควบคุมของแพทย์ และใช้เฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้น ได้แก่ มอร์ฟีน โคเคน และเมทาโดน

ภาพที่ ๒.๕-๒ โคเคน ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๒

๓) ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๓ ยาเสพติดประเภทนี้เป็นยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดประเภทที่ ๒ ผสมอยู่ด้วย มีประโยชน์ทางการแพทย์ การนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่น หรือเพื่อเสพติดจะมีบทลงโทษกำกับไว้ ยาเสพติดประเภทนี้ ได้แก่ ยาแก้ไอ ที่มีตัวยาโคเคอิน ยาแก้ท้องเสีย ที่มีฝิ่นผสมอยู่ด้วย

ภาพที่ ๒.๕-๓ ยาแก้ไอ น้ำดำ ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๓

๔) ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๔ คือสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ยาเสพติดประเภทนี้ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดโรคแต่อย่างใด และมีบทลงโทษกำกับไว้ด้วย ได้แก่ น้ำยาอะเซติกแอนไฮไดรด์ และ อะเซติลคลอไรด์ ซึ่งใช้ในการเปลี่ยนมอร์ฟินเป็นเฮโรอีน สารคลอซูโดอีเฟดรีน สามารถใช้ในการผลิตยาบ้าได้ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก ๑๒ ชนิด ที่สามารถนำมาผลิตยาไอและยาบ้าได้

ภาพที่ ๒.๕-๔ Acetic Anhydride สารตั้งต้น ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๔

๕) ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕ เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าขายอยู่ในยาเสพติดประเภทที่ ๑ ถึง ๔ ได้แก่ ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืชกระท่อม เห็ดขี้ควาย เป็นต้น

ภาพที่ ๒.๕-๕ กัญชา ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕

๕.๑.๓ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙

“วัตถุออกฤทธิ์” หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (Psychotropic drug) เป็นยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งในระบบประสาทส่วนกลาง มีสารเคมีที่ควบคุมการทำงานของร่างกายหลายระบบ เช่น วัตถุออกฤทธิ์ที่มีผลทำให้ไม่ยากินอาหาร ที่ใช้ประโยชน์ในการลดความอ้วน หรือบางชนิดออกฤทธิ์ช่วยให้นอนหลับ

วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แบ่งเป็น ๔ ประเภท คือ

๑) วัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๑ เป็นสารที่มีศักยภาพในการก่อให้เกิดการใช้ยาในทางที่ผิด มีความเสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพสูง และไม่มีการใช้ทางการแพทย์ ส่วนใหญ่มีฤทธิ์หลอนประสาท ได้แก่ Mescaline, Psilocybin, DMT, DET, Cathinone และไซบูทรามิน (SIBUTRAMINE) เป็นต้น กฎหมายจึงห้ามเด็ดขาดไม่ให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครอง

ภาพที่ ๒.๕-๖ วัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ ๑ (สารออกฤทธิ์ PSILOCYBIN)

๒) วัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๒ เป็นสารที่มีศักยภาพในการก่อให้เกิดการใช้ในทางที่ผิดสูง มีอันตรายต่อสุขภาพมากหากใช้ไม่เหมาะสมหรือไม่อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือเภสัชกรรม แต่มีประโยชน์ทางการแพทย์ ได้แก่

- กลุ่มยาลดความอ้วน เช่น เฟนเทอร์มิน (Phentermine)
- กลุ่มยานอนหลับ เช่น มิดาโซแลม (Midazolam), อัลปราโซแลม (Alprazolam),
- กลุ่มยาสลบ เช่น เคตามีน (Ketamine)
- กลุ่มวัตถุดับ เช่น ซูโดอีเฟดรีน (Pseudoephedine : ยาแก้คัดจมูก

ยาลดน้ำมูก) ที่เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้า แต่ปกติเป็นส่วนผสมในการผลิตยาบรรเทาอาการโรคหวัด

ภาพที่ ๒.๕-๗ วัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ ๒

๓) วัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๓ เป็นยาที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ แต่มีศักยภาพในการก่อให้เกิดการใช้ในทางที่ผิดปานกลาง วัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ ๓ นี้มีโอกาสเสพติดน้อยกว่ายาเสพติดประเภทที่ ๓ สามารถขายตามร้านขายยาได้ แต่ต้องขายตามใบสั่งแพทย์ เช่น Amobarbital, Pentobarbital, Pentazocine เป็นต้น

วัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ 3

ภาพที่ ๒.๕-๘ วัตถุออกฤทธิ์ประเภทที่ ๓

๔) วัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๔ เป็นยาที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ วัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๔ นี้ ได้แก่ กลุ่มใช้ทำยาสงบประสาท เช่น ไดอาซีแพม (Diazepam), อัลปราโซแลม (Alprazolam), คลอร์ไดอาซีพอกไซด์ (Chlordiazepoxide), Lorazepam, Clorazepate, Chlordiazepoxide เป็นต้น

๕.๒ สารระเหย (inhalants) สารระเหยที่ประกาศควบคุมตามกฎหมาย มี ๒๓ ชนิด

ภาพที่ ๒.๕-๙ ตัวอย่างสารระเหย

ผลิตภัณฑ์ที่มีสารระเหยเป็นส่วนประกอบ ได้แก่

๑. ทินเนอร์ (Thinners)
๒. แลคเกอร์ (Lacquers)
๓. กาวอินทรีย์สังเคราะห์ (Synthetic organic adhesives) ที่มียางนีโอพรีน (Neoprene based) หรือสารกลุ่มไวนิล (Vinyl resin based) เป็นตัวประสาน
๔. กาวอินทรีย์ธรรมชาติ (Natural organic adhesive) ที่มียางสนหรือชันสน (Rosin) ยางธรรมชาติ (Natural rubber หรือ Isoprene) หรือสารเซลลูโลส (Cellulose compounds) เป็นตัวประสาน
๕. ลูกโป่งวิทยาศาสตร์ หรือลูกโป่งพลาสติก (Blowing balloon)

๕.๓ การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

๕.๓.๑ การตรวจพิสูจน์เบื้องต้น

โดยพิจารณาจากคุณสมบัติทางกายภาพและปฏิกิริยาเฉพาะกับน้ำยาทดสอบ

๕.๓.๒ การตรวจพิสูจน์ยืนยัน

โดยวิธีทางโครมาโตกราฟี (Thin Layer Chromatography & Gas Chromatography)

(๑) คุณภาพวิเคราะห์โดยวิธีโครมาโตกราฟี (Thin Layer Chromatography & Gas Chromatography)

(๒) ปริมาณวิเคราะห์โดยวิธีโครมาโตกราฟี (Thin Layer Chromatography & Gas Chromatography) หรือเครื่องมือวิทยาศาสตร์ชนิดอื่น เช่น GC/MS FTIR ฯลฯ

๕.๓.๓ คำแนะนำในการนำส่งของกลาง

ระเบียบเกี่ยวกับการรับส่งของกลางด้านยาเสพติด

ข้อ ๑ เมื่อเจ้าพนักงานจับหรือยึดยาเสพติดได้ไม่ว่าจะมีตัวผู้ต้องหาหรือไม่ ให้เจ้าพนักงานผู้จับ หรือผู้ยึดทำการตรวจสอบจำนวน ปริมาณและน้ำหนัก และบรรจุยาเสพติดนั้นลงในภาชนะที่เรียบร้อย แข็งแรง ปลอดภัยเท่าที่จะกระทำได้แล้วให้เจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้ยึดจัดทำบันทึกการจับกุม หรือการยึด พร้อมทั้งรายละเอียดตามสมควรไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้ยึดรับนำยาเสพติดพร้อมตัวผู้ต้องหาถ้ามี ส่งพนักงานสอบสวนโดยเร็ว

ข้อ ๓ ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีตรวจสอบยาเสพติดของกลางต่อหน้าผู้ต้องหาและเจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้ยึดแล้วแต่กรณีและให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๔ วัตถุออกฤทธิ์ หรือสารระเหย ให้บรรจุยาเสพติดทั้งหมดนั้นลงในภาชนะที่เรียบร้อย แข็งแรง ปลอดภัย แล้วลงลายมือชื่อ เจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้ยึด ผู้ต้องหา และพนักงานสอบสวน ในแบบฉลากที่ปิดภาชนะนั้นไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

(๒) ยาเสพติดให้โทษประเภท ๕

(ก) ถ้ามีน้ำหนักไม่ถึงสิบกิโลกรัม ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ (๑)

(ข) ถ้ามีน้ำหนักตั้งแต่สิบกิโลกรัมขึ้นไป ให้บรรจุยาเสพติดทั้งหมดนั้นลงในภาชนะที่เรียบร้อย แข็งแรง ปลอดภัยเท่าที่จะกระทำได้แล้วลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือผู้ยึดผู้ต้องหา และพนักงานสอบสวน ในแบบฉลากที่ปิดภาชนะนั้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานแล้วนำไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย เพื่อปฏิบัติตามข้อ ๕

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้เจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้ยึด และพนักงานสอบสวนร่วมบันทึกและลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

การปิดฉลากที่ภาชนะบรรจุยาเสพติด ให้ปิดทับภาชนะในลักษณะที่ หากจะมีการเปิดภาชนะดังกล่าวแล้ว จะต้องทำให้ฉลากที่ปิดภาชนะฉีกขาดหรือไม่อยู่ในสภาพที่ปิดอยู่ตามปกติ และแบบฉลากที่ใช้ปิดภาชนะยาเสพติด ให้ทำตามแบบ ป.ป.ส. ๖-๓๑

ข้อ ๔ ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีลงเลขคดีชื่อผู้ต้องหา (ถ้ามี) ให้ชัดเจน บนภาชนะที่บรรจุยาเสพติดแล้วส่งยาเสพติดทั้งหมดในสภาพตามที่ได้กระทำไว้ตามข้อ ๓ ไปตรวจพิสูจน์ ที่สถานตรวจพิสูจน์โดยเร็ว เว้นแต่กรณีตามข้อ ๓(๒) (ข) ให้ปฏิบัติตามข้อ ๕

หนังสือนำส่งยาเสพติดไปตรวจพิสูจน์ของพนักงานสอบสวน ให้ทำตามแบบ ป.ป.ส. ๖-๓๒

ข้อ ๕ ในกรณียาเสพติดให้โทษประเภท ๕ มีน้ำหนักตั้งแต่สิบกิโลกรัมขึ้นไป ตามข้อ ๓(๒) (ข) ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีมีหนังสือแจ้งสถานตรวจพิสูจน์ที่ใกล้ที่สุดทราบโดยเร็ว และให้สถานตรวจพิสูจน์ส่งผู้ตรวจพิสูจน์ไปร่วมดำเนินการโดยเร็ว

ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ร่วมกับพนักงานสอบสวนตรวจสอบน้ำหนัก ทำการสุ่มตัวอย่าง และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน โดยให้บรรจุตัวอย่างยาเสพติดที่สุ่มนั้นลงในภาชนะที่เรียบร้อย แข็งแรง ปลอดภัย แล้วลงลายมือชื่อพนักงานสอบสวนและผู้ตรวจพิสูจน์ไว้เป็นหลักฐานในแบบฉลากที่ปิดภาชนะบรรจุยาเสพติด เช่นเดียวกับข้อ ๓(๒) (ก) แล้วให้ผู้ตรวจพิสูจน์นำตัวอย่างไปตรวจพิสูจน์สำหรับยาเสพติดส่วนที่เหลือให้คงเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยตามข้อ ๓(๒) (ข)

การรายงานผลการตรวจยาเสพติดของกลางในกรณีนี้ ให้ผู้ตรวจพิสูจน์รับรองผลการตรวจพิสูจน์ของกลางทั้งหมด

ข้อ ๖ ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายที่มียศตั้งแต่ ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป นำยาเสพติดของกลางดังต่อไปนี้ส่งด้วยตนเองพร้อมแสดงบัตรประจำตัวด้วย และให้ผู้ตรวจพิสูจน์ทำการบันทึกชื่อ ตำแหน่งของผู้นำส่งไว้เป็นหลักฐาน

(๑) ยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ซึ่งมีน้ำหนักตั้งแต่ ยี่สิบกรัมขึ้นไป เฉพาะฝิ่นให้มีน้ำหนักตั้งแต่ห้าร้อยกรัมขึ้นไป

(๒) ยาเสพติดให้โทษประเภท ๔

(๓) ยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ซึ่งมีน้ำหนักตั้งแต่หนึ่งกิโลกรัม แต่ไม่ถึงสิบกิโลกรัม

(๔) วัตถุออกฤทธิ์ที่มีน้ำหนักตั้งแต่สิบห้ากรัม หรือสองร้อยเม็ดขึ้นไป

(๕) สารระเหยซึ่งมีน้ำหนักตั้งแต่หนึ่งกิโลกรัมขึ้นไป

ในกรณีที่เป็ดยาเสพติดซึ่งมีน้ำหนักไม่ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนนั้น พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้นำส่งแทน

ข้อ ๗ ให้สถานตรวจพิสูจน์รับยาเสพติดของกลางไว้เพื่อทำการตรวจพิสูจน์ ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงว่ายาเสพติดของกลางที่ส่งมานั้น จะนำมาจากพนักงานสอบสวนนอกเขตพื้นที่ที่สถานตรวจพิสูจน์ นั้นรับผิดชอบ

ข้อ ๘ ในกรณียาเสพติดของกลางเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ซึ่งมีน้ำหนักตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป หรือฝิ่นซึ่งมีน้ำหนักตั้งแต่ห้าร้อยกรัมขึ้นไป ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ไม่น้อยกว่าสองคนตรวจสอบสภาพภาชนะที่บรรจุ ยาเสพติดของกลางตรวจสอบสภาพยาเสพติดของกลาง ชั่งน้ำหนัก และทำการตรวจพิสูจน์เบื้องต้นต่อหน้าพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายซึ่งเป็นผู้นำส่งยาเสพติด แล้วให้ทำบันทึกผลการตรวจพิสูจน์เบื้องต้นตามแบบ ป.ป.ส. ๖-๓๓

(๒) เมื่อทำการตรวจพิสูจน์หาความบริสุทธิ์และรายละเอียดอื่น ๆ ในห้องปฏิบัติการเสร็จแล้ว ให้สถานตรวจพิสูจน์ส่งผลการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับยาเสพติดของกลางตามแบบ ป.ป.ส. ๖-๓๕

ข้อ ๙ ในกรณีที่ยาเสพติดของกลางเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ซึ่งมีน้ำหนักไม่ถึงยี่สิบกรัม หรือฝิ่นซึ่งมีน้ำหนักไม่ถึงห้าร้อยกรัม หรือยาเสพติดให้โทษประเภท ๔ หรือประเภท ๕ หรือวัตถุออกฤทธิ์หรือสารระเหย ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ไม่น้อยกว่าสองคนทำการตรวจสอบสภาพภาชนะที่บรรจุ ยาเสพติดของกลางแล้วให้ทำบันทึกไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ป.ป.ส. ๖-๓๔

(๒) เมื่อทำการตรวจพิสูจน์ในห้องปฏิบัติการเสร็จแล้ว ให้สถานตรวจพิสูจน์ส่งผลการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีทราบภายในสามสิบวันสำหรับยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ และภายในยี่สิบวันสำหรับยาเสพติดให้โทษประเภท ๔ หรือประเภท ๕ หรือวัตถุออกฤทธิ์หรือสารระเหย ทั้งนี้ นับแต่วันที่รับยาเสพติดของกลาง ตามแบบ ป.ป.ส. ๖-๓๕

ข้อ ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลผลการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดไว้ในที่เดียวกัน ให้สถานตรวจพิสูจน์ทุกแห่งส่งสำเนารายงานผลการตรวจพิสูจน์ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ทราบเป็นประจำทุกเดือน

ข้อ ๑๑ ให้สถานตรวจพิสูจน์นำยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๔ วัตถุออกฤทธิ์และสารระเหย ที่เหลือจากการตรวจพิสูจน์นำไปเก็บรักษาที่กระทรวงสาธารณสุข

การทำลายยาเสพติดของกลางให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเก็บรักษาเสพติดให้โทษของกลาง ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๕.๓.๔ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

- (๑) กรณีการตรวจพิสูจน์ด้านคุณภาพวิเคราะห์
 - ของกลางเป็นยาเสพติดชนิดใด มีน้ำหนักเท่าใด
- (๒) กรณีการตรวจพิสูจน์ด้านปริมาณวิเคราะห์
 - ของกลางเป็นยาเสพติดชนิดใด มีน้ำหนักเท่าใด และคำนวณเป็นน้ำหนักสารบริสุทธิ์ได้เท่าใด
- (๓) กรณีการตรวจพิสูจน์อุปกรณ์การเสพ หรือสงสัยว่ามียาเสพติดอยู่ที่ของกลาง
 - มียาเสพติดชนิดใดติดอยู่ที่ของกลางนี้หรือไม่ และมีน้ำหนักเท่าใด

๕.๓.๕ สถานที่ส่งตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

- (๑) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (๒) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐
- (๓) พิสูจน์หลักฐานจังหวัดทุกแห่ง

๖. การตรวจพิสูจน์ทางพิษวิทยา

สารพิษโดยทั่วไป หมายถึง สารซึ่งมนุษย์หรือสัตว์ได้รับเข้าไปไม่ว่าทางใดทางหนึ่งแล้วเกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

๖.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารพิษ

๖.๑.๑ ความหมายของสารพิษ

ยาพิษหรือวัตถุมีพิษ หมายความว่า สารออกฤทธิ์ หรือวัตถุที่มีสารออกฤทธิ์ผสมอยู่ด้วย และหมายความรวมถึงวัตถุมีพิษธรรมดา และวัตถุมีพิษร้ายแรง

๖.๑.๒ ประเภทของสารพิษ

(๑) สารพิษที่มีฤทธิ์เป็นกรด เช่น พาราควอท (PARAQUAT), ไซยาไนด์ (CYANIDE) เป็นต้น

(๒) สารพิษที่มีฤทธิ์เป็นด่าง เช่น เมทแอมเฟตามีน (METHAMPHETAMINE), ๓, ๔ เมทิลีนไดออกซี เมทแอมเฟตามีน (MDMA) เป็นต้น

(๓) สารพิษที่มีฤทธิ์เป็นกลาง เช่น พาราไธออน (PARATHION), มาลาไธออน (MARATHION) เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีพวกโลหะหนัก เช่น สารหนู (ARSENIC) ตะกั่ว,ปรอท, แคดเมียม เป็นต้น

สารพิษ (สารหนู)

ภาพที่ ๒.๖-๑ สารหนู

สารพิษ (ปรอท)

ภาพที่ ๒.๖-๒ ปรอท

สารพิษ (ตะกั่ว)

ภาพที่ ๒.๖-๓ ตะกั่ว

๖.๒ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

ตรวจพิสูจน์สารพิษจากอาหาร หรือวัตถุพยานต่าง ๆ เช่น ยานอนหลับ ยาฆ่าแมลง ยาปราบวัชพืช ในคดีประทุษร้ายต่อชีวิต

๖.๒.๑ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

ตรวจพิสูจน์เพื่อหาสารพิษที่มีอยู่ในของกลางในคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดต่อชีวิต

๖.๒.๒ คำแนะนำในการเตรียมส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(๑) การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

- ภาชนะสำหรับบรรจุตัวอย่าง ควรเป็นภาชนะที่สะอาด ไม่แตกง่าย มีฝาหรือจุกปิดสนิท อาจใช้ภาชนะประเภทพลาสติก เช่น ขวด กล่อง หรือใช้ถุงพลาสติกที่ไม่มีรอยเย็บต่อ เพื่อป้องกันการรั่วและควรใช้ ๒ - ๓ ถุงซ้อนกัน รัดปากถุงให้แน่นด้วยยางรัด การตรวจหาสารเป็นพิษระเหย ควรใส่ขวดแก้วหรือขวดพลาสติกมีฝาปิดมิดชิด

- การปิดฉลากต้องปิดฉลากบนภาชนะบรรจุตัวอย่างทุกชิ้น ระบุชนิด ตัวอย่างและมีลายมือชื่อพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง

(๒) วิธีทำเครื่องหมายเพื่อให้จำได้ถูกต้อง

- ทำเครื่องหมายกำกับไว้ที่ภาชนะหรือติดไว้ที่หีบห่อให้ชัดเจนตามลำดับ ให้ตรงกับลำดับที่ระบุในหนังสือนำส่ง

๖.๒.๓ คำแนะนำในการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

ขั้นตอนการส่งและบันทึกการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

(๑) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียดและแจ้งรายละเอียดของกลาง ให้ครบถ้วน ของที่นำมาส่งตรวจต้องมีเลขคดี ตรวจเฉพาะวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ ไม่รวมถึงสารคัดหลั่ง ในร่างกาย เช่น น้ำลาย หรือสิ่งที่อาเจียนออกมา เป็นต้น

(๒) แจ้งจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๓) พนักงานสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายส่งหนังสือนำส่งพร้อมสำเนา

บัตรข้าราชการ

(๔) แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ

เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

(๕) ระยะเวลาการตรวจพิสูจน์ไม่เกิน ๓๐ วัน หรือถ้ามีเหตุจำเป็นให้ขอ

ขยายเวลาเป็นกรณีไป

๖.๒.๔ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

“ต้องการทราบว่า มีสารพิษหรือวัตถุออกฤทธิ์ชนิดใด ที่ของกลางนี้หรือไม่
ถ้ามนุษย์รับประทานสารพิษหรือวัตถุออกฤทธิ์ชนิดนี้เข้าไปจะทำให้เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้หรือไม่”

๖.๒.๕ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

- (๑) กลุ่มงานตรวจยาเสพติด กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
- (๒) ศูนย์พิษวิทยา โรงพยาบาลรามาธิบดี เบอร์โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๑-๑๓๓๘
- (๓) ศูนย์พิษวิทยา โรงพยาบาลศิริราช เบอร์โทรศัพท์ ๐-๒๔๑๙-๗๓๑๗

๗. การตรวจลายนิ้วมือแฝง

การตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือแฝง หมายความว่ารวมถึงการตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือและฝ่าเท้าแฝง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบว่าลายนิ้วมือ ฝ่ามือและฝ่าเท้าแฝง ซึ่งตรวจเก็บจากสถานที่เกิดเหตุ หรือวัตถุพยาน เปรียบเทียบกับ ลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ของบุคคล เป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ หรือตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือแฝงกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมือของกองทะเบียนประวัติอาชญากรว่าเป็นของบุคคลใด

๗.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า

นักวิทยาศาสตร์พบว่า ลายเส้นบนผิวหนังบริเวณฝ่ามือ และฝ่าเท้า ถูกสร้างขึ้นเมื่อร่างกายมีการปฏิสนธิของตัวอ่อนอยู่ในครรภ์มารดา ประมาณเดือนที่ ๓ ถึงเดือนที่ ๔ การสร้างลายเส้นบนนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้านี้ ถูกควบคุมด้วยยีนบนโครโมโซมของร่างกาย เป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรมที่สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลร่วมด้วย เช่น สุขภาพของมารดา ความเครียด การติดเชื้อระหว่างตั้งครรภ์ เป็นต้น จึงทำให้แต่ละคนมีลายนิ้วมือที่แตกต่างกัน เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล (uniqueness) และไม่เปลี่ยนแปลง (Permanence) จึงมีการนำลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า มาใช้ประโยชน์ในการยืนยันตัวบุคคล (Personal Identification)

๗.๒ ประเภทของลายนิ้วมือ

ลายนิ้วมือแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท อาจจำแนกโดยละเอียดได้ ๙ ชนิด ดังต่อไปนี้

๗.๒.๑ ประเภทโค้ง พบประมาณ ๕% แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

- (๑) โค้งราบ (plain arch)
- (๒) โค้งกระโจม (tented arch)

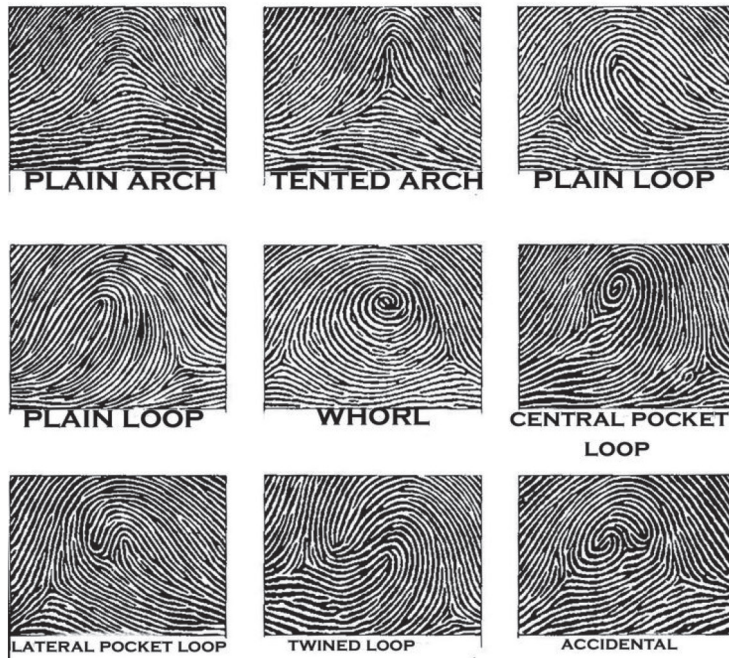
๗.๒.๒ ประเภทมัดหวาย มีประมาณ ๖๕% แบ่งเป็น ๒ ชนิด

- (๑) มัดหวายปัดขวา (right slant loop)
- (๒) มัดหวายปัดซ้าย (left slant loop)

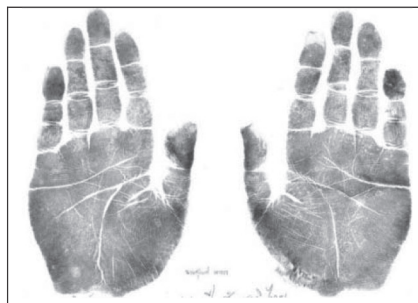
๗.๒.๓ ประเภทก้นหอย มีประมาณ ๓๐% แบ่งเป็น ๕ ชนิด คือ

- (๑) ก้นหอยธรรมดา (plain whorl)
- (๒) ก้นหอยกระเป๋ากลาง (central pocket loop whorl)
- (๓) ก้นหอยกระเป๋ข้าง (lateral pocket loop)
- (๔) มัดหวายคู่ หรือมัดหวายแฝด (double loop / twinned loop)
- (๕) แบบซับซ้อน (accidental whorl)

FINGERPRINTS

ภาพที่ ๒.๗-๑ รูปแบบลายนิ้วมือ

ภาพที่ ๒.๗-๒ ตัวอย่างลายฝ่ามือ

ภาพที่ ๒.๗-๓ ตัวอย่างลายฝ่าเท้า

๗.๓ ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

๗.๓.๑ ลายนิ้วมือที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า (visible fingerprint)

(๑) ลายนิ้วมือชนิด ๒ มิติ เป็นรอยประทับของนิ้วมือที่เปื้อนฝุ่น เลือด หรือน้ำมัน ไปสัมผัสกับวัตถุ หรือรอยประทับของนิ้วมือที่สัมผัสกับวัตถุที่มีฝุ่น เลือด หรือน้ำมัน ตรวจเก็บได้โดยการถ่ายภาพและวางสเกล (scale)

(๒) ลายนิ้วมือชนิด ๓ มิติ เป็นรอยประทับที่พบได้ชัดบนวัตถุผิวนิ่ม (plastic fingerprint) เช่น ลายนิ้วมือบนเทียนไข รอยลายเท้าบนดินเหนียว ดินน้ำมัน เป็นต้น ตรวจเก็บโดยการหล่อรายนั้น เช่น หล่อด้วยไมโครซิล (Mikrosil), ปูนพลาสติก, dental stone

๗.๓.๒ ลายนิ้วมือที่มองไม่เห็น/หรือเห็นได้ยากด้วยตาเปล่า หรือเรียกว่ารอยลายนิ้วมือแฝง (latent fingerprint) เป็นรอยลายนิ้วมือที่เกิดจากเหงื่อที่ขับออกทางต่อมเหงื่อที่อยู่บนเส้นขนของลายนิ้วมือ และจะติดอยู่ที่วัตถุ เมื่อนิ้วมือไปสัมผัสกับวัตถุเป็นรอยลายนิ้วมือที่มองเห็นไม่ชัดหรือมองไม่เห็นเลย มีวิธีการทำให้ลายนิ้วมือแฝงนั้น ปรากฏได้โดยวิธีและการพิจารณาพื้นผิวของวัตถุ ดังนี้

๗.๓.๒.๑ เมื่อต้องการหารอยลายนิ้วมือ และฝ่ามือแฝงที่วัตถุพยาน มีวิธีการทำให้ลายนิ้วมือและฝ่ามือนั้นปรากฏหรือมองเห็นได้ ๓ วิธี

(๑) การใช้สารเคมี เช่น Ninhydrin, Rhodamine

(๒) ใช้แก๊ส เช่น ไอระเหยของไอโอดีน ไอระเหยของซูปเปอร์กลู

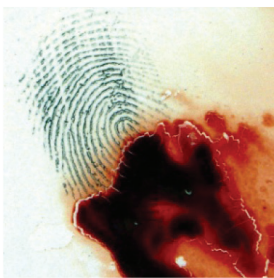
(๓) ใช้ผงฝุ่น

๗.๓.๒.๒ ในการจะเลือกวิธีการทำให้ลายนิ้วมือและฝ่ามือแฝงปรากฏหรือมองเห็นได้นั้น จะต้องพิจารณาถึงวัสดุและพื้นผิวของวัตถุพยาน และเลือกใช้วิธีการตรวจหาลายนิ้วมือแฝงที่วัตถุพยานให้เหมาะสมกับพื้นผิวของวัตถุพยานนั้น ดังนี้

(๑) พื้นผิวแบบไม่มีรูพรุน (non - porous) เช่น แผ่นกระจก, กล่องโลหะ, ขวดพลาสติก, หมวกนิรภัย, ถังพลาสติก เป็นต้น จะใช้วิธีการหารอยลายนิ้วมือแฝงได้จากการปิดด้วยผงฝุ่น หรือการใช้สารเคมี เช่น การย้อมสารเรืองแสง วิธี Rhodamine ๖G หรือการย้อมสารเคมีวิธี Amido Black

(๒) พื้นผิวแบบกึ่งรูพรุน (semi - porous) เช่น กล่องยาสีฟัน, กล่องกระดาษที่เคลือบมัน, เทปกาว จะใช้วิธีการหารอยลายนิ้วมือแฝงได้จากการปิดด้วยผงฝุ่นที่กล่องกระดาษ ด้านนอก ซึ่งมีความเรียบมัน และใช้สารเคมี Ninhydrin สำหรับกระดาษด้านใน หรือพื้นผิวด้านเหนียวของเทปกาว จะใช้สารเคมี Sticky - side Powder

(๓) พื้นผิวแบบมีรูพรุน (porous) เช่น กล่องกระดาษ, เอกสาร, หนังสือ เป็นต้น จะใช้วิธีการหารอยลายนิ้วมือแฝงได้จากการใช้สารเคมี เช่น Ninhydrin หรือ Indandione

		
รอยลายนิ้วมือแฝงเบื่อนโลหิตที่ตรวจหาด้วยวิธี Amido Black	รอยลายนิ้วมือแฝงที่ตรวจหาด้วยวิธี Sticky – side Powder	รอยลายนิ้วมือแฝงที่ตรวจหาด้วยวิธี Rhodamine ๖G

ภาพที่ ๒.๗-๔ การปรากฏของรอยลายนิ้วมือแฝงในการใช้สารเคมีชนิดต่าง ๆ

๗.๔ การเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงด้วยการปิดฝุ่น, การใช้สารเคมีนินไฮดริน (Ninhydrin), การใช้วิธีชุบเปอร์กลู และการหล่อด้วยไมโครซิล (Mikrosil)

เนื่องจากปัจจุบันสถานีตำรวจได้รับกระเปาะอุปกรณ์ตรวจสถานที่เกิดเหตุ มีชุดอุปกรณ์เก็บรอยลายนิ้วมือแฝงและอุปกรณ์หล่อร่องรอย และมีการตรวจเก็บ ดังนี้

๗.๔.๑ การตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีการปิดฝุ่น

(๑) อุปกรณ์และสารเคมี

- ผงฝุ่นชนิดต่าง ๆ เช่น ผงฝุ่นสีดำ ผงฝุ่นสีขาว ผงฝุ่นเรืองแสง ผงฝุ่นแม่เหล็ก

แม่เหล็ก

ผงฝุ่นสีดำ
(Black Powder)

ผงฝุ่นสีขาว
(White Powder)

ผงฝุ่นเรืองแสง
(Fluorescent Powder)

ผงฝุ่นแม่เหล็ก
(Magnetic Powder)

ภาพที่ ๒.๗-๕ ผงฝุ่นชนิดต่าง ๆ

- แปรงปิดฝุ่นชนิดต่าง ๆ เช่น แปรงขนอูฐ แปรงขนกระต่าย แปรงไฟเบอร์

แปรงแม่เหล็ก

ภาพที่ ๒.๗-๖ แปรงปัดฝุ่นชนิดต่าง ๆ

(๒) วิธีทำ

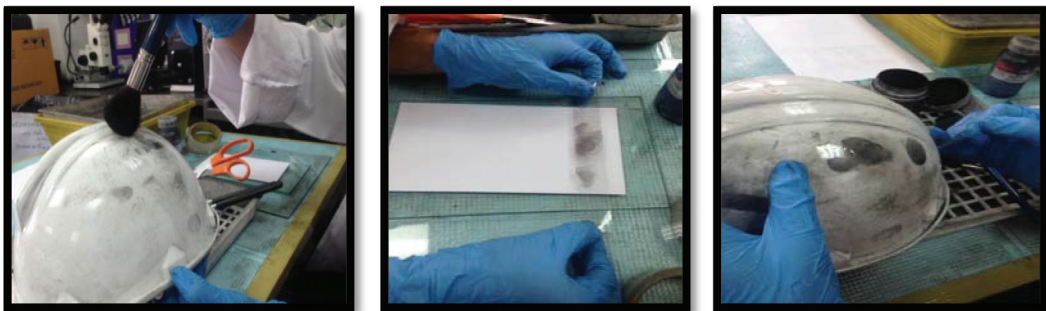
(๑) ผงฝุ่นดำ ใช้คู่กับแปรงขนอูฐ หรือแปรงขนกระรอก สำหรับวัตถุพยานที่มีพื้นผิวแบบไม่มีรูพรุนทั่วไป

- แบ่งฝุ่นออกมาเล็กน้อย
- ใช้ส่วนปลายของแปรงจุ่มลงบนผงฝุ่น
- นำผงฝุ่นที่ติดอยู่บนปลายแปรงวางลงบนพื้นผิวเล็กน้อยก่อนทำการปัด
- เริ่มปัดผงฝุ่นลงบนพื้นผิวของวัตถุพยาน
- เมื่อเริ่มมองเห็นลายเส้นของลายนิ้วมือแฝง ให้ใช้แปรงปัดไปใน

ทิศทางเดียวกับลายเส้นนั้น จนลายเส้นมีความชัดเจนเพียงพอ

- กำจัดผงฝุ่นส่วนที่เกินออกมาจากลายเส้นที่เราต้องการ
- ใช้เทปใสลอกเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงขึ้นมา แปะติดบนแผ่นเก็บ

รอยลายนิ้วมือแฝง พร้อมระบุตำแหน่งที่พบรอยลายนิ้วมือแฝง และรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับคดีลงบนแผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง

ภาพที่ ๒.๗-๗ การหารอยลายนิ้วมือแฝงโดยวิธีการปัดฝุ่นด้วยผงฝุ่นสีดำและแปรงขนอูฐ

ภาพที่ ๒.๗-๘ รอยลายนิ้วมือแฝงที่ตรวจหาด้วยวิธีการปัดฝุ่น

(๒) ผงแม่เหล็ก ใช้คู่กับแปรงแม่เหล็ก สำหรับวัตถุพยานที่มีพื้นผิวแบบไม่มีรูพรุนที่ไม่เป็นโลหะ

ที่ปลายแปรงขึ้นมา

- นำแปรงแม่เหล็กจุ่มลงในผงฝุ่นแม่เหล็กจนเห็นผงฝุ่นติดที่ปลายแปรงขึ้นมา

- ปิดผงฝุ่นในทิศทางเป็นวงกลมบนพื้นผิวที่ต้องการหารอยลายนิ้วมือแฝง โดยใช้เฉพาะส่วนที่เป็นผงฝุ่นสัมผัสกับพื้นผิว จนรอยลายนิ้วมือแฝงปรากฏชัดเจน ระวังอย่าให้แปรงสัมผัสกับพื้นผิวเพราะอาจจะไปทำลายรอยลายเส้นได้

- หลังจากนั้นนำแปรงวางอยู่เหนือภาชนะบรรจุผงฝุ่นแม่เหล็ก ทำการดึงก้านของแปรงจะทำให้ผงฝุ่นแม่เหล็กหลุดออกและตกลงภายในภาชนะบรรจุผงฝุ่น

- สามารถใช้แปรงแม่เหล็กดูดเก็บผงแม่เหล็กส่วนเกินบนพื้นผิววัตถุพยาน โดยอย่าให้แปรงสัมผัสกับพื้นผิววัตถุพยาน

- ใช้เทปใสลอกเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงขึ้นมา แปะติดบนแผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง พร้อมระบุตำแหน่งที่พบรอยลายนิ้วมือแฝง และรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับคดีลงบนแผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง

ภาพที่ ๒.๗-๙ การหารอยลายนิ้วมือแฝงโดยวิธีการปัดฝุ่นด้วยผงฝุ่นแม่เหล็กและแปรงแม่เหล็ก

๗.๔.๒ การตรวจหารอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีนินไฮดริน

(๑) อุปกรณ์และสารเคมี

เตรียมอุปกรณ์ ประกอบด้วยสารเคมีนินไฮดริน อะซิโตน ซ้อนตักสารเคมี แท่งแก้วคนสาร แปรงชนิดแบน ปากคีบ และปิ๊กเกอร์

ภาพที่ ๒.๗-๑๐ อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีนินไฮดริน

(๒) วิธีทำ

- ใช้ช้อนตักสารเคมี ตักสารเคมีนินไฮดรินปริมาณเล็กน้อยประมาณ ๐.๕ กรัม ลงไปในปิกเกอร์
- เทอะซิโตนลงไปและใช้แท่งแก้วคนให้สารเคมีนินไฮดรินละลาย โดยสังเกตสีของสารที่ผสมแล้วให้เหลืองน้อยที่สุด (ควรใช้กระดาษสีขาวเทียบสี)
- เมื่อผสมสารเรียบร้อยแล้ว ใช้แปรงจุ่มสารที่ผสมนำไปทาที่กระดาษที่ต้องการหารอยลายนิ้วมือแฝงโดยทาไปในทิศทางเดียวกัน จากนั้นทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วนำใส่ซองพลาสติก หรือซองกระดาษ ทิ้งไว้ข้ามคืน ลายนิ้วมือแฝงจะปรากฏขึ้น
- ข้อควรระวัง สำหรับเอกสารที่มีข้อความเขียนด้วยปากกาให้นำไปสำเนาไว้ก่อนที่จะทำการหา รอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีนี้ เนื่องจากสารเคมีจะทำให้หมึกละลาย ข้อความจะหายไป

ภาพที่ ๒.๗-๑๑ รอยลายนิ้วมือแฝงที่ตรวจหาด้วยวิธี Ninhydrin

๗.๔.๓ การตรวจหารอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีชุบเปอร์กลู

(๑) อุปกรณ์และสารเคมี

เตรียมอุปกรณ์ ประกอบด้วยชุบเปอร์กลู (กาวตราช้าง) ถ้วยอะลูมิเนียมฟอยล์ เตาให้ความร้อน กล่องหรือลังกระดาษ และเทปกา

ภาพที่ ๒.๗-๑๒ อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีชุบเปอร์กลู

(๒) วิธีทำ

- นำเตาให้ความร้อนใส่เข้าไปในกล่องหรือลังกระดาษ โดยเจาะรูให้ปลั๊กไฟฟ้าออกมาจากกล่องแล้วใช้เทปปิดให้สนิท

- วางถ้วยอะลูมิเนียมบนเตาให้ความร้อน แล้วหยดซูเปอร์กลู (กาวตราช้าง) ลงไปจำนวนหนึ่ง แล้วแต่จำนวนวัตถุพยานที่จะหลายนิ้วมือแฝง อาจใช้ฝาเบียร์แทนในกรณีที่ถ้วยอะลูมิเนียมหมด

- นำวัตถุพยานที่จะหลายนิ้วมือแฝงใส่เข้าไปในกล่องหรือลัง แล้วปิดฝาให้สนิท อาจเจาะช่องไว้มองเพื่อดูว่าหลายนิ้วมือแฝงปรากฏหรือยัง จากนั้นใช้เทปกาวปิดกล่องหรือลังไม่ให้มีช่องว่างที่เอากาวจะรั่วไหลออกมาได้ (ช่องที่เจาะไว้มองให้ปิดด้วยเทปใส)

- เสียบปลั๊กไฟของเตาให้ความร้อนเพื่อทำให้อกาวกลายเป็นไอ ทิ้งไว้ประมาณ ๓๐ นาที หรือดูจากช่องที่เจาะไว้ว่าหลายนิ้วมือแฝงปรากฏหรือยัง

- ถ่ายภาพรอยลายนิ้วมือแฝงโดยใช้สเกลสำหรับถ่ายภาพวางควบคู่ หรือใช้วิธีปัดรอยลายนิ้วมือแฝงที่ปรากฏด้วยผงฝุ่น และลอกเก็บด้วยเทปใส แปะติดบนแผ่นเก็บรอยลายนิ้วมือแฝง

ภาพที่ ๒.๗-๑๓ รอยลายนิ้วมือแฝงที่ตรวจหาด้วยวิธี Cyanoacrylate Fuming

เมื่อทำการตรวจหาเสร็จแล้ว หากพบรอยลายนิ้วมือแฝง จะต้องจัดทำหนังสือนำส่ง พร้อมทั้งแบบเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงหรือแผ่นกระดาษที่ตรวจพบรอยลายนิ้วมือแฝง ส่งไปตรวจยัง กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง กองพิสูจน์หลักฐานกลาง หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐

๗.๔.๔ การหลอรรอยด้วยไมโครซิล (Mikrosil) คือ การหลอรรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแบบ ๓ มิติ

(๑) อุปกรณ์และสารเคมี

เตรียมอุปกรณ์ ประกอบด้วยสารเคมี Mikrosil จำนวน ๒ หลอด (หลอดเล็ก และหลอดใหญ่) ช้อนไม้ และกระดาษแข็ง

(๒) วิธีทำ

- ทำการผสมสารเคมีทั้ง ๒ หลอด โดยผสมบนกระดาษแข็งหรือวัสดุอื่น บีบสารเคมีทั้ง ๒ หลอดด้วยความยาวที่เท่ากัน จากนั้นใช้ช้อนไม้ผสมสารทั้ง ๒ ชนิดให้เข้ากัน

- นำสารเคมีที่ผสมแล้วไปทาบนร่องรอยที่ต้องการจะหล่อ ทิ้งไว้ให้สารเคมีแห้งตัว

- ดึงรอยที่หล่อแล้วออกมา

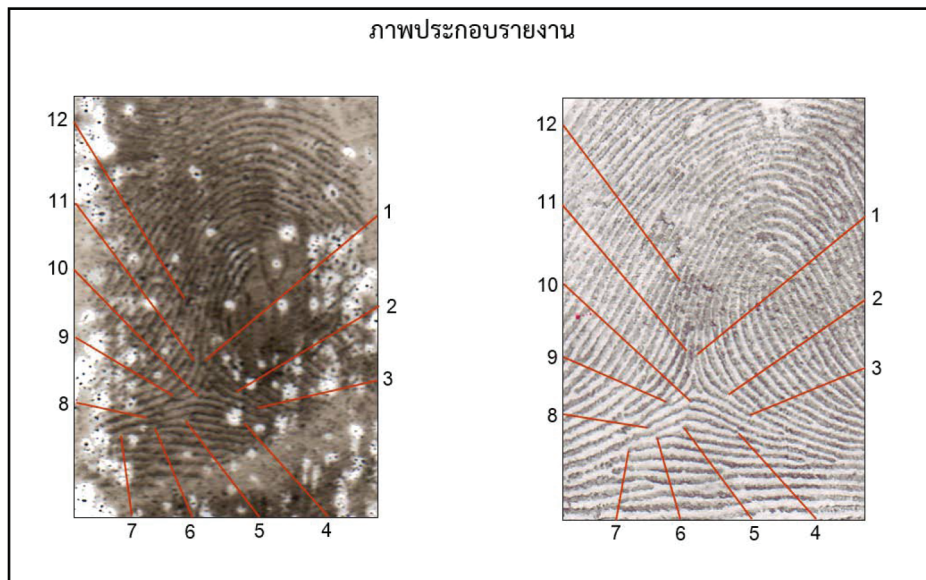
๗.๕ การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า

การตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า เปรียบเทียบจากลักษณะจุดลักษณะสำคัญพิเศษต่าง ๆ คือ เส้นแตก เส้นหยุด เส้นสั้น ๆ เส้นทะเลสาบ และ จุด ซึ่งการกำหนดจุดลักษณะสำคัญพิเศษที่ตรงกัน เพื่อยืนยันว่าเป็นลายนิ้วมือของบุคคลเดียวกัน กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ กำหนดไว้ตั้งแต่ ๑๐ จุดขึ้นไป โดยมีการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ ๒ แบบ คือ

๗.๕.๑ การตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝงกับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือขวาและซ้าย และฝ่าเท้าขวาและซ้าย ของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ต้องสงสัย ซึ่งต้องมีการพิมพ์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ของบุคคลดังกล่าว นำส่งเพื่อตรวจเปรียบเทียบ

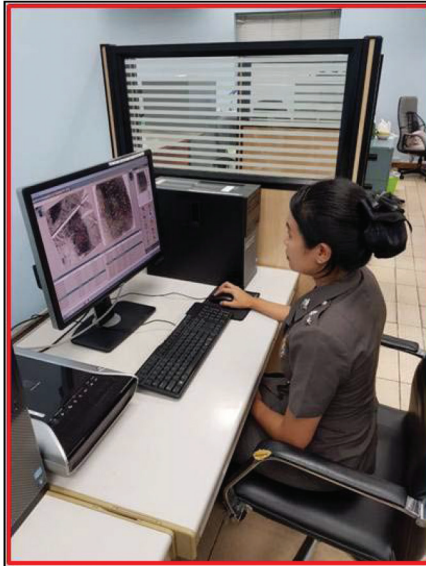

ภาพที่ ๒.๗-๑๔ การตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือแฝง กับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว

ภาพที่ ๒.๗-๑๕ แสดงการตรวจเปรียบเทียบจุดลักษณะสำคัญพิเศษของลายเส้น

๗.๕.๒ การตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือแฝงกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) กรณีไม่ทราบว่าคุณกระทำผิดเป็นใคร สามารถตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือแฝงจากสถานที่เกิดเหตุกับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ของผู้ที่เคยมีประวัติการกระทำความผิดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้

ภาพที่ ๒.๗-๑๖ การตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือแฝง กับสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ

๗.๖ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

๗.๖.๑ ของกลางที่ส่งให้ตรวจเก็บ/หาลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง

๗.๖.๒ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง จากสถานที่เกิดเหตุ

๗.๖.๓ ลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือ ฝ่าเท้าของผู้เกี่ยวข้อง, ผู้ต้องสงสัย, ผู้เสียหาย ที่ส่งให้ตรวจเปรียบเทียบ

๗.๗ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

๗.๗.๑ งานตรวจสอบรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า แฝง จากสถานที่เกิดเหตุ มีจุดลักษณะสำคัญพิเศษของลายเส้นเพียงพอแก่การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบเพื่อยืนยันตัวบุคคล หรือไม่

๗.๗.๒ งานตรวจเปรียบเทียบ

(๑) ตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง จากสถานที่เกิดเหตุแห่งหนึ่ง เปรียบเทียบกับรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้าแฝง จากสถานที่เกิดเหตุอื่น

(๒) ตรวจเปรียบเทียบกับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือ ฝ่าเท้าของ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย ฯลฯ

(๓) ตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือแฝงกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS)

๗.๘ คำแนะนำในการตรวจเก็บรักษาและจัดส่งลายนิ้วมือ ฝ่ามือและฝ่าเท้า ไปตรวจพิสูจน์

๗.๘.๑ ของกลางเพื่อตรวจหาและตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า

๗.๘.๑.๑ ลายพิมพ์นิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า บนเอกสารต่าง ๆ เช่น กระดาษตัวรับจำนำ และหนังสือสัญญาต่าง ๆ เป็นต้น

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ห้ามนำเอกสารของกลางทากาว ปิดผนึกบนกระดาษอื่น

(ข) ระวังไม่ให้เอกสารของกลางเปียกน้ำ หรือถูกความชื้น

หรือเก็บไว้ในที่มีอุณหภูมิสูงเกินไป

(ค) เก็บ หรือบรรจุเอกสารของกลางไว้ในซองที่เหมาะสมสำหรับ

บรรจุเอกสาร เช่น ซองกระดาษ หรือซองพลาสติก

(ง) ก่อนส่งตรวจพิสูจน์ให้ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า ตัวอย่างที่ส่งตรวจพิสูจน์ ต้องพิมพ์ให้มีลายเส้นสีดำสลับขาวติดชัดเจน และสมบูรณ์

(๒) บันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด

(ข) แจ้งรายละเอียดของกลางให้ครบถ้วน

(ค) แจ้งวัตถุประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(ง) กรณีที่ส่งแผ่นลายพิมพ์นิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าของผู้ต้องสงสัยหรือผู้เกี่ยวข้องในคดี ให้ระบุชื่อและนามสกุลในหนังสือนำส่งให้ชัดเจน

(จ) แจ้งชื่อ และหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดียื่น ๆ เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด ให้ทำบริเวณที่ว่างของเอกสารที่ไม่มีลายเส้นของลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า ทั้งสองด้าน

(๔) การบรรจุหีบห่อ และการนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(ก) นำเอกสารของกลางบรรจุลงในซองสำหรับบรรจุเอกสารที่มีขนาดเหมาะสมกับเอกสารนั้น ๆ

(ข) ห้ามใช้เข็มหมุด หรือใช้เครื่องเย็บกระดาษ เย็บเอกสารของกลางบริเวณที่มีลายเส้นของลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าปรากฏอยู่

(ค) นำส่งตรวจพิสูจน์โดยเร็วที่สุด

๗.๘.๑.๒ ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า ที่เกิดจากการปนเปื้อน หรือประทับบนสิ่งต่าง ๆ เช่น โลหิต สี ผุ่น หรือบนดินเหนียว เป็นต้น

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ควรถ่ายภาพ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า ทุกครั้งโดยใช้เลนส์โคลอสซอฟ เพื่อป้องกันมิให้หลักฐานสูญหาย หรือถูกทำลาย

(ข) การถ่ายภาพทุกครั้ง ให้วางมาตราส่วนเพื่อแสดงขนาดประกอบด้วย (การวางมาตราส่วนประกอบ เช่น ใช้ไม้บรรทัดวาง เพื่อให้ทราบมาตราส่วน)

(ค) สำหรับรอยที่อยู่ในลักษณะสามมิติ เช่น รอยเท้าบนดินเหนียว เมื่อถ่ายรูปแล้วให้ทำการเก็บโดยหล่อรอยเท้าด้วยปูนปลาสเตอร์

(ง) ระวางไม่ให้วัตถุของกลางเปียกน้ำ หรือถูกความชื้น หรือเก็บไว้ในที่มีอุณหภูมิสูงเกินไป

(จ) ระมัดระวังและป้องกัน รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า ที่วัตถุของกลาง อย่าให้เลอะเลือนสูญหาย เสียสภาพ หรือมีเพิ่มขึ้นจากขั้นตอนการตรวจเก็บ หรือการนำส่ง ของกลาง

(๒) บันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๒)

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด

(ก) การบันทึกรายละเอียด ต้องระบุ ท้องที่เกิดเหตุ ประเภทคดี สถานที่เกิดเหตุ วันเวลาที่เกิดเหตุ ชื่อผู้เสียหาย ชื่อผู้ทำการตรวจ วันเวลาที่ทำการตรวจ บริเวณของกลาง ที่ตรวจพบไว้ในแผ่นกระดาษเก็บรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า

(ข) กรณี หล่อปูนปลาสเตอร์ การบันทึกรายละเอียด ต้องระบุ ในหนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ พร้อมทั้งทำเครื่องหมายไว้ด้านหลังของรอยที่หล่อ ด้วยปูนปลาสเตอร์แต่ละรอย เพื่อให้ทราบรายละเอียด และจำได้ถูกต้อง

(๔) การบรรจุหีบห่อ และการนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๔)

(ข) นำส่งตรวจพิสูจน์โดยเร็วที่สุด

(ค) สำหรับรอยที่หล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ ควรรอให้ปูนแห้งสนิท ก่อน แล้วห่อแต่ละรอยด้วยกระดาษ หรือถุงพลาสติก เพื่อป้องกันการเสียดสี กระแทกกระแทก ซึ่งอาจทำให้ ลายเส้นลบเลือน หรือเกิดการแตกหัก โดยบรรจุกล่องที่มีความแข็งแรง ทนทาน และขนาดที่เหมาะสม แล้วนำส่งด้วยความระมัดระวัง

๗.๘.๑.๓ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ที่มองเห็นไม่ชัดด้วยตาเปล่า บนอาวุธปืนหรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(ง)

(ข) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(จ)

(๒) หนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๒)

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด

(ก) การบันทึกรายละเอียด ต้องระบุ ท้องที่เกิดเหตุ ประเภทคดี สถานที่เกิดเหตุ วันเวลาที่เกิดเหตุ ชื่อผู้เสียหาย ชื่อผู้ทำการตรวจ วันเวลาที่ทำการตรวจ บริเวณของกลาง ที่ตรวจพบ ไว้ในหนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

(ข) กรณีของกลางมีมากกว่า ๑ รายการ การบันทึกรายละเอียด ต้องระบุในหนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ พร้อมทั้งทำเครื่องหมายไว้ที่ของกลาง แต่ละรายการ เพื่อให้ทราบรายละเอียด และจำได้ถูกต้อง

(ค) การทำเครื่องหมายลงบนส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อให้ จำได้ถูกต้องให้ทำบริเวณที่ว่างของวัตถุของกลางที่ไม่มีลายเส้นของลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า

(๔) การบรรจุหีบห่อ และการนำส่ง

(ก) วางวัตถุของกลางด้านที่ไม่มีรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ลงบนกระดาษแข็ง โฟม หรือไม้ โดยตรง หรือมัด ยึดให้แน่น และระวางมิให้วัสดุที่ใช้ตรง หรือเชือกที่มัด สัมผัสหรือเสียดสีกับรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง เป็นอันตราย

(ข) บรรจุลงในกล่องและหีบห่อโดยระวางมิให้รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง สัมผัส หรือเสียดสีกับส่วนใดของกล่อง และหีบห่อ เป็นอันตราย

(ค) ปิดผนึก และทำเครื่องหมาย แล้วนำส่งตรวจพิสูจน์โดยเร็วที่สุด

๗.๘.๑.๔ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ที่มองเห็นไม่ชัดด้วยตาเปล่า บนวัตถุจำพวกขวด ถ้วยแก้ว หรือวัตถุอื่นที่คล้ายคลึงกัน

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(ง)

(ข) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(จ)

(๒) หนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๒)

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๓ (๓)(ค)

(๔) การบรรจุหีบห่อ และการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ทำการตรึงหรือยึดวัตถุของกลางให้แน่นโดยใช้กระดาษแข็ง โฟม หรือไม้ เพื่อไม่ให้วัตถุของกลางสัมผัสกับภาชนะที่บรรจุ และยึดไว้ให้แน่นไม่ให้เกิดการเคลื่อนที่ แล้วจึงบรรจุหีบห่อโดยระวางมิให้รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ หรือฝ่าเท้าแฝง สัมผัสหรือเสียดสีกับส่วนใดของหีบห่อ เป็นอันตราย

๗.๘.๑.๕ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ที่มองเห็นไม่ชัดด้วยตาเปล่า บนวัตถุจำพวก เศษกระจก แผ่นโลหะ หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(ง)

(ข) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(จ)

(๒) หนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๒)

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๓ (๓)(ค)

(๔) การบรรจุหีบห่อ และการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๔ (๔)

(ข) ในกรณีของกลางมีจำนวนมาก เช่น กระจกบานเกล็ดหลายแผ่น ให้ใช้ โฟม หรือกระดาษแข็งหุ้มมุมของกลางทั้ง ๔ ด้าน เพื่อป้องกันไม่ให้พื้นผิวของกลางแต่ละแผ่นสัมผัสหรือเสียดสีกัน แล้วบรรจุลงในกล่อง และนำส่งด้วยความระวางมิให้แตกหรือหัก เป็นต้น

(ค) การทำเครื่องหมายให้ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๓)

๗.๘.๑.๖ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ที่มองเห็นไม่ชัดด้วยตาเปล่า บนเอกสารต่าง ๆ

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๑)

(ข) ห้ามใช้มือเปล่าจับเอกสารของกลางเป็นอันตราย เพราะจะทำให้รอยลายนิ้วมือและฝ่ามือแฝงเพิ่มขึ้น หรือถูกทำลายได้ ควรสวมถุงมือทุกครั้งเมื่อจับหรือสัมผัสเอกสารของกลาง

(ค) กรณีที่พนักงานสอบสวนตรวจเก็บเองให้ใช้ปากคีบ คีบส่วนมุมของเอกสารนั้น แล้วจึงใช้สารเคมีช่วย เช่น สารนินไฮดริน สารไอโอดีน สารซูเปอร์กลู เป็นต้น เพื่อให้รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ปรากฏชัดแล้วรีบถ่ายภาพทันที โดยวางมาตราส่วนประกอบด้วย

(๒) หนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๒)

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๓)

(๔) การบรรจุหีบห่อและการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๔)

๗.๘.๑.๗ รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ที่มองเห็นไม่ชัดด้วยตาเปล่า บนวัตถุที่ไม่สามารถนำส่งได้ เช่น กำแพง บานประตู พื้นบ้าน เป็นต้น

(๑) คำแนะนำโดยทั่วไป

(ก) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(ง)

(ข) ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(จ)

(ค) กรณีที่พนักงานสอบสวนตรวจเก็บเองให้ดำเนินการตรวจเก็บ และถ่ายภาพบริเวณที่มี รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝงติด(ปรากฏ)อยู่เสียก่อนที่จะตัดหรือถอดวัตถุของกลางออก

(ง) การถ่ายภาพให้ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๒ (๑)(ก) และ ๗.๘.๑.๒ (๑)(ข)

(จ) ถ้าสามารถตัด หรือถอดวัตถุของกลางนั้นได้ ให้ตัดหรือถอดวัตถุของกลางนั้นออก แล้วนำส่งตรวจพิสูจน์

(๒) หนังสือ หรือบันทึกการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์ ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๒)

(๓) วิธีทำเครื่องหมาย หรือบันทึกรายละเอียด

(ก) การทำเครื่องหมาย ลงบนส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อให้จำได้ถูกต้อง ให้ทำบริเวณที่ว่างของเอกสารที่ไม่มีลายเส้นของลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า

(ข) เมื่อถ่ายภาพแล้วให้ทำการอัดภาพ หรือพิมพ์ภาพ ให้มีความชัดเจนขนาดเท่าของจริง (๑ ต่อ ๑) และบันทึกรายละเอียดด้านหลังภาพเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๓ (๓)(ก) แล้วนำภาพที่อัด หรือพิมพ์ ส่งตรวจพิสูจน์ต่อไป พร้อมไฟล์ต้นฉบับของภาพถ่าย

(ค) กรณีที่ตัด หรือถอดวัตถุของกลางนั้นออก ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๓ (๓)(ข)

(๔) การบรรจุหีบห่อและการนำส่งของกลาง เพื่อตรวจพิสูจน์

(ก) กรณีที่นำส่งภาพถ่าย หรือไฟล์ต้นฉบับของภาพถ่าย ดำเนินการเช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๑ (๔)

(ข) กรณีนำส่งโดยตัด หรือถอดของกลางนั้นออก ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ๗.๘.๑.๓ (๔)

๗.๘.๒ การส่งรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง ตรวจพิสูจน์กับลายพิมพ์นิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ของผู้ต้องสงสัย

๗.๘.๒.๑ ในกรณีที่เกิดเหตุภายในอาคาร บ้านเรือน บริษัท หรือสำนักงาน ฯลฯ ให้ส่งรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง พร้อมกับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือขวาและซ้าย และฝ่าเท้าขวาและซ้ายของผู้ต้องสงสัย และผู้เกี่ยวข้องในสถานที่เกิดเหตุ ไปที่ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ เพื่อตรวจพิสูจน์โดยเร็ว

๗.๘.๒.๒ กรณีพนักงานสอบสวนตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง จากสถานที่เกิดเหตุ ต้องบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของคดีอย่างชัดเจน ได้แก่ ท้องที่เกิดเหตุ ประเภทคดี สถานที่เกิดเหตุ ชื่อผู้เสียหาย ชื่อผู้ทำการตรวจ วันที่ทำการตรวจ บริเวณของกลางที่ตรวจพบ สำหรับบริเวณของกลางที่ตรวจพบนั้น ให้เขียนกำกับที่แต่ละรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง

๗.๘.๒.๓ การพิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ส่งตรวจพิสูจน์ ควรพิมพ์ลงในแผ่นแบบฟอร์มพิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว โดยให้มีลายเส้นสีดำสลับขาวติดชัดเจน และสมบูรณ์ ความกว้างตั้งแต่ขอบเล็บด้านหนึ่งถึงขอบเล็บอีกด้านหนึ่ง (พิมพ์กลิ้งนิ้ว) ความยาวตั้งแต่ข้อนิ้วแรกถึงปลายนิ้ว ให้ข้อนิ้วทั้ง ๕ อยู่ในแนวระดับเดียวกัน ไม่พิมพ์นิ้วทับตัวอักษร หรือพิมพ์นิ้วทับกันเอง

๗.๘.๒.๔ บันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ลงในช่องแบบฟอร์มพิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว เช่น รายละเอียดผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ ประวัติและตำแหน่งประกอบให้ถูกต้องครบถ้วน

๗.๘.๒.๕ การพิมพ์ลายฝ่ามือและฝ่าเท้าส่งตรวจพิสูจน์ ให้พิมพ์ทั้งข้างขวาและข้างซ้าย โดยให้เห็นลายเส้นสีดำสลับขาวติดชัดเจน และสมบูรณ์ และพิมพ์ให้ติดเต็มฝ่ามือและฝ่าเท้า

๗.๘.๒.๖ การส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือและฝ่าเท้า เพื่อตรวจพิสูจน์ ไม่ควรเป็นแผ่นสำเนาเพื่อความชัดเจนของลายเส้นที่ใช้ในการตรวจพิสูจน์

๗.๘.๒.๗ กรณีมีผู้ต้องสงสัยจำนวนมาก ให้พนักงานสอบสวนเลือกบุคคลที่อยู่ในข่ายต้องสงสัยมากที่สุดส่งมาตรวจพิสูจน์ก่อนเพื่อความรวดเร็วในการตรวจพิสูจน์

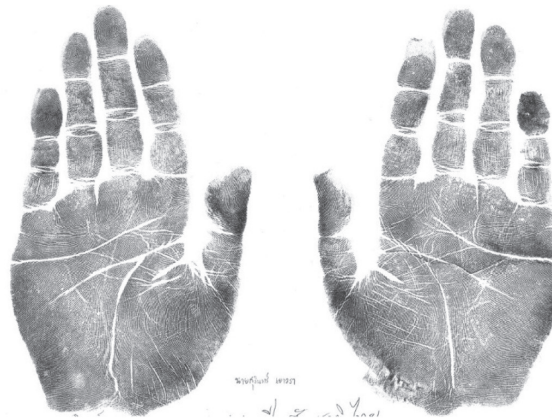
๗.๘.๒.๘ การส่งผู้ต้องสงสัยมาตรวจพิสูจน์ใน ๑ เรื่องไม่ควรเกิน ๓๐ คน

๗.๘.๓ การพิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ฝ่ามือขวาและซ้าย ฝ่าเท้าขวาและซ้าย

◆ การพิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ให้พิมพ์ตามแบบฟอร์มแผ่นลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว (พลม.๒๕-ต.๕๓๙) โดยพิมพ์แบบกลิ้งนิ้ว ให้มีลายเส้นชัดเจนและสมบูรณ์ ความกว้างตั้งแต่ขอบเล็บด้านหนึ่งถึงอีกด้านหนึ่ง ความยาวให้ติดตั้งแต่ข้อนิ้วแรกจนถึงปลายนิ้ว (พิมพ์ลงในแบบฟอร์มให้ข้อนิ้วทั้งห้าให้อยู่ในแนวระดับเดียวกัน) ไม่พิมพ์นิ้วทับตัวอักษรหรือพิมพ์นิ้วทับกันเอง ส่วนช่องพิมพ์พร้อมกันสี่นิ้วให้พิมพ์นิ้วทั้งสี่นิ้ว (นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย) วางเรียงพร้อมกัน แล้วยกมือขึ้นไปทางด้านปลายนิ้วพร้อมกันทั้งสี่นิ้ว และช่องนิ้วหัวแม่มือขวาและหัวแม่มือซ้ายที่อยู่ด้านล่าง ให้นิ้วนิ้วลงไปแล้วยกขึ้นไปทางด้านปลายนิ้วเช่นกัน การพิมพ์ลายนิ้วมือที่ดีจะต้องเห็นลายเส้นสีดำสลับสีขาวติดชัดเจน พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ ดังตัวอย่างในภาพ (ดูวิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือ บทที่ ๓ การทะเบียนประวัติอาชญากร)

แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้ต้องหา ศาล		ผู้ต้องหา ศาล	
วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ	10 มี.ค. 2558	ส่วนราชการ	สน. ปทุมวัน
ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ	นาย น. น. 2500	นายทะเบียน	นาย น. น.
ชื่อ นามสกุล	นาย น. น. น. น. น.	นายทะเบียน	นาย น. น. น. น. น.
อาชญากรรม	...	นายทะเบียน	นาย น. น. น. น. น.
เจ้าพนักงานพิมพ์ลายนิ้วมือ	ส.ต.ท. น. น. น. น. น.	นายทะเบียน	นาย น. น. น. น. น.
อาชญากรรม	...	นายทะเบียน	นาย น. น. น. น. น.
		การพิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ พิมพ์ลายนิ้วมือ	

◆ การพิมพ์ฝ่ามือขวาและซ้าย ให้พิมพ์ลงบนกระดาษขาวผิวเรียบมัน เช่น กระดาษถ่ายเอกสาร โดยให้เห็นเส้นสีดำสลับขาวชัดเจนและสมบูรณ์เต็มทั้งฝ่ามือ โดยเฉพาะของบริเวณอุ้งฝ่ามือ การพิมพ์ใช้นิ้วกดเล็กน้อยและบริเวณเส้นด้านข้างของฝ่ามือให้พลิกไปด้านข้าง เพื่อให้ลายเส้นติดสมบูรณ์ทั้งฝ่ามือ รวมทั้งให้ติดนิ้วมือทั้ง ๑๐ นิ้ว พร้อมทั้งเขียน ชื่อ นามสกุล ของผู้ถูกพิมพ์ให้ชัดเจน ไม่เขียนข้อความใด ๆ ทับบนลายเส้น ดังตัวอย่างในภาพ (ดูวิธีการพิมพ์ลายฝ่ามือ บทที่ ๓ การทะเบียนประวัติอาชญากร)

◆ การพิมพ์ฝ่าเท้าขวาและซ้าย ให้พิมพ์ลงบนกระดาษขาวผิวเรียบมัน เช่น กระดาษถ่ายเอกสาร โดยให้เห็นเส้นสีดำสลับขาวชัดเจนและสมบูรณ์เต็มทั้งฝ่าเท้า โดยเฉพาะของบริเวณอุ้งฝ่าเท้า การพิมพ์ใช้นิ้วกดเล็กน้อย เพื่อให้ลายเส้นติดสมบูรณ์ รวมทั้งให้ติดนิ้วเท้าทั้ง ๑๐ นิ้ว พร้อมทั้งเขียน ชื่อ นามสกุล ของผู้ถูกพิมพ์ให้ชัดเจน ไม่เขียนข้อความใด ๆ ทับบนลายเส้น ดังตัวอย่างในภาพ (วิธีการพิมพ์ฝ่าเท้า เช่นเดียวกับ วิธีการพิมพ์ฝ่ามือ)

๗.๘.๔ การส่งรอยลายนิ้วมือแฝง ตรวจสอบกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า คนร้ายมีประวัติกระทำความผิดมาก่อนหรือไม่ทราบตัวผู้กระทำความผิด สามารถตรวจสอบลายนิ้วมือแฝงในสถานที่เกิดเหตุกับลายพิมพ์นิ้วมือของคนร้าย ในสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ ปฏิบัติดังนี้

๗.๘.๔.๑ แจ้งวัตถุประสงค์ในหนังสือคำสั่งให้ชัดเจนว่าต้องการตรวจพิสูจน์กับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว และ/หรือ รอยลายนิ้วมือแฝง ในสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ

๗.๘.๔.๒ พนักงานสอบสวนต้องจัดส่งลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ของผู้เกี่ยวข้องในสถานที่เกิดเหตุ เช่น เจ้าของบ้าน หรือบุคคลอื่น เป็นต้น ซึ่งอาจได้จับต้องวัตถุของกลางแล้วทิ้งร่องรอยลายนิ้วมือแฝงไว้ เพื่อคัดแยกลายนิ้วมือแฝงของผู้เกี่ยวข้องออกไปก่อนนำไปตรวจสอบกับลายพิมพ์นิ้วมือในสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ

๗.๙ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

ตัวอย่างวัตถุประสงค์

- เพื่อทราบว่า รอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือและฝ่าเท้าแฝง มีจุดลักษณะสำคัญพิเศษของลายเส้นเพียงพอแก่การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบเพื่อยืนยันตัวบุคคลหรือไม่
- เพื่อทราบว่า รอยลายนิ้วมือแฝง จะตรงกันกับลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลหนึ่งบุคคลใดในสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติหรือไม่
- เพื่อทราบว่า รอยลาย () นิ้วมือ () ฝ่ามือ () ฝ่าเท้าแฝง จะตรงกันกับลายพิมพ์ () นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว () ฝ่ามือขวาและซ้าย () ฝ่าเท้าขวาและซ้าย ของ(ชื่อผู้ต้องหา/ผู้ต้องสงสัย)...หรือไม่
- เพื่อทราบว่า ลายพิมพ์นิ้วมือใน (เอกสาร เช่น ตำรับจำนำ คำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน) จะตรงกันกับลายพิมพ์นิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ของ (ชื่อผู้ต้องหา/ผู้ต้องสงสัย)...หรือไม่

๗.๑๐ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

๗.๑๐.๑ ของกลางที่ต้องการหารอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้าแฝง นำส่งกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ หรือ พิสูจน์หลักฐานจังหวัด

๗.๑๐.๒ ของกลางที่ต้องการตรวจเปรียบเทียบรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า หรือตรวจสอบกับสารบบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) นำส่งกลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง กองพิสูจน์หลักฐานกลาง หรือกลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐

๘. การตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ

การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางชีววิทยาในคดีต่างๆ เป็นงานตรวจพิสูจน์ที่ต้องใช้หลักวิชาทางชีววิทยา เช่น โลหิต อสุจิ เส้นผม เส้นขนมนุษย์ และสารพันธุกรรม การตรวจเปรียบเทียบวัตถุพยานต่าง ๆ โดยมีการตรวจพิสูจน์ เปรียบเทียบ ประเมินผล และพิจารณาลงความเห็นตามมาตรฐานวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนด

๘.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ชีววิทยาและดีเอ็นเอ

๘.๑.๑ ความหมายของดีเอ็นเอ (DNA)

ดีเอ็นเอ (DNA) เป็นสารพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิต (มนุษย์ พืช สัตว์) ดีเอ็นเอ มีอยู่ในนิวเคลียสของเซลล์ต่าง ๆ เช่น เซลล์เม็ดโลหิตแดง โลหิตขาว เซลล์ผิวหนัง เยื่อกระพุ้งแก้ม หรือปลายรากเส้นผม เป็นต้น ดีเอ็นเอ เป็นตัวกำหนดข้อมูลในการสร้างสารชีวโมเลกุล เช่น การสร้างโปรตีนชนิดต่าง ๆ ในสิ่งมีชีวิต นอกจากนี้ยังควบคุมการเจริญเติบโตของเซลล์ การแบ่งเซลล์ และการเปลี่ยนแปลงเป็นเนื้อเยื่อต่าง ๆ ดังนั้น การสร้างสารชีวโมเลกุลของสิ่งมีชีวิต จึงมี DNA ของสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ เป็นรหัสหรือแบบพิมพ์ในการสร้าง กล่าวคือ ในสิ่งมีชีวิตแต่ละหน่วยหรือแต่ละเซลล์ จะมีชุด DNA ที่เป็นรหัสเฉพาะตัว ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละสายพันธุ์ จึงไม่มีสิ่งมีชีวิตใดที่มีชุด DNA ที่เหมือนกันทั้งหมด ยกเว้นฝาแฝดที่เกิดมาจากไข่ใบเดียวกัน (ฝาแฝดแท้) เท่านั้น จึงเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญ ในทางนิติวิทยาศาสตร์จึงนำมาใช้ในการตรวจพิสูจน์เพื่อยืนยันตัวบุคคล และพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ พ่อ แม่ ลูกได้

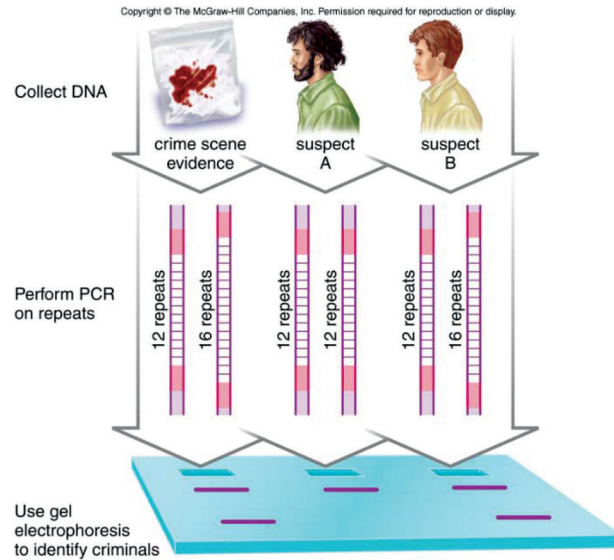
๘.๑.๒ วัตถุพยานทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ ประกอบไปด้วย

๑. วัตถุพยานประเภทโลหิต
๒. วัตถุพยานประเภทคราบอสุจิ
๓. วัตถุพยานประเภทเยื่อบุกระพุ้งแก้ม
๔. วัตถุพยานประเภท เส้นผม และเส้นขน
๕. วัตถุพยานที่มีเซลล์เยื่อผิวติดอยู่ เช่น เสื้อผ้า, หมวก, สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่สัมผัสกับผิวหนังส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการจับ สัมผัส หรือสูบ เป็นต้น

๘.๒ ขอบข่ายของการตรวจพิสูจน์ชีววิทยาและดีเอ็นเอ

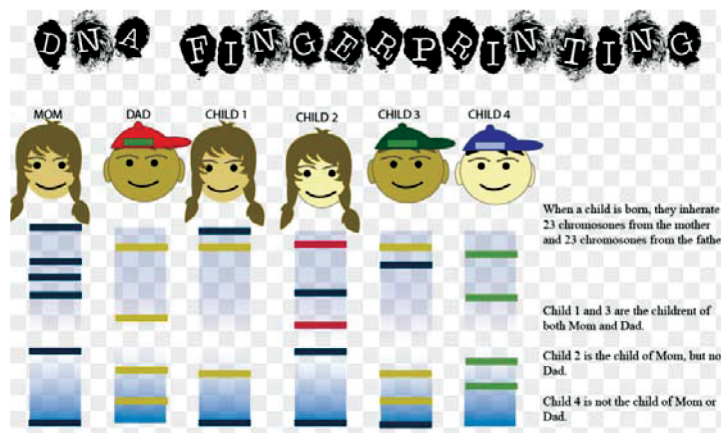
๘.๒.๑ การตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอ (DNA Testing) การตรวจหารูปแบบดีเอ็นเอจากวัตถุพยานหรือบุคคล ว่ามีรูปแบบดีเอ็นเอแบบใด และเพียงพอต่อการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ เพื่อยืนยันตัวบุคคลหรือหาความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือเครือญาติได้หรือไม่

๘.๒.๒ การตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล (DNA Identification) เป็นการตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอวัตถุพยาน ที่ตรวจเก็บจากสถานที่เกิดเหตุ และนำมาตรวจเปรียบเทียบกับดีเอ็นเอบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี

ภาพที่ ๒.๘-๑ การตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล (DNA Identification)

๘.๒.๓ การตรวจความสัมพันธ์เครือญาติ (Kinship testing) เป็นการตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอของบุคคล ๒ คน เพื่อหาความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ

ภาพที่ ๒.๘-๒ การตรวจความสัมพันธ์เครือญาติ (Kinship testing)

๘.๒.๔ ฐานข้อมูลดีเอ็นเอ (DNA Database)

ปัจจุบันสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจมีฐานข้อมูลดีเอ็นเอ เพื่อใช้ในการตรวจเปรียบเทียบดีเอ็นเอในคดีต่าง ๆ และมีการจัดเก็บเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้ตรวจพิสูจน์ตรวจพบดีเอ็นเอจากวัตถุพยานต่าง ๆ ข้อมูลดีเอ็นเอเหล่านั้นจะถูกนำเข้าสู่สืบค้นในระบบฐานข้อมูลดีเอ็นเอของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ เพื่อทำการตรวจเปรียบเทียบยืนยันตัวบุคคล หากพบว่าดีเอ็นเอจากวัตถุพยานดังกล่าวตรงกับดีเอ็นเอในระบบฐานข้อมูล ทางหน่วยงานจะดำเนินการแจ้งไปยังสถานีตำรวจที่มีการเชื่อมโยง เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดต่อไป

ข้อควรจดจำ ในการส่งวัตถุพยานเพื่อตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอ ต้องส่งตัวอย่างของบุคคล เช่น ผู้ตาย ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยมาด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าดีเอ็นเอที่ตรวจพบนั้นเป็นของบุคคลใด และเพื่อเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสืบสวนสอบสวน และเป็นพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ในชั้นศาลต่อไป

๘.๓ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

๘.๓.๑ วัตถุพยานของกลางจากสถานที่เกิดเหตุ

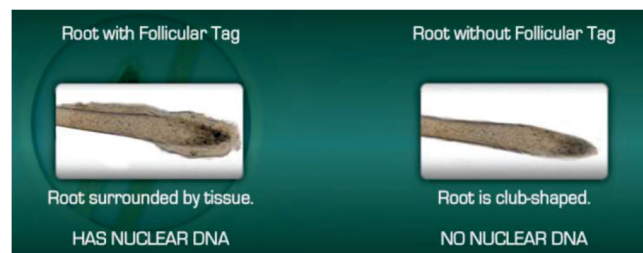
- (๑) วัตถุสิ่งของที่มีคราบโลหิต, คราบอสุจิ, เซลล์เยื่อบุผิว, เหงื่อ ติดอยู่
- (๒) เส้นผมเส้นขน

ภาพที่ ๒.๘-๓ การตรวจพิสูจน์คราบโลหิตบนวัตถุพยาน

ภาพที่ ๒.๘-๔ การตรวจพิสูจน์คราบอสุจิบนวัตถุพยาน

ภาพที่ ๒.๘-๕ การตรวจพิสูจน์เส้นผมและเส้นขนมนุษย์

๘.๓.๒ วัตถุพยานจากตัวบุคคลเพื่อส่งตรวจเปรียบเทียบ

เก็บตัวอย่าง DNA จากคนที่ยังมีชีวิต เช่น ผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย ผู้เสียหาย

๘.๔ คำแนะนำในการเก็บของกลาง

การเก็บของกลางเพื่อส่งตรวจดีเอ็นเอ เจ้าหน้าที่ผู้เก็บจะต้องสวมถุงมือเสมอ และเปลี่ยนถุงมือเมื่อจะเก็บของกลางชิ้นใหม่

๘.๔.๑ การเก็บวัตถุพยานจากสถานที่เกิดเหตุ

๘.๔.๑.๑ คราบโลหิต และ คราบอสุจิ

(๑) หากรอยคราบติดอยู่บนวัตถุที่เคลื่อนย้ายได้ เช่น เสื้อผ้า อาวุธ ก็ให้ส่งวัตถุนั้นมาทั้งชิ้น โดยนำของกลางใส่ในซองกระดาษ ๑ ชิ้น ต่อ ๑ ซอง (อย่านำของกลางหลายชิ้นใส่รวมในซองเดียวกันเพราะจะทำให้เกิดการปนเปื้อน) หากของกลางมีสภาพเปียก หรือชื้น ต้องผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องในที่ร่มก่อนบรรจุในซองกระดาษ ห้ามนำไปผึ่งแดดเด็ดขาด

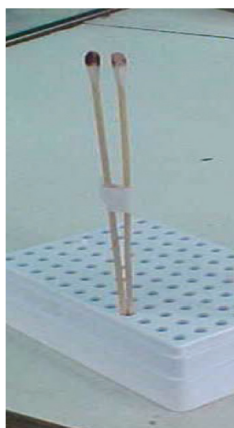
(๒) หากรอยคราบติดอยู่บนวัตถุที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ เช่น ฝาผนัง พื้นถนน ให้ใช้ก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว (หาซื้อได้ตามร้านขายยาทั่วไป หรือขอจากโรงพยาบาล ห้ามใช้ของที่ทำขึ้นเอง) ชุบน้ำกลั่นพovidect ที่รอยคราบที่ต้องการส่งตรวจพิสูจน์ แล้วนำก้านสำลีไปผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องในที่ร่ม (ใช้เวลาประมาณ ๒๔ ชั่วโมง) เมื่อแห้งดีแล้วจึงบรรจุในซองกระดาษปิดผนึก และบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี สถานที่พบของกลาง วันที่เก็บของกลาง ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการเก็บของกลาง

ภาพที่ ๒.๘-๖ ใช้ก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วชุบน้ำกลั่นพovidect

ภาพที่ ๒.๘-๗ นำก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วชุบน้ำกลั่นพovidectที่รอยคราบที่ต้องการส่งตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๘-๘ นำก้านสำลีไปผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องในที่ร่ม (ใช้เวลาประมาณ ๒๔ ชั่วโมง)

(๓) หากโลหิต หรือ อสุจิ ที่ต้องการส่งตรวจอยู่ในสภาพเป็นของเหลว ให้ใช้ก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว ชุบโลหิต หรืออสุจินั้นนำก้านสำลีไปผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องในที่ร่ม (ใช้เวลาประมาณ ๒๔ ชั่วโมง) เมื่อแห้งดีแล้วจึงบรรจุในซองกระดาษ ปิดผนึก และบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี สถานที่พบของกลาง วันที่เก็บของกลาง

๘.๔.๑.๒ เส้นผม และ เส้นขน ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ ให้สวมถุงมือก่อนใช้มือเก็บเส้นผม ใส่ในซองกระดาษ หรือซองพลาสติกก็ได้ หรืออาจใช้ปากคีบ (forceps) ที่สะอาดคีบ เส้นผม หรือเส้นขน ก็ได้

๘.๔.๑.๓ ดีเอ็นเอจากการสัมผัสบนวัตถุพยานต่าง ๆ ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

(๑) ให้สวมถุงมือก่อนใช้มือสัมผัสกับวัตถุพยานทุกชิ้นที่ต้องการนำมาส่งตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอ และบรรจุในซองกระดาษหรือซองพลาสติก ปิดผนึก และบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี สถานที่พบของกลาง วันที่เก็บของกลาง

(๒) ในกรณีคดียาเสพติด ห้ามเขียนสิ่งใดลงบนซองพลาสติก โดยเด็ดขาด เนื่องจากหมึกของปากกาเป็นสารเคมีที่สามารถปนเปื้อนและรบกวนปฏิกิริยาการทำงานของชุดน้ำยาตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอจะส่งผลให้ไม่สามารถตรวจหาดีเอ็นเอบนวัตถุพยานชิ้นสำคัญนั้นได้

(๓) ในกรณีปิดล้อมหรือเข้าตรวจค้นบ้าน ห้องพัก หรือรถยนต์ ที่ไม่สามารถควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยได้ ให้หลีกเลี่ยงการนำเสื้อผ้าจำนวนมากส่งตรวจพิสูจน์ หากจำเป็นต้องนำเสื้อผ้าส่งตรวจพิสูจน์ให้เลือกเสื้อผ้าที่สวมใส่แล้ว ซึ่งพิจารณาแล้วว่าเกี่ยวข้องกับคดีนั้นจริง และพยายามค้นหาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น แปรงสีฟัน มีดโกนหนวด เป็นต้น เพื่อนำมาส่งตรวจพิสูจน์ เพราะเป็นวัตถุพยานที่มีประโยชน์ สามารถตรวจหาดีเอ็นเอได้ และยังสามารถช่วยประหยัดงบประมาณในการตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอได้อย่างมาก

๘.๔.๒ การเก็บวัตถุพยานจากตัวบุคคลเพื่อส่งตรวจเปรียบเทียบดีเอ็นเอ

๘.๔.๒.๑ การเก็บตัวอย่าง DNA จากคนที่ยังมีชีวิต เช่น ผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย ผู้เสียหาย จำเป็นต้องให้ผู้ที่จะถูกเก็บตัวอย่าง DNA แสดงเจตนายินยอมโดยลงนามในเอกสารยินยอมให้เก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) ตามตัวอย่างเอกสารยินยอมให้เก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) ท้ายคำแนะนำนี้ การเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) ให้เก็บเซลล์เยื่อบุช่องปาก โดยให้ผู้ที่จะถูกเก็บเซลล์เยื่อบุช่องปาก บ้วนปากด้วยน้ำเปล่า ๑ ครั้ง หลังจากนั้นให้อ้าปากแล้วใช้ก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว จำนวน ๑ ก้าน เช็ดที่กระพุ้งแก้มด้านในทั้ง ๒ ข้าง ประมาณ ๔ ถึง ๕ ครั้ง ใช้ก้านสำลีอีก ๑ ก้านทำซ้ำในลักษณะเดียวกัน จะได้สำลีพันปลายไม้ ๒ ก้านต่อ ๑ คน นำก้านสำลีไปผึ่งให้แห้งที่อุณหภูมิห้องในที่ร่ม (ใช้เวลาประมาณ ๒๔ ชั่วโมง) เมื่อแห้งดีแล้วจึงบรรจุใน ซองกระดาษ ปิดผนึก และบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ชื่อผู้ถูกเก็บ เซลล์เยื่อบุช่องปาก วันที่เก็บ ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการเก็บ

ภาพที่ ๒.๘-๙ ใช้ก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว เช็ดที่กระพุ้งแก้มด้านในทั้ง ๒ ข้าง ประมาณ ๔ ถึง ๕ ครั้ง

๘.๔.๒.๒ การเก็บตัวอย่างดีเอ็นเอของผู้ตาย

หากทราบแน่ชัดว่ามีโลหิตของผู้ตายติดอยู่ตามวัตถุต่าง ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑.๑ ถึง ๑.๓ หรืออาจใช้ก้านสำลีที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว เก็บโลหิตจากบาดแผลของศพก็ได้ โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑.๓ การเก็บตัวอย่างดีเอ็นเอของผู้ตายเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากไม่เก็บดีเอ็นเอของผู้ตายไว้ เมื่อศพถูกเคลื่อนย้ายไปแล้ว จะเป็นการยากที่จะได้ตัวอย่างดีเอ็นเอของผู้ตายมาใช้ในการเปรียบเทียบ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ทำการเก็บของกลาง จึงควรระลึกไว้เสมอว่า ต้องเก็บตัวอย่างดีเอ็นเอของผู้ตายไว้สำหรับการเปรียบเทียบด้วย

หมายเหตุ วัตถุพยานทางชีววิทยาสามารถเสื่อมสลายได้ง่าย ดังนั้นควรรีบดำเนินการส่งตรวจพิสูจน์โดยเร็วที่สุด

๘.๕ คำแนะนำในการส่งตรวจพิสูจน์

๘.๕.๑ การส่งของกลางเพื่อตรวจทางชีววิทยาและ DNA ควรมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อพิสูจน์ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด หรือเพื่อเชื่อมโยงผู้กระทำความผิดเข้ากับสถานที่เกิดเหตุ เช่น การหา DNA ของคนร้ายที่มีอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ เช่น ก้นบุหรี่ คราบโลหิต อสุจิ เส้นผม เส้นขน ในสถานที่เกิดเหตุ หรือหา DNA ของเหยื่อที่ติดไปกับคนร้าย ซึ่งอาจเป็นคราบโลหิตของเหยื่อที่ติดตามร่างกายหรือเสื้อผ้าของคนร้าย การส่งของกลางมาตรวจพิสูจน์ควรมีจุดประสงค์ที่ชัดเจนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ไม่ควรส่งของกลางมาตรวจพิสูจน์เพียงเพื่อนำไปประกอบสำนวนการสอบสวน หรือยังไม่ทราบว่าตรวจเพื่ออะไร

๘.๕.๒ การทำบันทึกนำส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

(๑) ให้เล่าพฤติการณ์และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยสรุปให้ได้ใจความว่า ใครเป็นผู้กระทำความผิด ใครเป็นเหยื่อ การกระทำความผิดนั้นกระทำอย่างไร

(๒) ระบุรายการของกลาง และจำนวนให้ชัดเจน ถูกต้องตรงกับของกลางที่นำไปส่ง

(๓) แจ้งจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน

(๔) แจ้งชื่อ และหมายเลขโทรศัพท์พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ เพื่อความสะดวกในการติดต่อ

๘.๖ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

๘.๖.๑ ดีเอ็นเอ นาย.....เป็นแบบใด

๘.๖.๒ มีคราบโลหิตมนุษย์ติดอยู่ที่ของกลางรายการที่.....หรือไม่ มีดีเอ็นเอแบบใด และเป็นดีเอ็นเอตรงกับ ดีเอ็นเอ นาย..... หรือไม่

๘.๖.๓ มีคราบอสุจิติดอยู่ที่ของกลางรายการที่หรือไม่ มีดีเอ็นเอแบบใด และเป็นดีเอ็นเอตรงกับ ดีเอ็นเอ นาย..... หรือไม่

๘.๖.๔ ของกลางรายการที่ เป็นเส้นผมหรือเส้นขนมนุษย์หรือไม่ มีดีเอ็นเอแบบใด และเป็นดีเอ็นเอตรงกับ ดีเอ็นเอ นาย..... หรือไม่

๘.๖.๕ มีดีเอ็นเอแบบใดติดอยู่ที่ของกลางรายการที่ หรือไม่ และเป็นดีเอ็นเอตรงกับดีเอ็นเอ นาย..... หรือไม่

๘.๖.๖ ดีเอ็นเอที่ตรวจพบที่ของกลางรายการที่ ตรงกับดีเอ็นเอที่บันทึกไว้ในสารบบฐานข้อมูลดีเอ็นเอ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจหรือไม่

๘.๗ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาและ DNA (ข้อมูล เดือน สิงหาคม ๒๕๖๑)

- (๑) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง มีพื้นที่รับผิดชอบ ทั่วประเทศ
- (๒) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ รับผิดชอบตรวจพิสูจน์งานในพื้นที่ ตำรวจภูธรภาค ๑
- (๓) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓ รับผิดชอบตรวจพิสูจน์งานในพื้นที่ ตำรวจภูธรภาค ๓
- (๔) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๔ รับผิดชอบตรวจพิสูจน์งานในพื้นที่ ตำรวจภูธรภาค ๔
- (๕) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๕ รับผิดชอบตรวจพิสูจน์งานในพื้นที่ ตำรวจภูธรภาค ๕
- (๖) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๙ รับผิดชอบตรวจพิสูจน์งานในพื้นที่จังหวัด สงขลา พัทลุง ตรัง

และ สตูล

- (๗) ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ รับผิดชอบตรวจพิสูจน์งานในพื้นที่จังหวัด ยะลา ปัตตานี

และ นราธิวาส

.....

หมายเลขอ้างอิง.....

เอกสารยินยอมให้เก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA)

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑. ข้อมูลส่วนตัว

ข้าพเจ้า ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

(ให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็น นาย นาง นางสาว ยศ ฯลฯ)

สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....

วัน เดือน ปี ที่เกิด.....เดือน.....พ.ศ.....ภูมิลำเนาที่เกิด (จังหวัด).....

เลขบัตรประจำตัวประชาชน - - - -

เลขหนังสือเดินทาง

หนังสือสำคัญที่สามารถรับรองบุคคลได้ (กรณีไม่มีบัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง).....

สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ชื่อคู่สมรส (ถ้ามี).....นามสกุล.....

จำนวนบุตร.....คน

บิดาชื่อ.....นามสกุล.....

มารดาชื่อ.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน อาคาร.....ห้องเลขที่.....ชั้นที่.....หมู่บ้าน.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์บ้าน.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....

ประกอบอาชีพ ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ นักเรียน/นักศึกษา

☐ เกษตรกร ☐ รับจ้าง

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นทั้งหมดเป็นความจริงทุกประการ และยินยอมให้เจ้าหน้าที่ทำการเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) โดยไม่มีการบังคับหรือขู่เข็ญ แต่อย่างใด

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ให้ความยินยอม

ลงชื่อ

(.....)

พยาน

ลงชื่อ

(.....)

เจ้าหน้าที่ผู้ทำการเก็บ

๙. การตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์

การตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นการตรวจข้อมูลดิจิทัลที่บันทึกอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน (smart phone), สื่อบันทึกข้อมูลชนิดต่าง ๆ เช่น External Hard Disk, Thumb Drive เป็นต้น เพื่อตรวจละเอียดข้อมูลดิจิทัลดังกล่าว เพื่อยืนยันการกระทำผิดที่เกิดขึ้น

๙.๑ ของกลางที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์

๙.๑.๑ ของกลางในที่เกิดเหตุ/ ที่ พนักงานสอบสวน นำส่ง

(๑) คอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถแยกย่อยออกเป็น คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) เป็นต้น

(๒) กรณี่ที่เป็นฮาร์ดดิสก์

(๓) โทรศัพท์ ซึ่งสามารถแยกย่อยออกเป็น โทรศัพท์สำนักงาน โทรศัพท์มือถือ Tablet Smartphone

(๔) แผ่นซีดี ดีวีดี/ บัตรอิเล็กทรอนิกส์

(๕) เครื่องบันทึกภาพกล้องวงจรปิด เพื่อนำมากู้ข้อมูลที่ถูกลบ ซึ่งต้องยกมาทั้งเครื่อง และมีฮาร์ดดิสก์เปล่าเพื่อนำมาเก็บข้อมูลจากเครื่องบันทึกภาพกล้องวงจรปิดที่กู้คืนขึ้นมาได้

(๖) อุปกรณ์ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่มีหน่วยความจำสำหรับบันทึกข้อมูลดิจิทัล

๙.๑.๒ ของกลางที่เป็นประเด็นปัญหาที่พนักงานสอบสวนส่งมาให้ค้นหา

(๑) เอกสารหน้าเฟซบุ๊กหมิ่นประมาทที่ส่งมาเปรียบเทียบ

(๒) แฟ้มข้อมูลที่ส่งมาเปรียบเทียบ เช่น แฟ้มข้อมูลเพลงที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์

(๓) แฟ้มข้อมูลเอกสารตัวอย่างที่ต้องการให้ค้นหา เช่น ใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงิน

เป็นต้น

๙.๒ ลักษณะของการตรวจพิสูจน์

๙.๒.๑ การตรวจเปรียบเทียบข้อมูลในของกลางกับตัวอย่าง

๙.๒.๒ การตรวจสอบข้อมูลจากของกลางโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

๙.๓ คำแนะนำในการเตรียมของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

วิธีการเก็บและบรรจุหีบห่อในการนำส่งของกลางเพื่อทำการตรวจพิสูจน์

๙.๓.๑ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal computer)

๙.๓.๑.๑ คอมพิวเตอร์อยู่ในสภาพ “ปิดทำงาน” ห้ามทำการเปิดเครื่องให้ถ่ายภาพตามขั้นตอนการถ่ายภาพเมื่อเข้าสถานที่เกิดเหตุ

๙.๓.๑.๒ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลอยู่ในสภาพ “เปิดทำงาน”

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนไปถึงสถานที่เกิดเหตุ ให้ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยออกจากวัตถุพยานเพื่อมิให้ผู้ต้องสงสัยเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือทำลายวัตถุพยานเพื่อปกปิดการกระทำความผิด

(๒) ถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุและภาพวัตถุพยานที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อใช้ในการยืนยันขั้นต้นว่า สถานที่เกิดเหตุมีการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์รวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ในตำแหน่งใด

และถ่ายภาพหน้าจอของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการกระทำผิด เพื่อยืนยันว่าคอมพิวเตอร์เครื่องใดกำลังใช้งานเกี่ยวกับอะไร หรือมีโปรแกรมที่ใช้การกระทำผิดอยู่หรือไม่ เช่น โปรแกรมเทรดหุ้น, โปรแกรมทำบัตรเครดิต และ เพิ่มข้อมูลเอกสารใบกำกับภาษีปลอม เป็นต้น โดยสามารถดูตัวอย่างการถ่ายภาพ เมื่อพบคอมพิวเตอร์อยู่ในสภาพ “เปิดทำงาน” ได้ตามภาพที่ ๒.๙-๑ ถึง ๒.๙-๓

ภาพที่ ๒.๙-๑ ถ่ายภาพโดยรวมจากเครื่องคอมพิวเตอร์วัตถุพยานขณะเปิดเครื่อง

ภาพที่ ๒.๙-๒ ถ่ายภาพตำแหน่งสายต่าง ๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์วัตถุพยาน

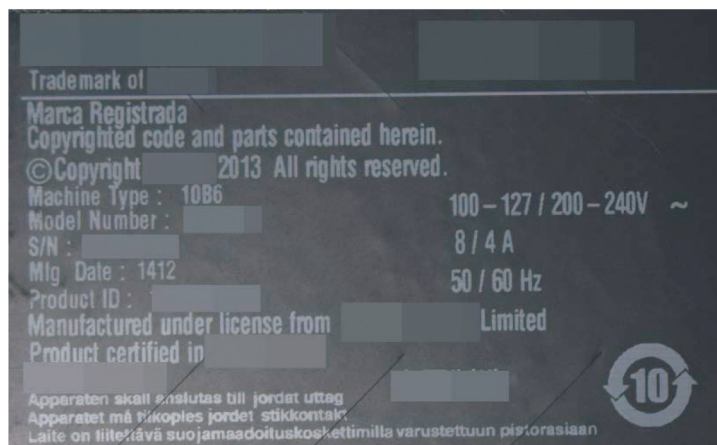
ภาพที่ ๒.๙-๓ ทำการถอดสาย Lan จากเครื่องคอมพิวเตอร์วัตถุพยานเพื่อป้องกันการรั่วไหลเข้ามาทำลายข้อมูลภายในวัตถุพยาน

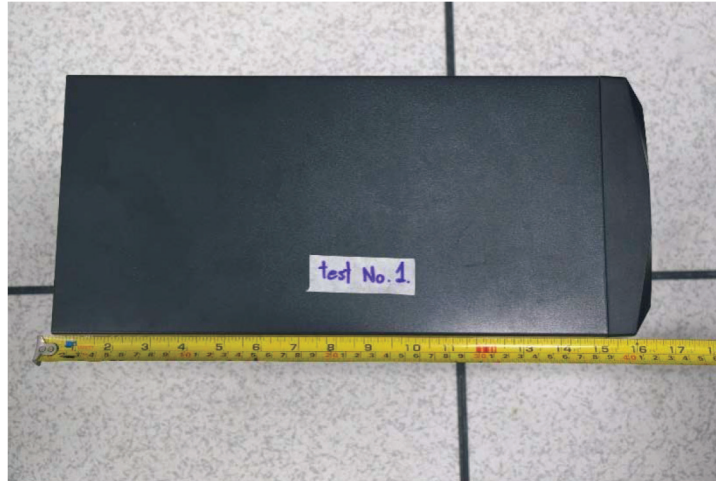
ภาพที่ ๒.๙-๔ ถ่ายซูมเฉพาะหน้าจอของเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเพื่อให้ทราบว่ากำลังใช้งานโปรแกรมใดอยู่ในขณะนั้น

ภาพที่ ๒.๙-๕ กรณีที่สามารถเก็บข้อมูลในหน่วยความจำ RAM ได้ ให้เก็บข้อมูลในหน่วยความจำ RAM ก่อนทำการถอดปลั๊กตามภาพ

ภาพที่ ๒.๙-๖ ถ่ายรายละเอียดของฉลาก สติกเกอร์ ที่ติดอยู่บนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

ภาพที่ ๒.๙-๗ ควรติดฉลากแล้วเขียนตัวเลขกำกับบนเครื่องคอมพิวเตอร์วัตถุพยานเพื่อไม่ให้เกิดการสับสนขณะนำส่งวัตถุพยาน

(๓) ตรวจสอบในช่อง DVD, CD, Floppy disk, Card reader หรือช่องต่อ USB ต่าง ๆ ว่ามีแผ่นซีดี Thumb Drive หรืออุปกรณ์ใด ๆ ค้างอยู่หรือไม่ และควรนำไปพร้อมคอมพิวเตอร์ของกลางด้วย

(๔) การนำส่งตรวจพิสูจน์ควรใช้เทปคาดกันฝาปิดช่องต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ฝาปิดเครื่อง ช่องใส่ DVD หรือ USB พร้อมเซ็นชื่อกำกับ แล้วจึงบรรจุลงกล่องกระดาษหรือถุงกระดาษ ซึ่งมีวัสดุกันกระแทกให้เรียบร้อย

๙.๓.๒ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook)

๙.๓.๒.๑ กรณีที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook) อยู่ในสภาพ “ปิดทำงาน” ห้ามทำการเปิดเครื่อง เนื่องจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงวันที่เข้าถึงครั้งสุดท้ายของเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กวัตถุพยาน ทำให้วัตถุพยานเกิดการปนเปื้อนซึ่งผิดหลัก “Chain of Custody”

๙.๓.๒.๒ กรณีที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กอยู่ในสภาพ “เปิดทำงาน” ให้ปฏิบัติตามข้อ ๙.๓.๑.๒ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลอยู่ในสภาพ “เปิดทำงาน” แล้วจึงทำตามข้อต่อไป

(๑) ปลดล้อกรหัสผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก

(๒) ถอดสายไฟของเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กออกจากตัวเครื่องและถอดแบตเตอรี่

(๓) การนำส่งตรวจพิสูจน์ ควรใส่เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของกลางในกระเป๋ากันกระแทก หากบรรจุกล่องอื่น ๆ ควรใส่สายชาร์จ หรืออุปกรณ์เสริมอื่นๆ แยกจากกันเพื่อป้องกันการกดทับ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายกับตัวเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กได้

๙.๓.๓ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย หรือเครื่องแม่ข่าย (Server)

๙.๓.๓.๑ ขอคำปรึกษาจาก เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๗, ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ เช่น กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) ในการเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุ และแยกผู้ต้องสงสัยออกจากคอมพิวเตอร์ในทันทีเนื่องจากผู้ต้องสงสัยอาจจะสามารถเข้าถึงข้อมูลที่บันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์ของกลางโดยใช้คำสั่งส่งผ่านทางอุปกรณ์พกพาขนาดเล็ก เช่น โทรศัพท์มือถือได้อย่างรวดเร็ว

๙.๓.๓.๒ กรณีเครื่องเป็นระบบเครือข่าย ห้ามตัดไฟจากแหล่งจ่ายไฟ หรือ กระทำการอื่นใด เพราะการกระทำเช่นนั้นอาจทำให้ระบบได้รับความเสียหาย สูญเสียข้อมูลสำคัญ และทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย

๙.๓.๔ กรณีที่เป็นฮาร์ดดิสก์

ทั้งแบบบรรจุกล่องหรือแบบเปลือย หรือ Thumb Drive ถ่ายภาพภายนอก ของอุปกรณ์ และหมายเลขเครื่อง (SN) จดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ยี่ห้อ ความจุ และหมายเลขอื่น ๆ ที่ปรากฏ และหีบจับอุปกรณ์ด้วยความระมัดระวังเนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่ได้รับความเสียหายได้ง่าย การนำส่งต้องบรรจุใส่กล่องกระดาษหรือห่อกระดาษแบบมีวัสดุกันกระแทก ก่อนปิดผนึกให้เรียบร้อย พร้อมทั้งเซ็นชื่อกำกับ แล้วจึงนำส่งตรวจพิสูจน์

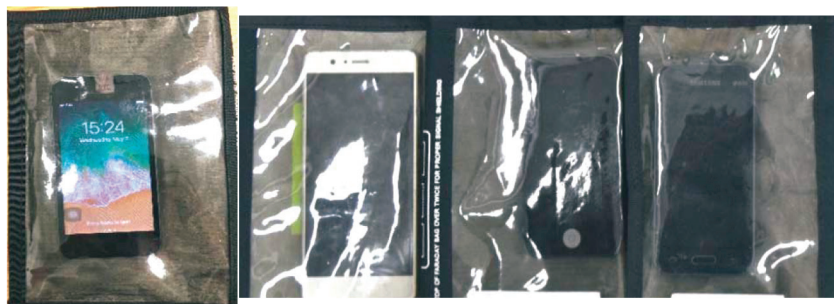
๙.๓.๕ โทรศัพท์มือถือ Tablet Smartphone

๙.๓.๕.๑ หากโทรศัพท์มือถืออยู่ในสภาพ “ปิดทำงาน” ให้ปล่อยไว้ในสภาพ “ปิดทำงาน” ห้ามทำการเปิดเครื่อง หรือถอดแบตเตอรี่ เพื่อดูซิมการ์ดด้วยตัวเองโดยเด็ดขาด

๙.๓.๕.๒ หากโทรศัพท์มือถืออยู่ในสภาพ “เปิดทำงาน”

(๑) ปล่อยโทรศัพท์ไว้ในสภาพ “เปิดทำงาน” ถ่ายภาพที่ปรากฏบน หน้าจอรวมถึงวันที่เวลาของเครื่องและบรรจุไว้ในถุงกันคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Faraday bag) ตามภาพที่ ๒.๙-๘

(๒) หากไม่มีถุงกันคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ให้ถ่ายภาพที่ปรากฏบน หน้าจอรวมถึงวันที่เวลาของเครื่องโทรศัพท์ก่อนปิดเครื่อง

ภาพที่ ๒.๙-๘ แสดงภาพโทรศัพท์มือถือบรรจุอยู่ในถุงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ภาพที่ ๒.๙-๙ แสดงภาพถุงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (FARADAY BAG)

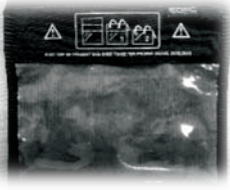
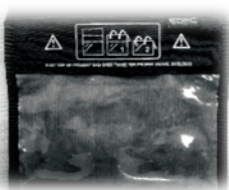
ถ่ายภาพ และจัดบันทึกรายละเอียด เช่น ยี่ห้อ รุ่น ก่อนบรรจุใส่กล่องหรือห่อกระดาษ แล้วปิดผนึก ลงลายมือชื่อกำกับ แล้วนำส่งตรวจพิสูจน์ ถ้าเป็นไปได้ให้แยก ๑ เครื่องต่อ ๑ ห่อ หากมีอุปกรณ์ สายชาร์จแบตเตอรี่หรือสายเชื่อมต่อข้อมูลให้นำส่งมาพร้อมด้วย ตามภาพที่ปรากฏด้านล่าง

ภาพที่ ๒.๙-๑๐ แสดงขั้นตอนการถ่ายภาพโดยละเอียดของโทรศัพท์มือถือ

โปรดทราบว่า หากท่านปล่อยโทรศัพท์ไว้ในสภาพ “เปิดทำงาน” ควรจัดส่งไปให้ กองพิสูจน์หลักฐานกลางโดยเร็วที่สุด

แผนผังแสดงการจัดเก็บของกลาง วัตถุพยานประเภทโทรศัพท์เคลื่อนที่

กรณีเครื่องเปิดอยู่	
ปลด Password ไม่ได้	ปลด Password ได้
เปิดโหมดเครื่องบินหากเปิดได้	ให้ตั้งค่าตัวเครื่องไม่ให้มี password เปิดโหมดเครื่องบิน ปิด Wi Fi และปิด Bluetooth
ใส่ซองตัดสัญญาณ (FARADAY BAG) 	ใส่ซองตัดสัญญาณ (FARADAY BAG) และบรรจุหีบห่อกันกระแทกให้เรียบร้อย

เครื่องปิดอยู่
ให้นำใส่ซองกันกระแทกหรือบรรจุให้หีบห่อที่กันกระแทก
ให้สอบถามว่าเครื่องมี Password หรือไม่ ถ้ามี Password ควรสอบถามมาได้

หมายเหตุ อย่าลืมนำสายชาร์จโทรศัพท์มาด้วย เพราะโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละยี่ห้อ สายชาร์จจะมีขั้วที่ต่างกัน

๙.๓.๖ แผ่นซีดี ดีวีดี/บัตรอิเล็กทรอนิกส์

ถ่ายภาพแผ่นด้านหน้า/หลังของบัตรและถ้าเป็นแผ่นซีดี หากของกลางมีมากกว่า ๑ รายการ ควรระบุลำดับหรือข้อความที่เขียนอยู่บนแผ่นเพื่อใช้อ้างอิงกับรายละเอียดในหนังสือนำเสนอ ควรจะบรรจุในซองบรรจุแผ่นซีดีหรือซองกระดาษ เช่นเดียวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ปิดหีบห่อให้เรียบร้อยก่อนนำเสนอตรวจพิสูจน์

ภาพที่ ๒.๙-๑๑ แสดงภาพตัวอย่างการบรรจุหีบห่อของแผ่นดีวีดีและบัตรอิเล็กทรอนิกส์

๙.๓.๗ อุปกรณ์ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

ถ่ายภาพ บรรจุกล่องกระดาษ/ซองกระดาษ แยกรายการให้ชัดเจน หากเป็น อุปกรณ์ขนาดเล็ก ให้ปิดผนึกด้วยซองกันกระแทกให้เรียบร้อย ลงลายมือชื่อกำกับ นำส่งตรวจพิสูจน์ในทุกกรณี ถ้าเป็นไปได้ควรมีวัสดุรองรับแรงกดทับหรือแรงกระแทกเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหาย และควรหลีกเลี่ยงความชื้น และแสงแดด

ภาพที่ ๒.๙-๑๒ แสดงภาพตัวอย่างการบรรจุหีบห่อของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๙.๓.๘ สื่อบันทึกข้อมูลดิจิทัลอื่น ๆ ที่ไม่ได้เชื่อมต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์

สื่อบันทึกข้อมูลดิจิทัลอื่น ๆ เช่น แผ่นซีดี ดีวีดี Floppy Disk /Thumb Drive /Sd Card /MicroSD สามารถนำส่งโดยบรรจุอยู่ในซองพลาสติกเดียวกัน หรือถุงเก็บพยานหลักฐานรวมในใบเดียวกันได้ และควรมีวัสดุรองรับการกดทับหรือแรงกระแทกห่อหุ้มไว้ และควรติดฉลากระบุยี่ห้อ รุ่น ขนาด หรือจำนวนของกลางแต่ละรายการให้ชัดเจน

หมายเหตุ ควรบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับของกลาง เช่น จำนวน ยี่ห้อ หรือรุ่น ให้ชัดเจนก่อนนำส่งตรวจพิสูจน์ และควรมีลายมือผู้นำส่งเซ็นกำกับที่หีบห่อด้วยทุกครั้ง

ภาพที่ ๒.๙-๑๓ แสดงภาพตัวอย่างการบรรจุหีบห่อประเภทสื่อข้อมูลดิจิทัลอื่น ๆ ในกรณีเป็นหน่วยความจำแฟลช

๙.๔ ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถามการตรวจพิสูจน์

๙.๔.๑ การตั้งคำถามของกลางประเภท คอมพิวเตอร์

๙.๔.๑.๑ มีแฟ้มข้อมูลตามเอกสาร, ภาพถ่ายของกลางรายการที่...(ตามที่ส่งมาตรวจ) บันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์ของกลางหรือไม่

๙.๔.๑.๒ มีแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ตามแผ่นดีวีดีของกลาง (เจ้าของลิขสิทธิ์) รายการที่...บันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์ของกลางหรือไม่

๙.๔.๒ การตั้งคำถามของกลางประเภท โทรศัพท์เคลื่อนที่

๙.๔.๒.๑ มีแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์, แฟ้มข้อมูลภาพ บันทึกอยู่ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางหรือไม่

๙.๔.๒.๒ มีข้อมูลประวัติการโทรศัพท์หรือบัญชีรายชื่อผู้ติดต่อ บันทึกอยู่ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางหรือไม่

๙.๔.๒.๓ มีข้อมูลการสนทนาผ่านโปรแกรม WeChat, Facebook Messenger, Line บันทึกอยู่ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางนี้หรือไม่

๙.๔.๒.๔ มีแฟ้มข้อมูลภาพหรือแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ที่มีภาพบุคคลเปลือยกายหรือปรากฏอวัยวะเพศบันทึกอยู่ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางหรือไม่

หมายเหตุ ควรหลีกเลี่ยงคำถามปลายเปิด เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางมีคุณสมบัติใช้งานอย่างไร เป็นต้น

๙.๔.๓ การตั้งคำถามของกลางประเภท แผ่นซีดี ดีวีดี/บัตรอิเล็กทรอนิกส์

๙.๔.๓.๑ มีแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ แฟ้มข้อมูลภาพ บันทึกอยู่ในแผ่นซีดีของกลางหรือไม่

๙.๔.๓.๒ มีร่องรอยการติดต่อแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์หรือไม่

๙.๔.๓.๓ รอยนต์ที่ปรากฏในแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ มี ยี่ห้อ รุ่นและหมายเลขแผ่นป้ายทะเบียนใด

๙.๔.๓.๔ มีข้อมูลใดบันทึกอยู่ในบัตรพลาสติกของกลางหรือไม่

๙.๔.๔ การตั้งคำถามของกลางประเภท อุปกรณ์ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

เครื่องอ่านบัตรพลาสติกของกลาง สามารถอ่านและเขียนข้อมูลจากบัตรพลาสติกได้หรือไม่

๙.๔.๕ การตั้งคำถามของกลางประเภทสื่อบันทึกข้อมูลดิจิทัลอื่น ๆ ที่ไม่ได้เชื่อมต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์

๙.๔.๕.๑ มีแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ แฟ้มข้อมูลภาพ บันทึกอยู่ในหน่วยความจำแฟลชชนิด USB ของกลางหรือไม่

๙.๔.๕.๒ มีร่องรอยการติดต่อแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์หรือไม่

๙.๔.๕.๓ รอยนต์ที่ปรากฏในแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ มี ยี่ห้อ รุ่นและหมายเลขแผ่นป้ายทะเบียนใด

หมายเหตุ เนื่องจากของกลางบางประเภทมีความจำนวนมาก ในกรณีที่ทาง สน. สภ. ยากได้สำเนาข้อมูลที่ได้ทำการตรวจพิสูจน์แล้ว กรุณานำฮาร์ดดิสก์ชนิดใส่กล่อง USB (External) มาด้วย

ภาพที่ ๒.๙-๑๔ แสดงภาพตัวอย่างฮาร์ดดิสก์ชนิดใส่กล่อง USB (External)

๙.๕ ประเด็นคำถามในการเขียนบันทึกข้อความนำส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์ (ตามประเภทคดี)

ลำดับ	ประเภทคดี	ของกลางที่เกี่ยวข้อง	จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์
๑.	ปลอมแปลงบัตรพลาสติกชนิดมีแถบแม่เหล็ก	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. เครื่องอ่านเขียนบัตร ๓. บัตรแถบแม่เหล็ก	๑. มีโปรแกรมในคอมพิวเตอร์/คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของกลางหรือไม่ ๒. มีข้อมูลบันทึกอยู่ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ ๓. มีข้อมูลตาม ข้อ ๒ หรือข้อมูลจากธนาคารบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์ของกลางหรือไม่
๒.	หมิ่นประมาท	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์	๑. มีข้อความตามเอกสารบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของกลางหรือไม่ ๒. มีประวัติการใช้ Facebook/Line ในคอมพิวเตอร์/คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของกลางหรือไม่ ๓. มีประวัติการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางหรือไม่
๓.	ติดต่อภาพ/เสียง	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์ ๓. แผ่นซีดี ๔. อื่น ๆ	๑. มีร่องรอยการติดต่อแฟ้มข้อมูลภาพ/เสียงที่บันทึกอยู่ในของกลางหรือไม่
๔.	ลิขสิทธิ์ ซอฟต์แวร์ ภาพยนตร์ เพลง หรืออื่นๆ	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์ ๓. แผ่นซีดี ๔. อื่น ๆ	๑. มีซอฟต์แวร์/ภาพยนตร์/เพลง/... ตามตัวอย่างบันทึกอยู่ในของกลางหรือไม่
๕.	ลักทรัพย์โดยใช้คอมพิวเตอร์นำทาง GPRS หาเป้าหมายที่จะทำการโจรกรรมทรัพย์สิน	คอมพิวเตอร์นำทาง GPRS ในรถยนต์ หรือ อื่น ๆ	มีประวัติการใช้คอมพิวเตอร์นำทาง GPRS ไปยังสถานที่ต่าง ๆ บันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์ของกลางหรือไม่
๖.	ลักทรัพย์ โดยใช้รถยนต์หรือจักรยานยนต์ (ดูแผ่นป้ายทะเบียนรถ)	แฟ้มข้อมูล ภาพ หรือ แฟ้มข้อมูลภาพยนตร์	หมายเลขแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์/รถจักรยานยนต์ มีหมายเลขใด

ลำดับ	ประเภทคดี	ของกลางที่เกี่ยวข้อง	จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์
๗.	เปิดบริษัทซื้อขายหุ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์	๑. มีโปรแกรมซื้อขายหุ้นที่มีลักษณะตามเอกสารตัวอย่างบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์ของกลางหรือไม่ ๒. มีแฟ้มข้อมูลเอกสารและตารางที่ระบุถึงการจ่ายเงินเดือนพนักงานตามเอกสารตัวอย่างบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์ของกลางหรือไม่
๘.	ร่วมกันฟอกเงิน ร่วมกันเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนันห่วยออนไลน์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยการประกาศโฆษณาชักชวนให้ผู้อื่นเข้าเล่นการพนัน และร่วมกันเป็นเจ้าของรับกินรับใช้ในการเล่นการพนันห่วยออนไลน์ พนันเอาทรัพย์สินกันโดยไม่ได้รับอนุญาต	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์	๑. มีข้อมูลการเข้าถึงเว็บไซต์พนันออนไลน์ชื่อ ตามเอกสารตัวอย่างบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์ของกลางหรือไม่ ๒. มีแฟ้มข้อมูลเอกสารหรือตารางงานที่มีคำว่า “ห่วยออนไลน์”, “ทายผลฟุตบอล” ตามเอกสารตัวอย่างบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์ของกลางหรือไม่
๙.	ร่วมกันเป็นช่องโง่ ร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (คดี Call Center)	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์	๑. มีโปรแกรม VOIP เช่น Bria Skype บันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์ของกลางหรือไม่ และมีประวัติการใช้งานอย่างไร ๒. อุปกรณ์เชื่อมต่อระบบเครือข่ายของกลางมีการตั้งค่า Configuration อย่างไร
๑๐.	คดีละเมิดต่อเด็กและเยาวชน	๑. คอมพิวเตอร์ ๒. โทรศัพท์	๑. มีภาพบุคคลเปลือยกายของเด็กหรือเยาวชนตามเอกสารตัวอย่างบันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์ของกลางหรือไม่ ๒. มีการเผยแพร่ภาพบุคคลเปลือยกายตามข้อ ๑ ไปยังเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น Facebook line หรือไม่
๑๑.	ออกไปกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิจะออก	คอมพิวเตอร์	มีแฟ้มข้อมูลเอกสาร ตารางงาน หรือรูปภาพที่ระบุคำว่า “ใบกำกับภาษี” บันทึกอยู่ในคอมพิวเตอร์ของกลางหรือไม่

๙.๖ ข้อควรระวังในการส่งของกลางตรวจพิสูจน์

๙.๖.๑ ของกลางประเภทคอมพิวเตอร์

๙.๖.๑.๑ กรณีคอมพิวเตอร์ปิดอยู่ ห้ามเปิดเครื่องเพื่อพิมพ์งานลงในคอมพิวเตอร์

ของกลาง

๙.๖.๑.๒ หากพนักงานสอบสวนต้องการทำสำเนาข้อมูลเพื่อส่งตรวจพิสูจน์ให้ทำสำเนาทั้งระบบ (ทำสำเนาข้อมูลบิตต่อบิตให้เหมือนต้นฉบับทุกประการ)

๙.๖.๑.๓ หากคอมพิวเตอร์มีรหัสป้องกันให้ขอ password มาด้วย ระวังเจ้าของคอมพิวเตอร์มักบอกว่าลืม

๙.๖.๑.๔ หากตรวจเปรียบเทียบต้องมีตัวอย่างที่ต้องการตรวจเปรียบเทียบ

๙.๖.๑.๕ เนื่องจากคอมพิวเตอร์ถูกออกแบบมาให้ควบคุมระยะไกลให้ระมัดระวังการ Remote เข้ามาลบข้อมูล

๙.๖.๒ ของกลางประเภทโทรศัพท์

๙.๖.๒.๑ เนื่องจากโทรศัพท์สมาร์ทโฟนในยุคปัจจุบันถูกออกแบบมาให้ควบคุมระยะไกลให้ระมัดระวังการ Remote เข้ามาลบข้อมูล

๙.๖.๒.๒ หากคอมพิวเตอร์มีรหัสป้องกันให้ขอ password มาด้วย ระวังเจ้าของคอมพิวเตอร์มักบอกว่าลืม

๙.๗ สถานที่ที่สามารถส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์

ปัจจุบันสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน่วยงานรับตรวจอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ จำนวน ๓ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการดังนี้

๑. กองพิสูจน์หลักฐานกลาง โทร. ๐-๒๒๐๕-๑๗๔๒ (กทม. และพื้นที่อื่น ๆ)

๒. ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๗ โทร. ๐-๓๔๒๕-๑๙๘๑ (ตำรวจภูธรภาค ๗ และพื้นที่อื่น ๆ)

๓. ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ โทร. ๐-๗๓๒๗-๔๔๐๗ (๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) และตำรวจภูธรภาค ๙)

บรรณานุกรม

- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุตามหลักมาตรฐานสากล พ.ศ. ๒๕๖๐
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์เอกสาร พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์ทางเคมี ฟิสิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์ชีววิทยาและดีเอ็นเอ พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ และฝ่าเท้า พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับคดียาเสพติดและคดีทั่วไป สำหรับพนักงานสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๕
- พล.ต.ท.อรรถพล เข้มสุวรรณวงศ์ และคณะ นิติวิทยาศาสตร์ ๑ เพื่อการสืบสวนสอบสวน พิมพ์ครั้งที่ ๑ บริษัทดาวฤกษ์ จำกัด. ๒๕๔๔
- พล.ต.ท.อรรถพล เข้มสุวรรณวงศ์ และคณะ นิติวิทยาศาสตร์ ๒ เพื่อการสืบสวนสอบสวน พิมพ์ครั้งที่ ๑ บริษัทดาวฤกษ์ จำกัด. ๒๕๔๔
- พล.ต.ท.อรรถพล เข้มสุวรรณวงศ์ และคณะ นิติวิทยาศาสตร์ ๓ เพื่อการสืบสวนสอบสวน พิมพ์ครั้งที่ ๑ บริษัทดาวฤกษ์ จำกัด. ๒๕๔๔

บทที่ ๓

การทะเบียนประวัติอาชญากร

บทที่ ๓

การทะเบียนประวัติอาชญากร

งานทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประวัติบุคคล แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ แผนประทุษกรรม หรือวิธีการกระทำความผิดของคนร้าย รูปถ่ายของผู้ต้องหา หมายจับและตำหนิรูปพรรณของผู้กระทำความผิด ตำหนิรูปพรรณทรัพย์ หรือแม้แต่ประวัติของผู้ต้องขัง ดังนั้น พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องจะสามารถใช้ประโยชน์จากงานทะเบียนประวัติอาชญากร โดยแบ่งเป็น ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านลายพิมพ์นิ้วมือ และด้านทะเบียนประวัติอาชญากร

๑. ด้านลายพิมพ์นิ้วมือ

การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพซึ่งตายผิดธรรมชาติ

ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ.๒๕๕๔ ลง ๑ ส.ค. ๒๕๕๔ กำหนดการปฏิบัติเกี่ยวกับการพิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้ต้องหา จำเลย ผู้ต้องขัง ผู้ต้องกักขัง ผู้ถูกกักกัน ผู้รับการอบรม และศพ ไว้ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพ

- พนักงานสอบสวน มีหน้าที่จัดให้มีการพิมพ์ลายนิ้วมือ ดังนี้
 - ผู้ต้องหาที่กระทำความผิดอาญาทุกประเภท เว้นแต่คดีลหุโทษ คดีที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าลหุโทษ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก รวมทั้งความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งได้เปรียบเทียบปรับแล้ว

- ศพซึ่งตายผิดธรรมชาติ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน

- การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพซึ่งตายผิดธรรมชาติ ให้พิมพ์ในโอกาสแรกที่ทำได้ และให้ใช้แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ฯลฯ (พลม.๒๕ - ต. ๕๓๙)

- การกรอกข้อความลงในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ปฏิบัติดังนี้

- กรอกข้อความต่าง ๆ ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วนและถูกต้อง โดยใช้พิมพ์ดีดหรือเขียนด้วยหมึกทั้งด้านหน้าและด้านหลังแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ชัดเจน อ่านง่ายแล้วลงชื่อผู้พิมพ์ ผู้ถูกพิมพ์ และพนักงานสอบสวน ไว้เป็นหลักฐาน

- * กรณีผู้ต้องหาเป็นบุคคลสัญชาติไทยให้กรอกชื่อตัว ชื่อสกุล และเลขประจำตัวประชาชน ให้ตรงกับที่ปรากฏในบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้านหรือเอกสารอื่นใดที่ทางราชการออกให้

- * กรณีผู้ต้องหาเป็นคนต่างด้าว ให้ระบุชื่อตัวและชื่อสกุล พร้อมบันทึกเลขที่ออกใบสำคัญของผู้นั้นตามใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

- กรณีผู้ต้องหาเป็นชาวต่างประเทศ ให้ระบุชื่อตัวและชื่อสกุล ภาษาอังกฤษ พร้อมระบุประเทศ และเลขที่หนังสือเดินทาง บัตรประจำตัว หรือเอกสารสำคัญที่ทางราชการออกให้

- สำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงให้บันทึกคำว่า “ศาลแขวง” แต่ถ้าผู้ต้องหา รับสารภาพให้บันทึกคำว่า “รับสารภาพศาลแขวง” ด้วยหมึกสีแดงไว้ที่มุมบนซ้ายของแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

- การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพให้ปฏิบัติ ดังนี้

- ใช้หมึกสีดำ ซึ่งเป็นหมึกสำหรับพิมพ์ลายนิ้วมือโดยเฉพาะ หรือใช้ตลับหมึกพิมพ์ลายนิ้วมือสำเร็จรูป (Police Mate)

แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้ขออนุญาต สัมภาษณ์				
วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ		ส่วนราชการ		
ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง เกิด พ.ศ. ชื่อ นามสกุล ลายมือชื่อ		หมายเลขสารบบ ลายพิมพ์นิ้วมือ ☐ รหัสลายพิมพ์นิ้วมือ แยกหรืออื่น		
เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ ชื่อ นามสกุล ลายมือชื่อ				
1. นิ้วหัวแม่มือขวา 6. นิ้วหัวแม่มือซ้าย	2. นิ้วชี้ขวา 7. นิ้วชี้ซ้าย	3. นิ้วกลางขวา 8. นิ้วกลางซ้าย	4. นิ้วนางขวา 9. นิ้วนางซ้าย	5. นิ้วก้อยขวา 10. นิ้วก้อยซ้าย
มีข้อพิมพ์พิเศษพร้อมกัน ๑ นิ้ว (นิ้วหัวแม่มือขวา นิ้วหัวแม่มือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวา นิ้วหัวแม่มือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวา)				

ตรวจสอบประวัติเพื่อ

ขอหนังสือพิมพ์.....

ประวัติและตำแหน่งที่บรรณ

เลขประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ

สังกัด..... เลขที่.....

ในสังกัดอยู่ประจำตัวคนต่างด้าว เลขที่..... เลขที่.....

หนังสือเดินทาง ประเทศ..... เลขที่.....

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

ชื่อ นามสกุล.....

เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

เชื้อชาติ..... สัญชาติ.....

สูง..... ซม. น้ำหนัก..... กก.

รูปร่าง..... สีผิว.....

ตำแหน่ง/การ/ลายสัก.....

ลักษณะและนิสัยอื่นเป็นที่น่าสนใจ.....

ภูมิลำเนา.....

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....

ชื่อบิดา..... ชื่อมารดา.....

ชื่อภรรยา/สามี.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

พรม. 24-ต.538

รูปถ่าย

ผลการตรวจสอบประวัติ

ชำระเงินค่าธรรมเนียมแล้วตามใบเสร็จรับเงิน

เล่มที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....

จำนวน..... บาท

หน่วยเก็บเงิน.....

ลงชื่อ..... (.....)

ลงชื่อ..... (.....)

ลงชื่อ..... (.....)

เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจ.....

เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจ.....

ผลการดำเนินการ

ข้าฯ ยินยอมให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร และสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจตรวจสอบพร้อมเก็บข้อมูลและลายพิมพ์นิ้วมือของข้าฯ ที่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลและดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

ลงชื่อ..... (.....)

แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาต, สัมภาษณ์ (พรม.๒๔-ต.๕๓๘)

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

๑.๒.๑ การพิมพ์ลายนิ้วมือลงในแบบพิมพ์ให้ปฏิบัติดังนี้

- ให้ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ ลงลายมือชื่อในแบบพิมพ์ตามช่องที่กำหนด ถ้าลงลายชื่อไม่ได้ ให้พิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวาแทนการลงลายมือชื่อ
- ให้พิมพ์กลิ้งนิ้วมือขวาตามลำดับนิ้วที่มีช่องปรากฏอยู่ในแบบพิมพ์ เมื่อพิมพ์กลิ้งนิ้วมือขวา เสร็จแล้วจึงพิมพ์กลิ้งนิ้วมือซ้ายตามลำดับนิ้วที่มีช่องปรากฏอยู่ในแบบพิมพ์เช่นเดียวกัน การพิมพ์ดังกล่าวข้างต้นทั้ง ๒ มือนี้ต้องพิมพ์ให้ติดหมึกต่ำกว่าข้อนิ้วข้อที่หนึ่งลงมาเล็กน้อยโดยใช้วิธีพิมพ์กลิ้งนิ้วหัวแม่มือขวา-ซ้าย ให้กลิ้งนิ้วเข้าหาตัวผู้ถูกพิมพ์ ส่วนนิ้วอื่น ๆ ที่เหลือให้กลิ้งนิ้วออกจากตัวผู้ถูกพิมพ์
- ให้พิมพ์กด ๔ นิ้วเรียงพร้อมกัน คือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยของแต่ละมือลงไปในช่องตอนล่างของแบบพิมพ์ที่กำหนดไว้ทั้งมือขวาและมือซ้าย ใช้วิธีพิมพ์ราบหรือพิมพ์ตะไม่ต้องกลิ้งนิ้ว แล้วยกมือขึ้นไปทางด้านปลายนิ้วพร้อมกันทั้งสี่นิ้ว โดยวางนิ้วมือขวาและมือซ้ายเอียงประมาณ ๔๕ องศาให้นิ้วทั้ง ๔ ของแต่ละมือปรากฏอยู่ในช่องตอนล่างของแบบพิมพ์ที่กำหนดไว้ให้ครบช่องละ ๔ นิ้ว วางตำแหน่งนิ้วอย่าให้เกินเข้าไปในเขตของการพิมพ์กลิ้งนิ้วในแบบพิมพ์
- ให้พิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา-ซ้าย แล้วยกไปทางด้านปลายนิ้วของผู้ถูกพิมพ์เรียงคู่พร้อมกันลงในแบบพิมพ์ตามช่องที่กำหนดไว้ด้านล่าง การพิมพ์มือขวา-ซ้ายนี้ใช้วิธีพิมพ์ราบหรือพิมพ์ตะเช่นเดียวกันกับการพิมพ์กด ๔ นิ้ว พร้อม ๆ กัน

ข้อควรจำ ต้องให้ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือลงลายมือชื่อก่อนที่จะพิมพ์มือทุกครั้ง ถ้ามีบุคคลที่จะต้องพิมพ์ลายนิ้วมือพร้อมกันหลาย ๆ คน ให้ระมัดระวังจะสลับตัวคน ต้องเรียกมาพิมพ์ทีละคน และจะพิมพ์ลายนิ้วมือบุคคลไหน ก็ต้องให้เสร็จเรียบร้อยเป็นรายตัวบุคคลไป อย่าให้มาปะปนกันได้ มิเช่นนั้นลายพิมพ์นิ้วมือจะสลับกันไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง การพิมพ์ลายนิ้วมือไม่ควรกระทำด้วยความรีบร้อนเพราะจะทำให้เกิดผลเสียตามมาเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญไม่สามารถทำการตรวจสอบให้ได้จำเป็นต้องส่งคืน การพิมพ์ลายนิ้วมือจึงต้องใช้ความระมัดระวังและความประณีตในการพิมพ์ให้มาก

๑.๒.๒ วิธีพิมพ์กลิ้งนิ้วให้ผู้พิมพ์ปฏิบัติดังนี้

- (๑) ให้ผู้พิมพ์ยืนอยู่ริมโต๊ะข้างหนึ่ง และให้ผู้ถูกพิมพ์ยืนอยู่ริมโต๊ะข้างเดียวกันหันหน้ามาทางผู้พิมพ์และอยู่ด้านขวามือของผู้พิมพ์
- (๒) ให้ผู้พิมพ์จับนิ้วที่จะพิมพ์ด้วยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ ส่วนที่จะจับด้วยมือขวาหรือมือซ้ายขึ้นอยู่กับผู้พิมพ์ว่าจะถนัดมือใด
- (๓) การจับนิ้วให้จับที่ ๒ ข้างของนิ้ว (ไม่ใช่บนหรือล่างของนิ้ว) ตรงใต้ข้อนิ้วข้อแรกนับแต่ปลายนิ้วลงมา ส่วนอีกมือหนึ่งของผู้พิมพ์ให้แตะประคองนิ้วของผู้ถูกพิมพ์ไว้เท่านั้นอย่ากดนิ้วแรง
- (๔) ต้องจับนิ้วให้แน่นและบอกผู้ถูกพิมพ์ให้อยู่ในท่าปกติ อย่าเกร็งหรืออย่าฝืน
- (๕) เวลาพิมพ์ ให้ผู้พิมพ์จับนิ้วผู้ถูกพิมพ์วางตะแคงลงบนแท่นหมึกพิมพ์ตั้งต้นจากขอบเล็บข้างหนึ่งกลิ้งมือเบา ๆ ไปจนจดขอบเล็บอีกข้างหนึ่ง ให้หมึกติดทั่วทั้งหน้านิ้วโดยถือหลักว่านิ้วหัวแม่มือทั้งขวาและซ้ายให้กลิ้งเข้าหาตัวผู้ถูกพิมพ์ ส่วนนิ้วอื่น ๆ ให้กลิ้งออกจากตัวผู้ถูกพิมพ์อย่าจับนิ้วหรือบีบนิ้วแรงเกินไป
- (๖) ถ้านิ้วมือกว้างมาก ให้พยายามกลิ้งนิ้วให้สุดขอบเล็บเท่าที่จะทำได้
- (๗) การพิมพ์ลงบนกระดาษแบบพิมพ์ให้ทำเช่นเดียวกันกับการกลิ้งบนแท่นหมึกตามข้อ ๕ โดยถือหลักว่านิ้วหัวแม่มือทั้งขวาและซ้ายให้กลิ้งเข้าหาตัวผู้ถูกพิมพ์ ส่วนนิ้วอื่น ๆ ให้กลิ้งออกจากตัวผู้ถูกพิมพ์ เวลาพิมพ์ลงบนกระดาษพิมพ์ ให้พิมพ์ต่ำลงมาจากข้อนิ้วข้อแรกเล็กน้อย และให้พิมพ์อยู่ในกรอบช่องนิ้วของแบบพิมพ์ อย่าพิมพ์ออกนอกกรอบฯ อย่าลืมนำลายพิมพ์นิ้วมือที่ปร่ามัวหรือเลอะเลือนไม่ชัดเจนเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ ต้องส่งกลับคืนไปให้พิมพ์ใหม่ ซึ่งเป็นการเสียเวลาและทำให้การตรวจสอบล่าช้า

แบบพิมพ์หลายนิ้วมือ ผู้ต้องหา "เลา"

วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ.....

ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ.....

ชื่อ นามสกุล.....

ลายมือชื่อ.....

เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ.....

ชื่อ นามสกุล.....

ลายมือชื่อ.....

ส่วนราชการ.....

นายทะเบียน.....

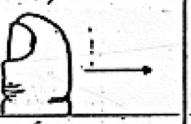
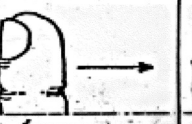
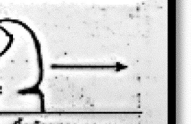
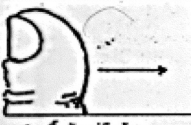
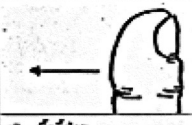
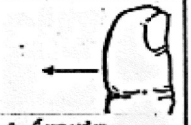
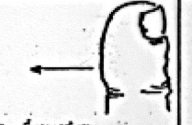
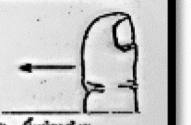
นายพิมพ์นิ้วมือ.....

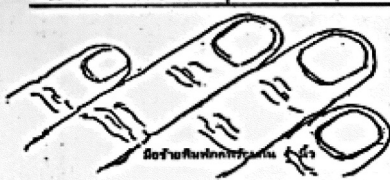
นายทะเบียนประจำตัว.....

นายทะเบียนความผิด.....

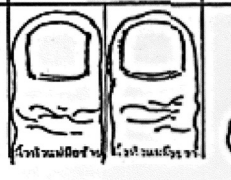
☐ นายลายพิมพ์นิ้วมือ.....

นายทะเบียน.....

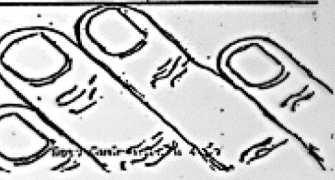
				
1. นิ้วหัวแม่มือซ้าย	2. นิ้วหัวแม่มือขวา	3. นิ้วชี้ซ้าย	4. นิ้วชี้ขวา	5. นิ้วกลางซ้าย
				
6. นิ้วกลางขวา	7. นิ้วนิ้วนางซ้าย	8. นิ้วนิ้วนางขวา	9. นิ้วนิ้วนางซ้าย	10. นิ้วนิ้วนางขวา

มือซ้ายพิมพ์ลายนิ้วมือ

นิ้วกลางและนิ้วนาง

นิ้วกลางและนิ้วนาง

การพิมพ์ลายนิ้วมือลงในแบบพิมพ์

1. ให้พิมพ์ลายนิ้วมือเรียงตามลำดับนิ้วที่มีร่องปรากฏในแบบพิมพ์โดยวิธีพิมพ์กดลง นิ้วหัวแม่มือทั้งซ้ายและขวา กดลงให้เข้าหากันที่จุดพิมพ์ นิ้วอื่นกดลงออกจากจุดพิมพ์
2. ให้พิมพ์นิ้วชี้ กลาง นาง และก้อยพร้อมกันทุกนิ้วลงในช่องกลางของแบบพิมพ์ในช่องที่กำหนดทั้งมือขวา-ซ้าย โดยวิธีวิธีพิมพ์ราบ และพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา-ซ้ายลงในช่องที่กำหนดโดยวิธีพิมพ์ราบเช่นกัน ก่อนจะยกนิ้วมือออกจากแบบพิมพ์พยายามให้ปรากฏลายพิมพ์นิ้วมือส่วนปลายนิ้วจนเกือบถึงขอบเส้นขอบบน เพื่อใช้ในการตรวจสอบเปรียบเทียบกับลายนิ้วมือแฝงภายหลังต่อไป

ภาพการพิมพ์ลายนิ้วมือลงในแบบพิมพ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๒๑๕๒

ที่ ๐๐๓๒.๓๕/๒๓๘๔

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง กำชับการปฏิบัติการพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา

ผบช.น., ก., ภ.๑-๙, สตม. และ ปส.

ตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ บทที่ ๑ การปฏิบัติเกี่ยวกับการพิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้ต้องหา จำเลย ผู้ต้องขัง ผู้ต้องกักขัง ผู้ถูกกักกัน ผู้รับการอบรม และศพ ข้อ ๑ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ จัดให้มีการพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ใช้แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ (พลม.๒๕-ต.๕๓๙) และ คำสั่ง ตร. ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลง ๑ ก.ค. ๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวัง การสอบสวนคดีอาญา บทที่ ๕ แบบพิมพ์ที่ใช้เกี่ยวกับคดี กำหนดให้ใช้แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ฯลฯ ตามแบบ (ส ๕๖-๗๐) ประกอบกับ หนังสือ ตร. (โรงพิมพ์ตำรวจ) ที่ ๕๑๐๐.๑/๐๑๔๔ ลง ๒๐ เม.ย. ๕๘ กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งซื้อ สั่งจ้าง พิมพ์หนังสือ แบบพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จากโรงพิมพ์ตำรวจ ซึ่งเป็นไปตามมติ ครม. เมื่อ ๒๘ ก.ค. ๕๓ นั้น

เนื่องจาก ปัจจุบันยังมีพนักงานสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ บทที่ ๑ หรือคำสั่ง ตร. ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลง ๑ ก.ค. ๕๖ โดยไม่ใช้แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา (พลม.๒๕ - ต.๕๓๙) หรือ แบบ (ส ๕๖-๗๐) และไม่กรอกข้อมูลลงบนแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทำให้เสียเวลาในการส่งคืนแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้หน่วยงานแก้ไขกลับมาใหม่ จึงกำชับพนักงานสอบสวน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังต่อไปนี้

๑. ใช้แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา (พลม.๒๕-ต.๕๓๙) ให้เป็นไปตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ บทที่ ๑ หรือ แบบ (ส ๕๖-๗๐) ตามคำสั่ง ตร. ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลง ๑ ก.ค. ๕๖

๒. กรอกข้อมูลในสาระสำคัญให้ครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจน อ่านง่าย ดังนี้

๒.๑ ระบุชื่อ-ชื่อสกุลผู้ต้องหา เลขคดี ข้อหา วันเดือนปีเกิดเหตุ/จับกุม เลขประจำตัวประชาชน วันเดือนปีเกิดผู้ต้องหา สัญชาติ เชื้อชาติ และภูมิลำเนา

๒.๒ ระบุวันจับกุม วันเกิดเหตุ เลขคดี และวันเดือนปีของหนังสือนำเสนอให้สัมพันธ์กัน ข้อมูลในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือต้องตรงกับหนังสือนำส่ง

๒.๓ ลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ต้องหากับรายละเอียดต้องเป็นของบุคคลคนเดียวกัน

๒.๔ ลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้บันทึก พนักงานสอบสวน และผู้ต้องหา

๒.๕ ตรวจสอบลายมือชื่อผู้ต้องหาให้ตรงกับชื่อ ชื่อสกุล ทั้งด้านหน้าและหลังแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ตรงกัน

- ๒ -

๓. คุณภาพลายพิมพ์นิ้วมือชัดเจน สมบูรณ์ หากพิมพ์ลายนิ้วมือไม่ชัดเจนต้องส่งมาตรวจใหม่
กรณี ดังนี้

- ๓.๑ ลายเส้นเลอะเลือน พร่ามัว นิ้วเลื่อนไถล กดนิ้วแรงเกินไป
- ๓.๒ นิ้วลอก (ให้พักนิ้ว ๑๕ วัน แล้วพิมพ์ส่งใหม่)
- ๓.๓ พิมพ์ซ้ำมือ ซ้ำนิ้ว สลับมือ สลับนิ้ว
- ๓.๔ ไม่พิมพ์นิ้วใดนิ้วหนึ่งโดยไม่หมายเหตุ
- ๓.๕ ไม่พิมพ์กึ่งนิ้วให้สุดขอบเล็บ พิมพ์ไม่เต็มหน้านิ้ว พิมพ์นิ้วเอียง
- ๓.๖ พิมพ์สูง / ต่ำ กว่าข้อมือนิ้วมากเกินไป พิมพ์เกินกรอบ
- ๓.๗ ไม่ใช้หมึกสีดำในการพิมพ์ลายนิ้วมือ หมึกสีเข้มแตกต่างกันในแต่ละนิ้ว ไม่สม่ำเสมอ

ทุกนิ้ว ทั้งนี้ สามารถดูวิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือได้จากเว็บไซต์ (www.criminal.police.go.th หรือ <https://youtu.be/DahMrbi7edk>)

๔. กรณีพิมพ์ลายนิ้วมือศพ ให้แนบใบมรณบัตร ใบชันสูตรพลิกศพ หรือแบบรับรองรายการทะเบียนคนตายจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

๕. กรอกข้อความและตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ครบทุกช่อง ถูกต้อง ครบถ้วน หากมีการแก้ไขให้พนักงานสอบสวนลงลายมือชื่อกำกับกับการแก้ไขทุกครั้งก่อนนำส่งให้ ทว.

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท.

(มนู เมฆหมอก)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

๑.๒.๓ วิธีการพิมพ์ฝ่ามือ

วิธีการพิมพ์ฝ่ามือที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงต้องมีอุปกรณ์ในการพิมพ์เพิ่มคือ วัสดุทรงกระบอกตรงผิวเรียบ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๒ นิ้ว ยาวประมาณ ๖ นิ้ว ซึ่งอาจใช้ท่อพลาสติก PVC ก็ได้ โดยมีวิธีการพิมพ์ฝ่ามือ ดังนี้

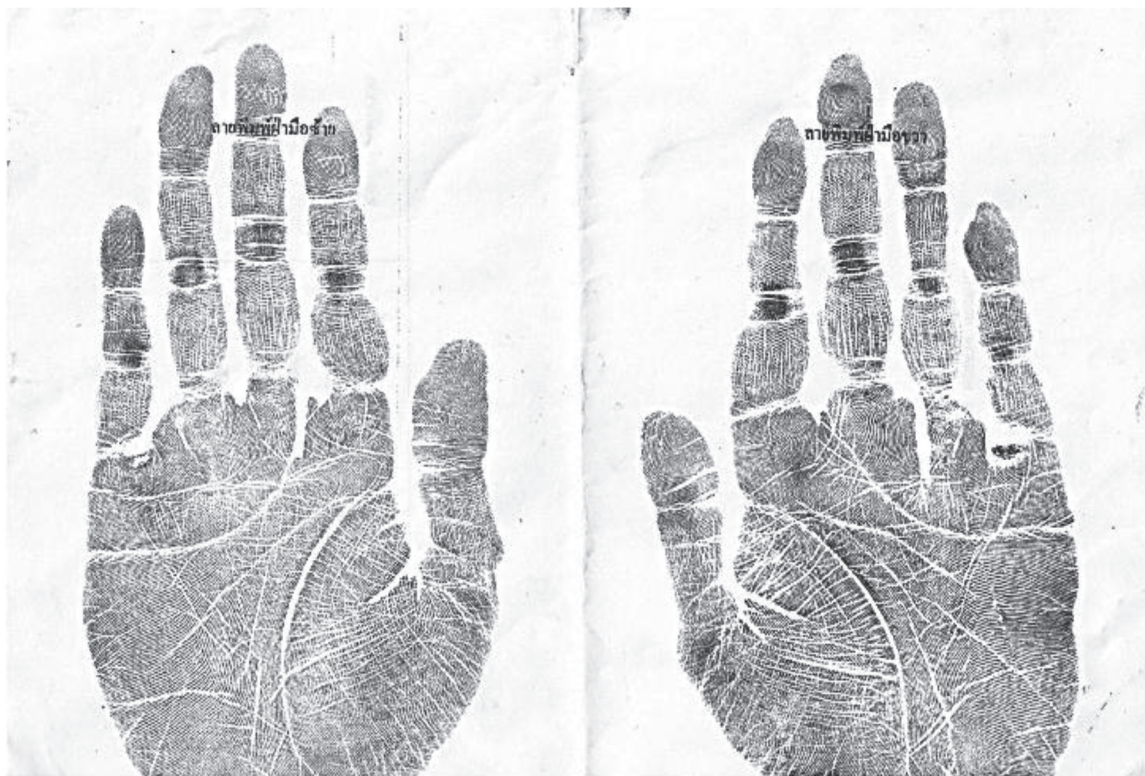
(๑) ใช้ลูกกลิ้งยาง กลิ้งเกลี่ยหมึกบนแท่นคลึงหมึก จนหมึกเรียบพอดีแล้วนำลูกกลิ้งยางนั้นมากลึงหมึกบนฝ่ามือทั้งสองข้างของผู้ถูกพิมพ์มือ ให้นิ้วทั้ง ๕ เรียงชิดไม่ต้องกางนิ้วออก และไม่ต้องเกร็งฝ่ามือจนนิ้วเกยทับกัน โดยทั้งผู้พิมพ์และผู้ถูกพิมพ์หันหน้าเข้าหากัน

(๒) ผู้พิมพ์เตรียมกระดาษแบบพิมพ์ โดยมีวนกระดาษด้านที่จะพิมพ์ฝ่ามือขวา เข้ากับวัสดุทรงกระบอกวางมีวนกระดาษบนโต๊ะผิวเรียบซึ่งมีพื้นที่เพียงพอและไม่มีวัสดุอื่นใดขัดขวาง

(๓) ผู้พิมพ์จับหลังมือขวาของผู้ถูกพิมพ์วางลงบนกระดาษที่มีวนอยู่กับวัสดุทรงกระบอก โดยวางปลายนิ้วต่ำจากขอบกระดาษประมาณ ๑ ซม. กลิ้งวัสดุทรงกระบอกไปด้านหลังฝ่ามือให้จับมือผู้ถูกพิมพ์ยกขึ้น

(๔) ผู้พิมพ์เตรียมกระดาษแบบพิมพ์ด้านที่จะพิมพ์ฝ่ามือซ้าย โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ ๒ และ ข้อ ๓

(๕) จะได้ภาพพิมพ์ฝ่ามือที่ปรากฏลายเส้นชัดเจน ตามรูป

ภาพลายพิมพ์ฝ่ามือขวาและซ้าย

๑.๓ การพิมพ์ลายนิ้วมือศพ

การพิมพ์ลายนิ้วมือศพสามารถจำแนกตามวิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพ ได้ ๖ ประเภทดังต่อไปนี้

- (๑) ศพที่ยังไม่ขึ้นอืดหรือที่ตายใหม่ ๆ
- (๒) ศพที่หนังนิ้วมือเหี่ยวยุบ
- (๓) ศพที่หนังนิ้วมือเหี่ยวแห้งหนังติดกับกระดูก
- (๔) ศพที่ขึ้นอืดจนเน่าผิวหนังนิ้วมือหลุดลอกแต่ยังติดอยู่กับมือศพ
- (๕) ศพที่ขึ้นอืดจนเน่าผิวหนังนิ้วมือหลุดลอกหายไป
- (๖) ศพที่ถูกไฟไหม้

การพิมพ์ลายนิ้วมือศพด้วยวิธีการใดให้เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์พิจารณาใช้วิธีที่เหมาะสมกับสภาพศพแต่ละประเภทและก่อนจะพิมพ์ลายนิ้วมือศพทุกครั้งให้นิ้วมือศพทั้งมือขวาและมือซ้ายแช่ในน้ำผสมน้ำยาฆ่าเชื้อ และล้างจัดคราบสิ่งสกปรกออกให้หมด พร้อมกับตรวจสอบสภาพนิ้ว ว่า นิ้วมียังอยู่ครบถ้วนหรือไม่ หากมีนิ้วขาดหายไปให้หมายเหตุในช่องนี้นั้น ๆ ว่า “ด้วน” หรือ “ขาด” และก่อนพิมพ์ลายนิ้วมือศพทุกครั้งให้นวดนิ้วมือศพให้นุ่มพร้อมที่จะพิมพ์มือได้

๑.๓.๑ เครื่องมือเครื่องใช้ในการพิมพ์ลายนิ้วมือศพ

จากการเกิดภัยพิบัติสึนามิใน ๖ จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ศพส่วนใหญ่จมน้ำและมีสภาพที่เน่าเปื่อยมาก บางศพหนังนิ้วมือหลุดลอกทำให้การพิมพ์ลายนิ้วมือศพพิมพ์ได้ยาก จำเป็นต้องใช้เทคนิคพิเศษต่าง ๆ เพิ่มเติมมากขึ้น เช่น วิธีการนำผิวหนังที่หลุดลอกมาสวมเข้ากับนิ้วมือของผู้พิมพ์ หรือนำมือศพมาจุ่มหรือแช่ในน้ำร้อน เป็นต้น ดังนั้นการพิมพ์ลายนิ้วมือศพ จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการพิมพ์เป็นพิเศษนอกเหนือจากเครื่องมือที่ใช้อยู่ตามปกติ คือ

- (๑) ข้อนสำหรับพิมพ์ลายนิ้วมือศพ (โลหะโค้ง)
- (๒) เหล็กสำหรับยึดนิ้วมือ
- (๓) กรรไกร
- (๔) ใบมีดผ่าตัด
- (๕) ผงฝุ่นสีดำ
- (๖) แปรงปัดฝุ่น
- (๗) สติกเกอร์
- (๘) แผ่นใสซึ่งถ่ายเอกสารจากแบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ฯลฯ เฉพาะด้านหน้า
- (๙) ด้ายเย็บผ้า
- (๑๐) ปากคีบ
- (๑๑) กระบอกฉีดยาพร้อมเข็ม
- (๑๒) แอลกอฮอล์หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ
- (๑๓) กลีเซอรินหรือน้ำ
- (๑๔) แวนชยาย
- (๑๕) กระทะไฟฟ้า
- (๑๖) ถังน้ำ
- (๑๗) ฟองน้ำ
- (๑๘) ผ้าขาวดิบและผ้าก๊อช

(๑๙) น้ำยาล้างมือศพ

(๒๐) วาสลิน

(๒๑) แปรงสีฟัน

(๒๒) อุปกรณ์สำหรับเจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือศพเพื่อป้องกันการติดเชื้อ เช่น

ถุงมือยาง หน้ากากอนามัย ฯลฯ

๑.๓.๒ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพ

๑.๓.๒.๑ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่ยังไม่ขึ้นอืดหรือที่ตายใหม่ ๆ มี ๒ วิธี คือ

(๑) กรณีสภาพนิ้วมือศพเหมือนคนปกติไม่เกร็ง ให้พิมพ์โดยใช้แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือตามแบบ พลม.๒๕-ต.๕๓๙ โดยพับแบบพิมพ์ตามแนวเส้น ซึ่งแบ่งมือขวาและ(เส้นบาง) เตรียมไว้แล้วเริ่มพิมพ์ลายนิ้วมือศพโดยการคลึงหมึกบนแท่นสำหรับคลึงหมึก (กระจก) เมื่อเห็นว่าสม่ำเสมอแล้วให้นำกระดาษวางบนมือซ้ายของผู้พิมพ์ ส่วนมือขวาของผู้พิมพ์ให้จับมือศพนิ้วที่จะพิมพ์ตรงได้ข้อนิ้วข้อแรก ยกขึ้นแล้วใช้มือซ้ายยกกระดูกขึ้นมากลึงที่นิ้วมือศพให้หมึกติดเต็มหน้านิ้วแล้วพิมพ์นิ้วมือศพนั้นลงบนแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ โดยใช้วิธีการพิมพ์เช่นเดียวกันกับการพิมพ์บนกระจก ทำเช่นนี้จนครบทุกนิ้วทั้งมือขวา-มือซ้าย ส่วนวิธีการพิมพ์แบบราบหรือตะ ให้จับนิ้วมือศพเรียงชิดติดกันตั้งแต่นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย แล้วกดพร้อมกัน ๔ นิ้ว โดยทำทีละมือทั้งมือขวาและมือซ้าย ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวา-ซ้าย ให้กดทีละนิ้วในช่องที่กำหนด

(๒) กรณีสภาพนิ้วมือศพเกร็ง หักงอ เมื่อนวดนิ้วมือศพแล้วไม่สามารถแยกแต่ละนิ้วให้ออกจากกันได้ ให้พิมพ์โดยใช้ช่องสำหรับพิมพ์ลายนิ้วมือศพ(โลหะโค้ง) ในขั้นตอนแรก ให้ใช้กรรไกรตัดแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือตามแบบ พลม.๒๕-ต.๕๓๙ เฉพาะช่องที่พิมพ์แบบกลึงตามแนวเส้นยาวตลอดแนว แล้วเริ่มพิมพ์มือศพโดยการคลึงหมึกบนแท่นคลึงหมึก(กระจก) เมื่อเห็นว่าสม่ำเสมอแล้วให้นำกระดาษวางบนมือซ้ายของผู้พิมพ์ ส่วนมือขวาของผู้พิมพ์ให้จับนิ้วมือศพนิ้วที่จะพิมพ์ตรงได้ข้อนิ้วข้อแรกยกขึ้นแล้วใช้มือซ้ายยกกระดูกขึ้นมากลึงที่นิ้วมือศพตามถนัดเพื่อให้ได้ลายนิ้วมือที่สมบูรณ์ ขั้นตอนต่อไปให้นำแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่ตัดมาทาบลงบนแผ่นโค้งของโลหะรอง โดยการสอดปลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไว้ในช่องโลหะโดยใช้มือซ้ายของผู้พิมพ์จับปลายของโลหะที่สอดแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไว้ แล้วเริ่มพิมพ์ลายนิ้วมือศพจนครบทุกนิ้วทั้งมือขวา-มือซ้าย และเห็นว่าลายนิ้วมือชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ให้ทากาวหรือแปะเปียกกลงในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ตรงกับช่องในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่เตรียมไว้ แล้วเจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ต้องเซ็นชื่อกำกับไว้บนกระดาษที่ติดกาวนั้นด้วย ส่วนวิธีการพิมพ์แบบราบหรือตะ ให้จับนิ้วมือเรียงชิดติดกันตั้งแต่นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย แล้วกดพร้อมกัน ๔ นิ้ว ทั้งมือขวา-มือซ้าย ส่วนนิ้วหัวแม่มือขวา-มือซ้าย ให้กดทีละนิ้วในช่องที่กำหนด

๑.๓.๒.๒ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่หนังนิ้วมือเหี่ยวย่น

กรณีนี้สภาพศพอาจเน่าหรือไม่เน่าก็ได้ แต่ประเด็นสำคัญคือหนังนิ้วมือศพเหี่ยวย่นแก้ไขโดยใช้เข็มฉีดยาเกลือหรือน้ำเข้าไปได้ผิวหนังต่ำกว่าข้อแรกของนิ้วนั้น ๆ แล้วปล่อยเกลือหรือน้ำเข้าไปถึงกระดูกของนิ้วมือศพพองขึ้นมาถึงถึงเต็มออก แล้วใช้ด้ายผูกเหนือรูเข็มที่แทงลงไปให้แน่น เพื่อป้องกันมิให้เกลือหรือน้ำซึมออกมาได้ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพให้ใช้วิธีที่ ๑ เนื่องจากลายนิ้วมือศพยังสมบูรณ์เพียงแต่เหี่ยวย่นเท่านั้น

๑.๓.๒.๓ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่หนังนิ้วมือเหี่ยวแห้งหนังติดกับกระดูก

กรณีหนังนิ้วมือศพเหี่ยวแห้งหนังติดกับกระดูก เมื่อคลึงหมึกไปที่นิ้วมือศพจะไม่ติดหมึก แก้ไขโดยใช้วาสลินพอกหรือทาบริเวณนิ้วมือให้ทั่วจนถึงข้อนิ้วที่สองแล้วพับไว้

ซึ่งระยะเวลาการพักขึ้นอยู่กับนิ้วมือศพที่เหี่ยวแห้งหนังติดกับกระดูกนั้นได้เสียชีวิตมาเป็นเวลานานเท่าใด หลังจากนั้นควรบริเวณปลายนิ้วมือสลับกับการแช่น้ำร้อนที่กำลังต้มเดือดประมาณสิบวินาที จนกว่านิ้วมือศพจะนิ่มขึ้น และสามารถฉีกกลีเซอร์รินหรือน้ำเข้าไปใต้ผิวหนังนิ้วมือศพที่บริเวณเหี่ยวจนผิวหนังตึงขึ้นมา เมื่อดึงเข็มออกให้ใช้ค้ายผูกเหนือรูเข็มที่แทงลงไปให้แน่น เพื่อป้องกันมิให้กลีเซอร์รินหรือน้ำซึมออกมาได้ หลังจากนั้นใช้ผ้าขาวดิบเช็ดให้แห้งพร้อมทั้งใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดให้ทั่วทั้งฝ่ามือและนิ้วมือทุกนิ้ว การพิมพ์ลายนิ้วมือศพประเภทนี้ต้องใช้ผงฝุ่นสีดำและสติกเกอร์ลอกลายนิ้วมือศพแทนการใช้หมึกหลอด วิธีการใช้สติกเกอร์ลอกลายนิ้วมือศพแตกต่างกับการพิมพ์ลายนิ้วมือศพโดยใช้หมึกสีดำ(หมึกหลอด) ซึ่งการพิมพ์โดยใช้หมึกหลอดต้องคลึงหมึกกับแท่นคลึงหมึกแล้วจึงพิมพ์โดยต้องจับมือศพให้คว่ำลงเพื่อความสะดวกในการพิมพ์ แต่การพิมพ์ใช้สติกเกอร์ลอกลายนิ้วมือศพต้องจับมือศพหงายขึ้น และต้องมีผู้ช่วยจับมือศพไว้ ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือศพใช้แปรงปัดฝุ่นจุ่มผงฝุ่นสีดำให้ติดพอประมาณมาปัดที่นิ้วมือศพตามที่ต้องการ เมื่อเห็นว่าผงฝุ่นติดดีแล้ว ให้ใช้สติกเกอร์ด้านที่มีกาบติดอยู่ทาบกับนิ้วที่จะพิมพ์แล้วใช้นิ้วที่ถนัดของผู้พิมพ์กดลงไปที่สติกเกอร์จากขอบเล็บข้างหนึ่งไปขอบเล็บอีกข้างหนึ่ง เพื่อให้ด้านที่มีกาบติดลายนิ้วมือศพ ถ้าหากนิ้วใดได้ลายเส้นไม่สมบูรณ์ ผู้พิมพ์สามารถพิมพ์ได้จนกว่าลายพิมพ์นิ้วมือจะสมบูรณ์แล้วนำไปติดกับแผ่นใสซึ่งถ่ายเอกสารจากแบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ฯลฯ (พลม.๒๕-๓.๕๓๙) เฉพาะด้านหน้าโดยวางแผ่นใสแล้วนำสติกเกอร์ที่พิมพ์แล้วติดให้ตรงช่องนิ้วนั้น จนครบทุกนิ้วทั้งมือขวา-มือซ้าย พร้อมทั้งนิ้วกดหรือนิ้วแตะด้วย ถ้าสติกเกอร์มีขนาดใหญ่เกินกว่าช่องของแบบพิมพ์ให้ตัดให้พอดี

๑.๓.๒.๔ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่ขึ้นอืดจนเน่าผิวหนังมือหลุดลอก

แต่ยังติดอยู่กับมือศพ

กรณีนี้ผิวหนังนิ้วมือศพจะหลุดลอกจนปะเย็บปะยาบไปพบมา หากกลึงหมึกที่นิ้วมือศพหมึกจะติดไม่ทั่ว ฉะนั้นผู้พิมพ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาว่า สามารถเลาะผิวหนังทั้งมือขวาและมือซ้ายออกจากมือศพได้หรือไม่

(๑) ถ้าสามารถเลาะได้ให้ใช้ใบมีดผ่าตัดค่อยๆ ตัดหนังที่ติดอยู่ออกมา พร้อมทั้งฝ่ามือด้วย แล้วนำไปแช่น้ำที่ผสมน้ำยาฆ่าเชื้อ ทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์ นำผ้าดิบมาเช็ดให้แห้งสนิท วิธีการพิมพ์ให้สวมหนังมือศพเข้ากับมือผู้พิมพ์โดยมือขวาศพใส่ในมือขวาผู้พิมพ์ มือซ้ายศพใส่ในมือซ้ายผู้พิมพ์ ให้ผู้ช่วยเตรียมแท่นคลึงหมึก(กระຈ) ที่คลึงหมึกไว้เรียบร้อยแล้ว จึงให้ผู้พิมพ์อีกคนหนึ่งจับมือผู้พิมพ์ที่สวมหนังมือศพพิมพ์มือตามวิธีพิมพ์ลายนิ้วมือบุคคลเริ่มจากนิ้วหัวแม่มือขวาไปจนถึงนิ้วก้อยตามลำดับ แล้วพิมพ์ลงบนแบบพิมพ์ พลม.๒๕-๓.๕๓๙ จนครบทั้งมือขวาและมือซ้าย

(๒) ถ้าไม่สามารถเลาะผิวหนังทั้งมือได้ ใช้ใบมีดผ่าตัดค่อยๆ ตัดหนังนิ้วมือศพที่นิ้วข้อแรกให้รอบแล้วดึงหนังนิ้วมือนั้นออกมาอย่าให้ขาด นำไปแช่น้ำที่ผสมน้ำยาฆ่าเชื้อ จากนั้นทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์อีกครั้ง นำผ้าดิบมาเช็ดให้แห้งสนิท นำมาสวมที่นิ้วชี้หรือนิ้วที่ถนัดของผู้พิมพ์ ให้ผู้พิมพ์กลึงนิ้วมือของตนเองที่สวมหนังนิ้วมือศพ ลงบนแท่นคลึงหมึก(กระຈ)ตามวิธีพิมพ์ลายนิ้วมือบุคคล เริ่มจากนิ้วหัวแม่มือขวาไปจนถึงนิ้วก้อยซ้ายตามลำดับ แล้วพิมพ์ลงบนแบบ พลม.๒๕-๓.๕๓๙ จนครบทั้งมือขวาและมือซ้าย

ข้อควรจำ การตัดหนังนิ้วมือศพตลอดจนการพิมพ์ลายนิ้วมือศพ ให้กระทำอย่างรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดการสลับนิ้วมือโดยการทำให้เสร็จทีละนิ้วทุกขั้นตอนการพิมพ์ลายนิ้วมือศพ

๑.๓.๒.๕ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่ขึ้นอืดจนเน่าผิวหนังนิ้วมือหลุดลอก

หายไป

สภาพศพที่เน่าจนผิวหนังนิ้วมือหลุดลอกหายไปไม่มีนิ้วมือขึ้นนอกติดอยู่กับศพ มีเพียงหนังชั้นในหลังจากทำความสะอาดมือศพทั้งมือขวาและมือซ้ายแล้ว ให้นำมือศพทั้งมือขวา

และมือซ้ายไปจุ่มแช่ในน้ำร้อนที่กำลังต้มเดือดทั้งฝ่ามือตั้งแต่ปลายนิ้วมือถึงข้อมือประมาณสิบวินาที ทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์อีกครั้ง จากนั้นเอาผ้าดิบเช็ดมือให้แห้งสนิท ให้พิมพ์ลายนิ้วมือศพตามขั้นตอนการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่หน้ามือเหี่ยวแห้งติดกับกระดูกโดยใช้ผงฝุ่นสีดำและสติ๊กเกอร์ลอกลายนิ้วมือศพตามวิธีที่ ๓ เพียงวิธีเดียว

๑.๓.๒.๖ วิธีการพิมพ์ลายนิ้วมือศพที่ถูกไฟไหม้

สภาพศพที่ถูกไฟไหม้ส่วนมากจะดำไหม้เกรียม มือศพจะอยู่ในลักษณะกำมือ ก่อนอื่นจะต้องตรวจสอบดูลายนิ้วมือศพว่ายังมีลายเส้นสมบูรณ์หรือไม่ ถ้าลายเส้นสมบูรณ์จะต้องพยายามแกะนิ้วมือ หรือนวดมือศพที่อยู่ในลักษณะกำมือให้ยืดตรงหรือให้เหยียดจนสามารถจับแยกนิ้วมือพิมพ์ได้ แต่ถ้าไม่สามารถยืดตรงหรือเหยียดมือได้ให้ใช้เหล็กสำหรับยืดนิ้วมือเข้าช่วย พร้อมทั้งทำความสะอาดมือศพเพื่อที่จะทำการพิมพ์ลายนิ้วมือต่อไป แยกได้เป็น ๒ กรณี

(๑) หากมือไหม้เกรียมแต่ลายนิ้วมือชั้นนอกยังสมบูรณ์ ให้ใช้ใบมีดผ่าตัดค่อย ๆ กรีดเลาะออกทั้งฝ่ามือทั้งมือขวาและมือซ้ายหากสามารถทำได้ แต่ถ้าไม่สามารถเลาะได้ทั้งฝ่ามือให้เลาะเฉพาะส่วนที่เป็นลายนิ้วมือ ซึ่งกรณีนี้ต้องทำทีละนิ้วเพื่อมิให้เกิดการสับสน แล้วนำไปแช่ในน้ำยาฆ่าเชื้ออีกครั้ง และใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาด จากนั้นนำผ้าดิบมาเช็ดฝ่ามือหรือนิ้วที่ลอกออกมาให้แห้งสนิทแล้วใช้วิธีการพิมพ์มือศพด้วยสติ๊กเกอร์ลอกลายนิ้วมือศพตามวิธีที่ ๓

(๒) หากมือไหม้เกรียมจนลายนิ้วมือหนึ่งชั้นนอกไม่สมบูรณ์ แต่หนึ่งชั้นในสมบูรณ์จะพิมพ์มือศพเหมือนกับสภาพศพที่ชั้นอัดจนเน่าผิวหนึ่งนิ้วมือหลุดล่อนหายไปตามวิธีที่ ๕

๑.๓.๓ วิธีการพิมพ์ฝ่ามือหรือฝ่าเท้าศพ

บางครั้งการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล อาจต้องให้การตรวจเปรียบเทียบลายฝ่ามือหรือฝ่าเท้านอกเหนือจากการตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ จึงจำเป็นต้องมีการพิมพ์ฝ่ามือหรือฝ่าเท้าศพประกอบเพิ่มเติม หลักการโดยรวมคือ ให้พิจารณาสภาพศพก่อนว่าอยู่ในสภาพใด เช่น

กรณีลายฝ่ามือหรือฝ่าเท้ามีลายเส้นชัดเจน หลังจากทำการฆ่าเชื้อและขจัดสิ่งสกปรกออกไปหมดและเช็ดให้แห้งสนิทแล้ว ให้พิมพ์โดยใช้ผงฝุ่นสีดำและสติ๊กเกอร์ลอกลายฝ่ามือหรือฝ่าเท้าศพ ตามวิธีที่ ๓

กรณีผิวหนึ่งชั้นนอกของฝ่ามือหรือฝ่าเท้าหลุดล่อนหายไปหรือเหี่ยวแห้งหนึ่งติดกับกระดูก หลังจากฆ่าเชื้อและขจัดสิ่งสกปรกออกไปหมดแล้วให้นำฝ่ามือหรือฝ่าเท้าศพจุ่มในน้ำร้อนที่กำลังต้มเดือดประมาณสิบวินาที ฝ่ามือหรือฝ่ามือศพก็จะพองขึ้นมา จากนั้นใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดให้ทั่ว และใช้ผ้าดิบเช็ดฝ่ามือหรือฝ่าเท้าให้แห้งสนิท แล้วพิมพ์โดยใช้ผงฝุ่นสีดำและสติ๊กเกอร์ลอกลายฝ่ามือหรือฝ่าเท้าศพ ตามวิธีที่ ๓

การหาบสติ๊กเกอร์และลอกสติ๊กเกอร์ ให้เริ่มจากด้านข้อมือไปทางปลายนิ้ว และใช้ผ้าขาวดิบปิดบนสติ๊กเกอร์ให้ผงหมึกติดให้ทั่วสติ๊กเกอร์นั้น

๑.๔ การส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพไปให้ตรวจสอบ ให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๔.๑ ก่อนจะส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปให้ตรวจสอบ ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือเสียก่อน เช่น การกรอกข้อความ การพิมพ์ลายนิ้วมือ และการลงลายมือชื่อของผู้ที่เกี่ยวข้อง หากเห็นว่ายังมีข้อบกพร่องให้แก้ไขให้เรียบร้อย ก่อนลงลายมือชื่อกำกับท้ายชื่อผู้บันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกแผ่น และให้ประทับตราวงสีแดงหรือเขียนข้อความด้วยหมึกสีแดงว่า “เลขทะเบียนคุม...../๒๕.....” กำกับที่มุมบนด้านขวาของแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือก่อนส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบประวัติโดยให้ตรงกับหมายเลขที่ปรากฏในทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

๑.๔.๒ ให้ส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบในวันที่พิมพ์มือหรือวันรุ่งขึ้น โดยใช้หนังสือ นำส่งหมายเลข ๑ ทำระเบียบข้างต้น โดยให้แยกรายคดี ให้ปรากฏชื่อตัวและชื่อสกุลผู้ต้องหาหรือศพ เลขคดีอาญา วันเดือนปีจับกุมและห้ามส่งรวมกับแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ขออนุญาต ผู้สมัคร เข้ารับราชการ หรือทำงาน กรณีที่ส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือศพไปตรวจสอบ ให้แนบสำเนาใบมรณบัตร หรือสำเนารายงานชันสูตร หรือหลักฐานการตายอื่นไปด้วย

นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ระบุไว้ในหนังสือนำส่งด้วยว่า ได้แยกส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร และศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด แต่ละแห่งตามหนังสือที่เท่าใด ลงวัน เดือน ปีใด

๑.๔.๓ ให้ส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบโดยทางไปรษณีย์ เว้นแต่ถ้าเห็นว่าจะให้เจ้าหน้าที่ถือไปส่งจะเป็นการสะดวกและรวดเร็วกว่าก็ให้ทำได้

แบบหนังสือนำส่งหมายเลข ๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....

ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบประวัติ

เรียน

ขอส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของ.....กับพวกรวม.....คน
ตามบัญชีรายชื่อผู้ต้องหาข้างท้ายนี้ มาเพื่อตรวจสอบประวัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ลงชื่อ.....
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลำดับ	ชื่อ และ ชื่อสกุล	เรื่องที่ต้องหา หรือขออนุญาต	เลขคดี	วันจับกุม	หมายเหตุ

แยกพิมพ์มือส่ง ทว. แล้ว ตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....

แยกพิมพ์มือส่ง ศพฐ.แล้ว ตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....

แยกพิมพ์มือส่ง พฐ.จว. แล้ว ตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....

๑.๕ การปฏิบัติเมื่อพนักงานสอบสวนได้รับผลการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหาหรือศพ ให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๕.๑ ก่อนจะนำแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือแต่ละรายที่ผ่านการตรวจสอบแล้วเข้าติดสำนวนการสอบสวน ให้ตรวจดูว่ามีหมายเลขสารบบลายพิมพ์นิ้วมือ และข้อความรับรองผลการตรวจสอบหรือไม่ ในกรณีที่พบประวัติมีหมายเลขบัญชีประวัติ (บ.ช.ป.) และรายการประวัติ หรือสำเนาแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือเดิมแนบประกอบมาด้วยหรือไม่ หากไม่มีให้พักท้วงไปยังหน่วยงานที่แจ้งผลการตรวจสอบนั้นให้จัดการให้เรียบร้อย

๑.๕.๒ นอกเขตกรุงเทพมหานคร กรณี “รับสารภาพศาลแขวง” และคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ให้พนักงานสอบสวนใช้ผลการตรวจสอบจากศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด แล้วแต่กรณีประกอบสำนวนการสอบสวน กรณีคดีอาญาอื่นให้พนักงานสอบสวนใช้ผลการตรวจสอบจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรประกอบสำนวนการสอบสวน

๑.๖ การปฏิบัติกรณีที่ส่งคืนแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อแก้ไข

กรณีที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร และศูนย์พิสูจน์หลักฐานหรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัดที่พนักงานสอบสวนส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบประวัติ แต่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบประวัติได้ ต้องส่งคืนให้พนักงานสอบสวนแก้ไขหรือให้พิมพ์ลายนิ้วมือส่งมาตรวจสอบใหม่นั้น ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการแก้ไขโดยเร็วและทำหนังสือส่งไปตรวจสอบประวัติใหม่ ซึ่งสาเหตุที่ไม่สามารถตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือได้นั้น แยกได้ ๒ กรณี ดังนี้

๑.๖.๑ กรอกข้อมูลในสาระสำคัญไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง

(๑) ระบุข้อมูลไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ เช่น ไม่ระบุชื่อ-ชื่อสกุลผู้ต้องหา, เลขคดี, ข้อหา วันเดือนปีเกิดเหตุ/จับกุม, เลขประจำตัวประชาชน

(๒) ระบุวันจับก่อนวันเกิดเหตุ, เลขคดีไม่สัมพันธ์กับวันเดือนปีเกิดเหตุ/จับกุม

(๓) ลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ต้องหากับรายละเอียดในแผ่น พลม. เป็นของบุคคล

คนละคนกัน

(๔) ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ต้องหา, ข้อหา ใน พลม. ไม่ตรงกับหนังสือนำเสนอ

(๕) ลงลายมือชื่อในแบบพิมพ์ไม่ครบถ้วน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ

ผู้บันทึก พนักงานสอบสวนและผู้ต้องหา ฯลฯ

๑.๖.๒ คุณภาพลายพิมพ์นิ้วมือไม่ดี (ต้องพิมพ์ลายนิ้วมือส่งมาตรวจใหม่)

(๑) ลายเส้นเลอะเลือน, พร่ามัว, นิ้วเลื่อนไถล, กดนิ้วแรงเกินไป

(๒) นิ้วลอก (ให้พักนิ้ว ๑๕ วัน แล้วพิมพ์ส่งใหม่)

(๓) พิมพ์ซ้ำมือ, ซ้ำนิ้ว, สลับมือ, สลับนิ้ว

(๔) ไม่พิมพ์นิ้วใดนิ้วหนึ่งโดยไม่หมายเหตุ

(๕) ไม่พิมพ์กึ่งนิ้วให้สุดขอบเล็บ, พิมพ์ไม่เต็มหน้านิ้ว

(๖) พิมพ์สูง/ต่ำกว่าข้อนิ้วมากเกินไป

(๗) หมึกสีเข้มแตกต่างกันในแต่ละนิ้ว ไม่สม่ำเสมอทุกนิ้ว

(๘) ชื่อ-ชื่อสกุล หน้า/หลัง พลม. ไม่ตรงกัน

(๙) พิมพ์นิ้วเอียง ไม่ตั้งตรง พิมพ์เกินกรอบ

(๑๐) ไม่ใช้หมึกสีดำในการพิมพ์ลายนิ้วมือ ฯลฯ

๑.๗ การจัดทำทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา และศพ

ให้ทุกสถานี และหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน จัดทำทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา และศพ โดยแยกเป็นรายบุคคล ในแต่ละคดีให้ปรากฏชื่อตัวและชื่อสกุลผู้ต้องหา เลขคดีอาญา วันเดือนปีที่พิมพ์ลายนิ้วมือ และวัน เดือน ปีที่ส่งตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ ตามแบบทำระเบียบนี้

สำหรับแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด ส่งคืนเพื่อแก้ไข และให้พิมพ์ลายนิ้วมือส่งมาตรวจสอบใหม่ ให้ระบุหมายเลขทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือใหม่ด้วย

ก่อนส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบประวัติที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้ประทับตราลายสีแดงหรือเขียนข้อความด้วยหมึกสีแดงว่า “เลขทะเบียนคุม...../๒๕.....” กำกับที่มุมบนด้านขวาของแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ แล้วเขียนเลขทะเบียนคุม ตามด้วย ปี พ.ศ. ให้ตรงกับหมายเลขที่ปรากฏในทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ศักขารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีพิมพ์ลายนิ้วมือ ที่ถูกต้องตามหลักวิชา และ ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ ลง ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

ทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา และศพ							
สถานีตำรวจ.....							
ประจำปี.....							
เลขทะเบียนคุม	ชื่อตัว ชื่อสกุลผู้ต้องหา และศพ	เลขคดีอาญาที่	วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ	วัน เดือน ปี ที่ส่งตรวจที่ ทว.	วัน เดือน ปี ที่ส่งตรวจที่ ศพฐ.	วัน เดือน ปี ที่ส่งตรวจที่ พฐ.จว.	หมายเหตุ

คำอธิบายการกรอกข้อความ

๑. เลขทะเบียนคุม หมายถึง เลขลำดับทะเบียนคุมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา และศพ โดยให้เขียนเลขลำดับเรียงลำดับติดต่อกันไป โดยเริ่มลำดับตั้งแต่หมายเลข ๑/ปี..... เป็นต้นไปจนถึงสิ้นปีปฏิทิน เมื่อเริ่มต้นปีใหม่ก็ให้เริ่มต้นด้วยหมายเลข ๑/ปี..... ใหม่

๒. ชื่อตัว ชื่อสกุลผู้ต้องหา และศพ หากผู้ต้องหาและศพเป็นชาวต่างประเทศ ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุลภาษาอังกฤษตามหนังสือเดินทาง กรณีศพไม่ทราบชื่อ ให้ระบุว่า ศพเพศชาย/หญิง ไม่ทราบชื่อ

๓. เลขคดีอาญาที่ ให้หมายถึงเลขคดีข้อบัตินิติเหตุจرائم และเลขคดีชั้นสูตรพิลึกศพ โดยให้กรอกเลขลำดับคดีตามที่ปรากฏในสมุดรับคำร้องทุกข์

๔. วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ ให้กรอกวัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ

๕. วัน เดือน ปี ที่ส่งตรวจ หมายถึง วัน เดือน ปี ที่ส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบประวัติที่ ทว. หรือ ศพฐ. หรือ พฐ.จว.

๑.๘ การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาต ผู้สมัครเข้ารับราชการ หรือเข้าทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ

เมื่อสถานีตำรวจได้รับหนังสือขอตรวจสอบประวัติบุคคลเพื่อการขออนุญาตต่าง ๆ หรือการสมัครเข้ารับราชการ ให้ดำเนินการดังนี้

- ลงรับหนังสือขอตรวจสอบประวัติ และตรวจสอบว่าผู้ที่มาขอรับการตรวจสอบประวัติคือบุคคลที่ระบุในหนังสือนำเสนอ
- บันทึกรายละเอียดของบุคคลที่จะขอรับการตรวจสอบประวัติในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาตสมัครงาน ด้วยแบบพิมพ์ลายนิ้วมือ (พลม.๒๔-๓.๕๓๘) กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน ถูกต้อง
- ดำเนินการพิมพ์ลายนิ้วมือบุคคลที่ขอรับการตรวจสอบประวัติ ตามวิธีการให้ถูกต้องชัดเจน พร้อมลงลายมือชื่อผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ และผู้บันทึกข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน
- จัดส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือพร้อมหนังสือนำเสนอยัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ และศูนย์พิสูจน์หลักฐานจังหวัด เพื่อตรวจสอบประวัติ ตามแบบที่กำหนด
- กรณีเอกชน เช่น บริษัท ห้างร้าน หรือบุคคลขอตรวจสอบประวัติ ให้ภาคเอกชนหรือบุคคลนั้นติดต่อ กองทะเบียนประวัติอาชญากร โดยตรงเพื่อดำเนินการตรวจสอบประวัติ ทางสถานีตำรวจที่บริษัท ห้างร้าน นั้นมีสถานที่ตั้งอาจสามารถจัดให้มีการพิมพ์ลายนิ้วมือได้กรณี บริษัท ห้างร้านนั้น มีผู้ขอตรวจสอบประวัติเป็นจำนวนมาก

แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้ขออนุญาต สัมภาษณ์														
วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ลายนิ้วมือ														
ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ		ส่วนราชการ												
ชื่อ นามสกุล	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	นามสกุล												
ลายมือชื่อ	เกิด พ.ศ.	ลายพิมพ์นิ้วมือ												
เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ		ลายพิมพ์นิ้วมือ												
ชื่อ นามสกุล		ลายพิมพ์นิ้วมือ												
ลายมือชื่อ		ลายพิมพ์นิ้วมือ												
<table border="1"> <tr> <td>1. นิ้วโป้งมือขวา</td> <td>2. นิ้วชี้ขวา</td> <td>3. นิ้วกลางขวา</td> <td>4. นิ้วนิ้วนางขวา</td> <td>5. นิ้วก้อยขวา</td> </tr> <tr> <td>6. นิ้วโป้งมือซ้าย</td> <td>7. นิ้วชี้ซ้าย</td> <td>8. นิ้วกลางซ้าย</td> <td>9. นิ้วนิ้วนางซ้าย</td> <td>10. นิ้วก้อยซ้าย</td> </tr> </table>					1. นิ้วโป้งมือขวา	2. นิ้วชี้ขวา	3. นิ้วกลางขวา	4. นิ้วนิ้วนางขวา	5. นิ้วก้อยขวา	6. นิ้วโป้งมือซ้าย	7. นิ้วชี้ซ้าย	8. นิ้วกลางซ้าย	9. นิ้วนิ้วนางซ้าย	10. นิ้วก้อยซ้าย
1. นิ้วโป้งมือขวา	2. นิ้วชี้ขวา	3. นิ้วกลางขวา	4. นิ้วนิ้วนางขวา	5. นิ้วก้อยขวา										
6. นิ้วโป้งมือซ้าย	7. นิ้วชี้ซ้าย	8. นิ้วกลางซ้าย	9. นิ้วนิ้วนางซ้าย	10. นิ้วก้อยซ้าย										
ลายพิมพ์นิ้วมือทั้งหมด ๑ นิ้ว														

ตรวจสอบประวัติเพื่อ	
ของหน่วยงาน	
ประวัติและคำให้การ	รูปถ่าย
เลขประจำตัวประชาชน [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] ปีเกิดประจำตัว ชั่วคราว/พจนานุกรม/บัตรประชาชน ฯลฯ สัญชาติ..... ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เลขที่..... หนังสือเดินทาง ประเทศ..... เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ชื่อ นามสกุล..... เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... สูง..... ซม. น้ำหนัก..... กก. รูปร่าง..... สีผิว..... ตำแหน่ง/การ/อาชีพ..... ลักษณะและนิสัยอื่นที่น่าสนใจ..... ภูมิลำเนา..... อาชีพ..... สถานที่ทำงาน..... ชื่อบิดา..... ชื่อมารดา..... ชื่อภรรยา/สามี..... ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... พจน. ๒๔-๒๕๓๘	ผลการตรวจสอบประวัติ ข้าพเจ้าพร้อมแนบแล้วตามใบเสร็จรับเงิน เลขที่..... ลงวันที่..... จำนวน.....บาท หน่วยเก็บเงิน..... ลงชื่อ..... (.....) ลงชื่อ..... (.....) เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจรับ..... ผลการดำเนินการ ข้าพเจ้ายินยอมให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร และสำนักงาน พิสูจน์หลักฐานตำรวจตรวจสอบพร้อมทั้งข้อมูลและลายพิมพ์ นิ้วมือของข้าพเจ้า ทั้งยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลและดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ลงชื่อ..... (.....)

แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาต, สัมภาษณ์ (พลม.๒๔-๓๕๓๘)

๑.๙ การปฏิบัติเมื่อคดีถึงที่สุดและการรายงานผลคดี

เมื่อคดีถึงที่สุด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานแจ้งผลคดีถึงที่สุดโดยให้ปรากฏเลขคดี ชื่อผู้ต้องหา หมายเลขสารบบลายพิมพ์นิ้วมือ ข้อหา วันเดือนปีที่จับกุม ตามแบบรายงานผลการดำเนินคดีถึงที่สุดท้ายระเบียบนี้ ส่งไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร และศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด ที่ได้ส่งตรวจสอบประวัติ แล้วแต่กรณี โดยให้ส่งแบบรายงานดังกล่าวออกจากสถานีตำรวจหรือหน่วยงานภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน

แบบรายงานผลการดำเนินคดีถึงที่สุด						
สถานีตำรวจ.....						
ประจำปี.....พ.ศ.						
ลำดับ	ชื่อผู้ต้องหา	หมายเลขสารบบ (เลข ๙ หลัก ใน พลม.)	ข้อหา	วัน/เดือน/ปี ที่จับกุม	เลขคดี อาญาที่	ผลคดีถึงที่สุด ระบุเลขคดีคำ - คดีแดง, ชื่อศาล, วัน/เดือน/ปี ที่พิพากษา

ตรวจแล้วถูกต้อง
 (ลงชื่อ)
 (พิมพ์ชื่อเต็ม)
 (ตำแหน่ง) (.....)

(ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ และหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๓๒.๓๔/๓๑๐๐ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การรายงานผลการดำเนินคดีถึงที่สุด)

๑.๑๐ การคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

การคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และรายการประวัติหรือบัญชีประวัติออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑) มีหลักเกณฑ์และเอกสารประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหลักฐานแน่ชัดว่าตายแล้ว เช่น ใบมรณบัตร ใบชันสูตรพลิกศพ หรือแบบรับรองรายการทะเบียนคนตายจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง เป็นต้น

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- สำเนาใบมรณบัตร สำเนาใบชันสูตรพลิกศพ หรือ (รับรองสำเนา) - แบบรับรองรายการทะเบียนคนตายจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง

(๒) ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
<u>ชั้นพนักงานสอบสวน</u> - หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาบันทีกประจำวันข้อถอนคำร้องทุกข์ หรือสำเนาบันทีกถอนคำร้องทุกข์ (รับรองสำเนา) - ใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) <u>ชั้นศาล</u> - หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาคำพิพากษาของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๓) คดีที่พนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือสั่งยุติการดำเนินคดีอาญา ตามระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาหนังสือคำสั่งจากพนักงานอัยการ (อก.๒๗) ใช้ประกอบในกรณีพนักงานอัยการ มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง (อก.๒๗ ก. ใช้ประกอบในกรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดี) ต้องประกอบด้วย เลขที่คำสั่ง ลงวันที่ออกคำสั่ง และเลขคดีอาญา (รับรองสำเนา)

(๔) ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่ประทับรับฟ้อง

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาคำพิพากษาของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจากศาล (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๕) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาคำพิพากษาของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจากศาล (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๖) พนักงานอัยการถอนฟ้องในชั้นศาล

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาคำพิพากษาของศาล หรือคำสั่งของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๗) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดยกเลิกความผิดนั้น

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - เอกสารประกอบการพิจารณา ตามแต่ละประเภทของความผิด เช่น พระราชบัญญัติ ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๔๙๕, พ.ศ.๒๕๔๓

(๘) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - เอกสารประกอบการพิจารณา ตามกฎหมายยกเว้นโทษ

(๙) เมื่อมีคำพิพากษาของศาลหรือพ้นคดีชั้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาคำพิพากษาของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจากศาล (ตัวจริง)

(๑๐) คดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาบันทีกประจำวันข้อเปรียบเทียบปรับ (รับรองสำเนา) - ใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี)

(๑๑) คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด โดยศาลมิได้มีคำพิพากษาลงโทษถึงจำคุก หรือมีการเปลี่ยนโทษเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษปรับหรือมีคำสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไปโดยไม่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เด็กหรือเยาวชนพ้นระยะเวลาตามที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เด็กหรือเยาวชนพ้นระยะเวลาการฝึกและอบรมตามคำพิพากษา

หรือคำสั่งของศาลด้วยดี และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้ออกใบบริสุทธิให้เด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รอลงโทษ หรือรอกำหนดโทษโดยกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ หรือภายหลังปล่อยตัว แต่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้กำหนดเงื่อนไขการควบคุมความประพฤติต่อและสามารถพ้นการคุมความประพฤติด้วยดีตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด เป็นต้น

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
กรณีเด็กหรือเยาวชนผ่านการคุมประพฤติจากสำนักงานคุมประพฤติ มีเอกสารดังต่อไปนี้ - หนังสือแจ้งถอนประวัติจากสำนักงานคุมประพฤติ - บัญชีรายชื่อเด็กหรือเยาวชนที่พ้นการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล (จากสำนักงานคุมประพฤติ) - หนังสือรายงานผลคดีถึงที่สุด โดยระบุรายละเอียด ดังนี้ ชื่อ-ชื่อสกุล ชื่อหา เลขคดีอาญา รายละเอียดคำพิพากษา (กรณีมีมากกว่า ๑ ราย กรุณาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อ ตามแบบรายงานผลคดีถึงที่สุด ตามระเบียบ ตร.ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ บทที่ ๑ ข้อ ๑.๘) หรือ - สำเนาคำพิพากษา (รับรองสำเนาถูกต้อง) กรณีคดีสิ้นสุดที่ศาลอุทธรณ์ หรือ ฎีกา ต้องแนบคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและอุทธรณ์ด้วย - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองการพ้นคุมประพฤติ (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเด็กหรือเยาวชน กรณีศาลมีคำพิพากษาให้ จำคุก รอลงโทษ คุมประพฤติ หรือศาลสั่งจำคุก และเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งฝึกอบรมฯ ตามศูนย์ฝึกอบรม หรือสถานพินิจประจำจังหวัดต่าง ๆ มีเอกสารดังต่อไปนี้ - หนังสือแจ้งถอนประวัติจากศูนย์ฝึกอบรมฯ หรือสถานพินิจประจำจังหวัดต่างๆ - สำเนาคำพิพากษา (รับรองสำเนาถูกต้อง) กรณีคดีสิ้นสุดที่ศาลอุทธรณ์ หรือ ฎีกา ต้องแนบคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและอุทธรณ์ด้วย หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองการพ้นคุมประพฤติ หรือผ่านการฝึกอบรมฯ (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเด็กหรือเยาวชน - หนังสือรายงานผลคดีถึงที่สุด โดยระบุรายละเอียด ดังนี้ ชื่อ-ชื่อสกุล ชื่อหา เลขคดีอาญา รายละเอียดคำพิพากษา (กรณีมีมากกว่า ๑ ราย กรุณาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อ ตามแบบรายงานผลคดีถึงที่สุด ตามระเบียบ ตร.ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ บทที่ ๑ ข้อ ๑.๘) กรณีศาลมีคำพิพากษาให้ จำคุก รอลงโทษ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติหรือว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป มีเอกสารดังนี้ - สำเนาคำพิพากษา (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - หนังสือรายงานผลคดีถึงที่สุด โดยระบุรายละเอียด ดังนี้ ชื่อ-ชื่อสกุล ชื่อหา เลขคดีอาญา รายละเอียดคำพิพากษา (กรณีมีมากกว่า ๑ ราย กรุณาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อ ตามแบบรายงานผลคดีถึงที่สุด ตามระเบียบ ตร.ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ บทที่ ๑ ข้อ ๑.๘)

(๑๒) คดีตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เมื่อคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ปล่อยตัวผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขคดีอาญา ชื่อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - หนังสือ/คำสั่งปล่อยตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูหรือหนังสือรับรองผลการฟื้นฟูจากสำนักงานคุมประพฤติ - กรณีแจ้งข้อหาเสพยาในภายหลัง (แนบคำวินิจฉัยว่าเป็นผู้เสพยา)

(๑๓) คดีความผิดทุกประเภท ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษปรับสถานเดียว

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) และสำเนาหนังสือจากอัยการ (อก.๓๙) หรือ - สำเนาคำพิพากษาของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจากศาล (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๑๔) คดีที่เป็นไปตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) และสำเนาหนังสือจากอัยการ (อก.๓๙) หรือ - คำสั่งอัยการ หรือคำสั่งศาลว่าได้ดำเนินการตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๑๕) คดีเกี่ยวกับมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - คำสั่งอัยการหรือคำสั่งศาลว่าได้ดำเนินการตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจากศาล (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๑๖) คดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใด ไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอื่นเป็นอันตกไป ซึ่งเป็นไปตามหมวด ๘ มาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - หนังสือจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาอื่นเป็นอันตกไป

๑.๑๗ คดีความผิดทุกประเภทที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ริบทรัพย์สินสถานเดียว หรือให้บำเพ็ญประโยชน์ หรือภาคทัณฑ์ หรือศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ หรือให้รอกการกำหนดโทษ หรือกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติและพ้นเงื่อนไขตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรือศาลมีคำพิพากษาอื่นใดที่ไม่สูงไปกว่าคำพิพากษาข้างต้น

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีจากสถานีตำรวจที่จับกุม (อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงถึง ชื่อ-ชื่อสกุล ผู้ต้องหา เลขที่คดีอาญา ข้อหา รายละเอียดของผลคดี หรือประเภทคำสั่ง) - สำเนาคำพิพากษาของศาล (รับรองสำเนา) - หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจากศาล (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา)

(๑๘) แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาที่จัดเก็บไว้ในสารบบ ซึ่งภายหลังมีเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องยืนยันว่าไม่ใช่ผู้ต้องหา

เอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- หนังสือจากหน่วยงานราชการยืนยันว่าไม่ใช่ผู้ต้องหา และรายงานข้อเท็จจริงกรณีที่ไม่ใช่ผู้ต้องหาจากสถานีตำรวจต้นเรื่อง เช่น สำเนาบันทกประจำวันเกี่ยวกับคดี, สำเนาบันทกสมุดคุมคดี เป็นต้น - เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้าเป็นสำเนา รับรองสำเนา) - สำเนาบัตรประชาชน (รับรองสำเนา)

(๑๙) แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาตและผู้ขอสมัครเข้ารับราชการหรือเข้าทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้จัดเก็บข้อมูลแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว

๑.๑๑ การรับรองสำเนาเอกสารหลักฐาน (เอกสารที่เป็นสำเนา ต้องมีผู้รับรองทุกหน้าทุกแผ่น)

- (๑) ชั้นสถานีตำรวจ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
- (๒) ชั้นพนักงานอัยการ ข้าราชการสำนักงานอัยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
- (๓) ชั้นศาล ข้าราชการของศาล ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
- (๔) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ข้าราชการสถานพินิจฯ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
- (๕) สำนักงานคุมประพฤติ ข้าราชการสำนักงานคุมประพฤติ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
- (๖) ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ข้าราชการศูนย์ฝึกและอบรมฯ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

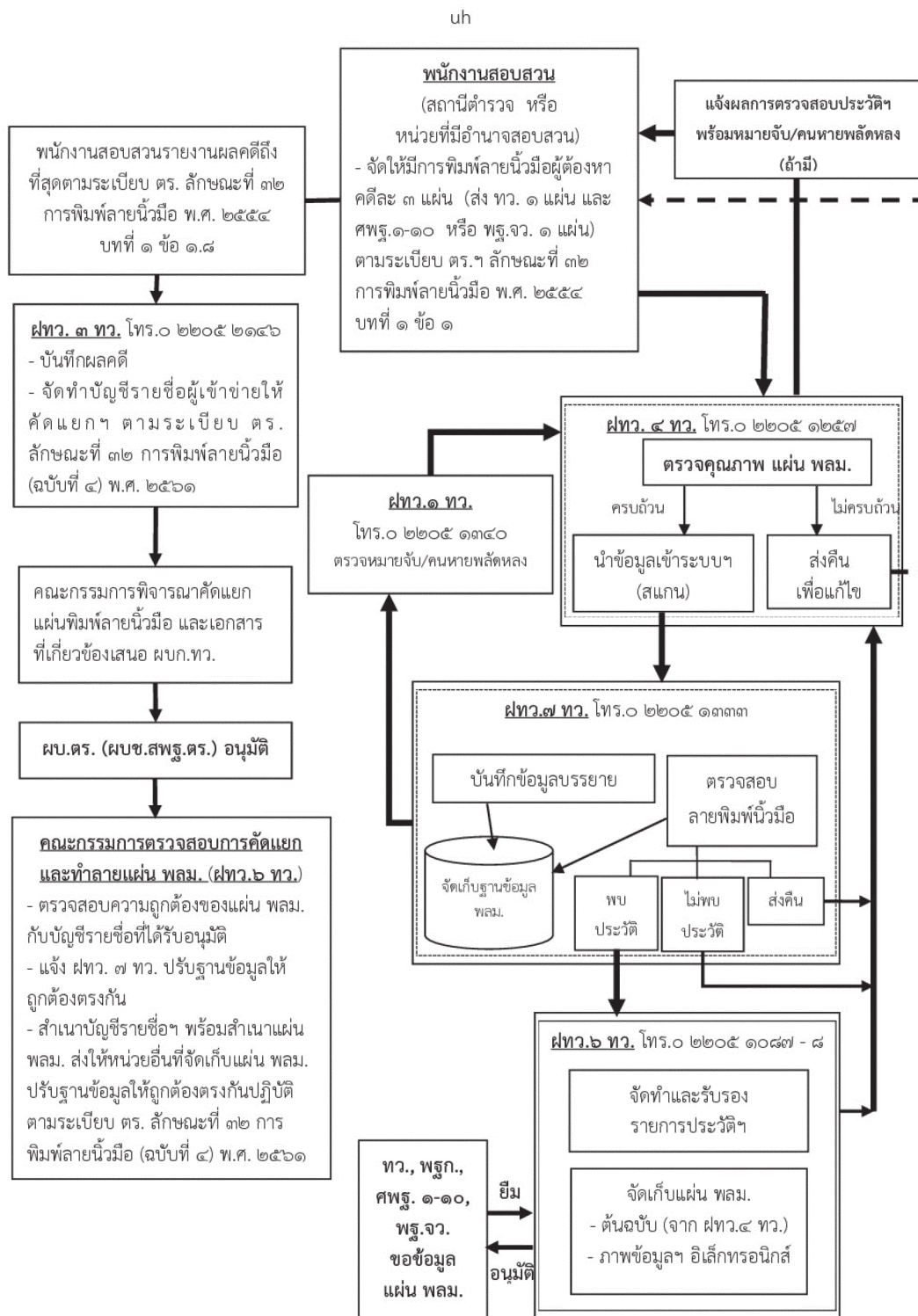
๑.๑๒ การลงนามส่งหนังสือแจ้งกองทะเบียนประวัติอาชญากร

สถานีตำรวจ หรือ หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ได้แก่

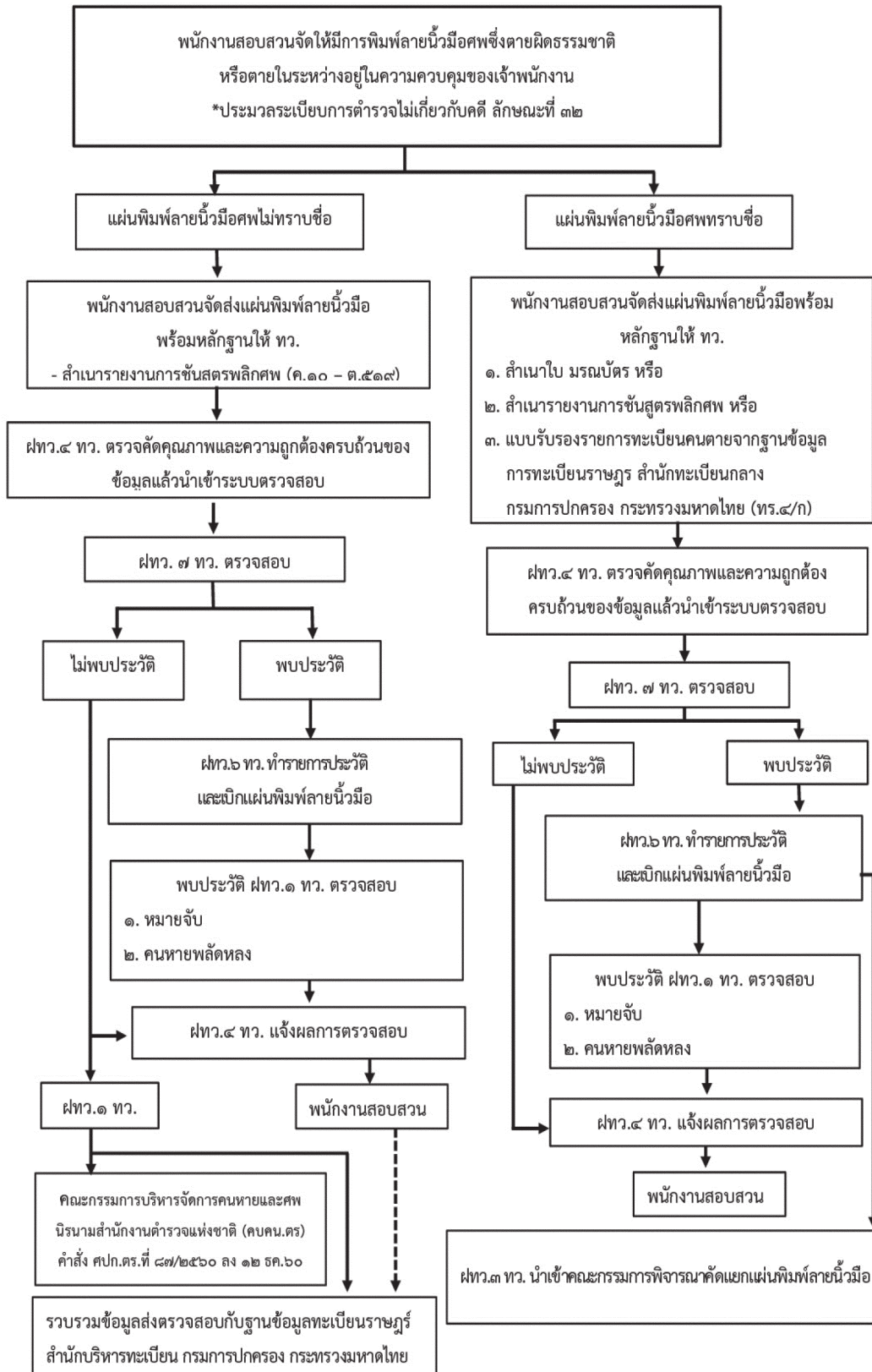
- ระดับ ผู้กำกับการขึ้นไป หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน หรือรักษาราชการแทน
 - สถานีตำรวจ หรือ หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ได้แก่ หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน หรือผู้รักษาราชการแทน
- หน่วยราชการอื่น

- หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน หรือผู้รักษาราชการแทน

แผนผังขั้นตอนการตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา

แผนผังขั้นตอนการตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือศพ

๒.๑ การออกประกาศสืบจับและการถอนประกาศสืบจับ

[illegible]

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
งคการสืบจับ

ที่..... ส่วนราชการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง งคการสืบจับบุคคล

เรียน

ตามหนังสือของ.....ที่..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่งมายังจับและดำเนินวิธีปฏิบัติผู้กระทำความผิด.....

.....

ต้องทราบว่า.....

เหตุเกิดท้องที่..... มาขอให้สืบจับ นั้น

บัดนี้ มีเหตุแห่งการงคการสืบจับ เนื่องจาก.....

.....

.....

.....

ฉะนั้น จึงขอถอนหมายจับที่...../..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

และขอให้ท่านส่งเจ้าหน้าที่งคการสืบจับต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ก.๑๔๒-ก.๒๓๐

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

๒.๑.๑ การออกประกาศสืบจับ

ในการปฏิบัติเพื่อการบันทึกข้อมูลประกาศสืบจับ สามารถจำแนกหมายจับได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- หมายจับซึ่งสถานีตำรวจและหน่วยงานตำรวจที่มีอำนาจการสอบสวนขออนุมัติหมายจับต่อศาล เมื่อมีความผิดเกิดขึ้นและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานจนเชื่อว่ามีเหตุที่จะดำเนินการออกหมายจับและศาลได้อนุมัติ
- หมายจับที่ส่งมาจากหน่วยงานภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีอำนาจการสอบสวนตามกฎหมาย หรือในกรณีที่ศาลเป็นผู้ออกหมายจับเอง หรือหมายจับที่ออกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือหมายจับที่ออกตามกฎหมายพิเศษอื่น

การบันทึกข้อมูลเพื่อออกประกาศสืบจับ

(๑) หมายจับที่ศาลได้อนุมัติไว้ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ และยังมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการตามหมายจับ ให้ สถานีตำรวจนครบาล/สถานีตำรวจภูธร หรือหน่วยงานตำรวจอื่นที่มีอำนาจการสอบสวนจัดส่งสำเนาหมายจับพร้อมคำหารูปพรรณผู้กระทำความผิดมายังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อนำข้อมูลบันทึกในระบบ POLIS โดยหน่วยไม่ต้องบันทึก

(๒) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ สถานีตำรวจและหน่วยงานตำรวจอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน บันทึกข้อมูลหมายจับซึ่งศาลได้อนุมัติหมายจับ และหมายดังกล่าวลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ลงในระบบ POLIS/CRIMES ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันที่ศาลอนุมัติหมายจับ โดยให้ถือว่าข้อมูลหมายจับที่สถานีตำรวจบันทึกเป็นการออกประกาศสืบจับ โดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารมาให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานออกประกาศสืบจับอีก

๒.๑.๒ การถอนประกาศสืบจับ

การบันทึกข้อมูลเพื่อออกประกาศงดสืบจับ

(๑) การถอนหมายจับซึ่งหน่วยได้เป็นผู้บันทึกข้อมูลไว้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๔ การแก้ไขข้อมูล/ลบข้อมูลผู้ต้องหา หรือการถอนหมายจับให้เป็นอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้กำกับการ/หัวหน้าสถานีเท่านั้น โดยวิธีการต้องใช้บัตรประจำตัวประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ (Smart Card) ของผู้กำกับการ/หัวหน้าสถานี ผ่านเครื่องอ่านบัตร (Smart Card Reader) และรหัสลับของบัตร (PIN - CODE) พร้อมกับการใช้รหัสลับ (Password) ของระบบ POLIS/CRIMES เพื่อระบุตัวตนที่ชัดเจนของผู้กระทำการแก้ไข/ลบข้อมูลผู้ต้องหาหรือผู้ถอนหมายจับ และทำการบันทึกข้อมูลการถอนหมายจับในระบบ POLIS/CRIMES

(๒) การถอนหมายจับซึ่งศาลได้อนุมัติไว้ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ เมื่อสถานีตำรวจหรือหน่วยงานตำรวจอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน ตรวจสอบแล้วว่าได้มีการดำเนินการกับผู้ต้องหา หรือหมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามหมายจับ หรือโดยประการอื่นใดก็ตามให้จัดส่งแบบงดการสืบจับ (แบบ ค.๑๔๒ - ต.๒๓๑) โดยเรียงรายตัวผู้ต้องหาคนละ ๑ ฉบับ พร้อมแนบสำเนาหมายจับมายังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อถอนประกาศสืบจับ

กรณีหมายจับดังกล่าวสถานีตำรวจหรือหน่วยงานตำรวจอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน ได้บันทึกข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS) ระบบคดีอาญา ซึ่งแสดงสถานะ “อาญา” หน่วยงานผู้บันทึกข้อมูลจะต้องบันทึกข้อมูลการถอนหมายจับอีกทางหนึ่งด้วย

(๓) หลังจาก ๑ มกราคม ๒๕๕๔ หากสถานีตำรวจหรือหน่วยงานตำรวจอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน หรือ กองบังคับการตำรวจนครบาล/ตำรวจภูธรจังหวัด ได้รับคำสั่งเพิกถอนหมายจับ ซึ่งศาลเป็นผู้ออกหมายจับเอง กรณีที่ผู้กระทำความผิดมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ของตน หรือเอกสารการถอนหมายจับ ที่ออกตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้รีบจัดส่งสำเนาหมายจับมายัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนเพื่อบันทึกข้อมูลประกาศงดการสืบจับในระบบ POLIS

๒.๑.๓ การสืบค้นข้อมูลหมายจับทั่วประเทศ

สามารถสืบค้นได้จากระบบ POLIS/CRIMES ซึ่งสามารถสืบค้นข้อมูลได้หลายเงื่อนไขตามสิทธิการเข้าถึงข้อมูล แบ่งตามตำแหน่งอำนาจหน้าที่เป็นระบบ ๆ แต่ต้องสามารถระบุตัวตนของการใช้งานได้ โดยรหัสผู้ใช้งาน (Username) และ รหัสผ่าน (Password) เข้าใช้งานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อเครือข่าย POLIS/CRIMES ทั่วประเทศ อันเป็นการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลตามหมายจับซึ่งลงวันที่ ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป สามารถ Download ภาพหมายจับและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิดได้จากระบบโดยไม่ต้องขอสำเนาหมายจับไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือหน่วยงานเจ้าของคดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

โทร. ๐-๒๒๐๕-๒๓๑๖

ที่ ๐๐๓๓.๔๓/๐๓๖๕๓

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง การบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๒๕๕๔

เรียน ผบช.ภ.๑-๙, ผบช., ศชต., ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ปส., ผบช.สตร., ผบช.สพฐ.ตร., ผบช.ตชด.

ด้วย ผบ.ตร. มีนโยบายปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานสถานีตำรวจ และเสริมสร้างพัฒนาประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยสนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งระบบฐานข้อมูลกลาง ตร. (POLIS) เป็นระบบจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานปฏิบัติการและสามารถสืบค้นข้อมูลได้ทั่วประเทศ ณ หน่วยงานที่มีเครื่อง POLIS ทำให้ทุก สน./สภ. สามารถบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเกิดประโยชน์ในการจับกุมตัวผู้มีความหมายจับ ตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ให้หน่วยดำเนินการดังนี้

๑. สถานีตำรวจ และหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน มีหน้าที่ในการบันทึก/ถอนข้อมูลหมายจับ ในระบบติดตามผลคดีและระบบฐานข้อมูลอุบัติเหตุจราจรโครงการ POLIS เสร็จเด็ดขาดที่สถานีตำรวจ โดยให้ถือว่าข้อมูลหมายจับที่สถานีตำรวจบันทึก เป็นการออกประกาศสืบจับ/ถอนประกาศสืบจับ โดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารมาให้ ทว. และ ศพฐ. ออกประกาศสืบจับ/ถอนประกาศสืบจับอีก ยกเว้นการออกและถอนหมายจับที่ศาลได้อนุมัติไว้ก่อนวันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๕๔ ให้สถานีตำรวจและหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจการสอบสวน จัดส่งแบบงดการสืบจับ (แบบ ค.๑๔๒-ต.๒๓๑) มายัง ทว. เพื่อถอนประกาศสืบจับอีกทางหนึ่งด้วย

๒. ทว. มีหน้าที่ในการบันทึก/ถอนข้อมูลหมายจับ ที่ส่งมาจากหน่วยงานภายนอก ตร. ที่มีอำนาจการสอบสวนตามกฎหมาย หรือหมายจับในกรณีศาลเป็นผู้ออก/ถอนหมายจับเอง หรือหมายจับที่ออกตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. การสืบค้นข้อมูลหมายจับทั่วประเทศสามารถสืบค้นได้จากระบบโครงข่ายสอบสวนคดีโครงการ POLIS โดยสามารถระบุให้ระบบสืบค้นได้จากแหล่งข้อมูล “คดีอาญา”, “อุบัติเหตุจราจร” และ “ผู้มีความหมายจับ”

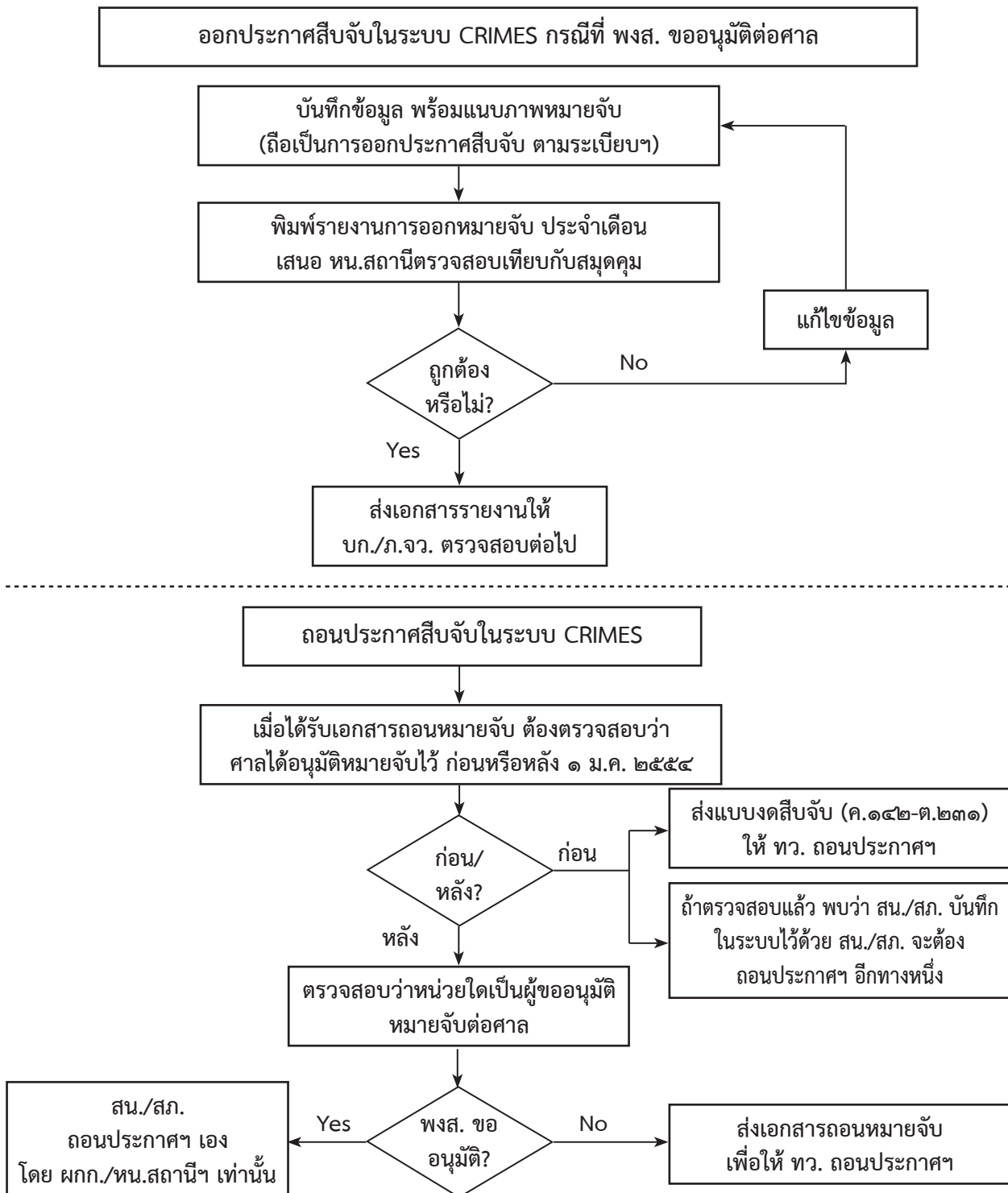
จึงแจ้งมาเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

พล.ต.ท.

(จิโรจน์ ไชยจิต)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ขั้นตอนการปฏิบัติงานหมายจับ

ระเบียบและคำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ การออกดำหนิรูปพรรณบุคคลและทรัพย์สิน บทที่ ๑ ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วย การออกดำหนิรูปพรรณบุคคลและทรัพย์สิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๓๓.๔๓/๐๓๖๕๓ ลง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๓ (การบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับ)

หน่วยรับผิดชอบ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ **หมายเลขโทรศัพท์** ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑, ๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕

การสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายด้วยคอมพิวเตอร์

๒.๒ สมุดภาพคนร้ายและการสเก็ทซ์ภาพ

๒.๒.๑ การดูสมุดภาพใบหน้าคนร้าย

คดีที่ผู้เสียหายหรือพยานจำหน้าคนร้ายได้ คนร้ายยังหลบหนีจับกุมตัวไม่ได้ ให้พนักงานสอบสวน นำผู้เสียหายหรือพยานไปดูภาพถ่ายคนร้ายที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรหรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐

เมื่อพนักงานสอบสวนนำเจ้าทุกข์หรือพยาน ไปดูภาพถ่ายคนร้าย โดยมีหนังสือส่งตัวเจ้าทุกข์เพื่อขอภาพถ่ายจากสมุดภาพใบหน้าคนร้าย เจ้าหน้าที่จะทำการบันทึกลักษณะรูปร่าง และวิธีการพอสั่งเซป (ตามแบบบันทึกการดูภาพถ่าย) เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการจัดให้ดูสมุดภาพใบหน้าคนร้าย การดูภาพใบหน้าคนร้ายจากสมุดภาพใบหน้าคนร้ายนี้จัดให้ผู้เสียหาย หรือพยานดูตามประเภทความผิดของคนร้ายในคดีนั้น ๆ

๒.๒.๒ การสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้าย

พนักงานสอบสวนนำผู้เสียหายหรือพยานบุคคลที่พบเห็น และสามารถจำลักษณะตัวหน้ารูปพรรณคนร้ายได้ ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ เพื่อดูสารบบภาพใบหน้าคนร้าย กรณีไม่พบภาพถ่ายของคนร้ายคดีดังกล่าวในสารบบภาพถ่าย เจ้าหน้าที่จะทำ การสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายตามคำบอกเล่าจากการจดจำของผู้เสียหาย หรือพยาน เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของคดีนำไปเป็นแนวทางในการติดตามจับกุมคนร้ายรายนั้นต่อไป

การสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการทันทีหลังจากเกิดเหตุเนื่องจากหากปล่อยระยะเวลาเนิ่นนานความทรงจำของผู้เสียหาย หรือพยานจะลบเลือนทำให้ภาพสเก็ทซ์ขาดความสมบูรณ์

๒.๒.๓ การสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบเครือข่ายสื่อสาร (Web Conference)

กรณีหน่วยงานที่มีความพร้อมในการดำเนินการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบเครือข่ายสื่อสาร (Web Conference) เพื่อให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีไม่ต้องส่งผู้เสียหายหรือพยานนั้น ๆ ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ โดยให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร และ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ ดำเนินการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบเครือข่ายสื่อสาร หรือระบบสารสนเทศอื่นได้

๒.๒.๔ ขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบเครือข่ายสื่อสาร

สถานีตำรวจเจ้าของคดีเตรียมการโดยจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความสามารถในการซักถามเพื่อรื้อฟื้นความทรงจำของพยานหรือผู้เสียหายเกี่ยวกับลักษณะตัวหน้ารูปพรรณใบหน้าคนร้ายพร้อมทั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบการประชุมทางไกลออนไลน์

(๑) สถานีตำรวจเจ้าของคดีมีหนังสือผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศถึงกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ ขอรับการสนับสนุนการดำเนินการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบการประชุมทางไกลออนไลน์

(๒) กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ นัดหมายวัน เวลา เพื่อดำเนินการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้าย

(๓) ก่อนถึงเวลานัดหมายให้สถานีตำรวจที่ร้องขอจัดให้พยานหรือผู้เสียหายดูสมุดภาพ ฐานข้อมูลภาพสเก็ทซ์ที่ได้จัดทำขึ้นโดยกองทะเบียนประวัติอาชญากร และเลือกรหัสขึ้นส่วนภาพใบหน้าที่ต้องการจนครบทุกชิ้นส่วน

(๔) เมื่อถึงกำหนดนัด กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ ทำการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้ายผ่านระบบการประชุมทางไกลออนไลน์ โดยจะดำเนินการสเก็ทซ์ภาพจนกว่าจะเป็นที่พอใจของผู้เสียหาย หรือพยาน ว่ามีความคล้ายคลึงกับคนร้ายมากที่สุด และลงชื่อเพื่อรับรองภาพสเก็ทซ์ พร้อมจัดส่งไฟล์ภาพสเก็ทซ์ใบหน้าคนร้ายให้สถานีตำรวจเจ้าของคดีผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ

(๕) สถานีตำรวจพิมพ์ภาพ และลงนามรับรองภาพสเก็ทซ์โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ และพยานหรือผู้เสียหายจำนวน ๒ ชุด โดยภาพสเก็ทซ์ชุดที่ ๑ สถานีตำรวจเจ้าของคดีรับไปเพื่อใช้ประกอบการสืบสวนสอบสวน ส่วนภาพสเก็ทซ์ชุดที่ ๒ นำส่งให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ พร้อมหนังสือขอรับการสนับสนุนฉบับจริง เพื่อให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ เก็บเป็นหลักฐานทางราชการ

ขั้นตอนการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้าย Online

๒.๒.๕ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๘ กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ ๑๑ การปฏิบัติหน้าที่และการประสานงานเกี่ยวกับการตรวจสอบประวัติและการตรวจสอบแผนประทุษกรรมระหว่างพนักงานสืบสวนสอบสวนกับหน่วยงานวิทยาการตำรวจ

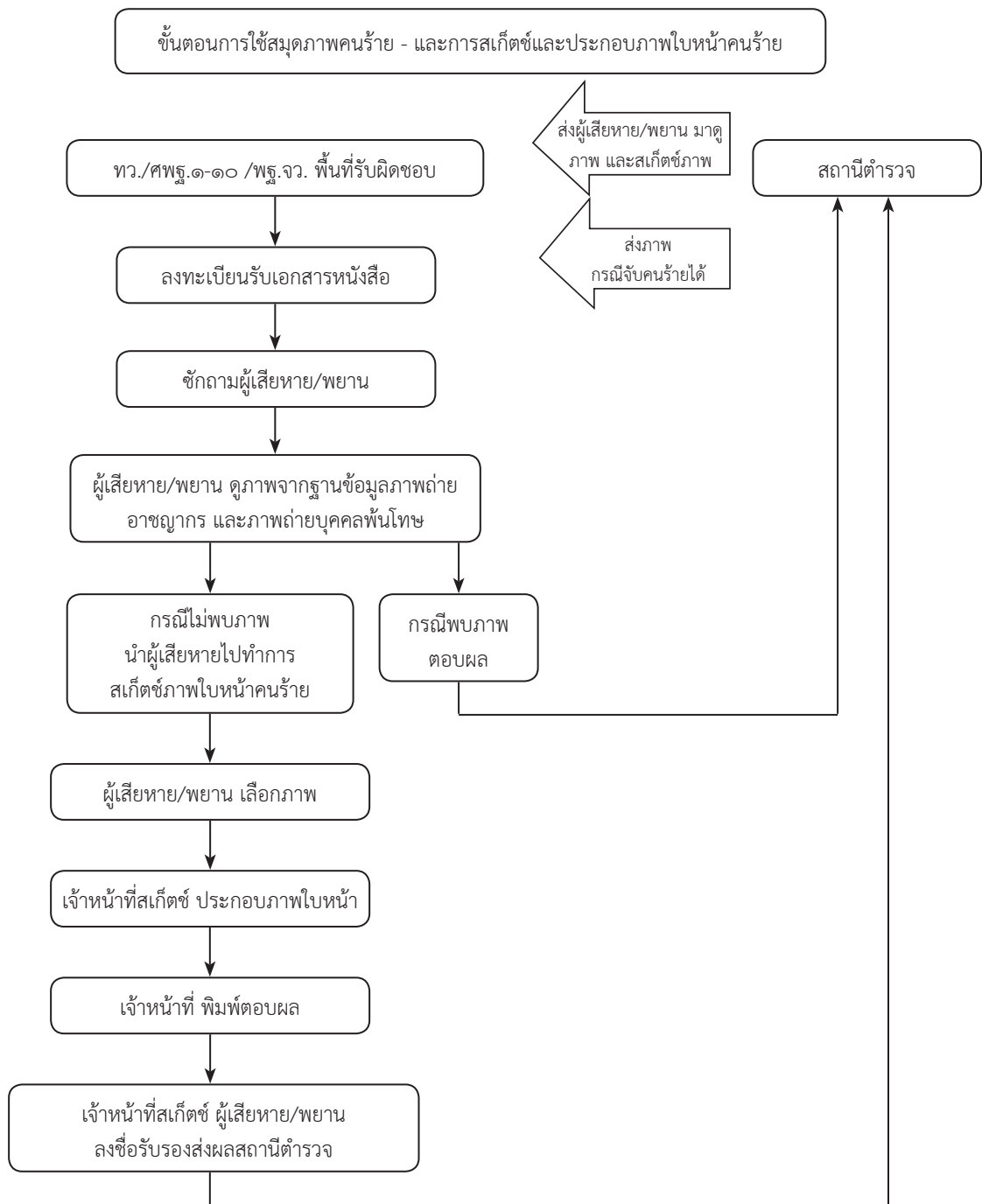
ฯลฯ

ข้อ ๕๖๙ ให้พนักงานสืบสวนสอบสวนใช้ข้อมูลแผนประทุษกรรม รายงานประวัติ และตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิดให้เป็นประโยชน์แก่การสืบสวนสอบสวนในการชี้ช่องหรือชี้ตัวคนร้าย บางรายที่ยังจับกุมไม่ได้และการขยายผลการดำเนินคดีกับคนร้ายที่จับกุมตัวได้แล้ว และให้พนักงานสืบสวนสอบสวนดำเนินการดังนี้

ฯลฯ

ข. หากในกรณีใดปรากฏว่าผู้เสียหายหรือพยานจำหน้าหรือตำหนิรูปพรรณบางอย่างของคนร้ายได้ ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีส่งผู้เสียหายหรือพยานนั้น ๆ ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือกองกำกับการวิทยาการ หรือวิทยาการจังหวัดแล้วแต่กรณี พร้อมด้วยบันทึกเหตุการณ์หรือแผนการโดยย่อของคนร้าย เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดการตรวจสอบค้นหาตามหลักวิชาการ และจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานได้ดูรูปถ่ายคนร้ายที่มีอยู่ หรือวาดภาพคนร้ายตามคำบอกเล่าจากการจดจำลักษณะของผู้เสียหายหรือพยาน เพื่อเป็นแนวทางหาตัวต่อไป ฯลฯ

ขั้นตอนการใช้สมุดภาพคนร้ายและการสเก็ทซ์ภาพใบหน้าคนร้าย

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๘ กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ ๑๑ งานแผนประทุษกรรม

หน่วยงานรับผิดชอบ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด พื้นที่รับผิดชอบ

(แบบรายงานนี้ใช้กับผู้กระทำผิด 1 คน)

แบบรายงานประวัติและดำเนินรูปพรรณผู้กระทำผิด
(ประกอบแบบรายงานแผนประกอบ)

(เดิมชื่อในช่องว่าง และเครื่องหมาย ☒ ใน ☐ หมายความว่าต้องการได้มากกว่าหนึ่งรายการ)

ส่วนราชการ สถานีตำรวจ/แผนก..... กก..... บก.....
ที่...../..... วันที่...../.....
เรียน ผบก.พว./ผกก.วท.เขต...../สว.วท.จว.....
เลขคดี...../25..... ชื่อหา.....
ผู้กระทำผิดเป็น ☐ ตัวการ ☐ ผู้ใช้ให้กระทำผิด ☐ ผู้โฆษณาหรือประกาศ ☐ ผู้สนับสนุน
ชื่อนามสกุล (ภาษาไทย)..... เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
ชื่อนามสกุล (ภาษาอังกฤษตามหนังสือเดินทาง).....
เลขประจำตัวประชาชน/บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ-พนักงานองค์การของรัฐ/ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว/หนังสือเดินทาง.....
ชื่ออื่น..... ชื่อสกุลอื่น.....
วัน เดือน ปีเกิด..... เชื้อชาติ..... สัญชาติ.....
☐ จับกุมผู้ต้องหาได้ ☐ ยังจับกุมไม่ได้ เลขที่หมายจับ..... วันหมดอายุความ.....

ประวัติ
ชื่อนามสกุลบิดา..... ที่อยู่.....
ชื่อนามสกุลมารดา..... ที่อยู่.....
ชื่อนามสกุลสามี/ภรรยา..... ที่อยู่.....
ญาติ/เพื่อนสนิท..... ที่อยู่.....
บุคคลที่รู้จักตัว..... ที่อยู่.....
ระดับการศึกษาของผู้ต้องหา..... อาชีพ.....
สถานที่ทำงาน.....
ที่อยู่ครั้งสุดท้าย.....
ภูมิลำเนาเดิม.....
แหล่งที่ไม่เป็นประจำ.....
กลุ่มหรือแก๊งค์.....
รายชื่อบุคคลในกลุ่ม.....
เคยถูกจับกุมในข้อหา.....
สถานีตำรวจ..... เมื่อ.....
ผลคดี.....
อาวุธที่ถนัด.....
เครื่องมือที่ถนัด.....

ดำเนินรูปพรรณ
รูปร่าง..... สูง..... ซม. น้ำหนัก..... กก. หนิ.....
☐ สูง ☐ สั้น ☐ เตี้ย ☐ ลำตัวยาว ☐ คอ.....
☐ ขาว ☐ ดำ ☐ ดำแดง ☐ คอกระ ☐ ละเอียด
☐ หยาบ ☐ อื่นๆ.....
รูปหน้า..... ☐ กลม ☐ รูปไข่ ☐ สามเหลี่ยม ☐ สี่เหลี่ยม ☐ แผลมหรือ.....
☐ อื่นๆ.....

ผ. 2 - 2545

ผม ☐ เป๋ ☐ แดงกลาง ☐ เสย ☐ เส้นผมตรง ☐ เป็นคลื่น ☐ หัก ☐ หนา ☐ หยาบ ☐ บาง ☐ ค่ำ ☐ ขาว ☐ หงอก ☐ หงอกปราย ☐ แดง ☐ ทอง ☐ อื่นๆ.....

ศีรษะ ☐ ด้านเล็ก ☐ ด้านเล็ก ☐ ด้านศีรษะ ☐ ด้านข้าง ☐ อื่นๆ.....

หน้าผาก ☐ กว้าง ☐ แคบ ☐ โหนก ☐ ตรง ☐ ลาด ☐ ล้น ☐ อื่นๆ.....

คิ้ว ☐ หนา ☐ บาง ☐ คิ้ว ☐ หาง ☐ ล้น ☐ ขี้ ☐ ค่ำ ☐ ขาว ☐ แดง ☐ หงอกปราย ☐ อื่นๆ.....

ตา ☐ โด่ ☐ เล็ก ☐ ขึ้นเขี้ยว ☐ ลอยขึ้น ☐ โปน ☐ ลึก ☐ ปรือ ☐ หย ☐ เหล ☐ เซ ☐ เอก ☐ ตัว ☐ อื่นๆ.....

หู ☐ กว้าง ☐ สิบ ☐ กลม ☐ สามเหลี่ยม ☐ สี่เหลี่ยม ☐ กระด้าง ☐ ตั้งหูเหลี่ยม ☐ ตั้งหูราบ ☐ ตั้งหูย้อย ☐ อื่นๆ.....

จมูก ☐ ตั้งจมูกราบ ☐ ตั้งจมูกโค้ง ☐ ตั้งจมูกเล็ก ☐ ตั้งจมูกตรง ☐ ตั้งจมูกโค้ง ☐ ตั้งจมูกเหลี่ยม ☐ ตั้งจมูกสั้น ☐ จมูกกว้าง ☐ จมูกแคบ ☐ จมูกเขียด ☐ จมูกม้วน ☐ อื่นๆ.....

ปาก ☐ หนา ☐ บาง ☐ กว้าง ☐ แคบ ☐ รูปกระจับ ☐ บนเขี้ยว ☐ ค้างยื่น ☐ ไม่มีหรือปาก ☐ อื่นๆ.....

ฟัน ☐ ใหญ่ ☐ เล็ก ☐ เรียบ ☐ เก ☐ หาง ☐ ขึ้น ☐ หลอ ☐ ขาว ☐ เกลือก ☐ ค่ำ ☐ เสียม ☐ อื่นๆ.....

คาง ☐ ตรง ☐ ล้น ☐ ย่น ☐ บาน ☐ มุม ☐ เหลี่ยม ☐ อื่นๆ.....

หน้าและคอ ☐ หนา ☐ บาง ☐ เล็กเขี้ยว ☐ ยาว ☐ ล้น ☐ ปลายงอน ☐ สีค่ำ ☐ แดง ☐ หงอกขาว ☐ หงอกปราย ☐ อื่นๆ.....

ลำเอียง ☐ ภาคกลาง ☐ ภาคเหนือ ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ภาคตะวันออก ☐ ภาคตะวันตก ☐ ภาคใต้ ☐ จีน ☐ อื่นๆ.....

เสียง ☐ ดัง ☐ ค่อย ☐ แหบ ☐ แหมม ☐ หูม ☐ อื่นๆ.....

ดำหนิ ☐ ไม่ ☐ ปาน ☐ แดงเป็น ☐ อื่นๆ.....
(สี ขนาด ตำแหน่ง)
ลายสัก.....
(รูป สี ตำแหน่ง)
ลักษณะพิการ.....
ลักษณะอื่นที่น่าสนใจ.....

(ลงชื่อ).....
(.....)
(ตำแหน่ง).....

รูปถ่าย ด้านข้าง ด้านตรง และด้านเฉียง
(เขียนชื่อ นามสกุลด้านหลังรูป แล้วติดด้วยลวดเย็บกระดาษ)

ลายนิ้วหัวแม่มือซ้าย ลายมือชื่อผู้ต้องหา	รหัสลายพิมพ์นิ้วมือเดียว ลายมือชื่อผู้ต้องหา	ลายนิ้วหัวแม่มือขวา
---	---	--

ลายพิมพ์นิ้วมือขวา

ลายพิมพ์นิ้วมือซ้าย

๒.๓.๒ การบันทึกแผนประทุษกรรม

การบันทึกแผนประทุษกรรม ประวัติและตำหนิรูปพรรณของผู้กระทำความผิดลงในแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑-๒๕๔๕) และแบบรายงานประวัติ และตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒-๒๕๔๕) ให้ดำเนินการดังนี้

- คดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้บันทึกแผนประทุษกรรมคนร้ายลงในแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑-๒๕๔๕) และให้ส่งแบบรายงานฯ ไปยัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ แล้วแต่กรณี จำนวน ๒ ชุด ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน นับจากวันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ
- คดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ให้บันทึกแผนประทุษกรรมประวัติและตำหนิรูปพรรณของผู้กระทำความผิด ลงในแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑-๒๕๔๕) และแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒-๒๕๔๕) ให้ส่งแบบรายงานฯ ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ แล้วแต่กรณี จำนวน ๒ ชุด ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน นับจากวันที่รับคำร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษ หรือวันที่ได้ทราบหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิด
- คดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด และจับกุมตัวได้ ให้ดำเนินการดังนี้
 - ☐ บันทึกแผนประทุษกรรมลงในแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑-๒๕๔๕)
 - ☐ บันทึกประวัติ และตำหนิรูปพรรณของผู้กระทำความผิด ลงในแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒-๒๕๔๕) (ผู้ต้องหา ๑ คน/ ๑ แบบรายงาน)
 - ☐ พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือ และฝ่ามือทั้งซ้ายและขวาของผู้ต้องหา ลงไปในแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒-๒๕๔๕)
 - ☐ ถ่ายรูปผู้ต้องหา (ด้านข้าง ด้านตรง และด้านเฉียง) ถ่ายรูปตำหนิ ลายสักของผู้ต้องหาติดลงในแบบรายงานประวัติ และตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒-๒๕๔๕)
 - ☐ ให้ส่งแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑-๒๕๔๕) และแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒ - ๒๕๔๕) ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ แล้วแต่กรณี จำนวน ๒ ชุด ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน นับจากวันที่จับกุมตัว หรือรับมอบตัวผู้ต้องหา

๒.๓.๓ การส่งแบบรายงาน - ตรวจสอบแผนประทุษกรรม

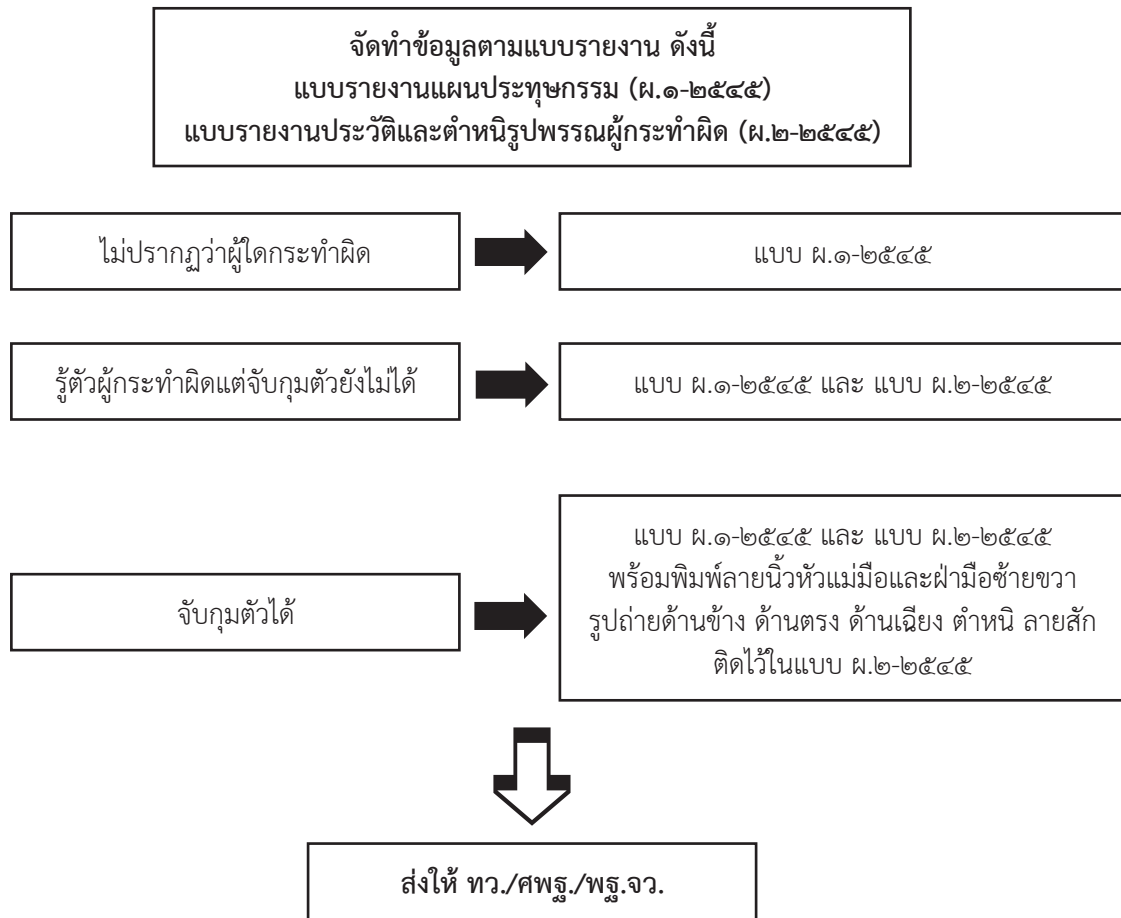
ให้ดำเนินการส่งแบบรายงานแผนประทุษกรรม (ผ.๑ - ๒๕๔๕) และแบบรายงานประวัติและตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (ผ.๒ - ๒๕๔๕) พร้อมรูปถ่ายผู้ต้องหา (ด้านข้าง ด้านตรง และด้านเฉียง) ตำหนิ ลายสัก ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือและฝ่ามือทั้งซ้ายและขวาของผู้ต้องหา เพื่อตรวจสอบแผนประทุษกรรมในคดีไปยังหน่วยงาน ดังนี้

- ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ส่ง กองทะเบียนประวัติอาชญากร
- นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ส่ง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐

๒.๓.๔ ผลการตรวจสอบแผนประทุษกรรม

เมื่อได้รับการตรวจสอบแผนประทุษกรรม จากกองทะเบียนประวัติอาชญากรหรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ แล้วให้นำผลการตรวจสอบแผนประทุษกรรมในคดีไปติดในสำนวนการสอบสวนก่อนส่งพนักงานอัยการดำเนินคดี

ขั้นตอนการปฏิบัติงานแผนประทุษกรรม

ระเบียบและคำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๘ กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติพิเศษ บทที่ ๑๑

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วย กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕

หน่วยรับผิดชอบ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ **หมายเลขโทรศัพท์** ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑, ๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕

แบบแจ้งคนหาย		แบบ คพศ. 1 เลขทะเบียน ค.พ.ศ.										
ข้าพเจ้าผู้ปกครองหรือผู้ดูแลในครอบครัว และให้คำปรึกษาหมาย "การหายสาบสูญ" ลงในช่องนี้เพิ่มเติม ☐ บุคคลที่หายสาบสูญ..... ประวัติการหายสาบสูญ.....												
4. รูปถ่ายหน้าคนหาย												
5. ส่วนนี้ระบุบรรณคนหาย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) สูง..... ซม. น้ำหนัก..... กก. หมู่เลือด..... <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>รูปร่าง</td> <td>☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ เตี้ย ☐ ลำตัวยาว ☐ คอหนา ☐ คอผอม</td> </tr> <tr> <td>ผิว</td> <td>☐ ขาว ☐ ขาวอมเหลือง ☐ ดำ ☐ ดำแดง ☐ ผงาด ☐ ผงาดเหลือง</td> </tr> <tr> <td>ผม</td> <td>☐ ปร ☐ ไม่ยาว ☐ ยาว ☐ สั้น ☐ สั้น ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว</td> </tr> <tr> <td>สีตา</td> <td>☐ สีน้ำตาล ☐ สีฟ้า ☐ สีเขียว ☐ สีเทา ☐ สีดำ ☐ สีขาว ☐ สีเทา</td> </tr> <tr> <td>ใบหน้า</td> <td>☐ หน้ามน ☐ หน้าแหลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม</td> </tr> </table> หน้า 3 จาก 6			รูปร่าง	☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ เตี้ย ☐ ลำตัวยาว ☐ คอหนา ☐ คอผอม	ผิว	☐ ขาว ☐ ขาวอมเหลือง ☐ ดำ ☐ ดำแดง ☐ ผงาด ☐ ผงาดเหลือง	ผม	☐ ปร ☐ ไม่ยาว ☐ ยาว ☐ สั้น ☐ สั้น ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว	สีตา	☐ สีน้ำตาล ☐ สีฟ้า ☐ สีเขียว ☐ สีเทา ☐ สีดำ ☐ สีขาว ☐ สีเทา	ใบหน้า	☐ หน้ามน ☐ หน้าแหลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม
รูปร่าง	☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ เตี้ย ☐ ลำตัวยาว ☐ คอหนา ☐ คอผอม											
ผิว	☐ ขาว ☐ ขาวอมเหลือง ☐ ดำ ☐ ดำแดง ☐ ผงาด ☐ ผงาดเหลือง											
ผม	☐ ปร ☐ ไม่ยาว ☐ ยาว ☐ สั้น ☐ สั้น ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว											
สีตา	☐ สีน้ำตาล ☐ สีฟ้า ☐ สีเขียว ☐ สีเทา ☐ สีดำ ☐ สีขาว ☐ สีเทา											
ใบหน้า	☐ หน้ามน ☐ หน้าแหลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม											

แบบแจ้งคนหาย		แบบ คพศ. 1 เลขทะเบียน ค.พ.ศ.												
ข้าพเจ้าผู้ปกครองหรือผู้ดูแลในครอบครัว และให้คำปรึกษาหมาย "การหายสาบสูญ" ลงในช่องนี้เพิ่มเติม ☐ ข้อมูลทางการแพทย์ ☐ ไม่มี ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่มี ☐ ประวัติโรคประจำตัว..... ☐ การตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (ภาพถ่ายรังสี สารพันธุกรรม และอื่นๆ)..... ☐ ประวัติการรักษาพยาบาล (การผ่าตัด โสโครกตา กายภาพบำบัดและอื่นๆ)..... ☐ ศึกษา ณ โรงเรียน/สถานศึกษา..... ข้อมูลพันธุกรรม ☐ ข้อมูลจากฐานข้อมูล ☐ ข้อมูลจากพันธุกรรม <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>ฟัน</td> <td>☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น</td> </tr> <tr> <td></td> <td>☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น</td> </tr> </table> รายละเอียดข้อมูลพันธุกรรม (ตำแหน่ง ด้าน จำนวน ประวัติการรักษา)..... หมายเหตุ..... 6. การเผยแพร่ข้อมูล (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) การเผยแพร่ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ใน วารสารคดีคนหาย ☐ อินเทอร์เน็ต ☐ ไม่เผยแพร่ การเผยแพร่ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ใน วารสารคดีคนหาย ☐ อินเทอร์เน็ต ☐ ไม่เผยแพร่ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">ผู้ขอดำเนินการ</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง</td> </tr> <tr> <td>ลงชื่อ.....</td> <td>ลงชื่อ.....</td> </tr> <tr> <td>(.....)</td> <td>(.....)</td> </tr> <tr> <td>ตำแหน่ง.....</td> <td>ตำแหน่ง.....</td> </tr> </table> หน้า 5 จาก 6			ฟัน	☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น		☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น	ผู้ขอดำเนินการ	เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง	ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....	(.....)	(.....)	ตำแหน่ง.....	ตำแหน่ง.....
ฟัน	☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น													
	☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น													
ผู้ขอดำเนินการ	เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง													
ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....													
(.....)	(.....)													
ตำแหน่ง.....	ตำแหน่ง.....													

แบบแจ้งคนหาย		แบบ คพศ. 1 เลขทะเบียน ค.พ.ศ.
ข้าพเจ้าผู้ปกครองหรือผู้ดูแลในครอบครัว และให้คำปรึกษาหมาย "การหายสาบสูญ" ลงในช่องนี้เพิ่มเติม ☐		
หน้าผาก	☐ กว้าง ☐ ธรรมดา ☐ แคบ ☐ กว้าง ☐ ธรรมดา ☐ แคบ	
ศีรษะ	☐ หนา ☐ ปานกลาง ☐ หนา ☐ ปานกลาง ☐ หนา ☐ ปานกลาง	
ตา	☐ ใหญ่ ☐ ปานกลาง ☐ เล็ก ☐ ใหญ่ ☐ ปานกลาง ☐ เล็ก	
รูปร่าง	☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ เตี้ย ☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ เตี้ย	
ผิว	☐ ขาว ☐ ขาวอมเหลือง ☐ ดำ ☐ ดำแดง ☐ ผงาด ☐ ผงาดเหลือง	
ผม	☐ ปร ☐ ไม่ยาว ☐ ยาว ☐ สั้น ☐ สั้น ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว ☐ ยาว	
สีตา	☐ สีน้ำตาล ☐ สีฟ้า ☐ สีเขียว ☐ สีเทา ☐ สีดำ ☐ สีขาว ☐ สีเทา	
ใบหน้า	☐ หน้ามน ☐ หน้าแหลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม ☐ หน้าเรียว ☐ หน้ากลม	
ฟัน	☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น	
ประวัติ	☐ ไม่มี ☐ มี ☐ สีขาว ☐ สีเหลือง ☐ สีดำ ☐ สีเทา ☐ สีอื่น	

รอยสัก (รูปแบบ 8) และเป็นรอยสัก (2 ปาน และอื่นๆ) ลักษณะการสัก/รอยสัก

ตำแหน่ง (1-13) ด้าน (หน้า/หลัง/บน/นอก)

ด้านหน้า	ด้านหลัง
1).....	1).....
2).....	2).....
3).....	3).....
4).....	4).....
5).....	5).....
6).....	6).....
7).....	7).....
8).....	8).....

หน้า 4 จาก 6

แบบแจ้งคนหาย		แบบ คพศ. 1 เลขทะเบียน ค.พ.ศ.								
ข้าพเจ้าผู้ปกครองหรือผู้ดูแลในครอบครัว และให้คำปรึกษาหมาย "การหายสาบสูญ" ลงในช่องนี้เพิ่มเติม ☐										
7. ผลการตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือกับลายนิ้วมือและลักษณะนิ้วมือเบื้องต้น ☐ ตรงกับลายนิ้วมือ/ลักษณะนิ้วมือ ลายนิ้วมือ/ลายนิ้วมือ..... ☐ นิ้วชี้ ☐ นิ้วกลาง ☐ นิ้วนิ้วนาง ☐ นิ้วนิ้วนาง ☐ ไม่ตรง ☐ อื่นๆ..... เปรียบเทียบลายนิ้วมือ ด้านหน้า..... ด้านหลัง.....										
ผู้ตรวจเปรียบเทียบ ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง.....										
8. เลือกความหมาย (* จำเป็นต้องมี) ☐ รูปถ่ายหน้าคนหาย ☐ รูปถ่ายลักษณะบุคคล/การแต่งกาย/ทรัพย์สิน/สิ่งของ/สิ่งของ/สิ่งของ ☐ ข้อมูลลายนิ้วมือ/รอยสัก/รอยสัก ☐ ข้อมูลทางพันธุกรรม ☐ ข้อมูลภาพถ่ายทางรังสี ☐ ข้อมูลสารพันธุกรรม ☐ อื่นๆ.....										
9. การส่งข้อมูล ดำเนินการส่งข้อมูลไปยัง ☐ คร. ☐ ค.พ.ศ. ☐ อื่นๆ..... <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">ผู้ขอดำเนินการ</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง</td> </tr> <tr> <td>ลงชื่อ.....</td> <td>ลงชื่อ.....</td> </tr> <tr> <td>(.....)</td> <td>(.....)</td> </tr> <tr> <td>ตำแหน่ง.....</td> <td>ตำแหน่ง.....</td> </tr> </table> หน้า 6 จาก 6			ผู้ขอดำเนินการ	เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง	ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....	(.....)	(.....)	ตำแหน่ง.....	ตำแหน่ง.....
ผู้ขอดำเนินการ	เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง									
ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....									
(.....)	(.....)									
ตำแหน่ง.....	ตำแหน่ง.....									

แบบแจ้งศพนิรนาม

แบบ ศพค. 3
 เมษายน ๒๕๖๓ ค.พ.ศ.

คำชี้แจง: นำกรอกข้อมูลลงในช่องว่าง และให้ทำเครื่องหมาย "กากบาท" ลงในช่องให้เต็ม ☒

3. เอกสารแนบ (*จำเป็นต้องมี)

☐ รูปถ่ายหน้าตรงของศพนิรนาม/รูปถ่ายที่เสร็จรอศพนิรนาม*
☐ รูปถ่ายอัตถ์ลักษณ์บุคคล/การแต่งกาย/ทรัพย์สินติดตัว/เครื่องประดับของศพนิรนาม*
☐ ข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของศพนิรนาม*
☐ อื่นๆ _____

4. การส่งข้อมูล

☐ ตว.
☐ ค.พ.ศ.
☐ อื่นๆ _____

ลงชื่อ _____ พนักงานสอบสวน

(_____)

_____ / _____ / _____

ลงชื่อ _____ หัวหน้าพนักงานสอบสวน

(_____)

_____ / _____ / _____

ลงชื่อ _____ ผู้บันทึก

(_____)

_____ / _____ / _____

หน้า 2 จาก 2

ลำดับพนักงานสอบสวน

[illegible]

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

ข้อมูลรับแจ้งเหตุคนหายพลัดหลง					สบคน - ๑
ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.					
วัน เดือน ปี เวลา ที่รับแจ้ง	สถานีตำรวจ พงส.ผู้รับแจ้ง	ชื่อ ชื่อสกุล ผู้แจ้ง	ชื่อ - สกุล คนหายพลัดหลง	รายละเอียด	ผลการปฏิบัติงาน

ตรวจแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ).....
(.....)
(ตำแหน่ง).....

แบบ สบคน-๑

แบบรายงานได้ตัวคนหายพลัดหลงคืน					สบคน - ๒
ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.					
สน./สภ.	ชื่อ-ชื่อสกุล คนหาย	วัน เดือน ปี ที่รับแจ้งความ	ผลการสืบสวนติดตาม		
			วัน เดือน ปี ที่พบ	สาเหตุการหายตัว	

ตรวจแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ).....
(.....)
(ตำแหน่ง).....

แบบ สบคน-๒

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

ข้อมูลรับแจ้งเหตุศพนิรนาม				
				ศบคน - ๓
วัน เดือน ปี เวลา ที่รับแจ้ง	สถานีตำรวจ พงส.ผู้รับแจ้ง	ชื่อ ชื่อสกุล ผู้แจ้ง	รายละเอียด	ผลการปฏิบัติงาน

ตรวจแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ).....
(.....)
(ตำแหน่ง).....

แบบ ศบคน-๓

แบบรายงานการพิสูจน์ทราบบุคคล				
ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.				
				ศบคน - ๔
สน./สภ.	ศพนิรนาม คนไร้ญาติ	วัน เดือน ปี ที่ได้รับแจ้ง	ผลการสืบสวนติดตาม	
			ทราบชื่อ	สาเหตุการตาย

ตรวจแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ).....
(.....)
(ตำแหน่ง).....

แบบ ศบคน-๔

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

แบบรายงานสถิติคนหายพลัดหลง							
ประจำเดือน.....พ.ศ.							
สบคน - ๕							
สน./สภ.	ชื่อ ชื่อสกุล คนหาย	วัน เดือน ปี ที่รับแจ้งความ	ส่งแบบรายงาน คำทูลรูปพรรณคนหาย พลัดหลง มายัง ทว. ตามหนังสือที่	ผลการสืบสวนติดตาม			
				ไม่พบตัว	วัน เดือน ปี ที่พบ	สาเหตุการหายตัว	จัดส่งแบบถอนประกาศ มายัง ทว. ตามหนังสือ

หมายเหตุ ๑. ข้อมูลที่เกิดขึ้นในส่วนกลาง ให้จัดส่งมายัง ทว.
 ๒. ข้อมูลที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค ให้จัดส่งมายัง ศพฐ.๑-๑๐ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

ตรวจแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ).....
 (.....)

แบบ สบคน-๕

แบบรายงานสถิติศพนิรนามและศพไร้ญาติ							
ประจำเดือน.....พ.ศ.							
สบคน - ๖							
สน./สภ.	ศพนิรนาม ศพไร้ญาติ	วัน เดือน ปี ที่ได้รับแจ้ง	ส่งแบบรายงาน คำทูลรูปพรรณศพ ไม่ทราบชื่อ มายัง ทว. ตามหนังสือที่	ผลการสืบสวนติดตาม			
				ไม่ทราบชื่อ	ทราบชื่อ		
					ทราบชื่อ	สาเหตุการตาย	จัดส่งแบบถอนประกาศ มายัง ทว. ตามหนังสือที่....

หมายเหตุ คำทูลรูปพรรณศพไม่ทราบชื่อ ให้จัดส่งมายัง ทว.

ตรวจแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ).....
 (.....)

แบบ สบคน-๖

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

๒.๔.๒ แนวทางการปฏิบัติกรณีคนหายพลัดหลง

๒.๔.๒.๑ การจัดทำแบบรายงาน

แบบรายงานที่เกี่ยวข้องกับคนหายพลัดหลง มีดังนี้

- (๑) แบบแจ้งคนหาย (แบบ คพศ.๑)
- (๒) แบบแจ้งคนหายได้คืน (แบบ คพศ.๕)
- (๓) แบบข้อมูลรับแจ้งเหตุคนหายพลัดหลง (แบบ ศบคน-๑)
- (๔) แบบรายงานรับแจ้งคนหายได้คืน (แบบ ศบคน-๒)
- (๕) แบบรายงานสถิติคนหายพลัดหลง (แบบ ศบคน-๕)

๒.๔.๒.๒ การจัดส่งแบบรายงาน

ให้หัวหน้าสถานีตำรวจรายงานข้อมูลเบื้องต้น โดยจัดส่งแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุคนหายพลัดหลง (แบบ ศบคน-๑) ผ่านแอปพลิเคชัน LINE ในแต่ละระดับ ตามแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งกลุ่ม LINE ในการรับแจ้งข้อมูลคนหาย ศพนิรนาม ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับจากที่ได้จัดทำข้อมูลแล้วเสร็จ ต่อมาภายหลังหากสามารถติดตามคนหายพบแล้ว ให้รายงานเพิ่มเติมตามแบบรายงานรับแจ้งคนหายได้คืน (แบบ ศบคน-๒) ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันที่พบตัว

๒.๔.๒.๓ หน้าที่ของสถานีตำรวจ

(๑) ให้ทุกสถานีตำรวจจัดตั้ง ศูนย์บริหารจัดการคนหายและศพนิรนาม ระดับสถานีตำรวจ เรียกโดยย่อว่า “ศบคน.สน./สภ.” โดยมี ผกก./สวญ./สว. เป็น ผอ.ศบคน.สน./สภ. และให้สามารถประกอบกำลังได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๒) เมื่อมีผู้มาแจ้งความเกี่ยวกับคนหาย คนพลัดหลง พนักงานสอบสวน ผู้รับแจ้งต้องให้ความสำคัญและตอบสนองดำเนินการในทันที ห้ามมิให้ยกเหตุอ้างว่าต้องรอให้ครบ ๒๔ ชั่วโมง ก่อน โดยสอบถามรายละเอียด ในเบื้องต้นจากผู้แจ้งและ/หรือพยาน แล้วรีบแจ้งศูนย์วิทยุเครือข่ายในสังกัด และหน่วยข้างเคียง เช่น กองบังคับการตำรวจทางหลวง กองบังคับการตำรวจรถไฟ กองบังคับการตำรวจน้ำ รวมทั้งด่านตรวจคนเข้าเมือง เพื่อสกัดกั้นตามด่านใกล้เคียงหรือจุดที่คาดว่าผู้ถูกล่อลวงลักพาจะผ่านไป โดยด่วน เป็นต้น ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในสถานที่เกิดเหตุโดยมิชักช้า

(๓) หลังจากที่ได้รับรายงานข้อมูลเบื้องต้น ตาม ๒.๔.๒.๒ แล้ว ให้ดำเนินการตามแนวทาง การปฏิบัติกรณีคนหายตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม (ค.พ.ศ.) กำหนด โดยให้เร่งรัดพนักงานสอบสวน รีบดำเนินการบันทึกข้อมูลคนหาย ตามแบบแจ้งคนหาย (แบบ คพศ.๑) ในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. ใน website ชื่อ www.thaimissing.go.th ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากสามารถติดตามคนหายพลัดหลงพบแล้ว ให้รีบดำเนินการบันทึกข้อมูลคนหายได้คืนตามแบบแจ้งคนหายได้คืน (แบบ คพศ.๕) ในระบบ ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่วันที่พบตัว แล้วส่งพิมพ์รายงานตาม แบบ คพศ.๑ หรือ แบบ คพศ.๕ จากระบบ ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน แล้วลงชื่อพนักงานสอบสวนในแบบรายงานจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน โดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารไปยัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร, ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ และ พิสูจน์หลักฐานจังหวัด อีกแต่อย่างใด โดยให้ถือว่า ข้อมูลที่บันทึกในระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. เป็นการออกประกาศและถอนประกาศตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การกรอกตำหนิรูปพรรณคนหาย ให้กรอกข้อความให้ละเอียดเพียงพอที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือบุคคลที่พบเห็น จะมั่นใจได้ว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ได้รับแจ้งหายไว้

(๔) กรณีที่สถานีตำรวจได้รับแจ้งเบาะแสบุคคลสูญหายจาก กองทะเบียนประวัติอาชญากร/เลขานุการ คบคน.ตร. ซึ่งเป็นข้อมูลคนหายที่ประชาชนโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือมายังศูนย์รับแจ้งข้อมูลข่าวสาร ๑๕๙๙ หรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานยุติธรรมจังหวัด หรือศูนย์ดำรงธรรม หรือมูลนิธิกระจกเงา ให้พนักงานสอบสวนที่ได้รับมอบหมายประสานรายละเอียดกลับไปยังผู้แจ้ง โดยแนะนำให้ผู้แจ้งมาลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูลคนหายพลัดหลงในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหาย และพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่วันที่รับแจ้ง

(๕) ถ้าการสอบสวนรับแจ้งนั้นมีเหตุอันควรสงสัย หรือเชื่อมั่นว่าจะเกี่ยวข้องกับการเมือง ให้ทำการสอบสวนมูลกรณีโดยละเอียด และรายงานด่วนถึง ตร. (ผ่าน บข.ส.) เพื่อพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการสืบสวนติดตามเป็นกรณีพิเศษ

(๖) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ มอบหมายรองหัวหน้าหน่วยที่รับผิดชอบงานสืบสวนเป็น รอง ผอ.สบคน. ในระดับสถานีตำรวจ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งงาน ประสานการปฏิบัติติดตามคนหาย และหมั่นไปติดต่อเยี่ยมเยียนเป็นระยะ ๆ โดยให้มีรายละเอียดวัน เดือน ปีที่สืบสวนติดตาม และได้ไปเยี่ยมเยียนสอบถามกับผู้ใด โดยให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อในบันทึกการสืบสวนติดตามเป็นหลักฐานด้วย

(๗) ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สืบสวนติดตามคนหาย จัดทำ “บันทึกการสืบสวนบุคคลสูญหาย” โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับบุคคลผู้สูญหาย แนวทางการสืบสวนติดตามที่ได้ดำเนินการไว้ และให้มีการส่งมอบบันทึกการสืบสวนดังกล่าว ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบคนใหม่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตำแหน่งหรือเปลี่ยนแปลงงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การสืบสวนติดตามมีความต่อเนื่อง แล้วรายงานผลการสืบสวนติดตามมายัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร/เลขานุการ คบคน.ตร. ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๘) ให้ทุกสถานีตำรวจจัดทำสมุดสารบบคนหาย ตามแบบแนบท้ายหนังสือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๑๒๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ จัดเก็บไว้ที่สถานีตำรวจ พร้อมกับจัดทำแฟ้มเก็บรวบรวมรายงานตำหนิรูปพรรณคนหาย และรายงานการได้ตัวคนหายคืน เพื่อการตรวจสอบ ค้นหา และเป็นข้อมูลสนับสนุนการทำงานในงานการบริหารจัดการคนหายและศพนิรนาม

(๙) หากต้องมีการดำเนินการตามกระบวนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อการยืนยันเอกลักษณ์บุคคลว่าผู้ตายเป็นใคร เป็นคนหายหรือไม่ ให้พนักงานสอบสวนประสานขอความร่วมมือโดยให้ระบุในท้ายแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุคนหายพลัดหลง (แบบ สบคน-๑) หรือแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุศพนิรนาม (แบบ สบคน-๓) ว่า “พนักงานสอบสวน มีความเห็นว่า จะต้องมีการดำเนินการตามกระบวนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อการยืนยันเอกลักษณ์บุคคลว่าผู้ตายเป็นใคร จึงประสานขอความร่วมมือกลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล สพฐ.ตร. ในการรวบรวมข้อมูลก่อนการเสียชีวิต (Ante Mortem - AM)”

(๑๐) ให้พนักงานสอบสวนรายงานผลการสืบสวนติดตามมายัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร/เลขานุการ คบคน.ตร. ภายใน ๓๐ วัน จนกว่าจะพบตัว

(๑๑) ให้พนักงานสอบสวนรายงานสถิติคนหายพลัดหลง ตามแบบรายงานสถิติคนหายพลัดหลง (แบบ สบคน-๕) มายัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร/เลขานุการ คบคน.ตร. ภายในวันที่ ๕ ของเดือน

๒.๔.๒.๔ การปฏิบัติหลังพบตัวคนหาย

(๑) กรณีที่ติดตามพบตัวคนหาย หรือมีผู้มาแจ้งว่าได้พบตัวคนหาย แล้วด้วยประการใดก็ตาม ให้พนักงานสอบสวนซักถามถึงสาเหตุที่หายไปอย่างแท้จริง ตลอดจนการใช้ชีวิตระหว่างที่หาย และให้ทำการอบรมสั่งสอนมิให้หลบหนีไปอีก แล้วให้รีบดำเนินการบันทึกข้อมูลคนหายพลัดหลงในรายที่ได้บันทึกในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. ตามแบบแจ้งคนหายได้คืน (แบบ คพศ.๕) ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่วันที่พบตัว และให้รายงานตามแบบรายงานรับแจ้งคนหายได้คืน (แบบ ศบคน-๒) ผ่านแอปพลิเคชัน LINE ในแต่ละระดับ ตามแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งกลุ่ม LINE ในการรับแจ้งข้อมูลคนหายศพนิรนาม ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันที่พบตัว

ถ้าการสอบสวนสาเหตุการหายนั้นมีเหตุอันควรสงสัย หรือเชื่อมั่นว่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา ให้ทำการสอบสวนมูลกรณีโดยละเอียด เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด

ให้พนักงานสอบสวนที่รับตัวคนหายเป็นผู้นำส่งผู้ปกครอง หรือสถานีตำรวจที่คนหายมีภูมิลำเนาอยู่แล้วแต่กรณี ก่อนนำส่งให้ติดต่อญาติหรือผู้ปกครองของคนหาย หรือสถานีตำรวจที่คนหายมีภูมิลำเนา เพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ให้มารับตัวคนหาย หากผู้ปกครองไปรับไม่ได้หรือมีเหตุขัดข้อง ให้นำตัวคนหายไปฝากไว้ที่หน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดนั้น ๆ

(๒) กรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลตามระบบของ ค.พ.ศ. หากระบุตัวได้ว่าคนหายตรงกับฐานข้อมูลคนนิรนามที่อยู่ในระบบของ ค.พ.ศ. ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตาม ๒.๔.๑ โดยอนุโลม หากคนหายตรงกับฐานข้อมูลศพนิรนามที่อยู่ในระบบของ ค.พ.ศ. ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติกรณีศพนิรนาม

๒.๔.๒.๕ หน้าที่ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

(๑) ให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ดำเนินการประมวลผลข้อมูลคนหาย และคนหายได้คืน ในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนามของ ค.พ.ศ. แล้วจัดทำเป็นสถิติประจำเดือน/ปี พร้อมสรุปเป็นสถิติเปรียบเทียบให้เป็นปัจจุบัน รายงาน ประธาน คบคน.ตร. ทราบ ทุกวันที่ ๕ ของเดือน

(๒) กรณีสถานีตำรวจจัดส่งแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุคนหายพลัดหลง (แบบ ศบคน-๑) และ แบบรายงานรับแจ้งคนหายได้คืน (แบบ ศบคน-๒) ผ่านแอปพลิเคชัน LINE ให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร ใช้เป็นข้อมูลสำหรับตรวจสอบกับข้อมูลคนหายที่พนักงานสอบสวนบันทึกในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. และดำเนินการประสานพนักงานสอบสวนให้ระบบฐานข้อมูลคนหายมีความครบถ้วนต่อไป

๒.๔.๓ แนวทางการปฏิบัติกรณีศพนิรนาม

๒.๔.๓.๑ การจัดทำแบบรายงาน

แบบรายงานที่เกี่ยวข้องกับศพนิรนาม มีดังนี้

- (๑) แบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.๓) สำหรับพนักงานสอบสวน
- (๒) แบบบันทึกข้อมูลศพนิรนาม (แบบ คพศ.๔) สำหรับแพทย์

ทางนิติเวชศาสตร์

- (๓) แบบข้อมูลรับแจ้งเหตุศพนิรนาม (แบบ ศบคน-๓)

(๔) แบบรายงานการพิสูจน์ทราบบุคคล (แบบ ศบคน-๔)

(๕) แบบรายงานสถิติศพนิรนาม (แบบ ศบคน-๖)

๒.๔.๓.๒ การจัดส่งแบบรายงาน

เมื่อมีผู้มาแจ้งความพบศพนิรนาม หรือขึ้นส่วนอวัยวะของมนุษย์ ที่ทำให้เชื่อหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีบุคคลเสียชีวิต โดยไม่สามารถระบุได้ว่าศพหรือขึ้นส่วนอวัยวะเป็นผู้ใด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจรายงานข้อมูลเบื้องต้น โดยจัดส่งแบบรายงานข้อมูลรับแจ้งเหตุศพนิรนาม (แบบ ศบคน-๓) ผ่านแอปพลิเคชัน LINE ในแต่ละระดับ ตามแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งกลุ่ม LINE ในการรับแจ้งข้อมูลคนหาย ศพนิรนาม ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับจากที่ได้จัดทำข้อมูลแล้วเสร็จ ต่อมาภายหลังหากสามารถระบุได้ว่าผู้ตายเป็นใครแล้ว ให้รายงานเพิ่มเติมตามแบบรายงานการพิสูจน์ทราบบุคคล (แบบ ศบคน-๔) ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่วันที่ทราบชื่อ

๒.๔.๓.๓ หน้าที่ของสถานีตำรวจ

(๑) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจทราบ โดยให้เจ้าหน้าที่กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ร่วมกับพนักงานสอบสวนไปทำการตรวจที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพ ตรวจเก็บร่องรอยวัตถุพยานต่าง ๆ พร้อมถ่ายภาพไว้ ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นว่าการตรวจพิสูจน์ศพไม่ควรกระทำในที่พบศพ โดยมีเหตุอันสมควรจะส่งศพไปยังสถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ หรือโรงพยาบาลของรัฐที่มีแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ ซึ่งได้รับวุฒิบัตร หรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภาปฏิบัติหน้าที่ เพื่อดำเนินการดังกล่าวก็ได้ โดยให้แพทย์ผู้ทำการชันสูตรพลิกศพบันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกข้อมูลศพนิรนาม (แบบ คพศ.๔)

(๒) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการประสานแพทย์ผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ เพื่อจัดเก็บตัวอย่างเลือด หรือสารคัดหลั่ง หรือสิ่งที่จะใช้ตรวจสารพันธุกรรม (DNA) จากศพนิรนาม ส่งไปยังสถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจทราบ โดยระบุไว้หน้ากล่องพัสดุไปรษณีย์ว่า “ตัวอย่างดีเอ็นเอ” ในพื้นที่จังหวัดอื่น นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด ที่รับผิดชอบแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตาม ๒.๓.๑ - ๒.๓.๒

(๓) หลังจากที่มีรายงานข้อมูลเบื้องต้น ตาม ๒.๔.๓.๒ แล้ว ให้ดำเนินการตามแนวทาง การปฏิบัติกรณีศพนิรนามตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม (ค.พ.ศ.) กำหนด โดยให้เร่งรัดพนักงานสอบสวน รีบดำเนินการบันทึกข้อมูลพบศพนิรนามตามแบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.๓) ในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ.ใน website ชื่อ www.thaimissing.go.th ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่วันที่รับแจ้ง แล้วส่งพิมพ์แบบแจ้งศพนิรนาม (แบบ คพศ.๓) จากกระบวนตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน แล้วลงชื่อพนักงานสอบสวนในแบบรายงานจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน และแนบสำเนาไปกับศพ หรือแจ้งไปยังหน่วยงานชันสูตรว่าศพดังกล่าวน่าจะเป็นศพนิรนาม

(๔) ให้พิมพ์ลายนิ้วมือ ๑๐ นิ้ว ของผู้ตาย จำนวน ๓ ฉบับ ติดสำนวนการสอบสวนและสำเนาสำนวนการสอบสวน ๒ ฉบับ แล้วส่งไปตรวจสอบยัง กองทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ฉบับ พร้อมรายงานชันสูตรพลิกศพ ภาพถ่ายศพ รวมทั้งภาพถ่ายเกี่ยวกับทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย โดยให้จัดส่งในวันพิมพ์ลายนิ้วมือหรือในวันรุ่งขึ้น และให้เก็บรักษาทรัพย์สินไว้โดยให้น่าระเบียนการเก็บรักษาของกลางมาใช้โดยอนุโลม เพื่อมอบแก่ทายาทหรือญาติของผู้ตาย

(๕) หากผลการสอบสวนดำเนินคดีอาญา มีความเห็นว่าจะต้องมีการดำเนินการตามกระบวนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อยืนยันเอกลักษณ์บุคคลว่าผู้ตายเป็นใคร ให้พนักงานสอบสวนประสานขอความร่วมมือ โดยให้ระบุในท้ายแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุคนหายพลัดหลง (แบบ ศบคน-๑) หรือแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุศพนิรนาม (แบบ ศบคน-๓) ว่า “พนักงานสอบสวน

มีความเห็นว่า จะต้องมีการดำเนินการตามกระบวนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อยืนยันเอกลักษณ์บุคคลว่าผู้ตายเป็นใคร จึงประสานขอความร่วมมือกลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล สพฐ.ตร. ในการรวบรวมข้อมูลก่อนการเสียชีวิต (Ante Mortem - AM)”

๒.๔.๓.๔ การจัดการศพ

หลังจากที่ได้มีการพิสูจน์ศพแล้ว พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีเป็นศพที่พิสูจน์ทราบแล้วว่ามีทายาท ญาติ หรือผู้มีสิทธิ มาติดต่อขอรับศพไปจัดการตามประเพณี ให้พนักงานสอบสวนมอบศพให้ทายาท ญาติ หรือผู้มีสิทธิ หลังจากที่ได้มีการตรวจสอบความสัมพันธ์เกี่ยวข้องจนแน่ชัดแล้ว ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน และลงนามร่วมกัน

(๒) กรณีเป็นศพที่ไม่มีทายาท ญาติ หรือผู้มีสิทธิ มาติดต่อขอรับศพ หรือเป็นศพที่ยังไม่ทราบผู้ตายเป็นใคร เมื่อรักษาศพไว้ ณ สถานที่ชันสูตรศพอย่างน้อยเป็นเวลา ๓ วัน แล้ว ให้แจ้งเทศบาลท้องถิ่น สมาคม หรือมูลนิธิเพื่อการนี้ รับศพไปจัดการเก็บที่สุสาน และให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ให้จัดทำสมุดทะเบียนส่งศพฝัง โดยมีรายละเอียดตามแบบ ท้ายหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๑๒๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕

(ข) ประสานเทศบาลท้องถิ่น สมาคม หรือมูลนิธิเพื่อการนี้ กำหนดหมายเลขหลุมฝังศพ

(ค) จัดทำแผ่นป้ายชื่อศพ (ถ้าศพยังไม่มีชื่อหรือยังไม่ทราบชื่อ ให้เขียนว่าศพ “ชาย” หรือ “หญิง” เท่าที่จะทำได้) วันที่ส่ง หมายเลขหลุมฝังศพ เหตุตาย โดยติดไว้ที่ด้านหน้าของหลุมศพ แล้วถ่ายภาพเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

(ง) ให้ผู้เกี่ยวข้องจัดการห่อศพให้เรียบร้อย พร้อมจัดทำป้ายชื่อศพ (ถ้าศพยังไม่มีชื่อหรือยังไม่ทราบชื่อ ให้เขียนว่าศพ “ชาย” หรือ “หญิง” เท่าที่จะทำได้) หมายเลขศพ ติดไว้บนผ้าห่อศพ และตัวศพ จากนั้นจึงส่งมอบศพไปเก็บยังสุสาน

(๓) การขุดศพ

(ก) เมื่อได้รับการร้องขอให้ขุดศพ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

๑) เมื่อมีญาติมาแสดงความจำนงในการขอรับศพที่ฝังไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารจากพนักงานสอบสวนที่ญาติของผู้เสียชีวิต นำมาแสดง และตรวจสอบหลักฐานบัตรประจำตัวของผู้มาติดต่อขอรับศพ

๒) ตรวจสอบจากวันที่ฝัง เลขที่หลุมในสมุดทะเบียนส่งศพฝัง

๓) ตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดของผู้เสียชีวิตและญาติ ผู้ขอรับศพ

๔) ดำเนินการขุดศพ และให้ญาติผู้ขอรับศพลงชื่อรับศพ ในสมุดทะเบียนฝังศพ

(ข) การขุดศพเพื่อเผาหรือประกอบพิธีทางศาสนา (ทำลาย) เช่น กรณีล้างป่าช้า

๑) กรณีที่แพทย์ระบุสาเหตุการตายว่า เป็นการตายตามธรรมชาติ จะทำได้เมื่อฝังศพไว้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายเรื่องบุคคลสาบสูญกำหนดไว้

๒) กรณีการตายที่เกี่ยวกับคดี จะทำได้เมื่อฝังศพไว้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดอายุความไว้

๒.๔.๓.๕ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบต้องรีบดำเนินการสืบสวนให้ทราบว่าผู้ตายเป็นใคร รวมทั้งให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารจัดการคนหายและศพนิรนาม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อได้รับการประสาน โดยเฉพาะข้อมูลศพไม่ทราบชื่อและการค้นหาให้แก่ญาติที่มาขอรับศพไปจัดการตามประเพณีซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบย้ายไปอยู่สังกัดอื่น หรือไม่สามารถติดต่อได้ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าพนักงานสอบสวนในการดำเนินการแทน

๒.๔.๓.๖ การปฏิบัติหลังทราบชื่อศพ

เมื่อทราบว่าผู้ตายเป็นใครแล้ว ให้รีบดำเนินการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมในส่วน of ศพไม่ทราบชื่อที่ได้บันทึกในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันที่ทราบชื่อ โดยให้รายงานตามแบบรายงานการพิสูจน์ทราบบุคคล (แบบ ศบคน-๔) ผ่านแอปพลิเคชัน LINE ในแต่ละระดับ ตามแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งกลุ่ม LINE ในการรับแจ้งข้อมูลคนหาย ศพนิรนาม ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันที่ทราบชื่อ

๒.๔.๓.๗ หน้าที่ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

(๑) ให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ดำเนินการประมวลผลข้อมูลศพนิรนาม ในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. แล้วจัดทำเป็นสถิติศพนิรนามประจำเดือน/ปี พร้อมสรุปเป็นสถิติเปรียบเทียบให้เป็นปัจจุบัน รายงาน ประธาน คบคน.ตร. ทราบ ทุกวันที่ ๕ ของเดือน

(๒) กรณีสถานีตำรวจจัดส่งแบบข้อมูลรับแจ้งเหตุศพนิรนาม (แบบ ศบคน-๓) และแบบรายงานการพิสูจน์ทราบบุคคล (แบบ ศบคน-๔) ผ่านแอปพลิเคชัน LINE ให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ใช้เป็นข้อมูลสำหรับตรวจสอบกับข้อมูลศพนิรนามที่พนักงานสอบสวนบันทึกในระบบงานตามโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลบุคคลสูญหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ของ ค.พ.ศ. เพื่อดำเนินการให้ระบบฐานข้อมูลศพนิรนามมีความครบถ้วนต่อไป

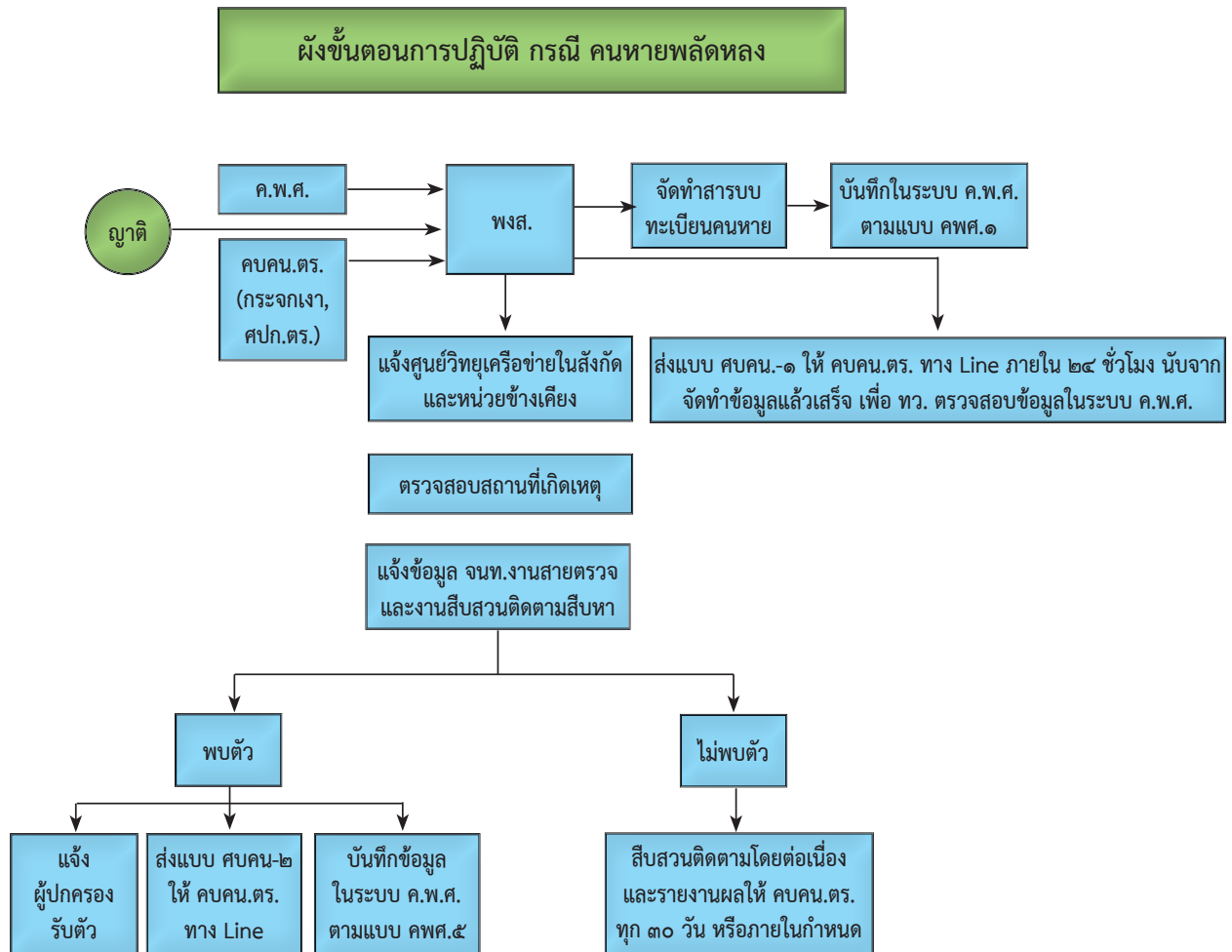
(๓) การตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือศพไม่ทราบชื่อ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือศพไม่ทราบชื่อในระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หากพบประวัติ ให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบ เพื่อแจ้งทายาท ญาติหรือผู้มีสิทธิมารับศพไปจัดการตามประเพณี แต่หากตรวจสอบไม่พบประวัติ ให้ประสานกับกรมการปกครอง เพื่อจัดส่งภาพถ่ายลายพิมพ์นิ้วมือนั้นเข้าตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

(๔) กรณีตรวจไม่พบลายพิมพ์นิ้วมือในฐานข้อมูลทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ให้จัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำหรับตรวจเปรียบเทียบ เมื่อมีการร้องขอ

(๕) กรณีตรวจพบลายพิมพ์นิ้วมือตรงกับลายพิมพ์นิ้วมือในฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่น และได้รับการยืนยันผลการตรวจเปรียบเทียบจากกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทราบ เพื่อดำเนินการ ค้นหาให้แก่ญาติต่อไป

๒) ตรวจสอบข้อมูลของศพที่ทราบชื่อแล้วกับข้อมูลคนหายในระบบ อาทิ เลขประจำตัวประชาชน รูปถ่าย ฯลฯ หากเป็นบุคคลเดียวกันให้แจ้งพนักงานสอบสวนที่บันทึกข้อมูลคนหาย ทราบ เพื่อทำการบันทึกข้อมูลคนหายได้คืนอีกส่วนหนึ่ง

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๑๒๒๗ ลง ๓๐ มี.ค. ๕๕ (การจัดทำสมุดสารบบศพนิรนามและแบบสมุดสารบบคนหาย)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพปริศนา พ.ศ. ๒๕๕๘

บันทึกสั่ง รอง ผบ.ตร.(ปร ๑)(กม.)/ผอ.ศบค.น.ตร. ลง ๑ ก.พ. ๖๐ (การจัดตั้งกลุ่ม LINE)

คำสั่ง ศปก.ตร. ที่ ๖๖/๒๕๖๑ ลง ๑๔ พ.ย. ๒๕๖๑ (แต่งตั้ง คณะกรรมการ คนคน.ตร.)

หน่วยรับผิดชอบ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑, ๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕

แบบรายงานพฤติการณ์และการเคลื่อนไหวของบุคคลพ้นโทษ	
ที่...../.....	
เสนอ ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร	
นาย	
ตาม ที่ นาง..... บ.ช.ท.	
นางสาว	
ซึ่งต้องโทษ.....ฐาน.....	
พ้นโทษเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และไปมีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านเลขที่.....	
ตรอก.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....	
อำเภอ.....จังหวัด.....	ท้องที่สถานีตำรวจ.....
ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	
ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ ๔/๒๕๔๗ นั้น	ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
ขอรายงานพฤติการณ์และการเคลื่อนไหวของ นาย.....	ตำแหน่ง.....
นาง.....	สถานีตำรวจ.....
นางสาว.....	วันที่.....
บ.ช.ท.....ผู้พ้นโทษ.....ประจำเดือน.....พ.ศ.....	
ดังต่อไปนี้.....	
.....	
.....	
.....	
ให้ขีดฆ่าคำที่ไม่ต้องการออก (พลิก)	
วพ.๑๖-ต.๓๓๐	

หมายเหตุ ชื่อบุคคลพ้นโทษ ต้องเขียนให้ชัดเจนด้วยตัวบรรจง พร้อมด้วยเลขหมาย บ.ช.ท. คำว่า “พฤติการณ์และการเคลื่อนไหว” หมายถึง พฤติการณ์หรือกิริยาใด ๆ ของบุคคลพ้นโทษที่แสดงออกทั้งในทางที่เป็นคุณและโทษ และหมายถึงตลอดถึงอุปนิสัยใจคอ ที่อาศัย, อาชีพ, สถานที่เที่ยวเตร่, การคบหา, คู่ครองหรือกรณีแวดล้อมใด ๆ อันเป็นปัจจัยหรืออาจเป็นปัจจัยให้บุคคลพ้นโทษนั้นดำเนินการทุจริตต่อไปอีก หรือดเว้นกลับตัวเป็นพลเมืองดี ซึ่งจำต้องรายงานอันเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนป้องกันและควบคุมหรือเลือกการควบคุมเกี่ยวกับบุคคล ควรรายงานให้ละเอียดว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน มีอาชีพอะไร มีความประพฤติเป็นมาอย่างไร นิสัยใจคอเป็นอย่างไร ความสำคัญหรือเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร โทร. ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑
ที่ ๐๐๓๒.๓๒/ **วันที่**
เรื่อง การสอดส่องพฤติกรรมและความเคลื่อนไหวของคนพ้นโทษ
เรียน

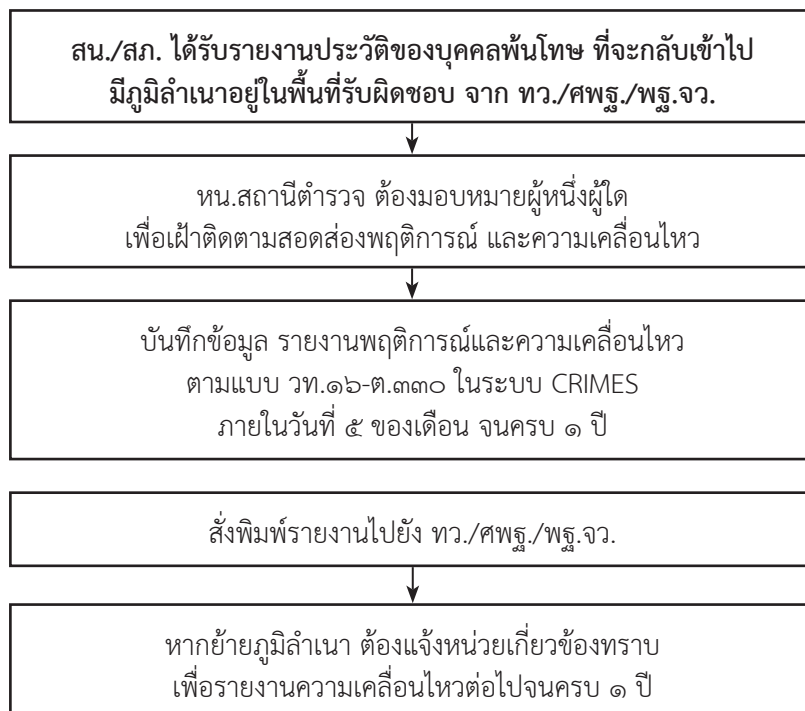
ผทว.๑ ทว. ขอส่งประวัติคนพ้นโทษของ.....
 ชื่อ.....พ้นโทษเมื่อ.....
 ซึ่งตามหลักฐานของเรือนจำ ปรากฏว่าบุคคลพ้นโทษนี้ได้มาอยู่ที่.....
 จังหวัด.....ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของท่าน เพื่อให้ท่านส่งการเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ
 สอดส่องพฤติกรรมและความเคลื่อนไหว และโปรดรายงานพฤติกรรมและความเคลื่อนไหวของบุคคล
 พ้นโทษผู้นี้ ให้ ผทว.๑ ทว. ทราบทุกวัน ที่ ๕ ของเดือน ตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๗
 บทที่ ๒ ต่อไปด้วย
 (ลงชื่อ).....
 (.....)
 สว.ผทว.๑ ทว.

(ฉีกส่วนล่างนี้ส่งคืน ผทว.๑ ทว.)

ส่วนราชการ.....
 ที่.....วันที่.....
 เรียน สว.ผทว.๑ ทว.

ได้รับประวัติคนพ้นโทษของ.....
 ไว้แล้ว และจะได้จัดส่งรายงานผลการสอดส่องพฤติกรรมและความเคลื่อนไหวของบุคคลพ้นโทษผู้นี้
 ให้ ผทว.๑ ทว. ทราบตามระเบียบต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงานบุคคลพ้นโทษ

ระเบียบและคำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๗ บทที่ ๑ และ บทที่ ๒

หนังสือ ตร. ที่ ตช ๐๐๒๖.๓๕๕/๑๗๖๕ ลง ๗ ก.ค. ๒๕๔๒ (แบบประวัติบุคคลพ้นโทษ)

หน่วยรับผิดชอบ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ **หมายเลขโทรศัพท์** ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑, ๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

๒.๖ การออกคำหารูปพรรณทรัพย์สิน

๒.๖.๑ เมื่อมีทรัพย์สินหายหรือถูกประทุษร้ายยังติดตามคืนมาไม่ได้ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการบันทึกข้อความลงในแบบทำระเบียบฯ ดังนี้

๒.๖.๑.๑ รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ใช้แบบ วท.๒๗-ต.๗๐๓

๒.๖.๑.๒ ทรัพย์สินประเภทอื่น ๆ ใช้แบบ วท.๘-ต.๓๒๒

๒.๖.๒ การจัดส่งเอกสาร

๒.๖.๒.๑ กรุงเทพมหานคร ส่ง กองทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ชุด เก็บ ณ ที่รับแจ้ง ๑ ชุด ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒.๖.๒.๒ จังหวัดอื่น ส่ง ศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ ๑ ชุด เก็บที่รับแจ้ง ๑ ชุด ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒.๖.๓ การปฏิบัติบางกรณี

๒.๖.๓.๑ ทรัพย์สินที่หายถ้าเป็นทรัพย์สินที่ต้องจดทะเบียนไว้กับเจ้าหน้าที่ให้พนักงานสอบสวนคัดสำเนาทะเบียนของทรัพย์สินนั้น ส่งพร้อมแบบคำหารูปพรรณทรัพย์สินด้วย

๒.๖.๓.๒ กรณีอาวุธปืนให้พนักงานสอบสวนจัดส่งทะเบียนปืนไปยังนายทะเบียนอาวุธปืนที่ออกให้อีกส่วนหนึ่งด้วย

๒.๖.๔ กรณีได้ทรัพย์สินทั้งหมดหรือบางส่วนคืน

พนักงานสอบสวนต้องรีบแจ้งถอนประกาศสืบหาทรัพย์สินนั้นโดยทันที ตามแบบ วท.๒๗-ต.๗๐๓ และแบบ วท.๘-ต.๓๒๒ ส่งไปยังหน่วยงานที่จัดส่งเอกสารขอให้ออกประกาศ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง พร้อมแจ้งเหตุที่ได้คืนด้วย

๒.๖.๕ ให้พนักงานสอบสวนมีหนังสือพร้อมส่งภาพรูปพรรณทรัพย์สินหาย ไปยังสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง (วังไชยา) เพื่อขอความร่วมมือให้จัดส่งภาพคำหารูปพรรณไปยังโรงรับจำนำทั่วราชอาณาจักรพิมพ์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบทรัพย์สินจำนำหรือส่งขอที่จะรับจำนำหรือตรวจสอบกับบัญชีทรัพย์สินจำนำที่ผู้รับจำนำขาดส่งดอกเบี้ย

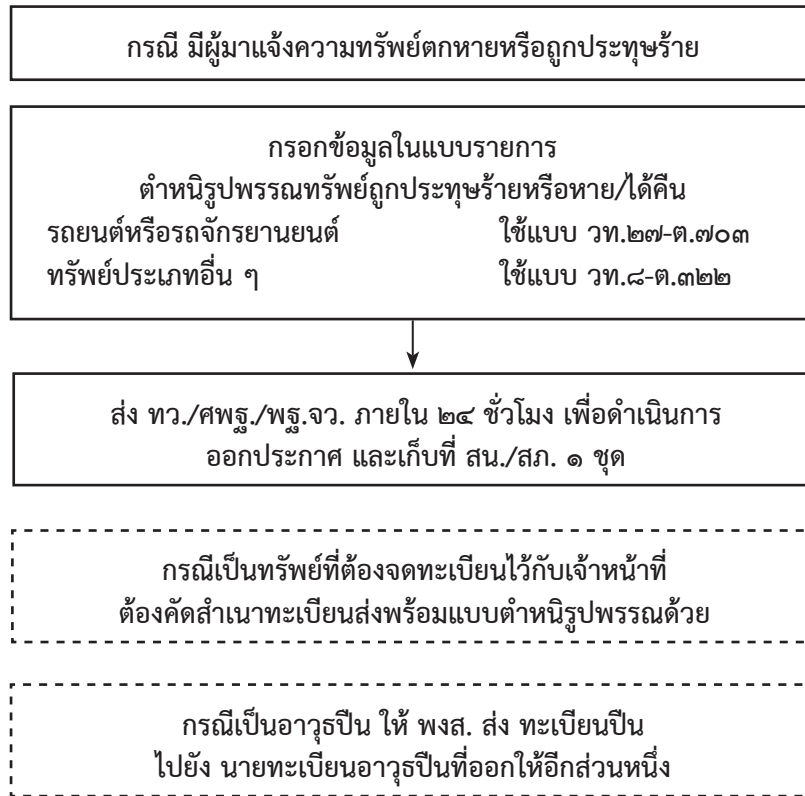
แบบรายการคำหารูปพรรณทรัพย์สินสูญหายหรือหาย/ได้คืน	
ส่วนราชการ	สถานีตำรวจ/แผนก.....ก.ก.บก.
ที่...../.....	วันที่.....
เรียน	
สิ่งที่ส่งมาด้วย	
รายละเอียดการหาย	☐ ทรัพย์สินสูญหายหรือหาย ☐ เกี่ยวกันคดี
ผู้เสียหาย.....	☐ ได้คืน ☐ ไม่เกี่ยวข้องคดี
ที่อยู่.....	
ผู้แจ้งหาย.....	
ที่อยู่.....	
ชื่อหา/เหตุที่หาย.....	
สถานที่เกิดเหตุ.....	
วันที่เกิดเหตุ.....	เวลา.....น.
ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ตามเลขคดีที่.....	วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ป.จว. ข้อ.....
รายละเอียดการได้คืน	จับกุมผู้ต้องหาได้.....คน
สถานที่ได้คืน.....	
วันที่ได้คืน.....	ป.จว. ข้อ.....
วิธีการได้คืน.....	
รายการและคำหารูปพรรณทรัพย์สินสูญหายหรือหาย/ได้คืน	
.....	
.....	
.....	
รวม.....รายการ	มูลค่าทั้งสิ้น.....บาท
(ลงชื่อ).....	
(.....)	
(ตำแหน่ง).....	

วท.๘-ต.๓๒๒

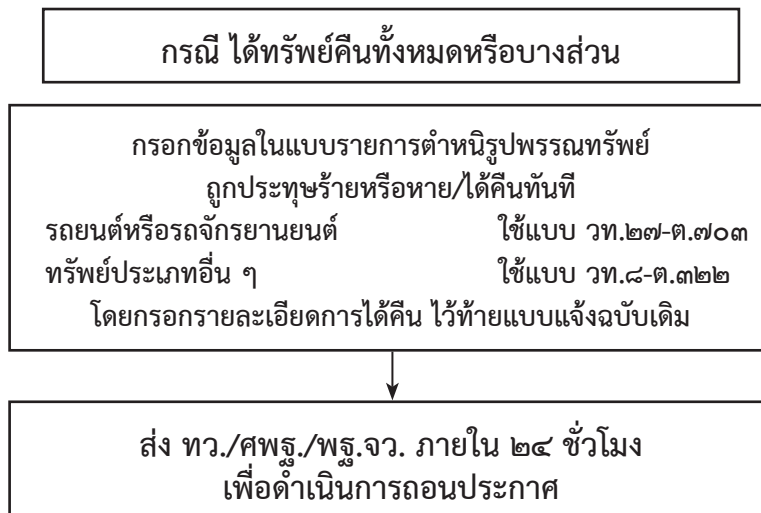
แบบคำหารูปพรรณรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์/ได้คืน	
ส่วนราชการ	สถานีตำรวจ/แผนก.....ก.ก.บก.
ที่...../.....	วันที่.....
เรียน	
สิ่งที่ส่งมาด้วย	สำเนาบัญชีจดทะเบียนรถ ๑ ฉบับ
☐ รถยนต์	☐ รถจักรยานยนต์
☐ ถูกโจรกรรม	☐ ได้คืน
จดทะเบียน.....	จังหวัด.....
ชื่อรถ.....	แบบ.....รุ่น ปี ค.ศ.....สี.....
ชื่อเครื่องยนต์.....	ชนิดเชื้อเพลิง.....
เลขหมายเครื่องยนต์.....	
เลขหมายตัวรถ.....	
ลักษณะของรถ.....	ประเภทของรถ.....(รย. ๕๓)
คำนิยามลักษณะพิเศษ.....	
ราคาประเมินขณะที่ถูกโจรกรรม.....	
ชื่อเจ้าของ.....	โทรศัพท์.....
บ้านเลขที่.....	ต.รอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....	อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
ชื่อผู้ครอบครอง.....	โทรศัพท์.....
บ้านเลขที่.....	ต.รอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....	อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รายละเอียดการถูกโจรกรรม	
สถานที่เกิดเหตุ.....	
วันที่เกิดเหตุ.....	
ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ตามเลขคดีที่.....	
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ป.จว. ข้อ.....	
พฤติการณ์ที่ถูกโจรกรรม.....	
รายละเอียดการได้คืน	
จับกุมผู้ต้องหาได้.....คน	
สถานที่ได้คืน.....	
วันที่ได้คืน.....	
วิธีการได้คืน.....	
สภาพของรถที่ได้คืน.....	
(ลงชื่อ).....	
(.....)	
(ตำแหน่ง).....	

วท.๒๗-ต.๗๐๓

ขั้นตอนการปฏิบัติงานรพหาย ทรัพย์สินหาย

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

ระเบียบและคำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ บทที่ ๒

หน่วยรับผิดชอบ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ **หมายเลขโทรศัพท์** ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑, ๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

๒.๗ ของตกที่มีผู้เก็บได้

๒.๗.๑ เมื่อรับแจ้งให้ลงรายงานประจำวัน และทำลงในสมุดยึดทรัพย์ของกลางให้ปรากฏชื่อของผู้เก็บได้ลักษณะของทรัพย์สิน ตำหนิรูปพรรณ สถานที่เก็บได้ และบันทึกถ้อยคำของผู้เก็บได้ โดยละเอียดว่าได้ของนั้นมาอย่างไร เมื่อวัน เวลาใด สถานที่ใด แล้วส่งแบบตำหนิรูปพรรณทรัพย์ ในกรุงเทพมหานครส่งกองทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ ชุด เก็บไว้ที่รับแจ้ง ๑ ชุด จังหวัดอื่น ส่งศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ ๑ ชุด เก็บไว้ที่รับแจ้ง ๑ ชุด เพื่อออกประกาศสืบหาเจ้าของ

๒.๗.๒ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกถ้อยคำให้ชัดเจนว่าจะต้องการรับรางวัลหรือไม่ เมื่อครบกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่เก็บของได้ หากไม่มีเจ้าของทรัพย์สินมาขอรับทรัพย์สินคืน ผู้เก็บจะขอรับของนั้นเป็นกรรมสิทธิ์หรือจะยกให้แก่ทางราชการตามความประสงค์อย่างใด ให้บันทึกถ้อยคำเป็นหลักฐานและให้แจ้งแก่ผู้เก็บได้ว่า หากย้ายที่อยู่ไปที่ใดให้แจ้งให้ทราบด้วย เพื่อสะดวกในการติดตาม เมื่อครบกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่เก็บได้ ก็ให้แจ้งสถานีตำรวจที่สามารถแจ้งได้ เพื่อประสาน กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบทราบ เพื่อประโยชน์ของผู้เก็บทรัพย์หายได้

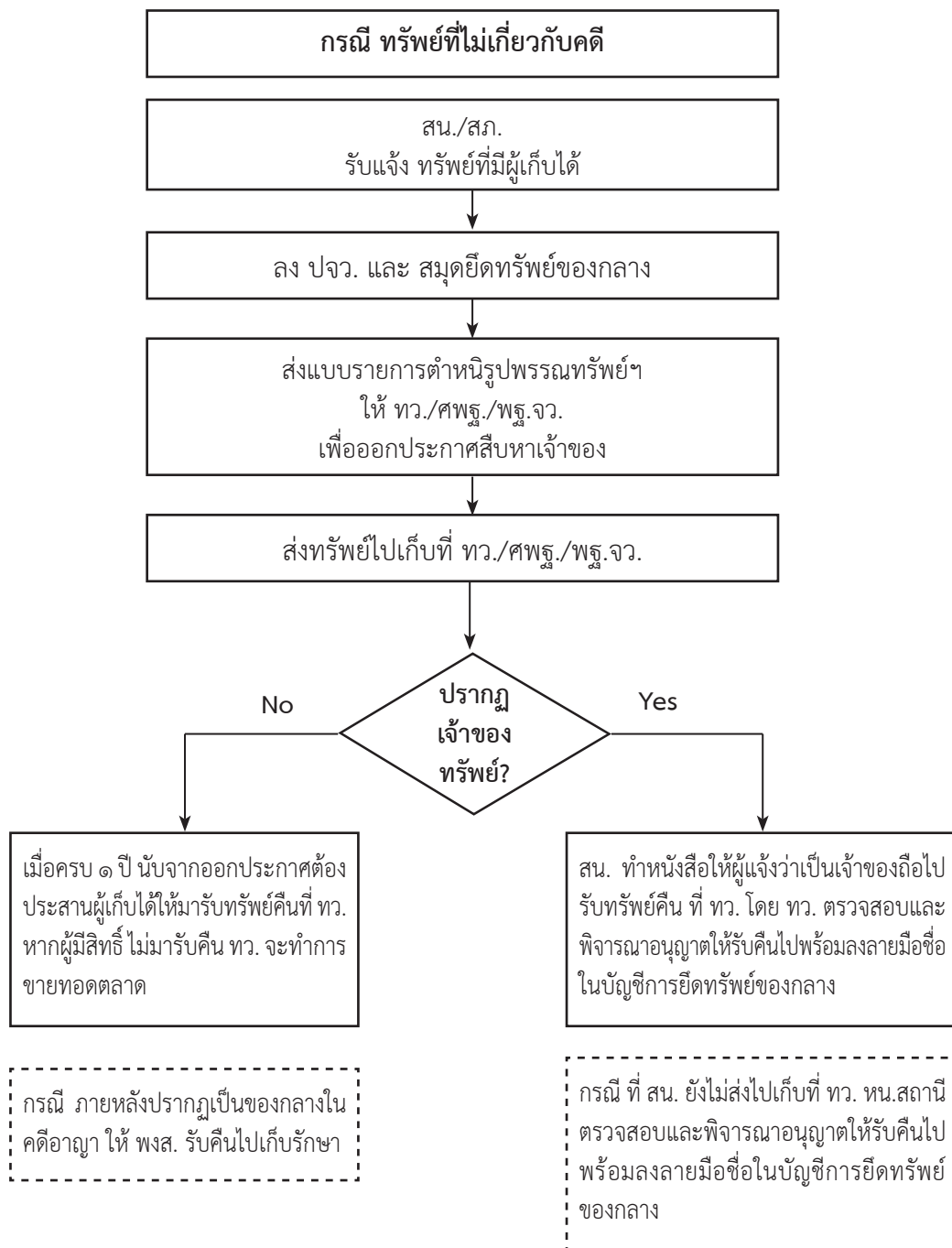
๒.๗.๓ ทรัพย์สินที่ต้องส่งไปให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ หากเป็นทรัพย์สินที่มีน้ำหนักมาก ไม่สะดวกที่จะเคลื่อนย้ายหรือสิ้นเปลืองค่าขนส่ง เช่น เครื่องยนต์ เรือ ชุง ปศุสัตว์ เป็นต้น ให้สถานีตำรวจนั้นเป็นผู้เก็บรักษาไว้

๒.๗.๔ ถ้าหากมีผู้มาแจ้งว่าทำทรัพย์สินตกหาย โดยการหลงลืมไว้ หรือทำตกหล่น ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน ชื่อ-ชื่อสกุล ที่อยู่ ตลอดจนสถานที่ที่ทำทรัพย์สินหาย และตำหนิรูปพรรณของทรัพย์สิน โดยละเอียด แล้วทำหนังสือให้ผู้แจ้งนำไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ เพื่อตรวจสอบ หากพบและเชื่อว่าเป็นเจ้าของที่แท้จริง ก็พิจารณาอนุญาตให้รับคืนได้ และพนักงานสอบสวนต้องหมายเหตุในบัญชีการยึดทรัพย์โดยให้ผู้นั้นลงชื่อรับสิ่งของนั้นไว้เป็นหลักฐาน พร้อมแจ้งให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อจะได้รีบออกประกาศถอนการสืบหาเจ้าของทรัพย์สิน หากทรัพย์สินนั้นยังไม่จัดส่งให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ และยังคงเก็บรักษาไว้ที่สถานีตำรวจ เมื่อมีผู้มาขอรับก็ให้หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบหลักฐานและพิจารณาอนุญาตให้รับคืนไป พร้อมให้ลงลายมือชื่อในบัญชีการยึดทรัพย์ด้วยเพื่อเป็นหลักฐาน

๒.๗.๕ ทรัพย์หายที่มีผู้เก็บได้ และไม่นำส่งพนักงานสอบสวน หากภายหลังพบว่าเกี่ยวข้องกับทางคดีอาญาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเก็บรักษาทรัพย์นั้นไว้จนถึงที่สุด โดยให้ปฏิบัติตามข้อ ๑ และเมื่อคดีถึงที่สุดก็ให้ดำเนินการตามคำพิพากษา ถ้ายังไม่มีผู้มารับอีกให้นำส่ง กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ

๒.๗.๖ ทรัพย์ที่ส่งให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ ภายหลังปรากฏว่าเป็นของกลางในคดีอาญา ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการขอรับคืนไปเก็บรักษาไว้

๒.๗.๗ เมื่อครบกำหนด ๑ ปี หากยังไม่มีผู้มิสิทธิ์ เจ้าของหรือผู้เก็บได้มาขอรับคืนให้ กองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ เป็นเจ้าหน้าที่ขายทอดตลาด แล้วนำเงินส่ง กองการเงิน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระเบียบและคำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๕ ของกลางและของส่วนตัวผู้ต้องหา บทที่ ๔

หน่วยรับผิดชอบ ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑, ๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

บัญชีหมายเลขโทรศัพท์ กองทะเบียนประวัติอาชญากร (กองทะเบียนประวัติอาชญากร)

กองทะเบียนประวัติอาชญากร อาคาร ๗ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถนนพระรามที่ ๑ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

สามารถ DOWNLOAD แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบได้ที่ WWW.CRIMINAL.POLICE.GO.TH

บรรณานุกรม

- ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๓๒
การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๕๔
- ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒
การพิมพ์ลายนิ้วมือ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ประมวลการระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ การออกตำหนิรูปพรรณและทรัพย์สิน บทที่ ๑
การออกตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด
- ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการออกตำหนิรูปพรรณบุคคลและทรัพย์สิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๕
- ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยกรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕
- ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ การออกประกาศตำหนิรูปพรรณบุคคลและทรัพย์สิน
- ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๐
การขึ้นสูตรพลิกศพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม
พ.ศ. ๒๕๕๘
- คำสั่งศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๖๖/๒๕๖๑ ลง ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการการคนหายและศพนิรนาม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

บทที่ ๔

การตรวจทางนิติเวชศาสตร์

บทที่ ๔

การตรวจทางนิติเวชศาสตร์ (Forensic Medicine)

การสืบสวนจากสถานที่เกิดเหตุ คือ การบูรณาการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายพนักงานสอบสวน ฝ่ายสืบสวน และฝ่ายวิทยาการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน และฝ่ายแพทย์นิติเวช ในการชันสูตรพลิกศพและการตรวจที่เกิดเหตุซึ่งต้องทำร่วมกัน

๑. หลักการและความสำคัญของการชันสูตรพลิกศพ

(๑) การสอบสวนการตายผิดธรรมชาติ ๕ อย่าง ได้แก่ การฆ่าตัวตาย ถูกผู้อื่นทำให้ตาย ตายโดยสัตว์ทำร้าย ตายโดยอุบัติเหตุ และตายโดยยังมีปรากฏเหตุ มีพนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับแพทย์นิติเวช ถ้าเป็นการตายโดยฝ่ายที่ใช้อำนาจรัฐต้องมีอัยการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองร่วมด้วย เป็นสี่ฝ่าย ตามกฎหมายบัญญัติไว้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๘-๑๕๖)

(๒) ความสำคัญในการตรวจสอบว่าการตายนั้นเป็นผลจากการกระทำความผิดทางอาญาหรือไม่ และเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคล เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ได้แก่ การตายที่เกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ และการตายในระหว่างความควบคุมของเจ้าพนักงาน

(๓) วัตถุประสงค์ในการชันสูตรพลิกศพตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนี้

๑) ผู้ตายเป็นใคร

๒) ตายที่ไหน

๓) ตายเมื่อใด

๔) เหตุตายเป็นอะไร

๕) พฤติการณ์ของการตาย

๖) ถ้าตายโดยคนทำร้าย ให้กล่าวว่าใครหรือสงสัยว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดที่จะทราบได้ โดยทำเป็นสำนวนการชันสูตรพลิกศพซึ่งพนักงานสอบสวนกับแพทย์ทำร่วมกัน

(๔) การตรวจสถานที่เกิดเหตุ เป็นการสืบสวนการกระทำความผิดอาญาโดยมีพนักงานสอบสวน รับผิดชอบร่วมกับฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานและแพทย์นิติเวช มีความสำคัญในการเก็บหลักฐานทางกายภาพนอกตัวศพโดยเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เก็บหลักฐานทางชีวภาพที่ติดกับศพโดยแพทย์นิติเวช (การกระทำกับเนื้อตัวศพ ถือเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งหากไม่มีใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมจะไม่สามารถกระทำได้) โดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ได้แก่

๑) พิสูจน์ว่ามีกระทำความผิดเกิดขึ้นในที่เกิดเหตุหรือไม่

๒) การกระทำความผิดเกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร

๓) ใครเป็นผู้กระทำความผิด

(๕) ที่เกิดเหตุมีได้หลายที่ตั้งแต่ที่ฆาตกรรม (Primary) ที่เคลื่อนย้ายศพ (Intermediary) ที่พบศพ (Secondary) และที่ซ่อนวัตถุพยาน (Tertiary)

แนวทางปฏิบัติการชันสูตรพลิกศพ

ก่อนตรวจ

(๑) การรักษาความปลอดภัยของวัตถุพยาน การรักษาสภาพศพและที่เกิดเหตุ กำหนดพื้นที่ปิดล้อมเพื่อรักษาศพและวัตถุพยาน (อาจมีหลายพื้นที่ตามความจำเป็น) กันไม่ให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป กำหนดทางเข้าออก ไม่เคลื่อนย้ายศพไปตรวจที่อื่น ยกเว้น

๑) มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่อนามัยของประชาชน เช่น ศพติดเชื้อร้ายแรง หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น เช่น ไฟไหม้อาคารไม่ปลอดภัย

๒) การเคลื่อนย้ายศพสามารถทำได้ ถ้าไม่ทำให้ผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป เช่น อุบัติเหตุรถชนโดยมีผู้เห็นเหตุการณ์จำนวนมาก และกีดขวางการจราจรทำให้การจราจรติดขัด

(๒) การรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยในการตรวจที่เกิดเหตุ กรณีไฟไหม้ ก๊าซรั่ว สารเคมีอันตราย วัตถุระเบิด การตายจากกระแสไฟฟ้า การตายบนทางจราจร ประเมินความมั่นคงของอาคารสถานที่ ประเมินความเสี่ยงภัยก่อนเข้าพื้นที่

(๓) ความปลอดภัยในการชันสูตรพลิกศพ ประเมินโอกาสติดเชื้อจากศพและสารคัดหลั่งที่ฟุ้งกระจายในอากาศ หรือเชื้อโรคจากเลือดศพสามารถแพร่เชื้อมาได้เพียงใด ควรมีระบบการบริหารความเสี่ยง และมีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล เช่น ถุงมือ หน้ากากอนามัย ตามหลักการของ Universal Precautions อยู่เสมอ

ระหว่างตรวจ

(๑) การชันสูตรพลิกศพ แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพ ณ ที่พบศพ เพียงแต่ตรวจศพภายนอกเท่านั้น โดยตรวจใน ๓ หัวข้อ ได้แก่

- ๑) การพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล
- ๒) การประมาณเวลาตาย
- ๓) การหาสาเหตุการตาย

(๒) การตรวจที่เกิดเหตุในส่วนของผู้ชันสูตรพลิกศพ

- ๑) พิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในที่เกิดเหตุหรือไม่
- ๒) การกระทำความผิดเกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร
- ๓) ใครเป็นผู้กระทำความผิด

การตรวจชันสูตรพลิกศพและการตรวจสถานที่เกิดเหตุร่วมกันของเจ้าพนักงานต่าง ๆ

	ชันสูตรพลิกศพ	การตรวจที่เกิดเหตุ	การสืบสวนสอบสวน
การพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล	อัตลักษณ์ทางกายภาพ ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ รูปร่าง หน้าตา เลือดฝาด เครื่องประดับ ลักษณะที่บ่งบอกถึงการทำงานหรืออาชีพต่าง ๆ เช่น ใช้แรงงานกลางแจ้ง ทำงานเบา ๆ ในที่ร่ม สุขภาพทั่วไป โรคและความพิการ ดำเนินแผลเป็น รอยสัก ฯลฯ	เอกสารระบุตัวตน เช่น บัตรประจำตัวประชาชน บัตรเครดิต ของใช้ส่วนตัว ฯลฯ	forensic vitimology คือการวิเคราะห์เหยื่อ ตัวตนทางกายภาพ ดิจิทัล อาชีพ ฐานะทางสังคมและการเงิน การศึกษา ความสัมพันธ์ ความชอบ ประเมินความเสี่ยงการเป็นเหยื่อ
ประมาณเวลาตาย	postmortem change ดูการเปลี่ยนแปลงหลังตาย ได้แก่ ๑. กระเจกตา สีหรืออุณหภูมิ ๒. การแข็งตัวของศพ ๓. จำเลือดตกสู่ที่ต่ำมีความสัมพันธ์กับท่าทางศพที่พบหรือไม่ (มีการเคลื่อนย้ายศพหรือไม่) ๔. อุณหภูมิของศพ ๕. การเน่า	scene marker ได้แก่ อุณหภูมิในห้องที่ผู้ตายอยู่ การถ่ายเทระบายอากาศของพื้นที่	สอบพยานบุคคลและพยานดิจิทัล พบมีชีวิตครั้งสุดท้ายเมื่อใด กับใครทำอะไรกันอยู่ ทำ victim ๒๔ hr timeline

	ชั้นสูตรพลิกศพ	การตรวจที่เกิดเหตุ	การสืบสวนสอบสวน
สาเหตุการตาย	ตรวจและแปลผลบาดแผลหรือการบาดเจ็บ ดังนี้ ๑. เกิดก่อนหรือหลังตาย ใกล้เคียงเวลาตายหรือไม่ ๒. ตรงตำแหน่งใด ทำตนเองได้หรือไม่ เป็นอวัยวะสำคัญหรือไม่ ๓. รุนแรงถึงตายหรือหมดความสามารถในการต่อสู้ป้องกันตัว มีแผลตายก็แผล ๔. เกิดจากอาวุธใด มีลักษณะเฉพาะตัวหรือไม่ ๕. มีร่องรอยบาดแผลจากการต่อสู้ป้องกันตนเองหรือไม่ ๖. ความสัมพันธ์ระหว่างร่องรอยบาดแผลกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ถ้าไม่พบบาดแผลหรือการบาดเจ็บชัดเจนตรวจว่าเกิดจากแรงทางกายภาพอื่นได้หรือไม่ ได้แก่ - ดูลักษณะการขาดอากาศจากเลือดออกใต้เยื่อตาขาว เล็บเขียว ปากเขียว ตรวจบริเวณลำคอ มีรอยกดรัดลำคอ ปิดปากจมูก หรือกดทับหน้าอกลำตัวหรือไม่ - ดูบาดแผลถูกไฟฟ้าดูดตามมือ เท้าและลำตัว ถ้าไม่พบอีกตรวจการถูกวางยาหรือได้รับพิษ - กลืนหรือคราบสารเคมีตามตัว - คราบอาเจียนตามตัว หรือฟองน้ำลายบริเวณปากและจมูก - มีร่องรอยการกัดลิ้น ชักเกร็งตามร่างกายหรือไม่ - มีอุจจาระหรือปัสสาวะราด ถ้าไม่พบอีกให้ระบุว่าเป็นการตายไม่ทราบเหตุ หากร่องรอยโรคประจำตัว และการรักษา การกินยา รักษาโรค ใบนัดตรวจรักษาโรค ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการต่าง ๆ	๑. postmortem artifact ได้แก่ บาดแผลหลังตายซึ่งเกิดจากการถูกวัตถุต่างๆ เช่น การถูกใบพัดเรือ หรือจากสัตว์กัดแทะ ๒. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการตาย ได้แก่ - ตายจากบาดแผล ดูร่องรอยต่อสู้ในที่เกิดเหตุ หาอาวุธหรือวัตถุที่ใช้ทำร้ายหรือต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งบางที่ได้จากที่เกิดเหตุ เช่น สายไฟ เชือก ไม้กวาด กองเลือด การกระจายของรอยเลือด คราบเลือด ลักษณะต่าง ๆ (ถ้าไม่สัมพันธ์กับบาดแผล อาจถูกนำมาทิ้งไว้) - ตายจากการขาดอากาศทางวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ผูกคอ รัดคอ ปิดปาก จมูก - จากไฟฟ้าดูด ดูสะพานไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า รูปลัทธิไฟ ร่องรอยคราบน้ำมัน น้ำท่วม - ตายจากสารพิษ หาสารเคมี ขวดยาหรือซองยาในที่เกิดเหตุ คราบยาหรือสารพิษบนภาชนะต่าง ๆ ขวดบรรจุสารเคมี รวมทั้งสุราที่ดื่มร่วมด้วย	CSA (Crime Scene Analysis) วิเคราะห์พฤติกรรมในที่เกิดเหตุหา MO, signature การเตรียมการ การลงมือ การควบคุมและความระมัดระวัง ฯลฯ วิเคราะห์แรงจูงใจ
พฤติการณ์การตาย	<u>กระทำอัตวินิบาตกรรม</u> ๑. บาดแผลอยู่ในตำแหน่งที่ทำตนเองได้ ไม่อยู่ในตำแหน่งซึ่งดูอูจาดไม่สวยงาม มีแผลตายแผลเดียว และอาจมีบาดแผลซึ่งเกิดจากการทดลองทำตนเอง ๒. ขาดอากาศ รอยรัดแนวเฉียง	<u>กระทำอัตวินิบาตกรรม</u> ๑. บาดแผลมีความสัมพันธ์กับอาวุธและคราบเลือด พบอาวุธในที่เกิดเหตุ อาจพบหลายวิธีร่วมกัน เพื่อให้แน่ใจว่าตายจริง	

	ชั้นสูตรพลิกศพ	การตรวจที่เกิดเหตุ	การสืบสวนสอบสวน
	๓. ใช้ไฟฟ้าดูดตนเอง ในตำแหน่งที่ทำตนเองได้ ๔. กินยาตาย <u>ถูกทำร้าย</u> ๑. บาดแผลอยู่ในตำแหน่งที่ทำตนเองไม่ได้ มีบาดแผลที่ทำให้ตายหลายบาดแผล มีบาดแผลจากการต่อสู้ป้องกันตัว ถ้ามีความเกลียดกัน อาจมีการทำร้ายบริเวณใบหน้าเพื่อทำลายโฉม พบบาดแผลจากการทำให้เหยื่อไม่ส่งเสียงร้องหรือขัดขืน ๒. ขาดอากาศ ถ้ารัดคอหรือรัดจะมีลักษณะเป็นแนวราบ ถ้าบีบคออาจพบรอยบริเวณลำคอและรอยเล็บมือผู้ตายซึ่งเกิดจากการพยายามดึงมือของผู้ทำร้ายออก ๓. ไฟฟ้าดูด ในตำแหน่งที่ทำตนเองไม่ได้ ๔. วางยา	๒. ขาดอากาศหายใจ ผูกคอ ชันชะเนาะหรือเอาเชือกคล้องคอหลายรอบ ไม่พ้นผ่านใบหน้าดวงตาหรือผม อาจเอาผ้ารองเพื่อกันเจ็บ หรือแขวนคอในตำแหน่งที่สามารถขึ้นไปผูกได้ และน้ำหนักถ่วงมากพอทำให้ตาย ๓. ไฟฟ้าดูด เป็นช่างไฟประดิษฐ์อุปกรณ์ใช้เองได้ ๔. กินยาตาย อาจพบจดหมายลาตาย <u>ถูกทำร้าย</u> ๑. ไม่พบอาวุธในที่เกิดเหตุ ๒. ขาดอากาศ ไม่พบเชือกหรือพบรัดแน่นหลายปมหลายชั้น ซึ่งในชั้นหลัง ๆ จะแน่นกว่าชั้นแรก ๓. ไฟฟ้าดูด มีกลไกให้ทำได้ ๔. วางยา วิเคราะห์การเข้าออกจากที่เกิดเหตุของคนร้าย การใช้เวลาในที่เกิดเหตุทำอะไร เพื่ออะไร อย่างไร เป็นต้น	วิเคราะห์คนร้าย criminal profile หากกลุ่มผู้ต้องสงสัยเพื่อสืบสวนต่อไป

หลังการตรวจ

เมื่อตรวจศพและที่เกิดเหตุแล้ว แพทย์มีหน้าที่ต้องดำเนินการต่อไปนี้

๑. ตัดสินใจร่วมกับเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในการส่งศพไปตรวจพิสูจน์เพิ่มเติม
๒. แจ้งญาติให้ทราบโดยไม่ต้องขอความยินยอมในการผ่าศพ แต่ต้องอธิบายเหตุผลและความจำเป็น
๓. ทำเอกสารการชันสูตรพลิกศพ หรือใบรับรองการตายเพื่อมอบศพให้ญาตินำไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา (กรณีที่ไม่ส่งตรวจเพิ่ม)
๔. การส่งศพหรือสิ่งส่งตรวจไปตรวจเพิ่มเติม

กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานฯ ไว้ให้สามารถส่งศพ หรือส่งสิ่งตรวจไปตรวจเพิ่มเติม เพื่อให้พบเหตุของการตายเท่าที่เห็นว่าจำเป็น

๔.๑ กรณีที่สงสัยว่าถูกผู้อื่นทำให้ตาย ต้องส่งศพตรวจโดยไม่มีข้อยกเว้น ซึ่งกรณีนี้ผู้สงสัยจะเป็นใครก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตายหรือคดีนั้น

๔.๒ การฆาตกรรมหรือถูกผู้อื่นกระทำชัดเจน แม้จะพบสาเหตุการตายแล้ว ก็ต้องหาความจริงเพิ่มว่าใครทำและทำอย่างไร

๔.๓ ศพที่ตายด้วยโรคกรณีที่สงสัยว่าเกิดจากการรักษาที่ผิดพลาดหรือจากความประมาทของแพทย์

๔.๔ ศพเน่า เว้นแต่แน่ใจว่าไม่ถูกกระทำให้ตาย เช่น จมน้ำตาย

๔.๕ ตายกะทันหันโดยไม่ทราบสาเหตุ

๔.๖ มีประกันชีวิต

การชันสูตรพลิกศพชาวอิสลามิกชน

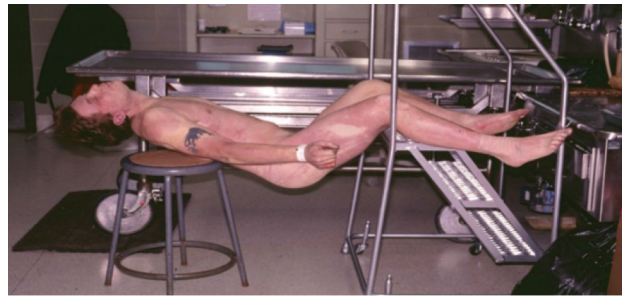
คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๐๘/๒๕๑๗ กั้ระเบียบการชันสูตรพลิกศพของกรมตำรวจ ข้อ ๓๑๙ วรรคท้าย และหนังสือของสำนักจุฬาราชมนตรีที่ สพ. ๒๒๓/๒๕๔๑ ที่ร้องขอให้ละเว้นการผ่าหรือทำลายส่วนของศพให้มากที่สุดหากไม่จำเป็น และสมควรรีบตรวจชันสูตรพลิกศพโดยเร็วเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การประกอบพิธีทางศาสนา แต่หากว่ามีเหตุจำเป็นดังกล่าวมาแล้วก็สามารถส่งให้ผ่าศพได้ เพราะหลักศาสนาอิสลามนั้นให้อิทธิพลความจำเป็นของกฎหมายบ้านเมืองเป็นหลัก เพียงแต่ขอให้ความเคารพและให้เกียรติต่อร่างผู้ตาย

การเปลี่ยนแปลงหลังตายและการประมาณเวลาตาย

การประมาณเวลาตายเป็นข้อมูลสำคัญที่พนักงานสืบสวนและพนักงานสอบสวนผู้ทำการชันสูตรพลิกศพต้องการจากแพทย์ที่ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาที่ทำให้เกิดการตายผิดธรรมชาติ เช่น การหาตัวผู้ต้องสงสัย หรือการหาพยานบุคคลที่อยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับเวลาตาย ยังอาจถูกนำไปใช้ในการสรุปสำนวนชันสูตรพลิกศพ ในกรณีที่ความตายนั้นมิได้เป็นผลจากการกระทำความผิดอาญาอีกด้วย โดยทั่วไปแพทย์สามารถทำการประเมินเวลาตายได้โดยการตรวจการเปลี่ยนแปลงภายหลังตาย (postmortem changes) ที่เกิดกับศพเป็นหลัก ร่วมกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อเป็นการสนับสนุนผลการตรวจศพ

การตรวจการเปลี่ยนแปลงภายหลังตาย

๑. Rigor Mortis หรือการแข็งตัวของกล้ามเนื้อภายหลังตาย ซึ่งจะเริ่มตรวจพบการแข็งตัวที่กล้ามเนื้อมัดเล็กก่อน rigor mortis จะเริ่มเกิดที่เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมงหลังตาย และจะเกิดเต็มที่ใช้เวลาประมาณ ๖ - ๑๒ ชั่วโมงหลังตาย และเมื่อศพเริ่มเน่าโปรตีนในกล้ามเนื้อจะเสื่อมสลายทำให้ตรวจพบการอ่อนตัวเป็นครั้งที่สองของศพโดยเริ่มตรวจได้จากกล้ามเนื้อมัดเล็กก่อน

๒. Livor Mortis หรือการตกสู่เบื้องต่ำของเลือดหลังตาย เนื่องจากระบบไหลเวียนโลหิตของร่างกายหยุดทำงานทำให้เม็ดเลือดตกสู่เบื้องต่ำตามแรงโน้มถ่วงโลก จะพบ livor mortis ได้ที่บริเวณของร่างกายในส่วนที่อยู่ต่ำกว่าส่วนอื่นขึ้นอยู่กับท่าทางของศพ เช่น ศพที่อยู่ในสภาพนอนหงายจะเห็น livor mortis เกิดขึ้นบริเวณด้านหลังของศพ หากศพที่อยู่ในสภาพนอนคว่ำจะเห็น livor mortis เกิดขึ้นบริเวณด้านหน้าของศพ สีของ livor mortis โดยทั่วไปจะมีสีม่วงแดง อาจพบสีของผิวหนังทั่ว ๆ ร่างกายของศพที่ผิดปกติในการตายจากสารพิษบางประเภท เช่น สีชมพู (cherry pink) ในการตายจาก carbon monoxide หรือสีแดง (cherry red) ในการตายจาก cyanide poisoning ระยะเวลาที่เกิด livor mortis จะเริ่มเกิดที่เวลาประมาณ ๓๐ นาที ถึง ๒ ชั่วโมงหลังตาย และจะเกิดเต็มที่ซึ่งทำให้กดไม่จางที่เวลาประมาณ ๖ - ๑๒ ชั่วโมงหลังตาย

๓. Decomposition หรือการเน่า ประกอบด้วยสองกระบวนการ คือ autolysis ซึ่งเป็นการย่อยสลายตัวเองของเนื้อเยื่อ และ putrefaction เป็นการย่อยสลายโดยจุลชีพ ศพจะเริ่มเข้าสู่การเน่าเมื่อตายมาแล้วประมาณ ๒๔ ชั่วโมง โดยเริ่มจากผิวหนังบริเวณหน้าท้องน้อยเปลี่ยนสีเป็นสีเขียวก่อน และผิวหนังบริเวณอื่นจะเปลี่ยนตามมา อาจพบการเน่าของหลอดเลือดคล้ายลายหินอ่อน (skin marbling) หรือ ผิวหนังหลุดลอก (skin slippage) เมื่อเวลาผ่านไป

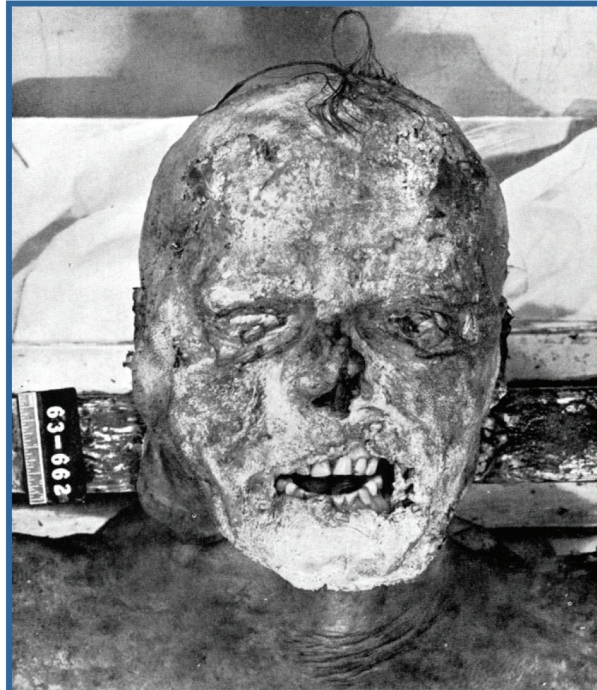
๔. มากกว่า ๒๔ ชั่วโมงหลังตายศพจะเน่าให้เห็นชัดเจน และเริ่มพบการบวมของศพโดยศพจะบวมเต็มที่ที่ระยะเวลาประมาณ ๔๘ – ๗๒ ชั่วโมงหลังตาย หลังจากนั้นศพจะเริ่มยุบตัวที่ระยะเวลาประมาณ ๕ วันขึ้นไป

๕. Mummification เป็นการเน่ากรณีที่ศพอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แห้งทำให้น้ำระเหยออกจากศพอย่างรวดเร็ว ศพจะมีลักษณะแห้ง ผิวหนังศพคล้ายหนังสัตว์ เมื่อศพอยู่ในสภาพ Mummification ศพจะคงอยู่ในสภาพเดิมอีกหลายปี

๖. Adipocere เป็นการเน่าที่พบได้น้อย โดยศพต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ชื้น และมีอากาศเย็น ไขมันของศพจะกลายเป็นสารประกอบกลุ่ม Ester ลักษณะคล้ายสบู่หรือไข (adipocere = waxy fat) เมื่อศพเกิดภาวะ adipocere ศพจะคงอยู่ในสภาพเดิมอีกหลายปีเช่นเดียวกับ mummified body

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

๑. ประเมินสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภายหลังตาย เช่น อุณหภูมิสิ่งแวดล้อมที่สูงจะทำให้ศพเน่าเร็วขึ้น หนองแมลงวันจะทำให้ศพกลายเป็นโครงกระดูกเร็วขึ้น
๒. ถ้าพบศพภายในที่พักอาศัย ควรตรวจ scene marker ที่ใช้อ้างอิงระยะเวลาได้ เช่น ของจดหมายในตู้ไปรษณีย์ ของยาที่ระบุวันจ่ายยา ประวัติการโทรในโทรศัพท์ของผู้ตาย หนังสือพิมพ์ ปฏิทิน ฯลฯ
๓. สอบถามญาติ เพื่อนบ้าน หรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ว่าพบเห็นผู้ตายครั้งสุดท้ายเมื่อใด

ขั้นตอนการตรวจและการบันทึกการตรวจ

๑. บันทึกท่าทางของศพขณะที่ตรวจ สอบถามผู้พบเห็นศพคนแรกว่าศพอยู่ในสภาพหรือท่าทางอย่างไรตอนที่ไปพบ
๒. ตรวจ rigor mortis โดยการขยับข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกาย ตั้งแต่ขากรรไกร ลำคอ ข้อมือ ข้อศอก หัวไหล่ ข้อเท้า หัวเข่า และสะโพกโดยเปรียบเทียบกันทั้งซ้ายและขวา แล้วให้บันทึกว่า
 - ๒.๑ พบการแข็งตัวของศพที่ข้อต่อใดบ้าง
 - ๒.๒ ข้อที่ยังแข็งตัวไม่เต็มที่นั้นแข็งไปเพียงใด เช่น เริ่มแข็งตัว แข็งตัวปานกลาง (ยังขยับได้ครึ่งหนึ่ง) หรือ แข็งตัวเกือบเต็มที่ (ขยับได้เล็กน้อย)
 - ๒.๓ ศพอยู่ในท่าทางใด

๓. ตรวจ livor mortis โดยการสังเกตหาผิวหนังบริเวณที่มีสีเปลี่ยนแปลง และใช้นิ้วหัวแม่มือ กดโดยแรงนานพอประมาณที่บริเวณดังกล่าวสามารถกดจางหรือไม่ แล้วบันทึก livor mortis โดย

๓.๑ ระบุตำแหน่งของร่างกายที่พบ livor mortis เช่น หลัง หน้าอก หรือ ใบหน้า

๓.๒ สีของ livor mortis ซึ่งสีปกติของ livor mortis ควรเป็นสีแดงคล้ำ

๓.๓ ระดับของการเกิด livor mortis ว่ากดจางหรือกดไม่จาง หากกดแล้วไม่จางให้กดแรง และนานขึ้นจนถึง ๑ นาที แล้วสังเกตดูหากยังจางอยู่บ้างปนกับส่วนที่ไม่จาง หมายถึงว่าเกิดขึ้นเกือบเต็มที่ แต่ถ้าไม่มีรอยจางเลยแสดงว่าเกิดขึ้นอย่างเต็มที่แล้ว

๓.๔ นอกเหนือจากนี้ อาจบันทึกรูปร่างของวัตถุที่กดทับบนตัวศพจนทำให้เกิดรอยประทับ (imprint) ที่ livor mortis เช่น ลายเสื้อผ้า, ลายเสื้อที่ศพนอนทับ

๔. ในกรณีของศพเน่า การตรวจศพควรเน้นที่การบันทึกลักษณะของการเน่า ได้แก่

๔.๑ การเปลี่ยนสีของผิวหนังเป็นสีเขียวหรือดำคล้ำ (skin discoloration) การหลุดลอกของผิวหนัง (skin slippage) การเห็นเส้นเลือดดำที่เกิดการเน่าเป็นลายที่ชัดเจน (marbling) ว่าพบที่บริเวณไหนของร่างกายศพบ้าง

๔.๒ การบวมพองจากการเน่า โดยทั่วไปศพมักเริ่มบวมที่บริเวณหน้าท้องก่อนแล้วจึงตามมาด้วยเนื้อเยื่ออ่อนที่ไม่หนาแน่น เช่น ผิวหนังบริเวณอวัยวะเพศ ใบหน้า ถ้าศพเน่าเต็มที่จะพบลักษณะของลิ้นจุกปาก ตาถลน รวมทั้งแขนขากางเหยียดออก

๔.๓ ถ้าศพเสียชีวิตนานเกิน ๓-๕ วัน ศพจะเริ่มยุบตัว และการประมาณเวลาตายจะเริ่มทำได้ยาก แพทย์ควรบันทึกลักษณะของศพเท่าที่ได้ และหลีกเลี่ยงการให้ความเห็นที่เป็นเวลาแน่นอน การบันทึกควรบันทึกเนื้อเยื่ออ่อนที่ยังติดอยู่กับร่างกาย ถ้าเริ่มพบกระดูกควรบันทึกตำแหน่งที่กลายเป็นกระดูกหรือเนื้อเยื่ออ่อนสลายไปหมดแล้ว อย่างไรก็ตามการประมาณเวลาตายนั้นถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลในตำราอยู่มาก โดยเฉพาะในตำราต่างประเทศและเป็นที่เชื่อถือได้ แต่ปัจจัยด้านภูมิอากาศในประเทศไทย ทำให้ระยะเวลาดังกล่าวคลาดเคลื่อนจนใช้ไม่ได้ และขณะนี้ยังไม่มีกรรวบรวมข้อมูลตีพิมพ์ออกมาอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงอาศัยข้อมูลและประสบการณ์ส่วนตัวรวมถึงข้อมูลที่มีการรวบรวมแต่ยังไม่ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่นำมาสรุปเป็นตารางแสดงแนวทางการแปลผลเบื้องต้น

สรุปแนวทางสำหรับแปลผลการตรวจประมาณ เวลาตายจากการเปลี่ยนแปลงภายหลังตายเบื้องต้น

การตรวจ	ผลการตรวจ	การแปลผล	หมายเหตุ
ภาวะเลือดตกสู่ที่ต่ำตามแรงโน้มถ่วงโลก (Livor Mortis)	๑. เริ่มมองเห็นได้	๑. ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าว ประมาณ > ๑/๒ ชั่วโมง	
	๒. กระจายทั่วบริเวณและยังกดจาง	๒. ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าว ประมาณ ๔-๖ ชั่วโมง	
	๓. กดจางได้ยาก	๓. ศพอยู่ในท่าทางดังกล่าว ประมาณ ๖-๑๒ ชั่วโมง	
	๔. กดไม่จาง	๔. ศพอยู่ในท่าดังกล่าว ประมาณ > ๑๒ ชั่วโมง	

การตรวจ	ผลการตรวจ	การแปลผล	หมายเหตุ
ภาวะกล้ามเนื้อแข็งตัว (Rigor Mortis)	๑. กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น ขากรรไกร และคอเริ่มแข็ง ๒. ขากรรไกร คอ และข้อมือ แข็ง ๓. แข็งทั้งแขน และเริ่มแข็งที่ข้อเท้า หรือหัวเข่า ๔. กล้ามเนื้อข้อสะโพกยังแข็งไม่เต็มที่ ๕. ศพแข็งตัวเต็มที่และยังไม่อ่อนตัว	๑. เสียชีวิตมาประมาณ >๑ ชั่วโมง ๒. เสียชีวิตมาประมาณ ๒-๔ ชั่วโมง ๓. เสียชีวิตมาประมาณ ๔-๖ ชั่วโมง ๔. เสียชีวิตมาประมาณ ๖-๘ ชั่วโมง ๕. เสียชีวิตมาประมาณ ๘-๑๒ ชั่วโมง	การจัดท่าทางของศพใหม่ การขยับร่างกายของศพ การดึงกล้ามเนื้อให้ยืดออก หรือฉีกขาด กรณีกระดูกแขนขาหัก กรณีที่มีข้อยึดติดอยู่เดิม หรือมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น อุณหภูมิ การออกกำลัง อาจทำให้การประเมินเวลาตายดังกล่าว คลาดเคลื่อนได้
การเน่า	๑. ศพอ่อนตัว ๒. หน้าท้องเริ่มมีสีเขียว ๓. ลายสีเขียวที่เกิดจากการเน่าของเลือดในหลอดเลือดดำผิวหนัง (Marbling) ๔. ผิวหนังเริ่มมีสีเขียวคล้ำ มักจะเริ่มที่หน้าท้องและใบหน้าก่อน ๕. ศพเน่าเต็มที่ ตัวบวมอืด ตาถลน ลิ้นจุกปาก สีผิวเปลี่ยนทั้งตัว มีตุ่มพองที่ผิวหนังและผิวหนังหลุดลอก ๖. ศพเน่ายุบบวม ผิวหนังบริเวณมือและเท้าลอกออก ๗. ผิวหนังและกล้ามเนื้อบางตำแหน่ง เช่น ใบหน้า มือ และเท้าหลุดออกจนเห็นกะโหลกหรือกระดูกมือและเท้า ๘. ผิวหนังและกล้ามเนื้อบริเวณหน้าอกและลำตัวเริ่มหลุดออกเห็นเป็นโครงกระดูก มีเส้นเอ็นกล้ามเนื้อติดอยู่ ๙. โครงกระดูก มีเอ็นยึด กระดูกติดบางส่วน ๑๐. เหลือแต่โครงกระดูกเปล่า	๑. เสียชีวิตมาประมาณ >๑๔-๑๖ ชั่วโมง ๒. เสียชีวิตมาประมาณ >๑๖-๑๘ ชั่วโมง ๓. เสียชีวิตมาประมาณ >๑๘ ชั่วโมง ๔. เสียชีวิตมาประมาณ >๒๔ ชั่วโมง ๕. เสียชีวิตมาประมาณ ๓-๕ วัน ๖. เสียชีวิตมาประมาณ ๕-๗ วัน ๗. เสียชีวิตมาประมาณ ๑-๒ สัปดาห์ ๘. เสียชีวิตมาประมาณ ๒-๓ สัปดาห์ ๙. เสียชีวิตมาประมาณ ๑-๒ เดือน ๑๐. เสียชีวิตมาประมาณ ๒-๓ เดือน	ระยะเวลาในการเน่าของศพ อาจเปลี่ยนแปลงไป ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ และสิ่งแวดล้อม แต่ในประเทศไทย ไม่พบว่าศพจมน้ำและศพที่ฝังอยู่ในดิน จะมีอัตราการเน่าช้ากว่าศพที่อยู่บนดินเหมือนในต่างประเทศ

การสืบสวนการตายจากบาดแผลและการบาดเจ็บ

ความสำคัญและประเด็นที่น่าไปใช้

๑. ตามหลักกฎหมายไทย การพิจารณาความผิดและโทษจากการทำร้ายร่างกายขึ้นกับความรุนแรงที่เป็นผลจากการทำร้ายว่ามากน้อยเพียงใดเป็นสำคัญ แพทย์ทั่วไปสามารถให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวได้

๒. ประเด็นทางนิติเวชศาสตร์โดยแท้ คือ ใช้ค้นหาความจริงเพื่อให้ความเห็นว่า การบาดเจ็บหรือบาดแผลที่ตรวจพบนั้นเกิดจากแรงหรือวัตถุชนิดใดมากระทำและเกิดได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้คือกลไกของการบาดเจ็บ ในข้อนี้แพทย์ทั่วไปจะมีข้อจำกัดในการให้ความเห็น ดังนั้นจึงมีหลักการบันทึกข้อมูลเพื่อส่งต่อให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวชให้ความเห็นเป็นการเฉพาะได้

ประเด็นที่สำคัญในการบันทึกบาดแผล

๑. ชนิดของบาดแผล สามารถบอกได้ถึงกลไกการบาดเจ็บจากวัตถุที่มากระทำได้ โดยแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑.๑ บาดแผลถูกกระแทกด้วยของแข็งไม่มีคม (blunt force injuries) ได้แก่ บาดแผลถลอก (abrasion) บาดแผลฟกช้ำ (contusion) บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ (laceration)

๑.๒ บาดแผลถูกกระแทกด้วยของแข็งมีคมหรือปลายแหลม (sharp force injuries) ได้แก่ บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบ (cut wound) บาดแผลถูกแทง (stab wound) บาดแผลถูกสับหรือถูกฟัน (chop wound)

๑.๓ บาดแผลกระสุนปืนและวัตถุระเบิด (กระสุนลูกโหด gunshot wound, กระสุนลูกปรายหรือลูกซอง shotgun wound และวัตถุระเบิด blast injury)

๑.๔ บาดแผลอื่น ๆ (miscellaneous injury) ซึ่งเกิดจากพลังงานทางกายภาพ (physical agent) และสารเคมีต่าง ๆ (chemical agent)

๒. ขนาดของบาดแผล ควรทำการบันทึกในหน่วยวัดมาตรฐาน เช่น เซนติเมตร

๓. ลักษณะรูปร่างของบาดแผล (shape) ให้บรรยายเป็นลักษณะกว้าง ๆ เช่น เป็นแนวยาว เป็นรูปสามเหลี่ยม เป็นต้น ลักษณะพิเศษ (specific characteristics) มี ๒ แบบ ได้แก่ รอยประทับ (imprint) รอยรัด (ligature mark) หรือองค์ประกอบที่เกิดจากอาวุธ เช่น อาวุธปืน ทำให้บาดแผลมีรูปร่างเฉพาะ มีเขม่าดินปืน (soot) หรือรอยสักดินปืน (gun powder tattooing) ได้ ควรบันทึกและถ่ายภาพร่วมด้วย

๔. ตำแหน่งของบาดแผล ใช้ในการบอกพฤติการณ์ที่ทำให้เกิดบาดแผลบางอย่าง เช่น บาดแผลซึ่งเกิดจากการป้องกันตัว (defense wound), บาดแผลจากการทำร้ายตนเอง (hesitation mark)

๕. ทิศทางของบาดแผล (wound trajectory) บางชนิด เช่น บาดแผลกระสุนปืน การระบุตำแหน่งในกรณีทิศทางจะต้องวัดโดยมีตำแหน่งอ้างอิง เช่น บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนบริเวณหน้าอกด้านขวา อยู่ต่ำกว่าบ่า ๑๐ ซม. ห่างจากแนวกลางลำตัวไปทางขวา ๘ ซม. โดยถ้ามีบาดแผลทางออกคู่กันก็วัดในตำแหน่งอ้างอิงเดียวกัน

๖. สภาพของบาดแผล เป็นการประเมินอายุของบาดแผลโดยบันทึกลักษณะการหายของบาดแผลลงไปด้วย (ถ้ามี)

๗. สิ่งแปลกปลอมที่พบภายในบาดแผล ให้บรรยายตำแหน่งที่พบและลักษณะของสิ่งนั้นคร่าว ๆ ซึ่งอาจนำมาใช้เป็นพยานวัตถุเพื่อตรวจพิสูจน์ต่อไป

การบันทึกภาพถ่าย เนื่องจากบาดแผลหลายกรณีมีรูปแบบและลักษณะพิเศษที่ซับซ้อน เช่น บาดแผลที่มีรอยประทับ บาดแผลถูกแทง หรือบาดแผลถูกยิง เป็นต้น รวมถึงบางบาดแผลอาจเปลี่ยนแปลงไปภายหลังการรักษาจึงต้องบันทึกภาพถ่ายไว้เพื่อนำมาใช้อ้างอิงในภายหลังได้

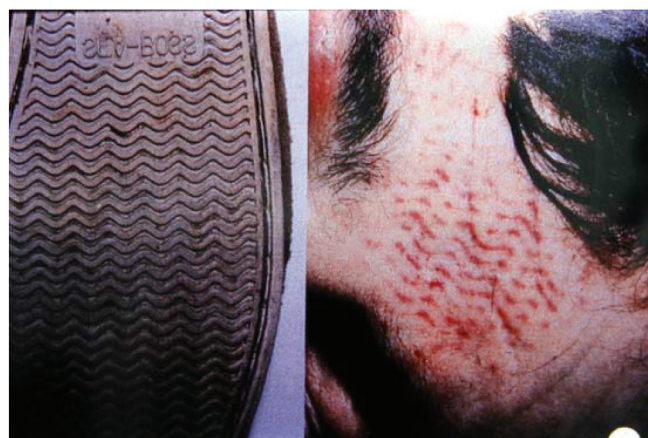
ชนิดของบาดแผล

๑. บาดแผลที่เกิดจากของไม่มีคม (Blunt Force Injury) มีดังต่อไปนี้

๑) บาดแผลถลอก (abrasion) คือ การบาดเจ็บที่จำกัดอยู่แค่ชั้นผิวหนัง เช่น บาดแผลถลอกครูด (brush abrasion) จากผิวหนังลากผ่านพื้นผิววัตถุ หรือบาดแผลถลอกหรือกระแทก (impact abrasion) จากการถูกแรงกระทำในแนวเกือบตั้งฉากกับผิวหนังบริเวณที่มีกระดูกรองรับ เช่น หน้าผาก ซึ่งบางครั้งเกิดเป็นบาดแผลรอยประทับ (patterned abrasion หรือ contusion) ตามรูปร่างของวัตถุที่มากระทบ เช่น รอยดอกยาง รอยพื้นรองเท้า

ภาพที่ ๔-๑ บาดแผลถลอกครูด

ภาพที่ ๔-๒ บาดแผลรอยประทับ

๒) บาดแผลฟกช้ำ (contusion) คือ บาดแผลที่มีเลือดออกใต้ชั้นผิวหนังจากการถูกกระแทก ทำให้หลอดเลือดบริเวณใต้ผิวหนังฉีกขาด บางครั้งอาจเกิดเป็นบาดแผลรอยประทับ (patterned contusion) ได้เช่นกัน เช่น tramline contusion จากการถูกวัตถุที่มีรูปร่างเป็นท่อนกลม เช่น ท่อน้ำหรือกระบองตี

ภาพที่ ๔-๓ บาดแผลฟกช้ำเห็นสีของผิวหนังที่เปลี่ยนไปแต่ไม่มีเลือดออก

ภาพที่ ๔-๔ บาดแผลฟกช้ำจะมีเลือดออกในชั้นใต้ผิวหนัง

ภาพที่ ๔-๕ tramline contusion จากการถูกวัตถุที่มีรูปร่างเป็นท่อนกลม เช่น ท่อน้ำหรือกระบองตี

๓) บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ (laceration) คือ การที่ผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนังฉีกขาดจากการถูกกระแทก มักพบบริเวณผิวหนังที่มีกระดูกรองรับ ลักษณะสำคัญคือจะพบบาดแผลถลอกและบาดแผลฟกช้ำบริเวณผิวหนังที่อยู่รอบ ๆ แผล และพบเนื้อเยื่อที่ไม่ขาดออกจากกัน (bridging tissue) ภายในบาดแผล เช่น เส้นประสาทและหลอดเลือดจากการที่มีความเหนียวกว่าเนื้อเยื่อใต้ผิวหนังอื่น ๆ ทำให้ทนต่อแรงที่มากกระทำได้มากกว่าจนไม่เกิดการฉีกขาด ซึ่งจะไม่พบลักษณะนี้ในบาดแผลฉีกขาดขอบเรียบซึ่งเกิดจากวัตถุของแข็งมีคม

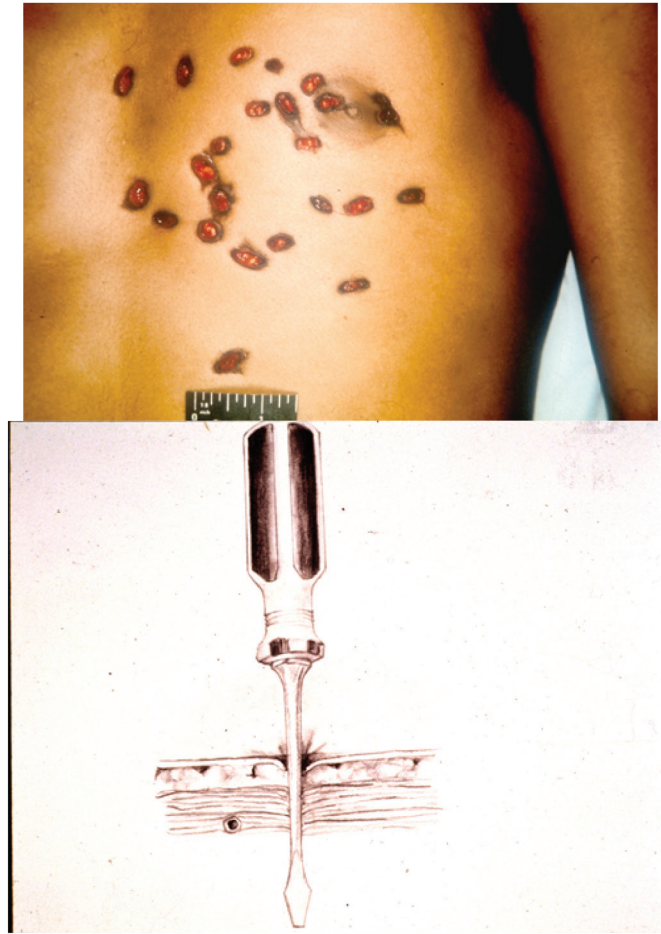
ภาพที่ ๔-๖ บาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ

๔) บาดแผลฉีกขาดหนังถลอก (avulsion wound) คือ บาดแผลฉีกขาดจากผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนังถูกแรงกระทำในแนวเฉียงหรือเกือบขนานกับผิวหนังจนผิวหนังและเนื้อเยื่อเกิดการฉีกขาดและถลอกออกมา เช่น ถูกล้อรถบดทับ

ภาพที่ ๔-๗ บาดแผลฉีกขาดหนังถลอก

๕) บาดแผลทิ่มทะลุที่เกิดจากวัตถุปลายแหลมแต่ไม่มีส่วนมีคม (blunt penetrating wound) เช่น ไขควง แท่งเหล็กแหลม ลักษณะของบาดแผลจะคล้ายบาดแผล laceration คือมี abrasion และ contusion ที่รอบขอบบาดแผลได้

ภาพที่ ๔-๘ บาดแผลทิ่มทะลุ ซึ่งเกิดจากการถูกแทงด้วยไขควง

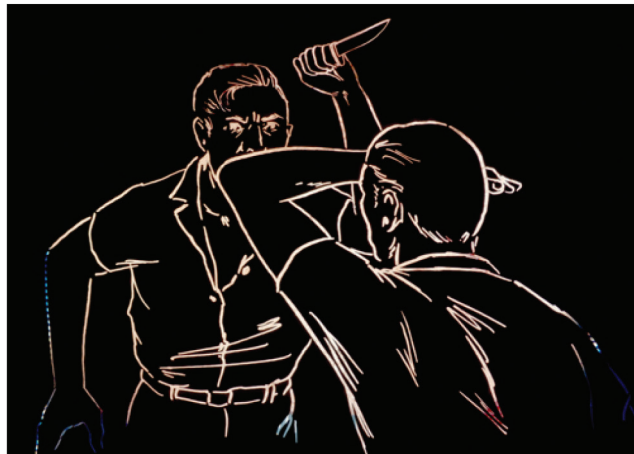
การบันทึกบาดแผลที่เกิดจากของไม่มีคม

๑) ขนาดของบาดแผล ควรบันทึกทั้งความกว้าง ความยาวและความลึก ควรบันทึกภาพบาดแผล โดยมีสเกลวัดขนาดเพื่อความถูกต้อง และใช้หน่วยระบบเมตริก เช่น เซนติเมตร และควรถ่ายภาพอย่างน้อย ๒ รูป คือ ภาพมุมกว้างของบาดแผลเพื่อให้เห็นว่าบาดแผลอยู่ในตำแหน่งใดของร่างกายและมีจำนวนเท่าใด หากมีบาดแผลจำนวนมากก็อาจจะต้องติดหมายเลขลงไปด้วย และถ่ายภาพระยะใกล้เพื่อให้เห็นรายละเอียดของบาดแผลได้ชัดเจนขึ้น

๒) บันทึกการบาดเจ็บร่วมของบาดแผล เช่น บาดแผลฉีกขาดบริเวณหน้าผากร่วมกับกะโหลกศีรษะแตก จำนวนและตำแหน่งบาดแผล อ้างอิงตามกายวิภาคของร่างกายศพ (anatomical landmark) เช่น หัวนม แนวกลางไหปลาร้า ช่องระหว่างซี่โครงซี่ที่ ตำแหน่งของบาดแผลอาจบ่งบอกถึงพฤติการณ์ขณะเกิดบาดแผลได้ เช่น บาดแผลจากการป้องกันตัว (defense wound) บริเวณหลังแขน หรือบาดแผลเล็บข่วนจากการต่อสู้ขัดขืน

ภาพที่ ๔-๙ บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบบริเวณฝ่ามือ ซึ่งเกิดจากการป้องกันตัวโดยจับใบมีด

ภาพที่ ๔-๑๐ ท่าทางการป้องกันตัว เมื่อถูกทำร้ายด้วยอาวุธมีด ทำให้เกิดบาดแผลบริเวณแขน

ประเด็นสำคัญในกรณีตรวจพบบาดแผลประเภทนี้ในศพ คือ บาดแผลเกิดขึ้นก่อนตายหรือหลังตาย

๑) บาดแผลถลอกก่อนตาย (antemortem abrasion) จะมีสีแดงน้ำตาลและมีการอักเสบรอบ ๆ ขอบแผล ในขณะที่บาดแผลถลอกหลังตาย (postmortem abrasion) เกิดได้ง่าย โดยจะมีสีเหลืองใสจากน้ำเลือด (serum) และมีลักษณะแข็งคล้ายหนังสัตว์

ภาพที่ ๔-๑๑ บาดแผลถลอกก่อนตาย

ภาพที่ ๔-๑๒ บาดแผลถลอกหลังตาย ซึ่งเกิดจากการถูสตั๊กัดตะ

๒) บาดแผลฟกช้ำก่อนตาย (antemortem contusion) มีสีได้ตั้งแต่ม่วง เขียว เหลืองน้ำตาล ขึ้นอยู่กับระยะเวลา โดยถ้ามีสีเหลืองน้ำตาลแสดงว่าบาดแผลเกิดนานแล้วกว่า ๑๒-๑๘ ชั่วโมง ในขณะที่ บาดแผลฟกช้ำหลังตาย (postmortem contusion) เกิดได้ยาก โดยจะต้องมีแรงมากระทำอย่างรุนแรง ซึ่งหากเกิดจะมีเลือดออกน้อยกว่าโดยจะมีเลือดออกอยู่ตื้น ๆ ใต้ชั้นผิวหนังบริเวณที่มีกระดูกรองรับ

ภาพที่ ๔-๑๓ บาดแผลฟกช้ำก่อนตาย

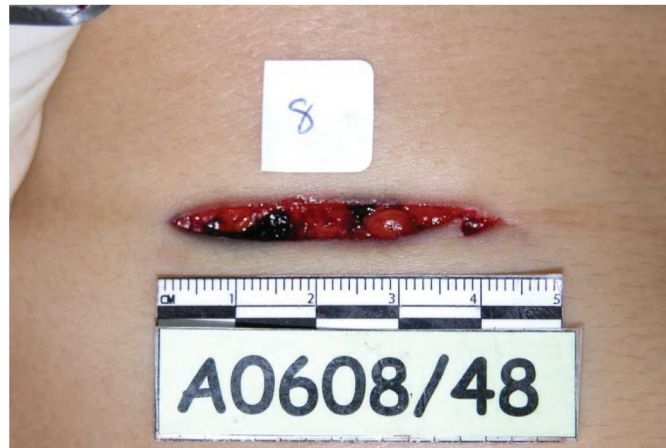
๒. บาดแผลที่เกิดจากของมีคม (Sharp Force Injury) มี ๒ ชนิด คือ

๑) บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบจากของมีคม (cut wound) คือ บาดแผลที่มีความยาวของแผลมากกว่าความลึก เกิดจากวัตถุมีคมซึ่งไม่สามารถบอกรายละเอียดอื่นใดของวัตถุที่ใช้กระทำได้ นอกจากจะพบชิ้นส่วนของวัตถุที่ทำให้เกิดบาดแผลติดอยู่ภายใน

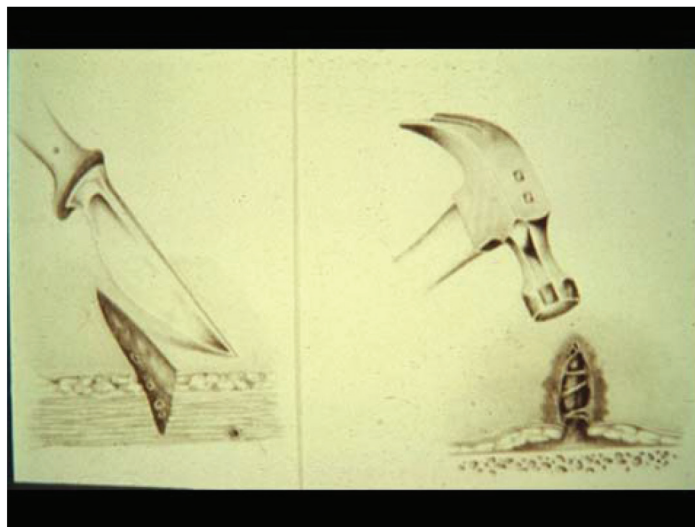
บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบแยกจากบาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ

๑.๑) โดยทั่วไปขอบของบาดแผลฉีกขาดขอบเรียบจะเรียบ แต่อาจจะพบขอบไม่เรียบได้ในกรณีที่ผิวหนังมีลักษณะย่นขณะถูกวัตถุที่มีคมมากระทำ หรือวัตถุที่มากระทำมีความที่อหรือบ้น ดังนั้นให้สังเกตว่าที่ขอบบาดแผลมีบาดแผลฟกช้ำหรือบาดแผลถลอกหรือไม่ ถ้ามีแสดงว่าเป็นน่าจะเป็นบาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบมากกว่า

๑.๒) บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบ เนื้อเยื่อต่าง ๆ ได้แผลจะถูกตัดขาดไปเพราะความคมของวัตถุที่มากกระทำ ทำให้ไม่พบสะพานเนื้อเยื่อ (tissue bridging) และไม่พบโพรงเลือดออกภายในบาดแผล (tissue undermining)

ภาพที่ ๔-๑๔ บาดแผลฉีกขาดขอบเรียบจากของมีคม

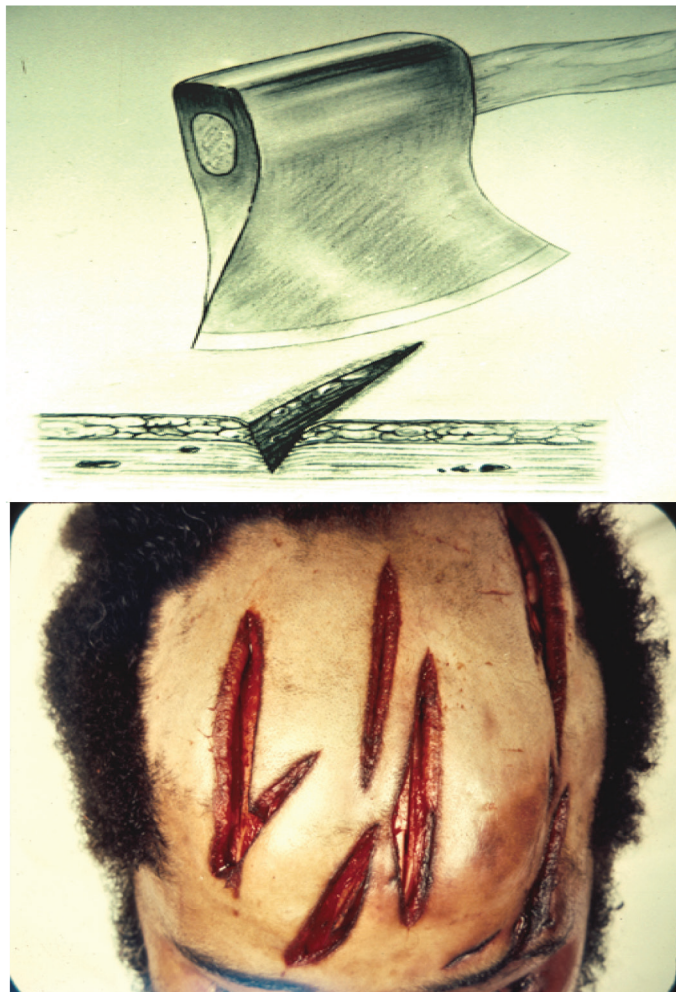
ภาพที่ ๔-๑๕ ภาพเปรียบเทียบระหว่างบาดแผลฉีกขาดขอบเรียบ (ซ้าย) และบาดแผลฉีกขาดขอบไม่เรียบ (ขวา)

๒) บาดแผลถูกแทง (stab wound) คือ บาดแผลที่เกิดจากวัตถุปลายแหลมที่มักจะมี ความคมที่มทะลุผิวหนังเข้าไปในร่างกาย โดยมากจะมีความลึกมากกว่าความยาว ถ้าบาดแผลมีมุมด้านใด ด้านหนึ่งเป็นบาดแผลฟกช้ำหรือบาดแผลถลอกหรือมีลักษณะป้านแสดงว่าวัตถุที่มากกระทำนั้นมีความคมด้านเดียว ถ้าบาดแผลมีมุมแหลมทั้งสองด้านและไม่พบบาดแผลฟกช้ำหรือบาดแผลถลอกเลยแสดงว่าวัตถุที่มากกระทำนั้น อาจมีสองคมหรือคมเดียว (หากเป็นมีดที่บาง) ก็ได้

ภาพที่ ๔-๑๖ บาดแผลถูกแทงด้วยของมีคม

๓) บาดแผลถูกสับหรือถูกฟัน (chop wound) คือ บาดแผลที่เกิดจากวัตถุที่มีความคมและมีน้ำหนักมาก เช่น ขวาน มีดอีโต้ ลักษณะของบาดแผลจะมีขอบค่อนข้างเรียบแต่อาจจะมีบาดแผลกลอยรอบ ๆ และกระดูกที่อยู่ข้างใต้บาดแผลแตกหรือหักได้

ภาพที่ ๔-๑๗ บาดแผลถูกสับหรือถูกฟันด้วยวัตถุมีคมและมีขนาดใหญ่ เช่น ขวาน

การบันทึกบาดแผลที่เกิดจากของมีคม

การวัดขนาดบาดแผลลึกขนาดขอบเรียบ จะต้องนำขอบแผลมาประกบให้ชิดกันก่อนดูรายละเอียดของบาดแผลและวัดความยาวของบาดแผล ส่วนความลึกของบาดแผลในกรณีเป็น penetrating injury จะวัดจากการผ่าศพเพื่อดูว่าอวัยวะอะไรบ้างที่ได้รับบาดเจ็บและลึกเท่าไร เพื่อให้สามารถประเมินว่าอาวุธนั้นมีรูปร่างอย่างไร เข้ากับบาดแผลที่พบหรือไม่

การถ่ายภาพ ควรถ่ายภาพบาดแผลในขณะที่อยู่ในสภาพเบื้องต้น และถ่ายอีกครั้งหลังจากนำขอบแผลมาประกบชิดกันแล้วโดยเทียบกับสเกลทุกครั้ง และควรถ่ายภาพอย่างน้อย ๒ รูป

ประเด็นสำคัญในกรณีตรวจพบบาดแผลประเภทนี้ในศพ

๑. ผู้ตรวจบาดแผลคนแรกจะเป็นคนที่บอกได้ดีที่สุดว่าเป็นบาดแผลชนิดใด เพราะหลังจากที่ผ่านการรักษามาแล้ว รายละเอียดของบาดแผลอาจมีการเปลี่ยนแปลงไป

๒. บาดแผลลึกขนาดหนังเปิด (flap wound) สามารถเป็นได้ทั้งบาดแผลลึกขนาดขอบไม่เรียบและขอบเรียบ ดังนั้นผู้ตรวจบาดแผลคนแรกควรระบุว่าเป็นบาดแผลชนิดใด

๓. การตรวจบาดแผลเจาะทะลุ (penetrating wound) ในศพ ไม่ควรเอาวัตถุใด ๆ ใส่หรือแยงเข้าไปในบาดแผลทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเพื่อดูทิศทางหรือความลึก เพราะนอกจากจะไม่สามารถบอกสิ่งที่ต้องการทราบได้แล้ว ยังทำให้เกิดความเสียหายต่อบาดแผลหรือเกิดแนวแผลใหม่ที่ทำให้ยากต่อการชันสูตรในภายหลัง

ประเด็นที่ควรส่งตรวจเพิ่มเติม

๑. ควรตรวจภาพถ่ายทางรังสีเพื่อดูว่ามีสิ่งตกค้างอยู่ในบาดแผลหรือไม่ เพราะบางครั้งวัตถุที่ทำให้เกิดบาดแผลอาจหักและตกค้างอยู่ภายในบาดแผลได้ โดยควรถ่าย ๒ ด้าน ทั้งหน้าตรงและด้านข้าง (AP, lateral view)

๒. ในการต่อสู้ที่ประชิดตัว มีโอกาสที่จะตรวจพบวัตถุพยานต่าง ๆ ได้ ดังนี้

๒.๑ เลือดในที่เกิดเหตุ ในกรณีบาดแผลซึ่งเกิดจากของมีคม (sharp force injury) มักมีเลือดในสถานที่เกิดเหตุอยู่เสมอ ดังนั้นก่อนจะตรวจศพจะต้องตรวจรูปแบบการกระจายของเลือด (bloodstain pattern) ร่องรอยประทับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรอยเท้า รอยอาวุธ หรืออื่น ๆ ที่อาจจะปรากฏในบริเวณที่เปื้อนเลือดได้

๒.๒ ผู้ทำร้ายจะทิ้งหลักฐานเอาไว้ในที่เกิดเหตุ บนร่างกายของผู้เสียหายหรือศพ ไม่ว่าจะเป็นเส้นผม เส้นขน เส้นใยต่าง ๆ หรือบางครั้งผู้ทำร้ายอาจได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้และมีเลือดออกซึ่งสามารถเก็บมาตรวจเปรียบเทียบหาสารพันธุกรรมได้

๒.๓ อาจมีเนื้อเยื่อของผู้กระทำติดอยู่ในเล็บของผู้ได้รับบาดเจ็บหรือศพ ในกรณีศพควรห่อมือด้วยถุงกระดาษก่อนเคลื่อนย้ายศพ

๒.๔ รอยฉีกขาดบนเสื้อผ้าอาจจะสามารถบอกถึงร่องรอยและลักษณะของอาวุธที่ใช้กระทำได้

การสืบสวนกรณีการตายจากอุบัติเหตุหรือตกจากที่สูง (Traffic Injury and Fall from height)

การเสียชีวิตจากการจราจร ปัญหาในการชันสูตรพลิกศพคือแพทย์ผู้ตรวจไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะการบาดเจ็บที่ตรวจพบกับกลไกการเกิดอุบัติเหตุจราจรแต่ละประเภทได้ และการบาดเจ็บที่ตรวจพบนั้นเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจริงหรือไม่ หรือเสียชีวิตจากการถูกฆาตกรรมอื่นมาก่อนแล้วนำศพมาอำพรางคดีโดยนำศพมาไว้ในที่ที่พบศพ โดยเฉพาะกรณีการเสียชีวิตในรถยนต์ที่เกิดไฟลุกไหม้ การตรวจชันสูตรพลิกศพมักถูกจำกัดด้วยเวลาที่ต้องเร่งกระบวนการชันสูตรพลิกศพให้เสร็จอย่างรวดเร็วเพื่อไม่ให้กีดขวางทางจราจร

การตกจากที่สูง มีความยากในการประเมินระยะเวลาการเสียชีวิต โดยเฉพาะศพที่มีการหักของกระดูกต่าง ๆ ภายในร่างกายหลายชิ้น เนื่องจากจะไม่สามารถประเมินการแข็งตัวของกล้ามเนื้อหลังตายได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งต้องพิจารณาว่าสภาพการบาดเจ็บใดที่เป็นเหตุให้เสียชีวิต

ประเด็นสำคัญในกรณีการตรวจศพประเภทนี้

- ๑) ผู้ตายเสียชีวิตขณะเกิดเหตุหรือถูกฆาตกรรมแล้วนำศพมาอำพราง
- ๒) การตรวจหาความสัมพันธ์ของลักษณะการบาดเจ็บ กับกลไกการเกิดการบาดเจ็บของอุบัติเหตุจราจรแต่ละประเภท
 - ๓) หากตรวจหาระยะเวลาการตายหรือลักษณะการบาดเจ็บที่ไม่เข้ากันกับประวัติที่ได้ หรือพบสภาพที่แปลกออกไป ควรคิดถึงสาเหตุการตายอื่นด้วยเสมอ
 - ๔) กรณีอุบัติเหตุแล้วเกิดไฟไหม้ในรถ ต้องระบุตัวบุคคลและตรวจหาลักษณะของการสำลักควันไฟในหลอดลมของผู้ตายซึ่งจะบ่งบอกถึงการมีชีวิตรอดอยู่ในขณะที่ไฟกำลังไหม้
 - ๕) ผลการตรวจปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด อาจมีผลต่อการสืบสวนสอบสวนและรูปคดี
 - ๖) ในหลาย ๆ กรณี อาจเกิดโรคตามธรรมชาติที่เป็นสาเหตุทำให้ตายร่วมในอุบัติเหตุจราจร เช่น โรคหัวใจกำเริบขณะขับรถทำให้หมดสติไม่สามารถควบคุมรถและเกิดอุบัติเหตุ หรืออาจจะเกิดอุบัติเหตุที่ไม่รุนแรงแต่เป็นตัวกระตุ้นให้โรคหัวใจกำเริบขึ้นมาจนเสียชีวิต ในประเด็นนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิสูจน์หากว่ามีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนกรณีผู้ตายมีการทำประกันชีวิตไว้

การบาดเจ็บจากการจราจร (traffic injury)

- แบ่งเป็น ๓ ประเภทตามลักษณะของผู้บาดเจ็บ ได้แก่
๑. การบาดเจ็บที่เกิดกับผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถยนต์ (driver and passenger injuries)
 - ๑.๑ ศีรษะกระแทกกับกระจกหน้ารถหรือหลังคารถ (windshield injury) เกิดบาดแผลถลอก บาดแผลฉีกขาด กระโหลกศีรษะแตกจนถึงการบาดเจ็บของสมอง
 - ๑.๒ ศีรษะกระแทกกับกระจกด้านข้าง (tempered-glass injury) เกิดบาดแผลเช่นเดียวกับข้อ ๑.๑
 - ๑.๓ การบาดเจ็บบริเวณลำคอ ซึ่งเป็นอันตรายต่อกระดูกและไขสันหลังส่วนคอ (whiplash injury) ซึ่งอาจจะไม่พบบาดแผลภายนอก
 - ๑.๔ การบาดเจ็บบริเวณทรงอกและท้องกระแทกกับพวงมาลัย (steering wheel injury) ทำให้มีกระดูกกลางอกหรือกระดูกซี่โครงหัก มีการบาดเจ็บของอวัยวะภายในช่องอกและช่องท้อง ซึ่งบางรายอาจตรวจไม่พบบาดแผลภายนอกหรือมีเพียงเล็กน้อย แต่มีการบาดเจ็บภายในอย่างรุนแรง การตรวจโดยการดูลักษณะผิดรูป และกดบริเวณหน้าอกอาจมีการยุบตัว
 - ๑.๕ การบาดเจ็บของขา โดยเฉพาะหัวเข่ากระแทกกับแผงหน้าปัดรถยนต์ (dashboard injury) กระดูกต้นขา เข่า หรือกระดูกข้อเท้าหัก ข้อสะโพกหลุด
 - ๑.๖ การบาดเจ็บจากเข็มขัดนิรภัย (seatbelt injury) บาดแผลฟกช้ำบริเวณบ่าหรือทรงอก หากตรวจพบอาจช่วยบอกตำแหน่งในขณะที่อยู่ในรถยนต์ได้
 ๒. การบาดเจ็บที่เกิดกับคนเดินถนน (pedestrian injury)
 - ๒.๑ primary injury เกิดจากส่วนของกันชนรถกระแทกกับขาท่อนล่างของผู้ถูกชนโดยตรง (primary impact) เกิดการกระเด็นไปข้างหน้าตามทิศทางของแรงหรือลอยขึ้นไปข้างบน มักพบบาดแผลฉีกขาด

หรือกระตุกขาหักร่วมด้วย (bumper injury) ระยะความสูงจากส้นเท้าถึงบาดแผลจะมีความสำคัญในการใช้เปรียบเทียบกับความสูงของกันชนรถที่ชน

๒.๒ secondary injury เกิดจากร่างกายที่ลอยขึ้นไปข้างบนแล้วตกลงมากระแทกกับส่วนของรถ เช่น กระโปรง กระงก หลังคราด หรือพื้นถนน ทำให้เกิดการบาดเจ็บที่ศีรษะ กระตุกซี่โครงหัก กระตุกแขนขาหัก

๒.๓ tertiary injury เกิดจากร่างกายกระทบกระแทกกับพื้นถนน หรือถูกรถทับซ้ำ โดยรถคันที่ชนหรือรถที่ตามมา ตรวจพบบาดแผลฉีกขาด บาดแผลฟกช้ำ บาดแผลถลอกครูด และหากถูกทับอาจมีรอยดอยยางรถยนต์ ผิวหนังปริแตกลักษณะเป็นลายบริเวณท้องน้อยหรือขาหนีบจากผิวหนังถูกยืดออกเมื่อถูกชนและเกิดการแอ่นของลำตัวซึ่งจะเกิดเฉพาะในท่ายืนหรือเดิน

๓. การบาดเจ็บที่เกิดกับผู้ขับขี่และซ้อนรถจักรยานยนต์ (motorcycle rider injury) การบาดเจ็บที่พบจะขึ้นกับการสวมใส่เสื้อผ้าหรือเครื่องป้องกัน ขนาดของรถและโดยเฉพาะความเร็วในการขับขี่

๓.๑ ส่วนใหญ่มักพบการบาดเจ็บที่ศีรษะ บริเวณที่พบได้บ่อยคือ temporo-parietal area เป็นบาดแผลฉีกขาด ฟกช้ำหรือถลอก กะโหลกศีรษะหรือฐานกะโหลกศีรษะแตก เลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมองชั้นนอก (subdural hemorrhage) สมองฟกช้ำหรือฉีกขาด โดยมักจะพบ coup-contrecoup lesion หรือ diffused traumatic brain injury กระตุกคอหัก

๓.๒ การบาดเจ็บของอวัยวะภายในช่องอก ช่องท้องและอวัยวะเพศ ตรวจพบบาดแผลฉีกขาด บาดแผลถลอกครูด การฉีกขาดของอวัยวะภายใน บาดแผลบริเวณอวัยวะเพศ การบาดเจ็บของกระดูกสันหลัง กระดูกเชิงกรานและกระดูกขาหัก

๓.๓ ในกรณีที่รถจักรยานยนต์ชนท้ายรถบรรทุกขนาดใหญ่ ศีรษะของผู้ขับขี่อาจจะขาดหลุดออกจากตัวได้

การตกจากที่สูง (Fall from height)

การบาดเจ็บจากการตกจากที่สูง ขึ้นกับส่วนของร่างกายที่สัมผัสกับพื้นและลักษณะของพื้นสัมผัส การตกสู่พื้นที่แข็ง เช่น พื้นปูน ย่อมเกิดการบาดเจ็บและอันตรายได้มากกว่าพื้นหญ้าหรือพุ่มไม้

ลักษณะที่อาจจะตรวจพบหรือต้องสังเกตในกรณีนี้

๑. ในผู้ใหญ่ มักเกิดการบาดเจ็บอย่างรุนแรงต่อศีรษะ อวัยวะภายใน และการหักของกระดูกซี่โครง ดังนี้

๑.๑ การบาดเจ็บของศีรษะ อาจพบเลือดออกจากหูและจมูกซึ่งเกิดจากฐานกะโหลกแตก เลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมอง สมองฉีกขาดไหลมาตามรอยแตก เลือดจากฐานสมองไหลลงสู่ทางเดินหายใจ

๑.๒ การบาดเจ็บบริเวณลำตัวและแขนขา อาจเกิดจากสิ่งกีดขวางที่มีอยู่ในขณะที่ร่างกายตกลงมาจากที่สูงจนถึงพื้น

๑.๓ การบาดเจ็บบริเวณอวัยวะเพศ เช่น อัณฑะฉีกขาด ท่อปัสสาวะฉีกขาด

๑.๔ การหักของกระดูกหลายส่วน เช่น ช่วงต่อของกะโหลกศีรษะกับกระดูกสันหลังส่วนคอ กระดูกสันหลังส่วนอก ส่วนเอว กระดูกเชิงกราน กระดูกแขนท่อนปลาย กระดูกสันเท้า และกระดูกฝ่าเท้า

๒. ในเด็กทารกอาจไม่พบการหักของกระดูกในระยะที่ความสูงไม่เกิน ๑๐ ฟุต ส่วนในเด็กเล็กอาจมีการฉีกขาดของปอด ทำให้เกิดเลือดคั่งในช่องอกโดยไม่พบการหักของกระดูกซี่โครง รวมทั้งอาจมีการบาดเจ็บของสมองโดยที่ไม่มีการแตกของกะโหลกศีรษะ และอาจมีการบาดเจ็บของอวัยวะภายในที่มีไขว้เขว เช่น ปอด ตับ ม้าม ไต และไขว้ยึดลำไส้ฉีกขาด

ประเด็นที่ควรสังเกตเพิ่มเติม

๑. ตรวจภาพถ่ายรังสีเพื่อประเมินการบาดเจ็บ หรือวัตถุแปลกปลอมในร่างกาย
๒. ตรวจหาสารพิษ สารเสพติด จากเลือดและ/หรือปัสสาวะ
๓. ตรวจหาเขม่าในหลอดลม หรือคาร์บอนซีฮีโมโกลบินในเลือด (CoHb) กรณีพบศพในรถที่ไหม้ไฟ
๔. ในกรณีที่วินิจัยสาเหตุการตายไม่ได้แน่ชัด เช่น อาจเกิดจากโรคตามธรรมชาติที่ทำให้ตาย หรือเป็นสาเหตุร่วมในอุบัติเหตุจราจร

การสืบสวนกรณีการตายจากบาดแผลกระสุนปืนและวัตถุระเบิด

การบาดเจ็บหรือการตายที่มีสาเหตุจากกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิด ซึ่งในปัจจุบันพบได้บ่อยขึ้น จากปัญหาอาชญากรรมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้มีความสำคัญกับแพทย์ผู้ตรวจในทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากคดีต่าง ๆ ที่มีอาวุธเหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องมักจะเป็นเรื่องร้ายแรงในทางกฎหมาย และแพทย์มีแนวโน้มสูงที่ต้องไปเป็นพยานมากกว่าในคดีอื่น ๆ

บาดแผลกระสุนปืน

๑. บาดแผลนั้นเป็นบาดแผลที่เกิดจากกระสุนปืนหรือไม่
๒. กรณีบาดแผลกระสุนปืน บาดแผลนั้นเป็นทางเข้าหรือทางออก
๓. ชนิดของปืนและขนาดของกระสุนปืน
๔. ระยะยิง (ระยะจากปากกระบอกปืนถึงบาดแผล) เป็น ระยะประชิด ระยะใกล้ หรือระยะไกล
๕. ทิศทางของกระสุนปืนที่เข้าสู่ร่างกาย
๖. สาเหตุและพฤติการณ์การตาย

การแบ่งชนิดของปืนเพื่อใช้ในการตรวจบาดแผลกระสุนปืนทางนิติเวชศาสตร์

แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. ปืนที่มีเกลียวภายในลำกล้อง ซึ่งเป็นกลุ่มปืนที่เราพบว่ามีการใช้ในการประกอบอาชญากรรม เป็นส่วนมาก หรือแม้แต่ใช้เป็นอาวุธในการฆ่าตัวตาย กระสุนปืนชนิดนี้ส่วนมากจะเป็นลูกเดี่ยว ทำจากตะกั่ว จึงมักถูกเรียกว่า ลูกโดด กระสุนปืนอาจมีเปลือกทองแดงหุ้มเพื่อเสริมความแข็งแรง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

๑.๑ ปืนพกหรือปืนสั้นมาตรฐานหรือปืนลูกโดด เช่น ปืนลูกม่ หรือปืนพกกึ่งอัตโนมัติ เป็นกลุ่มที่พบได้มากที่สุด

๑.๒ ปืนความเร็วสูงหรือปืนที่ใช้ในสงคราม เช่น ปืนเอ็ม-๑๖ (M๑๖) ปืนอาท้าว (AK-๔๗) เป็นต้น ชนิดนี้ มีรายละเอียดเฉพาะตัวซึ่งเกินกว่าระดับการวินิจฉัยและให้ความเห็นของแพทย์ทั่วไป

๒. ปืนที่ไม่มีเกลียวในลำกล้อง ในทางคดีจะพบน้อยกว่ากลุ่มปืนชนิดแรก กระสุนปืนที่ใช้กับปืนชนิดนี้เรียกว่า กระสุนปืนลูกปรายหรือลูกซอง ปลอกกระสุนมักทำจากพลาสติกและภายในบรรจุเม็ดลูกปรายไว้เป็นจำนวนมาก ปืนประเภทนี้ ได้แก่ ปืนลูกซอง ซึ่งมีทั้งชนิดยาวและสั้น หรือปืนชนิดพิเศษอื่น ๆ เช่น ปืนไทยประดิษฐ์ ปืนปากกา หรือปืนแก๊ป

การวินิจฉัยบาดแผลกระสุนปืนชนิดต่าง ๆ แบ่งตามระยะยิงและพฤติกรรมที่เป็นไปได้ตามตาราง

บาดแผลกระสุนปืนลูกโต (gunshot Wound : GSW)			
ระยะยิง	สิ่งตรวจพบ		พฤติกรรม
	บาดแผลทางเข้า	บาดแผลทางออก	
๑. ระยะประชิดติดผิวหนัง (contact GSW) เป็นระยะที่ปากกระบอกปืนติดผิวหนังบริเวณบาดแผลทางเข้าแบ่งออกเป็นระยะประชิดกดกับผิวหนัง (hard contact) กับระยะประชิดติดผิวหนังแต่ไม่กด (soft contact)	๑. รูปร่างของบาดแผล ๑.๑ ผิวหนังฉีกขาดออกเป็นรูปแฉกหรือรูปดาว มีขนาดใหญ่ กรณีที่ยิงประชิดกดกับผิวหนัง (hard contact) ในตำแหน่งที่มีแผ่นกระดูกรองรับ เช่น ศีรษะ หรือ กลางหน้าอก หากเป็นตำแหน่งที่ไม่มีแผ่นกระดูกรองรับ เช่น หน้าท้อง จะมีลักษณะเป็นรอยประทับของปากกระบอกปืน ๑.๒ รูปร่างกลมหรือรีขึ้นอยู่กับมุมที่ยิง ในกรณีระยะยิงประชิดติดผิวหนังแต่ไม่กด (soft contact) และระยะเกือบประชิดติดผิวหนัง (near-contact)	ไม่มีลักษณะเฉพาะ ส่วนมากเป็นบาดแผลขนาดใหญ่ หรืออาจมีบางกรณีที่มีขนาดเล็กกว่าทางเข้าหรืออาจมีลักษณะคล้ายบาดแผลฉีกขาดก็ได้ เนื่องจากหัวกระสุนมีการแตกออกเป็นหลายชิ้น	๑. หากเป็นการกระทำอัตวินิบาตกรรม ตำแหน่งที่พบมักพบที่ขมับ ภายในปาก กลางหน้าผาก ใต้คาง หรือ หน้าอกด้านซ้าย
๒. ปากกระบอกปืนไม่ติดผิวหนังจะเรียกว่าระยะเกือบประชิด (near-contact)	๒. พบรอยถลอกรอบ ๆ ขอบของบาดแผล (marginal abrasion) ๓. คราบเขม่าดินปืน ๓.๑ พบคราบเขม่าดินปืนอยู่ภายในโพรงบาดแผลในกรณีที่ยิงประชิดกดกับผิวหนัง (hard contact) ๓.๒ พบคราบเขม่าดินปืนติดอยู่จำนวนมากบริเวณผิวหนังรอบ ๆ บาดแผล โดยแทบจะไม่พบในโพรงบาดแผล		๒. ฆาตกรรม กรณีจู่ยิง

บาดแผลกระสุนปืนลูกโต (gunshot Wound : GSW)			
ระยะยิง	สิ่งตรวจพบ		พฤติกรรม
	บาดแผลทางเข้า	บาดแผลทางออก	
๓. ระยะใกล้ (closed-range) เป็นระยะยิงที่ปากกระบอกทางออกมาจากบาดแผลทางเข้า ใน ระยะ ไม่ เกิน ๑๘-๒๔ นิ้ว	๑. รูปร่างกลมหรือรีขึ้นอยู่กับมุมที่ยิง ๒. พบรอยถลอกรอบ ๆ ขอบของบาดแผล (marginal abrasion) ๓. พบคราบเขม่าปืน (soot) สีเทาหรือดำ และตรวจพบรอยสักดินปืน (gunpowder stippling) ลักษณะเป็นจุดแดง ๆ ฝังอยู่ใต้ผิวหนังรอบ ๆ บาดแผล ในกรณีระยะยิงไม่เกิน ๖ นิ้ว แต่หากระยะยิงอยู่ในช่วง ๖ นิ้วแต่ไม่เกิน ๑๘-๒๔ นิ้ว จะตรวจพบแต่รอยสักดินปืนเท่านั้น	ไม่มีลักษณะเฉพาะ ส่วนมากเป็นบาดแผลขนาดใหญ่ หรืออาจมีบางกรณีที่มีขนาดเล็กกว่าทางเข้าหรืออาจมีลักษณะคล้ายบาดแผลฉีกขาดก็ได้ เนื่องจากหัวกระสุนมีการแตกออกเป็นชิ้น	เป็นไปได้ทั้งการกระทำอัตวินิบาตกรรม การฆาตกรรม หรืออุบัติเหตุ (พบน้อยที่สุด)
๔. ระยะไกล (distant-range) เป็นระยะที่ปากกระบอกปืน ยิงห่างเกินกว่าที่จะตรวจพบส่วนประกอบของเขม่าดินปืนซึ่งเกิดจากการยิงปืนจะไปถึง คือ ระยะที่มากกว่า ๑๘-๒๔ นิ้ว	๑. รูปร่างกลมหรือรีขึ้นอยู่กับมุมที่ยิง ๒. พบรอยถลอกรอบ ๆ ขอบของบาดแผล (marginal abrasion)	ไม่มีลักษณะเฉพาะ ส่วนมากเป็นบาดแผลขนาดใหญ่ หรืออาจมีบางกรณีที่มีขนาดเล็กกว่าทางเข้าหรืออาจมีลักษณะคล้ายบาดแผลฉีกขาดก็ได้ เนื่องจากหัวกระสุนมีการแตกออกเป็นชิ้น	๑. ฆาตกรรม (พบน้อยที่สุด) ๒. อุบัติเหตุ ๓. กระทำอัตวินิบาตกรรม (พบน้อยที่สุด)

บาดแผลกระสุนปืนลูกปราย (shotgun wound : SGW)			
ระยะยิง	สิ่งตรวจพบ		พฤติการณ์
	บาดแผลทางเข้า	บาดแผลทางออก	
๑. ระยะประชิด (contact SGW) เป็นระยะที่ปากกระบอกปืนติดผิวหนังบริเวณบาดแผลทางเข้า	๑. รูปร่างกลมหรือค่อนข้างกลมและใหญ่ใกล้เคียงกับขนาดหน้าตัดกระสุนปืน ๒. ผิวหนังอาจฉีกขาดอย่างรุนแรงหรือกะโหลกศีรษะแตกอย่างรุนแรง หากเป็นทางเข้าที่บริเวณศีรษะ ๓. พบคราบเขม่าดินปืน ติดอยู่ที่ขอบแผล และ ภายในโพรงบาดแผล ๔. มักพบหมอนรองกระสุนเข้าไปอยู่ภายในบาดแผล	๑. รูปร่างไม่แน่นอน จากเม็ดลูกปรายซึ่งเปลี่ยนรูปร่างจากการชนกันเอง หรือถูกเนื้อเยื่อภายในร่างกายที่มีความแข็ง เช่น กระดูก ๒. จำนวนไม่แน่นอน อาจฝังในร่างกายทั้งหมดไม่เห็นทางออก หรืออาจฝังในร่างกายบางส่วนและทะลุออกบางส่วนหรือทะลุออกทั้งหมดก็ได้	๑. กระทำอัตวินิบาตกรรม กรณีที่ใช้ปืนลูกซองสั้น ตำแหน่งมักพบที่บริเวณ ขมับ ภายในช่องปาก กลางหน้าผาก ไตคาง หรือหน้าอก หากเป็นปืนยาว ตำแหน่งที่พบมักเกิดเฉพาะภายในปากหรือไตคาง ๒. ฆาตกรรม บาดแผลอาจเกิดได้ทุกตำแหน่งในร่างกาย
๒. ระยะใกล้ (closed-range) เป็นระยะยิงที่ปากกระบอกห่างออกมาจากผิวหนังโดยสามารถตรวจพบส่วนประกอบจากการยิงปืนได้ - หากเป็นปืนเล็กยาว จะอยู่ที่ระยะประมาณ ๔-๕ ฟุต - หากเป็นปืนสั้น จะอยู่ที่ระยะน้อยกว่า ๔-๕ ฟุต	๑. พบบาดแผลทางเข้าขนาดใหญ่หนึ่งแผล รูปร่างค่อนข้างกลม ๒. พบรูทางเข้าของเม็ดลูกปรายที่เริ่มกระจายรอบ ๆ บาดแผลทางเข้าขนาดใหญ่ (satellite lesion) ๓. พบคราบเขม่าดินปืน (gun-powder stippling) ลักษณะเป็นจุดแดง ๆ ติดอยู่รอบๆ ขอบของบาดแผล ๔. อาจพบบาดแผลถลอกซ้ำซึ่งเกิดจากหมอนรองกระสุนปืนไปกระแทกกับผิวหนัง	๑. รูปร่างไม่แน่นอน จากเม็ดลูกปรายซึ่งเปลี่ยนรูปร่างจากการชนกันเอง หรือถูกเนื้อเยื่อภายในร่างกายที่มีความแข็ง เช่น กระดูก ๒. จำนวนไม่แน่นอน อาจฝังในร่างกายทั้งหมดไม่เห็นทางออก หรืออาจฝังในร่างกายบางส่วนและทะลุออกบางส่วนหรือทะลุออกทั้งหมดก็ได้	๑. ฆาตกรรม (พบบ่อยที่สุด) ๒. อุบัติเหตุ เกิดจากการกระทำของผู้อื่น

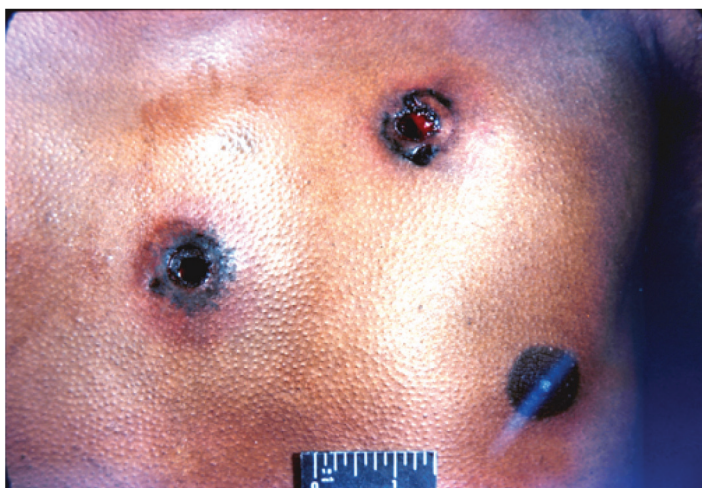
บาดแผลกระสุนปืนลูกปราย (shotgun wound : SGW)			
ระยะยิง	สิ่งตรวจพบ		พฤติกรรม
	บาดแผลทางเข้า	บาดแผลทางออก	
๓. ระยะไกล (distant-range) เป็นระยะที่ปากกระบอกปืนยังห่างเกินกว่าที่ส่วนประกอบจากการยิงปืนจะไปถึง	๑. พบเป็นรูทางเข้าของเม็ดลูกปรายจำนวนมาก กระจายอยู่ตามผิวหนัง ๒. ไม่พบรูบาดแผลทางเข้าขนาดใหญ่ ๓. ไม่พบบาดแผลถลอกซ้ำซึ่งเกิดจากหมอนรองกระสุนปืน	๑. กระสุนลูกปรายมักฝังอยู่ภายในร่างกาย	๑. ฆาตกรรม (พบบ่อยที่สุด) ๒. อุบัติเหตุ เกิดจากการกระทำของผู้อื่น

ภาพที่ ๔-๑๘ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะประชิดติดกับผิวหนังบริเวณที่มีกระดูกแผ่นรองรับ

ภาพที่ ๔-๑๙ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะประชิดติดกับผิวหนังบริเวณที่ไม่มีกระดูกแผ่นรองรับ

ภาพที่ ๔-๒๐ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะประชิดห่างจากผิวหนังเล็กน้อย

ภาพที่ ๔-๒๑ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะใกล้ห่างจากผิวหนังเล็กน้อย (ระยะเฉาชน)

ภาพที่ ๔-๒๒ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะใกล้ห่างจากผิวหนังไม่เกิน ๖ นิ้ว

ภาพที่ ๔-๒๓ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะปานกลางห่างจากผิวหนัง ๖-๑๘ นิ้ว

ภาพที่ ๔-๒๔ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกโตระยะไกลเกิน ๑๘ นิ้วขึ้นไป(ขวา)
เทียบกับบาดแผลทางออกกระสุนปืน(ซ้าย)

ภาพที่ ๔-๒๕ บาดแผลทางออกกระสุนปืน

ภาพที่ ๔-๒๖ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกปรายระยะประชิดติดผิวหนัง

ภาพที่ ๔-๒๗ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกปรายระยะใกล้

ภาพที่ ๔-๒๘ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกปรายระยะปานกลาง

ภาพที่ ๔-๒๙ บาดแผลทางเข้ากระสุนปืนลูกปรายระยะไกล

ความพิเศษของบาดแผลกระสุนปืนที่ต้องระมัดระวัง

๑. มีบาดแผลที่ผิดปกติจากบาดแผลทั่วไป (typical GSW) ที่เรียกว่า atypical GSW ทำให้มีความยุ่งยากซับซ้อนในการให้ความเห็น
๒. บาดแผลที่เป็น typical GSW อาจจะมีคราบเลือดหรือสิ่งต่าง ๆ บดบังทำให้วินิจฉัยได้ลำบาก หรืออาจเกิดความผิดพลาดได้ง่าย
๓. การขาดประสบการณ์และความชำนาญของแพทย์ผู้ตรวจ

บาดแผลจากวัตถุระเบิด

๑. หากได้รับบาดเจ็บในตำแหน่งใกล้กับวัตถุระเบิด บาดแผลจะมีลักษณะฉีกขาดขนาดใหญ่ และรุนแรง มีลักษณะของการไหม้บริเวณรอบบาดแผล
๒. หากได้รับในตำแหน่งที่ห่างออกมาจากวัตถุระเบิด มักพบบาดแผลฉีกขาดเป็นจุด ๆ เล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป (peppering) จากสะเก็ดระเบิด หรือสิ่งรอบข้างวัตถุระเบิด อาจพบบาดแผลถลอกฟกช้ำรอบ ๆ ตำแหน่งที่ถูกสะเก็ดระเบิดร่วมด้วย
๓. สาเหตุการตายจากวัตถุระเบิด อาจเกิดจากแรงระเบิดเอง จากสะเก็ดระเบิดหรือกระจายออกไปรอบข้าง ความร้อนจากการระเบิด และการได้รับบาดเจ็บเกี่ยวเนื่องมาจากเหตุระเบิด เช่น ตกจากที่สูง

การตรวจศพกรณีบาดแผลกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิด

๑. ประเมินชนิดของอาวุธปืนที่ใช้ จำนวน ทางเข้า-ทางออก ระยะยิง ทิศทางกระสุน และสาเหตุการตาย (สาเหตุการตายส่วนมาก ได้แก่ การบาดเจ็บของอวัยวะสำคัญ เช่น สมอง หัวใจ ปอด หรือเกิดจากการเสียเลือดปริมาณมาก)
๒. ควรส่งศพเพื่อตรวจชันสูตรพลิกศพตามพื้นที่เขตรับผิดชอบในทุกกรณี
๓. หากมีการเคลื่อนย้ายศพมาที่โรงพยาบาลควรถ่ายภาพเอกซเรย์ไว้
๔. กรณีมีความจำเป็นที่จะต้องเอากระสุนปืนออกจากบาดแผลหรือศพ ห้ามใช้ forceps หรืออุปกรณ์คีบที่เป็นโลหะ ในการจับ เนื่องจากจะทำให้ร่องรอยบนกระสุนปืนเปลี่ยนแปลง มีผลต่อการนำไปตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ต่อ ส่วนเศษโลหะหรือหัวกระสุนปืนที่นำออกมา ควรทำความสะอาดและเช็ดให้แห้ง ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อส่งให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีต่อไป

ข้อควรระวังเกี่ยวกับการวินิจฉัยหรือให้ความเห็นในเรื่องบาดแผลกระสุนปืนและวัตถุระเบิด

๑. ขนาดของรูบาดแผลหรือเศษของอวัยวะที่ถูกอยู่ที่บาดแผล จะไม่นำมาใช้ในการวินิจฉัยทางเข้าหรือทางออกของบาดแผลกระสุนปืน
๒. กรณีไม่มั่นใจว่าเป็นทางเข้าหรือทางออกของบาดแผลกระสุนปืน อาจระบุไว้เพียงบาดแผลกระสุนปืนโดยที่ยังไม่สามารถสรุปทางเข้าหรือทางออกได้
๓. แพทย์ไม่มีหน้าที่บอกขนาดของอาวุธปืน กระสุนปืน หรือชนิดของวัตถุระเบิด ต้องให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธปืน เป็นผู้ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าว

การสืบสวนกรณีการตายไม่ทราบเหตุ

การตายโดยยังมีปรากฏเหตุ ถูกกำหนดไว้ตามกฎหมายให้เป็นหนึ่งในการตายที่ต้องมีการชันสูตรศพ และเป็นเหตุน่าสงสัยมากกว่าครึ่งหนึ่งของศพที่พนักงานสอบสวนแจ้งร่วมชันสูตรและส่งมาให้ตรวจลักษณะการเสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุ มีลักษณะไร้ที่มา-ที่ไป หมายความว่า ไม่มีประวัติให้สืบสาวราวเรื่องทั้งประวัติการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ เช่น ศพไร้ญาติ ซากศพ โครงกระดูกที่ไม่มีใครรู้ประวัติและพฤติการณ์ที่ตาย หรือมีญาติแต่ไม่เคยมีประวัติเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บมาก่อน อยู่ ๆ ก็ตายกะทันหัน ร่วมกับการตรวจไม่พบบาดแผลจากการประทุษกรรมภายนอกที่ชัดเจน ทำให้แม้ชันสูตรพลิกศพแล้วญาติก็ยังทำใจไม่ได้หรือข้องใจอยู่ สงสัยว่ามีผู้ทำให้ตายหรือตายจากสาเหตุอื่น หรือสงสัยเป็นการตายจากการรักษาของแพทย์ มีปัญหาประเด็นทางแพ่ง มรดก พินัยกรรม เงินชดเชย สินไหมทดแทน สินไหมอาญา ฯลฯ ทำให้ต้องมีการตรวจผ่าศพเพิ่มเติมโดยละเอียดที่โรงพยาบาล

สาเหตุสำคัญที่ต้องมีการชันสูตรศพที่เสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุ แบ่งได้เป็น ๓ ด้าน

๑. ทางกายภาพและสาธารณสุข ต้องหาคำตอบว่าการตายแบบกะทันหันและไม่คาดคิดนั้นมีผลกระทบต่อสาธารณสุขรุนแรงหรือไม่ เช่น เกิดจากโรคติดต่อร้ายแรง ได้แก่ โรคไข้หวัดนก ไข้หวัดสมองอักเสบ เป็นต้น หรือโรคไม่ติดต่อแต่ร้ายแรง ได้แก่ สารพิษในสิ่งแวดล้อม และในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อหาทางเตือนและป้องกันภัยต่อประชาชน
๒. ทางมนุษยธรรมต่อญาติศพ หาคำอธิบายจากการตรวจโดยละเอียด ให้ญาติที่ยังทำใจไม่ได้ ซึ่งหากเป็นโรคทางกรรมพันธุ์จะได้หาทางป้องกันต่อไป รวมทั้งเพื่อกระบวนการเรียกร้องตามกฎหมายต่อไป
๓. ทางกระบวนการยุติธรรม การตายในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นการตายผิดธรรมชาติแฝงมา เพียงแต่ไม่มีบาดแผลปรากฏชัดเจน เช่น การตายจากแรงกายภาพอื่น ๆ ได้แก่ ไฟฟ้าดูด ความร้อน ความเย็น การขาดอากาศหายใจหรือการถูกวางยา เป็นต้น

การตายผิดธรรมชาติแฝง

กรณี ๑ ไม่ได้ตายจากบาดแผลหรือการบาดเจ็บ เพราะพบบาดแผลน้อยหรือไม่พบบาดแผลเลย แต่พบโรคประจำตัวที่ยังไม่ถึงตาย เลยสรุปว่าตายธรรมชาติทั้งที่อาจตายจากเหตุทางกายภาพอื่น เช่น

- การขาดอากาศหายใจ จากการล่อคอ ปิดปากจมูกด้วยหมอน หรือการนั่งทับหน้าอก เป็นต้น
- การถูกกระแสไฟฟ้าแรงดันไฟฟ้าดูด ซึ่งอาจตรวจพบแผลได้แค่ ๕๐% หรือไฟดูดในน้ำ ซึ่งจะตรวจไม่พบบาดแผลเลย

- การตายจากสารพิษ

กรณีที่ ๒ ตายจากเหตุธรรมชาติ จากผลของการถูกทำร้ายมาก่อน ถ้าไม่ได้ข้อมูลก็อาจเข้าใจว่าเป็นการป่วยตายจากโรค เช่น เสียชีวิตจากปอดอักเสบติดเชื้อเนื่องจากสำลักอาหารเพราะเป็นอัมพาตจากการถูกยิงล้าคอ

กรณีที่ ๓ ตรวจไม่พบอะไร “negative” autopsy เลยสรุปว่าตายไม่ทราบเหตุ ซึ่งอาจเป็นการตายผิดธรรมชาติที่ไม่สามารถตรวจได้ เช่น

- โรคลมชัก Seizure disorder
- แพ้ยาหรืออาหาร anaphylaxis, neuroleptic malignant syndrome, serotonin syndrome
- การตายจากความผิดปกติทางสรีรวิทยา เช่น การเต้นของหัวใจและความดันเลือดผิดปกติจากการตอบสนองทางระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น การบีบรัดปมประสาทแคโรติดบริเวณลำคอ การบาดเจ็บบริเวณลูกอ้นทะ กล้องเสียง และ สี่ข้างชายโครง
- การตายจากความผิดปกติของสารเคมีในเลือด เช่น ระดับน้ำตาล หรือเกลือแร่ในเลือดผิดปกติจากยาหรือการเสียเกลือแร่จากการออกกำลังกายหักโหม เป็นลมแดด ฯลฯ เป็นต้น
- กรณีการตายตามธรรมชาติ “negative” autopsy ที่ยังไม่มีทางตรวจ ได้แก่ การไหลตายในวัยต่าง ๆ ดังนี้

๑. SIDS (infant)
๒. SUDC (children)
๓. SUNDS (young asian male)
๔. SUDS/SADS (adult)

การตายตามธรรมชาติแบบกะทันหันไม่คาดคิด

การตายแบบกะทันหัน ไม่มีประวัติเจ็บป่วย ไม่มีอาการมาก่อน อยู่ ๆ ก็เสียชีวิต มักเกิดตอนเวลาเช้า ๐๗.๐๐-๐๙.๐๐ น. เกิดในผู้ชาย อายุระหว่าง ๒๐-๖๕ ปี มากกว่า ๘๐% เกิดจากโรคของหัวใจ สาเหตุการตาย โรคเย็บพลิ้นของหัวใจและหลอดเลือด เกิดจาก

๑. การเต้นของหัวใจผิดปกติ มีสาเหตุจาก กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดจากเส้นเลือดหัวใจตีบ พบมากที่สุด ครึ่งหนึ่งตายทันที มักพบเส้นเลือดตีบกว่า ๗๕% ขึ้นไป รองลงมาเป็นกล้ามเนื้อหัวใจโตจากความดันเลือดสูงเรื้อรัง และกล้ามเนื้อหัวใจพิการจากพิษสุราเรื้อรังหรือสารพิษบางอย่าง หรือการติดเชื้อโรคกล้ามเนื้อหัวใจพิการ

๒. การแตกฉะของผนังเส้นเลือดแดงใหญ่ช่องอกหรือช่องท้อง ไปอุดเส้นเลือดเลี้ยงอวัยวะในช่องอกหรือช่องท้องขาดเลือดจนตาย เช่น หัวใจ ตับ ไต ลำไส้ เป็นต้น

โรคเย็บพลิ้นของระบบทางเดินหายใจ เกิดจาก

๑. การขาดอากาศหายใจ ทำให้เลือดเป็นกรดและระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว ได้แก่ ทางเดินหายใจอุดตัน เช่น การสำลักอาหาร ลื่นปิดกล่องเสียงอักเสบหรือบวมจากบาดเจ็บหรือการแพ้ยาหรืออาหารอย่างรุนแรง แบบ anaphylaxis โรคหอบหืดกำเริบ ฯลฯ ลิ้นเลือดอุดเส้นเลือดแดง ปอดและปอดอักเสบ ปอดบวม ทำให้แลกเปลี่ยนแก๊สไม่ได้

๒. ลมแทรกในช่องอก Pneumothorax จากการบาดเจ็บหรือถุงลมแตกเอง ไปเบียดหัวใจบีบตัวไม่ได้

๓. เลือดออกในทางเดินหายใจ เช่น วัณโรคปอดหรือมะเร็งปอดกัดกร่อนผนังเส้นเลือดจนแตก เลือดออกในเนื้อปอดและไอเป็นเลือด เป็นต้น

โรคเย็บพลิ้นของระบบประสาท ได้แก่

๑. ลมชักในระบบประสาทควบคุมการเต้นของหัวใจหรือการหายใจ

๒. ก้านสมองส่วนควบคุมการเต้นของหัวใจและการหายใจถูกกดจากโรคที่ทำให้สมองบวมหรือความดันในสมองสูง เช่น เลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมอง เลือดออกในสมอง เยื่อหุ้มสมองหรือสมองอักเสบ เนื้อเยื่อในสมอง น้ำหล่อสมองอุดตัน เป็นต้น

โรคเย็บพลิ้นของระบบอวัยวะอื่น ได้แก่

๑. การเสียเลือดจำนวนมากจนช็อกตาย เช่น ในระบบทางเดินอาหารจากแผลในกระเพาะหรือเส้นเลือดโป่งพองรอบหลอดเลือดอาหารจากโรคตับแข็งแตกเข้ากระเพาะอาหาร ระบบสืบพันธุ์ ตกเลือดในช่องท้องจากท้องนอกมดลูก

๒. ติดเชื้อในเลือด จากอวัยวะอื่นอักเสบ เยื่อช่องท้องอักเสบ กรวยไตอักเสบ ฯลฯ

๓. อวัยวะภายในล้มเหลว เช่น ตับวาย ไตวายเย็บพลิ้นจากการอักเสบติดเชื้อ ตับอ่อนอักเสบเย็บพลิ้น เป็นต้น

การตายแบบไม่คาดคิด

มีประวัติเจ็บป่วยหรือมีอาการมาก่อนแต่ไม่คิดว่าจะทำให้เสียชีวิตเร็วแบบนั้น สาเหตุการตายเกิดจากการดำเนินโรคในการตายที่กะทันหันข้างต้นค่อยเป็นค่อยไปหรือเรื้อรัง ไม่ทำให้ตายทันทีแต่ญาติไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะตาย ดังนี้

๑. โรคระบบหัวใจหลอดเลือดเรื้อรังนำไปสู่ภาวะหัวใจล้มเหลว ทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง เกิดโรคแทรกเสียชีวิต เช่น หัวใจเต้นผิดปกติ ปอดบวม น้ำ อักเสบระบบทางเดินหายใจ เป็นต้น
๒. โรคระบบประสาทส่วนกลางและไขสันหลังเรื้อรังนำไปสู่ภาวะอัมพฤกษ์อัมพาต เกิดโรคแทรกเสียชีวิต เช่น ติดเชื้อในเลือด เป็นต้น
๓. โรคระบบอวัยวะอื่น นำไปสู่อวัยวะภายในล้มเหลวทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง เกิดโรคแทรกเสียชีวิต เช่น ภาวะสมองพิการจากตับและไตวาย เป็นต้น

บทบาทของแพทย์นิติเวชในการสืบสวนการตายไม่ทราบเหตุจากการตรวจที่เกิดเหตุ

ข้อบ่งชี้ในการตรวจผ่าศพโดยละเอียดแม้จะเป็นศพที่ตายธรรมชาติ ได้แก่

๑. ตายกะทันหันไม่คาดคิด หรือไม่สามารถอธิบายสาเหตุและพฤติกรรมการตายได้ เช่น ผู้ตายเป็นทารก เด็กหรือผู้ใหญ่ที่สุขภาพดีมาตลอด
๒. สงสัยว่าจะเป็นความเสี่ยงด้านสาธารณสุขต่อประชาชน เช่น โรคติดเชื้อร้ายแรง สารพิษอันตรายต่อสุขภาพหรือชีวิตของประชาชน
๓. ไม่มีประวัติการแพทย์ หรือตายนอกสถานพยาบาล ไม่ได้อยู่ในการดูแลของแพทย์
๔. ขั้นตอนการตรวจศพไม่ทราบเหตุโดยสังเขป
 - ๔.๑ สอบถามประวัติโรคประจำตัว การรักษาที่ได้และอาการก่อนเสียชีวิต
 - ๔.๒ ผ่าศพตรวจโดยละเอียดโดยแพทย์นิติเวชหรือพยาธิแพทย์
 - ๔.๓ เก็บวัตถุพยานทางจุลชีวและพิษวิทยาให้เพียงพอต่อการตรวจ
 - ๔.๔ การตรวจชิ้นเนื้อทางพยาธิ อาจต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญพยาธิวิทยาาระบบประสาทหรือหัวใจ เนื่องจากต้องมีการเตรียมอวัยวะดังกล่าวเป็นการเฉพาะ

บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านการสืบสวนสอบสวนในที่เกิดเหตุ

๑. การตรวจที่เกิดเหตุ ชนิดของที่เกิดเหตุ ทางเข้าทางออก สภาพที่เกิดเหตุเรียบร้อยหรือสภาพเหมือนมีการต่อสู้กันหรือไม่ มีการเคลื่อนย้ายศพเพื่อจัดฉากอำพรางหรือไม่
๒. การตรวจชั้นสูตรพลิกศพ ผู้ตายเป็นใคร มาอยู่ในที่เกิดเหตุได้อย่างไร ทำอะไรในที่เกิดเหตุ มีใครอยู่ด้วยหรือไม่ ข้าวของมีค่าอยู่ครบหรือไม่ เสื้อผ้าใส่เรียบร้อยหรือไม่ ร่างกายและเสื้อผ้ามีร่องรอยการต่อสู้ป้องกันตัวหรือการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอย่างใดหรือไม่ ถ้าไม่พบบาดแผลการถูกประทุษกรรมภายนอก ต้องตรวจโดยละเอียดบริเวณปากจมูกและลำคอเพื่อหาร่องรอยการตายจากการขาดอากาศ ตรวจร่องรอยบาดแผลไฟฟ้าดูด หรือไฟฟ้าช็อตโดยเฉพาะตามมือเท้า เสื้อผ้าเนื้อตัวเปียกน้ำหรือไม่ ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าอะไรหรือไม่ ไฟในบ้านติดดีหรือไม่ หรือสะพานไฟตัดเพราะไฟช็อต ร่องรอยฟองอากาศ น้ำลายฟุ้งปากจมูก คราบอาเจียนตามร่างกาย ใบนัดแพทย์โรงพยาบาล ยาและภาชนะใส่ยาโดยเฉพาะยารักษาโรคที่จ่ายโดยแพทย์ มักมีเบอร์ให้ติดต่อ
๓. การตรวจเก็บวัตถุพยาน
๔. วัตถุพยานเกี่ยวกับโรคหรือการเจ็บป่วยที่เป็นอยู่ ยา ฤๅยา ใบนัดแพทย์ คราบน้ำมูก เสมหะ อาเจียน อุจจาระปัสสาวะราด โดยเฉพาะคราบที่มีเลือดหรือมูกหนอง บริเวณ อ่างล้างหน้า โถส้วม ถังขยะ เป็นต้น
๕. วัตถุพยานเกี่ยวกับการได้รับสารพิษ ยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่าง ๆ ยาหรือสารเสพติดติดตัวหรือที่พบในที่เกิดเหตุ อุปกรณ์เสพยา คราบยาตามภาชนะหรือเนื้อตัว คราบอาเจียนตามร่างกาย

๖. การสืบสวนพยานบุคคลและพยานดิจิทัล เกี่ยวกับประวัติสุขภาพของผู้ตาย การเจ็บป่วยไปหาหมอ กำหนดกรอบเวลาจากจุดที่พบเห็นยังมีชีวิต ครั้งสุดท้ายกับเมื่อพบเป็นศพ ใครเป็นผู้พบ พบที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรและกับใคร แล้วสืบสวนเติมเต็มช่องว่างในกรอบเวลานั้น ถ้าไม่สงสัยหรือไม่พบใครที่จะสัมผัสเกี่ยวข้องกับหรือทำอันตรายผู้ตายได้ และไม่พบบาดแผลใด ๆ บนร่างกาย ให้ระบุเหตุที่น่าสงสัยว่าไม่ทราบเหตุ และเขียนประวัติโดยละเอียดลงไปใบบันทึก เช่น พบศพที่ไหน ในสภาพอย่างไร แล้วนำเสนอสถาบันนิติเวชวิทยาเพื่อทำการตรวจโดยละเอียด

หากจากการสืบสวนตั้งใจสงสัยประเด็นใดให้ระบุลงไปด้วย เช่น สงสัยกินยาเกินขนาด ขอให้ตรวจสอบสารดังกล่าวในร่างกายศพและจากวัตถุพยานคราบยาที่ส่งมาพร้อมนี้ เป็นต้น

การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการของสถาบันนิติเวชวิทยา

๑. การตรวจทางห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเคมีดินปืน

ให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางนิติซีโรโลยีและนิติพันธุศาสตร์ประกอบด้วย การตรวจพิสูจน์คราบเลือดและหมู่เลือด การตรวจรูปแบบ DNA เพื่อพิสูจน์บุคคลจากตรวจวัตถุพยานต่าง ๆ หรือเพื่อพิสูจน์บุตรหรือหาความสัมพันธ์ทางเครือญาติสายมารดาหรือบิดา โดยการตรวจวิเคราะห์จากสิ่งส่งตรวจที่เป็นชีววัตถุต่าง ๆ เช่น คราบเลือด คราบน้ำลาย เส้นผม กระดูกอ่อน กระดูกแข็ง ฟัน เศษเนื้อเยื่อ คราบอสุจิ เป็นต้น

๑.๑ การทดสอบที่ให้บริการ

- ๑.๑.๑ การตรวจพิสูจน์ความเป็นเลือด คราบเลือดและหมู่เลือด
- ๑.๑.๒ การตรวจทางพันธุกรรม ได้แก่
 - ๑.๑.๒.๑ การตรวจ DNA ในนิวเคลียส STR
 - ๑.๑.๒.๒ การตรวจ DNAY-STR
 - ๑.๑.๒.๓ การตรวจ DNA ไมโทคอนเดรีย ดีเอ็น เอ
 - ๑.๑.๒.๔ การตรวจ DNA ที่มีปริมาณน้อยมาก
- ๑.๑.๓ การตรวจคราบเลือด
- ๑.๑.๔ การตรวจหาเอนไซม์จากคราบอสุจิ
- ๑.๑.๕ การตรวจตัวอสุจิ
- ๑.๑.๖ การตรวจหาเนื้อเยื่อจากเล็บ

๑.๒ คำแนะนำในการกรอกใบขอตรวจ

- ๑.๒.๑ กรอกข้อมูลในใบขอตรวจให้ครบทุกช่อง
- ๑.๒.๒ ทำเครื่องหมาย X ในช่อง ☐ ที่กำหนดให้
- ๑.๒.๓ ลงชื่อผู้ส่งตรวจด้วยตัวบรรจงทุกครั้ง
- ๑.๒.๔ ข้อมูลในใบขอตรวจต้องถูกต้องและตรงตามชนิดและจำนวนของสิ่งส่งตรวจ
- ๑.๒.๕ มีการลงนามผู้เก็บตัวอย่างหรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๑.๓ กระบวนการดำเนินการของห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเคมีดินปืน

การตรวจทางนิติซีโรโลยีและการตรวจวิเคราะห์ DNA มีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ สำหรับการตรวจพิสูจน์บุตรหรือการตรวจทางความสัมพันธ์สายเลือด ผู้ที่ขอรับบริการจะต้องทำประวัติที่กลุ่มงานพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคลชั้น ๒ ก่อน หลังจากนั้นให้ทำตามขั้นตอนการขอรับบริการการตรวจทางกลุ่มงานพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคลโดยจะมีการซักประวัติให้คำแนะนำ

สำหรับการตรวจการเก็บสิ่งส่งตรวจและผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น อธิบายถึงหลักการตรวจการแปรผล และนัดวันที่จะขอรับผลการตรวจรวมถึงวิธีการและสถานที่รับผลในกรณีที่มีหนังสือขอให้ตรวจจากหน่วยงานราชการ ผู้ที่ได้รับการตรวจจะต้องให้ความยินยอมรับการตรวจหลังจากการให้คำปรึกษา (Informed consent) ซึ่งลงนามในแบบพิมพ์ได้สองแบบคือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติ และจะต้องรับการถ่ายรูป

๑.๓.๒ ในกรณีของการส่งตรวจวัตถุพยานหรือการส่งตัวบุคคลมาให้ตรวจจากหน่วยราชการ ทางหน่วยงานจะต้องทำหนังสือส่งตรวจที่ระบุรายละเอียดของการส่งตรวจพอสังเขป ระบุชนิดหรือชื่อตัวบุคคลและที่มาของสิ่งส่งตรวจแต่ละชิ้นโดยละเอียด ระบุวัตถุประสงค์ที่จะให้ตรวจเปรียบเทียบ ระบุถึงสิ่งส่งตรวจหรือตัวบุคคลซึ่งจะให้ตรวจเปรียบเทียบกันหรือจะให้เปรียบเทียบกับอะไรและจะให้ดำเนินการอย่างไร ระบุจำนวนตัวอย่างหรือวัตถุพยานที่นำส่งตรวจและยื่นหนังสือได้ที่ one-stop-service สำหรับสิ่งส่งตรวจจะต้องส่งมาในสภาพที่เรียบร้อยหีบห่อหรือภาชนะผนึกเรียบร้อยไม่แตกรั่วหรือไม่มีลักษณะที่น่าจะถูกปนเปื้อนได้ มีการปิดฉลากซึ่งระบุชื่อและชนิดของสิ่งส่งตรวจแต่ละชิ้นหรือชุดตรงตามที่ระบุมาในหนังสือส่งตรวจแล้วส่งสิ่งส่งตรวจดังกล่าวมายังจุดรับสิ่งส่งตรวจมายัง one-stop-service หรือติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์หมายเลข ๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘-๑๒ ต่อ ๔๑๐๑

๑.๔ รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการตรวจ

๑.๔.๑ กรณีมิได้เป็นคดีอาญาที่พนักงานสอบสวนหรือแพทย์โรงพยาบาลตำรวจส่งตรวจ

- การตรวจ DNA (STRs) อัตราค่าตรวจพิสูจน์รายละเอียด ๔,๒๐๐ บาท สำหรับการตรวจพิสูจน์บุตรหรือการตรวจทางความสัมพันธ์สายเลือด ที่มีวัตถุพยานทั้ง ๓ คน คือ พ่อ-แม่-ลูก
- สำหรับการตรวจพิสูจน์บุตรหรือการตรวจทางความสัมพันธ์สายเลือด ที่มีวัตถุพยาน ๒ คน คือ พ่อ-ลูกชาย หรือพี่น้องผู้ชายร่วมบิดาเดียวกันหรือความเป็นเครือญาติที่สืบเชื้อสายจากบรรพบุรุษฝ่ายชายด้วยกัน กรณีที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากการตรวจ DNA (STRs) สำหรับการยืนยันผลการตรวจ ตรวจ Y-STR ร่วมด้วย อัตราค่าตรวจพิสูจน์รายละเอียด ๖,๕๐๐ บาท คู่มือส่งสิ่งส่งตรวจห้องปฏิบัติการกลุ่มงาน ตรวจเลือดสำหรับการตรวจพิสูจน์มารดากับบุตรสาว ความเป็นพี่น้องร่วมมารดาเดียวกันหรือที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษฝ่ายหญิงคนเดียวกัน ในกรณีที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบเพิ่มเติมนอกเหนือจากการตรวจ DNA (STRs) มีการตรวจไมโทคอนเดรียดีเอ็นเอเพิ่มเติม อัตราค่าตรวจพิสูจน์รายละเอียด ๘,๕๐๐ บาท

- การส่งตรวจพิสูจน์หมู่เลือด อัตราค่าตรวจพิสูจน์ตัวอย่างละ ๒๐๐ บาท
- การตรวจคราบอสุจิ อัตราค่าตรวจพิสูจน์รายละเอียด ๒๐๐ บาท

๑.๔.๒ กรณีเป็นคดีอาญาที่พนักงานสอบสวนหรือแพทย์โรงพยาบาลตำรวจส่งตรวจ ไม่คิดค่าตรวจ

๑.๕ การเก็บสิ่งส่งตรวจ

การเก็บตัวอย่างประกอบด้วยขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดังต่อไปนี้

๑.๕.๑ การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บตัวอย่างสิ่งส่งตรวจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของตัวอย่างที่ต้องการส่งตรวจโดยผู้เก็บจะต้องเลือกการเก็บตัวอย่างที่เหมาะสมกับชนิดของการส่งตรวจ และต้องสามารถเก็บตัวอย่างให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุดจึงจะสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ได้ถูกต้อง เช่น หากต้องการตรวจพิสูจน์บุตร เจ้าหน้าที่จัดเตรียมกระดาษ FTA และ foam tip เพื่อเก็บตัวอย่าง เนื้อเยื่อ กระพุ้งแก้มหรือสามารถเลือกเก็บตัวอย่างที่เป็นเลือดโดยการเจาะเลือดได้โดยเก็บสิ่งส่งตรวจในรูปเลือดครบ (Whole blood) ในหลอดบรรจุสาร EDTA เป็นต้น

๑.๕.๒ หลักการ Sterile technique เพื่อลดการปนเปื้อนสำหรับสิ่งส่งตรวจ อุปกรณ์ที่ใช้บรรจุตัวอย่างต้องเป็นอุปกรณ์ที่ปราศจากการปนเปื้อนจากวัตถุภายนอกทางชีวภาพอื่น ๆ และสามารถเก็บตัวอย่างที่ต้องการส่งตรวจให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ได้ รวมถึงสามารถป้องกันการเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดกับตัวอย่างสิ่งส่งตรวจได้

๑.๕.๓ หลักการ Universal precaution สำหรับผู้ที่สัมผัสสิ่งส่งตรวจเพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากตัวอย่างที่จะกระจายมาสู่ผู้ปฏิบัติงาน

๑.๕.๔ การเตรียมตัวสำหรับผู้ป่วยหรือผู้ขอรับบริการควรมีข้อบ่งชี้ที่เหมาะสมสำหรับการเลือกชนิดของสิ่งส่งตรวจขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายและเงื่อนไขในการเลือกวิธีการตรวจซึ่งจะอยู่ในดุลยพินิจของผู้ส่งตรวจ

๑.๕.๕ หลัก Chain of custody เพื่อให้เกิดความแน่นอนของผลการตรวจกับตัวอย่างสิ่งส่งตรวจเป็นวิธีการปฏิบัติโดยทั่วไปโดยต้องมีการยืนยันระบุตัวเจ้าของหรือที่มาของสิ่งส่งตรวจนั้น พร้อมทั้งมีการลงนามผู้เก็บตัวอย่าง ให้ชัดเจนและมีวิธีการติดฉลากการรับส่งสิ่งส่งตรวจที่ป้องกันการปนเปื้อนถูกสลับเปลี่ยนแปลงและสูญหายตามหลัก Chain of custody ในทุกขั้นตอนต้องมีการลงนามผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ส่งตัวอย่าง ผู้รับตัวอย่าง ผู้ตรวจพิสูจน์ และผู้ทำลายตัวอย่าง

๑.๖ วิธีการเก็บสิ่งส่งตรวจ

ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างมีความแตกต่างกันไปในแต่ละชนิดของตัวอย่างที่ส่งตรวจเลือด ให้เจาะเลือดจากหลอดเลือดดำในรูปของเลือดครบ (Whole blood) บรรจุในหลอด EDTA หรือ Heparin (กรณีที่ไม่สามารถหาหลอด EDTA ได้) เติมน้ำในปริมาณที่พอเหมาะแล้วเก็บรักษาในที่เย็น เช่น ตู้เย็น ๔-๘ °C เว้นแต่กรณีจำเป็นก็สามารถเก็บคราบเลือดแห้งในรูปของกระดาษกรองหรือ FTA CARD หรือ ผ้าก๊อชสะอาดซึ่งควรมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของวงเลือดเกินกว่า ๑ ซม. แล้วเก็บในที่แห้ง

๑.๖.๑ **เส้นผม** ควรเก็บให้ติดรากผมอย่างน้อย ๕ เส้นวางราบเรียงลงบนแผ่น Slide แก้ว แล้วปิดด้วยเทปกาวใส

๑.๖.๒ **กระดูก** เลือกบริเวณที่มีส่วนของเนื้อเยื่อไขกระดูกซึ่งจะเน่าสลายน้อยที่สุด มักจะเก็บในรายของศพที่เน่าปริมาณเกินกว่า ๒๐ กรัม ของเนื้อเยื่อไขกระดูกและเก็บรักษาในที่เย็น เช่น ตู้เย็น น้อยกว่า ๔ °C ถ้าจำเป็นให้เลือกเก็บกระดูกอ่อนของซี่โครง หรือถ้าเน่ามากให้เก็บกระดูกแข็ง เช่น ขา หรือ แขน ขนาดยาวไม่น้อยกว่า ๕ นิ้ว

๑.๖.๓ **เนื้อเยื่อร่างกายจากศพ** (หรือในกรณีที่จะส่งตรวจจากเนื้อซึ่งทำการผ่าตัด) ควรเก็บในสภาพที่ยังไม่เน่าและเป็นส่วนที่มีนิวเคลียสของเซลล์มีขนาดเกินกว่าหัวไม้ขีดไฟหรือปริมาณ ๕๐ มิลลิกรัม ก็พอจะตรวจวิเคราะห์ได้และเก็บรักษาในที่เย็นหรืออาจจะ Fix ใน ๙๕% Alcohol เติมน้ำ

๑.๖.๔ **เล็บ** มักจะเก็บในรายที่มีการต่อสู้กันและสงสัยว่าจะมีเนื้อเยื่อของคู่กรณีติดอยู่ ต้องเก็บในลักษณะที่มีเนื้อเยื่อติดอยู่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือ ตัดชิดเนื้อของเจ้าของเล็บและอาจขูดและเนื้อเยื่อชอกเล็บมาด้วยแยกตำแหน่งเท่าที่จำเป็นและเก็บรักษาในที่เย็น เช่น ตู้เย็น ๔-๘ °C หรือสภาพแห้ง

๑.๖.๕ **Swab** ในการตรวจ DNA ของคดีความผิดทางเพศมักเก็บจากบริเวณที่สงสัยว่าจะมีการหลั่งของน้ำอสุจิเกิดขึ้นหรือบริเวณที่สงสัยจะมีรอยคราบทางชีววัตถุบนพื้นผิวต่าง ๆ ที่กระเด็นไปติดและเก็บรักษาในที่แห้ง

๑.๖.๖ **เซลล์เยื่อบุช่องปาก** เก็บโดยการใช้ FTA foam tip หรือ Swab สำลีที่สะอาด โดยก่อนป้ายควรให้ผู้รับบริการทำความสะอาดในช่องปากด้วยน้ำสะอาดก่อน การป้ายให้ม้วนป้ายภายในกระพุ้งแก้มกลับไปกลับมาประมาณ ๑๐ ครั้ง การเก็บเซลล์เยื่อบุช่องปากภายหลังการเก็บควรนำสิ่งยึดป้ายฝังลงให้แห้งก่อนผนึก

๑.๗ ขั้นตอนหลังการเก็บตัวอย่าง

เก็บรักษาส่งส่งตรวจในสภาพที่เหมาะสมและส่งตรวจโดยเร็วในทุกขั้นตอนจะต้องคำนึงถึงการป้องกันการปนเปื้อนและการสลับกันของตัวอย่างกับภาชนะบรรจุเป็นสำคัญ

๑.๘ การทำลายวัสดุ – อุปกรณ์ที่ใช้เก็บสิ่งส่งตรวจ

วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้เก็บสิ่งส่งตรวจ ได้แก่ สำลี เข็มเจาะเลือด และอุปกรณ์อื่น ๆ ให้ทิ้งในภาชนะปากแคบและส่งกำจัดด้วยระบบกำจัดเชื้อของโรงพยาบาล

๑.๙ การขอตรวจในกรณีต้องการผลเร่งด่วน

ทางห้องปฏิบัติการให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางนิติซีโรโลยีและนิติพันธุศาสตร์ประกอบด้วย การตรวจพิสูจน์ทราบเลือดและหมู่เลือด การตรวจหาเอ็นไซม์แอซิดฟอสฟาเตส การตรวจหาตัวสูจิ การตรวจแบบ DNA เพื่อพิสูจน์บุคคลหรือเพื่อพิสูจน์บุตรหรือหาความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่สืบเชื้อสายจากบรรพบุรุษเดียวกันในกรณีต่าง ๆ และการตรวจแบบ DNA จะทำให้เฉพาะกรณีที่เป็นวนัตถุพยานในคดีอุกฉกรรจ์หรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ซึ่งจะต้องระบุมาในหนังสือนำส่งโดยทางห้องปฏิบัติการจะพิจารณาตามความเหมาะสม

๑.๑๐ การนำส่งสิ่งส่งตรวจ

ควรนำส่งสิ่งส่งตรวจด้วยความรวดเร็วเนื่องจากการเก็บสิ่งส่งตรวจไว้นานเกินไปจะมีผลกระทบต่อความถูกต้องของผลการทดสอบได้ การขนส่งสิ่งส่งตรวจจากหน่วยงานต้นทางมาสู่ห้องปฏิบัติการควรนำส่งในกล่องหรือภาชนะพลาสติกที่มีฝาปิดมิดชิด ถ้าระยะทางไกลของกลางที่เป็นเลือด กระดูกหรือเนื้อเยื่อควรแช่น้ำแข็งแห้งหรือสารให้ความเย็นอื่น ๆ และวางหลอดเก็บสิ่งส่งตรวจและภาชนะเก็บสิ่งส่งตรวจในแนวตั้ง

๑.๑๑ สถานที่รับสิ่งส่งตรวจ

เปิดให้บริการที่ one-stop-service สถาบันนิติเวชวิทยา ชั้น ๒ หรือติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์หมายเลข ๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘-๑๒ ต่อ ๒๑๐๑ ในวันและเวลาราชการตั้งแต่ ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

๑.๑๒ ขั้นตอนการขอรับบริการการตรวจทางห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืน

๑.๑๒.๑ กรณีที่ติดต่อด้วยตนเอง

๑.๑๒.๑.๑ ทำใบคำร้องขอตรวจกลุ่มงานพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคลชั้น ๒

๑.๑๒.๑.๒ สามารถนัดหมายวันเวลาที่มารับบริการได้ที่กลุ่มงานพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคล ชั้น ๒ หรือติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์หมายเลข ๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘-๑๑๒ ต่อ ๒๒๐๑, ๒๒๐๒ ในวันและเวลาราชการตั้งแต่ ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

๑.๑๒.๑.๓ ในวันนัดให้นำหลักฐานที่สำคัญได้แก่

- สำเนาใบสูติบัตรสำหรับเด็กที่อายุไม่ถึง ๑๕ ปี หรือยังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport) กรณีที่เป็นชาวต่างชาติ
- หนังสือส่งตัวหรือหนังสือสำคัญจากหน่วยงานราชการที่ผู้ขอรับบริการต้องการนำผลไปยื่น เช่น สำนักงานเขต, ที่ว่าการอำเภอ สถานทูต เป็นต้น

- เอกสารอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นหลักฐาน เช่น คำสั่ง

หรือหนังสือส่งตรวจจากศาล

๑.๑๒.๑.๔ รับฟังคำปรึกษาและคำอธิบายจากแพทย์ถึงรายละเอียดการให้บริการค่าใช้จ่ายและผลการตรวจ

๑.๑๒.๑.๕ ผู้ขอรับบริการรับใบแจ้งหนี้เพื่อชำระเงินค่าตรวจ

๑.๑๒.๑.๖ กรอกใบลงนามยินยอมเพื่อขอรับการตรวจ

๑.๑๒.๑.๗ แพทย์ พยาบาลหรือนักเทคนิคการแพทย์ทำการเจาะเลือดหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกฝนในการเก็บเยื่อบุกระพุ้งแก้มมาแล้วในการเก็บเยื่อบุกระพุ้งแก้มและถ่ายรูป

๑.๑๒.๑.๘ ภายหลังการรับบริการเสร็จสิ้นแล้วจะแจ้งวันนัดฟังผล

หมายเหตุ : ข้อ ๑.๑๒.๑.๔ – ๑.๑๒.๑.๘ ภายใต้การปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานตรวจพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับบุคคล

๑.๑๒.๒ กรณีส่งตรวจจากสถานีดำรวจ

๑.๑๒.๒.๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจนำหนังสือนำส่งวัตถุพยานมาส่งยังเจ้าหน้าที่ one-stop-service สถาบันนิติเวชวิทยา ชั้น ๒ หรือห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมี ชั้น ๔ หาก one-stop-service ยังไม่พร้อม

๑.๑๒.๒.๒ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นำส่งจะต้องแสดงสำเนาหนังสือนำส่งที่ระบุรายละเอียดของคดี เหตุผลและวัตถุประสงค์ที่ต้องการตรวจ รวมถึงชนิดและจำนวนของวัตถุพยานแก่เจ้าหน้าที่รับส่งตรวจพร้อมทั้งมอบสิ่งส่งตรวจหรือวัตถุพยานที่ต้องการตรวจให้กับเจ้าหน้าที่รับส่งตรวจเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนรับไว้

๑.๑๓ เกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด

๑.๑๓.๑ เกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจหาลักษณะ DNA

๑.๑๓.๑.๑ สิ่งส่งตรวจในรูปแบบของเหลวมีการเน่าสลายหรือมีลักษณะที่น่าจะถูกปนเปื้อน เช่น เลือดที่เน่าจากการเก็บในอุณหภูมิที่ไม่เหมาะสมหรือวัสดุที่ใส่มีการแตกเสียหายซึ่งเป็นเหตุให้มีการปนเปื้อนของวัตถุพยานนั้นกับสิ่งอื่น

๑.๑๓.๑.๒ สิ่งส่งตรวจที่ไม่ได้ระบุชื่อของผู้เป็นเจ้าของวัตถุพยานนั้นหรือระบุชื่อไม่ตรงกับใบขอส่งตรวจ

๑.๑๓.๑.๓ สิ่งส่งตรวจที่เก็บโดยไม่ถูกต้อง เช่น การเก็บวัตถุพยานชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันจากหลายแหล่งในสถานที่เกิดเหตุบรรจุรวมในซองเดียวกัน ทำให้เกิดการปนเปื้อน

๑.๑๓.๑.๔ สิ่งส่งตรวจที่เป็นวัตถุพยานบางอย่างที่ไม่สามารถตรวจหาลักษณะ DNA ได้อย่างครบถ้วน เช่น

ก. กระดุกที่ถูกเผาทำลายโดยความร้อนสูงหลังจากฉาปนกิจแล้ว

ข. ฟันผุที่ถูกถอนออกมา

ค. กระดุกเน่า เศษเนื้อเยื่อเน่าจากศพเน่าหรือจากวิธีการเก็บไม่ถูกต้องก่อนนำส่งห้องปฏิบัติการหรือถูกแช่อยู่ในสารเคมีบางชนิด เช่น Formalin

ง. วัตถุพยานอย่างอื่นที่นักวิทยาศาสตร์พิจารณาแล้วว่าไม่สามารถทำการตรวจได้หรือไม่มีประโยชน์ที่จะต้องทำการตรวจ

๑.๑๓.๒ เกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจหาหมู่เลือดจากศพ

๑.๑๓.๒.๑ เลือดเน่า

๑.๑๓.๒.๒ ภาชนะที่ใส่แตกฝาปิดไม่สนิทเลือดหกกระจายปนเปื้อนกับวัตถุพยานอื่น ๆ ที่ใส่มาในถุงเดียวกัน

๑.๑๓.๒.๓ ชื่อที่ติดมากับภาชนะไม่ตรงกับใบขอตรวจ

๑.๑๓.๒.๔ ไม่มีชื่อติดที่ภาชนะส่งตรวจ

๑.๑๓.๒.๕ รหัสไม่ตรงกับใบขอตรวจ

๑.๑๔ การดำเนินการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ

๑.๑๔.๑ ผู้ที่พบปัญหาให้รายงานผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบเพื่อโทรศัพท์แจ้งไปยังหน่วยงานที่ส่งสิ่งส่งตรวจให้ทราบถึงสาเหตุของการปฏิเสธหรือให้เก็บสิ่งส่งตรวจใหม่

๑.๑๔.๒ ในกรณีหน่วยงานที่ส่งสิ่งส่งตรวจยืนยันจะให้ทำการทดสอบ ห้องปฏิบัติการจะทำการตรวจและบันทึกความไม่เหมาะสมของสิ่งส่งตรวจในใบรายงานผล

๑.๑๔.๓ กรณีที่ไม่สามารถติดต่อหน่วยงานที่ส่งได้จริงให้ดำเนินการตรวจวิเคราะห์และบันทึกความไม่เหมาะสมของสิ่งส่งตรวจในใบรายงานผล

๑.๑๕ สถานที่ตรวจ

ห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืน ตึกสถาบันนิติเวชวิทยา ชั้น ๔ โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘-๑๒ ต่อ ๔๑๐๑

๑.๑๖ วันและเวลาทำการตรวจทดสอบสิ่งส่งตรวจ

ในวันและเวลาราชการตั้งแต่ ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

๑.๑๗ การขอตรวจเพิ่มเติมหรือตรวจซ้ำ

ผู้ขอรับบริการจะต้องติดต่อไปยังผู้รับผิดชอบในตอนแรกแล้วแจ้งความต้องการและเหตุผลที่ต้องการขอตรวจเพิ่มเติมหรือตรวจซ้ำโดยผู้รับผิดชอบจะให้คำแนะนำเพิ่มเติมและพิจารณาตามความเหมาะสม

๑.๑๘ การรายงานผลกรณีค่าวิกฤต

ไม่มีค่าวิกฤตทางนิติศาสตร์ในการรายงานผลของห้องปฏิบัติการกลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืน

๑.๑๙ การติดต่อขอรับผลการตรวจ

๑.๑๙.๑ กรณีที่มีหนังสือส่งตัวหรือหนังสือสำคัญจากหน่วยงานราชการผู้ขอรับบริการสามารถติดต่อขอทราบผลได้จากหน่วยงานที่ทำหนังสือส่งมา เช่น ถ้ามีหนังสือส่งมาจากที่สำนักงานเขต หลังจากที่ได้รับการตรวจกับทางสถาบันนิติเวชวิทยาแล้วให้ติดต่อขอทราบผลได้ยังสำนักงานเขตนั้น ๆ ที่ผู้ขอรับบริการได้ไปติดต่อทำเรื่องไว้ เป็นต้น และถ้าหลังจากที่ทราบผลแล้วมีข้อสงสัยสามารถติดต่อขอพบเจ้าหน้าที่กลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืนเพื่อขอรับคำปรึกษาได้

๑.๑๙.๒ กรณีที่มีหนังสือนำส่งมาจากสถานีดำรวจผลการตรวจจะส่งไปยังสถานีดำรวจและพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนั้น ๆ

๑.๑๙.๓ กรณีที่ไม่มีหนังสือนำส่งจากหน่วยงานราชการใด ๆ ผู้ขอรับบริการสามารถติดต่อขอรับผลด้วยตนเองโดยจะต้องมีหลักฐานแสดงตน เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยมารับในวันเวลาที่เจ้าหน้าที่ได้แจ้งไว้ในวันที่มารับบริการ

๑.๒๐ ผู้ที่มีสิทธิ์ขอสำเนาผลการตรวจ

ได้แก่ แพทย์ผู้ตรวจศพ เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ป่วยโดยจะต้องทำหนังสือยื่นคำร้องแจ้งความประสงค์และเหตุผลที่ต้องการโดยจะต้องชำระเงินตามระเบียบสถาบันนิติเวชฉบับที่ ๘ (๒๕๕๑)

๑.๒๑ การกำจัดตัวอย่างสิ่งส่งตรวจหลังการตรวจวิเคราะห์

ตัวอย่างสิ่งส่งตรวจที่เหลือจากการตรวจจะต้องเขียนใบขอกำจัดสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการก่อนส่งกำจัดด้วยระบบกำจัดขยะติดเชื้อของโรงพยาบาล มีการบันทึกชื่อผู้ทำลายตัวอย่าง และชื่อผู้ให้อนุมัติทำลายตัวอย่าง วัน เดือน ปี ที่ทำลายตัวอย่าง ตามระบบ Sample Custodian และสามารถทวนสอบกลับได้ วิธีการปฏิบัติเรื่อง : การจัดเก็บและจำหน่ายสิ่งส่งตรวจ (WI-FBC-๐๒-๐๐๗)

๑.๒๒ การตรวจวิเคราะห์ DNA (STRs)

๑.๒๒.๑ ชื่อการทดสอบ การตรวจวิเคราะห์ DNA (STRs)

๑.๒๒.๒ ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจ

๑.๒๒.๒.๑ พิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสายเลือด (ตรวจพ่อ - แม่ - ลูก)

๑.๒๒.๒.๒ พิสูจน์บุคคล

- กรณีบุคคลสูญหายกับเนื้อเยื่อมนุษย์ที่ต้องสงสัย
- กรณีผู้ต้องสงสัยในคดีความผิดทางเพศกับสิ่งส่งตรวจจาก

เสียหายหรือที่เกิดเหตุ

- กรณีผู้ต้องสงสัยซึ่งอาจจะสัมพันธ์กับวัตถุพยานทางชีวภาพ

๑.๒๒.๓ การเตรียมตัวผู้รับการตรวจ

ไม่มี

๑.๒๒.๔ สิ่งส่งตรวจ ปริมาณและภาชนะที่ใช้เก็บ

๑.๒๒.๔.๑ EDTA blood ปริมาตร ≥ 3 มิลลิลิตร

๑.๒๒.๔.๒ เลือดแห้งปริมาณ ≥ 5 กรัม

๑.๒๒.๔.๓ คราบเลือดบนผ้าก๊อชที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้วหรือผ้าคอตตอนที่สะอาดหรือบน sterile filter paper หรือบน FTA CARD ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ≥ 1 ซม. ทิ้งให้แห้ง

๑.๒๒.๔.๔ Buccal swab ทิ้งให้แห้งและใส่ซองปิดผนึกแยกบุคคล

๑.๒๒.๔.๕ เส้นผมต้องติดรากสมบูรณ์จำนวน ≥ 5 เส้น ใส่ซองปิดผนึกแยก

บุคคล

๑.๒๒.๔.๖ เนื้อเยื่อจากร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยเซลล์และอยู่ในสภาพสมบูรณ์หรือเน่าน้อยที่สุดเก็บในที่เย็น ($\leq 4^{\circ}\text{C}$) และแห้ง

๑.๒๒.๔.๗ วัตถุพยานหรือสารคัดหลั่งที่เป็นวัตถุพยานให้ label ตำแหน่งที่ต้องสงสัยและแยกสิ่งส่งตรวจใส่ซองปิดผนึกมาอย่างเรียบร้อย ถ้าเป็นวัตถุพยานที่ยังเปียกชื้น ควรเก็บในที่เย็น ($\leq 4^{\circ}\text{C}$) หรือผึ่งลมให้แห้ง

๑.๒๒.๕ การส่งสิ่งส่งตรวจและข้อควรระวัง

ควรนำส่งห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

๑.๒๒.๖ วันและเวลาทำการตรวจวิเคราะห์

ในเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒๒.๗ การประกันเวลาการทดสอบ

๒.๒๒.๗.๑ เลือด เซลล์กระพุ้งแก้ม ไม่น้อยกว่า ๑๐ วันทำการ

๒.๒๒.๗.๒ กระดูกแข็งได้ผลไม่น้อยกว่า ๓๐ วันทำการ

๒.๒๒.๗.๓ วัตถุพยานอื่นได้ผลไม่น้อยกว่า ๑๕ วันทำการ

๑.๒๒.๘ วิธีการอ่านผล

เป็น Allelic number ของแต่ละ locus

๑.๒๒.๙ ค่าตรวจ รายละเอียด ๕,๐๐๐ บาท

๑.๒๒.๑๐ วิธีการตรวจวิเคราะห์

STRs โดยวิธี PCR และตรวจวิเคราะห์ด้วยเครื่อง Automated Capillary electrophoresis

๑.๒๒.๑๑ สิ่งรบกวนต่อการวิเคราะห์

๑.๒๒.๑๑.๑ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากวัตถุพยานอื่น

๑.๒๒.๑๑.๒ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากสารเคมี เช่น ขึ้นเนื้อที่แช่ Formalin เป็นต้น

๑.๒๒.๑๒ การควบคุมคุณภาพ

ตามมาตรฐานในการทำ Proficiency test

๑.๒๒.๑๓ เอกสารอ้างอิง

๑.๒๒.๑๓.๑ คู่มือการส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๔

๑.๒๒.๑๓.๒ Butler J.M. Forensic DNA Typing: Methodology, Academic Press.๒๐๑๑.

๑.๒๓ การตรวจวิเคราะห์ DNA (Y-STRs)

๑.๒๓.๑ ชื่อการทดสอบ DNA (Y-STRs)

๑.๒๓.๒ ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจ

๑.๒๓.๒.๑ พิสูจน์ยืนยันความเป็นสายเลือดระหว่างบิดากับบุตรหรือในกรณีพี่น้องเพศชายร่วมบิดาเดียวกัน

๑.๒๓.๒.๒ พิสูจน์ความเกี่ยวข้องทางสายเลือดในเครือญาติเพศชายซึ่งมีสายบรรพบุรุษที่เป็นชายร่วมกัน

๑.๒๓.๒.๓ พิสูจน์บุคคลร่วมกับการตรวจวิเคราะห์ DNA (STRs) ในกรณีที่ไม่สามารถยืนยันผลได้

๑.๒๓.๒.๔ พิสูจน์ผู้ต้องสงสัยในคดีความผิดทางเพศร่วมกับการตรวจวิเคราะห์ DNA (STRs) ในกรณีที่ไม่สามารถยืนยันผลได้

๑.๒๓.๓ การเตรียมตัวผู้ป่วย

ไม่มี

๑.๒๓.๔ สิ่งส่งตรวจ ปริมาณและภาชนะที่ใช้เก็บ

๑.๒๓.๔.๑ EDTA blood ปริมาตร ≥ 5 มิลลิลิตร

๑.๒๓.๔.๒ เลือดแห้งปริมาณ ≥ 5 กรัม

๑.๒๓.๔.๓ คราบเลือดบนผ้าก๊อซที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้วหรือผ้าคอตตอนที่สะอาดหรือบน sterile filter paper หรือบน FTA CARD ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ≥ 1 ซม.

๑.๒๓.๔.๔ Buccal swab ที่ให้แห้งและใส่ซองปิดผนึกแยกบุคคล

๑.๒๓.๔.๕ เส้นผมต้องติดรากสมบูรณ์จำนวน ≥ 5 เส้น ใส่ซองปิดผนึกแยก

บุคคล

๑.๒๓.๔.๖ เนื้อเยื่อจากร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยเซลล์และอยู่ในสภาพสมบูรณ์หรือน้ำน้อยที่สุดเก็บในที่เย็น (ที่ $\leq 4^{\circ}\text{C}$) และแห้ง

๑.๒๓.๔.๗ วัตถุพยานหรือสารคัดหลั่งที่เป็นวัตถุพยานให้ label ตำแหน่งที่ต้องสงสัยและแยกสิ่งส่งตรวจพยานมาอย่างเรียบร้อย ถ้าเป็นวัตถุพยานที่ยังเปียกชื้น ควรเก็บในที่เย็น (ที่ $\leq 4^{\circ}\text{C}$) และแห้ง

๑.๒๓.๕ การส่งสิ่งส่งตรวจและข้อควรระวัง

ควรนำส่งห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

๑.๒๓.๖ วันและเวลาทำการตรวจวิเคราะห์

ในเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒๓.๗ การประกันเวลาการทดสอบ

๒.๒๓.๗.๑ เลือด เซลล์กระพุ้งแก้มไม่น้อยกว่า ๑๐ วันทำการ

๒.๒๓.๗.๒ กระดูกแข็งได้ผลไม่น้อยกว่า ๓๐ วันทำการ

๒.๒๓.๗.๓ วัตถุพยานอื่นได้ผลไม่น้อยกว่า ๑๕ วันทำการ

๑.๒๓.๘ วิธีการอ่านผล

เป็น Allelic number ของแต่ละ locus จาก Y - Chromosome

๑.๒๓.๙ ค่าตรวจ รายละเอียด ๗,๕๐๐ บาท (คิดรวมกับการตรวจวิเคราะห์ DNA (STRs))

๑.๒๓.๑๐ วิธีการตรวจวิเคราะห์

Y-STRs โดยวิธี PCR และตรวจวิเคราะห์ด้วยเครื่อง Automated Capillary

electrophoresis

๑.๒๓.๑๑ การแปลผล

เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการถ่ายทอดพันธุกรรมของ Y- Chromosome

๑.๒๓.๑๒ การควบคุมคุณภาพ

ตามมาตรฐานในการทำ Proficiency test

๑.๒๓.๑๓ สิ่งรบกวนต่อการวิเคราะห์

๑.๒๓.๑๓.๑ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากวัตถุพยานอื่น

๑.๒๓.๑๓.๒ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากสารเคมี เช่น ขึ้นเนื้อที่แช่

Formalin เป็นต้น

๑.๒๓.๑๔ เอกสารอ้างอิง

๑.๒๓.๑๔.๑ คู่มือการส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการภาคนิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๔

๑.๒๓.๑๔.๒ Butler J.M. Forensic DNA Typing: Methodology, Academic Press. ๒๐๑๑.

๑.๒๔ การตรวจไมโทคอนเดรีย ดีเอ็นเอ

๑.๒๔.๑ ชื่อการทดสอบ การตรวจ DNA ไมโทคอนเดรีย ดีเอ็น เอ

๑.๒๔.๒ ขอบ่งชี้ในการส่งตรวจ

๑.๒๔.๒.๑ พิสูจน์ความเป็นสายเลือดระหว่างมารดากับบุตรสาวหรือในพี่น้องซึ่งร่วมมารดาเดียวกันหรือแสดงความเกี่ยวข้องทางสายเลือดในเครือญาติซึ่งมีสายบรรพบุรุษที่เป็นหญิงร่วมกัน

๑.๒๔.๒.๒ พิสูจน์บุคคลร่วมกับการตรวจ DNA (STRs) ในกรณีที่ไม่สามารถยืนยันผลได้

๑.๒๔.๓ การเตรียมตัวผู้ป่วย

ไม่มี

๑.๒๔.๔ สิ่งส่งตรวจ ปริมาณและภาชนะที่ใช้เก็บ

๑.๒๔.๔.๑ EDTA blood ปริมาตร ≥ 5 มิลลิลิตร

๑.๒๔.๔.๒ เลือดแห้งปริมาณ ≥ 5 กรัม

๑.๒๔.๔.๓ คราบเลือดบนผ้าก๊อชที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้ว หรือผ้าคอตตอนที่สะอาดหรือบน sterile filter paper หรือบน FTA CARD ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ≥ 1 ซม.

๑.๒๔.๔.๔ Buccal swab ทิ้งให้แห้งและใส่ซองปิดผนึกแยกบุคคล

๑.๒๔.๔.๕ เส้นผมต้องติดรากสมบูรณ์จำนวน ≥ 5 เส้น ใส่ซองปิดผนึกแยกบุคคล

๑.๒๔.๔.๖ เนื้อเยื่อจากร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยเซลล์และอยู่ในสภาพสมบูรณ์หรือเน่าน้อยที่สุดเก็บในที่เย็น (ที่ $\leq 4^{\circ}\text{C}$) และแห้ง

๑.๒๔.๔.๗ วัตถุพยานหรือสารคัดหลั่งที่เป็นวัตถุพยานให้ label ตำแหน่งที่ต้องสงสัยและแยกสิ่งส่งตรวจผนึกมาอย่างเรียบร้อย ถ้าเป็นวัตถุพยานที่ยังเปียกชื้น ควรเก็บในที่เย็น (ที่ $\leq 4^{\circ}\text{C}$) และแห้ง

๑.๒๔.๕ การส่งสิ่งส่งตรวจและข้อควรระวัง

ควรนำส่งห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

๑.๒๔.๖ วันและเวลาทำการตรวจวิเคราะห์

ในเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒๔.๗ การประกันเวลาการทดสอบ

๑.๒๔.๗.๑ เลือด เซลล์กระพุ่มแก้วไม่น้อยกว่า ๒๐ วันทำการ

๑.๒๔.๗.๒ กระดูกแข็งได้ผลไม่น้อยกว่า ๓๐ วันทำการ

๑.๒๔.๗.๓ วัตถุพยานอื่นได้ผลไม่น้อยกว่า ๒๐ วันทำการ

๑.๒๔.๘ วิธีการอ่านผล

เป็น Genotypic sequence ของ HVR I และ HVR II ใน mtDNA

๑.๒๔.๙ การแปลผล

เป็น Mutation ของ base โดยเทียบกับ rCRS

๑.๒๔.๑๐ ค่าตรวจ รายละเอียด ๑๐,๐๐๐ บาท (คิดรวมกับการตรวจ DNA (STRs))

๑.๒๔.๑๑ วิธีการตรวจวิเคราะห์

ทำ PCR เตรียม sequencing แล้วตรวจวิเคราะห์โดยเครื่อง Automated sequencing

๑.๒๔.๑๒ การควบคุมคุณภาพ

ตามมาตรฐานในการทำ Proficiency test

๑.๒๔.๑๓ สิ่งรบกวนต่อการวิเคราะห์

- ๑.๒๔.๑๓.๑ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากวัตถุพยานอื่น
- ๑.๒๔.๑๓.๒ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากสารเคมี เช่น จิ้นเนื้อที่แช่

Formalin เป็นต้น

๑.๒๔.๑๔ เอกสารอ้างอิง

- ๑.๒๔.๑๔.๑ คู่มือการส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการภาคนิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๔
- ๑.๒๔.๑๔.๒ Butler J.M. Forensic DNA Typing: Methodology, Academic Press. ๒๐๑๑.

๑.๒๕ การตรวจ DNA ที่มีปริมาณน้อยมาก

๑.๒๕.๑ ชื่อการทดสอบ การตรวจ DNA ที่มีปริมาณน้อยมาก

๑.๒๕.๒ ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจ ตัวอย่างที่เก่าและมีการเสื่อมของ DNA ไปบางส่วน หรือมีปริมาณน้อยมากในกรณีต่อไปนี้

- ๑.๒๕.๒.๑ พิสูจน์บุคคล
- ๑.๒๕.๒.๒ กรณีบุคคลสูญหายกับจิ้นเนื้อมนุษย์ที่ต้องสงสัย
- ๑.๒๕.๒.๓ กรณีผู้ต้องสงสัยในคดีความผิดทางเพศกับสิ่งส่งตรวจจากผู้เสียหายหรือที่เกิดเหตุ

๑.๒๕.๒.๔ กรณีผู้ต้องสงสัยซึ่งอาจจะสัมพันธ์กับวัตถุพยานทางชีวภาพ

๑.๒๕.๓ การเตรียมตัวผู้ขอรับการตรวจ

ไม่มี

๑.๒๕.๔ สิ่งส่งตรวจ ที่มีอยู่ทั้งหมด

๑.๒๕.๕ การส่งสิ่งส่งตรวจและข้อควรระวัง

ควรนำส่งห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

๑.๒๕.๖ วันและเวลาทำการตรวจวิเคราะห์

ในเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒๕.๗ การประกันเวลาการทดสอบ

๑.๒๕.๗.๑ กระดูกแข็งได้ผลภายใน ๓๐ วันทำการ

๑.๒๕.๗.๒ วัตถุพยานอื่นได้ผลภายใน ๑๕ วันทำการ

๑.๒๕.๘ วิธีการอ่านผล

เป็น Allelic number ของแต่ละ locus

๑.๒๕.๙ ค่าตรวจ รายละเอียด ๕,๐๐๐ บาท

๑.๒๕.๑๐ วิธีการตรวจวิเคราะห์

STR โดยวิธี PCR และวิเคราะห์ด้วยเครื่อง Automated Capillary

electrophoresis

๑.๒๕.๑๑ สิ่งรบกวนต่อการวิเคราะห์

- ๑.๒๕.๑๑.๑ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากวัตถุพยานอื่น
- ๑.๒๕.๑๑.๒ การปนเปื้อนของวัตถุพยานจากสารเคมี เช่น จิ้นเนื้อที่แช่

Formalin เป็นต้น

๑.๒๕.๑๒ สถานที่และสภาวะแวดล้อม

กลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีได้มีการจัดแบ่งห้องปฏิบัติการอย่างเป็นสัดส่วน มีห้องสำหรับเก็บเอกสารที่เก็บผลการตรวจและเอกสารสำคัญของกลุ่มงานห้องเก็บวัตถุพยานก่อนตรวจ ห้องเก็บวัตถุพยานหลังตรวจ ห้องตรวจพิสูจน์ทางซีโรโลยีซึ่งเป็นการตรวจพิสูจน์เบื้องต้น ห้องคัดตัวอย่าง ห้องสกัด DNA สำหรับตัวอย่างสิ่งส่งตรวจและตัวอย่างสำหรับเปรียบเทียบซึ่งแยกออกจากกัน ห้องเพิ่มปริมาณ DNA ห้องตรวจวิเคราะห์ DNA ที่จำกัดให้เข้าในแต่ละห้องได้เฉพาะเจ้าหน้าที่ในกลุ่มงานเท่านั้น โดยมี คีย์การ์ด ในการเข้าสู่ห้องปฏิบัติการและมีกุญแจของห้องปฏิบัติการแต่ละห้อง นอกจากนั้นเพื่อป้องกันการปนเปื้อน จากวัตถุพยานอื่น ในการตรวจ DNA กลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่าดินปืนได้มี กล่องส่งผ่านตัวอย่างจาก ห้องสกัด DNA ไปสู่ห้องเพิ่มปริมาณ จากห้องเพิ่มปริมาณไปสู่ห้องตรวจวิเคราะห์ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน อีกชั้นหนึ่ง

๑.๒๕.๑๓ การควบคุมคุณภาพ

ตามมาตรฐานในการทำ Proficiency test

๑.๒๕.๑๔ เอกสารอ้างอิง

๑.๒๕.๑๔.๑ คู่มือการส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ.๒๕๕๔

๑.๒๕.๑๔.๒ Butler J.M. Forensic DNA Typing: Methodology, Academic Press.๒๐๑๑.

๑.๒๖ การตรวจคราบเลือด

๑.๒๖.๑ ชื่อการทดสอบ การตรวจคราบเลือด

๑.๒๖.๒ ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจ

ตรวจว่าเป็นคราบเลือดหรือไม่

๑.๒๖.๓ การเตรียมตัวผู้ป่วย

ไม่มี

๑.๒๖.๔ สิ่งส่งตรวจ ปริมาณและภาชนะที่ใช้เก็บ

๑.๒๖.๔.๑ คราบเลือดแห้งที่ส่งสัยมากที่สุดเท่าที่จะหาได้

๑.๒๖.๔.๒ Swab จากคราบเลือดแห้งหรือเก็บคราบเลือดโดยผ้าคอตตอน หรือกระดาษกรองและทิ้งให้แห้ง

๑.๒๖.๕ การส่งสิ่งส่งตรวจและข้อควรระวัง

๑.๒๖.๕.๑ สิ่งส่งตรวจต้องแห้งและ label ตำแหน่งที่จะตรวจ

๑.๒๖.๕.๒ กรณีคราบเลือดต้องแยกภาชนะบรรจุตามตำแหน่งที่ตรวจพบ พร้อมระบุชัดเจน

๑.๒๖.๕.๓ ควรนำส่งห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

๑.๒๖.๖ วันและเวลาทำการตรวจวิเคราะห์

ในเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒๖.๗ การประกันเวลาการทดสอบ

ได้ผลไม่น้อยกว่า ๓ วันทำการ

๑.๒๖.๘ วิธีการอ่านผล

กรณีตรวจว่าเป็นคราบเลือดหรือไม่ให้ดูการเปลี่ยนแปลงสีของสารที่ใช้ตรวจ (Chemical test)

๑.๒๖.๙ การแปลผล

ตอบว่าเป็นเลือดหรือไม่

๑.๒๖.๑๐ การควบคุมคุณภาพ

ไม่มี

๑.๒๖.๑๑ ค่าตรวจ

ไม่มี

๑.๒๖.๑๒ วิธีการตรวจวิเคราะห์

Peroxidase enzymatic test

๑.๒๖.๑๓ สิ่งรบกวนต่อการวิเคราะห์

๑.๒๖.๑๓.๑ ปริมาณคราบเลือดที่น้อยเกินไป

๑.๒๖.๑๓.๒ ความไม่สมบูรณ์ของคราบเลือด

๑.๒๖.๑๔ เอกสารอ้างอิง

๑.๒๖.๑๔.๑ คู่มือการส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการภาควิชานิติเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๔

๑.๒๖.๑๔.๒ ทรวงฉัตร โตษยานนท์ และณรงค์ สิ่งท่ประเสริฐ นิติเวชศาสตร์

โรงพิมพ์ ม.ธรรมศาสตร์ กทม.

๑.๒๗ การตรวจหาเอนไซม์จากคราบอสุจิและการตรวจหาตัวอสุจิ**๑.๒๗.๑ ชื่อการทดสอบการตรวจหาเอนไซม์จากคราบอสุจิและการตรวจหาตัวอสุจิ****๑.๒๗.๒ ข้อบ่งชี้ในการส่งตรวจ**

กรณีสงสัยว่ามีการข่มขืนกระทำชำเรา

๑.๒๗.๓ การเตรียมตัวผู้ป่วย

ไม่มี

๑.๒๗.๔ สิ่งส่งตรวจ ปริมาณและภาชนะที่ใช้เก็บกระดาดากรอง และหรือสไลด์

และหรือไม้พันสำลี หรือวัตถุพยานที่สงสัยว่ามีคราบอสุจิ

๑.๒๗.๕ การส่งสิ่งส่งตรวจและข้อควรระวัง

ถ้าเป็นสไลด์ควรใส่กล่องโฟมขนาดที่เหมาะสม หรือวัสดุกันกระแทกอื่น

๑.๒๗.๖ วันและเวลาทำการตรวจวิเคราะห์

ในเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒๗.๗ การประกันเวลาการทดสอบ

๗ วันทำการ

๑.๒๗.๘ วิธีการอ่านผล

- ตรวจพบ (found)

- ตรวจไม่พบ (not found)

๑.๒๗.๙ การแปลผล

ไม่มี

๑.๒๗.๑๐ การควบคุมคุณภาพ

ไม่มี

๑.๒๗.๑๑ ค่าตรวจ

- รายละเอียด ๒๐๐ บาท

- ไม่คิดค่าบริการกรณีโรงพยาบาลตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี
ส่งตรวจ

๑.๒๗.๑๒ วิธีการตรวจวิเคราะห์

๑.๒๗.๑๒.๑ Color Test- Acid Phosphatase Test

๑.๒๗.๑๒.๒ ตรวจหาตัวอสุจิด้วยกล้องจุลทรรศน์

๑.๒๗.๑๓ สิ่งรบกวนต่อการวิเคราะห์

๑.๒๗.๑๓.๑ เชื้อราที่ขึ้นบนตัวอย่างสิ่งส่งตรวจ

๑.๒๗.๑๓.๒ คราบเลือดที่ปนเปื้อนมากับตัวอย่างสิ่งส่งตรวจ

๑.๒๗.๑๔ เอกสารอ้างอิง

๑.๒๗.๑๔.๑ คู่มือการส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการภาควิชานิติเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๔

๑.๒๗.๑๔.๒ Davies, A. and Wilson, E. The Persistence of Seminal
Constituents in the Human Vagina. Forensic Science. ๑๙๗๔; ๓: ๔๕-๕๕.

๒. การตรวจพิสูจน์ทางพิษวิทยา เพื่อหาสารเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในปัสสาวะ

๒.๑ คำแนะนำโดยทั่วไป

๒.๑.๑ สารเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในปัสสาวะหมายถึง สารเสพติด
และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายกำหนด เช่น เมทแอมเฟตามีน มอร์ฟิน โคเคน กัญชา
พืชกระท่อม เคตามีน เป็นต้น

๒.๑.๒ ควรเก็บปัสสาวะให้ได้ไม่น้อยกว่า ๓๐ มิลลิลิตร

๒.๑.๓ ภายหลังการเก็บปัสสาวะ ควรเก็บขวดปัสสาวะในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ องศา
เซลเซียส และขณะนำส่ง ควรเก็บขวดปัสสาวะในถุงเก็บความเย็น

๒.๑.๔ เมื่อตรวจเบื้องต้นแล้ว (ถ้ามีชุดตรวจสอบเบื้องต้น) หากต้องการตรวจยืนยันผล
ควรนำส่งปัสสาวะเพื่อตรวจยืนยันผลทันที

๒.๒ การเตรียมการทดสอบ

๒.๒.๑ เลือกชุดตรวจสอบเบื้องต้นให้ตรงกับสารที่ต้องการวิเคราะห์ โดยดูที่ฉลาก
และศึกษาการใช้งานชุดตรวจสอบเบื้องต้น ตามที่ฉลากกำหนด เช่น เวลาในการอ่านแถบสี เป็นต้น

๒.๒.๒ เลือกใช้ชุดตรวจสอบเบื้องต้น ที่มีค่า cut-off ตามที่ ป.ป.ส. กำหนด เช่น
เมทแอมเฟตามีน (๑๐๐๐ ng/mL) มอร์ฟิน (๓๐๐ ng/mL) โคเคน (๓๐๐ ng/mL) กัญชา (๕๐ ng/mL)
เคตามีน (๑๐๐๐ ng/mL) ส่วนพืชกระท่อม ยังไม่มีชุดตรวจสอบเบื้องต้น เป็นต้น

๒.๒.๓ เจ้าหน้าที่ผู้ทำการทดสอบควรได้รับการฝึกอบรมการใช้ชุดตรวจสอบเบื้องต้น
และควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมดูแลให้ผู้รับการตรวจ ถ่ายปัสสาวะ ป้องกันการสับเปลี่ยน หรือปลอมปนสาร
หรือเติมน้ำลงในขวดปัสสาวะ

๒.๒.๔ เตรียมภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติก โดยมีขนาดบรรจุประมาณ ๖๐ มิลลิลิตร
มีฝาเกลียวปิดสนิท (ตรวจเช็คภายหลังบรรจุปัสสาวะ ต้องไม่รั่ว ซึม) แห้ง สะอาด

๒.๒.๕ เตรียมอุปกรณ์ผนึกขวด ฉลากปิดขวดพร้อมรายละเอียด (ตามตัวอย่างฉลาก)
ปากกาทำน้ำสำหรับเขียนฉลาก และขวด ป้องกันการสับเปลี่ยนตัวอย่าง

วันที่เก็บตัวอย่าง.....
ชื่อ.....นามสกุล.....
เพศ.....อายุ.....
หน่วยงานที่เก็บตัวอย่าง.....
ลายมือชื่อผู้เก็บตัวอย่าง.....
ลายมือชื่อเจ้าของปัสสาวะ.....

ตัวอย่างฉลากปิดขวดปัสสาวะพร้อมรายละเอียด

๒.๓ การเก็บรักษาและนำส่งปัสสาวะ

๒.๓.๑ ควบคุมการเก็บตัวอย่างปัสสาวะ มิให้มีการสับเปลี่ยน หรือปลอมปนสารหรือเติมน้ำลงในขวดปัสสาวะ สังเกตลักษณะทั่วไปของปัสสาวะ เช่น อุณหภูมิปัสสาวะหลังเก็บควรมีอุณหภูมิประมาณ ๓๗ องศาเซลเซียส

๒.๓.๒ เก็บปัสสาวะประมาณ ๓๐ มิลลิลิตร ใส่ขวดบรรจุที่เตรียมไว้ กรอกรายละเอียดบนฉลาก โดยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมการเก็บและเจ้าของปัสสาวะลงลายมือชื่อกำกับบนฉลากไว้เป็นหลักฐาน และปิดฉลากบนขวดปัสสาวะ

๒.๓.๓ ผนึกขวดบริเวณปากและคอขวดด้วยกระดาษกาว และเซ็นชื่อทับริยผนึก ป้องกันการเปิดขวด

๒.๓.๔ ควรเก็บขวดปัสสาวะในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ องศาเซลเซียส จนถึงเวลานำส่งตัวอย่าง

๒.๓.๕ ดำเนินการนำส่งปัสสาวะของกลางในคดีโดยเร็วที่สุด

บรรณานุกรม

พล.ต.อ.อรุณพล แหม่มสุวรรณวงศ์ และคณะ. นิติวิทยาศาสตร์ ๓ เพื่อการสืบสวนสอบสวน

สำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการปฏิบัติงานนิติเวช. ๒๕๕๗

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทที่ ๕

การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ในเหตุภัยพิบัติ

เรือล่มรอดแล้ว 89 คน
49 คน สิ้นหาย!

26 ธ.ค. 2547

สึนามิ

บทที่ ๕

การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในเหตุภัยพิบัติ

กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและส่งกลับในกรณีเหตุภัยพิบัติหรือเหตุพิเศษอย่างอื่น เพื่อสนับสนุนงานอำนวยความสะดวก โดยประสานขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจในสาขาต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการฝึกอบรมด้านเทคนิควิธี และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเมื่อมีเหตุพิเศษอื่น แบ่งเป็น งานอำนวยความสะดวก, งานบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ, งานบริหารจัดการข้อมูลผู้เสียชีวิต, งานบริหารจัดการข้อมูลผู้สูญหาย, งานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และงานระบบฐานข้อมูล

เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก เช่น เครื่องบินตก แผ่นดินไหว ถือว่าเป็นการเสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติ ซึ่งต้องมีการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมาย แต่มีวัตถุประสงค์หลักในกระบวนการดังกล่าว คือ การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลเพื่อให้ทราบว่าผู้ตายคือใคร ซึ่งในบางกรณีสภาพศพที่พบอาจมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างมาก หรือสภาพของศพถูกทำลายจนไม่สามารถใช้วิธีจดจำลักษณะใบหน้าหรือรูปร่างได้ นอกจากนั้นยังอาจจะต้องตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ หรือเก็บวัตถุพยานหรือสิ่งส่งตรวจบางอย่าง เช่น กรณีการวางระเบิดเพื่อก่อวินาศกรรม หรือเครื่องบินโดยสารตก เป็นต้น

นิยาม

เอกลักษณ์บุคคล (personal identity) คือ ลักษณะหรือตำหนิต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงความเฉพาะตัวของบุคคลคนนั้น ทำให้สามารถแยกบุคคลนั้นออกจากบุคคลอื่นได้

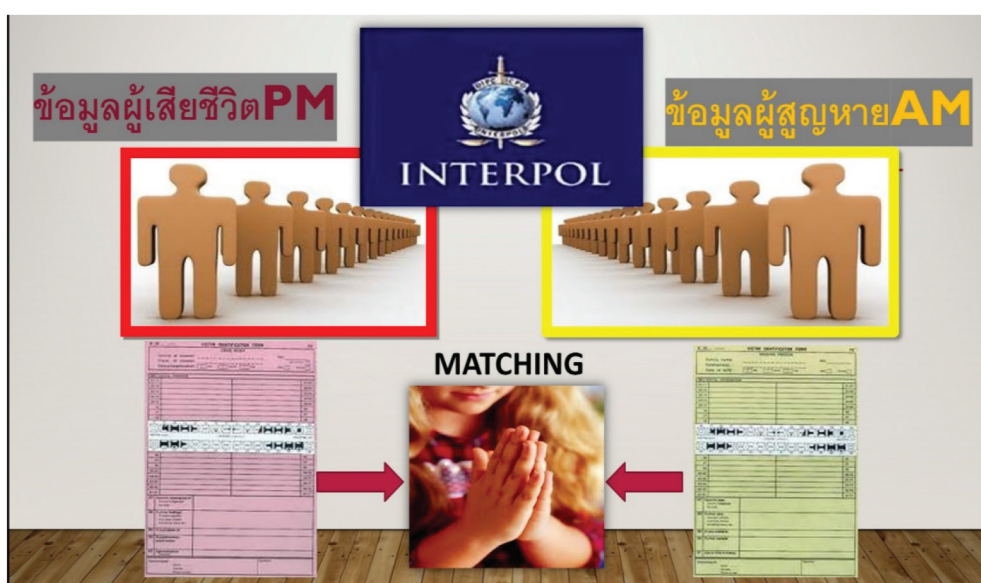
การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (personal identification) คือ กระบวนการตรวจและเก็บเอกลักษณ์บุคคลของบุคคลนิรนามหรือศพที่สงสัยเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลของบุคคลที่ถูกสงสัยว่าเป็นบุคคลเดียวกันและยืนยันว่าเป็นบุคคลนั้นหรือไม่

หลักการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

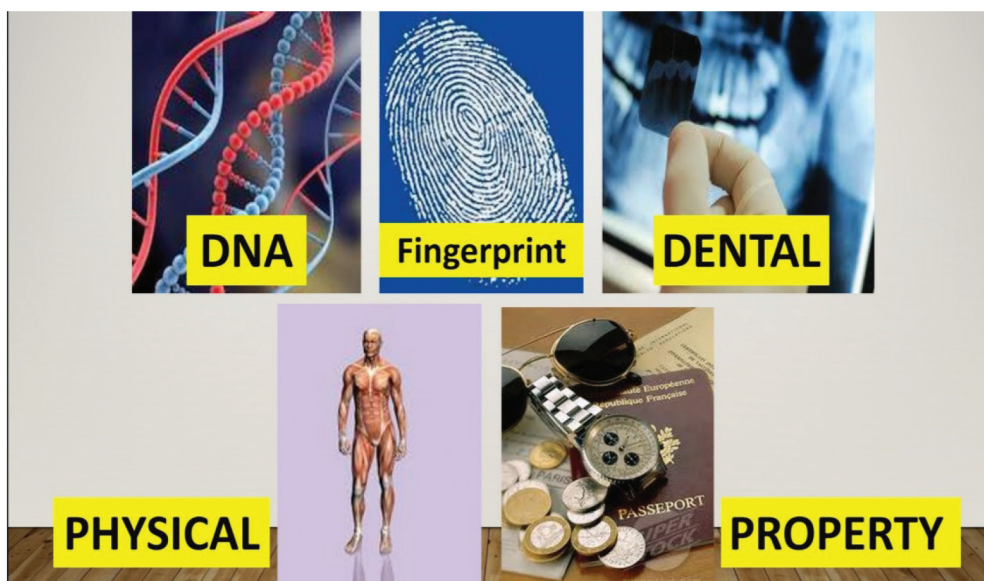
เป็นการเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ข้อมูลที่มีประโยชน์สามารถแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม ตามน้ำหนักความน่าเชื่อถือ ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงว่าน่าจะเป็นบุคคลที่สงสัย (presumptive identification) สามารถใช้ในการพิจารณาเบื้องต้นได้ แต่ไม่สามารถใช้ในการตัดสินแน่ชัดได้ว่าเป็นบุคคลดังกล่าวจริงหรือไม่ เพราะมีความไม่จำเพาะเจาะจงสูง ข้อมูลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ตรวจเก็บได้จากการชันสูตรพลิกศพแต่ภายนอกและมีระดับเรียงจากน้อยไปมาก ได้แก่

๑. ข้อมูลพื้นฐาน (biophysical profile) คือ เพศ อายุ เชื้อชาติ และความสูง
๒. ทรัพย์สินที่ติดตัวศพ (personal effect) เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ ทรัพย์สินต่าง ๆ
๓. ลักษณะทางกายภาพของร่างกาย (physical effect) เช่น การดูใบหน้า รอยสัก รอยแผลเป็น ความพิการต่าง ๆ
๔. ลักษณะทางมานุษยวิทยา (anthropology) พิจารณาในกรณีตรวจศพที่เป็นกระดูก โดยต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านมานุษยวิทยา
๕. ลักษณะทางวิทยาศาสตร์ (scientific information) เช่น congenital anomaly, deformity, iatrogenic scar หรือข้อมูลทางรังสีวิทยา (radiology) โดยใช้การตรวจโดยเอกซเรย์เปรียบเทียบกับข้อมูลที่มี เช่น orthopedic instrument

ข้อมูลที่สามารถยืนยันว่าเป็นบุคคลที่สงสัย (positive identification) เป็นข้อมูลที่มีความแม่นยำสูงมาก สามารถใช้ในการตัดสินว่าเป็นบุคคลดังกล่าวจริงหรือไม่ ได้แก่ การตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ (fingerprints), การตรวจทางทันตกรรม (dental profiles) และการตรวจหลักฐานทางพันธุกรรม (genetic evidence) ข้อมูลเหล่านี้ได้จากการตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น และจะใช้เมื่อมีความจำเป็นในทางปฏิบัติการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลจะต้องดูจากสภาพของ ศพเป็นหลัก ศพที่ยังไม่เน่า (fresh body) ใช้วิธี presumptive identification เป็นหลัก เช่น การให้ญาติดูใบหน้าและแจ้งรูปพรรณที่แพทย์ซักถามตามหัวข้อ ร่วมกับการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือศพที่เน่าแล้ว (decomposed body) ใช้ทั้งสองวิธีร่วมกันโดยพิจารณาจากระยะของการเน่า ทั้งนี้ไม่แนะนำให้ใช้วิธีจำใบหน้าหรือรูปร่างในการตัดสินเพราะมีความไม่แน่นอนมาก ศพที่เป็นโครงกระดูก (skeletal remain) ต้องใช้วิธีการตรวจทางมานุษยวิทยาร่วมด้วย เพื่อระบุข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ร่วมกับการตรวจยืนยันด้วยการตรวจทางทันตกรรมและการตรวจหลักฐานทางพันธุกรรม

ภาพที่ ๔-๑ กระบวนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลตามหลักของตำรวจสากล (INTERPOL)

ภาพที่ ๔-๒ ข้อมูลที่ใช้ในการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลตามหลักสากล

ในส่วนของพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๐ การชันสูตรพลิกศพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๒ บทที่ ๓ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีภัยพิบัติ โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ดังนี้

การจัดการสถานที่เกิดเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติ

ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่มีอาวุโสสูงสุดที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่เกิดเหตุ (ในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙) ได้กำหนดให้หัวหน้าชุดปฏิบัติการเป็นผู้บังคับการในพื้นที่นั้น ๆ สำหรับสาธารณภัยขนาดกลางถึงร้ายแรงอย่างยิ่ง และรองผู้บังคับการในพื้นที่นั้น ๆ สำหรับสาธารณภัยขนาดเล็กตามตารางที่ ๓) เป็นผู้ออกคำสั่ง หากมีข้อสงสัย ให้ขอรับคำแนะนำจากคณะกรรมการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีภัยพิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีเอกภาพดังนี้

๑. ค้นหาผู้บาดเจ็บเพื่อช่วยชีวิตเป็นอันดับแรก ให้ระบุหมายเลขและชื่อ (ถ้าทราบ) ติดไว้กับตัวแล้วเคลื่อนย้ายไปยังสถานพยาบาล

๒. ห้ามเคลื่อนย้ายศพจนกว่าการชันสูตรพลิกศพเบื้องต้น การตรวจสถานที่เกิดเหตุ และการถ่ายภาพได้ดำเนินการแล้ว

๓. ให้รับผิดชอบเลขหมายและระบุเพศเท่าที่จะทำได้ โดยเขียนด้วยหมึกชนิดไม่ละลายน้ำไว้กับตัวศพทุกศพ ห้ามติดกับเปลหามหรือผ้าที่ใช้ห่อศพ หรือแจ้งให้กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัดในพื้นที่เกิดเหตุ (บทที่ ๗) มาร่วมตรวจสถานที่เกิดเหตุ และทำการผูกป้ายระบุหมายเลขศพไว้กับท่อนแขนศพ

๔. เก็บทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ตายรวมไว้ในที่เดียวกับศพซึ่งเป็นเจ้าของ หรือให้กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัดทำการถ่ายภาพ จัดบันทึกและเก็บทรัพย์สินบรรจุถุงเก็บวัตถุพยาน และผูกไว้กับท่อนแขนศพ ขณะเคลื่อนย้ายศพให้ระมัดระวังความสับสนเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ติดตัวศพ หากเป็นไปได้ให้นำศพที่ได้ผูกป้ายระบุหมายเลขศพและถุงบรรจุทรัพย์สินไว้กับท่อนแขนแล้ว ลงในถุงบรรจุศพและทำการปิดรัดซิปปของถุงบรรจุศพพร้อมป้ายระบุหมายเลขศพให้เรียบร้อย

๕. ให้พิจารณาและบันทึกรายละเอียดของผู้บาดเจ็บและศพแต่ละราย โดยระบุตำแหน่งที่พบและสถานที่ที่นำส่งและผู้นำส่ง

๖. ห้ามเคลื่อนย้ายวัตถุพยานหรือซากหักพังจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งจะอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง

๗. ประสานกับผู้บัญชาการเหตุการณ์ตามระดับของสาธารณภัยในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อจัดเตรียมสถานที่สำหรับเก็บรักษาศพ, สถานที่ชันสูตรศพ และสถานที่ในการเปิดศูนย์รับแจ้งข้อมูลผู้สูญหาย โดยทั้งสามแห่งไม่ควรจะอยู่ในบริเวณเดียวกัน

๘. ให้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน/พิสูจน์หลักฐานจังหวัดในพื้นที่เกิดเหตุ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าฯ กทม. ในเรื่องการจัดการภัยพิบัติ (งบกลางของรัฐบาลจำนวน ๕๐ ล้านบาท/ภัยพิบัติ)

๙. แจ้งขอเจ้าหน้าที่พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล โดยส่งหนังสือไปที่ กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (ผกก.กพอ.สพฐ.ตร.) โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๑๒๘๓ หรือ โทร.๐-๒๒๐๕-๒๕๕๘

๑๐. สำหรับรายละเอียดการปฏิบัติต่อจากนี้ ให้ปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://rtpstrategy.police.go.th/web2013/wp-content/uploads/2016/02/dangerplan59.pdf>

QR code ไปที่ URL ของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒๕๕๙

ภาพที่ ๔-๓ ตัวอย่างการติดป้ายระบุหมายเลขศพไว้ที่ท่อนแขนศพ

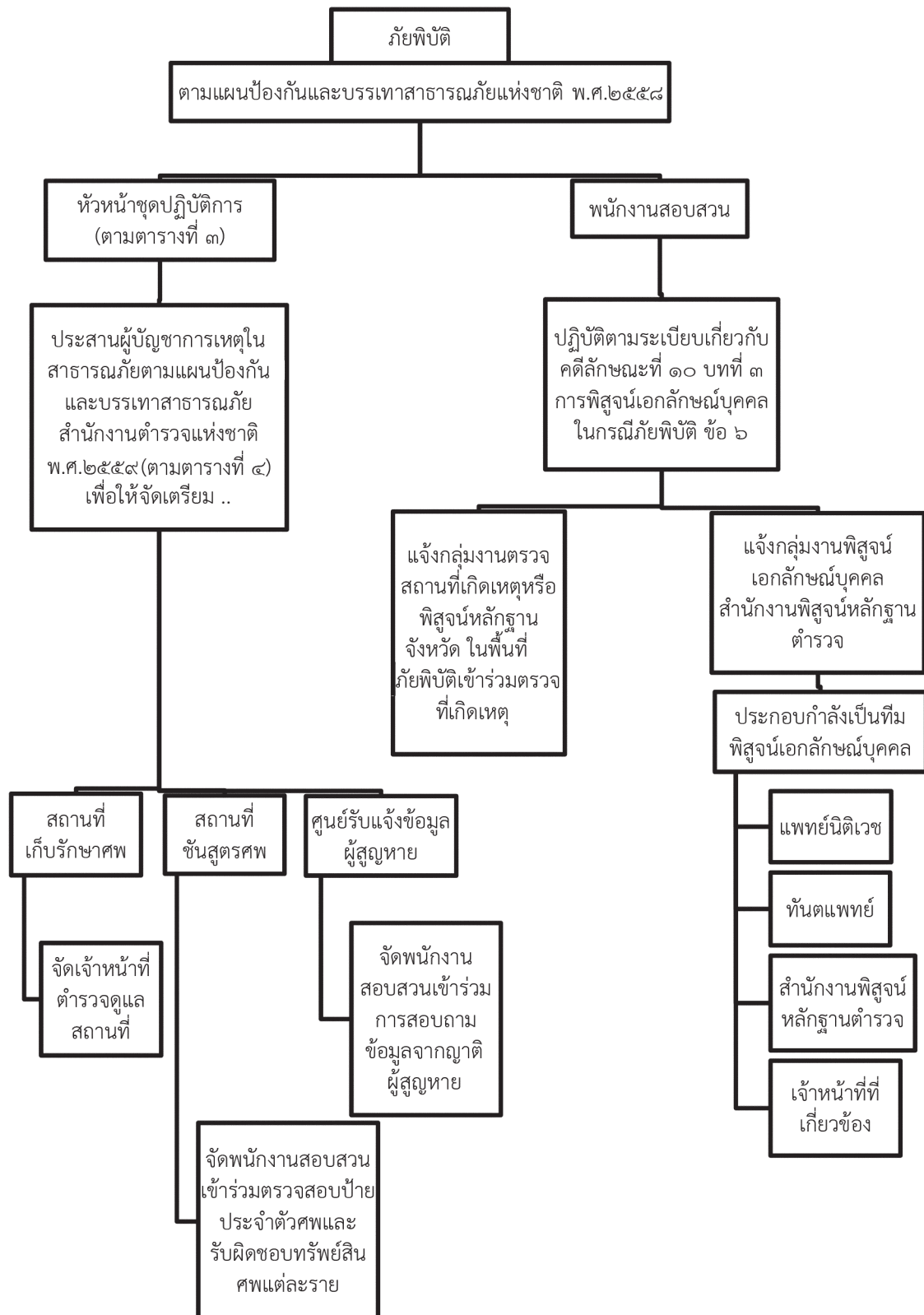

ภาพที่ ๔-๔ ตัวอย่างการนำศพเข้าไปในถุงบรรจุศพ

ภาพที่ ๔-๕ ตัวอย่างการคล้องป้ายระบุหมายเลขศพกับซิปของถุงบรรจุศพ

ขั้นตอนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙

**ขนาดของสาธารณภัย และจำนวนเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙**

ตารางที่ ๑ : ตารางเปรียบเทียบจำนวนเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางกับขนาดสาธารณภัย

ขนาดสาธารณภัย	จำนวนผู้เสียชีวิต/ผู้บาดเจ็บ (คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง (คน)	งบประมาณ (ล้านบาท)
ใหญ่	มากกว่า ๑๐๐ คน	๘๕	๒๐
กลาง	๕๐-๑๐๐	๖๐	๑๐
เล็ก	๑-๔๙	๓๕	๕

ตารางที่ ๒ : ตารางเปรียบเทียบจำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ กับขนาดสาธารณภัย

ขนาด สาธารณภัย	จำนวนผู้เสียชีวิต/ ผู้บาดเจ็บ (คน)	ชุดปฏิบัติการ ช่วยเหลือ/กู้ภัย (คน)	ชุดปฏิบัติการ ทางการแพทย์ ฉุกเฉิน (คน)	ชุดสนับสนุน /อำนวยการ (คน)	ชุดปฏิบัติการ ตรวจพิสูจน์ เอกลักษณ์บุคคล	ชุด สอบสวน (คน)	รวม (คน)
ใหญ่	มากกว่า ๑๐๐ คน	หน่วยในพื้นที่	๑๐	๓๕	๑๕	๒๕	๘๕
กลาง	๕๐-๑๐๐	หน่วยในพื้นที่	๗	๒๕	๑๐	๑๘	๖๐
เล็ก	๑-๔๙	หน่วยในพื้นที่	๕	๑๕	๕	๑๐	๓๕

หมายเหตุ : ชุดปฏิบัติการช่วยเหลือ/กู้ภัย เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นซึ่งรับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เกิดเหตุ จึงไม่ระบุจำนวนเจ้าหน้าที่ฯ

ตารางที่ ๓ ผู้มีหน้าที่สั่งการในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๙

ขนาดสาธารณภัย	ผู้ทำหน้าที่ ผบ.เหตุการณ์	หัวหน้าชุดปฏิบัติการ	รองหัวหน้าชุดปฏิบัติการ
ขนาดใหญ่หรือร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับ ๓-๔ เกิดหลายพื้นที่ เป็นเหตุการณ์รุนแรง เช่น สึนามิ เครื่องบินขนาดใหญ่ตก	รอง/ผู้ช่วย ผบ.ตร.(ที่ได้รับมอบหมาย)	ผู้บังคับการในพื้นที่นั้น ๆ	รองผู้บังคับการ/ผกก.
ขนาดกลางหรือระดับ ๒-๓ เกิดหลายพื้นที่ เช่น วาตภัย เครื่องบินขนาดเล็กตก	ผู้บัญชาการรับผิดชอบพื้นที่	ผู้บังคับการในพื้นที่นั้น ๆ	รองผู้บังคับการ/ผกก.
ขนาดเล็กหรือระดับ ๑-๒ เกิดเฉพาะพื้นที่ เช่น ดึกถล่ม โรงงานไฟไหม้ หรือเกิดระเบิด	ผู้บังคับการในพื้นที่	รองผู้บังคับการในพื้นที่	ผกก./รอง ผกก.

ตารางที่ ๔ ผู้บัญชาการเหตุในสาธารณภัยระดับต่าง ๆ
ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุมและสั่งการ
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดให้มีทีมปฏิบัติการ เอ-อี เมื่อต้องมีการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

ทีมเอ คือ ชุดปฏิบัติการช่วยเหลือ/กู้ภัย รักษาความปลอดภัยสถานที่และจราจร

ทีมบี คือ ชุดปฏิบัติการทางการแพทย์ฉุกเฉิน

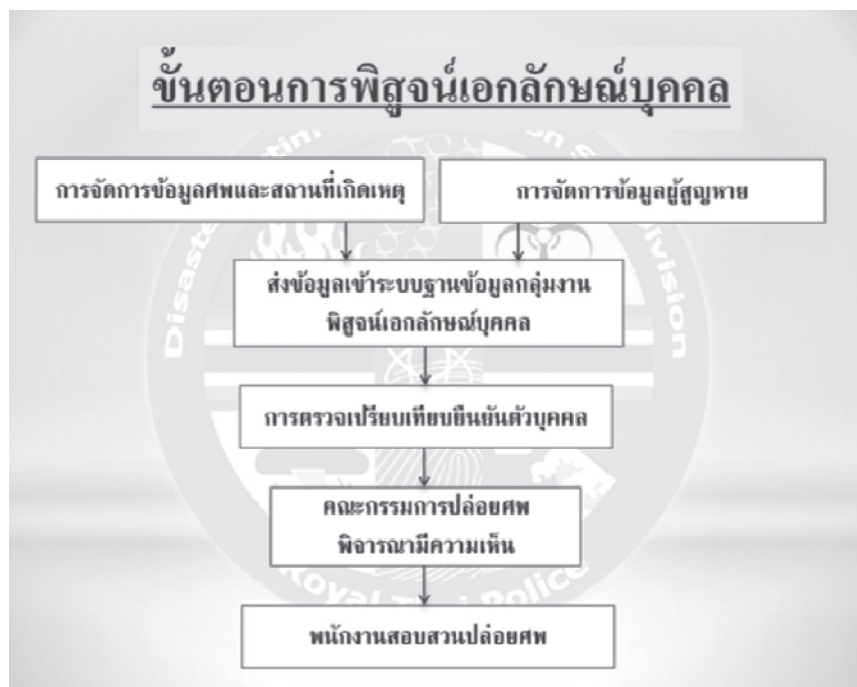
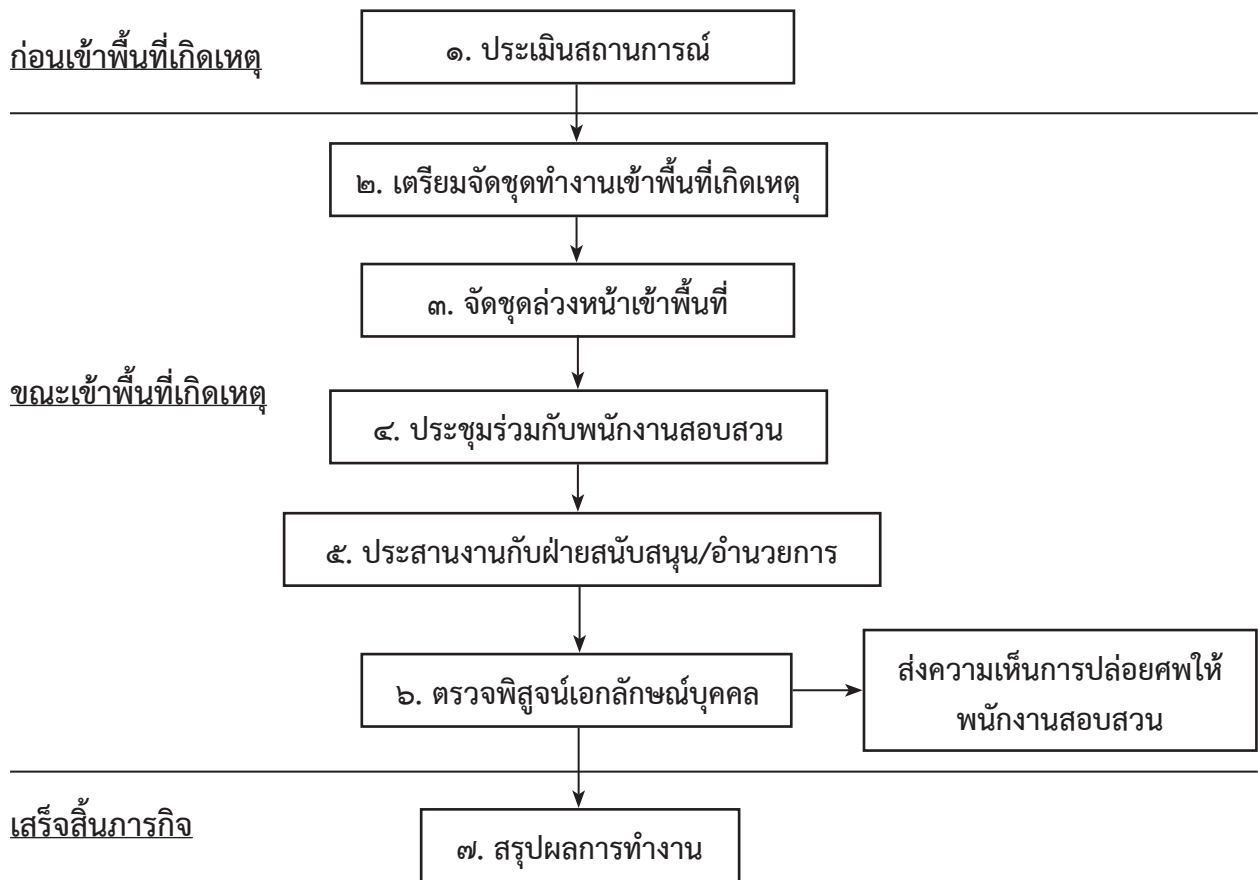
ทีมซี คือ ชุดสนับสนุน/อำนวยการ

ทีมดี คือ ชุดปฏิบัติการตรวจพิสูจน์

ทีมอี คือ ชุดสอบสวน

ซึ่งงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลจะอยู่ในทีมดี ชุดปฏิบัติการตรวจพิสูจน์ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ โรงพยาบาลตำรวจ และสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หน่วยงานสนับสนุน คือ หน่วยรับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุ (บช.น., ภ.๑-๙, บช.ก. และ บ.ตร.) หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลในพื้นที่ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

ขั้นตอนการทำงานของชุดปฏิบัติการตรวจพิสูจน์ : TEAM D

จากขั้นตอนการทำงานจะเห็นว่าพนักงานสอบสวนจะทำงานร่วมกับทีมดีในขั้นตอนของการเข้าสถานที่เกิดเหตุ การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และการปล่อยศพคืนให้กับญาติของผู้เสียชีวิต

พนักงานสอบสวน จะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลดังต่อไปนี้

๑. การจัดการข้อมูลศพ และสถานที่เกิดเหตุ

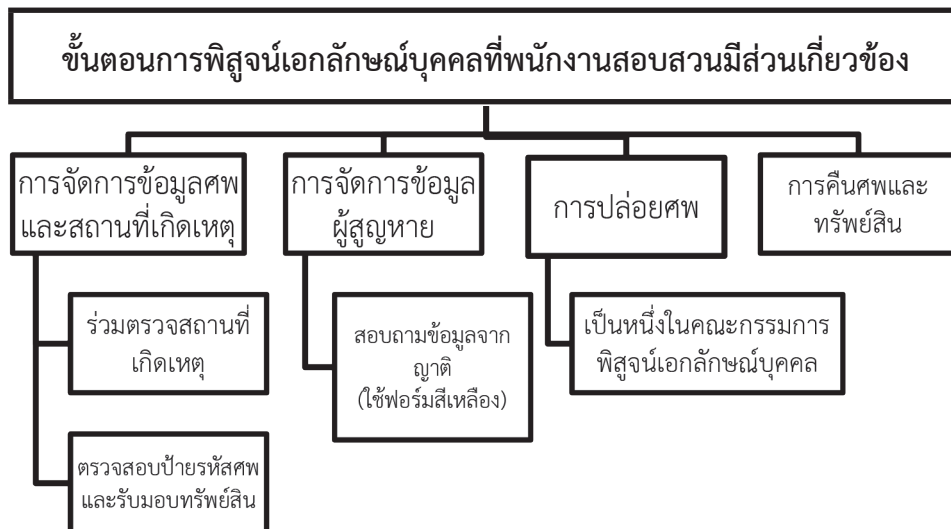
๑.๑ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนจะต้องเข้าร่วมตรวจกับกลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด แพทย์นิติเวช และเจ้าหน้าที่งานบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

๑.๒ พนักงานสอบสวนอีกชุดหนึ่งจะต้องร่วมกับเจ้าหน้าที่บริหารจัดการผู้เสียชีวิตในการตรวจสอบป้ายระบุรหัสศพ และรับมอบทรัพย์สินที่จุกลงทะเบียนในสถานที่ชันสูตรศพ ก่อนที่จะเข้ากระบวนการชันสูตรศพ

๒. การจัดการข้อมูลผู้สูญหาย พนักงานสอบสวนจะต้องร่วมกับเจ้าหน้าที่งานบริหารจัดการข้อมูลผู้สูญหายในการสอบถามข้อมูลจากญาติผู้สูญหาย โดยใช้แบบฟอร์มสี่เหลี่ยม เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการเปรียบเทียบกับข้อมูลผู้เสียชีวิต

๓. พนักงานสอบสวนเป็นหนึ่งในคณะกรรมการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ร่วมพิจารณาว่าศพตรงกับผู้สูญหายรายใด เพื่อมีความเห็นในการปล่อยศพคืนให้กับญาติ

๔. พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ในการจัดการคืนศพพร้อมกับทรัพย์สินให้กับญาติผู้เสียชีวิต

หมายเหตุ : สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มข้อมูลผู้เสียชีวิต (พิมพ์ด้วยกระดาษสีชมพู)

<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbnxkdmlwb2x-pY๒UxMjMofGd๔OjEoMDMoNWU๓NTVhZjY๓NjI>

QR code ไปที่ URL ของ
แบบฟอร์มข้อมูลผู้เสียชีวิต

และ แบบฟอร์มข้อมูลผู้สูญหาย (พิมพ์ด้วยกระดาษสีเหลือง) ได้ที่

<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbnxkdmlwblw-pY๒UxMjMofGd๔OjY๒MWNkOWFmMzk๕NDgoY๒Q>

QR code ไปที่ URL ของ
แบบฟอร์มข้อมูลผู้สูญหาย

คู่มือการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีภัยพิบัติของตำรวจสากล ๒๐๑๓

สามารถเข้าไปดาวน์โหลดได้ที่

<https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Forensics/DVI-Pages/DVI-guide>

QR code ไปที่ URL ของ
INTERPOL DVI Guideline

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. แนวทางปฏิบัติวิทยาศาสตร์ในการตรวจพิสูจน์
เอกลักษณ์บุคคล กรณีเหตุภัยพิบัติ ในประเทศไทย, ๒๕๕๙

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๙

INTERPOL DVI GUIDELINE ๒๐๑๓

บทที่ ๖

การดำเนินการเกี่ยวกับเหตุการณ์
และการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับวัตถุระเบิด

บทที่ ๖

การดำเนินการเกี่ยวกับเหตุการณ์และการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับวัตถุระเบิด

ในกรณีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน หลังจากได้รับแจ้งเหตุทางสถานีตำรวจพื้นที่รับผิดชอบ ต้องดำเนินการปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุกันผู้ไม่เกี่ยวข้องออกจากพื้นที่ และประสานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยและเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข เพื่อให้การบริหารสถานการณ์ไปด้วยความเรียบร้อย หรือเตรียมความพร้อมหากเกิดเหตุการณ์รุนแรง โดยเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ดำเนินการรวบรวมวัตถุพยานและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มอบให้ ร้อยเวรสอบสวน ดำเนินการและนำส่งเพื่อตรวจพิสูจน์ เพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว

วิธีปฏิบัติ กรณีเหตุระเบิด เก็บกู้วัตถุระเบิดและพบวัตถุต้องสงสัย

๑. โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) ซึ่งร้อยเวรสอบสวนสามารถร้องขอ ให้เข้าทำการตรวจสอบความปลอดภัย พิสูจน์ทราบ และ/หรือดำเนินการเก็บกู้วัตถุต้องสงสัย หรือทำให้วัตถุระเบิดนั้นสันนิษฐานอันตราย โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานจากหน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ฝ่ายสรรพาวุธ ๓ กองสรรพาวุธ สำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๒ กลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล

๑.๓ เจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

๑.๔ เจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด กองกำกับการสืบสวน ตำรวจภูธรจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด กองกำกับการวิเคราะห์และเครื่องมือพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ในสังกัดตำรวจภูธรภาค ๑-๙

๑.๕ เจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส

๑.๖ เจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด กองกำกับการเก็บกู้และตรวจสอบวัตถุระเบิด กองบังคับการสืบสวนสอบสวน จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือหน่วยทหารในพื้นที่แล้วแต่กรณี

๒. เมื่อเจ้าหน้าที่ชุดเก็บกู้วัตถุระเบิดแจ้งว่า สถานที่เกิดเหตุดังกล่าวมีความปลอดภัยสูงสุดแล้ว จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจของ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัด จะเข้าทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุ หรือตรวจเก็บวัตถุพยาน ร่วมกับร้อยเวรสอบสวน และ/หรือเจ้าหน้าที่ชุดเก็บกู้วัตถุระเบิด เป็นลำดับต่อไป

๓. เมื่อทำการตรวจสอบที่เกิดเหตุ หรือตรวจเก็บวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ และออกรายงานผลการตรวจพิสูจน์ต่าง ๆ กรณีเหตุระเบิดเสร็จสิ้นแล้ว จำเป็นต้องส่งสำเนารายงานหรือข้อมูลในส่วนที่สำคัญดังกล่าวส่งให้ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ เพื่อบันทึกลงระบบให้เป็นปัจจุบัน

บันทึกการส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

๑. แจ้งข้อเท็จจริงของคดีโดยละเอียด
๒. แจ้งรายละเอียดของกลางที่จะส่งไปตรวจพิสูจน์ให้ครบถ้วน เช่น จำนวน ตัวอักษรที่ปรากฏ เครื่องหมาย หมายเลข และควรถ่ายภาพวัตถุพยานแนบไปด้วย (ภาพสี)
๓. แจ้งจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ให้ชัดเจน
๔. แจ้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์หรือเบอร์สอบสวนเจ้าของคดีนั้น ๆ เพื่อความสะดวกในการติดต่อ
๕. แจ้งขนาดที่แน่นอน หรือขนาดโดยประมาณ เช่น น้ำหนัก ปริมาตร หรือความกว้าง x ยาว x สูง

ภาพที่ ๖-๑ ตัวอย่างการถ่ายภาพวัตถุระเบิด ให้วางมาตราส่วน และเห็นข้อความที่ปรากฏบนวัตถุอย่างชัดเจน

ภาพที่ ๖-๒ ตัวอย่างการถ่ายภาพภาชนะหีบห่อบรรจุวัตถุระเบิด ให้เห็นข้อความแสดงขนาดหรือปริมาณบนภาชนะหีบห่อให้ชัดเจน

คำแนะนำโดยทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุระเบิด

๑. ของกลาง ได้แก่
 - ๑.๑ ลูกกระเบิดขว้าง พ่นระเบิด จรวด กับระเบิด รวมทั้งวัตถุระเบิด ที.เอ็น.ที คอมโปสิชั่น ๔ (C๔) ไตนาไมต์ แอนโฟ วอเตอร์เจล โทเวกซ์ ผักกระเบิด เชื้อปะทุไฟฟ้า ดินดำส่งกระสุน สายชนวนผักแค เวลาชนิดต่าง ๆ ที่ประกอบหรือทำขึ้นเองในลักษณะคล้ายคลึงกัน
 - ๑.๒ เศษโลหะ เศษวัสดุ และชิ้นส่วนเครื่องประกอบต่าง ๆ เช่น สะเก็ดระเบิด กระเบื้อง นิรภัย ส่วนประกอบต่าง ๆ ของระเบิดแสวงเครื่อง เป็นต้น
 - ๑.๓ ระเบิดแสวงเครื่อง ระเบิดขวด ระเบิดพลาสติก ระเบิดปิงปอง ที่ผลิตขึ้นเอง และยังไม่เกิดระเบิด
๒. วัตถุระเบิดของกลางมีหลายชนิด ทั้งที่มีความไวและไม่ไวต่อการระเบิด บางชนิดใช้เฉพาะในราชการ บางชนิดใช้ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมทางพลเรือน บางชนิดมีผู้ลอบผลิตจำหน่าย โดยไม่ได้มาตรฐานอาจเป็นอันตรายต่อผู้หยิบยก ขนย้าย เก็บรักษา และผู้นำส่งได้หลายกรณี

๓. ลูกกระเบิดขว้าง ถ้ามีการชำรุดของรูปร่างภายนอก หรือผู้กร่อนเป็นสนิมให้ระมัดระวัง ส่วนประกอบกลไกอาจเคลื่อนที่หรือหลุดจากตำแหน่งปกติจะเกิดระเบิดขึ้นได้

๔. วัตถุระเบิดที่มีสภาพประกอบเชื่อมต่อปะทุเข้าไว้กับดินระเบิด ให้ถอดแยกออกจากกันในโอกาสแรกที่ได้มา และห่อเชื่อมต่อปะทุนำเก็บแยกไว้ต่างหาก ถ้าเป็นเชื่อมต่อปะทุชนวนที่ประกอบอยู่กับสายชนวนฝักแคเวลาให้นำเก็บรวมกันได้ แต่ต้องระมัดระวังเปลวไฟและแรงกระแทกจากภายนอก

๕. วัตถุระเบิดไดนาไมต์ชนิดใช้ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมทางพลเรือน จะมีความไวต่อแรงกระแทกและการเสียดสีทำให้เกิดระเบิดขึ้นง่าย เนื่องจากมีไนโตรกลีเซอรินเป็นส่วนประกอบหลักสำคัญ ถ้าไนโตรกลีเซอรินคลายตัวจนทำให้เปลือกกระดาห่อหุ้มมีสภาพเหมือนเปียกน้ำ หรือมีหยดน้ำ เม็ดเล็ก ๆ เกาะอยู่ทั่วไปจะมีอันตรายสูง ให้หีบยกขนย้ายอย่างนุ่มนวล โดยนำไปวางบนซีลื้อยหรือวัสดุดูดซับชนิดอื่นเพื่อซึมซับให้แห้งในโอกาสแรก

๖. อย่าปฏิบัติกรใด ๆ กับวัตถุระเบิดของกลางด้วยความประมาท ถ้าไม่ทราบว่าจะจัดการอย่างไร ให้ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานใกล้เคียงที่มีความชำนาญช่วยจัดการได้ เช่น หน่วยเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิดในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยทหาร เป็นต้น

๗. ถ้ามีวัตถุระเบิดของกลางเป็นจำนวนมาก ห้ามมิให้เคลื่อนย้ายจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งโดยไม่ตรวจสอบสภาพที่เชื่อถือได้ว่าปลอดภัยเสียก่อน

การบรรจุหีบห่อและการนำส่ง

๑. เจ้าหน้าที่ต้องสวมถุงมือยาง และผ้าปิดจมูกขณะดำเนินบรรจุหีบห่อของกลาง เพื่อป้องกันการปนเปื้อน

๒. บรรจุในกล่อง ชองพลาสติก หรือชองกระดาห่ออย่างหนาแน่นให้เรียบร้อย

๓. ต้องบรรจุไว้ภายในพัสดุ หีบห่อหรือกล่องที่แข็งแรง โดยใช้วัสดุยึดห่อแน่นอัดไว้ภายในไม่ให้วัตถุระเบิดเคลื่อนที่หรือล้มกลิ้งหรือสั่นแกว่งกระทบกัน เมื่อผนึกหีบห่อแน่นหนาแล้ว ให้ห่อด้วยกระดาห่ออีกชั้นหนึ่ง และเขียนข้อความสีแดงว่า “อันตรายวัตถุระเบิด”

๔. หีบห่อที่ใช้บรรจุต้องเป็นชนิดที่ไม่ใช่โลหะ เว้นแต่ได้บรรจุอยู่แล้วในหีบห่อตามมาตรฐานของโรงงานผู้ผลิต

๕. วัตถุระเบิดแรงสูงที่มีสภาพเป็นของแข็งรูปแท่ง ซึ่งมีคุณสมบัติคงทนหรือไม่ไวต่อการกระทบกระแทกเสียดสี เช่น วัตถุระเบิด ที.เอ็น.ที และคอมโปสิชั่น ๔ (C๔) เป็นต้น ให้บรรจุรวมกันในหีบห่อเดียวกันได้

๖. วัตถุระเบิดแรงสูงที่มีสภาพเป็นของนิ่มเหลว ซึ่งมีคุณสมบัติคงทนปานกลางแต่ไวต่อการกระทบกระแทกเสียดสี เช่น วัตถุระเบิดไดนาไมต์ทางพลเรือน ให้ระมัดระวังอันตรายในการบรรจุหีบห่อ และห้ามบรรจุรวมกันกับวัตถุของกลางชนิดอื่น

๗. วัตถุระเบิดแรงสูงที่มีสภาพเป็นของเหลว ซึ่งมีคุณสมบัติคงทนและไม่ไวต่อแรงกระทบกระแทกเสียดสี เช่น วอเตอร์เจล (เหลวเหมือนเยลลี่และห่อเป็นรูปแท่งกลมในถุงพลาสติก) และโตร์เวกซ์ (เหลวเหมือนโคลนและห่อเป็นรูปแท่งกลมในถุงพลาสติก) เป็นต้น ให้บรรจุรวมกันในหีบห่อเดียวกันได้ แต่ต้องระมัดระวังมิให้ถุงพลาสติกแต่ละแท่งแตกหรือรั่วไหลออกมา

๘. วัตถุระเบิดแรงสูงที่เป็นเชื่อมต่อปะทุชนวนและเชื่อมต่อปะทุไฟฟ้า ซึ่งมีคุณสมบัติคงทนแต่ไวต่อความร้อน (เปลวไฟ) และการกระทบกระแทก ให้ระมัดระวังอันตรายในการบรรจุหีบห่อและให้บรรจุรวมกันในหีบห่อเดียวกันได้ แต่ห้ามมิให้บรรจุรวมกับวัตถุระเบิดชนิดอื่น ๆ หรือหากมีความจำเป็นต้องนำส่งพร้อมกับวัตถุระเบิดอื่นควรมีระยะห่างจากวัตถุระเบิดอื่น ไม่น้อยกว่า ๓๐ ซม.

๙. วัตถุระเบิดแรงต่ำที่มีสภาพเป็นผงหรือเป็นเม็ด หรือเป็นเส้นเล็ก ๆ ซึ่งมีคุณสมบัติไม่คงทน และไวต่อความร้อน แรงกระแทกเสียดสี เช่น ดินดำ และดินสักระสุน ให้ระมัดระวังอันตรายในการบรรจุหีบห่อ และให้ใช้บรรจุในพัสดุอ่อนนุ่มก่อนเสมอ เช่น ถุงผ้า ถุงพลาสติก เป็นต้น

๑๐. ทุกระเบิดที่ทำขึ้นเอง เช่น ระเบิดลูกปิงปอง ระเบิดขวด และระเบิดพลาสติก เป็นต้น จะมีความไวต่อแรงกระแทกและเสียดสี ให้ระมัดระวังอันตรายในการบรรจุหีบห่อ และห้ามบรรจุรวมกัน เว้นแต่จะได้ป้องกันไม่ให้ทุกระเบิดกระแทกหรือเสียดสีกัน

ข้อแนะนำด้านความปลอดภัย

๑. ให้ระมัดระวังอย่าให้วัตถุระเบิดของกลางได้รับความร้อน แรงกระแทก การเสียดสีที่รุนแรง อย่าแกะ ฉีก ตัด ดึง จนทำให้ชิ้นส่วนอุปกรณ์เกิดการเคลื่อนที่ขาดหรือหลุดจากตำแหน่งปกติ

๒. ห้ามมิให้นำส่งวัตถุระเบิดทางพัสดุไปรษณีย์และระบบขนส่งสาธารณะโดยเด็ดขาด และให้ร้อยเวอร์สอบสวนจัดส่งของกลางด้วยตนเอง หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดเท่านั้นนำส่งแทนได้

๓. การนำส่งโดยยานพาหนะ ให้ระมัดระวังอย่าให้มีการกระทบกระแทกและเสียดสีหรือได้รับความร้อนจากแสงแดดและความร้อนจากเครื่องยนต์

๔. การบรรจุหีบห่อของกลางที่เป็นวัตถุระเบิด ควรมีถังไม้ ถังพลาสติกหรือถังโลหะบรรจุทราย และหรือซีลื้อย แล้วจึงนำหีบห่อของกลางไว้ภายในและยึดตรึงให้มั่นคง โดยแยกจากห้องโดยสาร

๕. หากมีปัญหาข้อขัดข้องเรื่องการดำเนินการด้านความปลอดภัยให้ประสานกับเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิดในพื้นที่

วิธีทำเครื่องหมาย

๑. ใช้ปากกาชนิดลบไม่ได้ทำเครื่องหมายหรือชื่อย่อไว้ที่ด้านข้างของกลาง

๒. ถ้าของกลางเป็นชนิดเดียวกันและมีจำนวนมาก ให้ทำเครื่องหมายหรือคำหนิเพียงชิ้นเดียวก็ได้

ตัวอย่างการตั้งประเด็นคำถาม/จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด

๑. ของกลางเป็นเครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ หรือไม่

๒. ของกลางเป็นเครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด แบบที่นายทะเบียนสามารถอนุญาตได้หรือไม่

๓. ของกลางเป็นเครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดแบบใด มีวิธีการจุดระเบิดอย่างไร ผลิตจากประเทศใด

๔. ของกลางเป็นเครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดอยู่ในสภาพใช้งานได้หรือไม่ สามารถทำอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้มากน้อยเพียงใด

๕. ของกลางเป็นเครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ชนิดใด จำพวกใด

๖. วัตถุของกลางเป็นสารเคมีชนิดใด สามารถใช้เป็นส่วนผสมของวัตถุระเบิดได้หรือไม่

๗. วัตถุของกลางมีสารเคมีที่เป็นส่วนผสมของวัตถุระเบิดติดอยู่ที่ของกลางนี้หรือไม่

๘. วัตถุของกลางเป็นสารเคมีที่เป็นส่วนผสมของวัตถุระเบิด และเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่

๙. วัตถุของกลางเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่

สถานที่ในการส่งของกลางเพื่อตรวจพิสูจน์หรือประสานการปฏิบัติ

๑. ของกลางที่เกี่ยวข้องกับ ลูกกระเบิด ทุ่นระเบิด กักระเบิด วัตถุระเบิด และชิ้นส่วนวงจรระเบิด เศษวัสดุและชิ้นส่วนเครื่องประกอบต่าง ๆ เช่น สะเก็ดระเบิด กระเบื้องนิรภัย เหล็กเส้นตัดท่อน นอต ฯลฯ ของระเบิดแสวงเครื่อง

๑.๑ ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ ส่งตรวจพิสูจน์ที่ กลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจ และปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๓-๑๒๕๖ โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๕๖๑๐

๑.๒ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค ๑ – ตำรวจภูธรภาค ๘ ส่งตรวจพิสูจน์ที่ศูนย์ข้อมูลและตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด ฝ่ายสรรพาวุธ ๒ กองสรรพาวุธ สำนักงานส่งกำลังบำรุง โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๓๓๔๑ ถึง ๕ ต่อ ๕๓๕-๕๓๖ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๐๐๓๕

๑.๓ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค ๙ ส่งตรวจพิสูจน์ที่ กองกำกับการเก็บกู้และตรวจสอบวัตถุระเบิด กองบังคับการสืบสวนสอบสวน จังหวัดชายแดนภาคใต้ โทรศัพท์ ๐-๗๓๒๒-๐๒๒๑ โทรสาร ๐-๗๓๒๒-๑๒๒๓

๑.๔ ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๐๑๐๐ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๐๑๑๒

๒. ของกลางที่เกี่ยวข้องกับ สารระเบิด เศษโลหะ เศษวัสดุและชิ้นส่วนเครื่องประกอบต่าง ๆ เช่น สะเก็ดระเบิด กระเบื้องนิรภัย เหล็กเส้นตัดท่อน นอต ฯลฯ ที่ต้องการทราบผลด้านนิติวิทยาศาสตร์ เช่น ชนิดของสารระเบิด ร่องรอยการตัด สารพันธุกรรม (DNA) ฯลฯ สามารถนำส่งได้ ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง หรือ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑-๑๐ แล้วแต่กรณีตามพื้นที่

ภาพที่ ๖-๓ ภาพแสดงตัวอย่างวัตถุพยานที่จะนำไปส่งตรวจเพื่อทราบผลทางนิติวิทยาศาสตร์
ซ้าย สะเก็ดระเบิด และภาชนะบรรจุ หลังการระเบิด
ขวา ชิ้นส่วนเทปพันสายไฟ

บรรณานุกรม

พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

พ.ร.บ.ควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๒๓/๒๕๕๗ เรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนของกลาง

บทที่ ๗

สถานที่ตั้งหน่วยงานและเบอร์โทรศัพท์

บทที่ ๗
สถานที่ตั้งหน่วยงาน และเบอร์โทรศัพท์

กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
พฐก.		อาคาร ๑๔-๑๕ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถ.อังรีดูนังต์ แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐	๐-๒๒๐๕-๑๗๔๙ โทรสาร : ๐-๒๒๕๑-๓๙๒๘
	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ	กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ	๐-๒๒๐๕-๒๖๖๘ ๐-๒๒๐๕-๒๑๗๖
	ตรวจเอกสาร	กลุ่มงานตรวจเอกสาร	๐-๒๒๐๕-๒๑๑๔ โทรสาร: ๐-๒๒๕๐-๑๖๗๓
	ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน	กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน	๐-๒๒๐๕-๒๖๔๓ ๐-๒๒๐๕-๒๖๔๐
	ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์	กลุ่มงานตรวจทางเคมี ฟิสิกส์	๐-๒๒๐๕-๑๐๙๖ ๐-๒๒๐๕-๑๒๗๗
	ตรวจยาเสพติด	กลุ่มงานตรวจยาเสพติด	๐-๒๒๐๕-๒๗๑๐ ๐-๒๒๐๕-๒๖๗๐
	ตรวจชีววิทยา และดีเอ็นเอ	กลุ่มงานตรวจชีววิทยา และดีเอ็นเอ	๐-๒๒๐๕-๑๗๕๑
	ตรวจลายนิ้วมือแฝง	กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง	๐-๒๒๐๕-๒๑๘๗ ๐-๒๒๐๕-๑๘๘๕
	ตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์	กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรม คอมพิวเตอร์	๐-๒๒๐๕-๑๗๔๒

□ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ และพิสูจน์หลักฐานจังหวัด

* ยังไม่เปิดรับงานตรวจพิสูจน์

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๑	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจเอกสาร ตรวจทางเคมีและฟิสิกส์ (การชั่งตวง เลขหมายฯ/จับเท็จ) ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจทางทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๙/๗๕ หมู่ ๑๐ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จว.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐	๐-๒๕๒๙-๒๒๓๓
พฐ.จว.นนทบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๒๐๖/๔ หมู่ ๓ ถ.นนทบุรี ๑ ต.สวนใหญ่ อ.เมือง จว.นนทบุรี ๑๑๐๐๐	๐-๒๕๒๗-๗๙๘๒
พฐ.จว. สมุทรปราการ	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๔๐๐ หมู่ ๔ ถ.สุขุมวิท(กม๕๓) ต.บางปู อ.เมือง จว.สมุทรปราการ ๑๐๒๘๐	๐-๒๑๓๐-๕๗๙๗
พฐ.จว. พระนครศรีอยุธยา	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.เดชาวุธ ต.ประตูชัย อ.เมือง จว.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐	๐-๓๕๒๔-๕๑๐๘
พฐ.จว.ชัยนาท	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๗๓/๙ ถ.สถิตยธรรม ต.ในเมือง อ.เมือง จว.ชัยนาท ๑๗๐๐๐	๐-๕๖๔๒-๑๒๗๙
พฐ.จว.ลพบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๗ ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จว.ลพบุรี ๑๕๐๐๐	๐-๓๖๔๑-๑๗๕๔
พฐ.จว.สระบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.พิชัยณรงค์สงคราม ต.ปากเพรียว อ.เมือง จว.สระบุรี ๑๘๐๐๐	๐-๓๖๒๓-๑๙๓๔
พฐ.จว.สิงห์บุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ต.ค่ายบางระจัน อ.ค่ายบางระจัน จว.สิงห์บุรี ๑๖๑๐๐	๐-๓๖๕๕-๗๗๕๓
พฐ.จว.อ่างทอง	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๓๓/๙ หมู่ที่ ๘ ต.โพสะ อ.เมือง จว.อ่างทอง	๐-๓๕๖๑-๐๘๕๔

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๒	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจทางเคมีและฟิสิกส์ (การชั่งตวง เลขหมายฯ) ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง * ตรวจเอกสาร * ตรวจทางทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๒ ถ.โรงพยาบาลเก่า ต.บางปลาสร้อย อ.เมือง จว.ชลบุรี ๒๐๐๐๐	๐-๓๘๒๗-๖๙๐๖ โทรสาร ๐-๓๘๒๗-๖๙๐๗
พฐ.จว.ระยอง	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดระยอง อ.เมือง จว.ระยอง ๒๒๐๐๐	๐-๓๘๖๒-๓๐๕๐
พฐ.จว.จันทบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดจันทบุรี ถ.ท่าหลวง ต.วัดใหม่ อ.เมือง จว.จันทบุรี ๒๒๐๐๐	๐-๓๙๓๑-๓๕๐๓ ๐-๓๙๓๑-๓๗๕๙
พฐ.จว.ตราด	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด (ตรวจคุณภาพ วิเคราะห์) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๑๖๐ ม.๑ ต.วังกระแจะ อ.เมือง จว.ตราด ๒๓๐๐๐	๐-๓๙๕๑-๐๖๔๕ ๐-๓๙๕๑-๒๙๗๘
พฐ.จว.ฉะเชิงเทรา	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๓๐ พิสูจน์หลักฐานจังหวัดฉะเชิงเทรา ถ.ชุมพล ต.หน้าเมือง อ.เมือง จว.ฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐	๐-๓๘๕๑-๔๗๕๗
พฐ.จว.นครนายก	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดนครนายก ถ.บ้านใหญ่ อ.เมือง จว.นครนายก ๒๖๐๐๐	๐-๓๗๓๑-๓๕๕๖
พฐ.จว.ปราจีนบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดปราจีนบุรี ต.หน้าเมือง อ.เมือง จว.ปราจีนบุรี	๐-๓๗๒๑-๑๓๓๕
พฐ.จว.สระแก้ว	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดสระแก้ว ๔๒ ม.๑๐ ต.วัฒนานคร อ.วัฒนานคร จว.สระแก้ว	๐-๓๗๒๖-๑๔๙๘

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๓	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจทางเคมีและฟิสิกส์ (การชูดลบเลขหมายฯ) ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจเอกสาร ตรวจทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๓ ๑๐๒ ถ.สุรนารายณ์ ต.จอหอ อ.เมือง จว.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐	๐-๔๔๓๗-๐๒๓๕ โทรสาร ๐-๔๔๓๗-๐๒๓๕
พฐ.จว.ชัยภูมิ	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดชัยภูมิ ถ.พหลโยธิน ต.ในเมือง อ.เมือง จว.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐	๐-๔๔๘๒-๒๔๕๗
พฐ.จว.บุรีรัมย์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดบุรีรัมย์ ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมือง จว.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐	๐-๔๔๖๑-๑๗๕๙
พฐ.จว.ยโสธร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดยโสธร ถ.แจ้งสนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จว.ยโสธร ๓๕๐๐๐	๐-๔๕๗๑-๑๐๙๒
พฐ.จว.สุรินทร์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดศรีสะเกษ ถ.หลักเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จว.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	๐-๔๕๕๑-๖๐๘๘
พฐ.จว.ศรีสะเกษ	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดศรีสะเกษ ถ.เทพา ต.เมืองเหนือ อ.เมือง จว.ศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐	๐-๔๕๖๑-๑๐๙๖
พฐ.จว.อำนาจเจริญ	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดอำนาจเจริญ ถ.ชยางกูร ต.บึง อ.เมือง จว.อำนาจเจริญ ๓๗๐๐๐	๐-๔๕๔๕-๒๘๓๖
พฐ.จว.อุบลราชธานี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ (การชูดลบเลขหมายฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดอุบลราชธานี ถ.เทพโยธี ต.ในเมือง อ.เมือง จว.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐	๐-๔๕๒๔-๔๔๙๕

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๔	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจเคมี ฟิสิกส์ (การชั่งตวงวัดเลขหมายฯ) ตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ ตรวจลายนิ้วมือแฝง * ตรวจเอกสาร * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๓๒๓ หมู่ ๑๖ ถ.กัลปพฤกษ์ ต.ในเมือง อ.เมือง จว.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐-๓๒๒๐-๒๐๗๐ ต่อ ๑๑๒
พฐ.จว.อุดรธานี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	เลขที่ ๙ ถ.บริเวณสถานีตำรวจ ต.หมากแข้ง อ.เมือง จว.อุดรธานี ๔๑๐๐๐	๐-๔๒๒๒-๑๓๙๔
พฐ.จว.หนองคาย	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	อ.เมือง จว.หนองคาย ๔๓๐๐๐	๐-๔๒๔๑-๒๘๘๒
พฐ.จว.บึงกาฬ	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๓๐๕/๙ หมู่ ๑ ถ.รักสงบ ต.วิศิษฐ์ อ.เมือง จว.บึงกาฬ ๓๘๐๐๐	๐-๔๒๔๔-๒๒๕๘
พฐ.จว. หนองบัวลำภู	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	อ.เมือง จว.หนองบัวลำภู ๓๙๐๐๐	๐-๔๒๓๑-๒๕๓๐
พฐ.จว.เลย	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.พัฒนามงคล ต.กุดป่อง อ.เมือง จว.เลย ๔๒๐๐๐	๐-๔๒๘๑-๓๕๒๖
พฐ.จว. มหาสารคาม	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.นครสวรรค์ ต.ตลาด อ.เมือง จว.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐	๐-๔๓๗๒-๓๕๓๔

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
พฐ.จว.ร้อยเอ็ด	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.สุริยเดชบำรุง ต.ในเมือง อ.เมือง จว.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐	๐-๔๓๕๑-๒๙๘๔
พฐ.จว.กาฬสินธุ์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	อ.เมือง จว.กาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐	๐-๔๓๘๑-๒๓๔๐
พฐ.จว.มุกดาหาร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.แก้วกีนรี ต.มุกดาหาร จว.มุกดาหาร ๔๙๐๐๐	๐-๔๒๖๑-๑๙๘๒
พฐ.จว.นครพนม	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	เลขที่ ๓ ถ.สุนทรวิจิตร ต.ในเมือง อ.เมือง จว.นครพนม ๔๘๐๐๐	๐-๔๒๕๑-๓๓๐๙
พฐ.จว.สกลนคร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.ศูนย์ราชการ ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมือง จว.สกลนคร ๔๗๐๐๐	๐-๔๒๗๑-๔๙๑๑

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๕	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจทางเคมี พิสิกส์ ตรวจเอกสาร ตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ *ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.วังเหนือ ต.เวียงเหนือ อ.เมืองลำปาง จว.ลำปาง ๕๒๐๐๐	๐-๕๔๒๑-๘๓๙๖ ๐-๕๔๒๑-๘๗๑๓
พฐ.จว.เชียงราย	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๕๒๓ หมู่ ๖ ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย จว.เชียงราย ๕๗๑๐๐	๐-๕๓๑๕-๒๑๔๙
พฐ.จว.เชียงใหม่	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.โชตนา ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จว.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐	๐-๕๓๒๑-๕๙๑๙
พฐ.จว.แพร่	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๙๒ ต.ในเวียง อ.เมืองแพร่ จว.แพร่ ๕๔๐๐๐	๐-๕๔๕๑-๑๒๒๔
พฐ.จว.ลำพูน	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๔๒ หมู่ ๑๐ ต.บ้านกลาง อ.เมืองลำพูน จว.ลำพูน ๕๑๐๐๐	๐-๕๓๕๒-๕๕๒๓
พฐ.จว.น่าน	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๕๖๙ หมู่ ๑๑ ต.ไชยสถาน อ.เมืองน่าน จว.น่าน ๕๕๐๐๐	๐-๕๔๗๗-๓๐๓๘
พฐ.จว.พะเยา	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๓๑๗/๑-๑๐ หมู่ ๓ ต.ท่าวังทอง อ.เมืองพะเยา จว.พะเยา ๕๖๐๐๐	๐-๕๔๔๘-๒๓๑๑
พฐ.จว.แม่ฮ่องสอน	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๘๙ ถ.ปางลือนคม ต.จองคำ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จว.แม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐	๐-๕๓๖๙-๕๔๘๖

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๖	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ (การชั่งตวงวัดเลขหมายฯ น้ำมันเชื้อเพลิง) * ตรวจเอกสาร * ตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๓๓ ม.๔ ต.หัวรอ อ.เมือง จว.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐	๐-๕๕๓๒-๒๖๙๙
พฐ.จว.สุโขทัย	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๒๕๗/๔๐ ถ.นิกรเกษม ต.ธานี อ.เมือง จว.สุโขทัย ๖๔๐๐๐	๐-๕๕๖๑-๐๙๔๙
พฐ.จว.พิจิตร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๒๙/๘๔ ถ.คลองคะเชนทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จว.พิจิตร ๖๖๐๐๐	๐-๕๖๙๙-๐๓๒๒
พฐ.จว.อุตรดิตถ์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐาน จว.อุตรดิตถ์ อ.เมือง จว.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐	๐-๕๕๔๑-๔๐๕๘
พฐ.จว.เพชรบูรณ์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๓๒ ม.๑๑ ต.สะเตียง อ.เมือง จว.เพชรบูรณ์ ๖๗๐๐๐	๐-๕๖๗๑-๓๓๑๑-๒
พฐ.จว.นครสวรรค์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐาน จว.นครสวรรค์ ม.๑๐ ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จว.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐	๐-๕๖๘๘-๒๖๐๑-๓
พฐ.จว.ตาก	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๓๖๙ ม.๙ ถ.จรดวิถีถ่อง ต.น้ำร้อน อ.เมือง จว.ตาก ๖๓๐๐๐	๐-๕๕๘๙-๖๒๙๕
พฐ.จว. กำแพงเพชร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๙๖ ถ.เทศา ๒ ต.ในเมือง อ.เมือง จว.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐	๐-๕๕๗๑-๑๙๖๖
พฐ.จว.อุทัยธานี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๒๕ ถ.ศรีอุทัย ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จว.อุทัยธานี ๖๑๐๐๐	๐-๕๖๕๑-๓๑๗๒

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๗	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ (การชั่งตวงน้ำหนัก ฯลฯ) ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ * ตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ * ตรวจเอกสาร งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.ท.พระ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จว.นครปฐม ๗๓๐๐๐	๐-๓๔๒๕-๑๔๘๑
พฐ.จว.สุพรรณบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	เลขที่ ๘๕ ถ.พระพิณวษา ต.ท่าพี่เลี้ยง อ.เมืองสุพรรณบุรี จว.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐	๐-๓๕๕๐-๐๒๗๕
พฐ.จว.กาญจนบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.กาญจนบุรี ๑๓ ถ.แสงชูโต ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จว.กาญจนบุรี ๗๑๐๐๐	๐-๓๔๖๒-๐๔๙๐
พฐ.จว.ราชบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.ราชบุรี อ.เมือง จว.ราชบุรี ๗๐๐๐๐	๐-๓๒๓๑-๕๓๓๒
พฐ.จว. สมุทรสงคราม	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.สมุทรสงคราม ๑๐๐/๑๐๐ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จว.สมุทรสงคราม ๗๕๐๐๐	๐-๓๔๗๑-๑๒๗๖
พฐ.จว.สมุทรสาคร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.สมุทรสาคร ต.โคกขาม อ.เมือง จว.ราชบุรี ๗๔๐๐๐	๐-๓๔๘๕-๗๕๕๒
พฐ.จว.เพชรบุรี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.เพชรบุรี ๔๖๓/๓ ม.๘ ต.ธงชัย อ.เมือง จว.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐-๓๒๔๒-๘๖๐๗ ๐-๓๒๗๘-๐๔๑๓
พฐ.จว. ประจวบคีรีขันธ์	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน (ตรวจ ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ) งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.ประจวบคีรีขันธ์ ต.เกาะหลัก อ.เมือง จว.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๐๐๐	๐-๓๒๖๐-๒๔๘๑

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๘	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ * ตรวจเอกสาร * ตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์	๑๖๘ ถ.หน้าเมือง ต.ตลาด อ.เมือง จว.สุราษฎร์ธานี ๘๕๐๐๐	๐-๗๗๒๗-๓๙๐๑ ๐-๗๗๒๘-๖๐๐๗ โทรสาร : ๐-๗๗๒๘-๖๐๐๗
	ตรวจลายนิ้วมือแฝง งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชั้น ๑ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๘ ต.ตลาด อ.เมือง จว.สุราษฎร์ธานี ๘๕๐๐๐	๐-๗๗๒๘-๙๒๘๗ โทรสาร : ๐-๗๗๒๘-๙๒๘๗
พฐ.จว. นครศรีธรรมราช	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ชั้น ๓ อาคารตำรวจภูธรจังหวัด นครศรีธรรมราช ถ.ราชดำเนิน ต.คลัง อ.เมือง จว.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐	๐-๗๕๓๔-๑๐๓๓ โทรสาร : ๐-๗๕๓๔-๑๐๓๓
พฐ.จว.ภูเก็ต	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๓๒๓/๓๙ ถ.เยาวราช ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จว.ภูเก็ต ๘๓๐๐๐	๐-๗๖๒๑-๑๑๗๖ ๐-๗๖๒๑-๘๒๐๐ โทรสาร : ๐-๗๖๒๑-๑๑๗๖
พฐ.จว.กระบี่	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๑๐๘ ต.ปากถ้ำ อ.เมือง จว.กระบี่ ๘๑๐๐๐	๐-๗๕๖๑-๒๙๘๑ โทรสาร : ๐-๗๕๖๑-๒๙๘๑
พฐ.จว.ชุมพร	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ชั้น ๔ ศูนย์ราชการจังหวัดชุมพร ต.นาชะอัง อ.เมือง จว.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๐-๗๗๖๕-๘๓๐๖-๗ โทรสาร : ๐-๗๗๖๕-๘๓๐๖-๗
พฐ.จว.ระนอง	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๘๐/๕ ถ.ดับคดี ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จว.ระนอง ๘๕๐๐๐	๐-๗๗๘๑-๑๘๒๗ โทรสาร : ๐-๗๗๘๑-๑๘๒๗
พฐ.จว.พังงา	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	ถ.เพชรเกษม ต.ท้ายช้าง อ.เมือง จว.พังงา ๘๒๐๐๐	๐-๗๖๔๑-๐๖๗๑ โทรสาร : ๐-๗๖๔๑-๐๖๗๑

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๙	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ (การชั่งตวงมวลหมายฯ น้ำมันเชื้อเพลิง) * ตรวจเอกสาร * ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๔ หมู่ ๑ ถนนเพชรเกษม ต.ฉลุย อ.หาดใหญ่ จว.สงขลา ๙๐๑๑๐	๐-๗๔๒๕-๐๘๒๙
	ตรวจทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ	กลุ่มงานตรวจทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาคาร บริหารวิชาการรวม ชั้น ๓ ต.คอหงส์ อ.หาดใหญ่ จว.สงขลา ๙๐๑๑๐	๐-๗๔๒๘-๒๙๖๕
พฐ.จว.ตรัง	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดตรัง เลขที่ ๖ ถนนพัทลุง ต.ทับเที่ยง อ.เมือง จว.ตรัง ๙๒๐๐๐	๐-๗๔๒๑-๔๐๒๑
พฐ.จว.พัทลุง	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดพัทลุง ถนนช่วยทุกข์ราษฎร์ ๓/๓ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จว.พัทลุง ๙๓๐๐๐	๐-๗๔๖๑-๔๑๔๖
พฐ.จว.สตูล	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พิสูจน์หลักฐานจังหวัดสตูล ถ.สตูลธานี ต.พืมาน อ.เมืองสตูล จว.สตูล ๙๑๐๐๐	๐-๗๔๗๑-๒๔๙๓ ๐-๗๔๗๑-๒๔๙๔

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศพฐ.๑๐	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด ตรวจลายนิ้วมือแฝง ตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ตรวจทางเคมี ฟิสิกส์ ตรวจเอกสาร ตรวจชีววิทยา และดีเอ็นเอ ตรวจอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ งานทะเบียนประวัติอาชญากร	๕๓ ถ.สุขยางค์ ต.สะเตง อ.เมือง จว.ยะลา ๙๕๐๐๐	๐-๗๓๒๗-๔๔๒๔
พฐ.จว.นราธิวาส	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.นราธิวาส ๙๙/๙ ม.๙ ต.โคกเคียน อ.เมือง จว.นราธิวาส ๙๖๐๐๐	๐-๗๓๕๓-๐๕๐๕ ๐-๗๓๕๓-๐๖๒๓
พฐ.จว.ปัตตานี	ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตรวจยาเสพติด งานทะเบียนประวัติอาชญากร	พฐ.จว.ปัตตานี ๑๔๗ ถ.นาเกลือ ม.๘ ต.บางนา อ.เมือง จว.ปัตตานี ๙๔๐๐๐	๐-๗๓๔๒-๓๑๑๘ ๐-๗๓๔๒-๓๑๒๘

☐ กองทะเบียนประวัติอาชญากร

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ทว.	ฝ่ายอำนวยการ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ธุรการ กำลังพล โทรสาร การเงิน งบประมาณ พัสดุ โทรสาร	อาคาร ๗ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐	๐-๒๒๐๕-๑๓๓๙ ๐-๒๒๐๕-๒๘๑๑ ๐-๒๒๐๕-๑๙๒๓ ๐-๒๒๐๕-๒๘๑๓ ๐-๒๒๐๕-๑๓๓๘
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ หมายจับแผนประทุษกรรม บุคคลพ้นโทษ รพหาย ทรัพย์สินหาย คนหายพลัดหลง โทรสาร		๐-๒๒๐๕-๑๒๘๕ ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๑ ๐-๒๒๐๕-๑๓๕๐ ๐-๒๒๐๕-๑๓๔๐
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๒ สเก็ตซ์ภาพ ใบหน้าคนร้าย		๐-๒๒๐๕-๒๑๔๕
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๓ ผลคดีและคดีแยกประวัติ ตรวจสอบประวัติด้วยชื่อ-ชื่อสกุล		๐-๒๒๐๕-๒๑๔๖ ๐-๒๒๐๕-๒๘๑๕ ๐-๒๒๐๕-๒๑๔๖ ๐-๒๒๐๕-๒๘๑๕
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๔ ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา - (นครบาล/ส่วนกลาง) - (ภาค ๑-๓) - (ภาค ๔-๖) - (ภาค ๖-๙ และ ศชต.) โทรสาร		๐-๒๒๐๕-๒๑๕๒ ๐-๒๒๐๕-๒๑๔๓ ๐-๒๒๐๕-๑๐๓๓ ๐-๒๒๐๕-๒๑๔๔ ๐-๒๒๕๐-๑๔๙๖
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕ ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องขังในเรือนจำ / ทัณฑสถาน / นักโทษประหาร / ตายในเรือนจำ ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือ (เอกชน ศูนย์ตรวจสอบ ประวัติบุคคล ชั้น ๑ ทว. ตรวจสอบลายพิมพ์ นิ้วมือผู้ขออนุญาต/ ผู้สมัครงาน/รับราชการ		๐-๒๒๕๐-๑๓๔๙ ๐-๒๒๐๕-๒๒๐๐ ๐-๒๒๐๕-๒๒๐๑ ๐-๒๒๐๕-๒๑๔๘ ๐-๒๒๕๐-๑๔๓๙
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๖ จัดทำและรับรองรายการประวัติและจัดเก็บ แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและแฟ้มประวัติการกระทำ ความผิด		๐-๒๒๐๕-๒๑๕๓ ๐-๒๒๐๕-๑๐๙๒
	ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗ ตรวจสอบและเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือ ด้วยระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ		๐-๒๒๐๕-๑๐๗๗ ๐-๒๒๐๕-๑๐๗๙ ๐-๒๒๐๕-๑๐๗๘
	กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ กองทะเบียนประวัติอาชญากร ควบคุมดูแลการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ บริหารจัดการข้อมูลประวัติอาชญากร		๐-๒๒๐๕-๑๐๕๖

 สถาบันนิติเวชวิทยา

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ		๔๙๒/๑ ถนนอังรีดูนังต์ แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐	๐-๒๒๐๗-๖๑๑๔ ๐-๒๒๐๗-๖๑๑๖ โทรสาร : ๐-๒๖๕๒-๔๖๔๐
	๑. ชั้นสูตรพลิกศพ ณ สถานที่พบศพในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบ ๒. ผ่าพิสูจน์ศพ ซึ่งพนักงานสอบสวนส่งมา เพื่อหาสาเหตุการเสียชีวิต ๓. ตรวจชั้นสูตรบาดแผลของผู้ป่วยคดี และตรวจ ผู้เสียหายที่เกี่ยวข้องกับคดีความผิดเกี่ยวกับ เพศ ๔. เก็บรักษาวัตถุพยานจากศพ เช่น หัวกระสุนปืน อาวุธ ทรัพย์สินที่ติดมากับศพ เพื่อส่งมอบให้กับ พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี ๕. รับ-ส่งสิ่งส่งตรวจและเอกสารทางคดี ๖. ศูนย์บริการประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวก ในการติดต่อเกี่ยวกับศพ	กลุ่มงานนิติพยาธิ	๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘ ต่อ ๔๓๐๑
	๑. ตรวจสารพิษ ๒. ตรวจสารเสพติด ๓. ตรวจแอลกอฮอล์	กลุ่มงานพิษวิทยา	๐-๒๒๕๓-๘๗๗๑ ๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘ ต่อ ๓๒๐๑
	๑. ตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ๒. ศูนย์ข้อมูลศพนิรนาม ๓. ตรวจความสัมพันธ์ทางสายเลือด	กลุ่มงานตรวจพิสูจน์หลักฐาน เกี่ยวกับบุคคล	๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘ ต่อ ๒๒๐๑
	๑. ตรวจหาตัวสุจิและส่วนประกอบของน้ำอสุจิ จากสิ่งส่งตรวจต่าง ๆ ที่ได้จากคดีความผิด เกี่ยวกับเพศ ๒. การตรวจเปรียบเทียบสารพันธุกรรมจากศพ คน และสถานที่เกิดเหตุที่พนักงานสอบสวน ส่งมา เช่น ตรวจ STR, Y-STR, X-STR, mtDNA	กลุ่มงานตรวจเลือดชีวเคมีและเขม่า ดินปืน	๐-๒๒๐๗-๖๑๐๘ ต่อ ๔๑๐๑
	ศูนย์วิทย์รับแจ้งเหตุชั้นสูตรพลิกศพในเขตพื้นที่ รับผิดชอบ	กลุ่มงานพิเศษ	๐-๒๒๕๒-๙๐๐๖ ๐-๒๖๕๒-๔๖๔๔

☐ กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
กพอ.		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล) ตึก ๕ ชั้น ๑๒ แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐	๐-๒๒๐๕-๒๕๕๘ โทรสาร : ๐-๒๒๕๑-๑๒๘๓

☐ ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด

หน่วยงาน	รายการตรวจพิสูจน์ของกลาง	สถานที่ตรวจพิสูจน์	เบอร์โทรศัพท์
ศชบ.		๕๒ อาคาร ๒๓ ชั้น ๒ ถ.เศรษฐศิริ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐	๐-๒๒๔๑-๐๑๐๐ ๐-๒๒๔๑-๐๑๑๒

รายชื่อโรงพยาบาลสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีแพทย์นิติเวชปฏิบัติงาน

ลำดับ	หน่วยงาน/จังหวัด	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร
๑.	โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๐๐๐	๐-๕๓๗๑-๑๓๐๐-๔ ต่อ ๑๒๕๙ ๐-๕๓๗๑-๐๖๕๘	๐-๕๓๗๑-๑๓๐๐-๔ ๐-๕๓๗๑-๐๖๕๘
๒.	โรงพยาบาลนครพิงค์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐	๐-๕๓๗๙-๙๒๐๐ ต่อ ๒๒๙๓	๐-๕๓๗๙-๙๒๐๐ ต่อ ๒๒๙๓
๓.	โรงพยาบาลลำปาง อ.เมือง จ.ลำปาง ๕๒๐๐๐	๐-๕๔๒๓-๗๔๐๐ ต่อ ๒๑๐๓	๐-๕๔๒๓-๗๔๑๙
๔.	โรงพยาบาลลำพูน อ.เมือง จ.ลำพูน ๕๑๐๐๐	๐-๕๔๕๖-๙๑๐๐ ต่อ ๑๑๙๙	๐-๕๓๕๖-๙๑๒๓
๕.	โรงพยาบาลแพร่ อ.เมือง จ.แพร่ ๕๔๐๐๐	๐-๕๔๕๓-๓๕๐๐ ต่อ ๒๓๐๗-๘	๐-๕๔๕๑-๑๐๙๖
๖.	โรงพยาบาลพะเยา อ.เมือง จ.พะเยา ๕๖๐๐๐	๐-๕๔๔๐-๙๓๐๐ ต่อ ๑๑๔๕ หรือ ๑๕๐๐	๐-๕๔๔๐-๙๓๓๐
๗.	โรงพยาบาลพุทธชินราช อ.เมือง จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐	๐-๕๕๒๗-๐๓๐๐ ต่อ ๒๔๑๐๑	๐-๕๕๒๕-๘๘๑๓ ต่อ ๒๔๑๐๓
๘.	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐	๐-๔๔๒๓-๕๙๐๙	๐-๔๔๒๓-๕๙๑๖
๙.	โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐	๐-๔๕๓๑-๙๒๙๒ ๐-๔๕๒๔-๔๑๔๕ ต่อ ๑๑๓๓	๐-๔๕๓๑-๙๒๙๒
๑๐.	โรงพยาบาลสุรินทร์ อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	๐-๔๔๕๑-๑๗๕๗ ในเวลาต่อ ๓๗๒ นอกเวลาต่อ ๔๗๐	๐-๔๔๕๑-๑๑๔๐-๒๐๖

ลำดับ	หน่วยงาน/จังหวัด	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร
๑๑.	โรงพยาบาลร้อยเอ็ด อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐	๐-๔๓๕๑-๓๐๐๑	๐-๔๓๕๑-๓๐๐๑
๑๒.	โรงพยาบาลศรีสะเกษ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐	๐-๔๕๖๑-๑๕๐๓ ต่อ ๒๘๒๔	๐-๔๕๖๑-๑๕๐๓ ต่อ ๒๘๒๔
๑๓.	โรงพยาบาลชลบุรี อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๐๐๐	๐-๓๘๙๓-๑๕๓๖	๐-๓๘๙๓-๑๑๐๐
๑๔.	โรงพยาบาลพระปกเกล้า อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐	๐-๓๙๓๒-๔๙๗๕-๔ ต่อ ๔๐๓๓, ๔๐๓๔	๐-๓๙๓๐-๑๙๓๐
๑๕.	โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี ๒๕๐๐๐	๐-๓๗๒๑-๑๔๔๖	๐-๓๗๒๑-๑๒๔๓
๑๖.	โรงพยาบาลราชบุรี อ.เมือง จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐	๐-๓๒๗๑-๙๖๐๐ ต่อ ๑๒๗๘	๐-๓๒๗๒-๑๘๒๕
๑๗.	โรงพยาบาลนครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐๐	๐-๓๔๒๕-๔๑๕๐ ต่อ ๗๑๑๕	๐-๓๔๒๕-๑๕๕๓
๑๘.	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐	๐-๗๗๒๗-๒๒๓๑ ต่อ ๒๑๐๓	๐-๗๗๒๒-๑๗๗๔
๑๙.	โรงพยาบาลหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา ๙๐๑๑๐	๐-๗๔๒๗-๓๑๐๐ ต่อ ๑๗๑๘	๐-๗๔๒๔-๖๖๐๐
๒๐.	โรงพยาบาลสงขลา อ.เมือง จ. สงขลา ๙๐๐๐๐	๐-๗๔๓๓-๘๑๐๐ ต่อ ๑๙๒๑, ๓๐๗๘, ๑๔๓๔	๐-๗๔๓๓-๐๑๘๑
๒๑.	โรงพยาบาลพระจอมเกล้า อ.เมือง จ. เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐-๓๒๗๐-๙๙๙๙	๐-๓๒๔๒-๕๒๐๕
๒๒.	โรงพยาบาลพุทธโสธร อ.เมือง จ. ฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐	๐-๓๘๘๑-๔๓๗๕	๐-๓๘๕๑-๑๖๓๓
๒๓.	โรงพยาบาลขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐-๔๕๖๑-๑๕๐๓	๐-๔๕๖๑-๕๖๐๒
๒๔.	โรงพยาบาลระนอง อ.เมือง จ.ระนอง ๘๕๐๐๐	๐-๘๒๔๒-๓๓๔๔	๐-๗๗๘๒-๓๒๖๗

**รายชื่อและที่อยู่หน่วยงานในประเทศไทย
ที่มีการดำเนินงานชั้นสูตรพลิกศพ**

ลำดับ	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
๑.	สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ	สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาล ตำรวจ ๔๙๒/๑ ถ.อังรีดูนังต์ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐	๐-๒๒๐๗-๖๑๑๔ ๐-๒๒๐๗-๖๐๐๐ ต่อ ๖๑๑๖ โทรสาร ๐-๒๖๕๒-๕๖๔๗
๒.	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวง ยุติธรรม ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๙ ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐	๐-๒๑๔๒-๓๔๗๖ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๐๖๘
๓.	ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	ตึกกอดุลยเดชะวิกรม ชั้น ๙ โรงพยาบาลศิริราช เลขที่ ๒ ถ.พรานนก บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐	๐-๒๔๑๙-๗๐๐๐ ต่อ ๖๕๔๗๘ ๐-๒๔๑๑-๑๔๒๗ โทรสาร ๐-๒๔๑๑-๓๔๒๖
๔.	ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๘๗๓ ถ.พระราม ๔ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร	๐-๒๒๕๖-๔๒๙๗ ๐-๒๒๕๖-๔๒๖๙ โทรสาร ๐-๒๒๕๖-๔๒๙๗
๕.	สาขาวิชานิติเวชศาสตร์ ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี	เลขที่ ๒๗๐ ถ.พระราม ๖ แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐	๐-๒๒๐๑-๑๒๔๙ ๐-๒๒๐๑-๑๑๘๖ โทรสาร ๐-๒๒๐๑-๑๑๔๕
๖.	ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๑๐ ถ.อินทวโรรส ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่	๐-๕๓๙๔-๕๕๓๒ ต่อ ๑๑๘ โทรสาร ๐-๕๓๙๔-๕๕๓๒ ต่อ ๑๑๘
๗.	ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๒	๐-๔๓๒๐-๒๘๕๙ ๐-๔๓๒๖-๓๗๐๘ โทรสาร ๐-๔๓๒๖-๓๗๐๘
๘.	หน่วยนิติเวชศาสตร์และพิษวิทยา ภาควิชา พยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์	๑๕ ถ.กาญจนวนิช ต.คอหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐	๐-๗๔๕๕-๑๕๗๑ โทรสาร ๐-๗๔๒๑-๒๙๐๘
๙.	ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร	ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐	๐-๕๕๙๖-๕๐๖๒ โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๕๐๖๒
๑๐.	ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (องครักษ์) ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๖๒ หมู่ ๗ ถ.รังสิต-นครนายก ต.องครักษ์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก ๒๖๑๒๐	๐-๓๗๓๙-๕๐๘๕-๖ ต่อ ๑๐๑๘๘ โทรสาร ๐-๓๗๓๓-๙๕๒๗-๒

ลำดับ	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
๑๑.	สาขานิติเวชศาสตร์ ภาควิชาพยาธิวิทยา และ นิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๙๖ หมู่ ๘ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐	๐-๒๙๒๖-๙๐๑๔ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๑๖๖๑ ๐-๒๖๖๘-๗๐๘๐
๑๒.	คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	๖๘๑ ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐	๐-๒๒๔๔-๓๐๐๐ ต่อ ๓๒๐๖ ๐-๒๒๔๔-๓๒๐๖ โทรสาร ๐-๒๖๖๘-๗๐๕๐ ๐-๒๒๔๑-๔๓๘๘
๑๓.	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ศูนย์อำนวยการแพทย์ พระมงกุฎเกล้า	สถาบันพยาธิวิทยา ศูนย์อำนวยการ การแพทย์พระมงกุฎเกล้า ๓๑๕ ถ.ราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐	๐-๒๓๕๔-๗๖๐๐ ต่อ ๙๓๔๐๐ โทรสาร ๐-๒๓๕๔-๗๗๐๘
๑๔.	โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	๑๖๓ หมู่ ๑ ต.พหลุตาหลวง อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี ๒๐๑๘๐	๐-๓๘๒๔-๕๗๓๕ ต่อ ๔๕๐๓ โทรสาร ๐-๓๘๒๔-๕๗๗๑
๑๕.	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	๑๗๑ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐	๐-๒๕๓๔-๗๔๐๖ โทรสาร ๐-๒๕๓๔-๙๓๙๕

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๓๖๐/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานตำรวจ

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ของตำรวจโดยเฉพาะงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานจราจร งานสืบสวนและงานสอบสวน รวมทั้งคู่มือปฏิบัติงานเฉพาะทาง เช่น คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเหตุ คู่มือการฝึกยุทธวิธีประจำสถานีตำรวจ เป็นต้น และใช้ในการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจในหลักสูตรต่าง ๆ ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ทำให้ปัจจุบันคู่มือดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์อาชญากรรมและรูปแบบ/แผนประทุษกรรมในการกระทำความผิด ประกอบกับนายกรัฐมนตรียังมีบัญชาให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานให้เป็นปัจจุบัน เป็นไปตามหลักกฎหมาย หลักสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน้าที่ที่ส่งผลต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้แก่ งานสืบสวนสอบสวน จับกุม จราจร และการทำสำนวนคดี

ดังนั้น เพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นที่ยอมรับของสากล ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานตำรวจ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

(๑) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	ประธานกรรมการ
(๒) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม)	รองประธานกรรมการ
(๓) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(งานความมั่นคงและกิจการพิเศษ)	รองประธานกรรมการ
(๔) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(งานสืบสวนสอบสวน)	รองประธานกรรมการ
(๕) ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	กรรมการ
(๖) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
(๗) ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑	กรรมการ
(๘) ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒	กรรมการ

(๙) ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๗	กรรมการ
(๑๐) ผู้บัญชาการศึกษา	กรรมการ
(๑๑) ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ	กรรมการ
(๑๒) ผู้บัญชาการสำนักงานกฎหมายและคดี	กรรมการ
(๑๓) ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	กรรมการ
(๑๔) ผู้บัญชาการสำนักงานงบประมาณและการเงิน	กรรมการ
(๑๕) พลตำรวจตรี ศรฤกษ์ แก้วพลี	กรรมการและเลขานุการ
(๑๖) พลตำรวจตรี โชคชัย เหลืองอ่อน	กรรมการ/เลขานุการร่วม
(๑๗) พันตำรวจเอก ไกรวิน วัฒนสิน	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๘) พันตำรวจเอก วินัย ทับทอง	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑) ควบคุม กำกับดูแล การทำงานของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การปรับปรุง และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของตำรวจให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของสากล ตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ให้ความเห็นชอบคู่มือการปฏิบัติงานและหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจ ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามคู่มือที่กำหนด

๓) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

๒. คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

(๑) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
(งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม)	
(๒) พลตำรวจตรี สุรพล วัชรนโยสินทร์	รองประธานอนุกรรมการ
(๓) พลตำรวจตรี มนต์รี ยิ้มแย้ม	อนุกรรมการ
(๔) พลตำรวจตรี สมชาย พัทธอินโต	อนุกรรมการ
(๕) พลตำรวจตรี สมประสงค์ เ็นท้วม	อนุกรรมการ
(๖) พลตำรวจตรี สมนึก น้อยคง	อนุกรรมการ
(๗) พันตำรวจเอก สมเดช ฐิตวัฒน์สกุล	อนุกรรมการ
(๘) ผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม	อนุกรรมการ/เลขานุการ
(๙) ผู้กำกับการกลุ่มงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	ผู้ช่วยเลขานุการ
กองแผนงานอาชญากรรม	

อำนาจหน้าที่

(๑) ปรับปรุงเนื้อหาและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ให้มีมาตรฐานสากล สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) นำคู่มือการปฏิบัติงานที่คณะกรรมการอำนวยการเห็นชอบแล้ว ไปจัดทำหลักสูตร การฝึกอบรมและวางแผนการฝึกอบรม รวมทั้งการเผยแพร่ให้ข้าราชการตำรวจได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ครอบคลุมผู้ปฏิบัติงาน

(๓) ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ประธานอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สามารถแต่งตั้งข้าราชการตำรวจหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถเป็นอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๔) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการมอบหมาย

๓. คณะอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน

(๑) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(งานสืบสวนสอบสวน)	ประธานอนุกรรมการ
(๒) พลตำรวจโท สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข	รองประธานอนุกรรมการ
(๓) พลตำรวจโท สุทธิพงษ์ วงษ์ปิ่น	อนุกรรมการ
(๔) พลตำรวจโท รณศิลป์ ภู่อสาระ	อนุกรรมการ
(๕) พันตำรวจเอก มานะ เผาะช่วย	อนุกรรมการ
(๖) พันตำรวจเอก ชาศริต สวัสดิ์	อนุกรรมการ
(๗) พันตำรวจเอก ไชยา สงวนจัน	อนุกรรมการ
(๘) พันตำรวจโท เกียรติศักดิ์ บุญพูล	อนุกรรมการ
(๙) ผู้บังคับการกองคดีอาญา	อนุกรรมการ/เลขานุการ
(๑๐) ผู้บังคับการสถาบันส่งเสริมงานสอบสวน	เลขานุการร่วม

อำนาจหน้าที่

(๑) ปรับปรุงเนื้อหาและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและสอบสวนให้มีมาตรฐานสากล สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) นำคู่มือการปฏิบัติงานที่คณะกรรมการอำนวยการเห็นชอบแล้ว ไปจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมและวางแผนการฝึกอบรม รวมทั้งการเผยแพร่ให้ข้าราชการตำรวจได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ครอบคลุมผู้ปฏิบัติงาน

(๓) ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ประธานอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน สามารถแต่งตั้งข้าราชการตำรวจหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถเป็นอนุกรรมการหรือคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๔) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการมอบหมาย

๔. คณะอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจราจร

(๑) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(งานความมั่นคงและกิจการพิเศษ)	ประธานอนุกรรมการ
(๒) พลตำรวจตรี จิรพัฒน์ ภูมิจิตร	รองประธานอนุกรรมการ
(๓) พลตำรวจตรี จิรสันต์ แก้วแสงเอก	อนุกรรมการ
(๔) พลตำรวจตรี สมชาย เกาสำราญ	อนุกรรมการ
(๕) พลตำรวจตรี เอกรักษ์ ลิ้มสังกาศ	อนุกรรมการ

(๖) ผู้บังคับการกองแผนงานกิจการพิเศษ

อนุกรรมการ/เลขานุการ

(๗) ผู้บังคับการตำรวจจราจร

อนุกรรมการ/เลขานุการร่วม

อำนาจหน้าที่

(๑) ปรับปรุงเนื้อหาและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจราจรให้มีมาตรฐานสากลสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) นำคู่มือการปฏิบัติงานที่คณะกรรมการอำนวยการเห็นชอบแล้ว ไปจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมและวางแผนการฝึกอบรม รวมทั้งการเผยแพร่ให้ข้าราชการตำรวจได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ครอบคลุมผู้ปฏิบัติงาน

(๓) ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ประธานอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจราจร สามารถแต่งตั้งข้าราชการตำรวจหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถเป็นอนุกรรมการหรือคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๔) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน
ที่ ๑/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน

ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๓๖๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานตำรวจ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขคู่มือการปฏิบัติงานให้เป็นปัจจุบัน เป็นไปตามหลักกฎหมาย ให้มีมาตรฐานสากล สอดคล้องกับหลักสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน โดยแต่งตั้งให้ พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (งานสืบสวนสอบสวน) เป็นประธานคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน โดยให้ประธานคณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม นั้น

เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของสากล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. คณะทำงานปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวน

(๑) พลตำรวจโท ชัยวัฒน์ เกตุวรชัย
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	หัวหน้าคณะทำงาน
(๒) พลตำรวจโท สุวัฒน์ แฉ่งยอดสุข
ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑	รองหัวหน้าคณะทำงาน
(๓) พลตำรวจโท สุทธิพงษ์ วงษ์ปิ่น
ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	คณะทำงาน
(๔) พลตำรวจโท รณศิลป์ ภูสาระ
ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๔	คณะทำงาน
(๕) พลตำรวจโท รอย อิงค์ไพโรจน์
ผู้บัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
(๖) พลตำรวจตรี สุรัตน์ อรุณฤกษ์ถวิล
อาจารย์ (สบ ๖) กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศึกษา	คณะทำงาน
(๗) พลตำรวจตรี อิทธิพล อัจฉริยะประดิษฐ์
ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล	คณะทำงาน

- (๘) พลตำรวจตรี ธวัชชัย เมฆประเสริฐสุข คณะทำงาน
ผู้บังคับการกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (๙) พลตำรวจตรี สรร พูลศิริ คณะทำงาน
ผู้บังคับการสถาบันฝึกอบรมระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (๑๐) พลตำรวจตรี อัครเดช พิมลศรี คณะทำงาน
ผู้บังคับการศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๗
- (๑๑) พลตำรวจตรี สุรินทร์ ทับพันบุผา คณะทำงาน
ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง
- (๑๒) พลตำรวจตรี สุรพล เปรมบุตร คณะทำงาน
ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล ๔ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล
- (๑๓) พันตำรวจเอก ฉัตรชัย นันทมงคล คณะทำงาน
นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๕) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (๑๔) พันตำรวจเอก วีรพล สวัสดิ์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบังคับการสืบสวนสอบสวน
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- (๑๕) พันตำรวจเอก สมควร พึ่งทรัพย์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๑๖) พันตำรวจเอก ไพโรจน์ หมั่นกล้าหาญ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ๓ กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว
- (๑๗) พันตำรวจเอก จีระเดชน์ เหมจินดา คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี
- (๑๘) พันตำรวจเอก นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๑๙) พันตำรวจเอก ชีรเดช ธรรมสุธีร์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- (๒๐) พันตำรวจเอก กำธร อยู่เจริญ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๒๑) พันตำรวจเอก เชิดพงษ์ ชิวปรีชา คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- (๒๒) พันตำรวจเอก ทิฆัมพร ศรีสังข์ คณะทำงาน
ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๑
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- (๒๓) พันตำรวจเอก สมชาย เดชแพ คณะทำงาน
ผู้กำกับการกองกำกับการ ๑ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

- (๒๔) พันตำรวจเอก ประวิทย์ ศิริธร คณะทำงาน
ผู้กำกับการกองกำกับการ ๒ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- (๒๕) พันตำรวจเอก ไพบุลย์ สุขวัฒนานุกิจ คณะทำงาน
ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
- (๒๖) พันตำรวจเอก วรพจน์ รุ่งกระจ่าง คณะทำงาน
ผู้กำกับการสืบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล ๔
กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๒๗) พันตำรวจเอก สราวุธ คนใหญ่ คณะทำงาน
ผู้กำกับการกองกำกับการวิเคราะห์ข่าวและเครื่องมือ
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๖
- (๒๘) พันตำรวจเอก เอกชัย พราหมณกุล คณะทำงาน
ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ ตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี
- (๒๙) พันตำรวจเอก ชุมพล ศักดิ์สุรีย์มงคล คณะทำงาน
ผู้กำกับการสืบสวน ๒ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนจังหวัดชายแดนภาคใต้
- (๓๐) พันตำรวจโท นพสิทธิ์ อัครนพหงส์ คณะทำงาน
นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๓) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน
กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (๓๑) พันตำรวจโทหญิง ศิริประภา รัตตัญญู คณะทำงาน
นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๓) กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ
กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (๓๒) พันตำรวจโท ฤทธิรุจ เขมะวนิช คณะทำงาน
อาจารย์ (สบ ๓) กลุ่มงานคณาจารย์
คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- (๓๓) พันตำรวจโท สถิตย์ วิชัยกุล คณะทำงาน
รองผู้กำกับการ กลุ่มงานความมั่นคง กองแผนงานกิจการพิเศษ
สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ
- (๓๔) พันตำรวจโท ธนากร อ่อนทองคำ คณะทำงาน
รองผู้กำกับการอารักขา ๑ กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน
กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๓๕) พันตำรวจโท ปัญญา ชะเอมเทศ คณะทำงาน
อาจารย์ (สบ ๓) กลุ่มวิชาป้องกันปราบปราม
กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการศีกษา
- (๓๖) พันตำรวจโท สรรเพชร สุวรรณไตร คณะทำงาน
รองผู้กำกับการกลุ่มงานสอบสวน
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๖
- (๓๗) พันตำรวจโท เชิดศักดิ์ รอดเข็ม คณะทำงาน
รองผู้กำกับการสืบสวน สถานีตำรวจภูธรท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

- (๓๘) พันตำรวจโท ดุษฎี ศิลตระกูล คณะทำงาน
รองผู้กำกับการสืบสวน ๒ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนจังหวัดชายแดนภาคใต้
- (๓๙) พันตำรวจโท ธิติพงษ์ สียา คณะทำงาน
รองผู้กำกับการวิเคราะห์ข่าวและเครื่องมือพิเศษ
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๔๐) พันตำรวจโท นิธิธรรม ศุนาลัย คณะทำงาน
อาจารย์ (สบ ๒) กลุ่มวิชาสืบสวน
กลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการการศึกษา
- (๔๑) พันตำรวจตรี ศุภโชค บุญเจริญ คณะทำงาน
สารวัตรกองกำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจสันติบาล ๒
กองบัญชาการตำรวจสันติบาล
- (๔๒) พันตำรวจตรี วิโรฒ จนุบุษย์ คณะทำงาน
สารวัตรกองกำกับการสืบสวนสอบสวน ๓
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๔๓) พันตำรวจตรีหญิง กนกลักษณ์ บวรสุคนธชาติ คณะทำงาน
สารวัตร (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวนและตรวจสอบทรัพย์สิน
กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- (๔๔) ร้อยตำรวจเอก สันติ บางบัวงาม คณะทำงาน
รองสารวัตรฝ่ายอำนวยการ กองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ๒
กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- (๔๕) จำสืบทำรวจ ธนาธิป แสงดารา คณะทำงาน
ผู้บังคับหมู่ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- (๔๖) จำสืบทำรวจหญิง ภณิตา เกิดศิริ คณะทำงาน
ผู้บังคับหมู่ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- (๔๗) สืบทำรวจตรีหญิง ญัฐริกา หิรัญศุภางค์กุล คณะทำงาน
ผู้บังคับหมู่ฝ่ายนโยบายและบริหารองค์กร สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ
- (๔๘) พันตำรวจเอก ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ คณะทำงานและเลขานุการ
รองผู้บังคับการกองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๔๙) พันตำรวจเอก เอกราช อุ่นเจริญ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. คณะทำงานปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน

- (๑) พลตำรวจโท ธเนตร์ พิณเมืองงาม หัวหน้าคณะทำงาน
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- (๒) พลตำรวจโท ญัฐธร เพราะสุนทร รองหัวหน้าคณะทำงาน
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- (๓) พลตำรวจตรี ชาญ วิมลศรี คณะทำงาน
รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

- (๔) พลตำรวจตรี ประเสริฐ พัฒนาดี คณะทำงาน
รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๕) พลตำรวจตรี สุรพล วิรัตน์โยสินทร์ คณะทำงาน
รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒
- (๖) พันตำรวจเอก ชาคริต สวัสดิ์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๗) พันตำรวจเอก สมควร พิงทรัพย์ คณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๘) พันตำรวจเอก มานะ เผาะช่วย คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๘ กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๙) พันตำรวจเอก สหส โหรวชิต คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี
- (๑๐) พันตำรวจเอก ไชยา สงวนจัน คณะทำงาน
รองผู้บังคับการอำนวยการ ตำรวจภูธรภาค ๗
- (๑๑) พันตำรวจเอก อนุกุล ปรีดายุทธ คณะทำงาน
ผู้กำกับการ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี
- (๑๒) พันตำรวจเอก ชัยวัฒน์ แป้นสุวรรณ คณะทำงาน
ผู้กำกับการ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๒
- (๑๓) พันตำรวจเอกหญิง กัญญา แดนมะตาม คณะทำงาน
ผู้กำกับการ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน
กองบังคับการปราบปรามการค้าย กรมศุลกากร กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๑๔) พันตำรวจเอก จิรพัฒน์ พรหมสิทธิการ คณะทำงาน
ผู้กำกับการ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๓
- (๑๕) พันตำรวจโท เกียรติศักดิ์ บุญพูล คณะทำงาน
รองผู้กำกับการสืบสวน สถานีตำรวจภูธรท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี
- (๑๖) พันตำรวจโท ชูศักดิ์ อภัยภักดิ์ คณะทำงาน
รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ ๑
กองบังคับการปราบปรามการค้าย กรมศุลกากร กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๑๗) พันตำรวจโทหญิง มุทิตา สดามนธ์ คณะทำงาน
รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ ๓ กองบังคับการอำนวยการ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- (๑๘) พันตำรวจโท ปุณณวิช วรรณนันท คณะทำงาน
สารวัตรกองกำกับการ ๒ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๑๙) ร้อยตำรวจเอก รัชต ฉัตรวิชระวงษ์ คณะทำงาน
รองสารวัตร (สอบสวน) กองกำกับการ ๔ กองบังคับการปราบปราม
กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

- (๒๐) พลตำรวจตรี บุญญสิทธิ ว่องไว คณะทำงานและเลขานุการ
ผู้บังคับการสถาบันส่งเสริมงานสอบสวน สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๑) พันตำรวจเอก นิमित แสงอรุณ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
รองผู้บังคับการสถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๒) พันตำรวจเอก อุเทน นัยพิน คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
รองผู้บังคับการศูนย์บริการทางการศึกษา
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- (๒๓) พันตำรวจเอก ศุภมิตร สุขเจริญ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้กำกับการกลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๔) พันตำรวจโท กมล เอื้อจารุพร คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
รองผู้กำกับการกลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๕) พันตำรวจตรี วุฒิพงศ์ ตระกูลวิรัตน์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ช่วยนายเวร (สบ ๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๒๖) พันตำรวจตรี กฤบ อินทร์แก้ว เจ้าหน้าที่
สารวัตรกลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๗) ร้อยตำรวจเอกหญิง วิภารัตน์ พิชาสารานนท์ เจ้าหน้าที่
รองสารวัตร (สอบสวน) กองกำกับการ ๑
กองบังคับการปราบปรามการค้ายาเสพติด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๒๘) ว่าที่ร้อยตำรวจเอก พรชัย สาเล็ก เจ้าหน้าที่
รองสารวัตรกลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๙) สิบตำรวจตรีหญิง กชกร แข็งเขตการณ์ เจ้าหน้าที่
ผู้บังคับหมู่กลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๓๐) สิบตำรวจตรีหญิง จุฑาพร สุขเกษม เจ้าหน้าที่
ผู้บังคับหมู่กลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๓๑) สิบตำรวจตรีหญิง จิรประภา จำปาพรหม เจ้าหน้าที่
ผู้บังคับหมู่กลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๓๒) สิบตำรวจตรีหญิง แพรวนภา ประธานราษฎร์ เจ้าหน้าที่
ผู้บังคับหมู่กลุ่มงานวิชาการ ๒ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน
สำนักงานกฎหมายและคดี

๓. คณะทำงานปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์

(๑) พลตำรวจโท มนูญ เมฆหมอก	หัวหน้าคณะทำงาน
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	
(๒) ผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	รองหัวหน้าคณะทำงาน
(๓) นายแพทย์ใหญ่ (สบ ๘) โรงพยาบาลตำรวจ	คณะทำงาน
(๔) พลตำรวจตรี พิระพงศ์ วงษ์สมาน	คณะทำงาน
ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานี	
(๕) ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร	คณะทำงาน
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
(๖) ผู้บังคับการอำนวยการ	คณะทำงาน
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
(๗) ผู้บังคับการสถาบันฝึกอบรม	คณะทำงาน
และวิจัยการพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
(๘) ผู้บังคับการสถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ	คณะทำงาน
(๙) ผู้บังคับการศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๒, ๓, ๕ และ ๑๐	คณะทำงาน
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
(๑๐) รองผู้บังคับการศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑, ๔, ๖, ๗, ๘ และ ๙	คณะทำงาน
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
(๑๑) พันตำรวจเอก สุพิชัย ลิมศิระวงศ์	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการสถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ	
(๑๒) พันตำรวจเอก คมกฤษ ไวสืบข่าว	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี	
(๑๓) พันตำรวจเอก วิรุทธิ์ เย็นสวัสดิ์	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานี	
(๑๔) พันตำรวจเอก อัมพล วงศ์ใหญ่	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตาก	
(๑๕) พันตำรวจเอก สุรพณ มงคลยุท	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง	
(๑๖) พันตำรวจเอก ไพบุลย์ น้อยหุ่น	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี	
กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	
(๑๗) พันตำรวจเอก สมชาย ว่องไวมณี	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการกองอุทธรณ์ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ	
(๑๘) พันตำรวจเอก นพพร ศุภพัฒน์	คณะทำงาน
รองผู้บังคับการ ส่วนตรวจสอบสำนวนคดีอุทธรณ์และฎีกา	
สำนักงานกฎหมายและคดี	

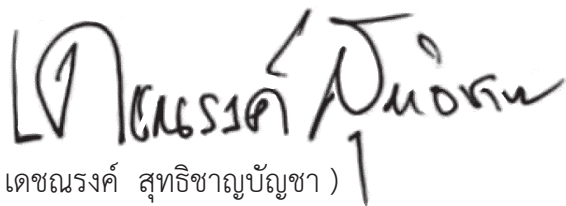
- (๑๙) พันตำรวจเอกหญิง บังอร คล้ายสกุล คณะทำงาน
รองผู้บังคับการอำนวยการ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (๒๐) พันตำรวจเอก ภูมิสิทธิ์ สิงห์เถื่อน คณะทำงาน
ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๑) พันตำรวจโท อมรชัย ลีลาขจรจิตร คณะทำงาน
รองผู้กำกับการ ๑ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด
เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- (๒๒) พันตำรวจโทหญิง วรวิภา วรินทร์เวช คณะทำงาน
รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ
- (๒๓) พันตำรวจตรี คงเทพ บุญนาค คณะทำงาน
สารวัตรกลุ่มงานตรวจสอบสำนวน ๒ กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
- (๒๔) ผู้บังคับการกองพิสูจน์หลักฐานกลาง คณะทำงานและเลขานุการ
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- (๒๕) พันตำรวจเอกหญิง เพ็ญศรี บุญเฉลียว คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ
กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

โดยให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตรวจสอบ ศึกษา วิเคราะห์ กฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการ รวมทั้งผลงานวิจัย หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาดำเนินการ
ปรับปรุงเนื้อหาและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนให้มีมาตรฐานสากล สามารถนำไปปฏิบัติงาน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วให้รายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงาน
ด้านการสืบสวนสอบสวนต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก

(เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/

ประธานอนุกรรมการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน

คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และฝ่ายจัดทำ
คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์สำหรับงานสืบสวนสอบสวน บทที่ ๑-๒

๑.	พลตำรวจตรี รัชชัย	เมฆประเสริฐสุข	ผู้บังคับการกองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๒.	พันตำรวจเอก สมภพ	เองสมบูรณ์	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๕) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๓.	พันตำรวจเอก สาธิต	ก้อนแก้ว	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๕) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๔.	พันตำรวจเอก สมภพ	พุ่มศรี	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๕) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๕.	พันตำรวจเอก ฉัตรชัย	นันทมงคล	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๕) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๖.	พันตำรวจเอก อนุราช	จิตศีล	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๗.	พันตำรวจเอกหญิง พรสวรรค์	คล้ายสุบรรณ	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจเอกสาร กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๘.	พันตำรวจเอก กิตติศักดิ์	ยาคุ้มภัย	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืนและ เครื่องกระสุน กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๙.	พันตำรวจเอก ธนสิทธิ์	แดงจั่น	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจเคมี ฟิสิกส์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๐.	พันตำรวจเอกหญิง สุนันท์	ฟูปลื้ม	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจยาเสพติด กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๑.	พันตำรวจเอกหญิง สุรินทร์	ชมเสาร์หัด	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจลายนิ้วมือแฝง กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๒.	พันตำรวจเอกหญิง แววกาญจน์ ดวงชาทม		นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจชีววิทยาดีเอ็นเอ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๓.	พันตำรวจเอก วิวัฒน์	สิทธิสรเดช	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานตรวจอาชญากรรม คอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๔.	พันตำรวจเอกหญิง เพ็ญศรี	บุญเฉลียว	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๕.	พันตำรวจโทหญิง ศิริประภา	รัตตัญญู	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๓) กลุ่มงานตรวจสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๖.	ร้อยตำรวจโทหญิง ชัชชญา	รัตนจันทร์	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๑) กลุ่มงานตรวจอาวุธปืน และเครื่องกระสุน กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
๑๗.	ร้อยตำรวจโท นรินทร์	นกเพชร	รองสารวัตรฝ่ายอำนวยการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และฝ่ายจัดทำ

คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์สำหรับงานสืบสวนสอบสวน บทที่ ๓

๑. พนตำรวจตรี โชติ	ชัยขมภู	ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร
๒. พนตำรวจเอก ประภาส	ปิยะมงคล	รองผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร
๓. พนตำรวจเอก นิติพัฒน์	กิตติรักษกุล	รองผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร
๔. พนตำรวจเอกหญิง พงษ์จิตรา	ธีระพงษ์พันธุ์	รองผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร
๕. พนตำรวจเอก อัครินทร์	สุขเกษม	รองผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร
๖. พนตำรวจเอก ธีรพล	พันธุ์รัตน์	รองผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร
๗. พนตำรวจเอก ขวัญชัย	ธีระกุล	ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๘. พนตำรวจเอกหญิง วิณา	ศรีทิพย์	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๑ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๙. พนตำรวจเอก ชัยวัฒน์	บุรณะ	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๒ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๑๐. พนตำรวจเอก ธาณินทร์	สินลา	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๓ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๑๑. พนตำรวจเอก อำนรรณ	ไตรกิตยานุกุล	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๔ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๑๒. พนตำรวจเอก อัศนีย์	อินทรรชิต	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๕ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๑๓. พนตำรวจเอก สาทิต	ธนวัฒน์	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๖ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๑๔. พนตำรวจเอกหญิง กฤติกา	ชื่นจิตต์	ผู้กำกับการฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร ๗ กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๑๕. พนตำรวจเอก พจน์	ฟอร์ตี้	ผู้กำกับการกลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ กองทะเบียนประวัติอาชญากร

คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และฝ่ายจัดทำ

คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์สำหรับงานสืบสวนสอบสวน บทที่ ๔

๑. พลตำรวจตรี พรชัย	สุธีรคุณ	รอง พตร. โรงพยาบาลตำรวจ
๒. พลตำรวจตรี ภาวัต	ประทีปวิศรุต	ผู้บังคับการสถาบันนิติเวชวิทยา
๓. พันตำรวจเอก สุพิชัย	ลัเมศิระวงศ์	รองผู้บังคับการสถาบันนิติเวชวิทยา
๔. พันตำรวจโท พงศกร	ฐิตโชติ	นายแพทย์ (สบ ๓) กลุ่มงานนิติพยาธิ
สถาบันนิติเวชวิทยา

คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และฝ่ายจัดทำ

คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์สำหรับงานสืบสวนสอบสวน บทที่ ๕

๑. พันตำรวจเอก พรชัย	เกตุวรรธน์	ผู้กำกับการ กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
๒. พันตำรวจโทหญิง วันเพ็ญ	ดวงปั้น	รองผู้กำกับการ กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
๓. พันตำรวจโท ปิยะ	ตันติสิระ	นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๓) กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์
บุคคล สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
๔. พันตำรวจโทหญิง กาญจนา	จามจุรีรักษ์	รองผู้กำกับการ กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และฝ่ายจัดทำ

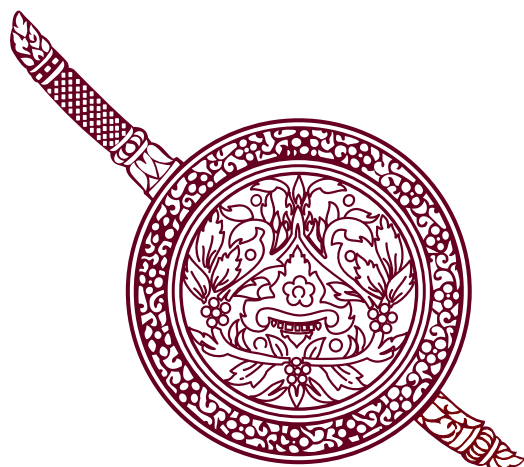
คู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์สำหรับงานสืบสวนสอบสวน บทที่ ๖

๑. พันตำรวจโท สุรนาท	วงศ์พรหมชัย	รองผู้กำกับศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด สำนักงาน
พิสูจน์หลักฐานตำรวจ
๒. พันตำรวจโท รัฐวิทย์	วันเพ็ญศรี	สารวัตรศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด สำนักงาน
พิสูจน์หลักฐานตำรวจ

จัดพิมพ์โดย

โรงพิมพ์ตำรวจ ถ.เศรษฐศิริ ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๖๘-๒๘๑๑-๓ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๖๕๘

Royal Thai Police